This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

-101-

16.

TYPIS IMPRESSORUM COLLEGII HISTORICI ACADEMIAE LITERARUM CRACOVIEN. N. 4.

MONUMENTA MEDII AEVI HISTORICA

RES GESTAS POLONIAE ILLUSTRANTIA

BODLEIAN
13-8-1895
LIBRARY

TOMUS I.

CONTINET:

CATHEDRALIS AD S. VENCESLAUM ECCLESIAE CRACOVIENSIS
DIPLOMATICI CODICIS PARTEM PRIMAM
1166—1366.

WYDAWNICTWA KOMISYI HISTORYCZNEJ AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE N. 4.

POMNIKI DZIEJOWE WIEKÓW ŚREDNICH

DO OBJAŚNIENIA RZECZY POLSKICH SŁUŻĄCE.

TOM I.

zawiera:

KODEKSU DYPLOMATYCZNEGO KATEDRY KRAKOWSKIEJ Ś. WACŁAWA
CZĘŚĆ PIERWSZĄ
od roku 1166 do roku 1366.

24431. d. 24a

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

TYPIS IMPRESSORUM COLLEGII HISTORICI ACADEMIAE LITERARUM CRACOVIENSIS
N. 4.

MONUMENTA MEDII AEVI HISTORICA

RES GESTAS POLONIAE ILLUSTRANTIA.

TOMUS I

CONTINET:

CATHEDRALIS AD S. VENCESLAUM ECCLESIAE CRACOVIENSIS
DIPLOMATICI CODICIS PARTEM PRIMAM
1166—1366.

CRACOVIAE
SUMPTIBUS ACADEMIAE LITERARUM CRACOVIENSIS.

TYPIS PASZKOVSCIANIS
Provisore Josepho Łakociński.
1874.

Digitized by Google

WYDAWNICTWA KOMISYI HISTORYCZNEJ AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE
N. 4.

KODEKS DYPLOMATYCZNY

KATEDRY KRAKOWSKIEJ Ś. WACŁAWA.

CZĘŚĆ PIERWSZA

obejmująca rzeczy od roku 1166 do roku 1366.

Wydał i przypisami objaśnił

Dr. Franciszek Piekosiński.

W KRAKOWIE
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI KRAKOWSKIEJ.

W DRUKARNI LEONA PASZKOWSKIEGO
pod zarządem Józefa Łakocińskiego.
1874.

Digitized by Google

Digitized by Google

PAMIĘCI

JERZEGO HENRYKA KSIĘCIA LUBOMIRSKIEGO

tudzież

ANTONIEGO ZYGMUNTA HELCLA

poświęca

Wydawca.

Digitized by Google

Digitized by Google

Edituri opus, quod doctis rerum nostrarum indagatoribus non iniucundum fore speramus, proponimus iis in hoc volumine Cathedralis ad Sanctum Venceslaum ecclesiae Cracoviensis diplomatici codicis partem primam. Insunt autem in hac parte plus CCXL tabulae confectae in eo temporis spatio, in quo episcopatu Cracoviensi fungebantur hi tredecim sacerdotes: *Gedco* (1166 † 1185), *Phulco* (1186 † 1207), *Vincentius Kadłubek* (1208—1218), *Ivo* (1218 † 1229), *Vislaus* (1231 † 1242), *Prandota* (1242 † 1266), *Paulus* (1266 † 1292), *Procopius* (1292 † 1295), *Ioannes Muscata* (1295 † 1320), *Nankerus* (1320—1326), *Ioannes Grotonis* (1326 † 1347), *Petrus Szyrzyk* (1347 † 1348), *Bodzanta* (1348 † 1366).

Acta quidem historiam Cathedralis ecclesiae Cracoviensis illustrantia magna ex parte in diversis, quae ediderunt docti viri, operibus in lucem iam sunt prolata, nec facile inveneris quemquam, qui evulgatis, quae quidem terras Cracoviensem et Sandomiriensem spectant, diplomatibus non adiunxerit illorum actorum maiorem minoremve numerum. Earum autem actionum has tantum denuo typis mandavimus, quarum tabulae verae sive exempla prima in collegii canonicorum tabulario servata inspicere contextumque emendare et corrigere nobis licuit. Quas ut edamus, ea nos quoque res movit, quod omnium fere argumentum, ut sit perspicuum et recte intelligatur, adnotationibus instruendum, de aliarum autem fide et auctoritate, quippe quae in dubium venire possit, disserendum esse putavimus.

Nec tamen minus quam CLXX acta nos nunc primum evulgamus, eaque descripta ab exemplis aut primis aut transcriptis, quorum haud pauca exstant reposita in tabulario collegii canonicorum. In quorum numero siquis invenerit actiones ad historiam Cathedralis ecclesiae Cracoviensis non pertinentes eamque solam ob causam codici nostro admixtas, quod aut autographa earum aut egregia exemplaria transcripta in tabulario collegii canonicorum invenimus: ne id nobis vitio vertat, quod argumento earum suavi et novo adducti, ne eas publicemus, ab animo nostro non potuimus impetrare.

Iam si quis quaerat, uti opus nostrum exornaverimus, profitemur ingenue, artem criticam nos exercuisse solum in externa actorum forma et additis, quas addere necesse habuimus, adnotationibus

Digitized by Google

descriptionem locorum continentibus, omnia quae ad interna argumenti pertinent concessisse doctis viris perscrutanda. A qua ratione viaque tum tantum declinavimus, quum destituti tabulis veris ob eamque rem criticam artem in externa actorum forma non exercentes argumentum eorum spectare et inquirere coacti eramus.

Scribendi rationem ac distinguendi notas religiose servavimus easdem, quas invenimus in exemplis primis, quoniam id ad explorandam fidem et auctoritatem actorum nostra quidem sententia multum valet. Non solum tamen acta haud dubiae fidei et auctoritatis sed tales quoque exhibuimus actiones, quae ad obrussam exactae nullo modo fide dignae haberi possunt. Quod ut faciamus, impulit nos quum spes, ita maiorem doctorum virorum numerum animi sui vim exerciturum esse in iudicio de illis actionibus ferendo, tum non vana opinio, interpolatas vel adulterinas quoque tabulas in aliquo certe pretio fore viris veri investigandi cupidis.

Unicuique actioni autem praescripta sunt: *dies*, quem ratione habita ad nostros fastos accommodatum invenimus, et *summarium* argumenti; subiectae autem adnotationes, quibus res illustratur, lingua polona scriptae, ne latine expressae sint obscuriores aut minus ab omnibus intelligantur. Viris enim doctis, qui hoc codice ad studia adhibito nostras adnotationes quoque, si res postulabunt, perlegere coacti erunt, linguam polonam non plane incognitam fore arbitramur.

Exempla transcripta actorum et in tabulario collegii canonicorum servata quatuor sunt graviora magnique momenti. Antiquissimum confectum XIII saeculo, quod continet fastos et annales collegii canonicorum Cracoviensis, descriptum est in *Annalibus Poloniae ex recensione Arndtii et Roepellii* (Hannoverae, 1866, pag. 10 et 11). Alterum, aetate proximum primo, est *Liber privilegiorum secundus* sive *Liber antiquus*, transcriptus cura Sbignei Oleśnicki, cardinalis et episcopi Cracoviensis, a. MCCCCXLV. Tertium: *Liber privilegiorum I*, transcriptus a. MDXLVIII curante Samuele Maciejowski, vicecancellario regio, quem librum ratum fecit eodem anno Rex Sigismundus Augustus. Locupletissimum denique exemplar efficiunt tres primi tomi *Libri Archivi*, conscripti cura Andreae Trzebicki, episcopi Cracoviensis (1657—1679).

Accuratiorem descriptionem exemplarium horum inveniet lector benevolus in extrema praefatione polona, quae quum singulorum capitum tituli latine sint expressi, ab iis quoque intelligi poterit, quibus lingua polona est ignara.

Digitized by Google

Kiedy w r. 1870 za staraniem Józefa Szujskiego, Karola Estreichera tudzież ś. p. Dra Franciszka Matejki, przy byłem towarzystwie naukowem krakowskiem komisya historyczna zawiązaną została, podniósłem na jednem z pierwszych posiedzeń tejże komisyi myśl wydania przywilejów i dokumentów zachowanych w archiwum kapituły katedralnej krakowskiej. Część tych przywilejów niewielką wprawdzie co do ilości, lecz przednią co do wewnętrznej wartości, ogłosił był już drukiem przed laty blisko trzydziestu ks. Mateusz Gładyszewicz, kanonik katedralny krakowski, w dodatkach zamieszczonych przy dziełku: Żywot błogosławionego Prandoty z Białaczowa biskupa krakowskiego (Kraków 1845), a zasobność ich pod względem materyału do dziejów naszych w ogóle, w szczególności zaś do naszych stosunków wewnętrznych tudzież do urządzeń społecznych i prawnych, dawno nęciła uczonych badaczy do dokładnego przejrzenia tegoż archiwum. Z drugiej strony obfitość przechowanych w niem aktów, obejmujących w samych pargaminach po koniec zeszłego stulecia sztuk około tysiąca, a może drugie tyle w obszernych i starannych kopiarzach, wskazywała konieczność prowadzenia tej pracy zbiorowemi siłami. Jakoż zaraz po przyjęciu przez komisyę myśli wydania dokumentów kapitulnych, oświadczyli gotowość współpracownictwa członkowie komisyi prof. Józef Szujski, prof. Dr Eugeniusz Janota tudzież ś. p. Jan Szlachtowski. Lecz zaledwo przy życzliwej pomocy ze strony IMKsiędza Pietrzykowskiego, podówczas prokuratora kapitulnego praca rozpoczętą została, zaszły nieprzewidziane okoliczności, które groziły przerwaniem jej na czas dłuższy. Mianowicie Dr Eugeniusz Janota wydawca dyplomataryusza mogilskiego, biegły paleograf, na którego działalność komisya najwięcej liczyła, mianowany profesorem wszechnicy lwowskiej a następnie wybrany do Rady szkolnej, przeniósł się na stałe mieszkanie do Lwowa. Wkrótce potem zmarł ś. p. Jan Szlachtowski, gorliwy i chętny współpracownik nasz; Józef Szujski zaś innemi naglejszemi obar-

Digitized by Google

czony pracami, od współpracownictwa usunąć się musiał, a tak wykonanie podniesionej niegdy przeze mnie myśli, zaciążyło znowu na mnie samym. Niebędąc z zawodu historykiem, lecz prawnikiem, nie było mi tajno, iż nie podołam pracy, która mając już gotowy wzór w starannie i gruntownie opracowanym tomie pierwszym kodeksu dyplomatycznego polskiego, wydanego za staraniem Rzyszczewskiego, Muczkowskiego i Helcla, nie powinna była za nim w tyle pozostać, choćby już dla tej przyczyny, iż od czasu owej publikacyi zasób materyałów historycznych znakomicie się pomnożył, przez co krytyczne wydanie dyplomataryusza znacznie ułatwionem zostało. Musiałem sobie przeto postawić pytanie, azali nielepiej będzie zaniechać na razie myśli wydawnictwa dyplomataryusza kapitulnego, aż się znajdzie historyk z zawodu, w rzeczach średniowiecznych biegły, który ów cenny materyał krytycznie opracować i wyczerpującemi uwagami objaśnić zdoła. Wiedząc wszelako z doświadczenia, że myśl acz dobra puszczona w odwłokę, niezawsze potem znajdzie chętnych wykonawców, jak niezawsze znajdą się na zawołanie sprzyjające jej urzeczywistnieniu środki, i zważając, że wydawnictwo źródeł historycznych, choćby z mniejszą erudycyą lecz sumiennie i z należytą ścisłością dokonane, o tyle cenniejszym jest dla nauki nabytkiem, o ile wcześniej szerszemu kołu uczonych dozwala z rzeczy w sobie zawartych korzystać, podjąłem ową pracę w tem przekonaniu, iż mi usterki i niedokładności przebaczone będą tem chętniej, im gorliwszych dokładałem starań, aby się zdobytym materyałem coprędzej z uczonym podzielić światem.

Tym sposobem przy życzliwej uprzejmości osób, których pieczy zbiory archiwalne kapituły katedralnej krakowskiej były powierzone, urósł tom pierwszy kodeksu, obejmujący pokaźną liczbę 241 dokumentów z czasów od r. 1166 do 1366, czyli z okresu zasiadania na stolicy biskupiej krakowskiej trzynastu pasterzy. Z aktów tych 174 dokumentów zostaje po raz pierwszy drukiem ogłoszonych, inne były już poprzednio z mniejszą lub większą starannością publikowane po różnych dziełach historycznych lub prawniczych, jak w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, Wiszniewskiego Historyi literatury polskiej tomie 2im, Długosza Historyi polskiej tudzież Libri beneficiorum, Theinera Monumentach i innych. Nie wachaliśmy się jednakowo raz jeszcze przedrukować tych już publikowanych aktów, bo mając ich oryginały pod ręką, byliśmy w możności podać tekst poprawniejszy i usunąć w tym kierunku na przyszłość wszelką wątpliwość, a nadto ułatwić badaczom poszukiwanie, gromadząc należące do siebie akta w jedną całość. Nie zrobiliśmy pod tym względem wyjątku nawet co do do-

Digitized by Google

kumentów ogłoszonych przez Gładyszewicza, choć takowe z oryginałów wydane, więcej niż inne odznaczały się poprawnością tekstu, a to z powodu, iż jako najdawniejsze a zarazem co do treści najcenniejsze, stanowią niejako rdzeń praw i swobód katedry biskupiej krakowskiej, więc jako takie w kodeksie dyplomatycznym tejże katedry pominięte być nie mogły. Nadto niektóre z nich wymagały koniecznie pewnych objaśnień tudzież uwag krytycznych do zrozumienia przedmiotu niezbędnych.

Mimoto znaczny jeszcze zasób dokumentów mających związek z dziejami stolicy biskupiej tudzież kapituły katedralnej krakowskiej, znajduje się wydrukowany po różnych dyplomataryuszach i innych dziełach źródłowych, zwłaszcza też w Monumentach Theinera. Tych nie powtarzaliśmy, bo niemając oryginałów pod ręką, musielibyśmy się ograniczyć do prostego przedruku tekstu, co nam się zdało być rzeczą zbyteczną, gdy tego rodzaju dzieła w ręku każdego uczonego badacza dziejów naszych znajdować się winny. Natomiast zamieściliśmy w naszym zbiorze i takie dokumenta, które z dziejami katedry krakowskiej w żadnym nie zostają związku, jak n. p. NN. XIX, XXII, XXXIV, XL, LIV, LXI, LXIII, LXXXII i t. p. lecz uczyniliśmy to z powodu, iż akta te bądź w oryginałach, bądź w kopiach znalazły się w archiwum kapitulném, zbyt zaś były co do treści ponętne, byśmy ich ogłoszenie do późniejszych odkładać mieli czasów.

Myśl wydania kodeksu dyplomatycznego kapituły krakowskiej nie jest wcale nową. Dwóch już badaczy dziejów naszych uprzedziło nas co do takowej, mianowicie Antoni Zygmunt Helcel, tudzież ks. Mateusz Gładyszewicz, autor wspomnionego wyżej Żywota błogosławionego Prandoty. A. Z. Helcel zebrał po rok 1506 przeszło 150 dokumentów kapitulnych w kopiach; lecz za jego czasów archiwum kapitulne, a zwłaszcza oryginalne dokumenta były jeszcze dla uczonych badaczy niedostępne. Kapituła z dziwnym zachowawczym zmysłem zamknęła dostęp do archiwów swych osobom świeckim w tych właśnie czasach, kiedy różni rzeczy ojczystych miłośnicy zakładali prywatne zbiory plądrując biblioteki i archiwa kościelne. To też Helcel ograniczyć się musiał do samych kopiarzy w XV, XVI i XVII wieku sporządzonych, starannie wprawdzie spisanych i w materyał zasobnych, lecz co do poprawności tekstu częstokroć bardzo niedbałych, skąd i kopie jego dla naszego wydawnictwa, które już wprost na oryginałach oprzeć się mogło, były bez pożytku.

Znacznie lepsze, bo z oryginałów pochodzące kopie przygotował ś. p. ks. Gładyszewicz w liczbie około 190 po rok 1385, które przechowane w archiwum kapitulnem mieliśmy sobie przez IMCKsiędza

Digitized by Google

Pietrzykowskiego do użytku udzielone. Wszelako i te kopie niepraktycznie i zasadom wydawnictwa przez nas przyjętym nieodpowiednio wygotowane, w małej tylko części przydatne nam być mogły, i musieliśmy przystąpić do sporządzenia nowych kopij wprost z oryginałów.

Co do redakcyi niniejszego kodeksu trzymaliśmy się zasad ustanowionych w kodeksie Rzyszczewskiego i Muczkowskiego, tomie pierwszym, z tą jedynie różnicą, iż uważając krytykę wewnętrzną dokumentów jako do historyka, a nie do wydawcy należącą, poprzestaliśmy na samej krytyce zewnętrznej aktów, tam tylko do wewnętrznej się odwołując, gdzie nas rezultaty zewnętrznej krytyki do tego zniewalały, lub gdzie niemając oryginału pod ręką, lecz tylko kopię, krytyka zewnętrzna niemożebną była. Ztąd wynikło, że nie potrzebowaliśmy się ograniczać do ogłoszenia tylko takich aktów, które pod każdym względem wymogom krytyki odpowiedzieć są zdolne, lecz ogłosiliśmy nawet takie, które wprost krytyki wytrzymać nie mogą, jak n. p. dokumenta z r. 1250 (str. 87), z r. 1300 (str. 157) i t. p. I w tym kierunku myśl wydawców kodeksu dyplomatycznego polskiego była nam poniekąd przewodnią, którzy jakkolwiek w pierwszym tomie swej publikacyi tylko akta niewątpliwej autentyczności zamieścili, aby tym sposobem dla dyplomatyki polskiej pragmatyczną stworzyć podstawę, przecież zamierzali w którym z następnych tomów wydać także dokumenta niewytrzymujące krytyki historycznej, aby szerszemu kołu uczonych dać możność badań nad takowemi. (Obacz Helcla: List otwarty do Bielowskiego o najdawniejszych nadaniach klasztoru Benedyktynów w Mogilnie. Lwów 1865, str. 11).

Zostawiając tym sposobem dalszą krytykę ogłoszonych w niniejszym tomie aktów uczonym badaczom dziejów naszych, musieliśmy w logicznem następstwie zachować wszystkie właściwości pisarskie w dokumentach zawarte, które są poniekąd cechą odnośnych wieków, a zatem niepoślednią wskazówką dla krytyki. Zachowaliśmy przeto z całą ścisłością tak pisownię oryginałów, jako też interpunkcyę. Co do tej ostatniej otrzymaliśmy już podczas druku życzliwe uwagi ze strony uczonych naszych przyjaciół, którzy ścisłość naszą w tym kierunku zbyteczną być mniemali, jakoby interpunkcya średniowieczna żadnych stałych nie miała zasad. Nie widzimy potrzeby upierać się przy naszem zdaniu, gdy zmiana interpunkcyi średniowiecznej na nowożytną zrozumienie przedmiotu znacznie ułatwia; choć z drugiej strony zmiana ta zwłaszcza w dokumentach XIII wieku przy niewyrobionej jeszcze stylizacyi dokumentów, nieraz na wielkie natrafia trudności.

Digitized by Google

Zaprzeczyć się też nie da, iż interpunkcya średniowieczna opiera się na niejakich, choć jeszcze bardziej niż pisownia chwiejnych zasadach, które dotychczas u nas badane nie były.

Miejsca w dokumentach w skutek zbutwienia wypadłe lub nieczytelne, staraliśmy się uzupełnić o ile to było możebne, zakreślając tak uzupełnione wyrazy klamrami; natomiast wyrazy w oryginale przez nieuwagę pisarza opuszczone, zaznaczyliśmy nawiasami. Zdania wątpliwe lub wyrazy omylone, któreby mogły wzbudzić podejrzenie, czy dobrze przez nas odczytane zostały, lub czy nie zaszła omyłka druku, zaznaczyliśmy znakiem: (s), choć mniemamy, że w książce starannie wydanej, opatrzonej nadto wykazem myłek drukarskich, tego rodzaju znak ostrzegający acz pospolicie używany, jest zbyteczny. To też staraliśmy się ile możności ograniczyć liczbę tych znaków, kładąc je tylko w miejscach ważniejszych.

Do rozwiązywania dat używaliśmy Dra H. Grotefenda: „Handbuch der historischen Chronologie des deutschen Mittelalters und der Neuzeit. (Hannover 1872);“ zaś do oznaczenia położenia miejscowości służyła nam co do Królestwa polskiego: „Tabella Miast, Wsi, Osad Królestwa Polskiego z wyrażeniem ich położenia i ludności alfabetycznie ułożona w biurze Komissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policyi (Warszawa 1827),“ co do Galicyi: „Skorowidz wszystkich miejscowości położonych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Krakowem i Bukowiną pod względem politycznej i sądowej organizacyi z oznaczeniem parafii, poczt i właścicieli tabularnych (Lwów 1855),“ wreszcie co do miejscowości na Szląsku położonych: „I. G. Knie, Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und anderen Orte der Königl. Preussischen Provinz Schlesien. (Breslau 1845).“ Inne dzieła, których przy niniejszej pracy do pomocy używaliśmy, powołane są w odnośnych miejscach w uwagach.

Oprócz sumaryusza dokumentów w niniejszym tomie zawartych, który zaraz po przedmowie następuje, zamieściliśmy przy końcu dzieła cztery jeszcze wykazy. Pierwszy obejmuje spis osób, które bądź jako bezpośredni działacze, bądź jako świadkowie przy dokumentach występują, bądź też o nich w ogóle wzmianka się znajduje. Drugi zawiera wykaz miejscowości, tudzież tych dostojników duchownych i świeckich, którzy do innych dyecezyj i województw się odnoszą, jak do dyecezyi krakowskiej a względnie dawnych księstw Krakowskiego i Sandomirskiego. Trzeci bowiem wykaz przeznaczony jest właśnie dla dostojników duchownych i świeckich dyecezyi krakowskiej tudzież prowincyi małopolskiej w ściślejszem znaczeniu, których

Digitized by Google

jako w kodeksie niniejszym głównie reprezentowanych, osobnym wykazem objąć uważaliśmy za właściwe. Czwarty i ostatni wykaz zawiera spis rzeczy tudzież słownik wyrazów polskich i prawnych.

Teraz nam z koleji wypada zdać sprawę o źródłach, z których kopie przywilejów czerpaliśmy. Oprócz bowiem oryginalnych przywilejów, znajduje się jak już wzmiankowaliśmy, niemal drugie tyle skopiowanych w kalendarzu i rocznikach, w dwóch księgach, zwanych „Libri privilegiorum N. 1 i 2", tudzież w trzech księgach zwanych „Libri Archivi N. 1, 2 i 3." Nadto posiada archiwum kapitulne ogromny zasób materyałów historycznych w dalszych tomach „Libri Archivi," w księgach zwanych „Acta actorum," w księgach wizyt biskupich i t. d. Wyczerpujący opis tego bogatego archiwum zamieścimy w drugim tomie niniejszej publikacyi; tu zaś opiszemy tylko pokrótce wzmiankowane wyżej manuskrypta, w których się kopie przywilejów znajdują.

1. Kalendarz i roczniki kapitulne.

Księga manuskryptowa obejmująca 60 kart pargaminowych in folio. Oprawa pargaminowa nowoczesna, paginacya również z bieżącego pochodzi stulecia. Pierwsza stronica pusta, na drugiej rozpoczyna się wstęp do roczników, które się ciągną do str. 19. Na tej stronicy zamieszczony pierwszy dokument Pawła biskupa krakowskiego z r. 1271. Na str. 20 są jeszcze dwie zapiski rocznikowe z lat 1312 i 1331, poczem na str. 21 poczynają się znowu kopie dokumentów z lat 1328 (dwa), 1349 (dwa), 1372, 1303, 1375, 1370 i 1369, i idą do str. 32. Na stronie 29, 30 i 31 zamieszczone są statuta biskupa Jana Grota z r. 1328. Na str. 33 poczyna się kalendarz. Na str. 34 jest skopiowany dokument z r. 1405, na str. 106 dokument z r. 1322, zaś na str. 109 od połowy idą kopie dokumentów z lat 1382, 1379, 1383, 1336 i 1395 a kończą się na str. 117. Po nich następuje: »Ordo processionum factarum ex institucione Reuerendi in christo patris domini Petri de Radolino dei gracia episcopi Cracouiensis etc.«, na str. 118: »Benedictiones ecclesie Cracouiensis», na str. 119: »Ciclus magnus pasche quingentorum triginta duorum annorum«, wreszcie na str. 120 katalog biskupów krakowskich. Pierwsza część tej księgi manuskryptowej, obejmująca roczniki, pisana jest z małemi wyjątkami charakterem połowy XIII wieku. Zapiski kalendarzowe zaś drugiej części tudzież dokumenta pisane są każdy odmiennem różnych czasów sięgającem pismem, i zdaje się, że dokumenta te współcześnie z ich wydaniem w księgę wpisywane były. Jest też ścisłe powinowactwo między kalendarzem a dokumentami w nim skopiowanemi. Kalendarz bowiem służył do zapisywania dat śmierci dobroczyńców katedry krakowskiej, za których doroczne nabożeństwa odprawiane być miały. Otóż dokumenta powyższe są to po największej części zapisy różnych funduszów lub domów czynszowych na rzecz wikaryuszy katedralnych krakowskich, którzy w zamian za te zapisy do nabożeństw dorocznych za swych zapisodawców obowiązani byli.

Manuskrypt powyższy opisany już został między innemi w: »Annales Poloniae ex recensione Arndtii et Roepellii«. (Hannoverae 1866, str. 10 i 11).

2. Liber privilegiorum Nr. 1.

Digitized by Google

Księga manuskryptowa obejmująca 146 kart pargaminowych liczbowanych in folio. Oprawa z desek obleczonych pargaminem wytłaczanym, brązowemi narożnikami okutych. Na wierzchniej okładce wytłoczony u góry napis: PRIVILEGIA ECCLESIE: CATHE: CRA:, we środku w medalione herb Ciołek z napisem w otoku: SAMVEL MACIEIOWSKI D: G: EPVS: CRA: & R: P: VICECANC:, niżej druga tarcza z herbem kapituły krakowskiej Trzy korony; u dołu wreszcie wytłoczony rok M. D. XL. IX. Pierwsze dwie karty pargaminowe czyste, na trzeciej dopiero karcie, stronicy odwrotnej zaznaczono fol. I i od góry poczyna się przywilej Zygmunta Augusta wydany w Piotrkowie feria VI pridie festi s. Andreae Apostoli 1548, w którym król oświadcza, iż ze strony Samuela Maciejowskiego biskupa krakowskiego i kanclerza koronnego, tudzież prałatów i kanoników krakowskich ma sobie przedłożone następujące przywileje z prośbą o zatwierdzenie takowych. I tu poczyna się szereg przywilejów w liczbie 169 od przywileju Władysława Laskonogiego z roku 1228, dotyczącego adopcyi Bolesława Wstydliwego, a kończy się przywilejem Zygmunta Augusta wydanym w Piotrkowie feria II post festum s. Catherinae virginis, zawierającym zatwierdzenie dwóch wyciągów z akt ziemskich sieradzkich dotyczących rozgraniczenia wsi kapitulnej Czyżemino od wsi Wola Kozubowa, tudzież wsi Dłutowo od wsi Leszczyny. Po tym przywileju następuje bezpośrednio na karcie 145 zakończenie przywileju Zygmunta Augusta z r. 1548, fr. VI pridie festi s. Andreae Apostoli, wyżej wzmiankowanego, opatrzone własnoręcznym podpisem Zygmunta Augusta. Niżej tego podpisu na karcie 145 stronicy odwrotnej następuje zapiska króla Stanisława Augusta ad perpetuam rei memoriam, iż oglądał tę księgę i podziwiał ją z jej elegancyi, i na prośby prałatów tudzież kanoników krakowskich podpisem własnoręcznym ją opatruje. Cracoviae in stuba capitulari ecclesiae cathedralis 18 mensis Iunii 1787. Dalej następuje wyszczególnienie obecnych temu dostojników duchownych i świeckich, potem podpis własnoręczny »Stanislaus Augustus Rex«, a niżej podpis »Ioachimus Comes Chreptowicz Pro Cancellarius M. D. Lithuaniae«. Dalej idą karty 147, 149 i 150 niezapisane tudzież jedna karta nieliczbowana.

Manuskrypt cały pisany bardzo starannie minuskułą gotycką, czarnym inkaustem, a każdy dokument ma nagłówek cynobrem wypisany. Dołem przez wszystkie karty i okładzinę manuskryptu wykrojona okrągła dziurka, przez nią przeciągnięty sznurek jedwabny niegdy koloru pąsowego, dziś zupełnie spłowiały, na którym wisi wielka pieczęć koronna króla Zygmunta Augusta, w czerwonym wosku wyciśnięta.

3. Liber privilegiorum Nr. 2, także Liber Antiquus zwany.

Księga manuskryptowa folio papierowa, co 4 lub 6 kart poprzekładana dwoma kartami pargaminu. Kart liczbowanych zawiera 490. Oprawa w deski pargaminem obleczone, ozdobiona wytłaczaniami. Na wierzchniej okładzinie wytłoczony podwakroć herb kapituły Trzy korony. Na grzbiecie wyciśnięty był tytuł dziś w części uszkodzony, którego pozostała reszta uzupełniona na domysł opiewa: [LIBER] PRIVILEGIORVM V[ENERABILIS] CAPITVLI ECCLESIAE CATHEDRALIS ET DIOECESIS CRACOVIENSIS. Pierwsza karta niezapisana, na drugiej wypisany tytuł charakterem XVIII wieku: »Liber Nr. 2 Privilegiorum, Bullarum, variorumque Documentorum, Limitum etc.«, trzecia karta również niezapisana. Na czwartej dopiero karcie pargaminowej, stronie odwrotnej, wyrysowany jest piórem obraz przedstawiający Matkę Boską z dzieciątkiem stojącą na księżycu. Przed nią klęczy Zbigniew Oleśnicki

Digitized by Google

w kardynalskim kapeluszu na głowie. U jego kolan tarcza ukosem postawiona, nakryta również kapeluszem kardynalskim. W niej herb Dembno. Obraz otoczony ramami. Na dolnej ramie napis głoskami łacińskiemi większemi: S MARIA ORA PRO NOBIS; zaś poniżej ramy minuskułą gotycką XV wieku napis: »Sbigneus Iohannis de Oleschnicza tituli Sancte prisce Sancte Romane Ecclesie presbiter Cardinalis et Episcopus Cracoviensis pater pius et optimus in proprietatem et vsum Cracoviensis Ecclesie scribi procurauit Anno domini Millesimo Quadringentesimo Quadragesimo quinto«. 1445. Na karcie następnej naznaczonej fol. 1 poczyna się tekst kopiarza. Dokumenta podzielone tu są bez względu na chronologię w pewne grupy odpowiednie przedmiotowi. Każda grupa ma na pierwszej stronie gdzie się poczyna, wypisany przedmiot, o którym traktuje, a zarazem ma przeznaczoną pewną mniejszą lub większą liczbę kart, z których ostatnie częstokroć wcale nie są zapisane. Przytaczamy tutaj tytuły grup poszczególnych z zaznaczeniem kart, na których się poczynają:

Fol. 1. »Sequitur tenor Bullarum super Canonisacione beati Stanislai martyris Episcopi Cracouiensis, necnon aliarum Bullarum Apostolicarum, in quibus Indulgencie continentur ecclesie Cracouiensis«.

Fol. 12: »Incipiunt libertates et primo priuilegium super prima voce et primo loco Episcopi Cracoviensis et alia Iura«. W tej grupie pomylone zostały karty przy oprawie. Mianowicie po karcie 48 idą karty 58, 57, 51, 55, 53, 54, 52, 56, 50, 49 i 59.

Fol. 60: »Incipit Clavis Cracoviensis. Et primo Super emcione medie partis Rynerzeuicze circa luborzicza«.

Fol. 86: »Clavis Leloviensis et primo super villas Golenni et Chebdze Strassonis«.

Fol. 98: »Clavis Sandecensis et primo priuilegium super commutacione Beycz pro Caminicia«.

Fol. 119: »Clavis Radlowiensis et primo Sentencia domini Regis super gadibus in Zaborowie«.

Fol. 131: »Clavis Wschwensis Et primo litere Iudiciales super hereditate Bessadky et alijs«.

Fol. 142: »Clavis Wysliciensis et primo super emcione hereditatis totalis in Pelcziska«.

Fol. 156: »Incipit Clauis Lyppowiczensis«.

Fol. 164: »Incipit Clauis Slawkowiensis«.

Fol. 184: »Incipit Ducatus Seweriensis«.

Fol. 210, na stronicy odwrotnej: »Clauis Bodzanczinensis Et primo Priuilegium Regis Bohemie super XX marcis in Tharszek Episcopo Cracouiensi indultis«.

Fol. 225, na stronicy odwrotnej: »Clauis Kelcziensis et primo priuilegium super thabernis in Kelcza Decima in Persczniczа est dotata«.

Fol. 234, na stronicy odwrotnej: »Clauis Iszlensis et primo priuilegium super piscinam in Iszlza«.

Fol. 247: »Clavis Cunouiensis. Priuilegium super Scoltecia in Guthanow«.

Fol. 260: »Zlotensis«.

Fol. 271: »Swyecziechowiensis«.

Fol. 283: »Lublinensis Clavis«.

Fol. 295: »Secuntur priuilegia Capituli ecclesie Cracouiensis, Et primo super Besanouo«.

Digitized by Google

Fol. 357: »Incipiunt priuilegia Altarium Et primo super dotacione altaris beatorum Cozme et Damiani«.

Fol. 395: »Priuilegia domorum et primo super domum et aream prope Monasterium fratrum minorum situatam in Cracovia«.

Fol. 415: »fundacio Mansionariorum«.

Fol. 425: »Sequuntur priuilegia Comvnia, Et primo litera Abbatis et Conuentus de Sczyrzicz in qua Bodzantha Episcopus Cracouiensis concedit kmethonibus in Grabssow et in ludmir licenciam audiendi diuina et percipiendi sacramenta in Grabssow, qui in Monasterio talia percipiebant«.

Cały manuskrypt tak jak w r. 1445 ułożony został, spisany jest jedną ręką. Później różnemi czasy wpisano jeszcze weń kilkadziesiąt dokumentów różnym charakterem. Papier w znacznej części zetlał i nie ma prawie jednej karty, oprócz kart pargaminowych, któraby nie była uszkodzona, a niektóre nawet tak są zetlałe, iż w wielu miejscach tekst na nich spisany nieczytelnym się stał. Znaki wodne papieru w przeważnej części odnoszą się do połowy XV wieku, lecz są także karty wykazujące znaki wodne z drugiej połowy wieku XVI, snać karty te przy powtórnej oprawie manuskryptu wszyte zostały. Jestto najważniejszy kopiarz, bo zawiera w sobie sto kilkadziesiąt kopij takich dokumentów, których oryginały dawno zaginęły. Jest on spisany, pięknym charakterem wyraźnie i starannie, lecz nie dość poprawnie, a tak w tekscie kopij jako i w datach dość częste znachodzą się myłki. Mimoto wielka wdzięczność należy się Zbigniewowi Oleśnickiemu za założenie tego kopiarza, bo wiele rzeczy od zapomnienia uratował.

4. Liber Archivi Nr. 1 i 2.

Księgi manuskryptowe papierowe, założone za staraniem Andrzeja Trzebickiego biskupa krakowskiego w drugiej połowie XVII wieku. Dokumenta w nich zawarte ugrupowane są wedle przedmiotu jakiego dotyczą, wskutek czego każda księga podzieloną jest na części, które odpowiednim treści swej tytułem są opatrzone. Liber Archivi Nr. 1 dzieli się na następujące części:

Archivii ecclesiae cathedralis et dioecesis Cracoviensis authoritate Illustrissimi et Reverendissimi Domini Domini Andreae Trzebicki episcopi Cracoviensis, Ducis Severiae etc. reformati et in scripta redacti pars prima. Series et tenor sacrorum rescriptorum. Zawiera kart 99, dokumentów 64.

Archivii ecclesiae cathedralis Cracoviensis pars secunda, in qua Iura, praeeminentiae Episcopi et Capituli Cracoviensis, nec non communes omnium in Regno Poloniae Spiritualium personarum quoad iurisdictionem et bona temporalia, libertates, exemptiones, immunitates, ordinationes a summis pontificibus, regibus et principibus Poloniae toti provinciae, Ecclesiae Cathedrali et Dioecesi Cracoviensi concessae regestrantur et describuntur. Zawiera kart 179, przywileji 111.

Archivii ecclesiae Cathedralis Cracoviensis pars tertia, in qua inscriptiones, iura et privilegia super decimas manipulares et pecuniarias, census reemptionales, hortos, fundos et alios varios proventus ecclesiae Cathedrali et Venerabili Capitulo Cracoviensi ad certos sacros usus a piis fundatoribus donatos et applicatos, descripta connotantur. Zawiera kart 89, dokumentów 35.

Archivii ecclesiae Cathedralis Cracoviensis pars quarta, in qua privilegia, iura, donationes, limites, granities et aliae variae iuris dispositiones super domos Canonicales, villas tam praestimoniales, quam communes et fundos ac decimas singularum praelaturarum et canonicatuum ecclesiae Cathedralis Cracoviensis

Digitized by Google

a diversis personis, Iudiciis et Officiis emanatae et suis authographis transumptae describuntur. Zawiera 114 kart, dokumentów 105.

Archivii ecclesiae Cathedralis Cracoviensis pars quinta, in qua iura continentur et privilegia varia capituli Cracoviensis olim Comitatus seu Castellaniae Chroppensium deinde Piatkowisce nunc Pabianice dictorum. Zawiera przywileji 58.

Potem następuje: »Anno domini 1605 pomiar albo inwentarz uczyniony przez JMCI X. Zerzeńskiego kanonika krakowskiego w majętności Pabiańskiej z ról nowo przykopanych». A dalej wykaz dziesięcin tychże dóbr.

5. Liber Archivi Nr. 2 obejmuje następujące części:

Archivii ecclesiae Cathedralis Cracoviensis pars sexta, in qua continentur iura et privilegia praebendarum sepulchri Sancti Stanislai Episcopi et Martyris. Zawiera przywileji 55, kart 154.

Archivii ecclesiae cathedralis Cracoviensis pars septima, in qua fundationes, erectiones, onera, obligationes ac alia diversa iura et privilegia altarium et praebendarum singularium ac aliorum quorumvis manualium beneficiorum, officiorum et ministeriorum in ecclesia Cathedrali Cracoviensi fundatorum et quomodolibet erectorum, necnon hospitalis sancti Martini infirmorum sacerdotum Cracoviae instituti descripta continentur. Zawiera kart 159, dokumentów 51.

Archivii ecclesiae cathedralis Cracoviensis pars octava Ecclesiarum parochialium in civitate et dioecesi Cracoviensi consistentum, praebendarumque et altarium ac aliorum quorumvis beneficiorum in illis institutorum, erectiones, fundationes, iura et privilegia connotatas et descriptas habet. Zawiera kart 267, dokumentów 64.

Archivii ecclesiae cathedralis Cracoviensis pars nona, in qua abbatiarum et praeposituarum Regularium ac Monasteriorum tam virorum quam Sanctimonialium et mulierum ac mendicantum, necnon hospitalium Xenodochiorum ac aliorum piorum locorum in civitate et dioecesi Cracoviensi consistentium, fundationes, donationes, exemptiones ac alia iura et privilegia collecta et descripta sunt. Zawiera kart 343, dokumentów 92.

6. Liber Archivi Nr. 3, in quo Vladariatus Cracoviensis.

Księga ta obejmuje następujące tytuły:

I. Iura Vladariatus Cracoviensis et duarum Clavium Wawrzyncice et Lipowiec. Poczyna się na str. 1 i zawiera dokumentów 59.

II. Iura ducatus Severiensis et Slawków, Koziegłowy, Iangrot et Lelow Clavium. Poczyna się na str. 217 i zawiera dokumentów 62.

III. Iura clavium Radłów, Siedlec, Dobrowoda, Xiany alias Wislica, Vsszew, Vladariatus Sądec alias Swiniarsko et clavis Castri Muszyna. Poczyna się na str. 548 i zawiera dokumentów 31.

IV. Iura Clavium Kielce, Ciszow, Bozecin et Kunów. Poczyna się na str. 644 i zawiera dokumentów 9.

V. Index iurium et privilegiorum Ilzensis, Miroviensis etc. clavium in hac decima quarta parte Archivi contentorum. Indeks ten zawiera treść 31 dokumentów, i tu kończy się paginacya. Dalej następuje tytuł:

Iura et privilegia clavium Ilza, Mirow, Zlota, Lublin, Piotrawin et Siecie-chow. Zawiera dokumentów 40, i odtąd poczyna się nowa paginacya.

VI. Iura et privilegia ecclesiarum collegiatarum dioecesis Cracoviensis et beneficiorum in illis fundatorum. Zawiera dokumentów 54, i tu znowu nowa paginacya się poczyna.

Digitized by Google

Te są główniejsze kopiarze kapitulne, oprócz których w innych jeszcze księgach archiwum kapitulnego mniejszą lub większą ilość dokumentów skopiowanych znaleść można.

Niech nam będzie wolno w końcu wywiązać się z miłego obowiązku i złożyć publicznie podziękowanie tym Panom, którzy nie szczędzili trudów, aby nam ułatwić możność korzystania z archiwalnych zbiorów kapituły krakowskiej, i tym sposobem wyjście na świat niniejszej publikacyi przyspieszyli. Wdzięczność ta należy się przede wszystkiem IMCI Księdzu Pietrzykowskiemu dziś proboszczowi mogilskiemu, a w chwili rozpoczęcia tej pracy prokuratorowi kapitulnemu, tudzież IMCI Księdzu hrabiemu Scipionowi del Campo kanonikowi katedralnemu krakowskiemu. Również życzliwej udzielali nam pomocy IMC Ksiądz Bukowski, tudzież IMC Ksiądz Midowicz, których pieczy obecnie archiwum kapitulne jest powierzone.

Kraków 6 sierpnia 1874.

Digitized by Google

Digitized by Google

WYKAZ CHRONOLOGICZNY

DOKUMENTÓW

w niniejszym tomie zawartych.

I. 1166. die 31. mensis Decembris, Cracoviae.
Capituli cathedralis Cracoviensis et Mariae ducissae Poloniae de commutandis villis *Złota* et *Łojowice* cum villis *Skotniki* et *Swięzyca* pactum 1

II. S. a. die 13. mensis Ianuarii, *Ieżoviae.*
Raynaldus legatus apostolicus testatur, se in synodo Ieżoviensi a Gedcone episcopo Cracoviensi decimam de villa *Wawrzeńczyce* Calixto abbati s. Vincentii in urbe Vratislavia impetrasse 4

III. 1186. die 4. mensis Februarii, Veronae.
Privilegium protectorium Urbani III. P. M. Fulconi episcopo Cracoviensi impertitum 6

IV. 1189. die 12. mensis Aprilis, *Opatoviae.*
Casimirus dictus Iustus dux Poloniae, bona *Chropensia*, ut meliora fierent olim sibi tradita, nunc in meliorem statum redacta capitulo Cracoviensi reddit 8

V. Sine dato et loco.
Casimirus dictus Iustus dux Poloniae testatur, se a capitulo Cracoviensi ius venationis in bonis *Chropy* et *Kalno* proventusque quosdam ex eisdem bonis accepisse . . . 9

VI. 1206. sine die et loco.
Gerardi abbatis apud s. Vincentium iu urbe Vratislavia et Fulconis episcopi nec non capituli Cracoviensis de commutanda villa *Wawrzeńczyce*, cum villa *Kępin* et cum decima de villa *Wożniki* pactum 10

VII. 1208. die 20. mensis Martii, Laterani.
Innocentius III. P. M. Vincentium electum episcopum Cracoviensem confirmat 11

VIII. 1212. die 11. mensis Maii, Cracoviae.
Radvanus cum Panslao canonico Cracoviensi et cum sorore eius, vidua Ratiborii, de possessionibus defuncti pactionem faciens, villam *Bieżanów* viduae Ratiborii cedit . . . 12

IX. 1213. sine die et loco.
Vincentius episcopus Cracoviensis praebendam in *Kije*, cuius iuspatronatus ad episcopos Cracovienses pertinebat, ecclesiae cathedrali Kielcensi tradit, comitique Woislao alterius beneficii absque cura animarum ad altare s. Iacobi fundandi potestatem concedit, idque nonnullis possessionibus dotat 13

Digitized by Google

X. 1215. die 29. mensis Decembris, Laterani.
Innocentius III. P. M. immunitates quasdam ecclesiae Polonicae a ducibus Lescone Cracoviensi, Conrado Mazoviensi, Wladislao Calisiensi et Kazimiro Opoliensi concessas, ratas esse iubet 14
XI. 1220. die 15. mensis Maii, Viterbii.
Honorius III. P. M. archidiacono Lanciciensi, praeposito s. Floriani Cracoviensi cantorique Sandomiriensi mandat, ut cognoscant querelam canonicorum Cracoviensium in praepositum ecclesiae cathedralis institutam, quod bona *Chropensia* parvo haberet conducta 16
XII. Sine anno et loco.
Lesco dictus Albus dux Poloniae, metallicis libertates, quibus in patria fruerentur, concedit; episcopis autem Cracoviensibus decimas quasdam omnis metalli et salis confert . . 16
XIII. 1224. die 13. mensis Iunii, in colloquio in *Rozegroh* habito.
Lesco dictus Albus dux Poloniae, litem inter Ivonem episcopum Cracoviensem et Baranum filium Putislai ortam, dirimens, praedium in *Pelczyska* situm episcopo Cracoviensi adiudicat 17
XIV. 1224. die 12. et 13. mensis Iunii, in colloquio in *Rozegroch* habito.
Proxime praecedentis decreti alterum exemplar, ubi etiam de rebus gestis in colloquio anno 1222. ad *Szreniavam* habito, fit mentio 19
XV. Circa annum 1224. in colloquio in villa *Suchedniow* habito.
Lesco dictus Albus dux Cracoviae, ius capiendi castores in fluvio *Czarna*, in propinquo villae *Sobków*, Ivoni episcopo Cracoviensi adiudicat 22
XVI. Sine anno et loco.
Lesco dictus Albus dux Cracoviae, Ivoni episcopo Cracoviensi confert »libertatem dimittendi castores in territorio beati Wenceslai« 24
XVII. 1227. die 12. mensis Maii, Laterani.
Gregorius IX. P. M. privilegium locationis Teutonicorum in territoriis *Kielcensi* et *Tarczensi*, a Lescone Albo duce Poloniae episcopo Cracoviensi impertitum, ratum esse iubet . 25
XVIII. 1227. die 23, mensis Maii, Laterani.
Gregorius IX. P. M. episcopo Vratislaviensi, abbati monasterii Lubensis et praeposito Kamenecensi mandat, ut Lesconem Album ducem Poloniae homines ecclesiae cathedralis Cracoviensis vexantem compescant 25
XIX. 1228. die 23. mensis Martii.
Wladislaus dictus Laskonogi dux Gneznensis, Boleslaum filium Lesconis olim ducis Cracoviae adoptat, terramque eius in protectionem et tutelam suscipit 26
XX. 1228. die 23. mensis Martii.
Wladislaus dictus Laskonogi dux Gneznensis, ecclesiae Polonicae confert canonicam libertatem, iura vero Cracoviensis ecclesiae conservare promittit 28
XXI. 1228. die 29. mensis Septembris, Cracoviae.
Iwo episcopus Cracoviensis, decimas quasdam de villis *Trzyciąż*, *Przeginia* et *Iwanowice*, coenobio sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis Dłubnensi concedit 28
XXII. 1229. die 15. mensis Iulii, Perusii.
Gregorius IX. P. M. coenobium sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis Dłubnense in fidem et tutelam recipit 29
XXIII. 1235. die 7. mensis Ianuarii, Perusii.

Digitized by Google

Gregorius IX. P. M. priori monasterii Suleioviensis, archidiacono Opoliensi et Godfrido canonico Wratislaviensi mandat, ut de causa inter episcopum Cracoviensem et praepositum ecclesiae s. Martini Strigoniensem super quibusdam ecclesiis et decimis inquirant 32

XXIV. 1243. die 13. mensis Iulii, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, partem villae *Bolechowice* Prandotae episcopo Cracoviensi donat 34

XXV. 1247. die 15. mensis Ianuarii, Lugduni.
Innocentius IV. P. M. indulget, ne delegati sedis apostolicae in personam Prandotae episcopi Cracoviensis sententiam suspensionis, interdicti vel excommunicationis promulgare valeant 34

XXVI. 1247. die 22. mensis Ianuarii, Lugduni.
Innocentius IV. P. M. decano Vratislaviensi mandat, ut causam inter episcopum Cracoviensem et archiepiscopum Strigoniensem super occupatione partis dioecesis Cracoviensis inquirat 35

XXVII. 1247. die 24. mensis Ianuarii, Lugduni.
Innocentius IV. P. M. Christi fidelibus ecclesiam s. Venceslai die festivitatis eiusdem sancti visitantibus indulgentias largitur 35

XXVIII. 1247. die 7. mensis Februarii, Lugduni.
Innocentius IV. P. M. episcopo Cracoviensi mandat, fideles cohortetur, ut hostibus fidei cum duce Cracoviae et Sandomiriae fortiter resistant 36

XXIX. 1247. die 6. mensis Iulii.
Capitulum cathedrale Cracoviense cum abbate et conventu monasterii Cisterciensium Andreoviensis de commutanda villa *Nawarzyce* cum villa *Grembałów* et decima de villa *Tropiszów* paciscitur 37

XXX. 1250. die 21. mensis Iunii, in colloquio habito inter *Chroberz* et *Zagość*.
Boleslai dicti Pudici ducis Cracoviae et Sandomiriae decretum, Dirsicraio cantori Wisliciensi villam *Oględówek*, de qua lis inter praedictum cantorem et filios quorumdam nobilium Chwalonis et Sulislai agebatur, addicens 38

XXXI. 1250. die 23. mensis Iunii, in colloquio habito prope *Chroberz*.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, decimam proventus salis de fodinis Bochnensibus Prandotae episcopo Cracoviensi assignat 39

XXXII. 1251. in *Kowal*.
Casimirus dux Lanciciae et Cuiaviae villam *Czytemin* Prandotae episcopo et capitulo Cracoviensibus restituit, incolasque villae *Chropy* a variis angariis liberat 40

XXXIII. 1252. die 26. mensis Maii, Perusii.
Innocentius IV. P. M. Iacobo Velletrensi fratri de ordine Minorum mandat, ut de vita et miraculis Stanislai quondam episcopi Cracoviensis inquirat 41

XXXIV. 1252.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, bona coenobii s. Benedicti *Sieciechoviae* confirmat, variisque immunitatibus ampliat 42

XXXV. 1252. die 27. mensis Augusti, in colloquio *Oględoviae* habito.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, ecclesiae cathedrali Cracoviensi, ecclesiisque Wisliciensi, Kielcensi et Scarbimiriensi varias immunitates largitur 45

Digitized by Google

XXXVI. 1253. die 29. mensis Iulii, Cracoviae.
Prandotae episcopi Cracoviensis cum quodam Vito carpentario de exstruenda mola in villa *Wawrzeńczyce* pactum 45
XXXVII. Sine dato et loco.
Ioannes tituli s. Laurentii in Lucina presbyter cardinalis, Prandotam episcopum Cracoviensem de negotio canonisationis s. Stanislai feliciter procedente, certiorem facit . . 46
XXXVIII. 1253. die 17. mensis Septembris, Asisii.
Innocentius IV. P. M. Stanislaum olim episcopum Cracoviensem, cathalogo sanctorum ascribendum esse declarat . 48
XXXIX. 1253. Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, pactum Prandotae episcopi Cracoviensis cum filiis Zegrami de restituenda villa *Wiktorowice* initum, ratum esse iubet, incolasque eiusdem villae a variis angariis liberat 51
XL. 1254. die 30. mensis Maii, *Korczyni.*
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, villas coenobii sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis Zwierzyniecensis, a variis angariis immunes reddit . . . 52
XLI. 1254. die 18. mensis Iunii, in colloquio in *Chroberz* habito.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, privilegium ecclesiae cathedrali Cracoviensi anno 1252 *Oględoviae* impertitum renovat, amplioribus immunitatibus auctum 55
XLII. 1255. die 17. mensis Aprilis, in colloquio *Zawichostiae* habito.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, privilegia et immunitates ecclesiae cathedrali Cracoviensi in colloquiis Oglendoviensi et Chrobriensi impertita, renovat et auget 57
XLIII. 1255. die 18. mensis Maii Cracoviae datum, die vero 5. mensis Septembris eiusdem anni in colloquio apud *Beszovam* habito, confirmatum.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, rusticis liberis ecclesiae cathedralis Cracoviensis easdem confert libertates, quibus rustici ascripticii ecclesiae eiusdem adhuc gaudebant 60
XLIV. 1255. die 19. mensis Iulii, Pragae.
Premislius heres regni Boemiae, dux Austriae, marchio Moraviae, petit ab episcopo et capitulo Cracoviensibus, ut Boemi manentes in captivitate apud Polonos, liberi remitantur 62
XLV. 1256. die 3. mensis Ianuarii, Laterani.
Alexander IV. P. M. Christifidelibus, qui aliunde quam de civitate vel dioecesi Cracoviensibus ad tumulum s. Stanislai episcopi martyris veneraturi accesserint, indulgentias concedit 63
XLVI. 1256. die 13. mensis Ianuarii, Laterani.
Alexander IV. P. M. religiosis per Poloniam constitutis festum s. Stanislai episcopi et martyris sollemniter celebrare praecipit 63
XLVII. 1256. die 21. mensis Ianuarii, Laterani.
Alexander IV. P. M. privilegium ecclesiae cathedrali Cracoviensi a Boleslao Pudico duce Cracoviae et Sandomiriae, Cracoviae anno 1255. impertitum et *Beszoviae* eodem anno publicatum, confirmat 64
XLVIII. 1256. die 26. mensis Ianuarii, Laterani.
Alexander IV. P. M. privilegium ecclesiae cathedrali Cracoviensi a Boleslao dicto Pudico, duce Cracoviae et Sandomiriae, *Oględoviae* anno 1252. impertitum, *Chrobriae* vero

Digitized by Google

anno 1254. et *Zawichostiae* anno 1255. renovatum et auctum, ratum esse iubet 65

XLIX. 1256. die 26. mensis Ianuarii, Laterani.
Alexander IV. P. M. archiepiscopo et episcopis Poloniae mandat, ut servos militum Polonorum, clericos molestantes, censuris ecclesiasticis coerceant 65

L. 1256. die 28. mensis Ianuarii, Laterani.
Alexander IV. P. M. abbati monasterii Lubensis et praeposito ecclesiae Opoliensis mandat, ducem Cracoviae arceant, ne clericos causas hereditarias apud iudices saeculares agere cogat 66

LI. 1256. die 9. mensis Februarii, Laterani.
Alexander IV. P. M. Christifidelibus ecclesiam cathedralem Cracoviensem die et infra octavas translationis s. Stanislai episcopi martyris visitantibus, indulgentias largitur . . 67

LII. 1256. die 12. mensis Februarii, Laterani.
Alexander IV. P. M. duci Cracoviae gratulatur de libertatibus ecclesiae cathedrali Cracoviensi concessis, significatque se easdem confirmasse, exceptis iis, quae immunitati ecclesiasticae adversantur 68

LIII. 1256. die 4. mensis Martii, Laterani.
Alexander IV. P. M. episcopo Cracoviensi ius primi post metropolitanum loci itemque vocis inter consuffraganeos eius confirmat 69

LIV. 1257. die 13. mensis Februarii, Laterani.
Alexander IV. P. M. Danielem regem Russiae hortatur, ut in fide catholica perseveret 69

LV. 1257. die 3. mensis Iunii, Viterbii.
Alexander IV. P. M. Christifidelibus ecclesiam cathedralem Cracoviensem die festivo s. Venceslai martyris visitantibus, indulgentias largitur 70

LVI. 1257. die 8. mensis Iunii, Viterbii.
Alexander IV. P. M. archiepiscopo, praeposito et archidiacono Gneznensibus mandat, duces Cuiaviae, Calissiae et Mazoviae moneant, ne clericos privilegia ostendendi causa citent in curias suas et colloquia per loca periculosa et nemora 71

LVII. 1258. Cracoviae.
Falibog quidam filius Dobroslai, villam *Kaim*, de qua capitulo cathedrali Cracoviensi litem intendebat, decem marcis argenti vendit 72

LVIII. 1258. die 11. mensis Iunii, in colloquio iuxta Sandomiriam habito.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae declarat, opem ab episcopo et capitulo ecclesiae cathedralis Cracoviensis in muniendis castris Cracoviae et Sandomiriae, latam, privilegiis eiusdem ecclesiae nullatenus praeiudicare debere 73

LIX. 1258. die 13. mensis Iunii, in colloquio iuxta Sandomiriam habito.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae libertates et immunitates ecclesiae cathedrali Cracoviensi impertitas, renovat et auget, statuitque, ut iisdem libertatibus etiam aliae ecclesiae ducatuum Cracoviensis et Sandomiriensis gaudeant 74

LX. 1259. die 11. mensis Aprilis, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, villas capituli cathedralis Cracoviensis in districtu *Tarczensi* sitas, a contributione quadam viginti marcarum in pelliculis marturinis solvenda, liberas declarat 76

Digitized by Google

LXI. 1260. mense Maio.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, libertates et immunitates monasterio Cisterciensium *Wąchoccensi* a praedecessoribus suis impertitas, renovat et auget, possessionesque eiusdem monasterii confirmat 78
LXII. 1261. die 18. mensis Decembris, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, quasdam sortes rusticorum suorum in villis *Szczytniki* et *Brzezie* ecclesiae cathedrali Cracoviensi confert 84
LXIII. 1262. die 9. mensis Maii, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, comiti Dirsicraio et fratri eius Visoni, canonico Cracoviensi, heredibus de *Niegowić*, silvam quandam in propinquo opidi *Bochnia* sitam, confert, limitesque eiusdem silvae designat . 85
LXIV. 1263. die 5. mensis Aprilis, Cracoviae.
Coenobium sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis Zwierzyniecense villam *Garlica duchowna* XXXIII marcis argenti, a capitulo cathedrali Cracoviensi olim mutuatis, eidem capitulo vendit 88
LXV. 1266. die 15. mensis Maii, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, venditionem partis villae *Łososkowice* a quodam Slavomiro milite magistro Gerardo canonico Cracoviensi XVIII marcis factam, ratam esse iubet 90
LXVI. 1267. die 1. mensis Iulii, Cracoviae.
Guido tt. s. Laurentii in Lucina presbyter cardinalis, legatus apostolicus, Christifidelibus ecclesiam s. Venceslai diebus festivitatum b. Mariae Virginis et ss. Venceslai, Stanislai necnon Floriani visitantibus, indulgentias largitur . . . 91
LXVII. 1269. die 10. mensis Septembris.
Paulus episcopus Cracoviensis scultetiam in villa *Biesiadki* nuncupata, cuidam Radostae confert 92
LXVIII. 1271. die 3. mensis Februarii.
Paulus episcopus Cracoviensis, altaria ss. Adalberti martyris, Leonardi confessoris et b. Margarethae in ecclesia cathedrali Cracoviensi a Hermano canonico Cracoviensi instituta, decimis villarum *Trojanowice*, *Zielonki*, *Goszcza* et *Rzeplin* dotat 93
LXIX. 1272. die 15. mensis Maii, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, partem villae *Goszcza* cum hominibus eam incolentibus, magistro Gerardo decano cathedrali Cracoviensi confert . . . 94
LXX. 1273. die 15. mensis Maii, Cracoviae.
Paulus episcopus Cracoviensis, sortem quandam in villa *Skrzyszowice* villae *Łososkowice* adiungit 95
LXXI. 1273. die 15. mensis Maii, Cracoviae.
Capitulum ecclesiae cathedralis Cracoviensis, villam *Łososkowice*, quam hucusque magister Gerardus decanus eiusdem capituli tenuit, Philippo canonico Plocensi confert 96
LXXII. 1273. die 19. mensis Maii, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae declarat, villam *Raciborowice* iisdem, quibus ceterae villae ecclesiae cathedralis Cracoviensis, gavisuram esse libertatibus 97
LXXIII. 1273. die 25. mensis Novembris, in villa *Wawrzeńczyce*.
Paulus episcopus Cracoviensis pactum Prandotae olim episcopi Cracoviensis, cum Vito carpentario de exstruenda in villa *Wawrzeńczyce* mola aquaria initum, ratum esse iubet 98

Digitized by Google

LXXIV. Sine anno et loco.
Paulus episcopus Cracoviensis Vito carpentario exstruendi molas aquarias in ripa cuiusdam rivuli in villa *Wawrzeńczyce* concedit facultatem, stipulaturque de quibusdam commodis dicti carpentarii 99

LXXV. 1273. die 30. mensis Novembris, Cracoviae.
Paulus episcopus Cracoviensis commutationem sortis in villa *Łososkowice*, pro quibusdam agris in villa *Skrzyszowice*, a milite Woen dicto cum Philippo canonico Plocensi factam, ratam esse iubet 101

LXXVI. 1274. die 2. mensis Februarii, Cracoviae.
Capitulum ecclesiae cathedralis Cracoviensis cum Venceslao praeposito Wisliciensi villam eiusdem capituli *Garlica* nuncupatam, cuidam Zachariae iure Teutonico locandam confert 102

LXXVII. 1274. die 11. mensis Martii, *Iędrzejoviae.*
Ioannes abbas totusque conventus ordinis Cisterciesium Iędrzejoviensis, villam *Goszcza* capitulo ecclesiae cathedralis Cracoviensis donant 103

LXXVIII. 1274. die 9. mensis Maii, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, villae capituli cathedralis Cracoviensis *Goszcza* nuncupatae, easdem confert libertates, quibus aliae villae eiusdem capituli hucusque gaudebant 104

LXXIX. 1278. die 13. mensis Maii, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae testatur, comitem Laurentium de *Bawoł*, eandem villam *Bawoł* Procopio cancellario Cracoviensi XXX marcis argenti obligasse 105

LXXX. 1278. die 17. mensis Augusti, in *Osiek.*
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, sartaginem salis in *Bochnia* ecclesiae Bochnensi restituit 106

LXXXI. 1279. die 30. mensis Septembris, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, commutationem sortis cuiusdam in villa *Goszcza*, pro quadam sorte in villa *Trątnowice* ab Imramo filio comitis Cristini de *Niedźwiedź* cum Philippo canonico Cracoviensi factam, ratam esse iubet, eandemque villam *Goszcza* iisdem gaudere permittit libertatibus, quae aliis villis ecclesiae cathedralis Cracoviensis sunt concessae 108

LXXXII. 1279. die 6. mensis Octobris, Cracoviae.
Florianus abbas totusque conventus ordinis Praemonstratensis monasterii Brzezensis cuidam Godfrido opidum *Brzesko* colonis, iure municipali Teutonico, quali civitas Novum forum in Silesia regebatur gavisuris, frequentandum confert, eidemque munus et beneficia advocati impertit . . 110

LXXXIII. 1279. die 6. mensis Decembris, *Korczyni.*
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, capitulo cathedrali Cracoviensi villam *Bolesław* nuncupatam, necnon CC marcas in salisfodinis Bochnensibus testamento legat 113

LXXXIV. 1283. die 10. mensis Aprilis, Romae.
Martinus IV. P. M. Vratislaviensi et Poznaniensi episcopis mandat, ut in Lesconem ducem Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae, propter incarcerationem Pauli episcopi

Digitized by Google

Cracoviensis, sententiam excommunicationis ferrant, terramque eius interdicto ecclesiastico subiiciant 114

LXXXV. 1284. die 8. mensis Decembris, Cracoviae.
Paulus episcopus Cracoviensis testatur, se cum Lescone duce Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae de damnis sibi ab eodem duce illatis, pactum iniisse 116

LXXXVI. 1286. Cracoviae.
Lesco dictus Niger dux Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae, monasterio ordinis Praedicatorum Cracoviensi ducendi aquam de fluvio *Rudawa* confert potestatem 118

LXXXVII. 1286. die 24. mensis Februarii, in *Wawrzeńczyce.*
Paulus episcopus Cracoviensis cuidam Fryczconi advocato de *Bytom,* villam *Skrzyszowice* colonis frequentandam confert, eidemque privilegium iuris Teutonici, quali civitas Cracoviensis regebatur, impertit 119

LXXXVIII. 1286. die 30. mensis Novembris, Cracoviae.
Lesco dictus Niger dux Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae, Paulo episcopo Cracoviensi damna illata resarciens, villam *Dzierążnia* confert, castellaniisque Sławkoviensi et de *Piątkowisko* varias libertates et immunitates impertit . 120

LXXXIX. 1288. die 18. mensis Maii, Cracoviae.
Paulus episcopus Cracoviensis cum comite Mironego, filio comitis Dirsicraii, olim castellani Polanecensis, nec non Boguslava uxore eiusdem Mironegi, nepte Vissonis quondam scholastici Cracoviensis, pactionem faciens, villas *Swiniarsko* et *Muszyna* obtinet 123

XC. 1288. die 23. mensis Maii, Cracoviae.
Lesco dictus Niger dux Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae, pactum Pauli episcopi Cracoviensis cum comite Mironego, filio comitis Dirsicraii, nec non Boguslava uxore eiusdem Mironegi, nepte Vissonis quondam scholastici Cracoviensis, de villis *Swiniarsko* et *Muszyna* initum, ratum esse iubet 125

XCI. 1290. die 24. mensis Augusti, Cracoviae.
Premislius dictus Posthumus dux Poloniae et Cracoviae, Alberto decano Cracoviensi C. marcas argenti de media parte proventuum zuppae Cracoviensis confert 127

XCII. 1290. die 12. mensis Septembris, Cracoviae.
Premislius dictus Posthumus dux Poloniae et Cracoviae, decimam de media parte proventuum zuppae Cracoviensis, Paulo episcopo Cracoviensi eiusque successoribus confert 128

XCIII. 1290. die 12. mensis Septembris, Cracoviae.
Privilegii proxime praecedentis accuratior deductio . 129

XCIV. 1291. die 1. mensis Septembris, *Lutomisliae.*
Wenceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, marchioque Moraviae promittit, se iura, privilegia et libertates a praedecessoribus suis ecclesiae Cracoviensi, nec non baronibus, militibus et civibus ducatuum Cracoviensis et Sandomiriensis concessa, observaturum 130

XCV. 1291. die 1. mensis Septembris, *Lutomisliae.*
Wenceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, marchioque Moraviae, decimam nec non CC marcas de proventibus zuppae Cracoviensis episcopo et capitulo Cracoviensibus a praedecessoribus suis concessas, ratas esse iubet 131

XCVI. 1292. die 6. mensis Maii, Cracoviae.

Digitized by Google

Paulus episcopus Cracoviensis, capitulo ecclesiae cathedralis Cracoviensis annum gratiae largitur 132

XCVII. 1294. die 13. mensis Iunii, Pragae.
Wenceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, marchioque Moraviae, decimam omnium proventuum zuppae Cracoviensis, episcopo Cracoviensi confert . . . 133

XCVIII. 1294. die 31. mensis Decembris, Cracoviae.
Wenceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, marchioque Moraviae, Procopium episcopum Cracoviensem a contributione quadam viginti marcarum argenti, de civitatibus *Tarczensi* et *Ilzensi* solvenda, liberum declarat 134

XCIX. 1295. in villa *Swiniarsko.*
Prandotae, filii Warsii, cum Ioanne episcopo Cracoviensi, de villa *Dobranowice* pactum 135

C. 1295. die 29. mensis Martii, Cracoviae.
Nicolaus dux Opaviensis, capitaneus Cracoviensis, villam *Czuszów* nuncupatam, Michaelis cantoris Cracoviensis propriam, a variis angariis liberat 136

CI. 1295. die 20. mensis Iunii, Pragae.
Wenceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, marchioque Moraviae, Ioanni episcopo Cracoviensi muniendi civitates *Sławków*, *Iłża*, *Tarczek* nec non *Kielce* dat facultatem 137

CII. 1297. die 28. mensis Februarii, *Brzeźniciae.*
Vladislaus Locticus dominus regni Poloniae, dux Pomeraniae, Lanciciae, Cuiaviae et Siradiae, Ioanni episcopo et capitulo Cracoviensibus locandi villam *Piątkowisko* iure Teutonico, confert potestatem 138

CIII. 1297. die 28. mensis Februarii, *Brzeźniciae.*
Vladislaus Locticus dominus regni Poloniae, dux Pomeraniae, Lanciciae, Cuiaviae et Siradiae, privilegia et libertates, quibus bona *Piątkowisko* nuncupata adhuc gaudebant, rata esse iubet 138

CIV. 1299. die 1. mensis Maii, Gneznae.
Iacobus archiepiscopus Gneznensis, villam *Wilczkowice* episcopo et capitulo cathedrali Cracoviensi restituit . . . 139

CV. 1301. die 26. mensis Septembris, Budae.
Ladislaus rex Ungariae etc. Ioanni episcopo Cracoviensi castrum *Pławiec* confert 140

CVI. 1302. die 1. mensis Martii, Cracoviae.
Raclaus canonicus Cracoviensis, villam *Kurdwanow* altari b. Mariae virginis in ecclesia cathedrali Cracoviensi instituto, confert 141

CVII. 1303. die 4. mensis Ianuarii, (Cracoviae).
Raclaus medicus, canonicus Cracoviensis, altare b. Mariae in ecclesia cathedrali Cracoviensi institutum, curia quadam prope Rupellam sita dotat 142

CVIII. 1303. die 25. mensis Februarii, Laterani.
Bonifacius VIII. P. M. certam partem proventuum zuppae Cracoviensis capitulo cathedrali Cracoviensi a Venceslao rege Boemiae, duce Cracoviae et Sandomiriae collatam, confirmat 143

CIX. 1303. die 25. mensis Februarii, Laterani.
Bonifacius VIII. P. M. libertates et immunitates episcopo et capitulo Cracoviensibus a praedecessoribus suis Romanis pontificibus, nec non a regibus et principibus Poloniae concessas, ratas esse iubet 143

Digitized by Google

CX. 1303. die 25. mensis Februarii, Laterani.
Bonifacius VIII. P. M. annuum redditum XX marcarum de civitatibus *Iłża* et *Tarczek*, quem Venceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, capitulo cathedrali Cracoviensi concessit, confirmat 144
CXI. 1303. die 24. mensis Martii, Pragae.
Wenceslaus rex Boemiae et Cracoviae testatur, se pactum iniisse cum Ioanne episcopo Cracoviensi de commutanda villa episcopali *Kamienica* cum castro *Biecz*, iure tamen patronatus episcopo reservato 145
CXII. 1303. die 14. mensis Iulii, Cracoviae.
Ulricus de *Boscovicz* capitaneus Cracoviae et Sandomiriae testatur, Pasconem de *Primucow* villas *Trąbki* et *Darczyce* Ioanni episcopo Cracoviensi XXVII cum dimidia marcis vendidisse 145
CXIII. 1306. die 6. mensis Augusti, Cracoviae.
Albertus advocatus et consules civitatis Cracoviae testantur, Miroslaum dictum Rozen Ioanni episcopo Cracoviensi triginta iugera in *Dąbie* VIII marcis argenti denariati vendidisse 146
CXIV. 1306. die 2. mensis Septembris, Cracoviae.
Vladislaus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Cuiaviae et Lanciciae, possessiones, libertates et immunitates ecclesiae cathedralis Cracoviensis ratas esse iubet, eidemque ecclesiae castrum *Pełczyska* restituit, castrum vero *Chęciny* cum adiacentibus villis confert 147
CXV. 1307. die 20. mensis Maii, Cracoviae.
Vladislaus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiaviae et Pomeraniae testatur, Strassium de *Końskie* villas *Goleniowy* et *Chebdzie* Ioanni episcopo Cracoviensi in CCL marcis argenti obligasse 150
CXVI. 1307. die 7. mensis Iunii, *Wisliciae.*
Vladislaus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Pomeraniae, Cuiaviae, Lanciciae, Siradiae, heres tocius regni Poloniae, Ioanni episcopo Cracoviensi libertates et immunitates ecclesiae cathedralis Cracoviensis illibatas conservare promittit 151
CXVII. 1310. die 29. mensis Decembris, Sandeciae.
Vladislaus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae et Cuiaviae, villam *Piotrawin* ecclesiae cathedrali Cracoviensi confert 151
CXVIII. 1314. die 4. mensis Octobris, Cracoviae.
Adam iudex Cracoviensis ecclesiae cathedrali Cracoviensi villam *Bawół*, de qua eidem ecclesiae Albertus dictus Nosdrach, dapifer Cracoviensis litem intendebat, adiudicat 152
CXIX. 1318. die 20. mensis Iunii, *Suleioviae* actum, Cracoviae vero die 8. mensis Octobris, eiusdem anni datum.
Vladislaus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiaviae, nec non heres regni Poloniae, Ioanni episcopo Cracoviensi villam *Wiktorowice*, de qua eidem episcopo Petrus filius quondam Salomonis litem intendebat, adiudicat 153
CXX. 1318 die 21. mensis Iunii, *Suleioviae.*
Vladislaus dictus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiaviae, nec non heres regni Poloniae, privilegium monasterio Wąchoccensi a Boleslao quondam

Digitized by Google

duce Cracoviae et Sandomiriae, anno 1260 impertitum, ratum esse iubet 154

CXXI. 1320. die 13. mensis Ianuarii, in *Opatowiec.*
Vladislaus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiaviae, nec non dominus regni Poloniae, Petro et fratribus eius heredibus de *Dobczyce* quasdam servitutes in silva *Radłowski bór* nuncupata, adiudicat . . 154

CXXII. 1320. die 13. mensis Ianuarii, in *Opatowiec.*
Ioannes dictus Muscata episcopus Cracoviensis testatur, Petro et fratribus eius heredibus de *Dobczyce* nonnullas servitutes in silva *Radłowiensi* adiudicatas esse 156

CXXIII. 1321. die 31. mensis Maii, *Sandeciae.*
Nankerus episcopus Cracoviensis, quibusdam Mathiae et Lutconi scultetiam in villa *Biesiadki* confert, eidemque villae privilegium iuris Teutonici civitatis Novi fori largitur 159

CXXIV. 1322. die 13. mensis Martii, in *Dębno.*
Nankerus episcopus Cracoviensis testatur, Stanislavam relictam Virici molam aquariam in *Tarczek*, nec non advocatiam in *Leśna*, Helbrando genero eiusdem Stanislavae contulisse 160

CXXV. 1322. die 11. mensis Maii, Cracoviae.
Decretum iudicii terrestris Cracoviensis, capitulo cathedrali Cracoviensi villam *Bawół*, de qua eidem capitulo Stanislaus et Laurentius heredes de *Libertów* litem intendebant, addicens 161

CXXVI. 1322. die 14. mensis Maii, Cracoviae.
Nankerus episcopus Cracoviensis, Stanislao et Laurentio heredibus de *Libertów* et de *Ujazd* solvendi decimas iure militari, dat facultatem 162

CXXVII. 1322. die 31. mensis Maii, Cracoviae.
Nankerus episcopus Cracoviensis, capellam b. Margarethae virginis in ecclesia cathedrali Cracoviensi a se erectam villa *Pieczenegi*, nec non decimis de villis *Biskupice*, *Iawczyce* et *Cianowice* dotat 163

CXXVIII. 1322. die 5. mensis Iulii, Avinione.
Ioannes XXII. P. M. decano ecclesiae Gneznensis mandat, ut litem, quam Nankerus episcopus Cracoviensis abbati Tiniecensi de castro *Biecz* intendebat, dirimat 164

CXXIX. 1322. die 1. mensis Octobris, Cracoviae.
Decretum Stanislai de *Chrząstów*, iudicis terrae Cracoviensis, litem inter heredes de *Strzelce wielkie* et episcopum Cracoviensem de quibusdam servitutibus silvarum villae episcopalis *Zaborowie*, dirimens 165

CXXX. 1323. die 3. mensis Octobris, Cracoviae.
Nankerus episcopus Cracoviensis cum Paulo de *Bogoria* villam *Skotniki* villa *Ostrołęka* commutat 166

CXXXI. 1323. mense Octobri, *Kozłoviae.*
Ianislaus archiepiscopus Gneznensis testatur, episcopos Poznaniensem, Plocensem et Wladislaviensem confessos esse, episcopum Cracoviensem usum fuisse iure sedendi ad dextram archiepiscopi Gneznensis 167

CXXXII. 1324. die 15. mensis Iunii, Avinione
Ioannes XXII. P. M. praeposito monasterii de *Czarnowąz* mandat, ut litem, quae inter Nankerum episcopum Cracoviensem et Boleslaum archiepiscopum Strigoniensem de iurisdictione in *Podoliniec*, *Gniazdo* et *Lubowla* agebatur, dirimat 168

Digitized by Google

CXXXIII. 1321. die 4. mensis Octobris, Cracoviae.
Rodgerus et Falislaus de *Marszowice* ac Petrus de *Zagorzyce* heredes, litem quam contra Engbertum canonicum Cracoviensem de taberna in villa *Goszcza* intendebant, componunt 169
CXXXIV. 1325. die 14. mensis Februarii, Cracoviae.
Comes Thomas dictus Ciołek heres de *Bogucice*, comiti Iacobo heredi de *Krzczonów* scultetiam in *Bogucice* LXX marcis grossorum Pragensium vendit 170
CXXXV. 1325. die 14. mensis Februarii, in *Chęciny*.
Vladislaus Locticus rex Poloniae venditionem scultetiae in *Bogucice* a comite Thoma dicto Ciołek comiti Iacobo de *Krzczonów* factam, ratam esse iubet 173
CXXXVI. 1325. die 29. mensis Martii, Cracoviae.
Vladislaus Locticus rex Poloniae, villae nobilium Bogussii et Iessconis, filiorum quondam Vincentii dicti Manczikal, *Kiełczewice* nuncupatae, privilegium iuris Teutonici civitatis Novi fori largitur 174
CXXXVII. 1325. die 26. mensis Aprilis, Gneznae.
Ianislaus archiepiscopus Gneznensis Petro cancellario Gneznensi mandat, ut Nankero episcopo Cracoviensi primum locum et ius sedendi ad dextram archiepiscopi, adiudicet 174
CXXXVIII. 1325. die 9. mensis Maii, Cracoviae.
Nankerus episcopus Cracoviensis testatur, magistrum Cristanum canonicum Cracoviensem duos hortos altari b. Katherinae in ecclesia cathedrali Cracoviensi instituto contulisse 175
CXXXIX. 1325. die 30. mensis Maii, in *Opatowiec*.
Nankerus episcopus Cracoviensis, procuratores instituit litis causa inter ipsum et Boleslaum archiepiscopum Strigoniensem, de iurisdictione spirituali in *Podoliniec*, *Gniazdo* et *Lubowla* habitae . . . . . 176.
CXL. 1325. die 23. mensis Iunii, Cracoviae.
Vladislaus Locticus rex Poloniae, villae Wirchoslai canonici Cracoviensis, *Rygoszyn* nuncupatae, privilegium iuris Teutonici Szrodensis confert 178
CXLI. 1325. die 8. mensis Septembris, Strigonii.
Boleslaus archiepiscopus Strigoniensis, procuratores institutit litis causa, quae agebatur inter ipsum et Nankerum episcopum Cracoviensem, de iurisdictione spirituali in *Podoliniec*, *Gniazdo* et *Lubowla* 179
CXLII. 1326. die 8. mensis Aprilis, Scepusiae.
Ioannes praepositus ecclesiae s. Martini Scepusiensis, procuratores instituit litis causa, quae agebatur inter Nankerum episcopum Cracoviensem, et Boleslaum archiepiscopum Strigoniensem, de iurisdictione spirituali in *Podoliniec*, *Gniazdo* et *Labowla* 180
CXLIII. 1326. die 6. mensis Octobris, Cracoviae.
Iaroslai archidiaconi et canonici Cracoviensis, cum heredibus villae *Popowice* de decima eiusdem villae pactum . 181
CXLIV. 1327. die 1. mensis Octobris, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis villas in silva quadam prope *Tarnoviam* sita, a Spicimiro palatino Cracoviensi locandas, a solutione decimae liberat 183
CXLV. 1328. (Cracoviae).

Digitized by Google

Ioannis episcopi Cracoviensis missarum pro defunctis ordinatio 184

CXLVI. 1328. die 8. mensis Aprilis, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis canonicos beneficiatos ecclesiae cathedralis Cracoviensis a iurisdictione capitulorum, decanorum, praepositorum, etc. liberos facit et exemtos 185

CXLVII. 1328. die 29. mensis Maii, Cracoviae.
Vladislaus Locticus rex Poloniae, pactum Ioannis dicti Bielec cum Mathia canonico et officiali Cracoviensi de commutandis agris quibusdam in villa *Marszowice* sitis initum, ratum esse iubet 185

CXLVIII. 1329. die 5. mensis Novembris, Avinione.
Ioannes XXII. P. M. archiepiscopum Gneznensem et episcopos Vratislaviensem nec non Olomucensem conservatores iurium episcopi Cracoviensis statuit, mandatque eis, ut eundem episcopum contra occupatores bonorum episcopalium defendant 186

CXLIX. 1330. die 14. mensis Iunii, in opido *Chęciny*.
Ianislai archiepiscopi Gneznensis de decimis novalium decretum arbitrale 189

CL. 1332. die 12. mensis Februarii, *Tessini*.
Decretum Proti praepositi monasterii Czarnowąsensis, inter Ioannem Grotonis episcopum Cracoviensem et Boleslaum archiepiscopum Strigoniensem nec non Ioannem praepositum Scepusiensem, de iurisdictione in *Podoliniec*, *Gniazdo* et *Lubowla* litem dirimens 190

CLI. 1333. die 17. mensis Ianuarii, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis declarat, decimas villarum *Wierzbie* et *Ielcza* ad monasterium sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis *Imbramovicense* pertinere 194

CLII. 1333. die 19. mensis Ianuarii, Cracoviae.
Ianislaus archiepiscopus Gneznensis et Nankerus episcopus Vratislaviensis, conservatores iurium episcopi Cracoviensis, Ivanum praepositum et Nicolaum decanum Gneznenses vicarios suos constituunt 195

CLIII. 1333. die 8. mensis Augusti, in oppido *Iłża*.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis piscinam et molendinum in opido *Iłża*, cuidam Peczoldo et filio eius Nicolao, ferrifabris confert 197

CLIV. 1333. die 20. mensis Octobris, *Wisliciae*.
Casimirus rex Poloniae testatur, iuspatronatus ecclesiae s. Michaelis in arce Cracoviensi ad episcopum Vladislaviensem pertinere 198

CLV. 1334. die 27. mensis Augusti, in villa *Wąchocko*.
Ioannes abbas cum conventu monasterii ordinis Cisterciensis Wąchoccensi, Nicolao filio Govorconis, canonico Cracoviensi et Sandomiriensi villam *Polany*, ut eam ad vitae tempora possideat, confert 199

CLVI. 1335. Lanciciae.
Vladislaus dux Lanciciae et Dobrinensis testatur, Laurentium heredem de *Goślub* probasse, ipsum possidere plenum ius militare in villa praedicta *Goślub* 199

CLVII. 1335. die 13. mensis Iunii, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis capellam ss. Cosmae et Damiani in ecclesia cathedrali a magistro

Digitized by Google

Martino cantore et canonico Cracoviensi fundandam, decimis quibusdam dotat 200

CLVIII. 1336. die 1. mensis Octobris, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis ordinat, ut omnes vicarii ecclesiae cathedralis Cracoviensis in eadem ecclesia singulis diebus diu noctuque psalmos cantent, nec non missas pro defunctis celebrent, iisdemque vicariis decimam de villa *Nowa góra* confert 201

CLIX. 1336. die 6. mensis Octobris.
Casimirus rex Poloniae commutationem villarum *Woẓniki* et *Wadow* cum villis *Morsko* et *Maszkienice* a nobilibus Zegota de *Sieciechowice* et Zavissa de *Suchcice* factam, ratam esse iubet 203

CLX. 1337. die 5. mensis Februarii, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis ecclesiam parochialem in villa *Chobrzany* fundat, eandemque decimis villarum adiacentium *Gorzyczany*, *Bystrojowice*, *Iachimowice* nec non *Ryłowice* dotat 204

CLXI. 1337. die 17. mensis Maii, *Slavcoviae.*
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis venditionem scultetiae in villa *Winiary* a Martino filio Mathiae, quondam sculteti eiusdem villae, Ioanni filio Sigfridi de *Radẓowice* factam, ratam esse iubet 206

CLXII. 1337. die 24. mensis Decembris, Cracoviae.
Swentoslaus abbas cum conventu monasterii Bresensis, ordinis Praemonstratensis, Cunconi filio quondam Cunczonis scultetiam in villa *Gunów* LX marcis grossorum Pragensium vendit, ut extirpatis silvis colonos ibidem iure Teutonico Nouiforensi gavisuros locet 208

CLXIII. 1338. die 17. mensis Iulii, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis, altare s. Vincentii levitae in ecclesia cathedrali Cracoviensi a Petro scholastico et canonico eiusdem ecclesiae institutum, decimis villarum *Stryszowa*, *Kędzierzynka* nec non *Kwapinka* dotat 210

CLXIV. 1338. die 8. mensis Octobris, Cracoviae.
Casimiri regis Poloniae decretum, quo designatio terminorum villae ecclesiae cathedralis Cracoviensis, *Wyciąłe* nuncupatae, confirmatur 211

CLXV. 1339. die 12. mensis Maii, Cracoviae.
Capitulum cathedrale Cracoviense annuum proventum sex marcarum grossorum Pragensium de domo lapidea a Iaroslao archidiacono ecclesiae cathedralis aedificata solvendum, ad capellam s. Laurentii martyris, in eadem ecclesia institutam, destinat 213

CLXVI. 1339. die 24. mensis Augusti, Sandomiriae.
Pauli iudicis nec non Henrici subiudicis terrae Sandomiriensis decretum, inter Rzechnam relictam Vladimiri de *Bostów* et Ioannem episcopum Cracoviensem de villa quadam *Ieẓiorko* nuncupata, litem dirimens 214

CLXVII. 1339. die 25. mensis Novembris, Sandomiriae.
Pauli iudicis, nec non Henrici subiudicis terrae Sandomiriensis decretum, Ioanni episcopo Cracoviensi villam *Ieẓiorko* addicens 215

CLXVIII. 1339. die 27. mensis Novembris, in villa *Uszew.*
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis decimam duorum mansorum in villa *Mystków*, et unius mansi in villa

Digitized by Google

Kunów, Nicolai advocati Sandecensis propriorum, ecclesiae s. Nicolai *Mystkoviae* confert 216

CLXIX. 1340. die 5. mensis Februarii, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae capellam Assumptionis s. Mariae in ecclesia cathedrali Cracoviensi a se fundatam, duobus marcis annuis de teloneo Cracoviensi nec non decimis villarum *Szczepanowice*, *Słomniki*, *Nagnojowice* et *Winiary* dotat 216

CLXX. 1341. die 14. mensis Maii, Avinione.
Benedictus XII. P. M. privilegium ecclesiae cathedrali Cracoviensi a Boleslao Pudico duce Cracoviae et Sandomiriae, Cracoviae anno 1255. impertitum et *Beszoviae* eodem anno publicatum, ratum esse iubet 217

CLXXI. 1341. die 14. mensis Maii, Avinione.
Benedictus XII. P. M. privilegium ecclesiae cathedrali Cracoviensi a Boleslao Pudico duce Cracoviae et Sandomiriae anno 1258. die 13. mensis Iunii, in colloquio iuxta Sandomiriam habito, impertitum, ratum esse iubet . . . 218

CLXXII. 1342. die 20. mensis Februarii, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae Ioanni episcopo Cracoviensi villam *Sokolniki* confert, opido vero *Szkalmirz* privilegium iuris Teutonici, quali civitas Novum forum regebatur largitur 220

CLXXIII. 1343. Slavcoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis cuidam filio Heinmanni silvam *Chełm* dictam confert, ut eadem silva extirpata colonos ibi locet, privilegio iuris Teutonici Szredensis gavisuros 222

CLXXIV. 1343. die 13. mensis Octobris, Avinione.
Clemens VI. P. M. decano Opoliensi mandat, ut Segneum, Iacobum nec non Witconem heredes de *Grębosztów* ad restitutionem villae *Kozłów* praeposito ecclesiae Wisliciensis compellat 224

CLXXV. 1343. die 14. mensis Novembris, Cracoviae.
Iaroslai archiepiscopi Gneznensis decretum de decimis novalium in territoriis *Biecensi* et *Zmigrodensi* 225

CLXXVI. 1344. die 29. mensis Iunii, Cracoviae.
Bartholomaeus abbas et conventus monasterii Calvi Montis ordinis s. Benedicti, nec non Hanco dictus Romanek consul Cracoviensis, hortum prope ecclesiam s. Nicolai Cracoviae iacentem cum domo in platea s. Crucis sita commutant 225

CLXXVII. 1344. die 1. mensis Octobris, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis duo altaria, que in capella ecclesiae cathedralis Cracoviensis in honorem s. Ioannis evangelistae et s. Marthae hospitae fundaverat et consecraverat, decimis villarum *Zakrzów*, *Zakrzowice*, *Batowice* nec non *Szczepanowice* dotat 226

CLXXVIII. 1344. die 3. mensis Octobris, Avinione.
Clemens VI. P. M. Ioanni episcopo Cracoviensi, ut quedam bona testamento legare possit, dat facultatem . . 228

CLXXIX. 1345. die 20. mensis Decembris, *Radloviae*.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis Barthconi de *Zaborowie* silvam quandam *Łososina* nuncupatam confert, ut ea extirpata villam ibidem iure Teutonico, quod Szredense dicitur, locet 228

CLXXX. 1346. die 28. mensis Ianuarii, *Sandeciae*.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis Hinczconi de

Digitized by Google

Słowików, canonico ecclesiae Wisliciensis, scultetiam in villa *Zapniów* confert 230

CLXXXI. 1346. die 12. mensis Iulii, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis testatur, Rynerium Rynerii hereditatem quandam sitam prope villam *Luborzyca*, magistro Petro cantori Cracoviensi XL marcis grossorum Pragensium vendidisse 231

CLXXXII. 1347. die 6. mensis Februarii, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis Petro dicto Zaja silvam quandam prope villam *Wola* sitam confert, ut agro silvestri extirpato villam ibidem iure Teutonico, quali civitas Novum forum regebatur, locet 233

CLXXXIII. 1347. die 1. mensis Maii, *Radloviae*.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis, Nicolao dicto *Gardzinka* silvam *Gutanów* nuncupatam, colonis iure Teutonico Szredensi gavisuris, frequentandam confert . . 234

CLXXXIV. 1348. die 23. mensis Iulii, Avinione.
Clemens VI. P. M. Christifidelibus ecclesiam cathedralem Cracoviensem diebus festivitatum Nativitatis domini, Circumcisionis, Epiphaniae, Paschae, Ascensionis, Pentecostes, b. Mariae nec non ss. Venceslai et Stanislai visitantibus, indulgentias largitur 236

CLXXXV. 1348. die 30. mensis Septembris, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae cuidam Stasconi villam quandam ad fluvium *Iucha* sitam, iure Teutonico Magdeburgensi locandam confert, munus et beneficia sculteti praedicto Stasconi impertiens 237

CLXXXVI. 1349. die 3. mensis Maii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis capellam iuxta tumbam s. Stanislai in ecclesia cathedrali Cracoviensi erectam, decimis villarum *Olchowa* et *Pogwizdów* dotat 238

CLXXXVII. 1349. die 3. mensis Maii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis statuit, ut quicumque domum a Petro cantore ecclesiae cathedralis Cracoviensis aedificatam, ex collatione capituli eiusdem ecclesiae tenuerit, marcam cum dimidia annuatim vicariis ecclesiae solvere sit astrictus 239

CLXXXVIII. 1349. die 7. mensis Augusti, in opido *Biecz*.
Casimirus rex Poloniae quibusdam Ioanni et alteri Ioanni villam *Olpiny* iure Teutonico Magdeburgensi locandam confert, iisdemque munus et beneficia scultetorum impertit 240

CLXXXIX. 1350. die 19. mensis Octobris, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae venditionem partium quarumdam villae *Bosutów*, a Petro, Falislao, Machna et Swięchna, Floriano praeposito Cracoviensi nec non cancellario Lanciciensi C marcis grossorum Pragensium factam, ratam esse iubet 242

CXC. 1350. die 19. mensis Octobris, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae viliam *Bosutów* a Floriano praeposito Cracoviensi nec non cancellario Lanciciensi emtam, eisdem gaudere iubet immunitatibus, quibus gaudent villae ecclesiae cathedralis Cracoviensis 243

CXCI. 1351. die 6. mensis Februarii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis capellam Conceptionis b. Mariae virginis in ecclesia cathedrali Cracoviensi constructam, decima de villa *Czaple małe* dotat 243

CXCII. 1351. die 18. mensis Maii, Cracoviae.

Digitized by Google

Ioannis subiudicis terrae Cracoviensis decretum, Bodzantae episcopo Cracoviensi villam *Rzemiędzice*, de qua inter eundem episcopum et Stephanum heredem de *Dziaduszyce* lis agebatur, addicens 245
CXCIII. 1351. die 10 mensis Octobris, *Brezłiae*.
Mathias episcopus Vladislaviensis praebendam quandam in ecclesia Cracoviensi s. Georgii institutam decima de villa *Ianczyce* dotat 246
CXCIV. 1352. die 5. mensis Februarii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis privilegium a Ioanne quondam episcopo Cracoviensi cuidam filio Heinmanni *Slavcoviae* anno 1343. impertitum, ratum esse iubet . . 247
CXCV. 1352. die 19. mensis Iunii, Cracoviae.
Casimiri regis Poloniae ordinato de vectura decimarum 248
CXCVI. 1353. die 25. mensis Martii, in villa *Szczyrzyc*.
Dionysii abbatis et conventus monasterii Cisterciensium Szczyrzycensis ordinatio de fundanda in villa *Krauszów* ecclesia parochiali 250
CXCVII. 1353. die 7. mensis Maii, Cracoviae.
Casimiri regis Poloniae decretum, inter Segneum praepositum ecclesiae s. Michaelis et Bodzantam episcopum Cracoviensem de villa *Brończyce* litem dirimens . . . 251
CXCVIII. 1354. die 9. mensis Maii, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae Bodzantae episcopo Cracoviensi villas *Radłów*, *Uszew*, *Biesiadki*, *Zawada wielka*, *Przeczyca*, *Iodłowa*, *Pasieczna*, *Niemszyno*, *Rzepiennik biskupi*, *Rozembark*, *Kunowa* et *Bukowa* restituit, villamque *Poręba* Pauli cum villa episcopali *Marszowice* commutat 252
CXCIX. 1354. die 4. mensis Octobris, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae testatur, se a Bodzanta episcopo Cracoviensi D marcas pro quodam privilegio eidem episcopo concesso, accepisse 254
CC. 1354. die 11. mensis Octobris, Cracoviae.
Decretum Iudicii terrestris Cracoviensis, Bodzantae episcopo Cracoviensi villam *Rynerzowice*, de qua eidem episcopo Helca vidua Rynerii litem intendebat, addicens . 254
CCI. 1355. die 24. mensis Ianuarii, Budae.
Ludovicus rex Hungariae promittit, se iura et immunitates universorum regnicolarum regni Poloniae observaturum, dummodo regimen eiusdem obtinuerit 256
CCII. 1355. die 30. mensis Aprilis, in *Zadoch*.
Proceres regni Hungariae spondent Casimiro regi Poloniae, se pactum ab eodem rege cum Carolo quondam rege Hungariae de successione regni Poloniae initum, observaturos 258
CCIII. 1355. die 9. mensis Maii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis altare b. Dorothaee virginis in ecclesia cathedrali Cracoviensi institutum decimis villarum *Połom wielki*, *Łomna* nec non medietatis villae *Sieradzka* dotat 260
CCIV. 1355. die 9. mensis Maii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis altare b. Matthaei evangelistae in ecclesia cathedrali Cracoviensi erectum, decimis villarum *Opatkowice* et *Zegartowice* dotat 261
CCV. Sine anno, Cracoviae.
Zegota et Gregorius heredes de *Poręba* Bodzantae

Digitized by Google

episcopo Cracoviensi construendi molas aquarias in fluvio *Okleśna* concedunt facultatem 262

CCVI. 1356. die 23. mensis Februarii, in *Słomniki.*
Decretum iudicii terrae Cracoviensis inter Helcam relictam Rynerii et Bodzantam episcopum Cracoviensem de villa *Rynerzowice* litem dirimens 264

CCVII. 1356. die 17. mensis Septembris, Avinione.
Innocentius VI. P. M. archiepiscopum Gneznensem eiusque suffraganeos hortatur, ut Casimirum regem Poloniae in repellendis incursibus Lituanorum iuvent . . . 264

CCVIII. 1357. die 12. mensis Ianuarii, *Calissiae.*
Iaroslaus archiepiscopus Gneznensis testatur, se a Petro quondam episcopo Cracoviensi villam *Zastów* ad vitae tempora possidendam accepisse 265

CCIX. 1357. die 6. mensis Februarii, *Tessini.*
Casimirus dux Tessinensis villas ecclesiae cathedralis Cracoviensis in territorio *Siewieriensi* sitas ab omnibus praestationibus et servitiis liberas facit et immunes . . 266

CCX. 1357. die 2. mensis Martii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis statuit, ut altarista s. Martini confessoris de decimis villarum *Zadrożе* et *Wielmoża* vicariis ecclesiae cathedralis Cracoviensis pro offertorio missae Annuntiationis b. Mariae virginis singulis annis duas marcas solvat 267

CCXI. 1357. die 27. mensis Septembris, Cracoviae.
Ioannes decanus et cancellarius Cracoviensis literas procerum regni Hungariae, anno 1355. die 30. mensis Aprilis *Zadoshiae* datas, transcribit 268

CCXII. 1358. die 19. mensis Februarii, Cracoviae.
Iudicium terrae Cracoviensis testatur, Victorem de *Ujeżdżiec* cum nepote eius Clicho hereditatem eandem *Ujeżdżiec* Bodzantae episcopo Cracoviensi XX marcis grossorum Pragensium vendidisse 269

CCXIII. 1358. die 22. mensis Octobris, Cracoviae.
Decretum Iudicii terrestris Cracoviensis inter Iacobum Wyrziconis de *Tarczek* et Bodzantam episcopum Cracoviensem de agris quibusdam *Kęsów* nuncupatis, sitis prope *Bodzętyn*, litem dirimens 270

CCXIV. 1358. die 5. mensis Decembris, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae testatur, Hancam de *Bosutów* consortem Gregorii, partem eiusdem villae *Bosutów* Floriano cancellario Lanciciensi LXXX marcis grossorum Pragensium vendidisse 271

CCXV. 1359. die 2. mensis Februarii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis et Tomislaus canonicus Kielcensis proventus tabernarum ad praebendam Kielcensem pertinentes cum decima villae *Pierzchnica* commutant 272

CCXVI. 1359. die 10. mensis Maii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis et Ioannes canonicus Kielcensis proventus quosdam praebendae Kielcensis cum decimis villarum *Obice*, *Ostrów* et *Łukowa* commutant 273

CCXVII. 1360. die 9. mensis Ianuarii, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae testatur, Martinum heredem de *Szreniawa* partem eiusdem villae *Szreniawa* Spitconi

Digitized by Google

filio Dirsconis CXIV marcis grossorum Pragensium vendidisse 274

CCXVIII. 1360. die 26. mensis Ianuarii, Cracoviae.
Woitco heres de *Siedlec* testatur, se Bodzantae episcopo Cracoviensi agros quosdam *Klęczyca* nuncupatos, sitos in propinquo villae *Grodzonowice* LX marcis grossorum Pragensium vendidisse 274

CCXIX. 1360. die 19. mensis Februarii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis decimam de villa *Niepołomice* hucusque ad custodiam ecclesiae cathedralis Cracoviensis pertinentem, ecclesiae parochiali in *Niepołomice* confert, custodi vero Cracoviensi decimas villarum *Kobyle* et *Rogoszyce* concedit 275

CCXX. 1360. die 14. mensis Aprilis, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae cum Philippo abbate et conventu Bresensi ordinis Praemonstratensis partem villae *Gruszów* parte villae *Niedary* in propinquo opidi *Uście solne* sitae commutat 276

CCXXI. 1360. die 29. mensis Septembris, in opido *Słomniki.*
Iudicii terrestris Cracoviensis decretum, Bodzantae episcopo Cracoviensi mediam partem molae aquariae ad fluvium *Prądnik* sitae, addicens 277

CCXXII. 1361. die 3. mensis Iunii, Avinione.
Bernardus de Bosqueto auditor causarum palatii apostolici, abbatissas et conventus monasteriorum s. Clarae Cracoviensis et Sandecensis in iudicium citat, ut dicant causam suam de decimis districtus Antiquae *Sandeciae*, de quibus ipsis Bodzanta episcopus Cracoviensis litem intendebat 278

CCXXIII. 1361. die 24. mensis Iulii, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae testatur, Marcum heredem de *Wilków* Nicolao archidiacono Cracoviensi partem villae *Gruszów* LXXX marcis grossorum Pragensium vendidisse 283

CCXXIV. 1361. die 3. mensis Novembris, Cracoviae.
Decretum Andreae de *Wawrowice* subiudicis terrae Cracoviensis, inter Pelcam et Andream filios quondam Dirsconis castellani Czechoviensis nec non Ioannem filium Pacoslai olim heredis de *Niegowić* et Bodzantam episcopum Cracoviensem de villis *Uszew*, *Uszwica*, *Zapniów*, *Żyrków*, *Iaworsko*, *Wola radostowa*, *Doły* et *Poręba* litem dirimens 283

CCXXV. 1361. die 6. mensis Novembris, *Wieliciae.*
Decretum arbitrale Iaroslai archiepiscopi Gneznensis, controversias quasdam inter Bodzantam episcopum Cracoviensem et Casimirum regem Poloniae de decimis solvendis et observando interdicto ecclesiastico componens . 285

CCXXVI. 1362. die 30. mensis Martii, Avinione.
Bernardi de Bosqueto auditoris causarum palatii apostolici decretum, inter Bodzantam episcopum Cracoviensem et abbatissas nec non conventus monasteriorum ordinis s. Clarae Cracoviensis et Sandecensis de raptu decimarum in districtu Antiquae *Sandeciae* litem dirimens . 287

CCXXVII. 1362. die 30. mensis Septembris, Cracoviae.
Decretum Iudicii terrestris Cracoviensis componens controversiam de finibus villarum *Dembno*, *Sufczyn*, *Porąbka* et *Łysa góra*, a Kenna consorte Petri de *Szczekociny* Bodzantae episcopo Cracoviensi motam 293

Digitized by Google

CCXXVIII. 1362. die 28. mensis Novembris, *Opatoviae.*
Decretum Iudicii terrestris Sandomiriensis inter Tomconem heredem de *Prawęcin* et Bodzantam episcopum Cracoviensem de servitute quadam »*leczeństwo*» dicta, litem dirimens 293
CCXXIX. 1363. die 20. mensis Ianuarii, in opido *Żarnowiec.*
Bodzanta heres de *Chojnica* auctoritate Casimiri regis Poloniae accedente testatur, se ab Apolonia consorte sua LX marcas grossorum Pragensium titulo dotalicii accepisse, eidemque consorti partem villae *Szreniawa* pignoris loco tradit 294
CCXXX. 1363. die 3. mensis Februarii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis Andreae de *Sadki* silvam quandam in districtu *Ilzensi* ad fluvium *Lubiena* sitam confert, ut agro silvestri extirpato colonos ibi locet iure Teutonico Szrodensi gavisuros 295
CCXXXI. 1363. die 30. mensis Septembris, Cracoviae.
Decretum Iudicii terrestris Cracoviensis Bodzantae episcopo Cracoviensi villas *Biesiadki* et *Żyrków*, de quibus inter eundem episcopum et Sochnam consortem Andreae castellani Czechoviensis lis agebatur, addicens 297
CCXXXII. 1364. die 18. mensis Iunii, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae commutationem quorumdam agrorum in villa *Wawrzeńczyce* cum sorte quadam in villa *Posądza* a Bodzanta episcopo Cracoviensi cum Zaclica herede de *Rudno* factam, ratam esse iubet. . . . 298
CCXXXIII. 1364. die 30. mensis Septembris, (Cracoviae).
Bodzanta episcopus Cracoviensis et Petrus vicecustos ecclesiae cathedralis Cracoviensis scultetiam in villa *Krzeszowice* cum decima de villa *Rzeplin* commutant, quam decimam idem vicecustos altari s. Leonardi in praefata ecclesia cathedrali instituto, dono tribuit 299
CCXXXIV. 1364. die 1. mensis Octobris, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis et Ioannes scholasticus Kielcensis proventus quosdam de tabernis Tarczensibus et decimam de granario Kielcensi cum decima de villa *Umianowice* commutant 300
CCXXXV. Sine anno, mense Novembri.
Casimirus rex Poloniae advocatum et consules nec non totam communitatem civitatis *Muszyna* certiores facit, se viam mercatoriam ab eadem civitate non aversurum 301
CCXXXVI. 1364. die 29. mensis Novembris, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae Anconem advocatum civitatis *Muszyna* hortatur, studeat, ut eandem civitatem mercatores ex locis extraneis frequentent 302
CCXXXVII. 1365. die 25. mensis Iunii, *Wisliciae.*
Iudicium terrestre Sandomiriense testatur, Pasconem et fratres eius heredes de *Bogumiłowice*, nec non Wlodconem et Navoium heredes de *Wierzchosławice* partitos esse cum Iachna vidua Czeligonis quondam palatini Sandomiriensis silvam in *Łętowice* ad fluvium *Brzeźnica* sitam 302
CCXXXVIII. 1365. die 30. mensis Septembris, Cracoviae.
Ioannes et Ofca heredes de *Dziaduszyce* cum capitulo cathedrali Cracoviensi villam *Brzezie* villa *Zacharyaszowa wola* commutant 303
CCXXXIX. 1366. die 11. mensis Ianuarii, Avinione.
Urbanus V. P. M. decano ecclesiae s. Floriani extra

Digitized by Google

muros civitatis Cracoviae, Nicolao de *Kurnik* et Zavissio Dobeslai canonicis Cracoviensibus mandat, ut in abbatissas monasteriorum s. Clarae Cracoviensis et Sandecensis sententiam excommunicationis ferant, monasteria vero praefata interdicto ecclesiastico subiciant 305

CCXL. 1366. die 3. mensis Februarii, Cracoviae.
Decretum Iudicii terrestris Cracoviensis Bodzantae episcopo Cracoviensi partem villae *Sielce*, de qua eidem episcopo Polaninus et Gumbertus heredes de *Kowalów* litem intendebant, addicens 307

CCXLI. 1366. die 23. mensis Februarii, Cracoviae.
Iudicii terrestris Cracoviensis decretum, nter Arnoldum scholasticum Cracoviensem et heredes de *Mirosław* de illibera decima dicta »przyorkowa« de villa *Mirosłów* pendenda, litem dirimens 308

Digitized by Google

Digitized by Google

GEDKO

SZESNASTY BISKUP KRAKOWSKI

kons. 19 czerwca 1166 † 20 września 1185.

Z poprzedzających go pietnastu biskupów krakowskich, postacie pierwszych sześciu nie są źródłami udowodnione. Podajemy ich szereg wyjęty z katalogu biskupów krakowskich, tudzież roczników polskich: 1) Prohoriusz 970 † 986, 2) Prokulf 986 — 995, 3) Lambert I 995 † 1014, 4) Poppo 1014 — 1023 (którego Thietmar już pod r. 1000 biskupem krakowskim mieć chce), 5) Gompo 1023 — 1032, 6) Rachelin 1032 — 1046. Szereg dalszych biskupów już mniej lub więcej dowodami historycznemi jest poparty. 7) Aaron, godnością arcybiskupa krakowskiego odznaczony, konsekrowany 1046 † 1059, 8) Lambert II, zwany także Zulą, Zylą lub Sulą, 1061 † 1071, 9) Stanisław, w poczet świętych zaliczony, 1072 † 11 kwietnia 1079, 10) Lambert III 1082 † 25 listopada 1101, 11) Baldwin kons. 1103 † 7 września 1109, 11) Maurus 1110 † 5 marca 1118, 13) Radost 1118 † 19 stycznia 1142, 14) Robert 1143 † 1143, 15) Mateusz 1143 † 18 października 1165 roku.

Starożytny spis skarbca kapitulnego krakowskiego z roku 1101 podaje, iż w tymże roku po śmierci Lamberta, biskupstwo krakowskie niejakiemu Czasławowi (Cazlao) nadanem zostało, o którym Długosz w historyi swej (T. I. Cracoviae 1873, str. 450) wnosi, iżby go Gwallo biskup Belowaku, legat apostolski, z urzędu miał złożyć, a po nim dopiero Baldwin nastąpił. Gdy jednak roczniki kapituły krakowskiej konsekracyę biskupa Baldwina już na r. 1103, zaś przybycie Gwalla do Polski dopiero na rok następny 1104 podają, domysł Długosza mylnym się okazuje; a nadto gdy żaden z roczników nic o Czasławie nie wspomina, lecz wszystkie zgodnie Baldwina jako bezpośredniego następcę po Lambercie kładą, raczej nam przypuścić trzeba, iż Czasław a Baldwin jednąż są osobą, jak Zula i Lambert, i że pierwotne imię Czasław przy konsekracyi na imię Baldwin zamienione zostało.

I. 1166. die 31. mensis Decembris, Cracoviae.

Capituli cathedralis Cracoviensis et Mariae ducissae Poloniae de commutandis villis *Złota* et *Łojowice* cum villis *Skotniki* et *Swiężyca* pactum [1]).

Anno. M. c. Lx. VI. Regnante in polonia serenissimo duce Bolezlao. Mysicone. Casimiro. Quartus eorum frąter dux Henricus sine herede defunctus est. Cuius terre portio in tres partes diuisa est. Elegantior pars. et sedes dominij eius. uidelicet *Sudomir*. Bo. (lezlao) maiori fratri cessit. Eodem etiam anno et eadem die. Matheus beatę memorię Kracouiensis episcopus in christo obiit [2]). Cui protinus diuina ac humana electione Gedco successit. Primo igitur consecrationis suę anno. venerabilis coniunx secunda. ducis. Bo. (lezlai) nomine Maria. duas villas beati vencezlai. *Zlota* [3]) uidelicet et *loeuici* [4]). preter tabernam et decimam ad ecclesiam Beati petri in *sudomir* pertinentes.

Digitized by Google

sibi cambiri ab episcopo expostulauit. Nec mirum. quoniam uarietas delectationum hominum multiplex est. Sed nequis uiolentiam illatam fore existimet. notum facimus tam presentibus in christo uiuentibus. quam nostris successoribus. hoc actum esse communi consensu capitolij nostri. pro concambio harum duarum uillarum. *Scotnici* [5]) et *Żvinsici* [6]). et pro silua trans fluuium sita. nomine *Radoband* [7]). Facta est igitur huius concambij confirmatio. anno M. c. lx. vij. secundo kalendas Ianuarij. in ipsa ciuitate Kracouiensi. presentibus personis eiusdem ecclesię. uidelicet uiro uenerabili Lamberto decano. arnoldo archidiacono. magistro amilio. custode hannibalo. cantore Bogdano. Paulo canonico. Stephano dapifero. et alijs quam pluribus honestis uiris. Quisquis autem huius nostre confirmationis temerator extiterit. et sua presumptione adnichilare temptauerit. nisi supradicte uillę Beati vencezlai restituantur. perpetuo anathemate atque excommunicatione dampnetur. et cum impiis qui non resurgunt in iudicio reputetur. omnipotentis scilicet dei patris et filij et spiritus sancti contra se sentiat iram. Orbis terrarum pugnet contra eum. et cuncta elementa sint ei contraria. et omnium sanctorum merita quiescentium. illum confundant. et in hac uita super eum apertam uindictam ostendant. Obseruatores uero huius statuti. dei omnipotentis gratia protegat. et auctoritate Beatorum apostolorum petri et pauli ab omnium peccatorum uinculis absoluat. amen.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony był niegdy dwoma pieczęciami. Pierwszej ułomek wyciśnięty w zwykłym wosku, na pasku pargaminowym zawieszony, przedstawia postać biskupią od kolan do stóp, siedzącą na krześle biskupiem. Druga pieczęć oderwana; pozostał tylko pasek pargaminowy. Przywilej ten ogłoszony już drukiem w Gładyszewicza Żywocie błog. Prandoty (Kraków 1845, str. 203), tudzież w Bielowskiego: Monumenta Poloniae historica (T. II. Lwów 1872 str. 376).

[2]) Podana tu na r. 1166 data śmierci Henryka księcia sandomirskiego i Mateusza biskupa krakowskiego jest oczywiście mylną. Wszystkie bowiem roczniki nasze zgodnie śmierć Mateusza biskupa na r. 1165, zaś śmierć Henryka sandomirskiego dopiero na r. 1167 kładą. (Pertz: Annales Poloniae in usum scholarum, Hannoverae 1866, str. 5, 9, 19, 39, 53). Nawet Długosz, który niniejszy dokument miał pod ręką, jak tego dowodzi użyty przezeń zwrot: »cui per diuinam et humanam vocationem Gedko successit«, niemal dosłownie z przywileju wyjęty, chociaż śmierć Mateusza biskupa zgodnie z treścią przywileju pod r. 1166 położył, przecież wyprawę pruską i zgon Henryka sandomirskiego zgodnie z rocznikami dopiero na r. 1167 naznacza. (Długosz: Historiae Polonicae T. II. Cracoviae 1873 str. 68 i 70). Jakoż przywilej sam pod względem autentyczności swej nasuwa pewne wątpliwości tak co do formy zewnętrznej i wewnętrznej, jako i co do treści. I tak przede wszystkiem co do formy zewnętrznej pismo regularne, starannie wykończone przedstawia kształty liter łamane o dość ostrem zacięciu, zbliżające się więcej do charakteru pisma XIII wieku, niż do okrągłych kształtów liter wieku XII. Co do formy wewnętrznej zastanawia nas, iż osoby działające nie występują wprost jako zeznawające ów akt wedle stylu w XII wieku praktykowanego: »ego Maria«, »ego Gedco«, lecz jest o nich mowa jakoby o osobach trzecich; a całe stylistyczne ułożenie dokumentu tak jest przeprowadzone, jakby go spisała osoba do kapituły należąca w celu zanotowania tylko rzeczy dawniej dokonanej dla pamięci, lecz nie w zamiarze spisania aktu prawnego. Styl też jest więcej kronikarski niż dokumentowy; i choć we wstępie przywileju, tudzież zakończeniu jego widzimy usiłowanie pisarza zastósowania się do stylu dokumentowego, przecież indywidualność jego w całym przywileju wszę-

Digitized by Google

dzie się przebija. Zbyteczne rozszerzenie wstępu historycznego, tudzież końcowej groźby klątwą kościelną, zwyczajnie w kilkunastu słowach wyrażanej, niemniej stylizacya tekstu, wskazuje jakoby się pisarz erudycyą swą popisywać pragnął. Co się tyczy wreszcie treści, wytknęliśmy już powyżej błąd chronologiczny co do daty śmierci biskupa Mateusza i Henryka sandomirskiego; musimy bowiem rocznikom naszym, a zwłaszcza kapitulnym w tej mierze zupełną przypisać wiarę, które jako współcześnie notowane, mają z drugiej połowy XII wieku już tak szczegółowe daty, iż w nich nietylko ważniejsze wypadki, ale nawet daty śmierci kanoników kapituły krakowskiej zapisane znachodzimy. Czyż roczniki te nie byłyby zapisały tak szczególnego zdarzenia, jak równoczesnej śmierci dwóch tak znakomitych osób jak księcia Henryka i biskupa Mateusza w jednym i tymże samym dniu zaszłej?! czyż mogłyby tak grubą popełnić omyłkę, aby fakta te dwoma laty między sobą rozdzielić?! Czytamy zresztą w przywileju, iż akt zamiany dokonany został w pierwszym roku konsekracyi biskupa Gedki, zatwierdzenie zaś tego aktu nastąpiło dnia 31 grudnia 1166 (tak bowiem ewaluować należy datę r. 1167 w dokumencie podaną, ileże w archidyecezyi gnieźnieńskiej rok poczynał się z dniem 25 grudnia, zatem 31 grudnia 1167 odpowiada naszej rachubie 31 grudnia 1166); ponieważ zaś konsekracya Gedki nastąpiła wślad roczników w dniu 19 czerwca (An. Pol. str. 19), zaś Mateusz biskup umarł wedle kalendarza kapitulnego w dniu 18 października (Bielowski: Monumenta II, str. 934), przeto fakta te nie mogły zdarzyć się w jednym roku t. j. w roku 1166, lecz śmierć Mateusza musiała zajść koniecznie w roku poprzednim t. j. r. 1165.

Mimo wytkniętych powyżej usterek, nosi przecież przywilej ten ważne znamiona autentyczności na sobie. I tak powołane w nim świadkujące osoby są niemal wszystkie współczesnym źródłom historycznym znane. Lamberta dziekana i Pawła kanonika wspomina kalendarz kapitulny, podając datę śmierci pierwszego na dzień 17 lutego, zaś drugiego na dzień 3 kwietnia, bez oznaczenia roku. Magister Amilius umiera r. 1177, Hannibal kustosz dnia 26 maja 1173, wreszcie Bogdan kantor umiera proboszczem kapitulnym dnia 21 października 1179. (Biel. Monum. II, str. 913, 918, 922 i 935. Annal Pol. str. 19). Forma wewnętrzna przywileju nosi także na sobie wszelkie cechy dokumentów XII wieku, a styl sięga przynajmniej końca tegoż wieku. Ów wstęp historyczny: »Regnante in Polonia serenissimo duce Bolezlao, Mysicone, Casimiro etc.« żywo nam przypomina niektóre przywileje z XII wieku, mianowicie przywilej Bolesława Kędzierzawego z r. 1149, wydany dla klasztoru św. Wincentego w Wrocławiu (Schirrmacher: Urkundenbuch der Stadt Liegnitz. Liegnitz 1867 str. 1), przywilej Żyry wojewody mazowieckiego z r. 1185, wydany dla kościoła N. P. Maryi w Płocku (Ledebur: Allgemeines Archiv. T. XIV str. 72), akt poświęcenia i uposażenia kościoła N. P. Maryi w Sandomirzu z r. 1191 (tak bowiem sprostować należy stósownie do skazówek kalendarzowych w dokumencie zawartych, datę przez Długosza mylnie na r. 1121 podaną. Lib. Ben. I str. 402) i inne. Również zamieszczona przy końcu przywileju groźba klątwy kościelnej, znajduje się niemal w każdym dokumencie z XII i początku XIII wieku.

Z zestawienia wszystkich tych uwag do następujących rezultatów dochodzimy. Popierwsze, iż dokument zwyż podany z d. 31 grudnia 1166 nie jest współcześnie spisany; powtóre, iż takowy spisany został znacznie później, lecz jeszcze z końcem XII lub na początku XIII wieku. Popierają nas w tej mierze skazówki paleograficzne, które przy końcu niniejszego dzieła zamieszczamy, a zwłaszcza charakter pisma odpowiadający rzeczywiście ostatnim latom XII wieku. A teraz zapytać nam wypada, kto go spisał, w jakim celu, i jak owe błędy chronologiczne wytłumaczyć. Ze stylu sądząc, podejrzenie pada przede wszystkiem na Wincentego Kadłubka, późniejszego biskupa krakowskiego. Już Zeissberg wykazał współudział Wincentego w redakcyi innego przywileju, wydanego dla kapituły krakowskiej przez Kazimirza Sprawiedliwego w r. 1189 (patrz dokument Nr. IV niniejszego zbioru), zestawiając całe ustępy tegoż przywileju z odpowiedniemi ustępami kroniki Wincentego. (Zeissberg: Vincentius Kadłubek, Bischof von Krakau, und seine Chronik Polens. Archiv für österreichische Geschichte, Bd. 42, I Hälfte, str. 26). Erudycya Wincentego, dla któ-

Digitized by Google

rej kronikę swą poświęcił, w dokumencie naszym widocznie się przebija, a niektóre zwroty przypominają nawet ów przywilej z r. 1189, jak np. »sed ne quis violentiam illatam fore existimet...« odpowiada podobnemuż zwrotowi przywileju z r. 1189: »nec sit qui pro alicuius recompensationis respectu...« i t. p. Wreszcie owo zdanie: »nec mirum, quoniam varietas delectationum hominum multiplex est«, zdradza w pisarzu poufałego dworaka, jakim był właśnie Kadłubek u Kazimirza Sprawiedliwego. Teraz już nie zadziwi nas ów błąd chronologiczny co do daty śmierci biskupa Mateusza i Henryka sandomirskiego. Jakąż bowiem wagę mógł przywiązywać Wincenty do daty powyższej, skoro w całej swej kronice ani o biskupie Mateuszu, ani o czternastu jego na tym urzędzie poprzednikach, krom św. Stanisława, ni słowem nie wspomniał, i również opisując wyprawę pruską Kędzierzawego z roku 1167 o Henryku sandomirskim zupełnie zamilczał.

A teraz na ostatnie pytanie, jaki mógł być cel spisania takiego przywileju nie mającego formy prawnej, odpowiemy: oczywiście przede wszystkiem spisanie faktu zamiany choćby dla pamięci następców. Groźba ekskomuniki w dokumencie zawarta, wystarczała dla zasłonięcia kapituły przeciw możebnym nagabywaniom, bo już przy schyłku XII i z początkiem XIII wieku kościół stanowczo wyłamywać się począł z pod wpływu władzy świeckiej, a klątwa skutecznym mogła być środkiem do utrzymania praw kościoła, i zastąpić formalne braki aktu. A może też i inny głębszy był powód spisania naszego dokumentu; może chodziło o to, aby wspominając o następstwie Gedka na stolicę biskupią, wtrącić w tekst mało na pozór znaczące wyrazy: »humana electione«, i tym sposobem wykazać, iż już poprzednio biskupi krakowscy drogą wyboru na urząd swój wychodzili. Jeśli bowiem Długosz dobrze jest poinformowany, pierwszy dopiero Wincenty Kadłubek został biskupem krakowskim w drodze kanonicznego wyboru, gdy poprzednicy jego godność tę z rąk książąt odbierali. (Długosz: Historiae Polonicae T. II. Cracoviae. 1873 str. 181).

[3]) *Złota*, wieś pow. sandomirskiego, parafii *Samborzec*.

[4]) *Łojowice*, wieś tegoż powiatu, parafii *Obrazów*.

[5]) *Skotniki*, wieś parafialna pow. sandomirskiego.

[6]) *Swięzyca*, wieś pow. sandom. parafii *Koprzywnica*.

[7]) Wyraz *Radoband* odmiennym cokolwiek, acz współczesnym charakterem w lukę umyślnie opuszczoną wpisany. Jestto niewątpliwie dzisiejsza wioska *Radowąż*, położona naprzeciw *Skotnik* i *Swięzycy* po drugiej stronie rzeczki *Koprzywianki*, która tu do *Wisły* wpada, a która snać jeszcze w XII wieku jako strumyk nieznaczny nazwy nie miała.

II. S. a. die 13. mensis Ianuarii. *Jeżoviae.*

Raynaldus legatus Apostolicus testatur, se in synodo Jeżoviensi a Gedcone episcopo Cracoviensi decimam de villa *Wawrzeńczyce* Calixto abbati s. Vincentii in urbe Vratislavia impetrasse [1]).

Ego R[einaldus] apostolicę sedis legatus. cum in sinodo que in *yezov* [2]) [in octaua epiphanię celebrata est cum episcopis et abbatibus] et ceteris polonię personis consederem. et abbas [sancti vincencij calixtus uidelicet] alio uero nomine qualis dictus. pro decimis de *laurentic* [3]) super [episcopum cracouiensem gethconem virum honora]bilem querimoniam fecisset. et suo eas iuri nec aliqua racione [aliqualiter uel testibus vendicare posset. a prefato episcopo] non sine precum instancia impetraui. quatinus iam dictus [abbas decimas. de quibus agebatur] sub obtentu gracię personaliter adtempus obtineret. personaliter uero dico [et ad] tempus. [ut ei tantummodo dum] uiueret et non ecclesię ipius concessas credatur. Ne ergo de cetero post de-

Digitized by Google

cessum eius [a successore ipsius] uel eiusdem ecclesie fratribus contra dominum cracouiensem uel successorem eius pro sepe[dictis decimis] querimonia moueri posset. quod me mediante et impetrante terminatum est. [scripto et si]gillo [meo] confirmare decreui.

[1]) Dokument mały pargaminowy, wskutek wilgoci tak zniszczony, iż pismo w znacznej części odczytanem być nie może. Opatrzony był on pierwotnie jedną pieczęcią, o której świadczą nacięcia pozostałe w pargaminie, któremi pasek pargaminowy był przeciągnięty. Miejsca nieczytelne przywileju uzupełniamy z odpisu zamieszczonego w starym kopiarzu przywilejów kapitulnych, pochodzącym z pierwszej połowy XV wieku, a zwanym »Liber secundus privilegiorum« lub też »Liber antiquus«, którejto ostatniej nazwy i my używać będziemy, ilekroć nam się na ten kopiarz powołać wypadnie. Dokument sam ogłoszony już drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 198.

[2]) Gładyszewicz ogłaszając w Zywocie Prandoty dokument ten z kopii, znajdującej się jak zwyż przytoczono w Liber Antiquus folio 72 verso, zgodnie z kopistą miejsce synodu jako *Yeʒon* podał. Nie wiedział snać, że oryginał przywileju znajduje się w archiwie kapitulnem, co tem usprawiedliwić należy, iż takowy nie był złożony między innemi przywilejami inwentarycznie uporządkowanemi, lecz jako mocno już zniszczony, przechowany był wraz z kilkudziesięciu również zniszczonemi dokumentami w osobnej szkatule. Odszukanie oryginału, który w tem właśnie miejcu, gdzie owa mniemana nazwa *Yeʒon* przypada, uległ zbutwieniu w skutek wilgoci, dozwala jednak przy dokładnem zbadaniu widocznych jeszcze szczątków i śladów liter, usunąć wątpliwość co do prawdziwej nazwy owej miejscowości. Jakkolwiek bowiem nazwa *Yeʒon* już z powodu swego językowi polskiemu obcego brzmienia, nosiła na sobie widoczną cechę nieprawdziwości, to jednak w domysłach dozwalała robić takie przypuszczenia, jakie zamieścił Łętowski w Katalogu biskupów krakowskich (T. I. str. 76, 77) domyślając się to Gniezna, to aż nawet przekręconej nazwy Łęczycy.

Otóż miejsce przywileju, gdzie nazwa wypisaną była, wykazuje niewątpliwe ślady pięciu liter, mianowicie pierwszych trzech *yeʒ* tudzież piątej *v*, tak iż może zachodzić jedynie wątpliwość co do litery czwartej z kolei, która samogłoską być musi, czy jest samogłoską *e* lub *o*, t. j. czy nazwa miejscowości jest *yeʒev* lub *yeʒov*. Tabela miast, wsi i osad Królestwa Polskiego (Warszawa 1827) wykazuje kilkanaście miejscowości, głównie w województwie płockiem, ale także i w sandomirskiem, mazowieckiem tudzież lubelskiem położonych, noszących nazwę *Jeʒów*, *Jeʒewo*, a nawet *Jeʒowa*. Okoliczność wszelako, iż synod jako zebranie liczniejsze dostojników kościoła, i to pod przewodnictwem legata apostolskiego zwołany, nie mógł się odbyć ani w posiadłości rycerskiej, ani książęcej, lecz chyba w posiadłości duchownej, a jak na wiek XII, najwłaściwiej w klasztornej, w miejscu bezpieznem i warownem, a przytem dobrze opatrzonem, gdzieby zasoby miejscowe na podjęcie i uraczenie tak dostojnych a licznych gości starczyły, wskazuje nam, iż miejscem odbytego synodu był *Jeʒów*, miasteczko w województwie mazowieckiem, obwodzie rawskim położone, podówczas własność i ekspozytura klasztoru Benedyktynów lubińskiego, którego opaci w XIII już wieku równocześnie tytułu opatów lubińskich i jeżewskich używali. (Patrz Rzyszczewskiego i Muczkowskiego: Codex diplomaticus Poloniae T. I, Varsaviae 1847, str. 100).

[3]) *Wawrʒeńczyce*, wieś parafialna w województwie i powiecie krakowskim położona. Z przywileju Bolesława Kędzierzawego z r. 1149, wyżej już przez nas powołanego (Schirrmacher: Urkundenbuch der Stadt Liegnitz, str. 1), okazuje się, iż opat Kalikst słusznie się od biskupa Gedki zwrotu dziesięciny z *Wawrʒeńczyc* domagał. Miał bowiem klasztór św. Wincentego w Wrocławiu nadaną sobie dziesięcinę tę jeszcze przez poprzedników Mateusza biskupa krakowskiego, zapewne przez biskupów Radosta i Roberta, co Mateusz w r. 1149 zatwierdził. Powaga legata apostolskiego, który w zasadzie prawo do tej dziesięciny biskupowi krakowskiemu przyznał, a tylko dożywotnie używanie dla opata Kaliksta wyjednał, naka-

Digitized by Google

zała zaniechać klasztorowi św. Wincentego dochodzenia praw swych. Lecz po śmierci Kaliksta spór snać na nowo się rozpoczął, skoro w r. 1206 widzimy Gerarda opata św. Wincentego odstępującego Pełce biskupowi krakowskiemu wsi *Wawrzeńczyc* za wieś *Kępin* i za dziesięcinę z *Woźnik*. (Patrz tenże przywilej niżej pod Nr. VI).

PEŁKA

SIEDMNASTY BISKUP KRAKOWSKI

1186 † 11 września 1207.

III. 1186. die 4. mensis Februarii, Veronae.
Privilegium protectorium Urbani III. P. M. Fulconi episcopo Cracoviensi impertitum [1]).

Urbanus episcopus seruus seruorum dei. Venerabili fratri Fulconi Cracouiensi episcopo. eiusque successoribus canonice substituendis In P. P. M. In eminenti sedis apostolice specula constituti. fratres nostros episcopos tam propinquos quam longe positos fraterna debemus caritate diligere. et ecclesiis quibus domino militare noscuntur. suam dignitatem et iustitiam conseruare. Eapropter venerabilis in christo frater tuis iustis postulationibus clementer annuimus. et prefatam Cracouiensem ecclesiam cui deo auctore preesse dinosceris. sub beati Petri et nostra protectione suscipimus. et presentis scripti priuilegio communimus. Statuentes. ut quascumque possessiones. quecumque bona eadem ecclessia in presentiarum iuste et canonice possidet. aut in futurum concessione pontificum. largitione regum. uel principum. oblatione fidelium. seu aliis iustis modis prestante domino poterit adipisci. firma tibi tuis que successoribus et illibata permaneant. Ad hec consuetudinem a predecessoribus tuis hactenus obseruatam. ut uidelicet Cracouiensis episcopus post Metropolitanum Poloniensis Prouincie primum locum et uocem optineat. ratam esse decernimus, eam que tibi et successoribus tuis auctoritate apostolica confirmamus. Statuentes. ut sicut apredecessoribus tuis sepius factum esse dinoscitur. eidem Metropolitano manum in sua consecratione imponas. Nichilominus etiam presenti decreto statuimus. ut nullus infra fines parrochie tue. sine assensu tuo ecclesiam uel oratorium edificare presumat. saluis tamen priuilegiis Romane ecclesie. Sane si metropolitanus tuus aliquid a te tuis que successoribus preter obedientiam et reuerentiam debitam. et obsequia consueta. uel principes terre contra libertatem quam hactenus habuit ecclesia supradicta petierint. liberum tibi sit. tuis que successoribus. auctoritate apostolica denegare quod petitur. Prohibemus insuper ne parrochianos tuos interdictos uel excommunicatos a te

Digitized by Google

tuis que successoribus. ad officium seu communionem ecclesiasticam. sine conscientia uel consensu tuo quisquam admittat. nisi forte periculum mortis immineat. ut dum presentiam tuam habere nequiuerint. per alium secundum formam ecclesie satisfactione premissa oporteat ligatum absolui. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat prefatam ecclesiam temere perturbare. aut eius possessiones auferre. uel ablatas retinere. minuere. seu quibuslibet uexationibus fatigare. sed omnia integra conseruentur. eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. salua sedis apostolice auctoritate. et Metropolitani tui debita reuerentia. Siqua igitur in futurum ecclesiastica secularis ue persona hanc nostre constitutionis paginam sciens contra eam temere uenire temptauerit. secundo tertioue commonita. nisi reatum suum digna satisfactione correxerit. potestatis honoris que sui careat dignitate. ream que se diuino iudicio existere. de perpetrata iniquitate cognoscat. et a sacratissimo corpore ac sanguine dei. et domini redemptoris nostri iesu christi aliena fiat. atque in extremo examine districte ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax domini nostri iesu christi. Quatinus et hic fructum bone actionis percipiant. et apud districtum iudicem premia eterne pacis inueniant.

Amen. Amen. Amen.

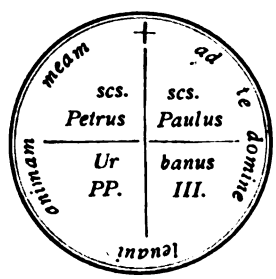

(Podpisy we środku)

Ego Vrbanus catholice ecclesie episcopus. ss. (monogram: Bene valete).
† Ego Theodinus Portuensis et sancte Rufine sedis episcopus ss.
† Ego Henricus Albanensis episcopus ss.
† Ego Theobaldus Hostiensis et Vletrensis episcopus ss.

(Podpisy po stronie lewej)

† Ego Johannes presbiter cardinalis tt. sancti Marci. ss.
† Ego Laborans. presbiter cardinalis. s. Marie transtiberim. tt. Calixti ss.
† Ego Panduflus presbiter cardinalis tt. XII. Apostolorum ss.
† Ego Albinus presbiter cardinalis tt. sancte crucis in ierusalem. ss.
† Ego Melior presbiter eardinalis sanctorum Johannis et Pauli tt. Pagmachij ss.

(Podpisy po stronie prawej)

† Ego Ardicio sancti Theodori diaconus cardinalis. ss.
† Ego Gratianus sanctorum Cosme et Damiani diaconus cardinalis ss.
† Ego Soffredus sancte Marie in via lata diaconus cardinalis ss.
† Ego Rollandus sancte Marie in Porticu diaconus cardinalis ss.

Digitized by Google

† Ego Petrus sancti Nicholai in Carcere Tulliano diaconus cardinalis ss.
† Ego Radulfus sancti Georgij ad uelum aureum diaconus cardinalis ss.

Datum Verone per manum Transmundi sancte Romane ecclesie Notarij II. Nonas februarij. Indictione quarta. Incarnationis dominice Anno. M. C. LXXXV [2]). Pontificatus uero domini Urbani. pape. III. Anno Primo.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Urbana III, zawieszoną na sznurku z pąsowego i żółtego jedwabiu. Ogłoszony w Gładyszewicza Żywocie Prandoty na str. 245.

[2]) Rok 1185 podany tu jest wedle kalendarza florenckiego (calculus Florentinus). Urban III papież wybrany był bowiem 25 listopada 1185, a konsekrowany 1 grudnia tegoż roku. Pierwszy zatem rok panowania wedle obecnej rachuby trwał od 1 grudnia 1185 do ostatniego listopada 1186; data przeto 4 lutego w pierwszym roku jego panowania, przypada dopiero w r. 1186. Rok zaś 1185 wedle rachuby florenckiej trwał od 25 marca 1185 do 24 marca 1186 naszej rachuby. Przemawia za tem także indykcya IV przy dacie podana, która nie na rok 1185 lecz na rok 1186 przypada. Rachuba florencka była w kuryi apostolskiej od r. 1145 przeważnie używana (Groteffend: Handbuch der historischen Chronologie. Hannover 1872. str. 26).

IV. 1189. die 12. mensis Aprilis, *Opatoviae.*

Casimirus dictus Justus dux Poloniae, bona *Chropensia*, ut meliora fierent olim sibi tradita, nunc in meliorem statum redacta capitulo Cracoviensi reddit [1]).

In nomine sanctę ac indiuiduę trinitatis. Quoniam nonnulli sunt malignj benignorum interpretes. Ego dux polonię Kazimirvs omnibus significo non malignandj dolo. non alienandj animo. nos *chropensium* [2]) prouinciam [3]) suscepisse. Impium enim est ac miserabile maternis calamitatibus non commisereri filium. cum omnis omnino etiam carnalis fauor parentum inclinet. immo filijs pro maternę negligentia jacturę pena intemptatur. Proinde a multis retro neglecta. eiusdem prouincie dispendia. tutelę officio suscipimus corrigenda. tutorio nos iure obstringentes. ut ęcclesiasticę pupillationis conditionem faciamus potiorem. deteriorem facere non possimus. Nam sicut res publica: sic res ęcclesiastica iure utitur pupillarj. Nos enim eandem prouinciam quam emendandam suscepimus ad nutum predictj capitulj emendatam restituimus. Nec sit qui pro alicuius recompensationis respectu tabernam in ripa uel alueum beato Vencezlao nos estimet contulisse. Istorum enim donatio sine omni temporaneę recompensationis respectu. a nostra deuotione simplex processit. Et ideo non tantum filios sed et quoslibet successores nostros anathematj pontificum subicj postulamus. qui aliquo pretextu *chropenses* uel iam dictam tabernam uel alueum a beato Vencezlao alienare temptauerint.

Datum in *Opatow* pridie idus aprilis. anno. M. C. LXXX. IX. Sub testimonio dominę Helenę eiusdem ducis uxore. Fulconis cracouiensis episcopi. Mrokote cancellarij. Miluanj abbatis de monte. Gedconis prepositj. Petrj subcancellarij. Vincentij magistri. Petrconis uilcouiz.

Digitized by Google

Vizconis. Predzlaj erantoviz. Sauli. Gaulj zlaunicouiz. Voyteg dapiferi. Velizlaj ierosolimitanj. Visetę. Vseborij. Vars filij mantinę. Zmil cetechouiz. Zulizlaj bernartouiz. Vencezlaj zulizlauiz. Gualis zdeboriz. Martynj poznanouiz. et aliorum quam plurimorum nobilium.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony był niegdy dwoma pieczęciami, po których tylko sznurki z pąsowego jedwabiu pozostały. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty na str. 254, tudzież w rozprawie Zeissberga: Vincentius Kadłubek, Bischof von Krakau und seine Chronik Polens. (Archiv für österreichische Geschichte, Bd. 24, I. T. Wien 1870 str. 26).

[2]) Dobra *Chropy* czyli *chropskie* opole, leżały gdzie dziś *Pabianice*, w województwie kaliskiem, obwodzie sieradzkim, powiecie szadkowskim, nad rzeczką Dobryńką. Przemawia za tem oprócz Długosza (Hist. Pol. T. I str. 392. tudzież Lib. Ben. T. I. str. 273 i 620) także następujący zaraz przywilej Kazimirza Sprawiedliwego bez daty, dotyczący nadania sobie w dożywocie od kapituły katedralnej krakowskiej prawa łowów w dobrach *Chropy*, tudzież w dobrach *Kalno* czyli *Kalino*, położonych niedaleko od *Pabianic* po stronie wschodniej, i dawniej do klucza pabianickiego należących, a następnie, gdy *Rzgów* jako osobny klucz od klucza pabianickiego odłączony został, do tegoż klucza przyłączonych. I również przemawia za tem przywilej Kazimirza księcia łęczyckiego i kujawskiego z r. 1251, niżej podany, którym tenże książe dobra *Chropy* od różnych danin uwalnia, a zarazem dobra *Cesemino* dziś *Czyżemin*, na południe od *Pabianic* położony i do klucza pabianickiego niegdy należący, kapitule katedralnej krakowskiej zwraca. Skazówki te dla tego są ważne, iż kapituła krakowska posiadała drugą jeszcze majętność *Chropy* zwaną, mianowicie dzisiejsze *Chrapy* położone nad Nerem, w województwie mazowieckiem, obwodzie łęczyckim, powiecie zgierskim, parafii *Poddębice*, którą wraz z niektóremi innemi wsiami w r. 1419 z braćmi Jarosławem i Mikołajem dziedzicami *Wiskitna*, za wsie *Wiskitno*, *Wardzyń* i *Pałczew*, następnie do klucza rzgowskiego przydzielone, zamieniła. *Chrapy* te odległe są od *Pabianic* w kierunku północno-zachodnim najmniej mil sześć; a jakkolwiek przypuścić możemy, iż pierwotne opole *chropskie* również kilka mil □ obszaru w sobie mieściło, to przecież gdy na całej przestrzeni między *Chrapami* a kluczem pabianickim żadnej wsi nie napotykamy, któraby do kapituły krakowskiej należała, przeto miejscowości powyższej z dawnem opolem *chropskiem* mimo tożsamości nazwy identyfikować nie należy.

[3]) *Provincia* toż znaczy co *opole*, jak świadczy przywilej Bolesława Wstydliwego z r. 1257, wydany dla klasztoru św. Klary w Zawichoście, gdzie między innemi dochodami tegoż klasztoru czytamy: »*stroża* duarum provinciarum *opolie* vulgariter appellatarum«. (Rzyszczewski: Codex diplom. Poloniae. T. I. str. 79).

V. Sine dato et loco.

Casimirus dictus Iustus dux Poloniae testatur, se a capitulo Cracoviensi ius venationis in bonis *Chropy* et *Kalno* proventusque quosdam ex eisdem bonis accepisse [1]).

† Ego Kazimirus diuina disponente clementia dux polonie. a canonicis beati Wencezlai. in *chropis* [2]). et *kalno* [3]). licentiam uenandi omnibus diebus uite mee humili peticione impetraui. ceteraque nichilominus ad eosdem canonicos iura pertinentia optinui. ut pote *stan. nastaua. preuori* et alia. Notum igitur sit omnibus. quod quamdiu uixero. de omnibus bestiis. que in predictorum locorum siluis interficientur. predictis canonicis insignum licentie debeo reddere. Itaque post decessum meum quicumque gratuite concessionis munus. hereditario

Digitized by Google

iure optinere contra mea impetrata attemptauerit. ab orationibus totius ecclecie sit segregatus. et uinculo anathematis astrictus. et cum iuda et abiron deputatus. Ut ergo hęc omnia prefate constitucionis robur optineant. contra omnis calumpnie. uel obliuionis in commodum. presentem paginam conscribi precepi. et eam sigillo meo et episcoporum communiuj.

[1]) Przywilej pargaminowy nieco uszkodzony, opatrzony był pierwotnie trzema pieczęciami, zawieszonemi na paskach pargaminowych. Z tych żadna się nie dochowała. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty na str. 256.

[2]) *Chropy*, dziś *Pabianice* w województwie kaliskiem, obwodzie sieradzkim, pzwiecie szadkowskim położone. (Obacz uwagę drugą przy dokumencie N. IV).

[3]) *Kalno*, dziś *Kalino*, wieś w województwie kaliskiem, obwodzie i powiecie piotrkowskim, parafii *Rzgów* położona.

VI. 1206. sine die et loco.

Gerardi abbatis apud s. Vincentium in urbe Vratislauia et Fulconis episcopi nec non capituli Cracoviensis de commutanda villa *Wawrzeńczyce*, cum villa *Kępin* et cum decima de villa *Woźniki* pactum [1]).

Ego gerardus abbas ecclesie sancti uincentij notum facio omnibus quibus presens pagina fuerit oblata quia consilio et consensu fratrum ecclesie sancti ujncentij dedi domino episcopo cracoujensi fulconi uillam nomine *laurencic* [2]) in cracoujensi episcopatu sitam cum omnibus eidem uille pertjnentibus foro ujdelicet et taberna et omnibus attjnentibus. eidem episcopo et suis successoribus pleno iure in perpetuum possidendam. pro uilla *campino* [3]) in episcopatu Wratizlaujensi posita. mihi et meis successoribus perpetuo iure possidenda cum decima eiusdem uille et ascripticijs in eadem uilla manèntibus. vserad. bogumil. Golub. boz. Milouan. Nerad. Zcok. Nouosodl. Nedas. Dubek. Golec. boguzlau. Racione quoque facte commutacionis mihi et meis successoribus predictus episcopus fulco contulit decimam de uilla que dicitur *uoznici* [4]) singulis annis recipiendam. Preterea idem fulco episcopus mihi superaddidit. XXti. marcas puri argentj.

Ego fulco episcopus cracoujensis ecclesie notum facio omnibus quibus presens pagina fuerit oblata. quia consilio et consensu canonicorum cracoujensis ecclesie dedi domino abbati ecclesie sancti ujncentij gerardo. ujllam *campino* in episcopatu wratizlaujensi positam perpetuo iure possidendam cum décima eiusdem uille et ascripticijs in eadem uilla manentibus. vserad. bogumil. Golub. boz. Milouan. Nerad. Zcok. Nouosodl. Nedas. Dubek. Golec. boguzlau. pro uilla nomine *laurencic.* in cracoujensi episcopatu sita cum omnibus eidem uille pertjnentibus foro uidèlicet et taberna et omnibus attjnentibus. mihi et meis successoribus pleno iure inperpetuum possidenda. Racione quoque facte commutacionis contuli predicto abbati et eius successoribus decimam de uilla que dicitur *uoznici* singulis annis recipiendam. Preterea ujgintj marcas puri argenti superaddidi. Acta sunt hec ab incarnatione domini anno. M. CC. VI. hujus rei testes sunt dominus benicus decanus wra-

Digitized by Google

tizlaujensis ecclesie. egidius archidiaconus. benicus cantor. baldujnus. Geruardus. bernardus. Raulinus. Albertus. franco. Preterea ujcarij duo uictores. lambertus. bogussa. ludujcus. Nancherus. Dominus ianus cracoujensis ecclesie archidiaconus. bogufalus prepositus. Benedictus magister. henricus cantor. laurentius custos. Stephanus. nicholaus. blasius et ceteri canonjci consentjmus et subscribimus. Henricus prior ecclesie sancti ujncentij. Alardus subprior. Walterus prepositus. petrus clauiger. Albertus custos. henricus. Valentinus. philippus. et ceteri fratres eiusdem ecclesie consentjmus et subscribimus.

[1]) Dokument pargaminowy nieco uszkodzony, opatrzony był pierwotnie czterema pieczęciami, zawieszonemi na paskach pargaminowych, z którychto pieczęci żadna się nie dochowała. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty na str. 205.

[2]) *Wawrzeńczyce*, wieś parafialna w wojew. i powiecie krakowskim położona. (Obacz także notkę trzecią przy dokumencie wyżej pod N. II. ogłoszonym).

[3]) *Kempin (Kempen)*, wieś na Szląsku, w okręgu rządowym wrocławskim, obwodzie strzelickim *(Strehlen)*, parafii *Borów (Bohrau)* położona.

[4]) *Wołniki (Woischnik)*, miasteczko na Szlązku, w okręgu rządowym opolskim, obwodzie lublinieckim położone.

WINCENTY KADŁUBEK

OŚMNASTY BISKUP KRAKOWSKI

wybrany i kons. r. 1208, ustąpił r. 1218.

VII. 1208. die 28. mensis Martii, Laterani.
Innocentius III. P. M. Vincentium electum episcopum Cracoviensem confirmat [1]).

Capitulo Cracouiensi. Diuersis litteris a diuersis collegii uestri partibus nobis missis in nostra dudum audientia recitatis intelleximus tam per eas quam per assertionem illorum qui partem fouebant utramque. quod bone memorie F(ulcone) episcopo uestro rebus humanis exempto. cum cepissetis de successoris electione tractare. quidam uestrum in uenerabilem fratrem nostrum G(edeonem) Plocensem episcopum conuenerunt a sede apostolica postulandum. sperantes per industriam et religionem ipsius Ecclesie sue commoda multiplicia prouentura. Quidam uero dilectum filium magistrum Vincentium Sudomiriensis Ecclesie diocesis Cracouiensis prepositum. virum utique multimoda laude preclarum unanimiter elegerunt. Auditis igitur diligenter et cognitis que super ipsa diuersitate fuerunt utrinque proposita coram nobis. licet utraque persona idonea censeretur. quia tamen etsi plures in postulatione predicta visi sint ab initio consensisse.

Digitized by Google

multi demum ex ipsis in electione dicti Prepositi consenserunt si forsan ipsam postulationem contingeret non admitti. et ad ius etiam ordinarium plus accedit ut Ecclesie de diocesi propria in pastorem vir prouideatur idoneus quam episcopus alii Ecclesie alligatus. postulationem prefatam non duximus admittendam. et sic intelligentes electionem predictam a pluribus de persona idonea canonice celebratam. ipsam de consilio fratrum nostrorum curauimus confirmare. Quocirca discretioni uestre per apostolica scripta mandamus quatenus eidem electo in spiritualibus et temporalibus tamquam pastori uestro de cetero respondentes. debitam et deuotam obedientiam ac reuerentiam sibi exhibere curetis. Datum Laterani V kal. Aprilis anno undecimo.

[1]) List ten Innocentego III publikowany pierwotnie w dziele: »Epistolarum Innocentii III Romani pontificis libri undecim. Parisiis 1682«, (pag. 152. lib XI, ep. 40), podany następnie w tłumaczeniu niemieckiem w rozprawie Zeissberga: Vincentius Kadłubek, Bischof von Krakau, und seine Chronik Polens. (Archiv für österreichische Geschichte Bd. 24, I Theil, Wien 1870, str. 31), przedrukowany został wreszcie w Bielowskiego: Monumenta Poloniae historica (Tom II, Lwów 1872, str. 801), skąd go tu podajemy. Wspomina o tym liście Naruszewicz w historyi swej T. III str. 128 (Kraków 1860).

VIII. 1212. die 11. mensis Maii. Cracoviae.
Radvanus cum Panslao canonico Cracoviensi et cum sorore eius, vidua Ratiborii, de possessionibus defuncti pactionem faciens, villam *Bieżanów* viduae Ratiborii cedit. [1])

Notum sit omnibus tam presentis temporis quam futuri quod ego radoanus cum panzlao cracouiensis ecclesie canonico. et eius sorore ratiborij senioris fratris mei quondam uxore. de hereditatibus quas ei maritus suus predictus ratiborius frater meus. et uiuens contulerat et decendens quam collationem mihi in preiudicium factam esse considerans. uoluj reuocare. unde controuersia inter nos orta fuerat. in hunc modum composuj. quod pro bono pacis. et ne pia donatio fratris mej iam sepius supradicti penitus frustraretur. uxori ipsius pie et uoluntarie cessi de uilla. que *besanouo* [2]) nominatur. hoc tenore. quod ipsa uel cuj ipsa dederit uillam illam *besanouo* perpetuo possideat iure hereditario nunquam processu temporis inmutando. nec mihi nec posteritatj mee hoc liceat ulterjus reuocare. Testes hujus rei sunt comes Gouoricius castellanus cracouie. Comes bozata cum tribus filiis Swantozlao filippo et domazlao. Dobrogozt qui et mediator fuit compositionis hujus. Milozlaus. Ratiborius de dlubna. Wenzlaus filius ratiborij. frater eius Khaer. Judex benec. Sejezlaus. Petrus. Janus. Nicolaus. Gregorius. Item de ecclesia sancti Wenzlay Decanus Wicezlaus. Cantor Laurentius. prepositus Boguphalus. Magister benedictus. Radulfus zudomiriensis archidiaconus. blaseus. voico. Ricardus. Johannes. Pancratius. Henricus. Troianus. Wikerus. Petrus. Blaseus. Stephanus. Johannes. Martinus. Nicolaus. uitus. boguzlaus.

Digitized by Google

Gocuinus. et Magister puerorum. Item uicarij stephanus. Nicolaus. Petrus. Hermannus. Sdizlaus. Item capellani nobilium. Milozlaus. Herbertus. Benco. Simon. Item monetarij. saulus. benec. Jazco. Manco. et alij quam plures. Vt igitur inconcussam hec nostra conpositio habeat inperpetuum firmitatem. sigillorum principis et episcopi. ecclesie et baronum. dignum duxi robore communiri. Acta est in cracouia hec nostra conpositio anno ab incarnatione domini millesimo. CC. XII. V. idus maij. dominante cracouie principe illustrissimo lezcone. presidente ecclesie domino episcopo vincentio. Palatino existente comite Pacozlao. et tenenente cracouiam comite Gouorichio.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony był pierwotnie pięcioma pieczeciami na pąsowych jedwabnych sznurkach zawieszonemi. Z tych pierwsza podługowata przedstawia biskupa stojącego z odkrytą głową, trzymającego pastorał w lewej, zaś książkę w prawej ręce. W otoku napis bardzo zniszczony, czytany wstecz przedstawia ślad liter . . . GILLVM . DN . . . IN . . . . .; trzecia podłużna przedstawia postać księcia w zbroi, trzymającego w lewej tarczę, w prawej oszczep. W otoku reszta napisu: . . . . . LEZTCON . . (Patrz Żebrawski: O pieczęciach dawnej Polski i Litwy. Kraków 1865, Zeszyt I, tab. 3, N. 4 i str. 22). Piąta wreszcie okrągła bardzo zniszczona pieczęć kapituły katedralnej krakowskiej, przedstawia ślad kościoła o dwóch wieżycach. Pieczęcie druga i czwarta oderwane. Dokument ten ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 259.

[2]) *Bieżanów*, wieś parafialna i stacya kolei żelaznej w obwodzie bocheńskim, powiecie wielickim położona.

IX. 1213. sine die et loco.

Vincentius episcopus Cracoviensis praebendam in *Kije*, cuius iuspatronatus ad episcopos Cracovienses pertinebat, ecclesiae cathedrali Kielcensi tradit, comitique Wojslao alterius beneficii absque cura animarum ad altare s. Jacobi fundandi potestatem concedit, idque nonnullis possessionibus dotat [2]).

In nomine sancte ac indiuidue trinitatis. Anno ab Incarnacione domini Millesimo ducentesimo Tredecimo Pontificatus domini Vincencij Anno quinto. Quia negligencia nutrix est obliuionis et temporum antiquitas mater est utriusque. prouisum est a prudentibus ne vtilium uel honestatis memoriam wlneret uel extingwat diuturnitatis inuidia. ut quod nostri maiores perpetuitati propagari voluerunt. tam Priuilegijs quam Instrumentis. ac Sigillis autenticis communiri docuerunt Nos ergo eorum vestigijs inherentes scripto presenti et autentico future successioni cognoscendum transmittimus. quod in Ecclesia de *Kyge* [2]) duo condam fuerunt patroni duarum prebendarum pro diuiso. quarum vnius Iuspatronatus fuerat comitis Sironis. sed per succesorem eius Ploczensem Episcopum Gyetkonem in Cracouiensem Episcopum ffulconem et eius successores de mera liberalitate est translatum. deinde ad preces alterius patroni Comitis Woislai ego Vincencius Cracowiensis Ecclesie minister indignus communicato Capituli mei consilio et assensu Prebendam illam cuius Patronus et eram et dicebar ob racionabiles causas quas huic scripto inseri longum erat *Kyelciensi* [3]) Ecclesie perpetuo contuli. cum omni Iure et suis

Digitized by Google

omnibus pertinencijs addita ei perpetuo villa de *Podluże* [4]) de voluntate patroni. et Andree tunc pro tempore Canonici ad cuius Prebendam eadem villa dicebatur pertinuisse Porro ea que relique Prebende serunt. sunt autem hec. *Kyge. Czehow* [5]) *Samostrzalow* [6]) et medietas noui forj in *Czehow* Ceterum quia non decebat eandem Ecclesiam altero carere ministro Concessimus eidem Patrono aliud institui Beneficiolum ad Altare sancti Jacobi absque cura animarum. partim ex bonis eiusdem patroni supradicti modico adiecto de nostra concessione. sunt autem hec *Rubowyczy* [7]) *Golykow* [8]) *Myedźwyedże* [9]) et Thaberna in *Kyge* Nec illud pretereundum silencio est quod patronus idem Woyslaus se Iureiurando obstrinxit quod videlicet illi prebende quam in *Kyelciam* transtulimus vel fraude vel violencia per quem suppressum vel ablatum. et ad extorquenda et restituenda bona fide quantum in ipso est modis omnibus elaboraturum (s). Ita tamen quod si diligenter et sine dolo laborans non perfecerit. nullum sibi ex hoc preiudicium fiat. Qui ergo hanc nostre Constitucionis ac Confirmacionis paginam temere et minus racionabiliter violare presumpserit. omnipotentis dei indignacionem se nouerit incursurum.

[1]) Oryginału tego przywileju kapituła już nie posiada. Tekst niniejszy podajemy wedle kopii zamieszczonej w księdze manuskryptowej »Liber Privilegiorum 2« lub »Liber Antiquus« zwanej, na karcie 227.

[2]) *Kije*, wieś parafialna położona w województwie krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim.

[3]) *Kielce*, miasto obwodowe wojew. krakowskiego.

[4]) *Podłęże*, wieś w wojew. krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim, parafii *Pińczów*.

[5]) *Czechów*, wieś w tymże powiecie, parafii *Kije*.

[6]) *Samostrzałów*, wieś również w parafii *Kije* położona.

[7]) *Rębowice*, zapewne dzisiejszy *Rembów*, wieś położona w parafii *Kije*.

[8]) *Gołuchów*, wieś w tejże w parafii.

[9]) *Niedźwiedzie*. Wsi tej nazwy nie znachodzimy nigdzie w pobliżu parafii *Kije*. Z licznych wsi podobnej nazwy, najbliższą jest wieś parafialna *Niedźwiedź* w powiecie krakowskim położona.

X. 1215. die 29. mensis Decembris, Laterani.

Innocentius III. P. M. immunitates quasdam ecclesiae Polonicae a ducibus Lescone Cracoviensi, Conrado Mazoviensi, Wladislao Calisiensi et Kazimiro Opoliensi concessas, ratas esse iubet [1]).

Innocentius episcopus seruus seruorum dej. Venerabilibus fratribus.. Archiepiscopo Gneznensi et Suffraganeis eius. salutem et apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod iustum est et honestum tam uigor equitatis quam ordo exigit rationis. ut id per sollicitudinem oficij nostrj ad debitum perducatur effectum. Eapropter venerabiles in christo fratres uestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu. libertates et immunitates a dilectis filiis Nobilibus uiris. Lestcone. Cracouie. Conrado. Mazouie. Waldislao de Calis et Kazimiro de Opol Ducibus ecclesie Polonice pia et prouida liberalitate

Digitized by Google

concessas. sicut eas iuste ac pacificé obtinetis et in eorundem Ducum litteris plenius continetur. uobis et per uos ecclesijs uestris auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Ad rei autem notitiam pleniorem tenorem litterarum ipsarum presentibus duximus annotandum. qui est talis. Quoniam sancta mater ecclesia diligentibus eam libenter ministrat ea que spiritus sunt. non magnum est si quispiam christianorum in temporalibus sibi modicum subministret. Inde est quare nos miseratione diuina duces Lestco Cracouie. Conradus. Mazouie. Wladislaus. de *Calis* et Kazimir de *Opol* nostrorum pia predecessorum gesta in eis in quibus peccatis nostris exigentibus imminuta sunt ad statum suum reducere uel si perperam et minus honeste aliqua statuta fuerunt modis omnibus emendare uolumus. Inde est quare nos promittimus et iuramus. domino Henrico Polonorum Archiepiscopo et successoribus ipsius. omnibus suffraganeis eius. et etiam successoribus suffraganeorum. quod ab hac hora in antea quoad uixerimus uolumus custodire immunitatem ecclesie dej. ne ullum dispendium per nos uel per nostros patiatur. sed uille ecclesiarum et incole ipsarum omnimode gaudeant priuilegio libertatis. Est itaque primum quod statuimus et custodirj uolumus. nequis hominum ecclesie inhabitans patrimonium alias ad iudicium quam coram ipsius ecclesie prelato uel coram suo Iudice iudicandus pertrahatur. Volumus etiam quod homines ecclesiarum immunes sint a seruitute. quod dicitur *pouoz.* et *preuod.* et *preuorj.* et *naraz.* et *nastaua.* et non transibimus per *louich* [2]) nisi semel in anno. prout ab antiquo consuetum est. et restituimus omnes uillas beato Adalberto pertinentes. similiter et siluas cum suis utilitatibus. Hec autem statuta ab omnibus nostris ita uolumus inuiolabiliter custodirj. quod siquis ausu temerario imminuere temptauerit indignationem se nostram et ecclesie principum sciat incursurum. super quo uolumus quod ad uoluntatem eorum in quos deliquerint penam delictj reportent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere aut ej ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dej et beatorum Petrj et Paulj apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Laterani IIII kal. Ianuarij Pontificatus nostrj anno Octauodecimo.

[1]) Dyplom pargaminowy opatrzony ołowianą bulą papieża Innocentego III, zawieszoną na paśmie różowego jedwabiu. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty na str. 207.

[2]) *Łowicz*, miasto położone w województwie mazowieckiem, obwodzie i powiecie sochaczewskim.

Digitized by Google

I W O

DZIEWIETNASTY BISKUP KRAKOWSKI

1218 † 21 lipca 1229 roku.

XI. 1220. die 15. mensis Maii, Viterbii.

Honorius III. P. M. archidiacono Lanciciensi, praeposito s. Floriani Cracoviensi cantorique Sandomiriensi mandat, ut cognoscant querelam canonicorum Cracoviensium in praepositum ecclesiae cathedralis institutam, quod bona *Chropensia* parvo haberet conducta [1]).

Honorius episcopus seruus seruorum dej. Dilectis filijs. S. Archidiacono lansiciensi. et . . preposito sancti floriani Cracouiensi et. G. Cantorj Sandomiriensi Cracouiensis diocesis. Salutem et apostolicam benedictionem. Dilectus filius. R. Cracouiensis Canonicus pro se ac alijs concanonicis suis nobis exposuit. quod cum ipsi cum eorum Preposito prouentus castellature que *chropi* [2]) dicitur communes haberent. ita quod prepositus ipse certa porcione contentus reliquas inter eos distribuere tenebatur. nunc prepositus ipse in usus proprios castellaturam conuertit eandem. cum eis super hoc se conuenisse pro quadam peccunie quantitate pretendens. quamuis ex huiusmodi conuentione decepti ultra dimidium iusti precij cognoscantur. Vnde idem canonicus pro se ac alijs nobis humiliter supplicauit. ut super hoc cum enorme inde dampnum incurrant prouidere misericorditer dignaremur. Quocirca discretioni uestre per apostolica scripta mandamus. quatinus partibus conuocatis audiatis causam et appellatione remota fine debito terminetis. facientes quod decreueritis. per censuram ecclesiasticam firmiter obseruarj. Testes autem qui fuerint nominati si se gratia. odio. uel timore subtraxerint. per censuram eandem appellatione cessante cogatis ueritati testimonium perhibere. Quod si non omnes hijs exequendis potueritis interesse. duo uestrum ea nichilominus exequantur. Datum Viterbij Idus Maij Pontificatus nostri Anno Quarto.

[1]) Dokument pargaminowy opatrzony ołowianą bulą papieża Honoriusza III, zawieszoną na szarym konopnym sznurku. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty na str. 257.

[2]) *Chropy* dziś *Pabianice*. (Patrz uwagę drugą przy dokumencie powyż pod N. IV zamieszczonym).

XII. Sine anno et loco.

Lesco dictus Albus dux Poloniae, metallicis libertates, quibus in patria fruerentur, concedit; episcopis autem Cracoviensibus decimas quasdam omnis metalli et salis confert [1]).

Digitized by Google

Ego lestco dej gratia dux Polonie de consensu Baronum meorum constituo hanc constitutjonem in perpetuum ualituram. videlicet ut omnes artifices auri et argentj inuentores. fossores sev alterius metallj uidelicet plumbj et heris sev etiam salis ubicumque locorum in nostro ducatu degentes siue sint Romanj siue Teuthonicj siue quicumque alij hospites hanc libertatem secundum consuetudinem terrarum unde sunt oriundj ipsi et loca eorum et cum suis rectoribus suis legibus regantur principi proujncie in qua habitant iustam secundum sue terre consuetudinem solutionem dependentes. contra inuadentes terram eius seu alia bona sua eum pro uiribus suis defedentes. Avrum autem siue argentum si illud in solo specialiter principis. sev in solo aliarum personarum priuatarum. ecclesiasticarum sev secularium fuerit inuentum. ecclesie cracoviensi decima tantum proueniat. si autem in solo ecclesie Cracoviensis; si quidem ille fundus a priuatis personis donationis sev emptionis jure eidem ecclesie fuerit acquisitus; decjma tantum sicut et in alijs ut iam dictum est Episcopo cracoviensi pertineat. At si fundus ille dicte ecclesie a principibus terre quandocumque fuerit donatus. quoniam princeps totum jus quod habuit uidetur ecclesie contulisse. tunc de pensione que solet de auro uel de argento domino fundj dependj. principi medietas. et ecclesie medietas persoluatur; saluo tamen jure decime. que semper ecclesie debetur; jn quo fundo si dicti artifices mansionem fecerint. in omni iure siue in judicio. siue in alijs. ecclesie subiaceant terram principis contra inuasores pro ujrjbus suis defensurj. Si autem hes. plumbum. sal. in solo ecclesie fuerit inuentum. secundum consuetudinem antiquam jurj ecclesie conseruentuR jntegraliteR [2]).

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony pierwotnie pięciu pieczęciami, zawieszonemi na pąsowych jedwabnych sznurkach. Z tych dochowała się tylko jedna mała podłużna pieczęć, w zwykłym wyciśnięta wosku, przedstawiająca osobę duchowną w birecie na głowie. W otoku napis: SIGILLVM. NICOLAI. KANCELLARII. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 201.

[2]) Nie ma ten przywilej daty. Pieczęć wszelako kanclerska Mikołaja Repczola, który tę godność objął dopiero w r. 1218 po Iwonie na biskupstwo krakowskie posuniętym, a piastował ją jeszcze po śmierci księcia Leszka Białego w r. 1227 zaszłej, wskazuje, iż dokument ten tylko między r. 1218 a 1227 mógł być wystawiony. Gdy jednakowoż w przeciągu tych lat dziewięciu, głównie między rokiem 1221 a 1224 widzimy Leszka Białego, zajmującego się na wiecach wewnętrznemi sprawami kraju, jako to r. 1221 w Żarnowie (Rzyszczewski i Muczkowski: Codex diplomaticus Poloniae. T. I. p. 23), w r. 1222 nad Szreniawą przy moście kamiennym (Obacz Nr XIV niniejszego zbioru), w roku 1223 w Wierdelewie (?) z księciem Konradem mazowieckim i Henrykiem szląskim (Diplomata monasterii Clarae Tumbae. Cracoviae 1865, str. 3), nakoniec w r. 1224 w Korytnicy, Rozegrochu i Suchedniowie (Obacz Nra XIII, XIV i XV niniejszego zbioru, tudzież kopiarz przywilejów jędrzejowskich); z innych zaś lat między rokiem 1218 a 1227 niemal żadnych śladów odbywanych przez tegoż księcia wieców nie mamy, przeto z pewnem prawdopodobieństwem możemy przywilej powyższy uważać jako wydany między r. 1221 a 1224.

XIII. 1224. die 13. mensis Iunii, in colloquio in *Rozegroh* (?) habito. Lesco dictus Albus dux Poloniae, litem inter Ivonem episco-

Digitized by Google

pum Cracoviensem et Baranum filium Putislai ortam, dirimens, praedium in *Pełczyska* situm episcopo Cracoviensi adiudicat [1]).

Anno ab incarnatione domini. M.CC.XXIIII. Epacta. XXVIII. Concurrente. VI [2]). Idus junij. Cum dominus Lestco dux Polonie. ad recipiendam legationem regis hungarie per Cletum episcopum Agriensem transmissam. in colloquio *Rozegroh* [3]) cum baronibus suis conuenisset. dominus Iuo episcopus cracouiensis. Baranum in causam citauit. et coram eodem duce. L. et aliis quam pluribus presentibus publice conuenit. eoquod pacta legitime jnita super predio de *Pelchisch* [4]) non obseruaret. Vbi lite contestata. et comite Pacoslauo palatino sandomiriensi eum increpante qui mediator pridem extiterat exparte ducis missus. eoquod controuersiam pacis composicione sollempniter celebrata sopitam. scrupulose niteretur infitiari. publice jbidem confessus est jdem Baranus post infitiacionem dominum Iuonem episcopum obtinuisse dimidiam partem uille memorate. secundum transactionem legitime celebratam ex fraterno assensu et presentia. Infitiatus enim erat quendam fratrem germanum suum non consensisse. nec affuisse huic contractuj. cum tamen non solum ille frater immo et gener suus Wloscibor. quin etiam et patruus suus domaslaus monachus presentes aderant. qui precibus obtinuerunt aput iamdictum episcopum ut misericordiam faceret dando eis partem optatam. in diuisione ipsius predii memorati. Ad quod et comes Ostas presens instabat qui tunc uisliciensis erat castellanus. Hiis igitur dominus. L. dux intellectis. in pleno colloquio omni scrvpulo retractacionis in posterum postposito cum suis baronibus diffinitiue sententians. memoratam partem uille domino Iuoni episcopo cracoviensi et ecclesie sue adiudicauit perpetuo possidendam. Cujus rei hii sunt testes. Pacoslaus palatinus sandomiriensis. Marcus palatinus cracoviensis. Nicolaus cancellarius. Andreas scolasticus sandomiriensis. Micul. archidiaconus cracoviensis. Lutphridus abbas thinciensis. Nicolaus abbas setechoviensis. Ostas. castellanus cracoviensis. Strezco pincerna ducis. Fal. judex curie. Dirsicray frater ostasii. Seteh. Segotha. Goluh. et Andreas. filij Sulconis. Miscigneu. Miculauseuic. Policardus subiudex. Sdislaus vlostouic. Miron frater pacoslay. Cesutha subuenator Laurincheuic. stepan vusik. Michael. Poznan subdapifer Clemens subagazo. Egidius prisch. Egidius filius egidij. Dobeslaus detrichouic. Boxa. cantor. Matheus subcancellarius. Petrus filius cristini palatini. Scarbimirus scarbimiric. Iustinus prepositus uisliciensis. Ceterum dominus Iuo iamdictus episcopus uolens hanc actionem firmam et ratam obseruari. et inuiolabilem permanere. ne sicut iam pridem controuersia reuiuisceret memorata. comite Pacoslao palatino aduce misso mediatore. adiunctoque ei strezcone pincerna ducis ad cautelam determinantibus predicte uille allodia iterato innouauit. et ab omni inquietacione que ex parte contermina posset accidere firmissime communiuit. cuj innouationi hii testes presentes interfuerunt. Pacoslaus palatinus. strezco pincerna. Hiich miles. Pribislav rapalouic. Benek polaninouic. Budiuoy camerarius pacoslay. Paulik de *melcha*. Marcinec de *Lantcouic*. Alexius dapifer pacoslai. stepan.

Digitized by Google

Bech et Petrus capellani pacoslai. Petrus et jacobus canonici cracovienses. Gerardus prepositus poznaniensis. Fredricus canonicus uisliciensis. stephanus parrochianus sancte Marie de cracov. Predbor Mazouiensis. Kylianus capellanus de *Daleseuic*. Gisbrahtus. Nicolaus. clus. Petrus magister. Miroslaus danielis. strachota. Symon romulus. Paulus. capellanj episcopi. Item Otto camerarius. Pauel pincerna. Boguslav subpincerna. Bruz subdapifer. Das procurator de *tarsk*. Bogdanec de *siraz*. pribislav subagazo. Martinus subcamerarius. Radoslaus. Ian. et negoslav filius eius. Marcin pirsconek. Idik. Gotartouic. Marcin frater Sbiuoyonis. Ian frater falonis. milites episcopi. Sulislaus Albereuic. Ptasek Laurincheuic. Albertus filius stephani de *Mstichov*. Ian Kotlec. Sulislav gamba. Thomas potrcouic de Wratislauia sororius pacoslai. Sequenti uero die. XVIII. Kal. julij affuerunt ostas castellanus cracoviensis. Iacobus ratiborouic. Petrus nasus filius pauli. Blasius miles eiusdem Petri. Mscislaus de *Grozcou*. Laurinec bolechouic. Vetslauec de *pobrolouic*. Vayslau Boguslauic. milites Iacobi. Damian filius Martini de *Wilca*. Bogdas de sandomiria. Raduan capellanus de *Ksenic*. Slauec hungarus cum fratre suo Petro.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony był pierwotnie czterema pieczęciami, na jedwabnych zawieszonemi sznurkach. Obecnie pozostały tylko trzy pargaminowe torebki, w których pieczęcie były zaszyte; pierwsza i trzecia uwieszone na sznurku z pąsowego, druga z białego jedwabiu. Pierwsza nosi napis: »Pacoslai«, druga: »Strecconis««, trzecia: »ducis. L.« Wedle wzmianki zamieszczonej w dziełku Żebrawskiego: »O pieczęciach dawnej Polski i Litwy« (Kraków 1865, str. 24). był przywilej ten opatrzony pieczęcią księcia Leszka Białego, przedstawiającą jeźdźca na koniu w prawo zwróconego, godzącego mieczem w niedźwiedzia, który na konia z tyłu się wspina. W otoku reszta napisu † S. . . . . POLONIE. Opis tej pieczęci zamieścił Żebrawski w wspomnionej swej rozprawie na str. 24; zaś rycinę jej podał na tablicy 3, N. 6, którą już poprzednio ogłosił Vossberg w dziele: »Siegel des Mittelalters von Polen, Lithauen, Schlesien, Pommern und Preussen. (Berlin 1854, Tab. 1), tudzież K. Stronczyński w dziele: »Pieniądze Piastów. Warszawa 1847« (tablica do str. 210). Przywilej ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 210.

[2]) Epacta XXVIII. dobrze jest podana; coucurrens wszelako VI. wypadała na rok poprzedni 1223, zaś w r. 1224 concurrens była I.

[3]) Miejscowości tej lub podobnej nazwy nie znajdujemy ani na mapie, ani też w Tabeli miast, wsi i osad Królestwa Polskiego; leżała ona wszelako niewątpliwie niedaleko *Pełczysk*, w obwodzie miechowskim lub stopnickim, jak się z niniejszego i następnego zaraz przywileju okazuje. Wiec bowiem w *Rozegrochu* odbył się w dniach 12 i 13 czerwca. W dniu 12 czerwca pozwał Iwo biskup krakowski Barana Putysławicza przed księciem Leszkiem o przysiołek w *Pełczyskach* i uzyskał wyrok przysądzający mu ten przysiołek; a już nazajutrz t. j. 13 czerwca i dnia następnego 14 czerwca widzimy tegoż Iwona wraz z Pakosławem wojewodą sandomirskim, tudzież Strzeszkiem cześnikiem i wielu innymi świadkami, którzy na wiecu obecnymi byli, wznawiających granice przysądzonej biskupowi posiadłości w *Pełczyskach*.

[4]) *Pełczyska*, wieś parafialna położona w województwie krakowskiem, obwodzie miechowskim, powiecie szkalmirskim.

XIV. 1224. die 12. et 13. mensis Iunii, in colloquio in *Rozegroch* habito. Proxime praecedentis decreti alterum exemplar, ubi etiam de

Digitized by Google

rebus gestis in colloquio anno 1222. ad *Sȩreniavam* habito, fit mentio. [1])

In Nomine patris et filij et spiritus sancti. Amen. Innotescat vniuersis christi fidelibus quod controuersia uertente super predio de *Pelchisch* [2]) inter dominum Ivonem Episcopum Cracoviensem et Baranum filium Putislay. idem dominus episcopus obtinuit plenaria possessione dimidiam partem eiusdem predij diuersis exhibitis rationibus ualidis ad obtinendum. Ad hec omnia etiam coram Baronibus et militibus domino Lestcone duce polonie in colloquio super *Srenauam* ad lapideum pontem testificante donationem factam a Petro filio Barani eidem. Ivonj episcopo cracoviensi. quam partem comite Pacoslao tunc cracoviensi castellano mediante positis allodijs intermediis iussu ducis in presentia plurium quorum nomina subsequuntur. Barano iam dicto presente et consentiente cum suis fratribus et amicis publice limitaujt. cedens tamen de misericordia ad instantiam petitionis ipsius Baranj et aliorum de maiorj medietate uille. ut eadem parte quam episcopus possederat gratuito habita cessaretur de cetero ab omni cauillatione ac molestatione. et memorata controuersia sic oportunjus sedata perpetuo sopiretur; Quod factum est sub horum testimonjo; Pacoslaus magnus qui et mediator. Jacobus filius Ratiborij. Micul archidiaconus cracoviensis. Fulco cantor Gneznensis. Gregorius Decanus sancti Florianj. Ivstinus prepositus visliciensis. Pantinus ochco. Sulislaus filius chraponis. Bernardus de *Ruscha* capellanus. Domaslaus monachus. Stephanus filius Mrozonis. Florianus Sauloujch. Tomas geruasouich. Bec. Egidius et Bogdasius capellanj de *Pelchisch.* Bonifacjus canonicus visliciensis. Poujrzon camerarius ostasij. Sulislav venator eiusdem. Dethmar. Matheus subcamerarjus eiusdem. Item milites circumadiacentes circa *Pelchisch.* Bartolomeus. Voycech siracouich. Miloslav proboloujc. Sarlac. Petrus filiolus ejus. Voyslav lutslaujc. Bogumil. Dauid filjus Gnevconis. Item Capellanj curie episcopi Godicus dneproujc. Hermannus de *Lucicia.* et vincentjus et Stanimirus presbyteri. Iocundus. Sulislaus. Jacobus Mzirouic. Gerardus lambardus. Petrus Robertj. Petricus. Nicolaus cluseta. Bodeporjus. Gizbrachtus. Item milites ejusdem Martinus camerarjus. Mislibor dapifer. Paulus agazo. Troian troianouic. Negoslav Janouic. Boguslav de *Conusa.* Martjnus subpincerna. Martinus subvenator. Gerardus rubinoujc. Slauomir Samsunoujc. Pribislav prosovic. Adalbertus. Putislaus. Janec climecic. Borislav nesmirouic. Petrus hungarus. Mir de *Sudisov.* Fal subcamerarius. Petrus subagazo. Jan vilantovic. Bruz subdapifer. Dasec. Budiuog tribunus christophor. Benek. Mileg. fratres filij pauli de *Tarsc.* Bauor filius bauorij. Item milites Pacoslay. Stephanus. Petrus. Creslaus. Andreas. Martinus. Ivan nasutus. Ian dneproujc. Jureta. Sdislaus. Mathias. Rathibor pinguis. Symon vincentij filius. Ocresa voycouic. Vitus. Petrus. Boguslaus de *Brezno.* Petrus gotartouic. Andreas filius andree agazonis. F. episcopi cracoviensis. Item de *osada* hij fuerunt presentes. Neprebud. Milos. Braton. Nestoy. Sulenta. Oresek. Domamir Radec. Stoysa.

Digitized by Google

Postmodum vero euolutis duobus annis. cum prefatus Baranus predictam transactionem cauillose conaretur inficiarj. prenominatus episcopus in colloquio *Rozegroch.* [3]) ubi Cletus Agriensis Episcopus legationem regis ferens de hungaria uenerat. pridie Idus junij in ius eum citauit. et coram Lestcone duce polonie. et alijs quam pluribus presentibus super eadem uilla publice conuenit. Vbi lite contestata. et comite Pacoslao iam facto palatino eum increpante (qui) mediator extiterat ex parte ducis missus eo quod controuersiam pacis compositione sollempniter celebrata sopitam. scrupulose niteretur inficiari. publice ibidem confessus est idem Baranus post inficiationem dominum Ivonem episcopum obtinuisse dimidiam partem uille memorate secundum prescriptam transactionem ex fraterno assensu et presentia. Inficiatus enim erat quendam fratrem germanum suum non consensisse nec affuisse huic contractuj. cum tamen non solum ille frater immo et gener suus Vloscibor. quin etiam et patruus suus Domaslaus monachus presentes aderant. qui precibus obtinuerunt aput iam dictum episcopum. ut misericordiam faceret dando eis partem optatam in diuisione ipsius predij memoratj. ad quod et comes Ostas presens instabat rogando qui tunc visliciensis erat castellanus. Hijs igitur dominus lestco dux intellectis in pleno colloquio omni scrupulo retractationis in posterum postposito. cum suis baronibus diffinitjue sentencians. memoratam partem uille domino. I. episcopo cracoviensi. et ecclesie sue adiudicauit perpetuo possidendam. Cujus rej hij sunt testes. Pacoslaus palatinus Svdomiriensis. Marcus palatinus cracoviensis. Nicolaus cancellarjus. Andreas Scolasticus Svdomiriensis. Nicolaus cracoviensis Archidiaconus. Litfridus abbas Tinciensis. Nicolaus abbas Setechoviensis. Ostas castellanus cracoviensis. Strezco pincerna ducis. Fal iudex curie. Dirzicrag frater Ostaslj. Setech. Zegota. Goluch et Andreas filij Sulconis. Mstigneus Nicolausovic. Policardus subiudex. Sdislaus vlostouic. Miron frater pacoslay. Cesuta subvenator laurinchouic; Vusik Stephanus. Michael. Poznan subdapifer; Clemens subagazo. Egidius prisch. Egidius filius egidij. Dobeslaus filius teodrici. Boxa. Matheus subcancellarius. Petrus filius Cristinj palatinj. Scarbirus filius Scarbimirj. Justinus prepositus visliciensis. Ceterum dominus. I. iam dictus episcopus uolens hanc actionem firmam et ratam obseruarj et inuiolabilem permanere. ne sicut iam pridem controuersia reuiuisceret [memo]rata. comite Pacozlao palatino a duce misso mediatore. adiunctoque ei Strezcone pincerna ducis de nouo ad cautelam determinantibus predicte uille allodia iterato. Idus. Iunij innouauit. [et] ab omni inquietatione que ex parte contermina posset accidere firmissime communjujt. Cvi innouationj hij testes presentes affuerunt. Pacoslaus predictus palatinus. Strezco pincerna. Hijc miles. Pribislaus filius raphaelis. Benek filius polonj. Budiuog camerarius pacozlaij. Paulik de *Melcha.* Martinech de *lantcouich.* Alexius dapifer pacozlaij. Stephanus. Bec et petrus capellani pacoslay. Petrus et Iacobus canonici cracovienses. Gerardus prepositus poznaniensis. Fredricus canonjcus visliciensis. Stephanus parrochianus sancte Marie de cracovia. Predborjus de Ma-

Digitized by Google

zouia. Kilianus capellanus de *dalesouic*. Gizbrachtus. Nicolaus clus. Petrus Robertj. Miroslaus danielis. Strachota. Symon Romulus. Paulus. capellani episcopi. Item Otto camerarjus episcopi. Pauel gorca pincerna ejusdem. Boguslav subpincerna. Bruz subdapifer. Das uillicus de *Tarsc*. Bogdanec de *Seraz*. Pribislaus subagazo. Martinus subcamerarius. Radoslaus de *Radoma* miles. Ian. et negoslaus filjus ejus. Budiuog de *Viazd*. Vogen de *Boricoua*. Martinus pirscenech. Idik de *Seraz* Gotartouic. Martinus miles de *Lisobarga*. Ian frater phalonis. Sulislaus filius Alberij; Pitasek filius laurencij. Adalbertus filius Stephanj. Ian cotlech. Sulislav gamba. Thomas filius petrconis de vratslav. Sequenti vero die XVIII Kalendas Iulij affuerunt Ostas Castellanus cracoviensis. Iacobus Ratiborovic. Petrus nasus filius pauli. Mstislaus de *grazcouo*. Laurinec *bolechouic*. Vencslauec de *Pobrolouic*. Voyslav boguslaujc. milites Iacobi. Damianus filius martinj de *vilka*. Bogdas de Sudomir. Raduanus capellanus de *Xenic*. Slauec hungarus cum fratre petro. Blasius miles petri nasi filij pauli bluchonis. Hec autem Innouatio allodiorum ante festum sancti viti duobus diebus celebrata. Facta est anno ab incarnatione domini. M CC XX IIII Epacta XXVIII. Indictione XII. Concurrente. VI. Honorij pape Pontificatus anno VIII. Regnante domino Lestcone. duce polonie. Ivonis vero prefati episcopi pontificatus anno Sexto.

[1]) Przywilej pargaminowy znacznie uszkodzony, opatrzony był pierwotnie pięcioma pieczęciami. Z pierwszej okrągłej małej, zawieszonej na sznurku z pąsowego jedwabiu, pozostał woreczek pargaminowy z napisem »Pacoslai Palatini«. Z drugiej pozostał szurek z białego jedwabiu. Trzeciej ułomek zawieszony na pąsowym jedwabnym sznurku, przedstawia pieczęć księcia Leszka Białego, opisaną już przy dokumencie poprzedzającym N. XIII. Z czwartej podłużnej pozostała torebka pargaminowa na pąsowym jedwabnym uwieszona sznurku, z napisem: »Abbatis Tynciensis«. Po piątej wreszcie tylko sznurek pąsowy jedwabny pozostał. Ogłoszony jest ten dokument w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 213.

[2]) *Pełczyska*, wieś parafialna w wojew. krakowskiem, obw. miechowskim, pow. szkalmirskim.

[3]) Patrz uwagę trzecią przy dokumencie poprzedzającym.

XV. Circa annum 1224. in colloquio in villa *Suchedniów* habito. Lesco dictus Albus dux Cracoviae, ius capiendi castores in fluvio *Czarna*, in propinquo villae *Sobków*, Ivoni episcopo Cracoviensi adiudicat [1]).

Ego. L. dei gracia dux cracouiensis notum facio tam presentibus quam futuris. quod dominus yuo cracouiensis episcopus heres de *consca*. in colloquio super *sychodnas* [2]) obtinuit castores influuio *carna* [4]). a semita que tendit in *soblou* [5]) super flumen *carna*. comite streccone mediatore existente. qui euocata uicinia uerum didicit ab ea. et eo referente in colloquio. lata est sentencia pro domino episcopo. y. coram me et meis baronibus. Palatino marcone. Comite pancoslauo. Comite ostasio. Comite mistuio. Comite dobesio. Comite preduoio. Comite hualislauo. Comite dersislauo. Comite dirsicraio. Comite sandone. Comite Wenceslauo. Comite budislauo. pancoslauo

Digitized by Google

et floriano filijs alberti. Iohanne filio clementis. Wogteho filio stapote. Comite setegio. Comite segota. Comite dobrogosto. Comite miroslauo et fratre eius hualisio. Thoma filio bogute [6]). Clericis uero hijs. Abbate de caluo monte lutfrido [7]). Abbate Nycholao do *setehou*. Abbate preiecto de *suerinec*. Abbate gregorio de *busk*. Domino Nycholao cancellario. Domino andrea scolastico sandomiriensi. Domino Nycholao archidiacono cracouiensi. Domino Iohanne archidiacono sandomiriensi. Domino justino preposito Wisliciensi. Domino Wislauo decano cracouiensi. Domino radulfo cantore cracouiensi. Domino pantislauo custode cracouiensi. Domino gregorio decano sancti floriani [8]).

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony był pierwotnie trzema pieczęciami, których dziś brak. Po środkowej tylko pozostał sznurek z żółtego i różowego jedwabiu. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na stronie 217.

[2]) Dwie miejscowości podobnej nazwy znachodzimy w dawnej dzielnicy Leszkowej. Obiedwie leżą w województwie sandomirskiem, obwodzie opoczyńskim, pow. szydłowieckim, mianowicie *Suchedniów* w parafii *Wzdół* i *Suchedniówek* w parafii *Cmińsko*. Gdy *Suchedniówek* leży zaledwo parę mil oddalony od *Sobkowa*, i niedaleko rzeczki *Czarny*, będącej przedmiotem niniejszego wyroku, zaś *Suchedniów* znacznie dalej jest położony, przeto radziej dzisiejszy *Suchedniówek* jako miejsce odbytego wieca wskazujemy.

[3]) *Czarna*, rzeczka wpadająca niedaleko *Chęcin* do rzeki *Nidy*.

[4]) Zapewne dzisiejszy *Sobków*, wieś parafialna w województwie krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim, nad rzeką *Nidą* niedaleko ujścia rzeczki *Czarnej* do *Nidy* położona.

[5]) Powołani tu tylko z imienia świadkowie z dodaniem tytułu »comes» bez bliższego oznaczenia ich godności, znani nam są skądinąd jako ówcześni dostojnicy małopolscy. Uważamy za rzecz właściwą uzupełnić w tem miejscu piastowane przez nich urzędy wraz z podaniem odnośnych dat, tem bardziej, gdy wiele z tych dat mamy z niedrukowanych jeszcze przywilejów, a zwłaszcza z dawnego kopiarza przywilejów klasztoru jędrzejowskiego. I tak: Strezco pincerna ducis w r. 1224 (Przyw. Jędrz. i przywileje powyż pod N. XIII i XIV podane), tytułuje się w r. 1228 pincerna Sandomiriensis (Diplomata monasterii Clarae Tumbae, p. 6) a występuje jeszcze w r. 1229. (Kopie moje). Comes Marec wojewoda krakowski, występuje na tym urzędzie ostatni raz w r. 1230 (Nakielski: Miechovia, p. 153 i Diplom. Clarae Tumbae, p. 9). Comes Pacoslaus zwany także »Magnus«, »Major« albo »Senior«, w r. 1222 jeszcze kasztelan krakowski (obacz przywileje N. XIII i XIV), w latach 1224 i 1228 wojewoda sandomirski. (Tamże, tudzież Dipl. Clarae Tumbae, p. 6, i Przyw. Jędrzej. Obacz także Helcla: O klasztorze Jędrzejowskim, w Roczniku Towarzystwa Naukowego krakowskiego. Kraków 1852 p. 202 et seq.) Comes Ostasius w latach 1217 i 1222 kasztelan wiślicki (Nakielski: Miechovia, 135, Dogiel IV. 2, tudzież przywileje N. XIII i XIV), w latach 1223, 1224 kasztelan krakowski (Acta Bor. 274, tudzież przywileje N. XIII i XIV). Comes Mistuius w latach 1222 i 1223 kasztelan sandomirski (Dogiel IV, 2. Stronczyński: Wzory pism, 14, i Acta Bor. apud Roepell), w latach 1228 i 1229 kasztelan wiślicki (Gładyszewicz: Żywot Prandoty, 219, Przywileje Jędrzejowskie, kopie moje), a w r. 1231 wojewoda wiślicki (Diplomata Clarae Tumbae, 10). Comes Dobesius w latach 1224 i 1228 kasztelan małogostski (Przyw. Jędrz.). Comes Hualislaus w r. 1224 kasztelan sądecki (Przyw. Jędrz.). Comes Dersislaus będzie zapewne ten sam, którego w r. 1246 czytamy kasztelanem połanieckim (Tamże). Comes Dirsicraius w r. 1228 i 1229 kasztelan sądecki (Dipl. Clarae Tumbae, 6. i kopie moje), zaś w r. 1231 kasztelan lubelski (Tamże). Comes Sando w latach 1232, 1233 i 1236 kasztelan wojnicki (Acta Bor. 138 apud Roepell, Dipl. Clarae Tumbae. 11, 12). Pancoslaus filius Alberti a brat Floriana w r. 1232 wojewoda sandomirski (Nakielski: Miechovia. 155), w r. 1237 kasztelan żarnowski (Rzyszczewski I, 42) a w r. 1239 wo-

Digitized by Google

jewoda wiślicki (Tamże str. 43. Obacz również powołaną wyżej rozprawę Helcla: O klasztorze Jędrzejowskim, str. 207). Floriana brata jego czytamy jako świadka jeszcze w roku 1239 (Przyw. Jędrz). Wojtehus w latach 1224, 1228 i 1229 kasztelan lubelski (Przyw. Jędrz. i kopie moje). Comes Dobrogostius w r. 1228, kasztelan spicymirski (Dipl. Clarae Tumbae, p. 6). Comes Miroslaus w latach 1224 i 1228 kasztelan połaniecki (Przyw. Jędrz.). Reszta powołanych świadków inne może pomniejsze piastowała urzędy.

[7]) Tu zdaje się zaszła myłka pisarska. Lutfridus bowiem był, jak nas uczą przywileje N. XIII i XIV, opatem tynieckim, i jego to widzimy zasiadającego na kilku wiecach Leszka Białego. Z opatów zaś łysogórskich żadnego w dokumentach współczesnych na wiecach nie spotykamy.

[8]) Data przywileju tego nie jest podana, a tém trudniejsza do oznaczenia gdy wszyscy niemal świadkowie powołani są bez oznaczenia piastowanych urzędów i godności. Pomaga nam wszelako w oznaczeniu tej daty przywilej księcia Leszka Białego, wydany dla klasztoru jędrzejowskiego na posiadłość *Czaczów* na wiecu w *Korytnicy*, dnia 23 maja odbytym, który w kopii posiadamy. Data tego przywileju podana wprawdzie przez kopistę mylnie na rok 1222; lecz gdy między licznymi świadkami na wiecu tym obecnymi, widzimy Pakosława już wojewodą sandomirskim, zaś z innego autentycznego dokumentu biskupa Iwona, wydanego na wiecu wierdelewskim (Dipl. Clarae Tumbae, p. 3) przekonujemy się, iż tenże Pakosław jeszcze w sierpniu 1223 r. był kasztelanem krakowskim, a Jakób wojewodą sandomirskim, gdy zresztą inni dostojnicy na wiecu korytnickim obecni są niemal ciż sami, których także na wiecu w Rozegrochu r. 1224 widzimy, przeto nie ulega żadnej wątpliwości, iż data owego przywileju na wiecu korytnickim wydanego jest 23 maja roku 1224. Zestawiwszy teraz powyższe przywileje Leszka Białego razem, mianowicie korytnicki ze sprostowaną datą 23 maja 1224, rozegrochskie N. XIII i XIV, z 12 i 13 czerwca 1224, wreszcie ostatni suchedniowski N. XV bez daty, i porównawszy takowe co do obecnych na tychże wiecach dostojników świeckich i duchownych, wykazuje się, iż owe trzy wieca w jednym i tymżesamym roku się odbyły. Z obecnych bowiem na wiecu korytnickim szesnastu dostojników, dwunastu znajdujemy także na wiecu suchedniowskim, mianowicie Iwona biskupa krakowskiego, Pakosława wojewodę sandomirskiego, Msciwa sandomirskiego, Pakosława młodszego wiślickiego, Dobesza małogoskiego, Chwalisława sądeckiego, Mirosława połanieckiego, Wojtka lubelskiego kasztelanów, Strzeszka podczaszego, Lidfryda tynieckiego i Grzegorza witowskiego czyli buskiego opatów, wreszcie Wisława dziekana krakowskiego. Z tych zaś widzimy pięciu równocześnie także na wiecu rozegrochskim, a między nimi głównych motorów spraw osądzonych, Iwona biskupa, Pakosława wojewodę i Strzeszka podczaszego. Zaś z dostojników obecnych na wiecu suchedniowskim trzynastu zasiada także na wiecu rozegrochskim. Gdy przeto na przywilejach korytnickim i suchedniowskim jednych i tychże samych świadków widzimy, przeto dla wieca suchedniowskiego tenże sam rok 1224 windykować musimy. Gdy wreszcie i miejsca powyższych trzech wieców niezbyt od siebie są odległe, przeto idąc za śladem wskazanym powołanemi dokumentami, zaznaczamy następujący porządek odbytych wieców: 23 maja 1224 odbył Leszek Biały wiec w *Korytnicy*, ztamtąd pociągnął do *Rozegrochu*, położonego gdzieś w okolicy Chrobrza, i odbył tamże wiece dnia 12 i 13 czerwca, przyjmując poselstwo króla węgierskiego, ztamtąd wreszcie pociągnął na północ i odprawił wiec w *Suchedniówku*.

XVI. Sine anno et loco.

Lesco dictus Albus dux Cracoviae, Ivoni episcopo Cracoviensi confert »libertatem dimittendi castores in territorio beati Wenceslai« [1]).

Lestko Dux Cracouie Ad peticionem domini Cracouiensis Episcopi. I. contulit libertatem dimittendi Castores in territorio beati

Digitized by Google

Wenceslai super villa iuxta Molendinum Magistri Benedicti. salua tamen libertate vicinie quod nullum michi (s) detrimentum paciatur. Ne autem a quibuscumque successoribus infringatur Sigilli sui munimine roborauit.

[1]) Tekst powyższy, który podajemy wedle zapiski zawartej w Liber Antiquus na odwrotnej stronie karty 29, nie jest dosłownem brzmieniem przywileju, lecz raczej krótkim wyciągiem z przywileju, który snać może w skutek zniszczenia już dla kopisty XV wieku nie był czytelny. Brak jakichkolwiek skazówek do oznaczenia daty, uniemożebnia dalsze w tym kierunku dochodzenia. Powinowactwo wszelako przedmiotu z przedmiotem zawartym w przywileju poprzednim N. XV, skłania nas do postawienia powyższej zapiski w tym porządku chronologicznym.

XVII. 1227. die 12. mensis Maii, Laterani.
Gregorius IX. P. M. privilegium locationis Teutonicorum in territoriis *Kielcensi* et *Tarczensi*, a Lescone Albo duce Poloniae episcopo Cracoviensi impertitum, ratum esse iubet [1]).

Gregorius episcopus seruus seruorum dej. Uenerabilj fratrj.. Cracouiensi Episcopo. Salutem et apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod iustum est et honestum tam uigor equitatis. quam ordo exigit rationis ut id per sollicitudinem officij nostrj ad debitum perducatur effectum. Eapropter venerabilis in Christo frater tuis iustis postulationibus grato concurrentes assensu. libertates et immunitates quas dilectus filius nobilis uir. L. Dux polonie super Teutonicis in territorijs *Kilciensi* [2]) et *Tarsensi* [3]) castellaniarum locandis tibj et successoribus tuis pia et prouida liberalitate concessit prout in eiusdem litteris plenius continetur sicut eas iuste ac pacifice possides tibi et per te ecclesie tue auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dej. et beatorum Petri et Paulj apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Laterani. IIII. Idus Maij. Pontificatus nostri Anno Primo.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony niegdy pieczęcią, której dziś brak. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 209.
[2]) *Kielce*, miasto obwodowe województwa krakowskiego.
[3]) *Tarczek*, wieś parafialna w wojew. sandomirskiem, obw. opoczyńskim, pow. szydłowskim położona.

XVIII. 1227. die 23. mensis Maii, Laterani.
Gregorius IX. P. M. episcopo Wratislaviensi, abbati monasterii Lubensis et praeposito Kamenecensi mandat, ut Lesconem Album ducem Poloniae homines ecclesiae cathedralis Cracoviensis vexatem compescant [1]).

Gregorius episcopus seruus seruorum dej. Venerabilj fratrj. Episcopo Wratislauiensi. et Dilectis filijs.. Abbatj de *Lubens* Cisterciensis

Digitized by Google

ordinis. et.. Preposito de *Kamenech* Wratislauiensis diocesis. Salutem et apostolicam benedictionem. Uenerabilis frater noster.. Episcopus et dilecti filij Capitulum Cracouiense suam ad nos transmisère querelam. quod Nobilis uir. L. Dux Polonie homines ipsorum angarijs et perangarijs ac alijs exactionibus que *Poduode. Stoża* (s). et *Pouoloue* uulgariter appellantur. aggrauans et affligens. ut sumat occasionem spoliandj eos. ipsis expeditiones indicit. alias libertatem ecclesie multipliciter confundendo in ipsorum et Cracouiensis ecclesie preiudicium et grauamen. Ideoque discretioni uestre per apostolica scripta mandamus. quatinus partibus conuocatis audiatis causam. et appellatione remota. fine debito terminetis. facientes quod decreueritis per censuram ecclesiasticam firmiter obseruarj. Prouiso tamen ne in terram ipsius Ducis interdictj uel excomunicationis sententias proferatis. nisi super hoc a nobis mandatum receperitis speciale. Testes autem quj fuerint nominatj. si se gratia. odio. uel timore subtraxerint. per censuram eandem. appellatione cessante. cogatis ueritati testimonium perhibere. Quod si non omnes hijs exequendis potueritis interesse. tu frater Episcope cum eorum altero ea nichilominus exequaris. Datum Laterani. X. Kalendas Iunij. Pontificatus nostri anno Primo.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Grzegorza IX.

XIX. 1228. die 23. mensis Martii.

Wladislaus dictus Laskonogi dux Gneznensis, Boleslaum filium Lesconis olim ducis Cracoviae adoptat, terramque eius in protectionem et tutelam suscipit [1]).

Ego Wladizlaus [2]) dux Polonie Bolezlaum filium fratris mei ducis Lestconis adopto in filium et in bonis meis omnibus mobilibus et inmobilibus totaliter mihi heredem substituo. secundum quod iurauimus ego et pater eius videlicet quod si quis nostrum habens prolem decederet superstes prolem illam in propriam adoptaret. et sibi totaliter substitueret. in heredem. si propriam non haberet. Similiter econuerso. et hoc cuiuslibet Iure in integrum conseruato Et hoc iuro quod ei nullo tempore inmutabo. Terram vero que ad ipsum ex paterna successione deuenit in protectionem et tutelam suscipio et contra omnem hominem toto posse meo defendam tam per me quam per meos et suos milites. Barones eius eciam et alios Nobiles pure diligam et benigne confouebo. plebem et terram bona fide et pie exclusis grauaminibus et exactionibus indebitis regam [et] Ius suum cuilibet conseruabo. Iudicia iniusta penitus interdico Iura iusta et honesta secundum Episcopi et Baronum consilium tenebo et faciam ea firmiter ab alijs teneri quod siquis violauerit punietur et si reiterauerit dignitate quam habet priuabitur. Ecclesiam vero in omnibus finibus illis constitutam in eo quicquid obtentum ex antiqua consuetudine vel libertate concessa a fratre meo duce lestcone premortuo. illibatam conseruare volo. saluo eo siquid inspirante domino pro remedio

Digitized by Google

anime mee ampliare mihi placuerit in augendo Datum ab Incarnacione domini Anno M. CC. XXVIII. in colloquio in cena [2]). Presentibus Vincencio Gnezdnensi Archiepiscopo. Ywone Cracouiensi et Paulo Poznaniensi Episcopis Abbate Tinciensi Liffrido Radolfo Cantore Cracouiensi et Ade (s) preposito sancti floriani et Iohanne Archidiacono Zudomiriensi Pakoslao Zudomiriensi et Marco Cracouiensi Palatinis Mstiuione Castellano uizliciensi et alijs multis.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus na stronie odwrotnej karty 31. Ogłosił go drukiem Wiszniewski w Historyi literatury Polskiej, tomie II (Kraków 1840 str. 472).

[2]) Wystawcą niniejszego przywileju jest bez wątpienia Władysław Laskonogi książe gnieźnieński. Przywilej ten wielkiej doniosłości, jest pierwszym pomnikiem poręczenia praw i swobód przez obejmującego rządy księcia, któreto poręczenia przybrawszy w następnych wiekach formę umowy zawieranej między rządzącym a rządzonymi, znane pod nazwą »pacta conventa«, stanowiły jednę z kardynalnych zasad naszego prawa publicznego. Wówczas wszelako pakt zawarty z Władysławem Laskonogim, tak co do opieki nad Bolesławem, tudzież adopcyi jego, jako też co do rządów dzielnicą Leszkową pozostał martwą literą. Zagrożony przez Władysława Odonicza wspieranego przez Świętopełka Pomorskiego, musiał Laskonogi bronić własnych posiadłości, zostawiając opiekę nad Bolesławem i rządy jego dzielnicą Henrykowi szląskiemu i Konradowi mazowieckiemu, którzy się o to z różnem powodzeniem między sobą dobijali. Wkrótce Laskonogi nawet z dziedzicznych swych przez Odonicza wyzuty posiadłości, u Kazimirza księcia raciborskiego przytułku szukać musiał. Tymczasem jeden z głównych jego małopolskich zwolenników, Iwo biskup krakowski, udał się w podróż do papieża Gregorza IX i umarł w powrocie; a sądząc z roczników, które przy dacie śmierci jego dodają »Obiit in exilio«, wnosić nam wypada, iż podróż tę przedsięwziął politycznemi wypadkami do opuszczenia kraju zniewolony. W roku 1230 mamy ślad lepszych jakichś sukcesów Laskonogiego w przedmiocie objęcia rządów dzielnicy małopolskiej, skoro w tymże roku w grudniu czytamy Marka wojowodę krakowskiego, tytułującego się »ego Marec miseratione diuina sub duce Wlodizlao Cracoviensis palatinus existens« (Diplom. Clarae Tumbae, p. 9). Lecz już w następnym roku umiera Laskonogi skołatany niepowodzeniami, niezdoławszy odzyskać nawet dziedzicznych swych posiadłości, a Władysław Odonicz zostaje panem jego dzielnicy. Nigdy zaś nie spotykamy Bolesława Wstydliwego roszczącego sobie jakiekolwiek prawa do dzielnicy gnieźnieńskiej z tytułu powyższej adopcyi.

[3]) »in cena« oznaczać ma skróconą datę »in die coenae Domini«. Wypuszczanie wyrazu »dies« przy oznaczaniu dat dość często napotykamy w ówczesnych przywilejach. Zwyczajnie kładziono po przedimkach »in«, »ante«, »post« nazwę świętego lub uroczystości w drugim przypadku, jak n. p. »in Gnezdna Adalberti martyris«, lub »datum et actum anno domini M. CC. XC. VI. Potentiane virginis venerande«, lub »in Pisdra Staniczlai martyris«, lub »in sancti Vitalis martyris« (Rzyszczewski I, 149, 152, 165, II, 587 i t. d.), Rzadziej zaś używaną była forma gdzie nazwa uroczystości położoną została w przypadku, którym rządzi przedimek n. p. »in ramis Palmarum«, »in Cathedra beati Petri«, »in cena (Domini)« »in commemoracione sancti Michaelis Archangeli« lub »ante adventum Domini«, »ante Purificacionem« i t. p. (Rzyszczewski II, 45, 63, 125, 140. Kodeks dyplomatyczny księstwa Mazowieckiego, Warszawa 1863. p. 31, 40). Ks. Łętowski w Katalogu biskupów, prałatów i kanoników krakowskich, wspominając o niniejszym przywileju, wyrazy »in cena« mylnie tłumaczy w »*Kcynie*«. (Tom I, str. 125).

Digitized by Google

XX. 1228. die 23. mensis Martii.

Wladislaus dictus Laskonogi dux Gneznensis, ecclesiae Polonicae confert canonicam libertatem, iura vero Cracoviensis ecclesiae conseruare promittit [1]).

Ego Wladislaus [2]) dux polonie pro remedio anime mee in augmentum retributionis eterne. ecclesiam dei honorandam ac decorandam priuilegiis meis deuote preelegi. animaduertens in ipsius honore ac libertate potissime ipsius altissimi filium per quem reges regnant qui ipsius uerus sponsus est honorari. ut ab ipso merear suffultus ecclesie suffragiis et honore temporali crescere et eterno gaudere qui munera temporalia sibi dulciter inpensa retributione compensat eterna. Cuius licet sint omnia a nobis tamen sua propria dignatur recipere quasi nostra. Vnde dico cum daud rege. omnia tua sunt domine et que de manu tua recepimus dedimus tibi. et jtem. domine dilexi decorem domus tue. cupiens grauamina ecclesiasticarum personarum actenus inolita releuare. et solatium principali munificentia pie largiri. Inde est quod ecclesie dei liberaliter et libenter confero canonicam libertatem. liberans eam ab omnibus grauaminibus et exactionibus in debitis. maxime ab hiis. *preuod. pouoz. pouoloue* siue *poradlne. stroza. naraz. pesi slad.* Iura eciam cracouiensis ecclesie specialia et domorum religiosarum in cracouiensi diocesi constitutarum. siue largitione principum. siue alias longa consuetudine obtenta illibata conseruabo. Datum ab incarnatione domini. Millessimo. CC. XX. VIII. in colloquio in cena [3]). presentibus. Wincencio gneznensi archiepiscopo. yuone cracouiensi et paulo poznaniensi episcopis. Litfrido tynciensi abbate. Bozone preposito gneznensi. Radulfo [cantore] cracouiensi. Andrea preposito sancti floriani. et Johanne archidiacono sudomiriensi. Pacoslao [sudomiri]ensi et Marco cracouiensi palatinis. Mstiuione castellano Wisliciensi et aliis [multis].

[1]) Przywilej pargaminowy, nieco uszkodzony, opatrzony był pierwotnie czterema pieczęciami, których dziś już nie ma. Po jednej tylko środkowej pozostał sznurek z białego jedwabiu. Ogłoszony ten przywilej drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 218, tudzież w Wiszniewskiego Historyi literatury Polskiej, tomie II, na str. 473, zaś w Rzyszczewskiego: Codex diplomaticus Poloniae T. III. str. 13 podano opis przywileju, tudzież lectiones variantes.

[2]) i [3]) patrz uwagę drugą i trzecią przy dokumencie wyżej pod N. XIX zamieszczone.

XXI. 1228. die 29. mensis Septembris, Cracoviae.

Iwo episcopus Cracoviensis, decimas quasdam de villis *Trzyciąż*, *Przeginia* et *Iwanowice*, coenobio sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis Dłubnensi concedit [1]).

In nomine sancte et indiuidue trinitatis amen Quia edax vetustas temporum obliteratrix ipsorum decursu temporum obliuioni tradit vniuersa. necesse est ut legittime acta autenticis scriptis roborentur Inde est Quod Nos Iwo deigracia Cracouiensis Episcopus de com-

Digitized by Google

muni consensu Cracouiensis Capituli. Conventui Sanctimonialium de *Dlubna* [2]). decimas de Noualibus terrarum. quas idem Conuentus siue proprijs sumptibus siue per Theutonicos vel quoslibet alios circa *Trzeczіesch* [3]) et *Preginam* [4]) vniuersaliter de nouo excoluerit. cum decima uille Iwanij [5]) filij Setheslai de *Dlubna* contulimus et collatas confirmamus perpetuo Iure possidendas Iuspatronatus Capelle de *Dlubna* pie donatum. eidem loco Religioso ex donacione felicis recordacionis Comitis Imrami Avunculi nostri tanquam veri patroni confirmauimus auctoritate nostra et Capituli Cracouiensis eidem Conventui liberaliter indulgendo. Ne igitur tam pium factum cuiusquam temeraria presumpcione possit in posterum perturbari Sigillorum nostri et Cracouiensis Capituli munimine presentem paginam dignum duximus roborare. Actum publice Anno ab Incarnacione domini M. CC. XXVIII. In die sancti Michaelis pontificatus nostri Anno decimo in Capitulo Cracouiensi Coram hijs testibus Wysezlao decano Bogufalo preposito Salomone Archidiacono Radolpho Cantore Pantislao Custode Domano Hermanno Waltero Stephano Nicolao caluo vincencio fredrico presbiteris Canonicis Ianikone Troyano Petro filio Gosschalegij dobegneo Magistro Petro Andrea Diacono (s) Bernhardo Nicolao filio Archidiaconi Magistro Strachota Nicolao Cancellario Bostrzlao Cantore Sandomiriensi Gerardo priore Iacone fratre de sancta Trinitate.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst niniejszy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus na karcie 430.

[2]) *Dłubnia* dziś *Imbramowice*, wieś parafialna w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie olkuskim położona, niegdy siedziba zgromadzenia Panien Premonstratenek.

[3]) *Trzyciąż*, wieś w obwodzie i powiecie olkuskim, parafii *Jangrot.*

[4]) *Przeginia*, wieś parafialna tegóż obwodu i powiatu.

[5]) zapewne dzisiejsze *Iwanowice*, wieś parafialna w obwodzie i powiecie miechowskim, niedaleko *Imbramowic* położona.

XXII. 1229. die 11. mensis Iulii. Perusii.
Gregorius IX. P. M. coenobium sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis Dłubnense in fidem et tutelam recipit [1]).

Gregorius Episcopus seruus seruorum dei. Dilectis in cristo filiabus Abbatisse Ecclesie de *lubna* [2]) eiusque Sororibus tam presentibus quam futuris Regularem vitam professis. Inperpetuum prudentibus. virginibus que sub habitu religionis accensis lampadibus per opera sanctitatis iugiter se preparent obuiam sponso ire sedes apostolica debet patrocinium impartiri. ne forte cuiuslibet temeritatis iucursibus aut eas aproposito reuocet aut robur quod absit sacre religionis eneruet. Eapropter Dilecte in cristo filie. uestris iustis postulacionibus clementer annuimus. et Ecclesiam de *lubna* in qua diuino estis obsequio mancipate sub beati Petri et nostra proteccione suscipimus et presentis scripti priuilegio communimus In primis siquidem statuentes. vt ordo Canonicus. qui secundum deum et beati Augustini regulam atque

Digitized by Google

institucionem premonstratensium fratrum in eadem Ecclesia institutus esse dinoscitur perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter obseruetur. preterea quascumque possesiones quecumque bona eadem Ecclesia inpresenciarum iuste ac Canonice possidet aut in futurum concessione pontificum largicione Regum uel Principum oblacione fidelium seu alijs iustis modis prestante domino poterit adipisci. firma uobis et eis que uobis successerint. et illibata permaneant. In quibus hec proprijs duximus exprimenda. locum ipsum in quo prefata Ecclesia sita est cum omnibus pertinencijs suis Capellam sancti Benedicti in *Olubin* [2]) cum decimis eiusdem loci *Thisicie* [3]) uille leonardi [4]) et uille *Micholou* [5]) ad Cappellam ipsam spectantibus et alijs pertinencijs suis. uilla *Olubin* in qua Claustrum vestrum situm est cum Molendino quod est ab altera parte fluuij et alijs pertinencijs. predia de *Brzezno* [6]) de *Rathaie* [7]) et de *Grodecsko* [8]) cum Castoribus et omnibus alijs pertinencijs suis. que Venerabilis frater noster Iwo Cracouiensis Episcopus ad ipsum hereditario Iure spectancia Ecclesie uestre pietatis intuitu dicitur contulisse. Noualia de *Chcretem* et circa *Cheretem* [9]) et *preginam* [10]) adiacencia. et quicquid de silua seu querceto circa vestrum Monasterium adiacenti poteritis extirpare. decimas quoque de *Olubin* uilla filiorum Setheslaui [11]) et Noualium uestrorum. quas Venerabilis frater noster Cracouiensis Episcopus Diocesanus vester Capituli sui accedente consensu Ecclesie vestre pie ac prouide dicitur concessisse Cum pratis vineis Terris nemoribus usuagijs et pascuis in Basso et plano in aquis et Molendinis in vijs et semitis et omnibus alijs libertatibus et inmunitatibus suis. Sane noualium vestrorum que proprijs manibus uel sumptibus colitis siue de uestrorum animalium nutrimentis. nullus a vobis Decimas exigere uel extorquere presumat. liceat quoque uobis liberas et absolutas mulieres eseculo fugientes ad conuersionem recipere. et eas absque contradiccione aliqua retinere. Prohibemus insuper vt nulli Sororum vestrarum post factam in eadem ecclesia professionem phas sit sine Abbatisse sue licencia de eodem loco. nisi arcioris religionis obtentu discedere. discedentem vero absque communium literarum vestrarum caucione nullus audeat retinere. Cum autem generale Interdictum terre fuerit liceat vobis clausis ianuis excommunicatis exclusis et Interdictis non pulsatis campanis suppressa voce diuina officia celebrare Dummodo causam non dederitis interdicto. Sepulturam quoque illius loci liberam esse ut eorum deuocioni et extreme voluntati qui se illic sepeliri deliberauerint nisi forte Excommunicati vel Interdicti sint aut eciam publici vsurarij. nullus obsistat. Salua tamen iusticia illarum Ecclesiarum a quibus mortuorum corpora assumuntur Obeunte vero te. nunc eiusdem loci Abbatissa vel qualibet que tibi successerint nulla ibi qualibet surrepcionis astucia seu violencia preponatur. nisi quam Sorores communi consensu vel earum maior pars consilij sanioris secundum dei timorem et beati Augustini regulam atque institucionem premonstratensium fratrum prouiderint eligendam. libertates eciam et immunitates antiquas et racionabiles Consuetudines Ecclesie vestre concessas hactenus obseruatas ratas habentes et eas

Digitized by Google

perpetuis temporibus illibatas permanere sanctimus. Paci quoque et tranquillitati uestre paterna inposterum solicitudine prouidere volentes Auctoritate Apostolica prohibemus ut infra clausuras locorum seu Grangiarum uestrarum. nullus rapinam seu furtum facere ignem apponere sanguinem fundere hominem temere capere uel interficere seu violenciam audeat exercere. Decernimus ergo. ut nulli omnino hominum liceat prefatam Ecclesiam temere pertubare. minuere seu quibuslibet vexacionibus fatigare. sed omnia integra conseruentur earum. pro quarum gubernacione ac sustentacione concessa sunt vsibus comodis (s) profutura Salua sedis apostolice Auctoritate et Diocesani Episcopi Canonica iusticia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisue persona hanc nostre constitucionis paginam sciens contra eam temere venire temptauerit secundo tercioue commonita. nisi reatum suum congrua satisfaccione correxerit potestatis honorisque sui careat dignitate reamque se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et domini redemptoris nostri iesu cristi aliena fiat. atque in extremo examine districte subiaceat vlcioni Cunctis autem eidem loco sua Iura seruantibus sit pax domini nostri iesu cristi. quatenus et hic fructum bone actionis percipiant et apud districtum Iudicem premia eterne pacis inueniant Amen Datum Perusij per manum Magistri Martini Sancte Romane Ecclesie Vicecancellarij V. Idus Iulij Indiccione II. Incarnacionis Dominice Anno Millesimo ducentesimo XXIX Pontificatus vero domini Gregorij pape Noni Anno tercio.

[1]) Przywileju oryginalnego nie posiadamy. Tekst niniejszy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus na stronie odwrotnej karty 434.

[2]) Nazwy *lubna* i *Olubin* użyte w tym dokumencie, oznaczać mają miejscowość *Dłubnię* dziś *Imbramowicami* zwaną, położoną w obwodzie i powiecie olkuskim.

[3]) *Tczyca*, wieś parafialna w obwodzie i powiecie miechowskim.

[4]) Miejscowości tej nazwy nigdzie w pobliżu *Imbramowic* nie znachodzimy. Jest zaś wieś *Lenartowice* w obwodzie stopnickim, powiecie szydłowskim, parafii *Koniemłoty*, lecz ta zbyt jest odległą, byśmy ją za powołaną tutaj wieś Leonarda uznać mogli.

[5]) Zapewne *Michałówka*, wieś w obwodzie i powiecie olkuskim, parafii *Jangrot* położona.

[6]) [7]) *Brzęźno* i *Rataje*. Miejscowości tych nazw nie znachodzimy nigdzie w pobliżu *Imbramowic*.

[8]) *Grodzisko*, wieś w obwodzie i powiecie olkuskim, parafii *Skała* położona.

[9]) *Cheretem*, niewątpliwie przekręcona nazwa zamiast *Trzyciąż*. Patrz notę trzecią przy dokumencie N. XXI zamieszczoną.

[10]) *Przeginia*, wieś parafialna w obwodzie i powiecie olkuskim.

[11]) Zapewne *Sieciechowice*, wieś parafialna w obwodzie i powiecie olkuskim. Porównaj także notkę piątą przy dokumencie XXI.

Digitized by Google

WISŁAW

DWUDZIESTY BISKUP KRAKOWSKI

kons. 1231 † 15 marca 1242.

XXIII. 1235. die 7. mensis Ianuarii, Perusii.
Gregorius IX. P. M. priori monasterii Sulejoviensis, archidiacono Opoliensi et Godfrido canonico Wratislaviensi mandat, ut de causa inter episcopum Cracoviensem et praepositum ecclesiae s. Martini Strigoniensem super quibusdam ecclesiis et decimis inquirant.

Gregorius episcopus seruus seruorum dei. Dilectis filiis . . Priori de *Sulio* [1]. et . . Archidiacono de *Opel* Wratislauiensis et . . Gneznensis diocęsis. et Godfrido canonico Wratislauiensj. Salutem et apostolicam benedictionem. Venerabilis frater noster Cracouiensis Episcopus nobis exposuit conquerendo. quod . . Prepositus ecclesie sancti Martini Strigoniensis et quidam alij Strigoniensis diocesis. super ecclesia sancte Marie et quibusdam aliis ecclesiis ad ecclesiam suam pleno iure spectantibus decimis et rebus aliis iniuriantur eidem. Ideoque discretioni uestre per apostolica scripta mandamus. quatinus partibus conuocatis audiatis causam. et appellatione remota fine debito terminetis. facientes quod decreueritis per censuram ecclesiasticam firmiter obseruari. Testes autem qui fuerint nominati si se gratia. odio uel timore subtraxerint. per censuram eandem. appellatione cessante. cogatis ueritati testimonium perhibere. Quod si non omnes hiis exequendis potueritis interesse. duo uestrum ea nichilominus exequantur. Datum Perusii VII. Idus Ianuarii. Pontificatus nostri Anno Octauo.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Grzogorza IX, zawieszoną na szarym konopnym sznurku. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty na str. 235.

[2]) *Sulejów*, miasto w obwodzie i powiecie piotrkowskim położone, siedziba niegdy klasztoru Cystersów.

Digitized by Google

PRANDOTA

DWUDZIESTY PIERWSZY BISKUP KRAKOWSKI

1242 † 20 września 1266 roku.

W trzecim tomie kodeksu dyplomatycznego polskiego (Warszawa 1858) zamieścił Julian Bartoszewicz na str. 36 przywilej jakoby Prandoty biskupa krakowskiego, datowany z Krakowa r. 1239, a zawierający nadanie dziesięciny z wsi *Tropiszowa* klasztorowi staniąteckiemu. Na tymto przywileju oparty Bartoszewicz datę śmierci Wisława biskupa krakowskiego, tudzież objęcie po nim katedry biskupiej przez Prandotę, podawane przez pisarzy naszych na rok 1242, cofa do r. 1239. Wszelako przywilej ów, który w oryginale w archiwum staniąteckiem ma się znajdować, przy sprawdzeniu powołanych w nim świadkujących osób z współczesnemi źródłami, okazuje się być podrobiony, albo co najmniej nosi inną datę, jak ta, którą odczytał Sławiński. Powołani są bowiem tamże świadkowie: Iwo dziekan, Salomon archidiakon, Trojan kustosz, dalej Walter, mag. Benedykt i Szymon kanonicy krakowscy. Otóż w r. 1239 nie był Iwo dziekanem kapituły krakowskiej, lecz był nim Pełka, który objąwszy godność tę bezpośrednio po Salomonie, zmarłym dnia 21 maja 1236 (Annales Capit. Cracov.), takową nieprzerwanie jeszcze w r. 1253 piastował. (Rzyszczewski I. 56, III. 34. Diplom. Clarae Tumbae str. 15 i 18, tudzież przywileje kapitulne niżej zamieszczone). Również nie znachodzimy około r. 1239 żadnego magistra Benedykta kanonikiem krakowskim; a dwóch tylko w XIII wieku tego imienia kanoników krakowskich było. Z tych pierwszy mag. Benedykt tytułowany także summus magister, piastuje już w. r. 1206 godność scholastyka krakowskiego i umiera na tym urzędzie dnia 26 lutego 1224 (Gładyszewicz: Żywot Prandoty, str. 205, Annales Capituli Crac.); drugi zaś jeszcze w r. 1263 wikaryuszem tylko kapitulnym, dopiero w. r. 1266 jako kanonik krakowski występuje (Dipl. Clarae Tumbe str. 22 i przywileje kapitulne), lecz tytułu magistra nie nosił nigdy. Natomiast spotykamy Iwona dziekanem krakowskim dopiero w latach 1263 i 1264 (Przywileje kapitulne, tudzież Rzyszczewski III. 86), a równocześnie z nim magistra Salomona archidiakonem. A gdy w tymże czasie żyje jeszcze Trojan, choć już na kantorię krakowską posunięty, tudzież kanonicy Walter i Szymon, a Benedykt, jakeśmy wyżej wspomnieli, wkrótce po roku 1263 zostaje kanonikiem, przeto dopiero r. 1264 moglibyśmy przyjąć jako datę wystawienia wzmiankowanego przywileju Prandoty, tem bardziej, gdy jak się to z dokumentu niżej pod N. XXIX zamieszczonego okazuje, dziesięcina z wsi *Tropiszowa* należała aż po r. 1247 do klasztoru jędrzejowskiego, w którymto roku tenże klasztor dziesięcinę pomienioną wraz z wsią *Grębałowem* kapitule katedralnej krakowskiej w zamian za wieś *Nawarzyce* odstąpił. Dopiero więc po r. 1247 mógł Prandota za przyzwoleniem kapituły dziesięcinę tę nadać klasztorowi staniąteckiemu. Lecz przyjąwszy nawet rok 1264 jako datę wspomnionego przywileju, pozostanie mimoto jedna trudność do rozwiązania, mianowicie, iż w przywileju tym czytamy Trojana jeszcze kustoszem a Benedykta już kanonikiem krakowskim, gdy tymczasem w r. 1263 Trojan już był na kantorii, a Benedykt jeszcze wikaryuszem kapitulnym. Chcąc przeto pogodzić te sprzeczności, musielibyśmy albo przypuścić, iż w odczytaniu przywileju zaszła myłka, i zamiast »cantor« odczytano »custos«, lub iż w tymże czasie był trzeci jeszcze Benedykt kanonik krakowski, o którym atoli ani w dokumentach, ani w rocznikach żadnego nie znaleźliśmy śladu. Tak więc data przywileju Prandoty okazuje się być mylną, a nawet autentyczność onegoż w obec nierozwiązanych sprzeczności jest wielce podejrzaną. Kładziemy przeto datę śmierci Wisława jako

Digitized by Google

też wstąpienia Prandoty na katedrę biskupią na rok 1242, tem bardziej, gdy nas w tem tak roczniki kapitulne, jako też współczesny Prandocie Boguchwał popiera. (Bielowski: Monumenta II. 804 i 562).

XXIV. 1243. die 13. mensis Iulii, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, partem villae *Bolechowice* Prandotae episcopo Cracoviensi donat [1]).

Quia iustis petencium desiderijs fauor equitatis vigor racionis gratum exigit impartiri consensum. Inde est quod Nos diuina disposicione Boleslaus dux Cracouie et Sandomirie una cum matre nostra. Inspecta deuocione venerabilis patris nostri Prandothe Cracouiensis Episcopi et Ecclesie Cracouiensis dignisque ipsorum obsequijs grato volumus ipsius peticionis desiderio respondere et maxime dicto Apostoli innitentes dicentis. quod omnes stabimus ante Christi tribunal recepturi siue bonum gerimus siue malum diem messionis extreme bonis interim operibus preuenire et ob remedium anime Nobilis principis patris nostri et nostrorum partem ville de *Bolechouicze* [2]) nostro ducatui contingentem dicto Episcopo eiusque successoribus canonice intrantibus in perpetuum pleno Iure concedimus posidendam. Et ne quis hanc nostram donacionem ualeat impedire aut ei ausu temerario contraire eam presenti scripto memorie volumus inposterum comendari et ipsam sigilli nostri munimine communiri. Actum in festo sancte Margarethe in ecclesia sancti venceslai Anno domini M. CC. XLIII. Indiccione prima [3]) XIII. Intrante Iulio. Presentibus venerabili viro . . f . . [4]) Archiepiscopo Gneznensi. Vito preposito Cracouiensi. Clemente pallatino Cracouiensi. Pancoslao seniore Castellano Sandomiriensi et Michaele Castellano Cracouiensi et Sandone Castellano Wisliciensi. Nicolao Castellano de Beycz et Wrzga Castellano de Sandecz et Stephano Castellano de Czechov. Petro Castellano de Woynicz et alijs minoribus.

[1]) Przywileju oryginalnego nie posiadamy. Tekst niniejszy podajemy wedle tekstu ogłoszonego przez Gładyszewicza w Żywocie Prandoty na str. 220.
[2]) *Bolechowice*, wieś położona w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie kieleckim, parafii *Chęciny*.
[4]) Indykcya pierwsza dobrze jest podana.
[3]) F. oznaczać ma Fulcone.

XXV. 1247. die 15. mensis Ianuarii, Lugduni.
Innocentius IV. P. M. indulget, ne delegati sedis apostolicae in personam Prandotae episcopi Cracoviensis sententiam suspensionis, interdicti vel excommunicationis promulgare valeant [1]).

Innocentius episcopus seruus seruorum dej. Uenerabilj fratrj . . Episcopo Cracouiensi. Salutem et apostolicam benedictionem. Personam tuam sincera diligentes in domino caritate, libenter tuis petitionibus benignum accomodamus auditum eas precipue ad exauditionis gratiam admittendo, que tuum honorem et comodum specialiter re-

Digitized by Google

spicere dinoscuntur. Hinc est quod nos tuis supplicationibus inclinati, auctoritate tibi presentium indulgemus, ut nullus delegatus sedis apostolice uel delegati subdelegatus eiusdem aut conseruator seu etiam executor a sede deputatus eadem in personam tuam suspensionis uel interdicti aut excomunicationis sententiam ualeat promulgare, sine ipsius sedis specialj mandato faciente de indulgentia huiusmodj mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infrigere, uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis dej et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Lugduni XVIII kalendas februarij Pontificatus nostrj Anno Quarto.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Innocentego IV, zawieszoną na sznurku z żółtego i pąsowego jedwabiu. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 248.

XXVI. 1247. die 22. mensis Ianuarii, Lugduni.
Innocentius IV. P. M. decano Wratislaviensi mandat, ut causam inter episcopum Cracoviensem et archiepiscopum Strigoniensem super occupatione partis dioecesis Cracoviensis inquirat [1]).

Innocentius episcopus seruus seruorum dej.. Dilecto filio.. Decano Wratislauiensi Salutem et apostolicam benedictionem. Venerabilis frater noster.. Episcopus Cracouiensis nobis exposuit conquerendo. quod Venerabilis frater noster Strigoniensis Archiepiscopus sue diocesis finibus non contentus. partem diocesis ipsius episcopi occupauit in suum et ecclesie Cracouiensis non modicum preiudicium et grauamen. Ideoque discretionj tue per apostolica scripta mandamus. quatinus partibus conuocatis audias causam et appellatione remota debito fine decidas. faciens quod decreueris auctoritate nostra firmiter obseruari. Testes autem qui fuerint nominati si se gratia odio uel timore subtraxerint per censuram ecclesiasticam appellatione cessante compellas ueritati testimonium perhibere. Datum Lugduni XI kalendas februarii Pontificatus nostri Anno Quarto.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Innocentego IV, zawieszoną na szarym konopnym sznurku. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 236.

XXVII. 1247. die 24. mensis Ianuarii, Lugduni.
Innocentius IV. P. M. Christifidelibus ecclesiam s. Venceslai die festivitatis eiusdem sancti visitantibus indulgentias largitur [1]).

Innocentius episcopus seruus seruorum dej. Uenerabilj fratrj.. Episcopo et Dilectis filijs Capitulo Cracouiensi. Salutem et apostolicam benedictionem. Licet is de cuius munere uenit ut sibi a fidelibus digne ac laudabiliter seruiatur de habundantia pietatis sue que merita

Digitized by Google

supplicum excedit et uota bene seruientibus multo maiora retribuat quam ualeant promererj; nichilominus tamen desiderantes reddere domino populum acceptabilem, fideles Christi ad complacendum ei quasi quibusdam illectiuis muneribus indulgentijs scilicet et remissionibus inuitamus ut exinde reddantur diuine gratie aptiores. Cupientes igitur ut Ecclesia uestra que ad honorem sancti Venceslaj dicitur esse constructa congruis honoribus frequentetur; omnibus uere penitentibus et confessis qui eandem ecclesiam in festo eiusdem sancti deuote ac uenerabiliter annis singulis uisitabunt; de omnipotentis dej misericordia et beatorum Petrj et Paulj apostolorum eius auctoritate confisi; Quadraginta dies de iniuncta sibi penitentia misericorditer relaxamus. Datum Lugduni VIIII kalendas Februarij Pontificatus nostri Anno Quarto.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Innocentego IV, zawieszoną na sznurku z żółtego i pąsowego jedwabiu. Znajduje się w archiwum kapitulnem w dwóch równobrzmiących egzemplarzach.

XXVIII. 1247. die 7. mensis Februarii, Lugduni.
Innocentius IV. P. M. episcopo Cracoviensi mandat, fideles cohortetur, ut hostibus fidei cum duce Cracoviae et Sandomiriae fortiter resistant [1]).

Innocentius episcopus seruus seruorum dej. Venerabili fratri .. Episcopo Cracouiensi. Salutem et apostolicam benedictionem. Catholice fidei cultum longius latiusque diffundi per orbem continue super omnia cordis nostri desiderabilia cupientes ad eiusdem augmentum fidei iugi sollertia, non cessamus intendere, ac ut prouenire ualeat totius diligentie studium adhibemus, augmentum ipsum per nos et alios omni ope ac opera sollicite procurando. Hinc est quod cum populus christianus in Cracouie et Sandomerie partibus frequentibus paganorum insultibus impetatur, propter quod expedit in manu robusta huiusmodi christi hostibus a christicolis pro christianitatis defensione resisti et dilectus filius Nobilis vir .. Dux partium earundem pro fide orthodoxa tuenda, et cultu christiani nominis ampliando, uelut eiusdem fidei specialis Athleta contra prefatos hostes indefessa strenuitate decertet; fraternitati tue per apostolica scripta mandamus; quatinus tam per te, quam alios prouidos et honestos, quos ad hoc idoneos esse cognoueris, uniuersos fideles partium predictarum ut ad resistendum prefatis hostibus expugnandumque ipsos una cum predicto Duce feruentibus animis potenter et uiriliter se accingant, attentis et crebris exhortationibus iuxta gratiam tibi celitus attributam inducas. Nos enim de omnipotentis dei misericordia et beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus uere penitentibus et confessis predictarum partium, qui cum Duce prefato personaliter contra huiusmodi fidei inimicos accesserint, ueniam iuxta quantitatem subsidij et deuotionis affectum, suorum peccaminum indulgemus. Datum Lugduni VII Idus Februarii. Pontificatus nostrj anno Quarto.

Digitized by Google

[1]) Dyplom pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą Innocentego IV, zawieszoną na szarym konopnym sznurku. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty na str. 192, tudzież w Theinera: Monumenta historica Poloniae, Tom I, str. 43, N. LXXXVIII.

XXIX. 1247. die 6. mensis Iulii.
Capitulum cathedrale Cracoviense cum abbate et conventu monasterii Cisterciensium Andreoviensis de commutanda villa *Nawarzyce* cum villa *Grembałów* et decima de villa *Tropiszów* paciscitur [1]).

In nomine domini amen. Anno incarnationis eiusdem. M. CC. XL. VII. mota questione coram reuerendo patre Opy(sone) Abbate de Mezagn. In polonia. Pomorania. Pruscia. et circumadiacentibus regionibus dominj pape Innocentij quartj ujces agente contra Abbatem de *Andreov* [2]) et Conuentum ejus. a Decano et Capitulo cracoviensi. super uilla *Nauariz* [3]) quam idem Decanus et Capitulum ad Ius et proprietatem Ecclesie prenominate asserebant pertinere. ut pote nomine ipsius et eius peccunia ab Andrea dicte Ecclesie Scolastico comparate. in cuius etiam possessione fuerat corporali. et habita aliqua altercatione. tandem de consilio et auctoritate venerabilis patris Prandote dei gratia Episcopi cracoujensis talis ordinatio et transactio inter ipsos interuenit. ut uidelicet nominati Abbas et Conuentus dictam uillam *Nauariz* retinerent. data uilla *Grambalou* [4]) Decano et Capitulo prenominatis. facta cessione ab abbate et Conuentu decime eiusdem uille et alterius que *Troposseu* [5]) nuncupatur. In cujus commutationem et restaurum suprafati Abbas et Conuentus a nominato Episcopo et Capitulo ejus decimam dicte uille *Nauariz* receperunt. cum omnibus noualibus que in eiusdem uille districtu in futurum insurgere contigerit. hoc in omnibus habito moderamine. quod supradicti Decanus et Capitulum tenerentur tuerj abbatem et Conuentum prefatos. in possessione uille prenominate *Nauariz*. Et si forte ab aliquo cognatorum dictj Scolastici uel quouis alio sine culpa Abbatis uel eius conuentus. eadem uilla euinceretur. Abbas cum suo Conuentu ad nominatam uillam *Grambalou* impedimento omni cessante reuerteretur. recuperatis decimis uillarum predictarum Decanus et Capitulum ad Ius quod eis in uilla *Nauariz* competit. absque ulla contradictione redibunt. Episcopo decima recuperante. In memoriam autem rei geste. et perpetuum robur presens littera Sigillis Episcopi prefatj et ejus Capituli. necnon et abbatis nominatj de consensu Conuentus ipsius est sigillata. In Octaua apostolorum Petri et Pauli. Omnibus autem hijs interfuerunt. F. Decanus. V. prepositus. G. Scolasticus. T. Custos [6]). Lambinus. Petrus. Michael. Goszlaus. Miloszlaus. et alij Canonici cracoujenses.

[7]) Dokument pargaminowy, opatrzony był pierwotnie trzema pieczęciami, zawieszonemi na paskach pargaminowych. Z tych dwie skrajne odpadły; środkowa zaś podługowata przedstawia kościół na skale nad rzeką, o wysokiej wieżycy i cho-

Digitized by Google

rągwi na dachu. Napis w otoku zniszczony: † S. CRACOVIENSIS. ECCLESIE. SCI. WENCEZLAI.

[2]) *Jędrzejów*, miasto powiatowe w województwie krakowskiem, obwodzie kieleckim, siedziba niegdy klasztoru Cystersów.

[3]) *Nawarzyce*, wieś parafialna w wojew. krakowskiem, obw. kieleckim, pow. jędrzejowskim położona.

[4]) *Grembałów*, wieś w obw. krakowskim, pow. mogilskim, parafii *Pleszów*.

[5]) *Tropiszów*, wieś w wojew. i pow. krakowskim, parafii *Igołomia* położona.

[6]) Początkowe litery F. V. G. i T. oznaczać mają: Fulco, Vitus, Gregorius, Troianus.

XXX. 1250. die 21. mensis Iunii, in colloquio hąbito inter *Chroberz* et *Zagość*.
Boleslai dicti Pudici ducis Cracoviae et Sandomiriae decretum, Dirsicraio cantori Wisliciensi villam *Oględówek*, de qua lis inter praedictum cantorem et filios quorumdam nobilum Chwalonis et Sulislai agebatur, addicens [1]).

In nomine Domini Amen. Testium probacio breuis est fragilisque cum propter mortis (s) tum obliuionem atque mutacionem voluntatis et maxime Zeli iusticie raritatem. et ideo iustum est. ut ea que aguntur scripto comprehendantur Ad perpetuam igitur rei memoriam Nos Boleslaus Dux Cracouiensis et Sandomiriensis Notum facimus presentibus et futuris Quod cum Dominus lassota Cantor Wysliciensis Anno Natiuitatis domini M. CC. XLIX. In medio quadragesime in Sandomiria coram nobis et nostro Colloquio traxisset in causam. tules. Getlep et Bogusam filios hualonis et Sulislaui super villa *Oglandow* [2]) sitam inter *Kay Stauan* et *Samostralow* [3]). dicens eandem villam esse Ecclesie sancte Trinitatis de *Wyslicia* [4]) petens eam sibi restitui eandemque cum per multas dilaciones ante litis contestacionem aliquantulum fuisset protracta. tandem eodem Cantore translato in prepositurarn Scarbimiriensem [5]) surrogatus fuit ei in Cantoriam frater suus Dirsicraius. qui sicut in dignitatem sic successit in querelam. Cumque idem Dirsicraius repetisset suam peticionem et querelam iterum dilacio facta fuit per magnum tempus. ut et consanguinei reorum certificarentur et adessent liti et defensioni. Cumque nullus compareret. iterum date fuerunt inducie propter eorum consanguineum captiuatum a Duce Boleslao filio Ducis Henrici occisi a Tartaris. ut illo liberato. eum ponerent uel saltem Wlostonem eorum Patruum vel ipsi. si hos non ponerent. responderent. liberato autem predicto consanguineo de vinculis Boleslai. nec ipse consanguineus et Wlost predictus comparuerunt. et sic predicti possessores fuerunt litem contestati dicentes eandem villam suam esse non predicte ecclesie sancte Trinitatis. Cum autem iterato hinc et inde plures alteraciones et plures. et propter hoc eciam plures dilaciones interuenissent. tandem decreuimus cum nostro Consilio. ut predictus Cantor suam assercionem testibus astrueret. qui nominauit sex. testem dominum F. [6]) deigracia Archiepiscopum Gneznensem qui olim eandem villam euicit.

Digitized by Google

a patribus istorum reorum. cum eciam Canonicus Wisliciensis racione eiusdem ecclesie sancte Trinitatis Item Gochfinum preceptorem et fratrem domus Mechouiensis. Symonem Custodem Kelcziensem procuratorem episcopi Cracouiensis Nicolaum Scolasticum de *Sancia* [7]) Ianiconem cognomine Barthconem Clementem de *Iganow* [8]) condam Procuratorem predicti Archiepiscopi. Qui omnes excepto Archiepiscopo iurati. Archiepiscopus autem sine Iuramento. quia sic fuit decretum super suam animam tantum recipiendo. actoris intencionem plenissime asseruerunt. Nos autem quia idem Cantor suam intencionem probauit. precepimus dictis reis ut eandem villam ei restituerent. et in crastino eum precepimus induci in possessionem. Dantes eisdem reis inducias duarum septimanarum ad omnes eorum res exportandas. lata est hec sentencia Anno domini M. CC. L. Mense Iunio In die Abbani [9]) martiris in Colloquio inter *Chrober* [10]) et *Sugosth* [11]) habito Presentibus. P. deigracia Cracouiensi Episcopo Michaele Castellano Cracouiensi Mstuyone Castellano Wysliciensi Nicolao nostro Iudice Cracouiensi Smilone [12]) Agazone nostro Magistro Iacobo Wisliciensi Preposito Iohanne Capellano Curie Canonico Sandomiriensi Wyslao Nicolao Stephano Capellanis Curie Et ut sint firma et rata nostro Sigillo et aliorum testium supradictorum hanc literam fecimus roborari. Ego autem Sobeslaus Subcancellarius [13]) Curie hijs interfui et hoc conscripsi.

[1]) Oryginalnego przywileju archiwum kapitulne nie posiada. Tekst niniejszy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 151.

[2]) *Oględówek*, wieś w województwie krakowskiem, obw. szydłowskim, pow. stopnickim, parafii *Kije*.

[3]) *Kije*, *Stawiany* i *Samostrzałów*, wsie obw. szydłowskiego, pow. stopnickiego, Ostatnie dwie należą do parafii *Kije*.

[4]) *Wiślica*, miasteczko w obw. i powiecie stopnickim położone.

[5]) *Szkalmierz* lub *Szkalbmierz*, miasto powiatowe w wojew. krakowskiem, obw. miechowskim.

[6]) znaczy Fulconem.

[7]) *Szaniec*, wieś parafialna w obw. stopnickim, pow. szydłowskim.

[8]) *Łaganów*, wieś w wojew. i pow. krakowskim, parafii *Proszowice* położona.

[9]) ma być Albani.

[10]) *Chroberz*, wieś parafialna w wojew. krakowskiem, obw. miechowskim, pow. szkalmierskim.

[11]) *Zagość*, wieś parafialna w obw. i pow. stopnickim, naprzeciw *Chrobrza*, po lewym brzegu rzeki *Nidy* położona, niegdy siedziba zgromadzenia Szpitalników św. Jana Jerozolimskich.

[12]) w kopii mylnie Sermilone.

[13]) W kopiarzu położono mylnie »subcamerarius«, lecz winno być bez wątpienia »subcancellarius«, raz iż wystawianie dokumentów należało do urzędu kanclerzy i podkanclerzy, wtóre iż tego Sobiesława widzimy w tym właśnie czasie, mianowicie w latach 1249, 1251 i 1253 piastującego godność podkanclerzego (Rzyszczewski I, 56, Nakielski: Miechovia 171, Paprocki: Herby rycerstwa polskiego, Kraków 1858, p. 130).

XXXI. 1250. die 23. mensis Iunii, in colloquio habito prope *Chroberz*. Bolesłaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, decimam proventus salis de fodinis Bochnensibus Prandotae episcopo Cracoviensi assignat [1]).

Digitized by Google

In nomine domini nostri ihesu christi amen. Nos Bolezlaus dei gracia dux Cracouie et Sandomirie vnacum Serenissima matre nostra Grimizlaua Notum facimus uniuersis. quod recognoscimus Venerabili patri nostro domino Prandote dei gracia Cracouiensi Episcopo et per eum ecclesię Cracouiensi Ius decime tocius salis nostri in *Bochna* [2]) ponentes eum in possessione corporali cum hoc sic de Iure communi conpetat sicut in alijs obuencionibus eiusdem decime siue quod decimam sartaginem habeat siue decimam partem tocius precij siue ad formam maioris Salis secundum ipsius episcopi obuencionem promittentes ei iusticiam facere per omnia in futurum de decima Salis predicti et hoc promittimus plenius in Colloquio proximo publicare Datum in Colloquio prope *Chrober* [3]) in Vigilia sancti Iohannis baptistę Anno domini M. C. C. L.

[1]) Oryginału archiwum kapitulne nie posiada. Tekst niniejszy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na stronie odwrotnej karty 43. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na stronie 202.

[2]) *Bochnia*, miasto niegdy obwodowe dziś powiatowe w Galicyi zachodniej, w pobliżu rzeki *Raby* położone, ważne z powodu kopalń soli tam się znajdujących, których odkrycie roczniki kapituły krakowskiej pod rokiem 1251, zatem w rok po wystawieniu niniejszego przywileju w tych słowach podają: »Sal durum in *Bochna* est repertum, quod nunquam ante fuit«. (Bielowski: Monumenta II, 805)

[3]) Patrz notkę dziesiątą przy poprzednim dokumencie.

XXXII. 1251. in *Kowal.*

Casimirus dux Lanciciae et Cuiaviae villam *Czyżemin* Prandotae episcopo et capitulo Cracoviensibus restituit, incolasque villae *Chropy* a variis angariis liberat [1])

Quoniam propter tractum temporis longeui sepius sufficiencia deficit probacionis, et sic ueritas plerumque in dubium reuocatur. Quare sapiencia discretorum decreuit ea que rite statuuntur seu ordinantur scripti patrocinio roborari. ut sic ueritas loco sui tentorij dilatato, funiculos memorie amodernis protendat usque ad sempiternam posteritatem. Ideoque nos Kazimirus dei gracia Lanchicie et Cuyauie Dux, uniuersis presens scriptum inspecturis duximus notificandum, quod ob amorem et reuerenciam Sancti Stanizlai et Sancti Wencezlai Martirum, et peticionem Venerabilis patris Prandote Cracouiensis Episcopi uillam nomine *Cesemino* [2]) quamquam alongis retro temporibus a iure suo fuisset alienata restituimus sibi et ipsius eclesie perpetuo possidendam. Relaxantes eciam hominibus ipsius cum affectu gratuito qui *Groppi* [3]) uulgariter nuncupantur, de singulis uillis eorumdem quatuordecim porcos. et sex pernas. quod *Naraz* dicitur. et decem urnas triticei brasei. Tres urnas magnas mellis. Decem modios de Tluz. quos pro canibus tenebantur exhibere. Vt autem hec nostra donacio et ordinacio sine diminucione perpetuo perseueret, Presentem paginam nostrj sigilli munimine fecimus roborari. Datum in *Coual.* Anno gracie. M. CC. Quinquagesimo primo.

Digitized by Google

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony pieczęcią okrągłą, w zwykłym wyciśniętą wosku, zawieszoną na sznurku z pąsowego jedwabiu. Przedstawia ona rycerza zbrojnego w koronie na głowie, który zasłaniając się tarczą, przeszywa mieczem lwa wspinającego się na tylnych łapach. U góry jakoby w obłokach widać rękę błogosławiącą. Po za rycerzem baszta i mur forteczny, na którym stróż trąbą hasło daje. W otoku napis: . . S . KAZIMIRI DEI GRA . . . . . CIS LVCICIE 7 CVAVIE. Przywilej ten ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty na str. 258, tudzież w Wiszniewskiego Historyi literatury polskiej, T. II, 473.

[2]) *Czyżemin*, wieś położona w wojew. kaliskiem, obwodzie i powiecie piotrkowskim, parafii *Tuszyn*.

[3]) *Chropy*, patrz notkę drugą przy dokumencie N. IV zamieszczoną.

XXXIII. 1252. die 26. mensis Maii, Perusii.
Innocentius IV. P. M. Iacobo Velletrensi fratri de ordine Minorum mandat, ut de vita et miraculis Stanislai quondam episcopi Cracoviensis inquirat [1]).

Innocentius episcopus seruus seruorum dej. Dilecto filio fratri Iacobo Velletrensi ordinis fratrum Minorum Salutem et apostolicam benedictionem. Licet olim venerabili fratri nostro . . Episcopo Cracouiensi et dilectis filijs Capitulo et Clero Cracouiensis Ciuitatis et diocesis suis nobis litteris intimantibus quod mirabilis deus in sanctis suis pie memorie Stanislao Cracouiensi Episcopo tot et tantis dat coruscare miraculis, ut illius sanctitas apertis indicijs comprobetur et ipsius inter alios sanctos non inuocare suffragia est indignum. Venerabilibus fratribus nostris . . Archiepiscopo Gneznensi. et . . Episcopo Wratislauiensi et dilecto filio . . Abbati de Lubez Cisterciensis ordinis Wratislauiensis diocesis dederimus nostris litteris in mandatis, ut ascitis sibi uiris religiosis et deum timentibus de uirtute morum et ueritate signorum operibus uidelicet et miraculis diligentissime inquirentes que inuenirent nobis suis litteris fideliter intimarent. ipsisque in negotio huiusmodi procedentibus et rescribentibus nobis nos fidem adhibeamus ut conuenit processui eorundem. Quia tamen in tanto negotio est grauitate ac maturitate preuia procedendum, te ad partes transmittentes easdem, discretioni tue auctoritate presentium in uirtute obedientie districte iniungimus, ut a dictis inquisitoribus si superstites et presentes in prouincia fuerint an sic processerint sicut sub ipsorum Sigillis recepimus perscruteris et ipsorum actorum exempla ad maiorem certitudinem tecum portes. faciens presentari tibi eos qui dicuntur fuisse a diuersis infirmitatibus liberati, quos et quot potueris. ac illos duos Centenarios si superstites fuerint de quibus mentio est in actis qui dicuntur ab aliquibus accepisse uel eorum alterum quod sanctum nouerunt eundem et de ipsius clara et honesta conuersatione dum uiuerent audiuerunt. inquisiturus ab ipsis an ita sit et inspecturus nichilominus deuotionem populi et famam communem super martirio et causa martirij necnon et sanctitate ipsius. Inquiras insuper utrum Cracouiensis diocesis Paganis et Ruthenis scismaticis sit confinis. ut per hoc ex ipsorum confinio lucrum prouenire ualeat animarum. Ad hec librum cronicorum quo ad Ca-

Digitized by Google

pitulum pertinens ad negotium memoratum ex Archiuo . . Ducis Polonie editum. et etiam librum annalium et Epitaphium considera diligenter et hijs summatim sub obtestatione iuramenti ubi tibi uisum fuerit coram prioribus inquisitoribus prestiti plenius intellectis si aliqui testes super prioribus uel nouis articulis tibi fuerint presentati. eos iuratos secundum formam recipiendorum testium, prudenter recipias et diligenter examinare procures. et sic instructus ad nos per te super hijs instruamur plenius reuertaris. Datum Perusij VII. Kl. Iunij Pontificatus nostrj anno Nono.

[1]) Oryginał pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Innocentego IV, zawieszoną na szarym konopianym sznurku. Ogłoszony drukiem w Bielowskiego Monumenta II, 779, w dziełku Büschinga: Leubus, p. 184, wreszcie w Długosza Historiae Polonicae T. II, str. 321.

XXXIV. 1252.

Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, bona coenobii s. Benedicti *Sieciechoviae* confirmat, variisque immunitatibus ampliat [1]).

In nomine domini Amen. Nos Boleslaus dei gracia Cracoviensis et Sandomiriensis dux Significamus tenore presencium quibus expedit vniuersis Quod ob reuerenciam beate Marie virginis gloriose et beati Benedicti In cuius honore Cenobium est constructum *Szęczechowiense* [2]) Et eciam considerantes grata et fidelia seruicia et perutilia nobis atque proficua reipublice domini Swanthoslai Abbatis et fratrum ipsius contulimus et irrecuperabiliter dedimus Monasterio ipsorum tam in Ciuitate quam in villis dicto Monasterio spectantibus (s) Sunt autem hee ville que donate sunt a duce Henrico bone memorie, villa que dicitur *dzewcza Gora*, *leszna* cum lacu et Theloneum in *Pyotrawin* a lacza qui cognominatus erat dux *leszno*, *Stipicza Senlod Ostwisz Nadrib Iaszthkowa Dabrowa Naszylow Oppathkowicze Iaszthkow*, aliud *Iaszthkow* et tercium *Iaszthkow*, *Laczna*, *Zlothnyky* A Comite magno Setheo ipsius claustri fundatore a quo et nomen accepit situs loci, Hee ville sunt tradite Locus Abbacie cum foro *Podolzane Mosolicze Brzesczie Pszary Schyedlczie Ostrow* minus et *Ostrow* maius *Lypthowo Cobylany* et quedam cuius est comitacio *Ianikowo* Prata vero que dicuntur *Chechel* a Comite Crzywosando data sunt, *Orechow* a comite Martino data est, *Cziszycza* ab alijs *Ragecz Plosszowicze*, *Zawlouicze* et *Garno Czyszicza Brzesznycza Szgliszin Slyszin Swaczicza Oppathkowicze Sadlow* circa *Radom* ad sanctum petrum, *Kaszom Orechow Boguchwalowo* a petro Petrkonis filio date sunt in Terra Mazovie [3]) Eximentes ipsas ab omni seruicio Iudicio et obediencia Pallatinorum et omnium officialium ipsorum Ita ut nec cittabuntur nec citati compareant Et si per violenciam comparerent, respondere minime teneantur Nec se pignorare permittant Nostra auctoritate ymmo licitum sit eis vim vi repellere et remouere Sentencie vero si que late fuerint contra eos casse et irrite habeantur

Digitized by Google

et inanes nec aliquo tempore conualescant Si que vero Exacciones vel soluciones per nos ponentur in Territorio nostro sicut est *poradlne* vel alie qualescunque sunt domino Abbati et fratribus In villis proprijs percipere concedimus In subsidium perpetuo et donamus, habeant eciam liberam et perpetuam potestatem venandi Apros, onagros, Ceruos et alias bestias et feras in Castellania Szeczechowiensi et villis ipsorum omnibus Necnon et Castores Wacca(m) que ducatui singulis annis pertinebat in villis prenominatis inperpetuum relaxamus Sint eciam preter *Opolie* et extra ipsius soluciones, Kmethones vero et Incole ipsorum si se wlnerauerint vel occiderint, per Abbatem aut Iudicem ipsius iudicentur et condempnentur et condempnans (s) recipiatur Et si ad presenciam nostram Cittabuntur non comparebunt, nisi per literam nostram nostro Sigillo consignatam Villas et Tabernas locent Iure qualicumque volunt pro sue libito voluntatis Si super priuilegio presenti vel aliquo articulo invidus omnis mouerit litem Priuilegium non ostendatur nisi coram nobis in publico Colloquio exhibere teneantur Vt autem nostre Elemosine statutum inperpetuum maneat inviolatum Ipsum presentibus cum Sigilli nostri annexione dignum duximus roborandum Anno domini Millesimo ducentesimo quinquagesimo secundo Presentibus his Nobilibus Thoma [4]) Thezaurario Cracowiensi Wars Gladifero Sandomiriensi.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst niniejszy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 438.

[2]) *Sieciechów*, miasteczko w województwie sandomirskiem, obwodzie radomskim, pow. kozienickim, nad *Wisłą* położone, niegdy siedziba klasztoru Benedyktynów prastarej fundacyi.

[3]) Oznaczenie powyższych czterdziestu trzech miejscowości nie małe sprawia trudności, a w znacznej części jest nawet niemożliwe. Oprócz bowiem Długosza (Liber. Benef. T. III, str. 258 i następne) nie mamy o klasztorze sieciechowskim i jego posiadłościach prawie żadnych innych historyczno-geograficznych skazówek. Tymczasem nadania powyższych miejscowości sięgają w części jeszcze XII wieku, niedziw więc, iż takowe z biegiem czasu różnym uległy losom. Niektóre drobniejsze miejscowości połączone zostały w jedną całość, lub przyłączone do sąsiednich wsi i tym sposobem straciły swą pierwotną nazwę. Inne przeszły na własność prywatną, inne znowu położone nad brzegami Wisły uległy zatopieniu lub oderwaniu; inne wreszcie, zrazu dobrze zaludnione, następnie opuszczone spustoszały, tak iż później las tylko na miejscu uprawnych pól porosły, lub sadzawka jaka zatrzymała pierwotną nazwę miejscowości. Głównie do tego przyczyniły się napady Litwinów i Tatarów, na które ziemia lubelska, łukowska i sieciechowska szczególnie były narażone. Z tegoto powodu Bodzanta biskup krakowski na prośby króla Kazimirza w r. 1359 powyższe ziemie na lat trzydzieści od dziesięcin uwolnił. (Bandtkie, Ius Polonicum, Varsaviae 1831, p. 163). Już za czasów Długosza o niektórych miejscowościach nie wiedziano kędyby leżały, a dziś już nawet i z tych nie wszystkie istnieją, które Długosz zastał. Zestawimy tu przeto powyższe miejscowości wedle podań Długosza, z uwzględnieniem zmian później zaszłych, o ile takowe wykazać się dadzą.

Dzewcza góra, może *Drzewcza góra*, położona niegdy w obw. lubelskim, pow. kazimirskim, par. *Wąwolnica*, będzie zapewne dzisiejsza wieś *Drzewce* w tejże parafii.

Leszna, położona niegdy w woj. podlaskiem, obw. łukowskim, pow. żelechowskim, par. *Stężyca*, dziś nie istnieje.

Piotrowin, wieś parafialna w obw. lubelskim, pow. kazimirskim.

Digitized by Google

Leszno, może dzisiejsze *Leszcze* w obw. lubelskim, pow. lubartowskim, paraf. *Garbów*.

Stipicza, dziś *Spicza*, wieś położona w parafii *Łęczna*.

Senlod, miejscowość dziś nieistniejąca.

Ostwisz, dziś *Uściwierz* i *Nadryb*, niegdy wsie w parafii *Łęczna* położone, następnie spustoszałe, przedstawiały już za Długosza tylko dwa rybne jeziora tej nazwy, które podziśdzień istnieją.

Iaszthkow, aliud *Iaszthków* et tercium *Iaszthków*, dziś *Iastków* wieś w obw. lubelskim, pow. lubartowskim, paraf. *Garbów* położona, już za Długosza jednę wieś stanowiła.

Iaszthkowa Dabrowa. O niej mówi Długosz: »*Iaszthkowa Dambrowa* alias *Opathky*, villa quondam fuit locata hominibus et culta sub parochia ecclesiae de *Garbow* sita etc. sed a circumadiacentibus et vicinis villis et haeredibus earum per vim et iniuriam direpta et mutilata est, nemine defensionem opponente, et universa deleta a villis *Iasthków* et *Lyesszyecz*, *Pyotrowicza* et direpta«.

Nasiłów, wieś w obw. radomskim, pow. kozienickim, parafii *Iaroszyn*.

Opatkowice, wieś w obw. radomskim, pow. kozienickim, paraf. *Iaroszyn*.

Łęczna, wieś niegdy w wojew. lubelskiem, obw. krasnostawskim, pow. chełmskim, parafii *Łęczna* (miasto) położona. Będzie to zapewne dzisiejsza *Starawieś* tuż pod *Łęczną* położona.

Złotniki, w wojew. i pow. krakowskim, paraf. *Wawrzeńczyce*.

Podolszany i *Swięcica* stanowiły już za Długosza wieś *Wolę Sieciechowską*, w parafii *Sieciechów* położoną.

Mosolicze, dziś *Moscelice*, wieś w obw. radomskim, pow. kozienickim, paraf. *Brzeźnica*.

Brzeźcie, w wojew. podlaskiem, obw. łukowskim, pow. żelechowskim, paraf. *Stężyca*.

Psary, wieś w obwodzie radomskim, powiecie kozienickim, paraf. *Brzeźnica* położona.

Schyedlczie, może dzisiejsze *Sielce*, wieś w obw. lubelskim, pow. kazimirskim, parafii *Końsko wola*. Lecz za Długosza już do klasztoru nie należała, i nie wiedziano ani gdzie leży, ani co się z nią stało.

Ostrów minus et maius, wsie niegdy do parafii *Sieciechów* należące, lecz już za Długosza były spustoszałe, lasami porosłe.

Lypthowo, nazwa i miejscowość nieznana.

Kobylany, wieś w obwodzie i powiecie radomskim, parafii *Skaryszów* położona.

Ianików, wieś w obw. radomskim, pow. kozienickim, paraf. *Brzeźnica* położona, niegdy należała do paraf. *Sieciechów*.

Chechły, wieś w obw. radomskim, pow. kozienickim, parafii *Oleksów* położona. Za Długosza były to jeszcze łąki, lecz już nienależące do klasztoru.

Orechów, miejscowość już Długoszowi nieznana; będzie to zapewne dzisiejszy *Orzechów stary*, położony w wojew. podlaskiem, obw. radzyńskim, pow. włodawskim, pomiędzy *Uścimowem* a *Sosnowicami*.

Ciszyca, wieś niegdy w parafii *Stężyca* położona.

Ragecz, dziś *Rajec duchowny*, wieś w obwodzie, powiecie i parafii *Radom* położona.

Płoszowice, wieś niegdy w obw. łukowskim, pow. żelechowskim, paraf. *Wargocin* położona.

Zawlouicze, dziś *Sadłowice*, wieś w obw. radomskim, pow. kozienickim, parafii *Iaroszyn*.

Garno, wieś w obw. i pow. radomskim, parafii *Wolanów* położona. Dawniej należała do parafiii *Kowalska wola*.

Brzeźnica, wieś parafialna w obwodzie radomskim, pow. kozienickim.

Zgliszyn i Słyszyn, wsie niegdy w parafii *Sieciechów* położone, były już za Długosza opustoszałe i lasami zarosłe.

Swięcica wraz z *Podolszanami* stanowiły za Długosza *Wolę Sieciechowską*.

Digitized by Google

Opatkowice, tu powtórnie wspomniane, będą zapewne te, które leżą w obw. radomskim, pow. i parafii *Kozieniec*. Długosz o nich nie wspomina.

Sadlow, dziś *Sadków*, wieś w obw. pow. i paraf. *Radom*.

Kaszom, *Boguchwalowo* i *Orechow*, a wedle Długosza *Ulazow* alias *Lazów*, *Boguchwałowo* alias *Bogusław* i *Orechow*, niegdy w ziemi mazowieckiej położone, któreby były, oznaczyć nie możemy.

[1]) W kopiarzu mylnie »Thana«.

XXXV. 1252. die 27. mensis Augusti, in colloquio *Oględoviae* habito. Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, ecclesiae cathedrali Cracoviensi, ecclesiisque Wisliciensi, Kielcensi et Scarbimiriensi varias immunitates largitur [1]).

Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada, ani też kopii onego w żadnym z kopiarzy kapitulnych nie znachodzimy. Zatwierdzony on został następnie na wiecu w Chrobrzu, d. 18 czerwca 1254 (obacz niżej N. XLI), tudzież na wiecu w Zawichoście d. 17 kwietnia 1255 (obacz niżej N. XLII), gdzie też i tekst jego w przywileje zatwierdzające wciągnięty został. Lecz z porównania obudwu tych przywilejów chroberskiego i zawichostskiego okazuje się, że w takowe tekst przywileju oględowskiego nie został wciągnięty w pierwotnej swej redakcyi, lecz już interpolowany temi dodatkami, jakie na pomienionych wiecach uchwalone zostały. Gdy zaś i trudnoby nam było odrestaurować pierwotny tekst przywileju oględowskiego dla braku jakichkolwiek w tej mierze skazówek, i jak mniemamy, byłoby nawet rzeczą zbyteczną, interpolowany zaś tekst nie tu należy, lecz pod odpowiednie wieca, na których w tak zmienionej formie uchwalony został, przeto zamieszczając tekst ten w odpowiednich miejscach, tu tylko zaznaczamy datę przywileju i krótką treść onegoż z powodu wielkiej wagi, jaką ma ów przywilej dla dziejów rozwoju swobód kościelnych u nas.

XXXVI. 1253. die 29. mensis Iulii, Cracoviae.
Prandotae episcopi Cracoviensis cum quodam Vito carpentario de exstruenda mola in villa *Wawrzeńczyce* pactum [1]).

In nomine domini nostri iesu. christi amen. Notum sit uniuersis presentibus et futuris. quod jnter Nos Prandotam dej Gratia Cracouiensem Episcopum et Vitum Carpentarium talis ordinatio et contractus jnteruenit. quod ipse Vitus industria sua molendinum construet super *Wizlam* In villa nostra. *laurenchich* [2]). Et nos ei omnem materiam. jn lignis. ferro. et lapidibus, ipsi operi administrabimus congruentem. hominumque labores adhibebimus competentes; Ipso Vito magisterium suum et operam duntaxat jmpendente. Molendinum autem perfatum ipse gubernabit. reget et conseruabit; vt semper in debito statu permanens, molere propter magistrj defectum non desistat. Tenebitur autem ipse Vitus, uel ipsius successores, a molendo cessare. quandocumque nostre annone illuc adducentur; et nostris molendinariis molendinum paratum exhibere. quamdiu nostras molent annonas. Quod si quando aqua inualescente, uel vetustate jnterueniente, sev casu alio. ipsum opus rumpi. ledi. uel ruere contigerit; jpse Vitus idem reparabit; dummodo ad id ipse cum uno adiutore uel duobus ad plus. sufficere possit reparandum. Quia si curruum ope vel hominum plurium; ad refectionem operis necessarium

Digitized by Google

fuerit; nos eos appenemus; et ipse sicut jam dictum est solummodo suum magisterium adhibebit. Instrumenta illa duo ferrea que molis adhibentur. et ipsas eciam molas, quandocunque necesse fuerit, exhibebimus, et in loco ponemus; jpse uero aptabit et disponet prout requiret officij suj debitum et condicio molendinj. Idem quoque Vitus potestatem habebit tot rotas molendino adhibere, quot uiderit expedire. Et nos ad omnia propter huiusmodj necessaria, modo supradicto tenebimur exhibenda. Poterit eciam si voluerit extruere instrumenta circa molendinum ad pisces capiendos. Et quia tale ac tantum opus continuum rectorem exigit et valentem. volumus jn area ad manendum in supradicta villa, et in agris ad colendum, eidem prouidere. Et damus ej aream competentem, et agros ad sex boues, cum pratis debitis; sicut vni ex aliis hominibus manentibus ibidem. Possidebit itaque sepedictus Vitus sortem huiusmodj libere; nullum ex ea aliud seruicium prestans. nisi circa molendinum. et terciam partem prouentuum ipsius molendinj sine diminucione qualibet, percipiet tam in annona quam piscibus iure hereditario, tam ipse quam heredes suj. Habentes potestatem hec omnia que ex presenti nostra concessione donantur; donandj. locandj. vendendj. seu alio modo distrahendj, tamquam propria; talj dumtaxat persone. que utiliter ipsi presit molendino; nostro sane consensu primitus super huiusmodj requisito. Vt autem iste noster contractus robur optineat perpetue firmitatis. nostri Capitulj consensus legitimus accesit, et huic pagine nostro sigillo appenso. suum adiunxerunt. Eorum nichilominus personarum videlicet et Canonicorum qui presentes fuerunt, nominibus subnotatis; que sunt. Fulco decanus. Nicholaus magister scolasticus. Sando Cantor. Troianus custos. Valterus. Michael. Petrus procurator episcopi. Petrus quondam thesaurarius episcopi. Lambinus. Gosslaus sacerdotes. Sulislaus cantor plocensis. Gerardus archidiaconus Zauichostensis. Nicholaus. Iohannes de *Mechou*. Petrus thesaurarjus episcopi. Canonicj ecclesie Cracouiensis. Wenceslaus cantor Wisliciensis. Iohannes plebanus de *Luborichia*. Iohannes presbyter. Nicholaus. Iohannes. Henricus. Domaslaus. Martinus, filius Petri comitis. Dobeslaus Chart. Woycech filius comitis Nicholaj Godule. capelanj curie domini episcopi. Paulus submagister. Andreas. Amilius. Petrus. Fabricius. Vitoslaus. Maxencius. Wenceslaus. Falek. Nicholaus. et alij multi. Actum jn Cracov Anno dominj M. CC. quinquagesimo tercio. quarto Kalendas Augusti Pontificatus nostrj Anno duodecimo.

[1]) Przywilej pargaminowy znacznie zniszczony, opatrzony był pierwotnie dwoma pieczęciami, których dziś brak. Po jednej tylko pozostał sznurek z żółtego jedwabiu. Ogłoszony w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 252.

[2]) *Wawrzeńczyce*, wieś parafialna w wojew. i pow. krakowskim, nad *Wisłą* położona.

XXXVII. Sine dato et loco.

Ioannes tituli s. Laurentii in Lucina presbyter cardinalis, Prandotam episcopum Cracoviensem de negotio canonisationis s. Stanislai feliciter procedente, certiorem facit [1]).

Digitized by Google

Venerabili in Christo patri et amico carissimo Episcopo Cracouiensi et eiusdem Ecclesie Capitulo Frater Iohannes miseratione diuina tt. sancti Laurencij in Lucina presbyter cardinalis salutem et Polonorum Regem glorioso laudum venerari preconiò qui finitimum gregem ouilis dominici de insigni decorauit martyre Stanislao. O iucundum diuine pietatis iudicium, quod Boleslaus vincendo vincitur, dum ex eius crudeli ministerio prothomartyr Polonis egregius mirifice ministratur. Gratuletur Cracouia se tantis prodigiorum feliciter illustratam splendoribus et ita corruscantibus insignitam undique miraculis, quorum multitudinis sufficiens est aceruus. Letetur ecclesia cathedralis, cui iustus titulus et bona fides glebam sancti preciosam totaliter appropriauit, cum prescripcione longi temporis, ex cuius felici presencia non solum accrescit loco sanctitas, sed ex crebra populi confluencia fame fecunditas et honoris. Gaudete vos et exultate specialiter qui quadriennio iam elapso pro tanti patris canonisacione totis viribus laborastis, ut adscriberetur sanctorum cathalogo, constituendo procuratorem ad hoc ecclesie vestre prepositum virum oculate discrecionis et omni circumspectione prouidum, qui constanter laborauit fideliter in Curia prosequens negotium nisu toto. Sed quot afflictionibus et angustijs affectus extiterit in ipsa prosecutione cum collega sibi deputato, non est nobis facultas presentibus exprimere, quoniam lingua deficeret, nec sufficeret calamus, nec allegorismus inuentor allegorismi cum suis radicum extractionibus aduersitates quas passi sunt possit efficaciter exarare. Nam si liceret obuiantium negotia per acutos obices et dentatas obiectiones, seriatim per ordinem, prout se habet ueritas, distinguendo describere, vix haberetur numerus in millenario tantas difficultates audientium, qui pro monstruosis rerum perplexitatibus vellet fiduciam narrantibus adhibere; frequenter enim contigit, quod consummatum uel quasi coniecturis probabilibus estimabatur negotium, et tunc ex obrupto superuenit tempestas impeditiua processus habiti, que de facto consumpsit, quod ratio predixerat consummatum. Sic Saturni motus experti sunt per effectus, qui planeta dicitur maliuolus procedens et recedens ordine retrogrado, et sic longanimiter exercuerunt Curie studium, qui multum profecti sunt, et parum profecerunt infra triennium non habente brauium cursu suo. Tandem vero cum rediisset frater Iacobus legatus fidelis et negotij firma sanitas vix obtenta fuerit ad referendum, particularis audientia, quamuis ipse vidisset curatos, et examinasset inquisitores primarios, qui processerant in omnibus fide bona. Nos vero finaliter stupefacti de tanta congerie probationum non admissa, preposito procuratori diximus quasi parabolice, necessarium habet Sanctus vester unum finaliter operari miraculum, quod discordantes in miraculis mirabiliter faciat concordare. Et factum est quod ubi morbus grauior, ibi salus est suborta propinquior, et subito prius discordes conuersi sunt unanimiter ad concorditatem concordie, decernentes uniformiter talem virum canonisatione dignissimum, et per ea que fecit miracula quorum extat luculenta probatio veraciter esse sanctum. Sane prefatum procuratorem et collegam ipsius pro sua multiplici diligentia vestre

Digitized by Google

dilectioni recommendamus multipliciter. Nam nostra interest, quod honorentur, qui nobis astiterunt in agone certaminis, et quod tractentur per vos tanquam bene meriti, saltem pro nostro nomine reuerentur. Quidquid enim honoris, fauoris, uel gratie dictis amicis nostris, tum pro sua probitate, tum pro nostro precamine per vos exhibitum nobis impensum esse generaliter estimabimus, et ad ecclesie nostre defensionem et conseruationem in suis iuribus nostram vobis exilem potentiam ad diligentem ipsorum instantiam liberaliter presentibus (s). Valete in Domino Iesu Christo.

[1]) Oryginalnego listu archiwum kapitulne nie posiada. Widział go wszelako jeszcze Długosz »in scriniis ecclesiae Cracoviensis repositam«, jak o tem mówi w historyi swojej, i z orginału kopię jego podał. (Długossii: Historiae Polonicae T. II, p. 336). Tekst niniejszy porównany z tekstem Długosza, podajemy wedle kopii zawartej w Liber Archivi Cap. Crac. I, pars I, Nr. 2.

XXXVIII. 1253. die 17. mensis Septembris, Asisii.
Innocentius IV. P. M. Stanislaum olim episcopum Cracoviensem, cathalogo sanctorum ascribendum esse declarat [1]).

Innocentius episcopus seruus seruorum dej. Uenerabilibus fratribus . . Archiepiscopo Gneznensi et eius Suffraganeis. Salutem et apostolicam benedictionem. Olim a gentilium oculis tenebrarum detersa caligine, ac ab eorum cordibus infidelitatis gelide hyeme secedente, uernalis ex eo successit amenitas redolentium florum uenustate decora, quod ecclesie prius deserte, ac sterili, filij deuotione precipui, ualloque constantie premuniti nascuntur, qui ut flores primeui et diffusam spirant suauitatem odoris et uberioris per dei gratiam fructum sibi proferunt honestatis sicque filiorum sibi multitudine proueniente innumera, suique loco a mari usque ad mare, tentorij dilatato, infra ipsius inualuit terminos uox Turturis, gemitus ac doloris, dum seua mitescens tyrannorum crudelitas ydolis exterminio traditis ad lamenta penitentie suffragante illo, cuius stupenda sunt opera, mirifice se conuertit. Gaudeat itaque ob hoc ipsa Ecclesia, que probrose detrimenta sterilitatis abiciens salubris incrementa fertilitatis suscepit, ac nuptiali federe nunc illi gratiosa coniungitur, a quo priusquam esset assumpta de gentibus inuenerat se desertam. Letetur igitur emuleque sue de terrestri etiam eiecte Ierusalem Synagoge uidelicet dudum sibi huiusmodi sterilitatis incommoda impingenti secura respondeat, quod iam sue prolis fecunditate celestis muri Ierusalem cicatrix obducitur, et que antiqui habitatores uacua domicilia reliquerunt, ipsa sue uniuersitatis illustrabit presentia, felici postmodum perfectione sui atque integritate gaudente. Porro ne huiusmodi exhuberante leticia quispiam in ualle miserie morientium terra requiem posset sibi polliceri continuam, cuius uita est aduersus inimicorum ingruentia bella exterorùm castra militia super terram, ac ne predicta Ecclesia, que mater est cunctorum fidelium materne conditionis expers existeret, si solitas presertim in partu quorundam filorum suorum matrum parientium

Digitized by Google

molestias non subiret interdum instauratur quodammodo sibi aduersitas oportuna, sicut in passione pie memorie beati Stanislai Cracouiensis Episcopi, cuius meritis prefata refulget Ecclesia patuit euidenter. Cum enim idem in sortem Pontificalis ministerij digne uocatus a domino super gregis sibi commissi prudenter custodiam uigilaret, hostium sagaciter explorauit insidias, malignantium anticipauit consilia, emulique nostri deprehendens laqueos ipsius caute retiacula dissoluebat. Hic nempe pro suis ouibus cor suum tradiderat ad uigilandum diluculo, ut si quem graui forte deprehenderet temptatione concussum, mox ubere consolationis adhibito, eum erigeret desolatum, et quem in bono proficientem aduerteret, eum gratulationis ubere protinus confortaret. ut non minus per hoc deficientibus quam proficientibus subditis se claris indicijs ostenderet esse matrem. Verum cum non sine interne mentis angustia Regem Polonorum nomine Boleslaum in tantum horrendis uoluptatibus subici, carnisque nephandis illecebris cerneret eneruari, ut in passiones ignominie traditus et inhumanis contumelijs afficiens corpus suum, mulierum mamillis auulsis, proprijs exinde liberis catulos apponeret miserabiliter educandos, ne execrandam fouere malitiam et iniquitati eiusdem Regis uideretur prefatus Pontifex per dissimulationem fauere postquam ipsum a premissis flagitijs sedula et paterna correctione euocare non potuit, in ipsum consulte medicinalem Petri gladium exercuit in spiritu lenitatis, sperans ut percussus dolens, ad percutientem se in humilitate rediret, dominum exercituum suppliciter requirendo. sed ipse indurato corde medicinam exhorrens, et increpationem abhominans discipline, immo malleum uelut stipulam reputans, nonsolum nulla penitudine se correxit, uerumetiam ad peiora in sue dampnationis cumulum prouocatus, iuxta aram, non ordini non loco, nec tempori deferens, iussit pontificalibus indutum antistitem per suos satellites diris corporis cruciatibus deputari. Sed ipsi quotiens in eum irruere temptant, totiens compuncti, totiens mansuescunt prostrati, et tunc idem Rex sue inseruiens impetuosus tyrannidi, manus in eum conuertit sacrilegas, sponsum e gremio sponse Pastorem abstrahit ab ouili, patrem inter filie amplexus et filium in uisceribus pene obtruncauit maternis faciens irritatus atrocitate ferali, ipsius prodolor corpus inhumaniter in frusta concidi, uelut singulis membrorum partibus pene inflictio deberetur. Sed ille apud quem patientia pauperum non peribit in finem, nonsolum rutilantibus huiusmodi sacratissimi corporis partes splendoribus illustrauit, uerumetiam ipsum nullo in eo cicatricis apparente uestigio integritati restituens, aquilarum suarum presidio miraculose a ferarum morsibus preseruauit. Gustato denique acerime ob Zelum iustitie calice passionis, cum ab eodem Tyranno totaliter putaretur consumptus, ecce ut lucifer oritur, et quasi meridianus fulgor in firmamento consurgit. propter quod eius faciem in suis nonnulli necessitatibus deuotissime deprecantur. Ipse quidem defossus securus dormit, requiescit, et non est qui iam ipsum exterreat, Nec mirum quia Ciuitatem illam honoris et glorie corona insignitus inhabitat ubi est mansio secura, populus sine murmure, ac patria totum

Digitized by Google

id continens, quod delectat. Uerum ne militans Ecclesia de tali ac tanto patrono sic atrociter sibi subtracto inconsolabiliter, quasi gemitus singultuosos emitteret, si beneficiorum ipsius affluentia, eam non contingeret sepius delectabiliter irrigari, ecce gloriosus in sanctis suis dominus uolens eiusdem patris plenitudinem glorie indicijs exprimere manifestis, et prestolanti Ecclesie grata conferre super hoc recreationis remedia, tot et tantis fecit ipsum famosis miraculis corruscare, de quibus facta nobis et fratribus nostris prout debuit per testes idoneos plena fides extitit, quod eius inter sanctos ceteros implorare subsidium reputauimus merito non indignum, nam mortuis uita, lumen cecis, auditus surdis, uerbum mutis, claudis gressus, epilenticis cerebri robur, et demoniacis immundis ab eis ejectis spiritibus corporum requies ad eius inuocationem nominis celesti dextera subito conferuntur. propter quod ne huiusmodi rutilantem lucernam sub modio periculose abscondi contingeret, quam idem dominus tot mirificis signis recte disposuit super Ecclesie candelabrum honorifice collocari. presertim cum ex hoc ignorantium deum propellantur tenebre, confundatur peruersum hereticorum dogma, et fidelium beata credulitas augeatur; eorundem fratrum, necnon et Prelatorum tunc apud sedem apostolicam existentium communicato consilio, predictum beatum Stanislaum Episcopum digne sanctorum cathalogo duximus ascribendum. Quocirca Vniuersitati uestre per apostolica scripta districte precipiendo mandamus; quatinus. VIII. Idus. Maij. die uidelicet, quo mortis absolutus uinculo uicturus perenniter ad fontem superne prodijt uoluptatis, festum eiusdem prout miranda ipsius meritorum magnitudo exigit, celebretis, et faciatis sollempniter celebrari. ut id uobis de thesauris celestibus, eius pia intercessione proueniat, quod ipse prestante christo percepisse dinoscitur, et possidere perpetuo gloriatur. Ceterum ut Vniuersitati fidelium inuisibilis aule consequendi delitias, ex concessa nobis potestate desuper propiciante domino sit facultas. quinimmo et ut nomen exaltetur altissimi, si sponte suam venerabilem sepulturam fidelium procuremus accessibus frequentari, omnibus uere penitentibus et confessis, qui ad dictam Sepulturam in memorato festo, et usque ad Octauas ipsius causa deuotionis accesserint annuatim, ipsius suffragia petituri, de omnipotentis dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, Vnum annum et Quadraginta dies; accedentibus uero annis singulis ad predictam Sepulturam infra eiusdem festi Quindenam Quadraginta dies de iniuncta sibi penitentia misericorditer relaxamus. Datum Asisij XV Kalendas Octobris. Pontificatus nostrj anno Vndecimo.

[1]) Dwa oryginalne egzemplarze pargaminowe tej buli posiada archiwum kapitulne, oba opatrzone ołowianą pieczęcią papieża Innocentego IV, zawieszoną na sznurku z żółtego i pąsowego jedwabiu. Tekst onej ogłosił Długosz (Historiae Polonicae T. II, p. 338), tudzież Theiner (Monumenta historica Poloniae T. I, p. 53, N. 112).

Oprócz tego dwa są jeszcze odmienne egzemplarze tej buli. Pierwszy opatrzony również ołowianą pieczęcią Innocentego IV, zawieszoną na sznurku z żółtego i pąsowego jedwabiu, poczyna się:

Digitized by Google

Innocentius episcopus seruus seruorum dej. Uenerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis et Episcopis, ac Dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Archipresbyteris, et alijs Ecclesiarum Prelatis ad quos littere iste peruenerint. Salutem et apostolicam benedictionem. Olim a gentilium etc.

Zresztą dosłownie zgodny z egzemplarzem poprzednim.
Drugi zaś opatrzony ołowianą bulą Innocentego IV, zawieszoną na szarym konopnym sznurku, poczyna się:

Innocentius episcopus seruus seruorum dej. Dilectis filijs Nobilibus viris Ducibus Polonie. Salutem et apostolicam benedictionem.

Dalej idzie tekst głównej buli: »Olim a gentilium« dosłownie zgodny aż do wyrazów »sanctorum cathalogo duximus ascribendum«. Odtąd zaś następuje zupełnie odmienne zakończenie, mianowicie:

Cum itaque etsi alibi in uestris precipue partibus, prefatus beatus Stanislaus medicus sit effectus egrotis quam pluribus, prout eorum causa langoris (s) exegerat pigmenta suauitatis et unctiones conficiens sanitatis, uelut ipsius a uarijs curati morbis meritis protestantur publice, ac rei euidentia manifestat. Nobilitatem uestram rogamus, monemus, et hortamur attente, quatinus iuxta uerbum sapientis uos ad honorem medici sedulis exhortationibus inuitantis, sic ipsius sancti festum honorificentia debita studiosius uenerari curetis, quod et in prosperitatibus statu conseruari possitis incolumes, et ab imminentibus pestibus, si quod absit secundum hominem utrumque ingruerint, eius patrocinio liberari. Datum Asisij XV Kalendas Octobris. Pontificatus nostri Anno Vndecimo.

XXXIX. 1253. Cracoviae.

Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, pactum Prandotae episcopi Cracoviensis cum filiis Zegrami de restituenda villa *Wiktorowice* initum, ratum esse iubet, incolasque eiusdem villae a variis angariis liberat [1]).

In nomine Domini amen. Omnis via calumnie seu ambigui tollitur cum eorum que aguntur ordo litterarum testimonio comprobatur. Eapropter Nos Boleslaus Dei gracia Dux Cracouie et Sandomirie Notum facimus presentibus et futuris presentem paginam inspecturis. Quod coram nobis venientes viri fide et honestate digni ad venerabilem patrem nostrum Prandotam Dei gracia Episcopum Cracouiensem videlicet Magister Gothuinus simulque germanus suus Dominus Iohannes hereditatem sitam in Terra nostra Cracouiensi Castellanie pertinentem Cracouiensi vulgariter dictam *Wiktorouicze* [2]), asserentes ipsam emptam per patrem ipsorum Zegram nomine dum negocium procuratorium gereret Episcopi Cracouiensis ecclesie pecunia. Cupientes condicionem loci celestis anime patris meliorare. necnon tamen ipsi verum periculis suarum animarum volentes obviare habito con-

Digitized by Google

silio salubri de bona ac mera sua voluntate prescripto domino Episcopo Iure hereditario sibi sueque ecclesie ac successoribus contulerunt cum omni fructu videlicet pratis piscinis agricultura seu aliis frucetis que in ipsa continentur in perpetuum possidendam. Quisquis enim rem alienam usurpat argumento dominico nisi reddet gehenna reus erit. prenotatus vero Dominus Episcopus Prandota ipsos oculis pietatis intuens dictam villam eis contulit possidendam similes alios ad talia vocare usque ad extremum vite ipsorum cum utilitatibus que sunt in ipsa percipiendis. Nos igitur inclinati domini Episcopi supra scripti huic donacioni gratum prebuimus assensum. Nihilominus pro remedio nostre ac nostorum successorum anime recitatam villam absoluimus ab omni Iure quod nostrum spectat dominium videlicet *Stan Stroża* que sunt vel fient. Thabernam in ipsa fieri permittentes omnimodamque sicut cetere ville continent episcopales libertatem. Ad majorem vero euidenciam simulque noticiam et ut a nostris successoribus rata et inuiolabilis nostra foret concessio presens scriptum sigilli nostri munimine duximus roborandum. Actum datumque Cracouie Anno Domini M. CC. LIII. Presentibus hijs testibus Comite Stephano Pallatino Cracouiensi Adam Pallatino Sandomiriensi. Sand Castellano Cracouiensi Petro Castellano Sandomiriensi Laurencio Subcamerario Cracouiensi, Sasin Subcamerario Sandomiriensi Predpelk nostro Cancellario per cuius manum datum est.

[1]) Oryginalnego dyplomu archiwum kapitulne nie posiada. Tekst niniejszy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 67, stronie odwrotnej. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 250.

[2]) *Wiktorowice*, wieś położona w obw. miechowskim, pow. krakowskim, parafii *Czulice*.

XL. 1254. die 30. mensis Maii, *Korczyni.*

Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, villas coenobii sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis Zwierzyniecensis, a variis angariis immunes reddit [1]).

In nomine domini amen. Quoniam cuncta trahit secum voluitque volubile tempus. et ne ea que geruntur in tempore volubilitate temporis a memoria hominum elabantur. assolent asscripto testium et testimonio apicum perhennari. Nouerit igitur tam presens etas quam futura. Quod nos Boleslaus dei gracia Dux Cracouie et Sandomirie. Ecclesiam sancti Saluatoris Monasterij de *zwerincia* [2]) Ordinis Premonstratensis Cracouiensis Diocesis. non modico fauore. assensu et deuocione fideliter complectentes. pro nostra salute et requie eterna nostrorum parentum. ut Sanctimoniales deodicate comodius instent cultui diuino confirmamus eidem Monasterio Iure hereditario in perpetuum possidendas omnes villas et hereditates a fundacione et postea donatas. peccunia comparatas et pro alijs comutatas cum omnibus vtilitatibus absque vlla diminucione. Quarum ista sunt nomina *Zwerincia* cum tabernis circa *Ostrigonkam* [3]) et *Krethcho-*

Digitized by Google

wek [4]) ante Cracouiam. *Dambe* [5]) cum pratis et omnibus vtilitatibus. *Negrbca* [6]) Thaberna cum agris et pratis. *Rudawa* [7]) cum Molendino et Thabernis. *Lysky* [8]) cum hominibus asscripticijs. *Olszenicia* [9]) cum hominibus ascripticijs. *Rogosznik* [10]) cum hominibus ascripticijs. *Modlnicia* [11]) cum hominibus ascripticijs. *Bibice* [12]) cum hominibus ascripticijs. *Lubothca* [13]) et *Domaschow* [14]) cum Silua. pratis lacu et Campo. *Ogyerowske polye. Pobyednyk* [15]) cum Silua pratis Taberna Molendino et Stagnis. *Spithahar* [16]) cum hominibus ascripticijs. *Chrastowiczy* [17]) cum Taberna pratis et Molendino. *Clonow* [18]) cum Thaberna et Silua. *Coscżeyow* [19]) cum Thaberna *Szarbe* [20]) cum Thaberna et Molendinis. *Kamnicia* [21]) cum Thaberna Molendino et Pratis. *Polistras* [22]) cum Silua et omnibus vtilitatibus. *ffatimech* [23]) cum Thaberna Silua et *Visla* cum vtroque litore. *Kozancin* [24]) cum Thabernis Silua et Pratis. *Nokow* [25]) cum Thaberna pratis et vtroque littore fluuij *Scaue* [26]) et cum silua. *Muchaar* [27]) cum Thaberna silua pratis et vtroque littore *Scaua. Grodzyscze* [28]) cum Silua pratis et cum Thaberna. *Grodek* [29]) cum Tabernis Molendinis Silua et pratis. Mons ante Cracouiam cum Ecclesia sancti Benedicti [30]) cum *Plaszow* [31]) cum Taberna Pratis Silua et Stagnis. *Pregoral* [32]) cum hominibus ascripticijs. et cum *visla. Belany* [33]) cum Thaberna Pratis Silua et *visla. Crathkouicze* [34]) cum hominibus ascripticijs. Sartago que *Czeran* wlgariter dicitur in *Sicina* [35]) pro quoquendo Sale. et Pratum. *Skouiszin* [36]) *vetrnagora* [37]) dicta in Terra Lublinensi cum adiacentibus hereditatibus id est cum *Krampa* [38]) *Woyszin* [39]) *Reczicżea* [40]) *Yaworzecz* [41]). cum vtroque litore *Wisle* cum clausuris ad piscandum cum Stagnis et cum Silua. *Iakszyczy* [42]) cum hominibus ascripticijs cum Tabernis. foro et Silua. Has omnes hereditates memoratas predicto Monasterio confirmamus Iure perpetuo possidendas. cum Agris pratis Siluis Rubetis fluuijs piscinis Stagnis Molendinis Tabernis piscacionibus venacionibus Castoribus Rubetis et Quercetis. Damus preterea predicto Monasterio de *Zwerincia* et omnibus hominibus seu Incolis villarum premissarum de nostre specialis gracie prerogatiua. vt prepositus cum hominibus iam dictis ad se pertinentibus coram nullo Castellano. Pallatino aut alio quocumque Iudice teneatur respondere. aut Iudicarj excepto solo nostro Iudicio In quo iudicabuntur quando per literam cum Sigillo nostro, et (non) per Ministerialem cittati Iudicium sibi retinebuntur. Si uero homicidium euenerit apud ipsos tunc noster Iudex ad claustrum descendens de causa homicidij cum preposito discuciet. Solucione tamen capitis ad ipsum prepositum pertinente. Statuimus insuper ut omnes homines ad sepedictum Monasterium de *Swerincia* pertinentes ab omnibus exactionibus et solucionibus que a wlgo *Staan Stroza Crova* Ouis *prewoth. Powosz powolowe* dicuntur. liberi sint cum omni posteritate sua et absoluti. Vt autem hec nostra confirmacio donacio et concessio apud posteros robur perpetue obtineat firmitatis. presentem paginam Sigilli nostri munimine fecimus roborarj Si quis vero de nostris successoribus hanc ausu temerario presumpserit violare. in nostris delictis et comissis. pro quorum remedio hec fecimus coram Iudice

Digitized by Google

viuorum et mortuorum reus teneatur. Actum publice in *Chorczin* Anno Incarnacionis Domini Millesimo ducentesimo qninquagesimo quarto. Tercio kalendas Iunij Coram hijs Testibus quorum ista sunt nomina. Gethko Castellano de *Sandech*. Boguphalo Dapifero Sandomiriensi. Petro filio Dyrszykragy. Camerario Cracouiensi Sando Succamerario. kiliano Subiudice Pribislao Subdapifero Iohanne Subpincerna Iacobo filio Pakoslai ffulco filio Michaelis et alijs quamplurimis Datum per manus domini ffulkonis Cancellarij nostri.

[1]) Oryginalnego przywileju archiwum kapitulne nie posiada. Tekst niniejszy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 456, stronie odwrotnej. Tej samej prawie treści drugi przywilej wydał Bolesław Wstydliwy dla tegoż klasztoru zwierzynieckiego we dwa lata później, to jest w r. 1256 w Korczynie, który z kopii przez Antoniego Muczkowskiego z metryki koronnej podniesionej, Bartoszewicz w trzecim tomie kodeksu dyplomatycznego Polskiego (na str. 69) ogłosił. Porównanie obudwu tych przywilejów daje możność wzajemnego sprostowania niektórych błędnie położonych nazw.

[2]) *Zwierzyniec*, niegdy wieś dziś przedmieście Krakowa, siedziba klasztoru Panien Premonstratenek, nad *Wisłą* położonego.

[3]) [4]) *Ostrzygórka* i *Krzeczówek*, miejscowości dziś już nieistniejące.

[5]) *Dąbie*, zapewne wioska tuż pod Krakowem, po stronie wschodniej nad *Wisłą* położona.

[6]) *Niegrabka*, karczma wedle Długosza (Libro beneficiorum T. III. p. 61) między Krakowem a klasztorem zwierzynieckim niegdy położona. Dziś nazwa ta nie istnieje.

[7]) *Rudawa*, rzeka wpadająca jednem korytem pod klasztorem do *Wisły*.

[8]) *Liszki*, dziś miasteczko powiatowe na zachód od Krakowa blisko o 2 mile położone.

[9]) *Olszanica*, wieś w obw. krakowskim, powiecie *Liszki*, parafii *Zwierzyniec* położona.

[10]) *Rogoźnik*, wieś niegdy położona w powiecie krzeszowickim, parafii *Modlnica wielka*; dziś wszelako już nie istnieje.

[11]) *Modlnica mała*, wieś parafialna w obw. krakowskim, pow. krzeszowickim.

[12]) *Bibice*, wieś w obw. krakowskim, pow. mogilskim, parafii *Zielonki*.

[13]) *Lubocza*, wieś w obw. krakowskim, pow. mogilskim, parafii *Pleszów*.

[14]) *Tomaszów*, wieś w wojew. i pow. krakowskim, parafii *Wawrzeńczyce*.

[15]) *Pobiednik mały*, wieś parafialna w wojew. i powiecie krakowskim.

[16]) *Szpitary*, wieś w obw. miechowskim, pow. krakowskim, parafii *Brzesko nowe* położona.

[17]) *Chrząstowice*, wieś w obw. i powiecie olkuskim, parafii *Gołaczowy*.

[18]) *Klonów*, wieś w obw. i pow. miechowskim, parafii *Racławice*.

[19]) *Kościejów*, wieś w tymże obwodzie, powiecie i parafii położona.

[20]) *Szarbia*, wieś w obw. miechowskim, powiecie i parafii *Szkalmierz*.

[21]) *Kamienica*, wieś w obw. i pow. miechowskim, parafii *Gołcza*.

[22]) *Polistras*, miejscowość nieznana.

[23]) *Facimiech*, wieś w obw. wadowickim, pow. skawińskim, par. *Krzęcin*.

[24]) *Krzęcin*, wieś parafialna w obw. wadowickim położona. Przywilej z roku 1256 ma poprawniej nazwę tę podaną: *Kczanczin*.

[25]) *Roków*, wieś w obw. pow. i parafii *Wadowice*. Dyplomat z r. 1256 ma poprawniej *Rokow*.

[26]) *Skawa*, rzeka wpadająca niedaleko *Zatora* do *Wisły*.

[27]) *Mucharz*, wieś parafialna w obw. i powiecie wadowickim położona.

[28]) *Grodzisko*, wieś w obw. i pow. wadowickim, parafii *Palczowice*.

[29]) *Grojec*, wieś parafialna w obwodzie wadowickim, powiecie oświęcimskim.

[30]) Góra »*Lassota*« zwana, położona po prawym brzegu *Wisły* na południe od miasta *Podgórza*, z kościółkiem św. Benedykta po dziś dzień istniejącym.

Digitized by Google

[31]) *Płaszów*, wieś w powiecie i parafii *Podgórze* położona.
[32]) *Przegorzały*, wieś w obw. krakowskim, parafii *Zwierzyniec*.
[33]) *Bielany*, wieś również pod Krakowem w parafii *Zwierzyniec* położona.
[34]) *Czatkowice*, wieś w obw. krakowskim, pow. i parafii *Krzeszowice*.
[35]) *Sidzina*, wieś w obw. wadowickim, powiecie i parafii *Skawina*.
[36]) *Skowięszyn*, wieś niegdy parafialna w wojew. i obw. lubelskim, pow. kazimirskim, parafii *Włostowice*.
[37]) *Wietrzna góra*, niegdy wieś należąca do parafii *Skowięszyn*, lecz następnie przeszła w posiadanie królewskie, i na jej gruncie miasto *Kazimirz* założone. (Długosz: Lib. Benef. T. III, p. 71).
[38]) *Krępa*, niegdy wieś w wojew. i obw. lubelskim, pow. i parafii *Kazimirz* położona, dziś już nie istnieje.
[39]) *Wojszyn*, wieś w wojew. sandomirskiem, pow. kozienickim, niegdy do parafii *Janowiec* należąca.
[40]) *Rzeczyca*, wieś w obw. lubelskim, pow. i parafii *Kazimirz*.
[41]) *Jaworzec*, wieś niegdy w pow. kazimirskim, parafii *Włostowice* położona, lecz już nie istniała za czasów Długosza, a jak się Długosz domyśla, zapewne przez Wisłę oderwaną została.
[42]) zapewne *Jaksice*, wieś w obw. miechowskim, pow. krakowskim, parafii *Książnice duże* położona.

XLI. 1254. die 18. mensis Iunii, in colloquio in *Chroberz* habito. Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, privilegium ecclesiae cathedrali Cracoviensi anno 1252 *Oglendoviae* impertitum, renovat, amplioribus immunitatibus auctum [1]).

IN nomine domini nostri iesu christi. Amen. Nos Bolezlaus dei gracia dux cracouie et Sandomirie cum Serenissima matre nostra. G(rimislava). ducissa terrarum nominatarum cupientes libertatis participes efficj qua christus suos liberauit. Volumus quantum ipso adiuuante possumus libertatem ecclesiasticam conseruare. et nostris successoribus transmittere conseruandam. Eapropter uenerabilis patris Prandote episcopi et capituli Ecclesie cracouiensis sollicitudine propulsati quosdam libertatis articulos ex canonicis institutis. quosdam ex approbata consuetudine ac prescripta. alios autem ex donacione nostrorum progenitorum et precipue ducis. L(estconis). clare memorie patris nostri aliquos eciam ex nostra eidem ecclesie competentes. super quibus apud nos et nostros barones dubitatio uertebatur. presenti scripto duximus declarandos. ut omnis dubietatis scrupulus in posterum circa eosdem articulos amputetur. ac in hiis eidem episcopo et ecclesie memorate libertas per nos et nostros successores plenarie conseruetur. Et primo annuimus ut nullus clericus cuiuscunque gradus uel ordinis coram aliquo iudice seculari citetur uel citatus compareat aut eciam cogatur in colloquio respondere pro quacunque re. contractu maleficio ue pulsatus. excepta duntaxat hereditaria questione. Similiter de ecclesie asscripticiis obseruetur qui uidelicet citatj non debent coram judicibus secularibus comparere. nec eciam coram duce. De quibus asscripticiis si aliquis occidatur. solucionem capitis ecclesia recipiet. Et si homo ecclesie aliquem occiderit alienum seculari judicj caput soluet. ita tamen quod tantum homo ecclesie tres uidelicet marcas soluat argentj. pro uerberato uero marcam unam quas et ecclesia ab alio recipit in hoc casu. Omnes autem asscripti-

Digitized by Google

cii episcopi et ecclesie katedralis et aliarum ecclesiarum ad ipsos pertinencium pro se et suis prediis liberi sunt ab omni solucione et seruicio terre siue sit ordinarium siue casuale. et tantummodo dominorum suorum utilitatibus deputantur. nullum hospitem. uel aliquod genus uenatorum principis procurantes. Item canonici ecclesie kathedralis hoc gaudent priuilegio. ut quilibet eorum ab omni seruicio et solucione terre ordinaria aut extraordinaria sex seruientes persone autem duodecim qualescunque uoluerint liberandj habeant potestatem. Aliarum quoque ecclesiarum visliciensis scilicet Kilciensis ac Scarbimiriensis (personae) sex homines. et tres simplices canonicj liberabunt. Item omnes uille ecclesie Cracouiensis sunt libere a solucione omnium expensarum ducis et uenatorum ipsius. videlicet a *naraz* et a *pouoz* et a custodibus villarum de solucione uero que *strosa* uulgariter nuncupatur antiqua consuetudo obseruetur quo ad liberos. preter illas que de nouo in proprietatem Episcopi et ecclesie transferentur. Tales enim cum suis oneribus siue libertatibus possidebit. Hoc tamen saluo si forte aliqua persona ecclesiastica uel uilla aliquod ius uel libertatem promeruerit specialem. In castris autem Episcopi in quibus habet omne ius ducale et militare hoc obseruatur. ut si ducem per aliquam castellaniam eorum contingerit pertransire ab hominibus Episcopi semel in anno debet educj et in sumptibus procurari. in signum dominij et juris patronatus. Sed si plurjes infra eiusdem annj circulum pertransiret. tunc homines episcopales militare *preuod* ducere tenebuntur et duos homines cum duobus canibus qui dicuntur *Slednicj* pascent dum ipse dux in siluis uenari uoluerit transeundo. Sed in hijsdem non morabitur in uenando nec mittet ad uenandum. Firmiter autem promittimus quod de causis et negociis ecclesiasticis nos uel alij iudices seculares nullomodo cognoscemus nec de ipsis nos intromittemus. Sed Episcopus. Prepositi. Archidiaconi. et alij iudices ecclesiasticj de eis libere iudicent et disponant. Sicut et Episcopus pro se et supradictis ecclesiasticis iudicibus nobis promisit quod de causis secularibus se nullatenus intromittent quod ad nostrum spectat examen. Et ut hec omnia in posterum robur optineant firmitatis et anostris posteris inuiolabiliter obseruentur presentem paginam nostro et nostrorum Baronum sigillis de quorum hec fecimus consilio duximus roborandam. Acta sunt hec in *Ogledou* [2]) in colloquio Anno domini. M. CC. quinquagesimo. secundo. In die sancti. Rufi. Presentibus quorum nomina sunt hec. Venerabilis pater Fulco. Gneznensis Archiepiscopus. Michael. Castellanus Cracouiensis. Clemens palatinus cracouiensis. Sando. palatinus sudomiriensis. Adam castellanus Visliciensis. Predpelk cancellarius ipsius ducis. Signeus castellanus de *lublin*. Sulislaus. Castellanus de *Zauichost*. Johannes. Castellanus de *chechou*. Florianus pincerna. Bogufalus dapifer. Falislaus subcamerarius. Sbislaus. subdapifer Sudomirienses. Domaratus. Kilianus subjudices. et alii multj milites curie. Et hec omnia per nos et nostros Barones confirmata sunt in colloquio in *chrober*[3]) celebrato. Anno domini. M. CC. quinquagesimo quarto. XIIII. kalendas Julij. Item si aliquis ascripticius uerberauerit aliquem qui ad iudicium principis pertinet et examen

Digitized by Google

coram episcopo respondeat penam tamen dux ab eo percipiat. et econuerso si homo ducis ascripticium ecclesie uerberauerit dux cognoscet de causa et penam episcopus percipiet. Item si quis clericus uel ascripticius delinquat testificando coram iudice seculari per eundem iudicem puniatur in cuius iurisdictione delinquit et econuerso si coram ecclesiastico judice qualiscunque laicus deliquerit dum peribet testimonium per ipsum iudicem ecclesiasticum pena percipietur.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony pieczęcią okrągłą, na pąsowym jedwabnym sznurku zawieszoną. Pieczęć wyciśnięta w zwykłym wosku bardzo uszkodzona, przedstawia postać księcia w zbroi, trzymającego oszczep w prawej, tarczę na której orzeł, w lewej ręce. W otoku napis: † S' BOLESLAI. DEI. GRA. DVCIS. CRACOVIE. ET. SANDOMIRIE. Wizerunek i opis tej pieczęci podał Żebrawski w dziełku: O pieczęciach dawnej Polski i Litwy. Kraków 1865. Tab. 4, N. 11 i pag. 25. Druga pieczęć oderwana. Przywilej zaś sam ogłoszony drukiem w Wiszniewskiego Historyi literatury Polskiej, T. II, p. 474. (Obacz także notkę pierwszą powyż przy dokumencie Nr. XXXV).

[2]) *Oględów*, wieś w wojew. krakowskiem, obw. szydłowskim, pow. stopnickim, parafii *Kurozwęki*.

[3]) *Chroberz*, wieś parafialna w wojew. krakowskiem, obw. miechowskim, pow. szkalmirskim.

XLII. 1255. die 17. mensis Aprilis, in colloquio *Zawichostiae* habito. Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, privilegia et immunitates ecclesiae cathedrali Cracoviensi in colloquiis Oglendoviensi et Chrobriensi impertita, renovat et auget [1]).

IN Nomine domini nostri iesu christi amen. Nos Bolezlaus dei gratia Dux Cracouie et Sandomirie, cum serenissima matre nostra G(rimislaua). ducissa terrarum nominatarum, cupientes libertatis participes efficj, qua christus suos liberauit, volumus quantum ipso adiuuante possumus, libertatem ecclesiasticam conseruare et nostris successoribus transmittere conseruandam. Eapropter venerabilis patris Prandote Episcopi et Capitulj ecclesie Cracouiensis sollicitudine pulsati, quosdam libertatis articulos ex canonicis institutis, quosdam ex approbata consuetudine ac prescripta, alios autem ex donatione nostrorum progenitorum et precipue ducis. L(estconis). clare memorie patris nostrj. aliquos etiam ex nostra eidem ecclesie competentes, super quibus apud nos et nostros barones dubitatio uertebatur, presenti scripto duximus declarandos, ut omnis dubietatis scrupulus in posterum circa eosdem articulos amputetur ac in hijs eidem Episcopo et ecclesie memorate libertas per nos et nostros successores plenarie conseruetur. Et primo annuimus, ut nullus clericus cuiuscunque gradus uel ordinis, coram aliquo iudice seculari citetur, uel citatus compareat, aut etiam cogatur in colloquio respondere, pro quacunque re, contractu, maleficioue pulsatus, excepta duntaxat hereditaria questione [a]) Item si aliquem laicum in iudicio seculari conuentum clericus eximere uoluerit, asserens id pro quo laicus conuenitur de suo factum fore mandato, hoc ei licebit. et coram suo iudice ordinario

Digitized by Google

ipse clericus conquerenti tenebitur respondere, et penam suo iudici persoluet. hoc solum excepto, si contigerit camerarium uel actorem citantes per homines clerici de mandato ipsius uerberari. jn quo casu clericus uolens percussores eximere audiatur, et ad suum iudicem reuerti debet iudicandus. penam tamen ad quam fuerit in suo iudicio condempnatus, tenebitur soluere iudici seculari, in cuius uerecundiam aliquem predictorum fecerat baculari. Item si miles actor lesus fuerit a clerico uel eius mandato a laico, iniuriam passo, clericus debitam penam soluet per iudicem ecclesiasticum iudicatam. Alioquin, iudex ecclesiasticus penam percipiet in consimili questione. Item in eximendo hoc obseruetur, quod clericus laicum eximens a iudice secularj dum ad suum iudicem peruenerit cum actore, ante cause ingressum iurabit, actore tamen petente, quod non dolo in se causam transtulit, pro qua laicus fuerat conuentus. Similiter et ea que suprascripta sunt de clericis, etiam de seruis ecclesiarum asscripticijs obseruentur, qui etiam citati non debent coram iudicibus secularibus comparere, nec etiam coram duce. De quibus asscripticijs si aliquis occidatur, solutionem capitis ecclesia recipiet. Et si homo ecclesie aliquem occiderit alienum, seculari judici caput soluet. Ita tamen quod tantum homo ecclesie tres uidelicet marcas soluat argentj, pro uerberato uero marcam unam, quas et ecclesia ab alio recipit in hoc casu. Omnes autem asscripticij episcopi et ecclesie cathedralis et aliarum ecclesiarum que non subsunt alijs episcopis [b]), pro se et suis predijs, liberi sunt ab omni solutione et seruitio terre, siue sit ordinarium siue casuale, et tantummodo dominorum suorum utilitatibus deputantur, nullum hospitem, uel aliquod genus uenatorum principis procurantes. Item Canonici ecclesie cathedralis hoc gaudent priuilegio, ut quilibet eorum ab omnj seruitio et solutione terre ordinaria, aut extraordinaria sex seruientes, persone autem [c]) duodecim qualescumque uoluerint, liberandi habeant potestatem. Aliarum quoque ecclesiarum persone sex homines, et tres, simplices canonicj liberabunt. Item Omnes uille ecclesie Cracouiensis, sunt libere a solutione omnium expensarum ducis et uenatorum ipsius, uidelicet a *narazˇ*. et a *pouozˇ*. et a custodibus uillarum. et etiam a solutione que uulgariter *Strosa* nuncupatur; preter uillas que de nouo in proprietatem Episcopi et ecclesie transferentur. Tales enim cum suis honeribus siue libertatibus possidebit. Hoc tamen saluo, si forte aliqua persona ecclesiastica uel villa, aliquod jus uel libertatem promeruerit specialem. In castris autem Episcopi in quibus habet omne jus ducale et militare hoc obseruatur, ut si ducem per aliquam Castellaniam eorum contigerit pertransire, ab hominibus Episcopi semel in anno debet educj, et in sumptibus consuetis procurari, in signum dominij et iuris patronatus. Sed si pluries infra eiusdem annj circulum pertransiret, tunc homines Episcopales militare *preuod* ducere tenebuntur, et duos homines cum duobus canibus qui dicuntur *Slednicj,* pascent, dum ipse dux in siluis uenari uoluerit transeundo. Sed in hijsdem non morabitur in uenando, nec mittet ad uenandum. Item dum castrum, Cracouia uel Sandomiria ex integro construetur, om-

Digitized by Google

nes homines domini Episcopi duas stubellas in quolibet ipsorum edificare tenentur. vel si reedificabitur, easdem reedificabunt. ut est a longis retro temporibus obseruatum. Firmiter autem promittimus, quod de causis et negocijs ecclesiasticis nos uel alij iudices seculares, nullomodo cognoscemus, nec de ipsis nos intromittemus. Sed Episcopus. prepositi. archidiaconi. et alij iudices ecclesiasticj de eisdem libere iudicent et disponant. Sicut et Episcopus pro se et supradictis iudicibus ecclesiasticis nobis promisit, quod de causis secularibus se nullatenus intromittent, que ad nostrum spectant examen. Item si aliquis asscripticius uerberauerit aliquem qui ad iudicium principis pertinet et examen, coram Episcopo respondeat. penam tamen dux ab eo percipiet. et econuerso, si homo ducis asscripticium ecclesie uerberauerit, dux cognoscet de causa, et penam episcopus percipiet. Item si quis clericus uel asscripticius delinquat testificando coram iudice seculari, per eundem iudicem puniatur, in cuius iurisdictione deliquit, et econuerso. si coram ecclesiastico iudice qualiscunque laicus deliquerit, dum perhibet testimonium, per ipsum iudicem ecclesiasticum pena percipietur. Et ut hec omnia in posterum robur optineant firmitatis, et a nostris posteris inuiolabiliter obseruentur presentem paginam nostro et domini fulconis dei Gratia Gneznensis archiepiscopi sigillis duximus roborandam. Acta sunt et approbata horum quedam in colloquio de *Oglandow*. Anno domini. M. CC. quinquagesimo. II. In die beati Rufi. presentibus, quorum nomina sunt hec. Venerabilis pater predictus Fulco Gneznensis archiepiscopus. Michael, Castellanus Cracouiensis. Clemens, palatinus Cracouiensis. Sando, palatinus Sandomiriensis. Adam, castellanus Wisliciensis. Predpelk, cancellarius noster. Sangneus [3]), Castellanus de *lublin*. Sulizlaus, castellanus de *Zauichost*. Johannes, castellanus de *Chechov*. Florianus, pincerna. Bogufalus Dapifer. Falislaus, subcamerarius. Sbislaus subdapifer Sandomirienses. Domaratus, Kilianus, subiudices, et alij multi milites curie nostre. Alia autem in colloquio ex suprascriptis roborata sunt et approbata in *Chrober* celebrato. Anno dominj. M. CC. LIIII. XIIII. kalendas Julij. Presentibus supradictis testibus, excepto Michaele, Castellano Cracouiensi, qui iam defunctus fuerat, et Sando in loco ipsius substitutus. Et postmodum omnia supradicta finaliter determinata, interuentu Venerabilis sponse christi, Sororis Salomee, germane nostre, quondam regine. In colloquio habito in *zauichost* [4]), cum nostris baronibus. Anno Gracie. M. CC. LV. XV. kalendas Maij. Presentibus fere omnibus, proxime suprascriptis. et domino Martino, abbate de *Wanchosch* [5]). cisterciensis ordinis. fratre et magistro Bartholomeo de *Praga*. Et fratre Alberto, ordinis minorum, quibus mediantibus supradicta omnia sunt completa.

[1]) Archiwum kapitulne posiada trzy pargaminowe oryginały niniejszego przywileju. Wszystkie trzy opatrzone były pieczęcią Bolesława Wstydliwego, opisaną w notce pierwszej przy dokumencie Nr. XLI; lecz przy jednym tylko egzemplarzu pozostała ta pieczęć w całości, zawieszona na sznurku z pąsowego i żółtego jedwabiu, przy dwóch innych egzemplarzach pozostały tylko sznurki jedwabne takiegoż koloru. Oprócz tego były wszystkie trzy egzemplarze opatrzone także dru-

Digitized by Google

gą pieczęcią snać biskupa Prandoty; lecz tej dziś brak i pozostały tylko sznurki z zielonego jedwabiu. Przywilej ten ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 221.

(Zobacz także notkę pierwszą przy dokumencie wyżej pod N. XXXV zamieszczoną).

[2]) drugi egzemplarz ma »sancti«.

[3]) drugi egzemplarz ma »Signeus«.

[4]) *Zawichost*, miasto w obw. i powiecie sandomirskim.

[5]) drugi egzemplarz ma *Wancoce*.

Odnośniki *a*) *b*) *c*) odnoszą się do odmian tekstu tegoż przywileju zamieszczonego w buli pap. Alexandra IV z r. 1256, poniż pod Nr. XLVIII ogłoszonej.

XLIII. 1255. die 18. mensis Maii Cracoviae datum, die vero 5. mensis Septembris eiusdem anni in colloquio apud *Beszovam* habito, confirmatum.

Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, rusticis liberis ecclesiae cathedralis Cracoviensis easdem confert libertates, quibus rustici ascripticii ecclesiae eiusdem adhuc gaudebant [1]).

In nomine dominj. Amen. Quoniam ut ait auctoritas. Omnes morimur, et quasi aqua [a]) dilabimur. Ne mortalium gesta celebri et perpetua memoria semper digna, temporum decursu queant in dubium adducj, et eorundem mutabilitate ambiguitatis discrimen inposterum aliquatenus possint patj, operepreciuin est ea que huiuscemodi sunt, instrumentis [b]) et expressione testium perhennarj. Hinc est quod nos Bolezlaus dei gratia Cracouie et Sandomirie dux, per oppositum gerere nos uolentes Bolezlao quondam Polonorum regi, reo mortis et sanguinis preclari christi [c]) martyris et pontificis Stanizlai, et animaduertentes quomodo in suis mirabilis deus sanctis, miris uirtutum prodigijs dignatus est eundem mirificare, plusquam admirabiliter sanctum suum. et ideo cupientes ipsum honorare in terris, quem deus glorificauit in celis, pro remedio felicis anime patris nostrj clare memorie Cracouie et Sandomirie ducis Leztconis, et incolumitate generose nostre genitricis ducisse Grimizlaue et nostra, et ingenue consortis nostre Cungundis, precordialis filie regis incliti Hungarorum, intuitu beneficiorum et seruitiorum, que nobis Venerabilis in Christo pater dominus Prandota episcopus et capitulum Cracouiense impenderunt, et sunt in futurum auctore domino prestiturj, omnes uillas Capitulj Cracouiensis Ecclesie, cuj memoratus sanctus dum adhuc ipse uita potiretur presentj, presedit in eadem pontificalj offitio digne functus, jnteruentu venerabilis sponse Christi germane nostre, sororis uidelicet Salomee, quondam Galacie regine, plena inperpetuum gaudere concedimus libertate. Id ex nostra deuotione rationis arbitrio decernentes, ut omnes liberj homines Capituli supradictj, predictarum colonj et inhabitatores uillarum, eam libertatem habeant, que asscripticijs sacre Cracouiensis sedis indulta esse dinoscitur ab antiquo, et per nos etiam [d]) postmodum roborata. Qui utpote liberi homines capituli supradictj a nostro et nostrorum posterorum et palatinorum, et Castellanorum, et quorumlibet iudicum aliorum presentium et futurorum

Digitized by Google

iudicijs penitus inperpetuum sunt inmunes. et prorsus liberi a *Strosa*, et *Stan*, et *Pouoz*, et alijs seruitutibus et solutionibus ordinarijs et extraordinarijs, quocumque eedem nomine censeantur, *preuod* militari excepto, quos uolumus dominorum suorum dumtaxat utilitatibus et seruicijs perpetuo manciparj. Adicientes, quod si quis hanc donationem et concessionem nostram uoluerit infirmare, uel ej ausu temerario contraire, indignationem omnipotentis dei, et beati eius martyris Stanizlai, et nostram, cum excomunicationis sententia senouerit incursurum [e]). Datum in Cracouia per manum fratris Bartholomej, ordinis minorum mediatoris inter nos ex una parte, et capitulum Cracouiense, ex altera parte. Anno ab jncarnatione dominj. M. CC. quinquagesimo quinto. Indictione. XIII. XV. Kalendas Iunij, et postmodum confirmatum et publicatum in colloquio habito apud *Bansovam* [2]), eodem anno dominj. Nonis Septembris. presentibus hijs testibus, quorum nomina sunt hec. Venerabiles patres Fulco dei gratia Gneznensis archiepiscopus. Prandota, Cracouiensis episcopus. frater Albertus, ordinis minorum domus de *Zauichost*, Adam, castellanus Cracouiensis. Sengneus, palatinus Sandomiriensis. Bogufalus, castellanus Sandomiriensis. Sulco, castellanus Visliciensis. Nicholaus, castellanus de *Lublin*. Bronisius, castellanus de *Beych*. Nicholaus, iudex Cracouiensis. Petrus iudex Sandomiriensis. Smil, pincerna Cracouiensis. Sulco, subagazo Cracouiensis. Albertus, subagazo Sandomiriensis, Petrus subuenator Sandomiriensis. Char, Camerarius domini archiepiscopi. Petrus dapifer domini episcopi Cracouiensis. et alij quam plurimj. Ad robur autem omnium premissorum, presens scriptum nostro sigillo, venerabiliumque patrum supradictorum. F(ulconis). Archiepiscopi et. P(randote). Cracouiensis episcopi sigillis, duximus muniendum.

[1]) Archiwum kapitulne posiadało niegdy cztery oryginalne egzemplarze tego przywileju, z których trzy dochowały się, oznaczone literami *B*, *C* i *D*. Każdy z nich opatrzony był pierwotnie trzema pieczęciami, zawieszonemi na sznurkach z żółtego i pąsowego jedwabiu, mianowicie pieczęcią Bolesława Wstydliwego, Pełki arcybiskupa gnieźnieńskiego, tudzież Prandoty biskupa krakowskiego. U egzemplarza *B* pozostał tylko ułomek podługowatej pieczęci arcybiskupa Pełki, przedstawiający osobę siedzącego biskupa z pastorałem w lewej ręce, prawą wznoszącego do błogosławieństwa. W otoku napis uszkodzony. Egzemplarze *C* i *D* mają zawieszoną pieczęć księcia Bolesława Wstydliwego, opisaną wyżej przy dokumencie XLI, tudzież pieczęć biskupa Prandoty, podługowatą, przedstawiającą siedzącego biskupa z pastorałem w lewej, prawą wznoszącego do błogosławieństwa. W otoku napis: S: PRANDOTE: DI: GRA: EPI: CRACOVIEN: Przywilej ten ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 228, także w Feyera Tomie IV, vol. 2, pag. 354, tudzież Praya: Annal. R. H. P. I. 597, i t. d.

Przywileju zaś wydanego w Krakowie d. 18 maja, ani w oryginale, ani w kopii archiwum kapitulne nie posiada.

Odnośniki *a*) *b*) *c*) *d*) i *e*) odnoszą się do odmianek tekstu zamieszczonego w buli pap. Aleksandra IV, niżej pod Nr. XLVII ogłoszonej.

[2]) *Beszowa*, wieś parafialna w wojew. krakowskiem, obw. i powiecie stopnickim.

XLIV. 1255. die 19. mensis Iulii, Pragae.

Premislius heres regni Bohemiae, dux Austriae, marchio Mo-

Digitized by Google

raviae, petit ab episcopo et capitulo Cracoviensibus, ut Bohemi manentes in captivitate apud Polonos, liberi remittantur [1]).

Uenerabili in christo patri domino. P(randote). Episcopo, et Ph(ulconi). Decano, et Capitulo Cracouiensibus. P(remislius). dei gratia dominus et heres Regni Bohemorum, Dux Austrie, et Marchio Morawie, cum sinceritate affectus, paratam ad queuis honoris et hónestatis beneplacita uoluntatem. Quo affectu et quanta fidei nostre deuotione gloriosum christi Pontificem et martirem Stanizlaum, qui nobis in Prusia [2]) positis, suo aput deum profuit interuentu, et [affuit] presidio auxilij oportuni, singulariter ueneremur, nec lingua dicere, nec scriptoris posset calamus explicare, Hinc est, quod amore et optentu [brachij huius] [3]) Sancti nobis desiderabilis super aurum et topazion preciosum, omnem nostram offensam, nobis in graui et enormi lesione nostrarum terrarum, presertim Opawiensis, sine nostris meritis irrogatam, Polonie uniuerse penitus ex animo relaxamus, Ita tamen quod amicabiliter petimus, ut nostri, qui adhuc in partibus Polonie detinentur, restituantur captiui, eo modo, ut si qui forte sunt seruituti per filios Polonie mancipati, huiusmodi libere absoluantur, redempti uero ab Hungaris, [Chomanis] etiam, seu Ruthenis, aut interpellatione precum, libertati uotiue reddantur, uel anostris .hominibus eorundem captiuorum propinquis et caris conpetenti [4]) precio redimantur, quod uobis ex diuina lege, maxime pro reintegrandis matrimoniis, congruit sollicicius exequendum, Ad hec presentibus protestantes [5]) quod uos uenerabilis domine Episcope nos specialem preeligentes in patrem in christo, et loco patris [6]) specialiter colere statuentes, uestris uolumus salutaribus monitis erudiri, et diuinis institutionibus informari, quemadmodum per omnem subiectionem et obedientiam, erga generalem Ecclesiam, in domino matrem nostram, nos opere precium sit componi, Qui ratione adeo pretiosi sacri muneris memorati, uobis et ecclesie uestre in uestris necessitatibus, magnificentie nostre presidia repromittimus opportuna, Cupientes interuentu uestro, ueluti lapide angulari, duos ediuerso parietes coniungente in unum, nobis indissolubilis federis et amicicie uinculo cunctos Polonie principes sociari. Quorum nos terras, et presertim dilecti consanguinei et affinis nostri, Illustris Cracowie et Sandomirie Ducis Bolezlai, qui pro impetrando nobis munere prefato a uobis, dedit operam efficacem, decreuimus [7]) ab omnibus inuasoribus, presertim scismaticis et paganis, [fauente] domino defensare tanto efficatius, quanto potentie magnitudo, nobis amplior celitus aspirarit. Datum Prage Anno ab incarnatione domini nostri [8]) iesu christi. M. CC. LV. XIIII. kalendas Augusti. Indict. XIII. [9])

[1]) Oryginał pargaminowy, opatrzony niegdy pieczęcią, której dziś brak. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 199. Oprócz tego znachodzimy w kopiarzach kapitulnych, mianowicie Libro privilegiorum 1. folio 4. drugi list Przemysława III Ottokara do biskupa Prandoty, niemal dosłownie takisam, lecz z datą 4 października 1255. Odmiany tekstu listu tego są następujące: [2]) qui nobis in peregrinacione Prussie positis, [3]) brachii ejusdem sancti, [4]) charis justo precio,

Digitized by Google

[5]) protestamur, [6]) et loco patris nos et nostros successores in perpetuum specialiter colere, [7]) promittimus, [8]) »nostri« nie ma, [9]) Millesimo ducentesimo quinquagesimo quinto, Indiccione tredecima, quarto nonas Octobris.

XLV. 1256. die 3. mensis Ianuarii, Laterani.
Alexander IV. P. M. Christifidelibus, qui aliunde quam de civitate vel dioecesi Cracoviensibus ad tumulum s. Stanislai episcopi martyris veneraturi accesserint, indulgentias concedit [1]).

Alexander episcopus seruus seruorum dei. Uniuersis christi fidelibus, presentes litteras inspecturis, Salutem et apostolicam benedictionem. Licet is de cuius munere uenit, ut sibi a fidelibus suis digne ac laudabiliter seruiatur, de habundantia pietatis sue que merita supplicum excedit et uota, bene seruientibus multo maiora retribuat quam ualeant promereri, desiderantes tamen reddere domino populum acceptabilem, fideles christi ad complacendum ei quasi quibusdam illectiuis premijs, indulgentijs scilicet et remissionibus inuitamus. ut reddantur exinde diuine gratie aptiores. Cum igitur sicut accepimus, ad Tumulum sancti Stanizlai, quem felicis recordationis Innocentius, papa, predecessor noster, duxit sanctorum Catalogo ascribendum, ob deuotionem quam ad eundem sanctum habent populorum multitudo concurrat. Nos cupientes ut fideles christi locum ipsum eo libentius adeant, quo exinde potiora beneficia se cognouerint percepisse. omnibus uere penitentibus et confessis. qui aliunde quam de Ciuitate uel diocesi, Cracouiensibus, ad Tumulum ipsum accesserint, ueneraturi eius merita, et deuote ipsius suffragia petituri, de omnipotentis dei misericordia, et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, Centum dies, de iniunctis sibi penitentijs misericorditer relaxamus. Datum Laterani III Nonas Januarij Pontificatus nostri Anno secundo.

[1]) Archiwum kapitulne posiada dwa oryginały tego dokumentu. Oba opatrzone ołowianą pieczęcią papieża Alexandra IV, zawieszoną na sznurku z żółtego i czerwonego jedwabiu. Z tych jeden dobrze zachowany, drugi wskutek wilgoci tak uszkodzony, iż w wielu miejscach odczytanym być nie może. Tekst powyższy ogłosił w skróceniu Theiner w dziele swem: Monumenta historica Poloniae, T. I, p. 64, Nr. 128.

XLVI. 1256. die 13. mensis Ianuarii, Laterani.
Alexander IV. P. M. religiosis per Poloniam constitutis festum s. Stanislai episcopi et martyris sollemniter celebrare praecipit [1]).

Alexander episcopus seruus seruorum dei. Uniuersis religiosis per Poloniam constitutis, Salutem et apostolicam benedictionem. Cum felicis recordationis. I(nnocentius). papa. predecessor noster sanctum Stanizlaum quondam Cracouiensem Episcopum ob cuius merita gloriosa supernus dominus multa et stupenda miracula operari uoluit sanctorum cathalogo duxerat ascribendum, Nos attendentes quod quos omnipotens dominus perpetue corona glorie in celo magnificat sum-

Digitized by Google

me deuotionis studio ab omnibus in terris conuenit honorarj, et quo sollempnius fideles sanctorum colunt memoriam, eo dignius ipsorum patrocinium promerentur. Vniuersitati uestre per apostolica scripta mandamus, quatinus festum ipsius sancti quemadmodum in Cathedralibus ecclesijs Polonie agitur, deuote ac sollempniter celebretis. ut pio eius interuentu, et hic ab imminentibus possitis periculis erui, et in futuro salutis premium consequi sempiterne. Datum Laterani Idibus Ianuarij Pontificatus nostrj Anno secundo.

[1]) Oryginał pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Alexandra IV, na szarym konopnym sznurku uwieszoną.

XLVII. 1256. die 21. mensis Ianuarii, Laterani.

Alexander IV. P. M. privilegium ecclesiae cathedrali Cracoviensi a Boleslao Pudico duce Cracoviae et Sandomiriae, Cracoviae anno 1255. impertitum et *Beszoviae* eodem anno publicatum, confirmat [1]).

Alexander episcopus seruus seruorum dei. Dilectis filijs, Capitulo Cracouiensi, Salutem et apostolicam benedictionem. Iustis petentium desiderijs, dignum est nos facilem prebere consensum, et uota que a rationis tramite non discordant, effectu prosequente complere. Cum igitur sicut petitio uestra nobis exhibita continebat, dilectus filius Nobilis uir, Bolezlauus Dux Cracouie, ac Sandomerie, quasdam libertates et exemptiones secularium exactionum rationabiliter uobis duxerit concedendas, prout in litteris suis patentibus inde confectis, suo et Venerabilium fratrum nostrorum . . Archiepiscopi Gneznensis, et Episcopi Cracouiensis, sigillis munitis, plenius continetur; Nos uestris postulationibus grato concurrentes assensu, libertates et exemptiones ipsas, auctoritate apostolica confirmamus, et presentis scripti patrocinio communimus; Tenorem litterarum ipsarum presentibus inseri facientes; Qui talis est. »In nomine domini Amen. Quoniam ut ait auctoritas etc«.

(Sequitur privilegium Boleslai ducis Cracoviae et Sandomiriae, Cracoviae die 18. mensis Maii, anno 1255. impertitum et Beszoviae die 5. mensis Septembris, eodem anno publicatum, quod supra Nr. XLIII. praemittitur, ubi tamen inveniuntur lectiones variantes: *a*) »aque«, *b*) »testimonio«, *c*) »Christi« deest, *d*) »etiam« deest, *e*) articulus »Adicientes, quod si quis etc. usque ad verba: »se nouerit incursurum« deest).

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Laterani XII Kalendas Februarij Pontificatus nostri Anno Secundo.

[1]) Archiwum kapitulne posiada dwa egzemplarze oryginalne tego dokumentu. Oba pargaminowe opatrzone ołowianą bulą papieża Alexandra IV, zawieszoną na sznurku z żółtego i pąsowego jedwabiu. Tekst powyższy ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 231, tudzież w Theinera: Monumenta historica Poloniae, T. I, p. 65, Nr. 130.

Digitized by Google

XLVIII. 1256. die 26. mensis Ianuarii, Laterani.

Alexander IV. P. M. privilegium ecclesiae cathedrali Cracoviensi a Boleslao dicto Pudico, duce Cracoviae et Sandomiriae, *Oględoviae* anno 1252. impertitum, *Chrobriae* vero anno 1254. et *Zawichostiae* anno 1255. renovatum et auctum, ratum esse iubet [1]).

Alexander episcopus seruus seruorum dei. Uenerabili fratri.. Episcopo et Dilectis filijs Capitulo Cracouiensi. Salutem et apostolicam benedictionem. Iustis petentium desiderijs dignum est nos facilem prebere consensum et uota que a rationis tramite non discordant effectu prosequente complere. Cum itaque sicut lecta nobis uestra petitio continebat, Dilectus filius Nobilis vir Bolezlauus Dux Cracouie et Sandomerie quasdam libertates uobis et ecclesie uestre ab eo et progenitoribus suis concessas, quia in eis ambiguitatis remanserat scrupulus duxerit declarandas, ac una cum dilecta in christo filia Nobili Muliere. G(ŕimislaua). Ducissa matre sua quasdam uobis et ipsi ecclesie ac hominibus villis et rebus eiusdem ecclesie ac vniuerso Clero Ciuitatis et diocesis Cracouiensis libertates et exemptiones secularium exactionum rationabiliter duxerit concedendas prout in suis patentibus litteris confectis exinde ac suo et Venerabilis fratris nostri . . Archiepiscopi Gneznensis sigillis munitis plenius continetur. Nos uestris supplicationibus inclinati, declarationem libertates ac exemptiones huiusmodi sicut prouide facte sunt auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Tenorem litterarum ipsarum presentibus inseri facientes qui talis est. »In nomine domini nostri iesu christi etc.«

(Sequitur privilegium Boleslai ducis Cracoviae et Sandomiriae, *Zawichostiae* die 17. mensis Aprilis, anno 1255. impertitum, Nr. XLII. praemissum, ubi tamen desunt: *a*) »excepta duntaxat hereditaria questione« *b*) »que non subsunt aliis episcopis« *c*) »aut«).

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Laterani VII Kalendas Februarij Pontificatus nostrj Anno Secundo.

[1]) Archiwum kapitulne posiada dwa oryginały tegoż dokumentu. Oba pargaminowe, opatrzone ołowianą bulą papieża Aleksandra IV, zawieszoną na sznurku z żółtego i pąsowego jedwabiu. Tekst powyższy ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 226, tudzież w Theinera: Monumenta historica Poloniae, T. I, p. 66, Nr. 131.

XLIX. 1256. die 26. mensis Ianuarii, Laterani.

Alexander IV. P. M. archiepiscopo et episcopis Poloniae mandat, ut servos militum Polonorum, clericos molestantes, censuris ecclesiasticis coerceant [1]).

Digitized by Google

Alexander episcopus seruus seruorum dei. Venerabilibus fratribus . . Archiepiscopo. et Episcopis Polonie. Salutem et apostolicam benedictionem. Ad aures apostolatus nostri peruenit, quod nonnulli milites et alij laici per Poloniam constituti, cum ipsorum serui et mancipia interdum motu proprio, et quandoque suorum dominorum mandato sacrilegas iniciunt manus in clericos, et alias committunt enormia contra eos, hoc excusationis pallio ne debite pro culpa pene subiaceant, et de commissis satisfactionem exhibeant, in animarum suarum periculum se muniunt in peccatis, quod uidelicet domini seruorum suorum seruitio non debent absque culpa propria defraudari. sicque peccatis remanentibus taliter impunitis culpa trahitur pernitiosius in exemplum in graue clericorum periculum, et eneruationem ecclesiastice libertatis. Quocirca fraternitati uestre per apostolica scripta mandamus. quatinus si premissis ueritas suffragat tales debitam pro huiusmodi excessibus, subire penitentiam et satisfactionem impendere, non obstante excusatione predicta monitione premissa remoto appellationis obstaculo, censura ecclesiastica iuxta officij uestri debitum coarcetis. Datum Laterani VII Kalendas Februarij Pontificatus nostri Anno Secundo.

[1]) Oryginał pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Aleksandra IV, zawieszoną na szarym konopnym sznurku.

L. 1256. die 28. mensis Ianuarii, Laterani.

Alexander IV. P. M. abbati monasterii Lubensis et praeposito ecclesiae Opolensis mandat, ducem Cracoviae arceant, ne clericos causas hereditarias apud iudices saeculares agere cogat [1]).

Alexander episcopus seruus seruorum dei. Dilectis filijs . . Abbati de *Lubes* Cisterciensis ordinis et . . Preposito ecclesie de *Opol* Wratislauiensis diocesis. Salutem et apostolicam benedictionem. Ad aures nostras noueritis peruenisse. quod Nobilis Vir . . Dux Cracouie Clericos Ciuitatis et diocesis Cracouiensis super predijs siue ratione ecclesiarum siue iure hereditario ad ipsos pertineant quamuis feudalia non existant, coram se et Officialibus suis de se conquerentibus compellit in iudicio pro sue uoluntatis arbitrio respondere, in derogationem non modicam ecclesiastice libertatis [2]). Cum itaque actor sequi debeat forum rei, discretioni uestre per apostolica scripta mandamus. quatinus si est ita, predictum Ducem ut sue iurisdictionis finibus contentus existens, talia decetero pretextu alicuius consuetudinis aliquatenus non attemptet, monitione premissa, per censuram ecclesiasticam appellatione remota cogatis. Quod si non ambo hijs exequendis potueritis interesse, alter uestrum ea nichilominus exequatur. Datum Laterani V Kalendas Februarij Pontificatus nostrj Anno Secundo.

[1]) Oryginał pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Aleksandra IV, zawieszoną na szarym konopnym sznurku. Ogłoszony drukiem w Theinera: Monumenta historica Poloniae, T. I, p. 67, Nr. 132.

Digitized by Google

[r]) Zwracamy tu uwagę, że w przywileju zawichostskim sprawy dziedziczne, choćby nawet przeciw osobom duchownym wytoczone, wyraźnie kompetencyi sądów świeckich zastrzeżone zostały. Atoli papież Aleksander IV, zatwierdzając przywilej ten w r. 1256, dnia 26 stycznia, a zatem na dwa dni przed wydaniem niniejszego polecenia, i przejmując w swą bulę dosłowny tekst onegoż, opuścił właśnie ustęp dotyczący kompetencyi sądów świeckich w sprawach dziedzicznych: »excepta duntaxat hereditaria questione«, jak to powyż pod Nr. XLVIII wykazaliśmy; ileże restrykcya taka kościołowi dążącemu wówczas do jak największego rozszerzenia swej władzy i przywilejów, nie mogła być na rękę. Otóż w ścisłym związku z tą kwestyą zostaje niniejsze polecenie wydane opatowi lubiąskiemu, tudzież proboszczowi opolskiemu. (Obacz także list Aleksandra IV, pisany w tej materyi do Bolesława Wstydliwego dnia 12 lutego tegoż roku, zamieszczony niżej pod Nr. LII).

LI. 1256. die 9. mensis Februarii, Laterani.

Alexander IV. P. M. Christifidelibus ecclesiam cathedralem Cracoviensem die et infra octavas translationis s. Stanislai episcopi martyris visitantibus, indulgentias largitur [1]).

Alexander episcopus seruus seruorum dej. Uniuersis christi fidelibus presentes litteras inspecturis, Salutem et apostolicam benedictionem. Licet is de cuius munere uenit, ut sibi a fidelibus suis digne ac laudabiliter seruiatur, de habundantia pietatis sue que merita supplicum excedit et uota bene seruientibus [multo maiora] retribuat que (s) ualeant promereri [desiderantes ta]men reddere domino populum acceptabilem, fideles christi ad complacendum ei quasi quibusdam illectiuis premijs, indulgentijs scilicet et remissionibus inuitamus, ut reddantur exinde diuine gratie aptiores. Cum igitur sicut ex parte venerabilis fratri nostri . . Episcopi et Dilectorum filiorum Capituli ecclesie Cracouiensis fuit propositum coram nobis, ijdem corpus beati Stanizlaui, quem felicis recordationis I(nnocentius). pp. predecessor noster sanctorum ascripsit cathalogo [quod in eadem] ecclesia feliciter [locus] diuino munere corruscat miraculis de loco ad locum transtulerint, [ac] decenter et honorifice collocarint [nos dignum existere] arbitrantes, ut quod diuin[a honorat] dignatio humana [deuotio prompto affectu debeat venerari, omnibus vere penitentibus et confessis, qui ad ecclesiam ipsam in die translationis eiusdem sancti cum deuotione accesserint, veneraturi eius gloriosa merita et deuote ipsius suffragia petituri, de omnipotentis dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate] confisi Centum, illis uero qui infra octauas eiusdem [translationis ecclesiam ipsam venerabiliter visitarint, XL dies de] iniuncta sibi penitentia misericorditer relaxamus. Datum [Laterani V. Idus] Februarij Pontificatus nostri anno [Secundo].

[1]) Dyplom pargaminowy opatrzony ołowianą bulą papieża Aleksandra IV, zawieszoną na sznurku z żółtego i czerwonego jedwabiu. Oryginał sam wilgocią znacznie uszkodzony, tak iż w niektórych miejscach zupełnie ślad pisma zniszczał. Te zniszczone ustępy uzupełniamy wedle tekstu podanego w skróceniu w Theinera: Monumenta historica Poloniae, T. I, str. 68, Nr. 133.

Digitized by Google

LII. 1256. die 12. mensis Februarii, Laterani.

Alexander IV. P. M. duci Cracoviae gratulatur de libertatibus ecclesiae cathedrali Cracoviensi concessis, significatque se easdem confirmasse, exceptis iis, quae immunitati ecclesiasticae adversabantur [1]).

Alexander episcopus seruus seruorum dej. Dilecto filio Nobili Viro . . Duci Cracouie. Salutem et apostolicam benedictionem. Sicut bone fame preconijs actus tuos strenuos conuenit non tacere, sic illa per que de merito tuo perit, tuis oportet aspectibus anteponi. ut salubri consilio reformentur in melius, ex quo tue considerationis arbitrio fuerint presentata. Sane nuper accepimus, quod nonnullis libertatibus et immunitatibus Cracouiensem ecclesiam exuberante munificentie tue dextera decorasti. quod nobis ad gaudium, tibi ad laudis titulum, et cumulum accedit procul dubio meritorum. Verum cum in concessione libertatum et immunitatum huiusmodi quod clerici conuenti super predijs etiam non feudalibus suis coram te cogantur aduersarijs respondere [2]), ac quedam alia que in ipsius ecclesie redundant perniciem tibi prout in tuis apparet litteris reseruaris, satis apparet quod tue liberalitatis exordium perfectionis terminum non attingit. ex quo ipsam tali contingit mutilationis dispendio deformari. Et quidem fili non solum ipsi ecclesie immo illi qui opus imperfectionis ignorat obtulisti munera semiplena. et sicut ex premissis euidenter colligitur tue iurisdictionis terminis non contentus, in iuris iniuriam et in ecclesiastice libertatis iacturam usurpare niteris aliena. de quo tanto maioris turbationis urgemur aculeis, quanto minus uellemus te liberalitatis huiusmodi premio defraudari. Cupientes itaque fili Carissime quem brachijs plene sinceritatis amplectimur, et de cuius salute sumus solliciti, per te libertates eiusdem ecclesie non minui, sed augeri, Nobilitatem tuam rogamus et hortamur attente, per apostolica tibi scripta mandantes, quatinus reseruationem et alia premissa prudenter ad consistorium reuocans tue mentis, illa per que libertas conculcatur ecclesie, consuetudine aliqua non obstante que dicenda est potius corruptela, deinceps eis non usurus, de tuis facias litteris penitus amoueri. Taliter autem preces nostras et mandatum studeas adimplere, quod zelatorem libertatis premisse operis euidentia te demonstres, ac de tuis actibus letitie plene manipulos percipere nos contingat. Nos enim concessionem tuam de libertatibus et immunitatibus premissis ipsi ecclesie a te factam per nostras litteras duximus confirmandam tenorem litterarum tuarum de uerbo ad uerbum illis dumtaxat omissis articulis [3]) qui libertati ecclesiastice obuiant, in eis inseri facientes. Datum Laterani II Idus Februarij Pontificatus nostri Anno Secundo.

[1]) Archiwum kapitulne posiada dwa oryginały tego listu. Oba pargaminowe opatrzone ołowianą bulą papieża Aleksandra IV. Tekst ogłoszony drukiem w Theinera: Monumenta historica Poloniae, T. I, str. 68, Nr. 134.

[2]) porównaj przywileje Nr. XLI, XLII, tudzież bule Nr. XLVIII i L wraz z adnotacyami.

Digitized by Google

[3]) opuszczone te ustępy wykazaliśmy przy buli tegoż papieża, powyż pod Nr. XLVIII podanej.

LIII. 1256. die 4. mensis Martii, Laterani.
Alexander IV. P. M. episcopo Cracoviensi ius primi post metropolitanum loci itemque vocis inter consuffraganeos eius confirmat [1]).

Alexander episcopus seruus seruorum dej. Uenerabili fratri. P. Cracouiensi episcopo. Salutem et apostolicam benedictionem. Ex tue procedit deuotionis meritis, ut que digne a nobis postulas. facile assequaris. Sane petitio tua nobis exhibita continebat. quod de antiqua et approbata et hactenus pacifice obseruata consuetudine in cuius existis possessione uel quasi, hactenus est obtentum. ut ecclesie Cracouiensis Episcopus ordinatus canonice, primum locum et uocem post Metropolitanum inter Consuffraganeos suos obtineat. etiam si sit posterius ordinatus. Nos itaque ob beati Martiris et Episcopi Stanyzlai, reuerentiam, cuius gloriosum corpus in eadem ecclesia ut asseris requiescit ecclesiam ipsam honorare uolentes. consuetudinem huiusmodi auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere. uel ei ausu temerario contraire. Siquis, autem hoc attemptare presumpserit. indignationem omnipotentis dei, et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Laterani IIII Nonas Martij. Pontificatus nostrj Anno Secundo.

[1]) Oryginał pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Aleksandra IV, zawieszoną na sznurku z żółtego i pąsowego jedwabiu. Tekst ogłoszony w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 249, tudzież w Theinera: Monumenta historica Poloniae. T. I, p. 69, Nr. 136.

LIV. 1257. die 13. mensis Februarii, Laterani.
Alexander IV. P. M. Danielem regem Russiae hortatur, ut in fide catholica perseveret [1]).

Alexander episcopus seruus seruorum dej. Danieli Regi Ruscie Timorem diuini nominis et amorem. Inter alia que nobis ex iniuncto apostolatus incumbunt officio animarum nos conuenit precipue inuigilare saluti. ut eas Regum Regi qui nos illarum licet immeritos uoluit preesse regimini lucrifacere, sua nobis cooperante gratia ualeamus. Verum quia non est deo acceptum obsequium, quod sine fide prestatur, nec peruenitur operum edificio ad salutem, quod supra firmitatem fidei non consurgit ad propagandam eam et corroborandam in mentibus omnium et specialiter Regum et Principum intentione tota omnique sollicitudine, ac uerbi et operis efficacia laborare debemus, ut christiana religione latius diffusa per orbem Patris eterni filius multiplicatis seruitoribus plenius honoretur. Sane tu olim cupiens de infidelitatis tenebris que postquam etiam renatus fuisti fonte beptismatis oculos tue mentis inuoluerant, ad lumen catholice fidei.

Digitized by Google

sine qua nemo saluatur et ad obedientiam ecclesie Romane non sine diuina inspiratione redire iuramento prestito promisisti, Ecclesie predicte tanquam fidelis eius filius obedire, ac fidem catholicam sicut alij orthodoxi mundi Principes obseruare. Propter quod ecclesia eadem uolens te in sui deuotione congruis firmare fauoribus et condignis gratijs confouere. Personam tuam ad regalis dignitatis apicem sublimauit. faciendo te inungi sacri crismatis oleo tuoque imponi capiti regium diadema. Sed tu sicut ad audientiam nostram non sine cordis turbatione peruenit, tam spiritualium quam temporalium beneficiorum ipsius ecclesie immemor, tanteque gratie prorsus ingratus prestiti iuramenti religione contempta, id quod circa obedientiam eiusdem ecclesie ac predicte obseruationem fidei promisisse dinosceris obseruare postmodum non curasti in anime tue periculum ipsius iniuriam fidei, ecclesie predicte contemptum et obprobrium iesu christi. Super quo tanto uehementius contristamur, quanto feruentius super omnia cordis nostri desiderabilia cupimus, ut cultus eiusdem fidei per orbem longius latiusque diffusus continuum auctore domino suscipiat incrementum. Volentes igitur apostolicis apud te super hoc insistere monitis et ad ueritatem que christus est paternis te persuasionibus reuocare, ac sperantes, quod te grauiter contra deum et eius ecclesiam deliquisse. considerans, condigne peniteas et errorem tuum corrigere studeas per te ipsum. Magnitudinem tuam monendam duximus attentius et hortandam, quatinus ad tuam memoriam reuocans, quanto studio quantaque sollicitudine circa exaltationem tuam sedes apostolica laborarit, considerans etiam quod non ecclesiam sed teipsum decipis, tuum in hac parte promissum dampnabiliter non seruando, perditionis uiam qua graderis non differas abiurare. et id quod de ipsius obseruatione fidei et predicte ecclesie obedientia iuramento prestito promisisti inuiolabiliter obseruare procures. Ita quod nos tuorum laudabilium operum odore percepto, multa exinde perfusi letitia, dulcia ipsius ecclesie ubera que copiose dudum in multorum beneficiorum perceptione suxisti. tibi tuis exigentibus meritis affectuosius porrigamus. Alioquin Venerabilibus fratribus nostris .. Olomucensi et.. Wratislauiensi Episcopis litteris nostris iniungimus ut te ad id per censuram ecclesiasticam appellatione remota compellant. Inuocato nichilominus contra te auxilio brachij secularis. Non obstantibus aliquibus litteris apostolicis cuiuscumque tenoris existant, per quas effectus presentium impediri ualeat uel differri. et constitutione de duabus dietis edita in concilio generali. Datum Laterani Idibus Februarii. Pontificatus nostrj Anno Tertio.

[1]) Oryginał pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Aleksandra IV, zawieszoną na szarym konopnym sznurku. Tekst ogłoszony drukiem w Długosza: Historiae Polonicae T. II (Cracoviae 1873), str. 401.

LV. 1257. die 3. mensis Junii, Viterbii.

Alexander IV. P. M. Christifidelibus ecclesiam cathedralem Craco viensem die festivo s. Venceslai martyris visitantibus, indulgentias largitur [1]).

Digitized by Google

Alexander episcopus seruus seruorum dei. Uenerabili fratri.. Episcopo, et Dilectis filijs . . Capitulo Cracouiensi, Salutem et apostolicam benedictionem. Licet is de cuius munere uenit, ut sibi a fidelibus suis digne ac laudabiliter seruiatur de habundantia pietatis sue que merita supplicum excedit et uota beneseruientibus multo maiora retribuat quam ualeant promereri. nichilominus tamen desiderantes reddere domino populum acceptabilem, fideles christi ad complacendum ei quasi quibusdam illectiuis premijs, indulgentijs scilicet et remissionibus inuitamus, ut exinde reddantur diuine gratie aptiores. Cum igitur sicut intimantibus nobis accepimus, ad ecclesiam uestram que in honore sancti Wencezlai martirjs constructa est et etiam dedicata, in ipsius sancti festiuitate deuote accedit populi multitudo, Nos cupientes ut eadem ecclesia congruis honoribus frequentetur, et idem populus tanto libentius et liberius ueniat ad eandem, quanto salubrius dono celestis gratie senserit se refectum, omnibus uere penitentibus et confessis, qui dictam ecclesiam in eiusdem sancti festiuitate uenerabiliter uisitauerint, Centum, Illuc uero infra Octauas ipsius accedentibus, de omnipotentis dei misericordia, et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, Quadraginta dies de iniunctis sibi penitentijs annis singulis misericorditer relaxamus. Datum Viterbij III Nonas Junij, Pontificatus nostrj Anno Tertio.

[1]) Oryginał pargaminowy znacznie uszkodzony, opatrzony był niegdy bulą, po której jedynie sznurek z czerwonego i żółtego jedwabiu pozostał.

LVI. 1257. die 8. mensis Junii, Viterbii.
Alexander IV. P. M. archiepiscopo, praeposito et archidiacono Gneznensibus mandat, duces Cuiaviae, Calissiae et Mazoviae moneant, ne clericos privilegia ostendendi causa citent in curias suas et colloquia per loca periculosa et nemora [1]).

Alexander episcopus seruus seruorum dej. Venerabili fratri . . Archiepiscopo et dilectis filijs . . Preposito et . . Archidiacono, Gneznensibus. Salutem et apostolicam benedictionem. Ex parte vniuersorum Prelatorum ecclesiarum Prouincie Polonie grauis nobis est oblata querela. quod cum Nobilibus viris Cuiauie de Calix ac Masouie et nonnullis alijs ducibus ac Baronibus dicte prouincie tamquam qui libertati ecclesiastice inuident multa contra priuilegiorum concessorum ipsis in eorum ecclesijs ab eis et ipsorum progenitoribus presumentibus, ijdem allegent priuilegia memorata, predicti Duces et Barones, ut uel ipsa eis liberius auferant uel ipsos defraudent commodis eorundem, faciunt ea sibi afferri per siluas et nemora, ad Curias et Colloquia sua necnon ad loca non tuta et periculosa, certos eis ad hoc uelut si eorum sint iudices terminos prefigentes. ad quos si eadem non detulerint, mandant destrui bona et homines ecclesiarum ipsarum easque contra libertatem concessam indebite molestari, alias libertates et immunitates earum nequiter infringendo. in dero-

Digitized by Google

gationem ecclesiastice libertatis. Nolentes igitur hec sub dissimulatione transire, ne transeant alijs in exemplum; discretioni uestre per apostolica scripta mandamus, quatinus si est ita inhibeatis prelatis ipsis et quibuscumque alijs clericis eiusdem prouintie, ne priuilegia eadem ad loca huiusmodi deferre presumant, Duces et Barones eosdem ut ab eorundem prelatorum et ecclesiarum super premissis molestatione penitus conquiescant monitione premissa per censuram ecclesiasticam appellatione remota preuia ratione cogentes. Inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. Prouiso ne in terras dictorum Nobilium excommunicationis uel interdicti sententiam proferatis nisi super hoc a nobis mandatum receperitis speciale. Non obstantibus aliqua sedis apostolice indulgentia cuicumque concessa per quam huiusmodi mandati executio impediri ualeat uel differri. et de qua in presentibus mentio fieri debeat specialis et constitutione de duabus dietis edita in concilio generali. Quod si non omnes hijs exequendis potueritis interesse, tu frater Archiepiscope cum eorum altero ea nichilominus exequaris. Datum Viterbij VI Idus Iunij Pontificatus nostrj Anno Tertio.

[1]) Oryginał pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Aleksandra IV, zawieszoną na konopnym sznurku.

LVII. 1258. Cracoviae.

Falibog quidam filius Dobroslai, villam *Kaim*, de qua capitulo cathedrali Cracoviensi litem intendebat, decem marcis argenti vendit [1]).

Nouerint vniuersi presentes literas inspecturi, Quod pendente lite inter Capitulum Cracouiense ex vna parte, et me falibogonem filium condam Dobrozlai, agazonis domini Iuonis condam Episcopi Cracouiensis, super villa *Chaijno* [2]), quam dictum possidet Capitulum, ego mandaui fratri meo Michaeli de ordine minorum, ut nomine meo cum dicto Capitulo tractaret super composicione siue transactione litis prenominate. qui habito cum eodem Capitulo amicabili tractatu, nomine transaccionis decem marcas argenti acceptauit, et omne Ius, quod michi uel nostris posteris ac consanguineis siue congnatis in eadem villa conpetebat uel conpetere poterat, eidem Capitulo Resignauit. Et insuper obligauit me, vt si quis meorum consanguineorum ipsos super villa supradicta de facto forsitan molestaret, eosque tenere contra quemlibet defensare. Quam ordinacionem, composicionem siue transaccionem ego ratam habens et acceptam, et renuncians excepcioni non [3]) numerate pecunie, ymo confitens dictas decem marcas michi traditas, in memoriam et testimonium omnium supradictorum, presentem litteram Illustrissimi B. Cracouie et Sandomirie ducis sigillo impetraui communire; quam sic communitam dicto Capitulo presentaui, ut si forte per me uel meos posteros ac cognatos super prefata villa aliqua eidem Capitulo questio inposterum moueretur, non prius super hoc respondere cogetur, donec prefatas decem mar-

Digitized by Google

cas a me uel a meis posteris recuperarent, quibus recuperatis omne Ius, quod eidem Capitúlo quocumque tempore compecijt, uel competere poterat, saluum remaneat contra me et meos posteros uel quemcunque prefatam villam petentem. Actum publice in Cracouia, Anno domini M. CC. LVIII. Presentibus hijs: Comite Nicolao palatino Cracouiensi, fulcone Cancellario, lassota preposito Sandomiriensi, fulcone Subcamerario ducis, Comite Petro Vice Camerario Ducisse, Twardoslao Subcancellario et alijs quampluribus.

[1]) Dokumentu oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst niniejszy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 303.

[2]) *Kaim,* wieś w obw. bocheńskim, pow. podgórskim, parafii *Bieżanów* położona.

[3]) w kopiarzu zamiast »non« mylnie położono »iam«.

LVIII. 1258. die 11. mensis Iunii, in colloquio iuxta Sandomiriam habito.

Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae declarat, opem ab episcopo et capitulo ecclesiae cathedralis Cracoviensis in muniendis castris Cracoviae et Sandomiriae latam, privilegiis eiusdem ecclesiae nullatenus preiudicare debere [1]).

Boleslaus deigracia Dux Cracouie et Sandomirie cum Serenissima genitrice sua domina Grzimislaua, Omnibus quibus presens scriptum innotuerit, Salutem in auctore salutis. Ad uestram [2]) noticiam volumus peruenire, Quod nos animo deuoto recognoscimus omnes libertates Ecclesie Cracouiensis, villis et hominibus eius concessas, et promittimus firmiter, quod tam a nobis, quam a nostris successoribus auctore deo perpetuo inuiolate seruabuntur, prout in priuilegijs ipsius super hijs confectis sunt expresse; et protestamur tenore presencium declarantes, quod per hoc, quod Venerabilis pater dominus P. [3]) deigracia Cracouiensis Episcopus Capitulum et clerus suus, ad nostram humilem peticionem homines suos tam liberos, quam ascripticios, duxerunt nobis nunc concedendos ad opus municionum nunc edificandarum, in Castro videlicet Cracouie et Castro Sandomirie, pro saluacione tam cleri, quam populi terre a facie cladis exicialis, quam deus a populo suo clementer auertat, que nobis eproximo inminere veraciter nunciata pauorem omnibus incuttit et horrorem [4]), Priuilegijs ipsorum nullum prorsus preiudicium debeat generari, nec a nobis aut posteris nostris aliquatenus valeat in exemplum trahi, quod pro tam nimis urgente necessitate semel esse factum dinoscitur, vnde possunt pretacta libertatum priuilegia saltem leuiter violari. Datum in Colloquio iuxta Sandomir in *blone* celebrato, Anno domini M. CC. LVIII. in die beati Barnabe Apostoli; Presentibus, quorum nomina sunt hec: Adam Castellanus Cracouiensis, Sangneus Palatinus Sandomiriensis, Nicolaus Palatinus Cracouiensis, Boguslaus Castellanus Sandomiriensis, Boguta Castellanus Wysliciensis, Petrus Castellanus Lublinensis, Woyslaus Castellanus de *Malogoscz*, Iacobus Castellanus de *Woynicz*, petrus Castellanus de *Czechow*, Iohannes Iudex Sandomirien-

Digitized by Google

sis, Nicolaus Iudex Cracouiensis, falislaus Pincerna Sandomiriensis, Wars Dapifer Sandomiriensis, Gneuomirus Dapifer Cracouiensis, Sasinus Succamerarius Sandomiriensis, pelka Succamerarius Cracouiensis, laurencius Subdapifer Sandomiriensis, Michael Subdapifer Cracouiensis, et alij quamplures. Et ut super hac nostra protestacione omnis maligna cauillacio seu dubietas inposterum abscidatur, presentem cartam nostri Sigilli autentici appensione per manum Twardoslai nostre Curie Subcancellarij, duximus roborandam.

[1]) Oryginalnego przywileju archiwum kapitulne nie posiada ; tekst więc powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 19.

[2]) w kopiarzu mylnie »nostram«.

[3]) w kopiarzu było wypisane pierwotnie imię »Petrus«, lecz następnie litery »etrus« wykreślono, i pozostała tylko litera P. mająca oznaczać »Prandota«.

[4]) Mowa tu jest o spodziewanym napadzie ze strony Tatarów. Jakoż w rzeczy samej zaraz następnego roku Tatarzy sprzymierzywszy się z książętami ruskimi Wasylkiem, Lwem i Romanem, napadli ziemię sandomirską, i oblegli Sandomirz, w którym jako warownem miejscu, znaczna liczba okolicznej ludności się schroniła. Podstępem książąt ruskich Sandomirz wzięty, a ludność okropnej poddana rzezi. Następnie Tatarzy splądrowali województwo krakowskie i odeszli z ogromnym łupem i jeńcem. (Bielowski: Monumenta II, 585. Annales Poloniae p. 25).

LIX. 1258. die 13. mensis Iunii, in colloquio iuxta Sandomiriam habito.

Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, libertates et immunitates ecclesiae cathedrali Cracoviensi impertitas, renovat et auget, statuitque, ut iisdem libertatibus etiam aliae ecclesiae ducatuum Cracoviensis et Sandomiriensis gaudeant [1]).

In nomine domini amen. Cum usus rerum temporalium ac earum spaciosum dominium ad futuram gloriam promerendam nil conferant. nisi quatenus ad pias causas seu caritatis opera conuertuntur. Hoc sollers nostrorum predecessorum principum prouidencia diligenter aduertens. pro eadem consequenda gloria diuini cultus intuitu. mirificas exstruxit tam cathedralem quam collegiatas. quam eciam religiosorum et secularium plures ecclesias. uillis, possessionibus, prouentibus. ac bonis alijs secundum exigentiam cuiuslibet, ipsas copiose dotando. et varijs libertatibus, prerogatiuis et priuilegijs decorando. Nos eciam Boleslaus dei gracia Dux Cracouie. et Sandomirie. tam salubribus eorum uestigijs inherere uolentes vna cum serenissima genitrice nostra. Grimyslaua. de maturo consilio et consensu nostrorum militum, decreuimus et promittimus libertates et priuilegia quelibet per nos alias et per nostros predecessores concessas ecclesijs et personis ecclesiasticis quibuscunque perpetuo inuiolabiliter obseruare. Quinymo que a nonnullis nostris predecessoribus. obmissa. neglecta. seu eciam inmutata fuerunt, supplere ac reformare uolentes, ad omnipotentis dei gloriam et honorem. et beatè Marie matris sue uirginis gloriose. sanctorumque martirum. Wenczeslay et Stanislay pontificis Cracouiensis. ecclesie. patronorum. et in remissionem omnium nostrorum peccaminum, necnon precum venerabilis patris nostri, domini

Digitized by Google

Prandote dei gratia. Cracouiensis. ecclesie. Antistitis intuitu. eidem ecclesie cathedrali. ceterisque collegiatis. secularibus. religiosis. et alijs quibuslibet ecclesijs in nostro dominio constitutis. hanc concedimus libertatem. ut in uillis. possessionibus et prouentibus. et quibuslibet bonis suis olym sibi acquisitis et in posterum quocunque Tytulo acquirendis. abomni seruicio. seruitute. angaria. uexatione. Thelonio. solucione. collecta. exactione. generalibus. uel specialibus. quocumque nomine censeantur. necnon aiurisditione. omnium Castellanorum. Palatinorum et quorumlibet Iudicum, sint perpetuo anobis et nostris successoribus pariter et anobilibus nostris. penitus libere et exempte. ut sic ea que dicti predecessores nostri. singularibus impenderunt ecclesijs. nos in testamentum sempiternum. generaliter omnibus ecclesijs inpendamus. Insuper ut Episcopus cum clero suo possit diuinis laudibus liberius insistere et inuigilare. presertim hostilitatis tempore oracionibus, ipsum qui per tempora fuerit Episcopum et Capitulum suum. totumque clerum abexpedicione qualibet intra uel extra terminos nostros, perpetuo uolumus esse liberos et exemptos. Ita uidelicet quod de uillis. possessionibus. et alijs bonis suis ecclesiasticis. uenire personaliter aut aliquos homines ad expediciones mittere minime teneantur. Hoc dumtaxat excepto. quod tempore incursus subiti Litwanorum de Kylcyensi [2]). et Tarsiensi [3]). Castellanijs, Episcopus homines suos adexpedicionem. prout in quodam alio nostro priuilegio distinximus mittere teneatur. Quas eciam Castellanias pariter et alias per nostros predecessores olym predicte Cracouiensi ecclesie attributas ab omni alia expedicione. seruicio. seruitute. angaria. uexacione. stacione. exactione. Collecta. Thelonio. et iurisdictione. generalibus. uel specialibus. quocunque nomine nunccupentur. anobis et nostris successoribus. atque a castellanis Palatinis et Iudicibus quibuscumque perpetuo uolumus esse liberas et exemptas. Ita quod Episcopus prorsus in eis gaudeat iure ducali et militari. in venando. piscando et alia quecunque uoluerit faciendo. que nostri predecessores olym facere consueuerunt. cum omni iure dominio et honore. Insuper que in dictis Castellanijs iura et staciones in quodam alio priuilegio nobis et nostris successoribus in signum dominij reseruauimus. expremissis causis per presens priuilegium relaxamus. Incuius rei perpetuam memoriam presentem paginam nostri sigilli autentici appensione per manum Twardoslay nostre Curie subcancellarij duximus roborandam. Actum et Datum in colloquio iuxta Sandomiriam. in *Blone* celebrato. anno domini. M. CC. LVIII. Idus Iunij. presentibus nostris nobilibus infrascriptis. Adam Castellano Cracouiensi. Segneuo palatino Sandomiriensi. Nycolao palatino Cracouiensi. Boguslao Castellano Sandomiriensi. Boguta Castellano Wisliciensi. Petro Castellano Lublinensi. Vislao Castellano de *Malogosth*. Iacobo Castellano de *Woynicz*. Petro Castellano de *Czechow*. Iohanne Iudice Sandomiriensi. Nycolao iudice Cracouiensi. Varshyo dapifero Sandomiriensi. Falislao pincerna Sandomiriensi. Gneuomiro dapifero Cracouiensi. Pelca subcamerario Cracouiensi. laurencio subdapifero Sandomiriensi. Mychaele subdapifero Cracouiensi. et alijs militibus infinitis.

Digitized by Google

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony był niegdy pieczęcią, po której tylko sznurek z żółtego i pąsowego jedwabiu pozostał. Ogłoszony drukiem w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 232.

[2]) *Kielce,* miasto obwodowe wojew. krakowskiego.

[3]) *Tarczek,* wieś parafialna w wojew. sandomirskiem, obw. opoczyńskim, pow. szydłowieckim.

LX. 1259. die 11. mensis Aprilis, Cracoviae.

Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, villas capituli cathedralis Cracoviensis in districtu *Tarczensi* sitas, a contributione quadam viginti marcarum in pelliculis marturinis solvenda, liberas declarat [1]).

In nomine domini Amen. Quoniam hanc sibi generosa nobilitas principum quodammodo legem ponit, vt debere se quod sponte tribuit existimet, et nisi in beneficijs suis creuerit, nichil se prestitisse putat. Proinde nos Boleslaus deigracia Cracouie Sandomirie terrarum Dux, Notum esse volumus vniuersis presentibus et futuris. Quod cum olim de maturo baronum nostrorum consilio et assensu, ad honorem omnipotentis dei, ac ob reuerenciam sanctorum Wenceslai et Stanislai martirum, necnon meritorum et precum interuentu Venerabilis patris domini Prandothe, Ecclesie Cracouiensis Episcopi, omnibus villis et possessionibus eiusdem Cathedralis ecclesie ac aliarum Ecclesiarum, que in nostro dominio consistunt, ab omni solucione, Censu vel collecta nobis vel Castellanis seu Pallatinis nostris debitis, omnimodam generaliter dedissemus libertatem, sicut in priuilegio super hoc confecto plenius continetur; Tandemque Nobilis vir Petrus Castellanus Czechoviensis, eiusdem priuilegij non ignorans, a predicto domino Episcopo de Ciuitate et districtu *Tarsensi* [2]) nomine Castellanie sue viginti marcas *Cunarum* [3]) minus iuste coram nobis exigebat, asserens sibi illas solui debere singulis annis. Nos attendentes beneficia uel priuilegia principum benigniter interpretari debere, prefatum Episcopum, Ciuitatem et Castellaniam *Tarsensem* ad solucionem predictarum viginti marcarum Castellano Czechoviensi sentenciamus declarando penitus non teneri; cum prenominatum priuilegium concedendo eodem Castellano sciente et consenciente, nichil omnino fuerit exceptum. Et nichilominus ad omnem super hoc ambiguitatem inposterum tollendam, non expressa seu obmissa in supradicto priuilegio de gracia supplentes speciali, memoratum viginti marcarum debitum perpetuo specialiter relaxamus; prelibato Castellano Czechoviensi et eius successoribus perpetuum super hijs silencium imponentes. In cuius rei testimonium presentem paginam scribi et nostri sigilli appensione fecimus communiri. Actum et datum Cracouie, Anno domini M. CC. LIX. III. Idus Aprilis, presentibus Nobilibus infrascriptis: Segneo palatino Sandomiriensi, Nicolao palatino Cracouiensi, Boguslao Castellano de *Woynicz*, laurencio subdapifero Sandomiriensi, Michaele subdapifero Cracouiensi, et alijs militibus infinitis.

[1]) Oryginału archiwum kapitulne nie posiada. Tekst niniejszy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 19, stronie odwrotnej.

Digitized by Google

[2]) *Tarczek*, wieś parafialna w województwie sandomirskiem, obwodzie opoczyńkim, powiecie szydłowieckim.

[3]) Zanim bita moneta rozpowszechniła się u nas do tego stopnia, iż mogła służyć jako ogólny środek obiegowy, co dopiero w XIII wieku się stało, wszelkie daniny składano nie w pieniądzach, lecz w płodach natury. Ztąd też daniny te brały swą nazwę od przedmiotu, w jakim były składane, n. p. powołowe, krowa podworowa, owca, narzaz, osep, czasza miodu itp. Rozwój wszelako wewnętrznych stosunków zrodził potrzebę obmyślenia jakiegoś środka obiegowego, któryby brak monety zastąpił. Najbardziej ku temu nadawały się łupieże zwierzęce, a zwłaszcza łupieże pomniejszych gatunków zwierząt, jak kun, wiewiórek, popielic itd. grubsza bowiem zwierzyna należała do przywilejów książęcych. Za tem poszło, iż poczęto opłacać daniny a nawet dziesięciny zamiast w naturze, w odpowiedniej ilości skórek kunich lub wiewiórczych. (Obacz dokument Idziego biskupa tuskulańskiego dla klasztoru tynieckiego r. 1105 (?) wydany: » . . de qualibet curia quolibet anno urna mellis et quatuor asperioli«. Cod. diplom. Tinecen. Lwów 1871, str. 3.; bulę Innocentego II dla arcybiskupstwa gnieźnieńskiego z r. 1136: » . . decimationes pellium vulpinarum et mardurinarum . . «. Raczyński: Cod. diplomat. Majoris Poloniae. Posnaniae 1840, str. 1 i 3; bulę Grzegorza IX z r. 1232: » . . ut in terra Mazouiensi tam circa *bug* quam alias soluantur manipulares decime, ubi hactenus consueuerunt soluere cunas vel asperiolos pro decimis . . . «; przywilej Konrada księcia mazowieckiego i kujawskiego z r. 1203, a właściwie około r. 1239 wydany: » . . de homine qui cum bonis suis ascendit contra *Bug* transferens mansionem suąm superius soluit VI cunas in *Brensck* et in *Brok* VI cunas . . . «; przywileje Konrada ks. mazowieckiego z r. 1231 i Ziemowita z r. 1257: » . . wacca poduoroua uel cune pro poduoroue siue illud quod dicitur *narzaz* de predictis villis non accipietur . . . « Kodeks dypl. księstwa mazowieckiego, Warszawa 1863, str. 4, 21, 7, 338; wreszcie przywilej Bolesława Wstydliwego z r. 1258: » . . castellanus de Voynich homines . . . abbatis Tinchiensis . . ad nostram evocasset presenciam, et ab eis exactionem videlicet duorum asperiolorum de singulis curiis annuatim iudicialiter expeteret . . « Cod. diplom. Tinecen. str. 28 i 29)

Na Rusi już w wieku IX, X i XI skórki popielicze, kunie i wiewiórcze stanowiły główny przedmiot danin, a nawet cały system kar był głównie na skórkach oparty. (Obacz latopis Nestora w Bielowskiego: Monumenta Poloniae historica. T. I, str. 564 i nast. tudzież Rakowieckiego Prawdę Ruską T. I i II. Warszawa 1820 i 1822). W obiegu handlowym zaś na Rusi używano nietylko całych skórek, ale nawet samych główek, mordek, uszków, nóżek itp. W Sommersbergu znachodzimy ślad, iż u nas jeszcze w XIII wieku główki wiewiórcze były w obiegu. (Sommersberg: Silesiacarum rerum scriptores. T. II, str. 95: » . . eiusdem tempore regis (Wenceslai) et grossi parvi argentei erant portati Cracoviam, ubi prius cum nigro argento et pelliculis de capitibus aspergelinis graviter forisabant . . «).

Możemy również twierdzić, iż i u nas jak daniny, tak też i kary sądowe były pierwotnie w łupieżach zwierzęcych opłacane. Zwyczaj ten przechował się bardzo długo, bo jeszcze w XIV wieku był częściowo w użyciu. Mianowicie świadczy o tem artykuł XCV ogólnego zwodu statutów wiślickich, który za nieprawną naganę wyroku sądowego przyznaje kasztelanowi krakowskiemu łupieże gronostajowe, sandomirskiemu i lubelskiemu, tudzież każdemu wojewodzie łupieże łasicze, sędziom krakowskiemu i sandomirskiemu łupieże kunie, podsędkom saś i pisarzom ziemskim łupieże lisie. (Helcel: Starodawne prawa polskiego pomniki. T. I, Kraków 1856, str. 117).

Łupieże zwierzęce w obiegu liczono na grzywny, jak nam dowodzi przywilej powyższy Nr. LX. Czy grzywna kun lub wiewiórek miała pierwotnie takąż samą wartość, co grzywna srebra, na to nie mamy żadnych dowodów; że jednak później, a zwłaszcza w XIII wieku zeszła w wartości do $^1/_3$ grzywny srebra, to zdają się wyjaśniać następujące skazówki.

Wiadomo nam, że kary sądowe tak zwane siedmdziesiąt grzywien, pięćdziesiąt grzywien, pietnaście grzywien itd. nie wynosiły w rzeczywistości tyle grzywien srebra, jakby ich nazwa wskazywała, lecz daleko mniej. Mianowicie zaś liczono w XIII

Digitized by Google

wieku trzy grzywny kary na jednę grzywnę rzeczywistą. (Obacz Księgę prawa zwyczajowego polskiego z wieku XIII, w Helcla Starodawnych prawa polskiego pomnikach, T. II, Kraków 1870, na str. 24); zaś w XV wieku dopiero pięć grzywien kary jednę grzywnę srebra stanowiły. (Helcel: Starodawne prawa polskiego pomniki, T. I, str. 69. Lelewel: Polska wieków średnich, T. III, str. 82). Otóż, gdy kary te pochodzą z wieku XII, a może nawet z XI wieku, a zatem z czasów, kiedy jeszcze łupieże kunie i wiewiórcze zastępowały u nas bitą monetę, przeto też nazwy ich przedstawiały ilość grzywien nie w srebrze lecz w łupieżach. I tak kara siedmdziesiąta znaczyła siedmdziesiąt grzywien kun lub wiewiórek, nie zaś tyleż grzywien srebra, itd. okrom kary tak zwanej »trzysta«, która jako najmniejsza, nie znaczyła trzysta grzywien łupieży, lecz tyleż kruszyn soli. (Obacz powołaną wyżej księgę prawa zwyczajowego polskiego z XIII wieku). Że zaś jak już wzmiankowaliśmy, płacono w XIII wieku jednę grzywnę rzeczywistą za trzy grzywny kary, więc grzywna kun lub wiewiórek wartałaby $^1/_3$ część grzywny srebra.

Tym sposobem rozjaśnioną zostaje zarazem owa pozorna sprzeczność między statutowemi nazwami kar, a ich rzeczywistem znaczeniem, z czego przepisywacze naszych prawnych kodeksów w XV wieku sprawy sobie zdać nie umieli.

[4]) W kopiarzu mylnie »Sandecensi». Bogusław był bowiem od r. 1255 kasztelanem sandomirskim, zaś kasztelanem sądeckim był podówczas Gedko.

LXI. 1260. mense Maio.

Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, libertates et immunitates monasterio Cisterciensium Wąchoccensi a praedecessoribus suis impertitas, renovat et auget, possessionesque eiusdem monasterii confirmat [1]).

In nomine patris et filij et spiritus sancti amen. Quia totus mundus exigentibus humani generis peccatis varijs est subiectus casibus, ne malicia hominum locum in malis inueniat euentibus, Nos Boleslaus filius Lesconis diuina disposicione ducis (s) Cracouie et Sandomirie, non sine cordis magno dolore merentes desolacionem monasterij de *Wachocko* [2]) Cisterciensis ordinis, per Tartaros factam, quod monasterium in honorem beatissime semperque virginis Dei genitricis Marie est fundatum, cui priuilegia, libertates, immunitates, possessiones et eorum beneficia, que per nostros progenitores, videlicet ducem Casimirum et patrem nostrum ducem Lesconem et eciam per nos et alios nobiles terre et quosque fideles eidem sunt ecclesie collata, ad instar priorum priuilegiorum in presenti instrumento, prout potuimus in memoria habere, scripto commendare et singula distinguere et subnotare demandauimus. Imprimis ipse locus, in quo est claustrum edificatum, et ville in eodem territorio locate: villa claustro proxima cum syluis, mellificjo, castoribus in *Kamena* [3]) fluuio, et omnibus alijs vtilitatibus. Item villa que dicitur *Scarzysko* [4]), in *Monachia* [5]) tres sortes, item *Bzyno* [6]) cum omnibus vtilitatibus, que fuit comitis Nicolai Magni. Item *Sirchin* [7]) cum suis heredibus, mellificijs, venacione, castoribus in *Kamena* et *Luchnia* fluminibus et ceteris vtilitatibus, quam possessionem dominus Iuo, filius comitis Pauli contulit cenobio dicto tempore, quo fuit cancellarius domini ducis Lesconis, postea vero factus est episcopus Cracouiensis ecclesie. Item *Wirzbicza* [8]) cum suis pertinencijs et omnibus vtilitatibus, mellificio, venacione, castoribus, quam comes Otto et Cristinus filius Potreconis frater eius dederunt. In qua dominus Lesco ad peticionem domine Grymislaue

Digitized by Google

vxoris sue talem constituit libertatem, quod omnia iura et soluciones, que ad eum spectabant, dicto claustro indulsit, castores datos simul et falcacionem remisit, forum liberum haberi ad ecclesiam instituit, sub eadem libertate, qualem dominus episcopus in *Tarsch* [9]) iure theutonicorum habet, et quod nullus colonus, siue liber vel asscripticius et eciam aduena in foro ipso vel villis circumpositis coram palatino et ad castellanos quosque peruocentur, non eis in aliquo iure respondere teneantur; sed ducis terre literis et sigillo pariter ad presenciam ipsius ducis citabuntur, et hoc tantum in causa sanguinis. Cum autem homicidium inter duos homines liberos vel ascripticios perpetrandum (s) fuerit, penam sanguinis dictum claustrum percipiet; et iste lex in omnibus villis eiusdem custodiatur monasterij. Item ad castra edificanda vel reparanda non ibunt, neque ad expediciones, nec pro terre defensione. Item villa que nominatur *Sobubowo* cum castoribus in fluuio *Czelecha* et *Pachmia*, quos pro patris nostri anima dedimus simul cum taberna. Item villa de *Wilskouiche* [10]), quam Nicolaus Repczol cancellarius ducis Lesconis, patris nostri donauit cum castoribus in lacu et alijs fluminibus ipsius ville. Item predium de *Hronow* [11]) quod Lutogneus filius Potrce dedit. Item *Iablonicza* [12]) cum castoribus in ipso fluuio, quam Wszeborius filius Cristini contulit. De *Chornow* [11]) pars ville, quam Crim miles contulit, et alia pars apud quosdam milites comparata. Item *Waryszow* [13]), que pro anima comitis Markussonis de *Szanistow* est data, cum castoribus in *Radomira* [14]) et *Sepla* [15]) cum alijs riuulis per nos superadditis. Item villa *Erze* iuxta *Tarschc*, quam dedit Lambertus frater Herubini de *Wysoka*, et pars ab archidiacono Alberto empta, et sors Craycons ab ipso Craycone data; sors eciam similiter a filijs eius pro sedecim marcis empta iuxta dictam villam. Item *Pruszinowicz* [16]), quam Humbertus canonicus Sandomiriensis dedit; ibidem eciam sors *Kobulcze* ad quercum per nos donata in recompensacionem decime de *Bartodzey* [17]), quam decimam tenet ecclesia de *Strozy*. Item predium de *Lissow* [18]), quod Markussius abbas de *Wachocko* cum suis fratribus emit ab Alexandro albo de Sandomiria pro octuaginta marcis puri argenti; et iuxta villam ipsam terra quedam, quam idem abbas comparauit a Grotone filio Theodorici Mancine consensu fratrum ipsius Grotonis, pro quadraginta marcis et quatuor puri argenti. Item predium ad *Lukawa* [19]) ad pontem *Slemrzyn* [20]) super ipsius fluuium, cuius racio talis est: Comes Marcus primum aliquas sortes dedit, postea dux [21]) Lesco sortes duodecim decimorum [22]) ibidem adiunxit. Postmodum abbas Martinus terram quandam a Floriano et fratre eius Volissone in eadem villa comparauit. Demum nos pro salute nostra cum matre nostra domina Grymizlawa pro anima patris nostri sortem Dulonis et aliam Sdychonis dicte ville computauimus, pariter cum hereditatibus [23]), et ita in vnum possessio est continuata et granicies per nostrum nuncium et viciniam circumdata. Ipsa vero villa tabernam et teloneum ad pontem ab antiquis habet temporibus. Item possessio ad lapidem antiquum [24]) iuxta quem villa iacet de *Ostrow* [25]), cuius partem Herbertus cleri-

Digitized by Google

cus dedit, aliam partem claustrum prefatum ą Petro filio sculteti et filijs Lamberti, Iohanne et Stephano, pro quadraginta marcis puri argenti comparauit; terciam vero particulam abbas domus ab ecclesia Sandomiriensi per commutacionem obtinuit. Item prediolum ad pontem de *Sulcouicz* [26]), cuius quandam porcionem Suensza consensu nostro, dedit claustro, Cusina vero frater suus partem, que eum contingebat ibidem, claustro eidem vendidit. Reliquum autem Petrus filius Iohannis pro anima fratris sui Prybislai dicte ecclesie assignauit. Item possessio, que vocatur *Radomici* [27]), ipsam nos et mater nostra cum omnibus vtilitatibus, mellificio, castoribus, venacione, pro salute nostra dedimus et herede nomine Thomka. Item villa *Oran* [28]), quam Mirogneus filius Michaelis dicto monasterio obtulit. Item villa, que nominatur *Dolusżyce* [29]) iuxta *Bochnam*, cuius partem quandam nos in eleemosynam dedimus, quandam vero abbas Martinus et fratres a preposito et conuentu monialium de *Staniątki* [30]) pro debito susceperunt; reliquum ab Hensiro milite et fratribus suis pro viginti marcis puri argenti ijdem fratres comparauerunt. Item ibidem silua, que vocatur *Olchowa* [31]), quam pro *Damkow* [32]) a comite Varsone receperunt. Et ita vna possessio ducis authoritate est affecta, et confirmata cum syluis, pratis et omnibus vtilitatibus. Ista sunt, que prelibatum cenobium sicut multis constat, vero titulo et continua possessione semper habuit; ex quibus quedam tempore patris nostri, quedam vero diebus nostris fuerunt prenominate ecclesie a fideli-(bus) collata, et in scriptis redacta, priuilegijs patris nostri corroborata. Nos igitur de misericordia omnipotentis dei confidentes, pro salute nostrorum parentum et nostra intencione retribucionem . . . . [33]) domus in nostra necessitate fideliter nobis astitit et sedulum obsequium in spiritualibus et temporalibus impendit, eius priuilegia antiqua et noua in vnum redacta confirmamus, ipsum monasterium et eius possessiones, colonos ascripticios siue liberos immunes protestantes ab omnibus solucionibus siue exaccionibus ducalibus, castrorum, forensium, telonearіorum, siue sint ordinarie siue extraordinarie; non citabuntur, nisi coram domino duce terre, litera tantum et sigillo eius, *powoz* ut non ducant, *strożam* non soluent, et cetera, que secundum consuetudinem terre antiquam, uel eciam noua emerserint, non cogentur facere, sed in omni iure sepius dicte solummodo respondebunt ecclesie. Acta sunt anno domini Millesimo ducentesimo sexagesimo, in festo Stanislai Sancti, nostris militibus multis presentibus, et sigillo nostro per dominum Fulconem Cancellarium nostrum et Twardoslaum subcancellarium communita.

[1]) Oryginalnego przywileju archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy atoli znajduje się skopiowany w księdze manuskryptowej kapituły katedralnej krakowskiej, zwanej »Liber Archivi 2.« w części IX, pod Nr. 72 i 73. Niniejszy przywilej zatwierdził Władysław Łokietek w Sulejowie dnia 28 czerwca 1318, któreto zatwierdzenie pod tymże rokiem zamieszczamy.

[2]) *Wąchock*, miasteczko w województwie sandomirskiem, obwodzie opatowskim, powiecie soleckim położone.

[3]) *Kamienna*, rzeczka płynąca pod *Wąchockiem*, a pod *Pawłowicami* wpadająca do *Wisły*.

Digitized by Google

[4]) *Skarżysko kościelne*, wieś parafialna w obwodzie opatowskim, powiecie soleckim.

[5]) *Mniszek*, wieś parafialna w województwie sandomirskiem, obwodzie i powiecie radomskim.

[6]) *Bzin*, wieś w parafii *Skarżysko kościelne* położona.

[7]) Wsi podobnej nazwy nad rzeczką *Kamionną* nie znajdujemy.

[8]) *Wierzbica*, miasteczko w województwie sandomirskiem, obwodzie i powiecie radomskim.

[9]) *Tarczek*, wieś parafialna w województwie sandomirskiem, obw. opoczyńskim, powiecie szydłowieckim.

[10]) *Wilczkowice*. Kilka jest miejscowości tej nazwy w województwach sandomirskiem, krakowskiem i mazowieckiem, lecz któraby była, wskazać nie możemy.

[11]) *Chronów*, wieś w obwodzie i powiecie radomskim, parafii *Mniszek*.

[12]) *Jabłonica*, wieś w obwodzie szydłowieckim, powiecie opatowskim, parafii *Borkowice*.

[13]) *Wawrzyszew*, wieś w obwodzie i powiecie radomskim, parafii *Mniszek*.

[14]) *Radomierz*, rzeka wpadająca do *Radomki*.

[15]) *Ciepła*, pomniejsza snać rzeczka wpadająca do *Radomki*.

[16]) *Prusinowice*, wieś w obwodzie i powiecie opatowskim, parafii *Waśniów*.

[17]) *Bartodzieje*, wieś w obw. i pow. radomskim, parafii *Goryń*.

[18]) *Lisów*, wieś w obw. i pow. sandomirskim, parafii *Malice*.

[19]) *Łukawa*, wieś parafialna w obw. i pow. sandomirskim.

[20]) Długosz zamiast *Slemrzyn* podaje *Niewierszyn*. (Lib. Ben. III, 410).

[21]) w kopiarzu zamiast »dux«, mylnie »duas«.

[22]) w kopiarzu stoji »decimarum«, lecz mniemamy słusznie, iż to jest prosty błąd kopisty, który w XV wieku nie mógł już wiedzieć, coby oznaczał wyraz »decimorum«, więc go na dobrze znany wyraz »decimarum« przekręcił, i tym sposobem zrozumienie przedmiotu utrudnił. »Sortes duodecim decimorum« ma bowiem oznaczać źrebia czyli działy, na których byli osadzeni ci niewolni poddani, których w dokumentach z XII i pierwszej połowy XIII wieku pod nazwą łacińską »decimi« przytoczonych napotykamy. Uczeni badacze średniowiecznych dziejów naszych: G. A. Stenzel, a za nim A. Z. Helcel i inni nazwę »decimi« stąd wywieść usiłują, jakoby ci niewolni poddani dziesięcinę nie kościołowi, lecz panującej głowie narodu składali, i wskutek tego »decimi« zwani byli; któryto wyraz tyleż ma oznaczać co »decimarii«. (Obacz: Tzschoppe i Stenzel: Urkundensammlung zur Geschichte des Ursprungs der Städte in Schlesien und der Oberlausitz. Hamburg 1832, str. 66, tudzież Antoniego Zygmunta Helcla: Badania w przedmiocie historyi dziesięcin kościelnych w Polsce. Warszawa 1863, str. 9). Mniemał nadto Helcel, jakoby to składanie dziesięciny panującemu księciu jeszcze w pogańskich czasach początek swój wzięło.

Wszelako uczone te wywody pozostały tylko hipotezą, której źródła historyczne dotąd w niczem nie poparły. Przeciwnie, komu znany jest system danin i powinności poddańczych u nas w wiekach średnich, tudzież pojęcie praw książęcych i sposób zaspokajania potrzeb tak publicznych, jako też tych, które książęcego dworu dotyczyły, dostrzeże łatwo, że tam do nakładania dziesięciny świeckiej nie było ani powodu, ani potrzeby. Ówczesne społeczeństwo nasze składało się głównie z dwóch klas, mianowicie z rycerstwa »milites«, na którem oprócz służby wojennej żadne inne nie ciążyły powinności, ani daniny, i z klasy poddańczej, tak zwanych »rustici«, którzy się znowu na dwie główne dzielili kategorye, to jest na »liberi« tudzież »ascripticii«. Otóż ci »rustici« byli pierwotnie wraz z całem swem potomstwem, dobytkiem i ziemią wyłączną własnością panującego księcia, który nimi rozporządzał do woli, przenosił ich z miejsca na miejsce, a nawet z prowincyi do innej prowincyi, zabierał im źrebia przez nich posiadane, i nadawał takowe klasztorom lub kościołom, onym w zamian za to inne do osiedlenia przeznaczając miejsca, albo też ich samych wraz z potomstwem i ziemią, kościołom lub klasztorom, a zapewne i rycerstwu nadawał, wskazując im z góry jakie posługi nowym swym panom pełnić mają. (Obacz przywilej Henryka Brodatego z r. 1204 wydany dla klasztoru trzebnickiego: »item dux contulit . . . decimum Legnicensem . . . ut sit cementarius cum poste-

Digitized by Google

ritate« . . ., » . . quem dux de decimis ad mellificia contulit . . «, lub »dux dimisit eum de fabris ad ortum colendum . . «. Übersicht der Arbeiten und Veränderungen der schlesischen Gesellschaft für vaterländische Cultur. Breslau 1842, str. 167), lub też przekazywał ich na posługi do grodów (naroczniki), lub nawet ich wyzwalał (Obacz przywilej Henryka Brodatego z r. 1223 dla klasztoru lubiąskiego: » . . a jugo servitutis, quo hactenus subjecti fuerant liberos esse deinceps concessi, concedens eisdem jus quod *Lasanki* dicitur perpetuo habendum . . « itp. Büsching: Leubus, str. 83), i znowu do pierwotnego poddaństwa sprowadzał (»pristine mancipavit servituti . . «), itd. Na tychto poddanych spoczywał wyłącznie cały ciężar danin i powinności, czyto publicznych, czy też dworu książęcego dotyczących. Oni z obowiązku swego budowali i naprawiali zamki i mosty, pomagali przy obwarowaniu miast, dawali stróżę do pilnowania grodów i miast warownych, dostarczali przewodnika, przewozu i podwód czyto dla wojska, czy dla księcia i jego drużyny, czy też dla jego wysłańców i urzędników, a nawet dla kupców i przybyszów, robili przesieki w lasach celem przeprowadzenia dróg lub granic, dawali na publiczne potrzeby poradlne, podymne, pomocne itp., utrzymywali stany i stanowiska książęce, oddawali na dwór jego daniny stołowe, jakoto: powołowe, krowę podworową, narzaz, owce, cielęta, miód itd. i zastawę na stół książęcy podczas godów, tak zwane godne, dawali żywność służebnikom i posłom książęcym, poborcom skarbowym i przeciągającemu wojsku, paśli książęce konie i żywili picowników, utrzymywali książęcych piwowarów, miodosytników i piekarzy, dostarczając im potrzebnych produktów, strzegli zwierzyny książęcej, tudzież bobrów i gniazd sokolich, udzielali stanu i pomocy książęcym łowcom, bobrownikom i sokolnikom, dawali żywność dla psów książęcych, musieli gonić za ich śladem i za śladem ranionej zwierzyny itp. a nawet dostarczać stróży do pilnowania książęcego dworu. Daniny te prócz niektórych, nie były ani co do ilości, ani co do czasu ich poboru ściśle oznaczone, lecz nakładano i pobierano takowe, ilekroć się potrzeba tego okazała. Na cóż więc miał książe wprowadzać nowy, zwyczajowi krajowemu przeciwny system danin, mianowicie dziesięcinę, skoro drogą istniejących już i zwyczajem uświęconych danin wszelkie potrzeby kraju i dworu dowolnie mógł zaspokajać. Przeciwnie, widzimy iż dziesięciny kościelne obok danin i powinności świeckich tak były uciążliwe dla klasy poddańczej, iż książęta raczej usiłowania swe kierowali, iżby niektóre kategorye zwłaszcza najbiedniejszych wieśniaków od dziesięciny kościelnej wcale wykupić, innym zaś przez zamianę dziesięciny snopowej na osepową i pieniężną, ciężaru ulżyć. (Obacz w tej mierze Stenzla: Urkundenbuch des Bisthums Breslau, str. 2, tudzież A. Z. Helcla: Badania w przedmiocie historyi dziesięcin kościelnych w Polsce).

Wreszcie i nazwa »decimi« tak wyłącznie w przywilejach na oznaczenie owej kategoryi niewolnych poddanych używana, nie wykazuje żadnego związku z dziesięciną. »Decimus« bowiem jest przymiotnikiem liczbowym, odnosi się zatem do pewnego stosunku liczbowego, gdy przeciwnie od »decima« byłby przymiotnik »decimarius«, który raz jeden tylko użyty znajdujemy w przywileju Anastazyi wdowy po Bogusławie I księciu Lutyków, z r. 1188, i to z dodatkiem »quos decimarios usitato nomine appelare solemus«, jakby dla przestrzeżenia, iż nie są to dziesięcinniki, lecz ich tylko tak zwano zwyczajnie. (Hasselbach i Kosegarten: Codex Pomeraniae diplomaticus. Greifswald 1862, str. 160).

Musimy przeto porzucić hipotezy Helcla i Stenzla jako niewytrzymujące krytyki, a natomiast poszukać, czy nie znajdziemy jakiego związku owych decimów z pozostałemi szczątkami dawnych urządzeń włościańskich u nas.

Otóż przede wszystkiem napotykamy w buli papieża Innocentego II z r. 1136, wydanej dla arcybiskupstwa gnieźnieńskiego, wyraźny ślad łączenia niewolnych poddanych, zwłaszcza na roli osadzonych, po stu w jednę całość. (»Item abbatia sanctae Mariae in castello Lanciciae cum centum servis et villis eorum«. Raczyński: Kodex dyplomatyczny Wielkiej Polski, Poznań 1840, str. 4). Dalszy i już obszerniejszy ślad takiego urządzenia napotykamy w przywileju księcia Przemysława wielkopolskiego z r. 1242, w którym między posiadłościami klasztoru lubińskiego widzimy wyszczególnionych także dwóch setników, wraz z podwładnymi onymże poddanymi klasztoru, tudzież wsiami w których ci poddani mieszkali i daninami, jakie składać byli obo-

Digitized by Google

wiązani (» . . centurionem et omnes homines ad eum pertinentes cum solutione *stroża, stan, narąż, povoż,* cum aliis exactionibus *poradlne* super istos et alios omnes homines ecclesiae; hae sunt villae praefati centurionis . . .«, i znowu dalej: » . . *Radlevo, Ossice, Stanchovo, Dalevo,* etc. cum centurione et cum hominibus et sortibus eorum circum quaque adjacentibus et praefata solutione . . . «. Raczyński: Kodeks dypl. Wielkiej Polski, str. 22). Ostatnie wreszcie wspomnienie owych centurionów znajdujemy w niedrukowanym przywileju bez daty Konrada księcia mazowieckiego i krakowskiego (zapewne około r. 1242), w którym tenże klasztorowi jędrzejowskiemu dwa źrebia w *Waślinie* nadaje, będące niegdyś pod zwierzchnictwem książęcego setnika (» . . contuli fratribus de Andrzeiow duas sortes in Waslin iure hereditario possidendas, de quibus centurio meus Golecz conquerebatur.« Kopiarz przywilejów jędrzejowskich).

Z zestawienia tych trzech dokumentów, już nam się nietylko owo prastare setkowe urządzenie niewolnych poddanych jasno przedstawia, ale nadto wykazuje się choć po części władza i zakres działania setników. Byli oni zatem bezpośrednimi naczelnikami centuryj włościańskich, poborcami danin książęcych w swych centuriach, a może także naczelnikami tych włościan podczas wyprawy wojennej. Pierwotnie należeli oni wraz z swemi centuryami wyłącznie do księcia, a następnie w drodze przywilejów przeszli po części na własność klasztorów lub kościołów; skąd także wynika, iż nie należeli do klasy rycerskiej »milites«, lecz do klasy poddańczej.

Otóż do tejto setkowej organizacyi poddańczej mniemam odnieść należy także naszych »decimów«. A w takim razie jedno z dwóch przypuszczeń postawionych przez Helcla w rozprawie wyż wspomnianej, iż osady naroczników i decimów łączyły się może z pierwotną organizacyą gminną dzisięciorodzinnych siół, tudzież z prastarym u Słowian obowiązkiem uzbrajania na wojnę jednego przez dziesięciu mieszkańców wojaka, mogłoby mieć prawdę za sobą.

Co do nas przechylamy się chętniej do drugiego wniosku, iż pierwotnie nazwę «decimus« nosił właśnie ten dziesiąty, który do służby wojennej był przeznaczony; ku temu przypuszczeniu zaś skłaniają nas następujące powody. Popierwsze, iż organizacyi setkowej przypisujemy przede wszystkiem pierwotnie wojenne znaczenie; powtóre iż gdybyśmy przypuścili, że »decimi« są naczelnikami dziesięciorodzinnych siół, toć w przywilejach czytalibyśmy niewątpliwie tak jak przy setnikach: »centurio cum hominibus et villis eorum«, tak tu: »decimus cum hominibus et villis eorum«, czego nigdzie nie napotykamy; nadto byliby ci »decimi« tylko po jednemu w każdem siole, gdy tymczasem napotykamy niekiedy całe sioła przez samych tylko decimów osiedlone. (Obacz przywilej Henryka Brodatego z r. 1223, w Büschinga: Leubus, na str. 83).

W przywilejach małopolskich, mianowicie Konrada krakowskiego i łęczyckiego z r. 1243, tudzież Bolesława Wstydliwego z lat 1245 i 1262, wydanych dla klasztoru staniąteckiego (Rzyszczewski: III, 43, 56, 83), napotykamy inny jeszcze rodzaj setek poddańczych, tak zwane »*pstre sto*«, »varium centum«, które również miało swoich setników. Jaka mogła zachodzić różnica między stem zwyczajnem a pstrem, nie podobna odgadnąć; to jednak pewna, że naczelnicy tej ostatniej kategoryi setek poddańczych, tak zwanych *pstrościców,* daleko większe mieli znaczenie, niż zwyczajni setnicy, i że się to równało nawet pewnej godności, jak nam tego dowodem wyrok Mszczuga sędziego i Przybysława podsędka krakowskich z r. 1322, w którym między świadkami czytamy: »Comite Stephano Rozwora honorato dignitate *pstre sto*«. (Przywileje kapitulne).

Że wreszcie organizacya setkowa rzeczywiście prastarych sięga czasów, świadczy za tem ta okoliczność, iż owych decimów znachodzimy zarówno u nas i na Szlązku, jak na Pomorzu, u Lutyków i na Rugii, gdzie ich słowiańskiem mianem »dessitli« zwano. (Obacz przywileje Bogusława I księcia Lutyków z r. 1186, wdowy jego Anastazyi z r. 1188, tudzież Wisława I księcia rugijskiego z r. 1232, w Hasselbacha i Kosegartena: Codex Pomeraniae diplomaticus, Greifswald 1862, str. 142, 160, 439).

[23]) tak w kopiarzu; winno być atoli »cum heredibus«. Owi Dul i Zdych byli bowiem »ascripticii«, a zatem wraz z źrebiami swemi klasztorowi nadani zostali.

[24]) [25]) *Kamień,* wieś wedle Długosza w parafii *Sandomirz* położona. *Ostrów*

Digitized by Google

będzie w takim razie dzisiejszy *Ostrówek*, położony naprzeciw *Kamienia*, lecz już po prawym brzegu rzeki *Wisły*.

[26]) miejscowości tej lub podobnej nazwy nigdzie w pobliżu *Sandomirza* nie spotykamy.

[27]) *Radomice*, wieś w obwodzie stopnickim, powiecie szydłowskim, par. *Lisów*.

[28]) wedle Długosza dzisiejszy *Marzysz*, wieś w obw. i powiecie kieleckim, parafii *Lisów* położona.

[29]) *Dołuszyce*, wieś w obw. dawnym bocheńskim, powiecie wiśnickim, parafii *Wiśnicz*.

[30]) *Staniątki*, wieś w obwodzie dawnym bocheńskim, powiecie niepołomickim, parafii *Brzezie* położona, siedziba zgromadzenia panien Benedyktynek.

[31]) *Olchowa*, wieś w obwodzie bocheńskim, powiecie i parafii *Wiśnicz*.

[32]) *Denków*, wieś parafialna w województwie sandomirskiem, obwodzie i powiecie opatowskim.

[33]) miejsce puste zostawione w kopiarzu i niewypełnione.

Innych miejscowości i nazw ani na mapach, ani w tabelach odszukać nam się nie udało.

LXII. 1261. die 18. mensis Decembris, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, quasdam sortes rusticorum suorum in villis *Szczytniki* et *Brzezie* ecclesiae cathedrali Cracoviensi confert [1]).

In nomine domini amen. Quoniam non est priorum memoria, sed nec eorum quidem, que nunc fiunt, erit recordacio in futuro, Summopere curandum est, ut gesta transitoria scripture testimonio comendentur noticie posterorum. Eapropter notum sit vniuersis tam presentibus quam futuris, Quod nos Boleslaus deigracia dux Cracouiensis et Sandomirie, inspectis varijs perturbacionibus et incomodis, que Sanctuarijs [2]) Ecclesie Cracouiensis ex permixtione agrorum quorundam hominum nostrorum in *Sczythniky* [3]) cum agris ipsorum sepissime prouenire solebant, paci et tranquilitati eorundem, ymo pocius ipsius ecclesie memorate, quam ob reuerenciam beati Stanislai gloriosi martiris gracia prosequimur speciali, pia sollicitudine prouidere volentes, sortes quas in dicta villa *Sczythnykj* homines nostri *pecheneri* videlicet *Cesle* hactenus possederunt, Necnon et sortem Sdimirj et (s) hominis nostri sitam in *Brzeszye* [4]) prope fluuium *Rudawa*, eidem ecclesie conferimus Iure proprietatis perpetue possidendas. Promittimus eciam Canonicis ecclesie sepedicte de terra vacante ad vnum *plugonem* vbicunque idem Canonicj elegerint, pro sue arbitrio voluntatis. Volumus insuper, quod eedem sortes habite et hebende eadem gaudeant pocius libertate, qua cetere ville Ecclesie sepefate. Verum hominibus, quorum fuerunt sortes predicte, districte precipientes iniungimus, quatinus infra Quadragesimam proximo venturam de supradicta villa *Sczythnyky* omnino recedant, et domos suas remouere procurent, Alioquin idem Canonicj audacitate nostra, quam eis iam concedimus extunc ipsos eyciant, et domos eorum si noluerint faciant penitus demolirj. vt autem hec nostra donacio inviolabiliter ab omnibus obseruetur et perpetue robur optineat firmitatis, nostrj appensione Sigilli presentes literas fecimus communirj. Actum in Cra-

Digitized by Google

couia, Anno domini Millesimo ducentesimo sexagesimo (primo) [5]), quindecimo Kalendas Ianuarij, presentibus hijs: domino Perpelcone Cancellario nostro, domino Lyassotha preposito Sandomiriensi, Thwardoslao Succancellario nostro, Laurencio filio Strzeschconis|Succamerario nostro, Mironego filio dirsicraij [6]), Mikulone filio Setheslaj [7]), Salomone Ciue Cracouiensi, Bencone de Sale.

[1]) Oryginalnego przywileju kapituła katedralna nie posiada. Tekst powyższy przez kopistę niedbale przepisany, podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 468.

[2]) Sanctuarii, bylito niewolni poddani, przeznaczeni do służby przy kościele katedralnym krakowskim. Od nich bierze swe nazwisko wieś *Świątniki*, położona tuż przy *Szczytnikach*, w parafii *Brzezie*.

[3]) *Szczytniki*, wieś w obwodzie dawniej bocheńskim, powiecie niepołomickim, parafii *Brzezie* położona.

[4]) *Brzezie narodowe*, wieś w parafii *Bolechowice*, o $1^3/_4$ mili od Krakowa odległa.

[5]) W kopiarzu mylnie podany jest rok 1260; winien być bowiem rok 1261, gdyż w r. 1260 a nawet i w r. 1261 był kanclerzem jeszcze Pełka, a po nim dopiero Przedpełk powtórnie kanclerstwo objął. (Rzyszczewski: III, 78, 79, 82). Ponieważ atoli Przedpełka już w dniu 9 maja 1262 kanclerzem czytamy (obacz przywilej N. LXIV), data zaś niniejszego przywileju jest z grudnia, gdy nadto Wawrzyniec podkomorzy i Salomon mieszczanin krakowski na innych przywilejach już w r. 1261 jako świadkowie występują, przywileje wreszcie Bolesława Wstydliwego wydane w r. 1262 dla klasztoru staniąteckiego (Rzyszczewski III, 82 i 84), na których Lassota proboszcz sandomirski i Przedpełk kanclerz świadkują, z powodu indykcyi IV, która na rok 1261 przypada, również na tenże rok 1261 przenieść należy, przeto przyjmujemy rok 1261 jako datę wystawienia niniejszego przywileju. Sprzeczność jaka się okaże, jeśli zamieszczone w Rzyszczewskim powyższe dwa staniąteckie przywileje na koniec grudnia 1261 przełożymy, tem się wytłumaczy, iż koniec grudnia r. 1261 wedle rachuby kalendarzowej w archidyecezyi gnieźnieńskiej podówczss praktykowanej, był już początkiem r. 1262.

[6]) W kopiarzu mylnie »dirdunay«.

[7]) W kopiarzu mylnie »secherlaj«.

LXIII. 1262. die 9. mensis Maii, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, comiti Dirsicraio et fratri eius Visoni, canonico Cracoviensi, heredibus de *Niegowić*, silvam quandam in propinquo oppidi *Bochnia* sitam, confert, limitesque eiusdem silvae designat [1]).

In nomine domini amen. Quoniam ea, que ex mera principum (liberalitate) pro commodo subditorum ob merita ac fidelia obsequia conferuntur, scriptis publicis testiumque aminiculo roborantur; Hinc est, quod nos Boleslaus Dei gracia Cracouie et Sandomirie Dux, consideratis et inspectis multis ac fidelibus seruicijs per nostrum fidelem militem comitem Dirsicragium fratremque suum dominum Vison, Cracouiensis ecclesie canonicum, heredes de *Negouecz* [2]), nobis multipliciter exhibitis et impensis, et in posterum impendendis, et vt merita meritorum vicissitudine congaudeant repensuri, ipsisque eorum liberis heredibus et legitimis successoribus conferimus, damus, tradimus et confirmamus syluam et nemora huiusmodi inter *Crasice* [3]), *Bochnam* [4]) et *Ciricz* [5]) sitam, cum pleno dominio extirpandam, collo-

Digitized by Google

candam, ac iure perpetuo hereditarie possidendam, nullum prorsus ius, dominium seu repeticionem nobis vel nostris successoribus inibi relinquentes, cum omnibus ac singulis vtilitatibus et prouentibus ad eandem pertinentibus, tam in arboribus, quam in terris, in pratis, agris, aquis, molendinis, piscarijs, venacionibus et pascuis, secundum quod ipsam in suis metis, limitibus, terminis et gadibus circumferencialiter distinguimus et limitamus infrascriptis; scilicet que dicitur *Siradzka lanka* [6]) et fluuius qui dicitur *siradzki Potok* ex vtraque parte a dextris et sinistris, vsque vbi oritur fluuius qui dicitur *Opaka*, et vsque ad verticem montis, qui est inter *Sobolow* [7]) et *Krasne dambie* [8]) vulgariter dicto, et vsque ad *Nepresnam* [9]) supra montem ad dextram partem, ad viam Bochnensem, et vsque ad *vsuram* (s) [10]) fluuium ibi emanauit, et vsque ad *Rozdziele* [11]), ad finem montis *Ieziernik* [12]), ad finem montis qui dicitur *Bedlne* [13]), et vsque ad fluuium qui dicitur *Laketsky Potok* [14]), et vsque *Wierzchowicze* Polonice . . . . . [15]) *rdzawe* [16]), et vsque ad finem montis *verusina* et ad *Obornika* flumen, dehinc in *Medzdzenicze* vsque *Libichowa* [17]) vnam rippam, et alteram *Wierusice* [18]) obtinebunt. *Wierusice* vero nullum aliud ius, nisi proprias scrofas et non exterorum de die solummodo pascere habebunt, nec sepe sese recipere, et ad noctem domum reuerti cum eisdem. Insuper adijcimus ipsis eorumque posteritati *Dluga lanka* [19]) cum fluuio *Stramica* [20]), cum ambabus ripis, vsque ad finem metarum hereditatis *Rakoiedskie* wlgariter dicte, in quo molendina construendi quotquot volunt, pisces prendendi, castores necandi perpetuo habebunt liberam facultatem. Ceterum ipsorum villis, quas locauerint in sylua et nemoribus prenotatis, et siluicolis seu incolis earundem, damus et concedimus in nostro principatu ab omnibus solucionibus, exaccionibus et collectis, angarijs et preangarijs, quocumque nomine censeantur ac receptis (s) vsque ad triginta annos ommimodam libertatem; eximentes eosdem heredes cum sua posteritate et colonos in predictis villis, quos locauerint in siluis supradictis, et alias hereditates omnes, quas habent vel habere poterint, et incolas earundem a vacca et oue, a *stan*, a *stroza*, et ab omni iurisdiccione seu iudicio palatinorum, castellanorum, iudicum, subiudicum et officialium quorumlibet, quod coram nullo nisi coram nobis respondebunt, duntaxat per nostram literam fuerint euocati. Preterea eciam statuimus, dum presens priuilegium in iudicio vel extra iudicium exhibitum vel ostensum fuerit, ne plus quam vnus ferto vsualis monete persoluatur. In cuius rei testimonium et euidenciam clariorem, nostrum sigillum presentibus duximus appendendum. Actum in Cracouia, septimo Idus Maij, anno Domini Millesimo Ducentesimo sexagesimo secundo. Presentibus hijs: domino Prandota episcopo Cracouiensi, Adam castellano Cracouiensi, Sulcone palatino (Cracouiensi), Przedpelkone cancellario Cracouiensi, Sangneo (palatino) Sandomiriensi et Ottone Succamerario, et alijs multis fide dignis. Datum per manus domini Twardoslai notarij curie nostre.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst niniejszy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Archivi 2, części IX, Nr. 53.

Digitized by Google

[2]) *Niegowić*, wieś parafialna w obwodzie niegdy bocheńskim, powiecie niepołomickim położona.

[3]) *Krasice*, wsi tej lub podobnej nazwy nie znachodzimy w dawnym obwodzie bocheńskim.

[4]) *Bochnia*, miasto niegdy obwodowe, dziś powiatowe, w Galicyi zachodniej nad rzeką *Rabą* położone.

[5]) *Szczyrzyce*, wieś parafialna w obwodzie sądeckim, powiecie tymbarskim.

[6]) *Sieradzka*, wieś w obwodzie bocheńskim, powiecie wiśnickim, parafii *Sobotów*.

[7]) *Sobotów*, wieś parafialna w tymże obwodzie i powiecie.

[8]) *Dąbie*, przysiołek położony między *Sobotowem* a *Nieprześnią*.

[9]) *Nieprześnia*, wieś do parafii *Sobotów* należąca.

[10]) Wyraz przekręcony, zapewne ma oznaczać rzekę *Uszwię* lub *Uszwicę*.

[11]) *Rozdziele dólne* i *górne*, wsie położone w obwodzie bocheńskim, powiecie wiśnickim, parafii *Sobotów*.

[12]) Prawdopodobnie przekręcona nazwa zamiast *Jawornik*, ma oznaczać zapewne dzisiejszą miejscowość *Jaworznę*, położoną naprzeciw *Rozdziela*, po drugiej stronie rzeki *Łososiny*.

[13]) *Beldno*, wieś w obwodzie bocheńskim, powiecie wiśnickim, parafii *Rzegocina*.

[14]) *Łąktski potok*, zapewne ma oznaczać rzeczkę płynącą około wsi *Łąkty*, a wpadającą pod *Libichową* do *Stradomki*.

[15]) miejsce puste zostawione w kopiarzu na wpisanie jakiegoś wyrazu.

[16]) *Rdzawa*, wieś w obwodzie bocheńskim, powiecie dobczyckim, parafii *Trzciana*.

[17]) *Libichowa*, wieś w tymże obwodzie, powiecie i parafii.

[18]) *Wieruszyce*, wieś w tymże obwodzie i powiecie, parafii *Łapanów* położona.

[19]) *Długa łąka*, będzie zapewne dzisiejsza *Łąkta górna* i *dólna*, w powiecie wiśnickim, parafii *Rzegocina*.

[20]) *Stradomka*, rzeka wpadająca pod *Książnicami* do *Raby*.

Innych miejscowości w niniejszym przywileju powołanych, ani na mapie, ani w spisie miejscowości odszukać nam się nie udało.

W ścisłym związku z powyższym przywilejem zostaje jeszcze inny akt, wydany przez tychże samych Dzierżykraja i Wizona, dziedziców Niegowici, a przez Bolesława Wstydliwego potwierdzony, którego kopia zamieszczona jest w Liber Archivi 2, części IX, pod N. 52. Dotyczy on założenia klasztoru zakonników reguły ś. Augustyna, zwanych »de Poenitentia Beatorum Martyrum« w Trzcianie. Kopia pomieniona nosząca fałszywą datę roku 1201, tylu błędami jest przepełniona, a co do daty i świadkujących dostojników takie zawiera sprzeczności, iż restytucya pierwotnego tekstu jest prawie niepodobną. Druga kopia nieco poprawniejsza tegoż samego przywileju znajduje się oblatowana w tutejszem archiwum akt grodzkich i ziemskich, w księdze oblat 50, na str. 509, i nosi również mylną datę r. 1250. Z niej udało się wprawdzie sprostować poniekąd tekst w wielu miejscach niezrozumiały, lecz sprzeczności co do daty i świadków pozostały nierozjaśnione. Mimoto gdy nam Długosz nic prawie o założeniu klasztoru trzciańskiego nie podaje (obacz Lib. ben. 3, pag. 469), zmuszeni jesteśmy zamieścić tu choć tak wadliwy tekst wspomnionego przywileju, zostawiając krytykę onegoż na czas późniejszy, skoro przywileje klasztoru św. Marka w Krakowie, zakonników tejże samej reguły, wydane będą, bo te zapewne rzucą niejakie światło na sprawy klasztoru trzciańskiego. Tekst ten sprostowany wedle kopii oblatowanej brzmi następnie:

»In nomine domini amen. Vir discretus et nobilis dominus Vison canonicus Cracouiensis, cum dilecto fratre suo comite Dirsicragio, vniuersis Christi fidelibus presens scriptum intuentibus, salutem in domino sempiternam. Quoniam presentem locum elemosyna obtineat apud altissimum, ipsa veritate docente cognouimus, vt ait: Date elemosynam, et omnia sunt vobis munda. Necesse ergo habemus largitori elemosynarum insistere, cum ad pietatis opera teneamur. Pietas enim vasque (s) ad omnia habens repromissionem vite, que videlicet est secundum aposto-

Digitized by Google

lum et future. Et quia in *Lubichowa* opus claustri et ecclesie, que denuo [1]) construitur pro fratribus Minorum nomine in honorem beate Margarethe Virginis, nostra dacione et nostro iuuamine pro salute consanguinitatis nostre, et pro illorum, qui de bonis suis a Deo collatis ad prefatum opus pia charitatis subsidia liberaliter expenderint; iam dictam *Lubechowam* dictis fratribus taliter nuncupatam contulimus iure perpetuo et hereditario integraliter possidendam, cum pratis et aquis ac alijs omnibus vtilitatibus in presentibus vel postmodum in eadem procreandis, et omnia circumquaque metis consignata nominatis: *Postradome* et pulchras quercus a *Wieruszyce* et a *Wincze*. Ex alia vero parte a Binno (s) vsque qui vocabulo nominatur fluvius de *syrad* damus vsque *po rozdele* luctam sylvam pro noua extirpacione. Dominus Prandota episcopus Cracouiensis, de omnipotentis Dei misericordia addidit decimam pro eis in nouis extirpacionibus ad ecclesiam beate Margarethe, cum quadraginta dierum indulgencia. Hec acta sunt coram his probis viris testantibus: domino Prandota episcopo Cracouiensi, comite Nicolao palatino Cracouiensi, Comite Segneo castellano Cracouiensi (s), comite Broniss castellano de *Beyech*, Predpelk cancellario ducis, domino Sobeslauo subcancellario nostre (s) curie. Ista omnia denotata sunt presente duce Boleslao. Nos Boleslaus dei gracia dux Cracouie et Sandomirie, Notum esse volumus tam presentibus, quam futuris, quod ob multa seruicia, (que) dominus Vison canonicus Cracouiensis, cum fratre suo comite Dirsicragio fideliter ac laudabiliter nobis exhibuit, Nos vero pro eorum peticione et pro redempcione anime nostre contulimus libertatem domui s. Margarethe non citare coram castro nec castellano, nec eius iudice, sed conuenire annulo coram duce vel eius palatino, et (ab) omni solucione castri eos deliberamus, et ab omni exaccione iuris ducis, nec vaccam, nec ouem, et alia his similia, nec *stan*, nec *prewod* (soluant). Verum quia ignorancia decreto actis nouellorum successione temporum colectuum cursum more solito peragente, donaciones uel edicta principum magis multum solet irritare, scripture non commendata, nostram donacionem super expressam, presenti scripto cum sigilli nostri appensione et domini Visonis canonici Cracouiensis (in) signum duximus roborandam. Datum in *Copriunicia*, in vigilia Assumpcionis B. Marie Virginis, Nono kalendas Septembris, Anno domini Millesimo ducentesimo quinquagesimo [2]).

Oprócz lepszego odczytania tekstu, zachodzą między obiema kopiami dwie tylko znaczniejsze różnice, mianowicie 1) iż tekst kapitulny ma »denouo« zamiast »denuo«, tudzież 2) iż ma rok podany 1201.

Miejscowości zaś w tym przywileju przytoczone, są też same, o których w poprzednim przywileju jest mowa. I tak: *Postradome* oznaczać ma brzeg rzeki *Stradomki*, płynącej około *Libichowy*; pulchrae quercus znaczy toż samo co *Krasne dąbie*; wreszcie *Wieńcze*, jest przysiołek *Wieniec* należący do *Podgrodzia*, w parafii *Niegowić* położony.

LXIV. 1263. die 5. mensis Aprilis, Cracoviae.
Coenobium sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis Zwierzyniecense villam *Garlica duchowna* XXXIII marcis argenti, a capitulo cathedrali Cracoviensi olim mutuatis, eidem capitulo vendit [1]).

In nomine Sancte et indiuidue trinitatis Amen. Quamuis ecclesiarum prelatis et personis vniversis ecclesiasticarum rerum omne genus alienacionis tam legittime quam canonice sanctiones interdicant et si forsan alienaciones huiusmodj presumpte fuerint, vacuas et nullas esse decernant, personis nichilominus taliter contrahencium grauissimas penas infligendo. Vtroque tamen iure permissum est et indultum, vt in certis casibus. et excertis causis. et sub certa forma, res non solum mobiles. sed etiam immobiles. non tantum parue. sed

Digitized by Google

etiam maiores alienari rite possint vel transferri. Nos itaque. T(heodorus). prepositus et fratres. totusque conuentus Sanctimonialium nostrarum domus Zverinciensis premonstratensis ordinis, Cracouiensis dyocesis. Attendentes domum nostram honere [2]) grauis debitj. Triginta trium videlicet Marcarum examinati argenti depressam, quas reddere tenemur venerabilibus viris et dominis nostris, Capitulo Cracouiensi, qui villam nostram *Modlniciam* [3]) nomine, quasi pignori sibi propter hoc expositam detinent obligatam. que quia domuj satis est inuicino. Multum vtilitatis et commodj recuperata reportaret. Perpendentes quoque quod prediolum quoddam nostrum *Gardlicia* [4]) nuncupatum nullam nobis in presentj. vel modicam infuturo conferre potest vtilitatem. habito tractatu diligentj, et consilio maturato, deconsensu communj, Supradictos dominos, prefati capituli venerandj. duximus humiliter exorandos, vt cum non haberemus, vnde memoratam villam *Modlniciam* abipsis redimere, et ad nostram possessionem reuocare valeremus, jpsi necessitatibus nostris et jnopie pietatis intuitu compacientes, et vtilitati concurrentes, iam dictum predium *Gardlicham* in ivs et proprietatem suam et ecclesie: pro prenominato debito recipiendo dignanter acceptarent. et nostris vsibus redderent *Modlniciam* sepefatam. Quam nostram peticionem licet eam prima fronte reputarent ineptam, eo quod illius predij *Gardliche* si exponeretur venale etiam cuicumque summe vel quantitati nostri debiti nunquam posset precium adequarj. Ipsi tandem, consilio, tractatu, et deliberacione multa prehabitis, duxerunt misericorditer admittendam. Et nos nequid in forma contractus huiusmodj de esse videretur, Dyocesani nostri. Domini videlicet. Prandote dej gracia Cracouiensis episcopi. auctoritatem et consensum ad hoc necessarium non obmisimus requirendum. Qui causas alienacionis huiusmodj faciende, legittimas esse cognoscens, assensum adhibuit postulatum, et litteris suis autenticis nobis eundem concessit adnotatum. Nos igitur prepositus, et fratres, et conuentus religiosarum feminarum, domus Zverinciensis memorate, sano vt dictum est fretj consilio, de omnium quorum interest consensu voluntario, vt domus nostra tanti debiti onus deponeret, et possessionem ville *Modlnicie*, sibi non mediocriter vtilis recuperaret, Seruata diligenter in omnibus canonum forma, predium nostrum iam non semel dictum nomine *Gardlicham*, plene et integraliter sepefatis Dominis capitulo videlicet ecclesie Cracouiensis, in jvs et proprietatem duximus perpetuo conferendum, nichil omnino Iuris nobis domuj nostre, vel ordini deinceps in eiusdem predij territorio reseruantes. Ne autem contractus huiusmodj, Iuris adhibita sollempnitate debita celebratus valeat postmodum malignitate vel astucia quorumcunque violarj vel rescindj, presentem paginam nostrorum, prepositi videlicet et conuentus Zverinciensium, Domini quoque. P(randote). dej gracia episcopi, nec non et ipsius capituli Cracouiensium, appensione sigillorum prouide fecimus communirj, et ipsi capitulo insignum traditj dominij de *Gardlich* dedimus conseruandam. Actum Cracouie In presencia istorum. Ivonis decanj. Magistri Salomonis archidiaconi. Magistri Nicolai Scolasticj. Troyanj cantoris. Gozuini Custodis. Lambinj. Petri.

Digitized by Google

Michaelis. petri hungari Gozslai. Hermanni. Iohannis. Nicholai. Magistri Gerhardj. nicolaj. domazlaj. Iarostij. Prandote. Canonicorum Cracouiensium. Magistri Ade. Rectoris puerorm. Falconis. Benedicti. Bogufali. Iohannis. Wernerij. Petri. henrici. Gregorij. valerianj. Stanizlai. alberti. Iacobi. Milonis Hermanni Boguzlaj. Nicolaj. Iacobi. vicariorum Cracouiensium. Pteterea deconuentu Zverinciensi Prefati prepositi Theodorj. Svantozlaj prioris. Arnoldi clauigeri. Sandconis custodis. Mathie. et Martini canonicorum. Et conuersorum. Modlisij. et Bosconis. Nec non Sororum. Marce (s) Magistre. Wencezlaue priorisse. Dirsizlaue subpriorisse. voyzlaue Custodis. Agnetis precentricis. Katherine celerarie. et aliarum omnium. Anno dominj. Millesimo. ducentesimo. Sexagesimo. Tercio. Hoc autem instrumentum Sigillatum est. eodem anno. Nonas aprilis.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony był pierwotnie czterema pieczęciami, zawieszonemi na różowych jedwabnych sznurkach. Z tych jedna tylko pozostała, podługowata, przedstawiająca biskupa siedzącego na krześle z pastorałem w lewej ręce, a prawą błogosławiącego. W otoku napis: † S: PRANDOTE: DI: GRA: EPI: CRACOVIEN:

[2]) Ma znaczyć »onere«.

[3]) *Modlnica*, wieś parafialna o milę od *Krakowa* ku północy położona.

[4]) *Garlica duchowna*, wieś w wojew. krakowskiem, obwodzie i powiecie miechowskim, parafii *Korzkiew* położona.

LXV. 1266. die 15. mensis Maii, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, venditionem partis villae *Łososkowice* a quodam Slavomiro milite magistro Gerardo canonico Cracoviensi XVIII marcis factam, ratam esse iubet [1]).

Nouerint Vniuersi presentis temporis et futurj quod coram nobis Bolezlao Cracouie. et Sudomirie dej gratia Duce Illustrj. Slauomirus Miles noster constitutus Cracouie, in Ecclesia Cathedralj publice recognouit simpliciter, et plane se vendidisse pro decem et Octo Marcis argentj bonj Magistro Gerardo Canonico Cracouiensi Terram siue Agros permixtos. Prata. Pomerium et Ius Taberne in Territorio ville *Lossoskouiz* [2]) que pater ejus Pancracjus olim ex donatione Ducalj fuerat assequtus. et ipse Slauomir ex paterna successione possidebat. et fassus est jdem Miles quod precium supradictum venditionis huius modj facte recepit ad plenum. et quod dictum Magistrum. G. in plenam possessionem posuit, predictorum. abrenuncians pro se et suis successoribus omni Iuri predictum contractum rescindendi. si quod umquam sibi conpetere posset in futuro. Et Nos benigno fauore necnon et auctoritate et assensu, ex nostra parte concurrentibus presentem paginam in hujus rej Testimonium Sigilli nostrj Munimine fecimus Roborarj. Datum Cracouie Anno dominj M. CC. LX. VI. Idus Maij.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony był pierwotnie jedną pieczęcią, pó któ-

Digitized by Google

rej tylko sznurek z pąsowego jedwabiu pozostał. Ogłoszony w Gładyszewicza Żywocie Prandoty, na str. 227, z mylną datą 10 maja 1255 roku.

[2]) *Łosośkowice*, wieś w wojew. i powiecie krakowskim, parafii *Bierków* położona.

PAWEŁ

DWUDZIESTY DRUGI BISKUP KRAKOWSKI

wybrany 9 października 1266, † 29 listopada 1292.

LXVI. 1267. die 1. mensis Iulii, Cracoviae.
Guido tt. s. Laurentii in Lucina presbyter cardinalis, legatus apostolicus, Christifidelibus ecclesiam s. Venceslai diebus festivitatum b. Mariae Virginis et ss. Venceslai, Stanislai necnon Floriani visitantibus, indulgentias largitur [1]).

FRater Guido miseratione diuina. tt. sancti Laurentij in lucina presbyter Cardinalis apostolice sedis legatus! Dilectis filiis Capitulo ecclesie Cracouiensis salutem in domino. Loca sanctorum omnium pia et prompta deuotione sunt a christi fidelibus ueneranda, ut dum dej honoramus amicos ipsi nos amabiles deo Reddant. et illorum nobis uendicantes quodammodo patrocinium apud ipsum, quod merita nostra non obtinent eorum mereamur intercessionibus obtinere. Cupientes igitur ut ecclesia vestra Cracouiensis congruis honoribus frequentetur! omnibus vere penitentibus et confessis qui ecclesiam ipsam, in Sollempnitatibus beate Marie Virginis, et sanctorum Wenceslai. Stanizlai. et Floriani, nec non in dedicatione eiusdem ecclesie, cum deuotione et reuerentia uisitauerint, Confisi de misericordia dej et auctoritate nobis a domino papa. concessa sexaginta, dies de iniuncta ipsis penitentia singulis annis misericorditer in domino relaxamus. Preterea vniuersis penitentibus et confessis Sepulcrum Sancti Stanizlaj deuote visitantibus viginti dies de iniuncta ipsis penitencia misericorditer in domino relaxamus. Datum Cracouie Kalendis Iulij. pontificatus dominj Clementis pape. IIIIti anno tercio.

[1]) Dokument pargaminowy, w skutek wilgoci znacznie nadwątlony. Na sznurku z pąsowego i żółtego jedwabiu wisi pieczęć podłużna, w czerwonym wosku wyciśnięta, częściowo uszkodzona, wyobrażająca leżąca postać św. Wawrzyńca; nad nim gotyckie podniebie tudzież popiersie N. P. Maryi z dzieciątkiem. W otoku napis: S. G. . . IS. . . C. PRBI. CARD.

Digitized by Google

LXVII. 1269. die 10. mensis Septembris.
Paulus episcopus Cracoviensis, scultetiam in villa *Biesiadki* nuncupata, cuidam Radostae confert [1]).

In nomine domini amen. Quum omnium habere memoriam diuinitatis est pocius quam humanitatis, predecessorum nostrorum presaga subtilitas, qui rerum quosque euentus lepido discrecionis scrutinio notauerunt, instituit atque sanxit ob suas suorumque successorum facultates comodius possidendas, vt ea que geruntur in tempore, ne simul labantur cum cursu temporis, debent lingua testium scriptique cirograffo solidarj. Hinc est, quod Nos Paulus deigracia Episcopus Cracouiensis, notum esse volumus tam presentibus, quam futuris, presencium seriem inspecturis, (quod) visa et diligencius, intuita ydoneitate Radoste, eidem dedimus et contulimus Scolteciam in villa dicta *Possedk* [2]) sita circa fluuium qui dicitur *Wschwa*, suisque heredibus et heredum suorum successoribus Iure hereditario perpetue possidendam; donantes eidem in eadem villa duos Mansos liberos ab omni Colecta censuali, vnam Thabernam liberam, Balneum, Maccellum panis et carnium liberum, Molendinum similiter duarum rotarum liberum, dedimus eciam Iure Theutonico et more Nouifori sibi Iudicium in villa iamdicta super omne genus excessus, Excepto hoc tamen, si tam grauis et enormis ingruerit articulus, vt membri aut membrorum mutilacio, quem ad nostram presenciam deuolui volumus iudicandum. addicientes ut Incole eiusdem ville in casibus quibuslibet coram suo Aduocato citati compareant et Scolteto nisi in casibus superius exceptis; Et ipse Scoltetus non nisi coram nobis, nostro rite citatus anulo seu sigillo conpareat, cuilibet in se agere volenti de iusticia responsurus. Si quid autem de pena iudiciaria lucri resultauerit, nobis duabus partibus cedentibus, ipse terciam pacifice possideat et quiete. Similiter censualis pecunie debitum isto modo et tempore persoluatur, vt circa festum beati Martini de quolibet Manso Incole predicte ville vnum fertonem argenti vsualis annis singulis nobis quinque porcionibus remanentibus, ipsi vero Scolteto sexta parte cedente, soluere teneantur; predictus eciam Scoltetus Septem vallatus Consulibus Iudicet et scabinis. Si autem aliquis in quacunque causa sacramentum prestare debuerit eorundem villanorum, et absolucionem pecierit, dimidium scotum ipsi Scolteto persoluere tenebitur. Donauimus eciam eidem vtilitates ex siluis resultantes, Vtpote venaciones, et si placuerit extirpacionem ad curias locandas, pratum liberum pro pascuis et mellificijs faciendis, cum omni vsu aquarum, piscacionem vdelicet et alijs, que ex aquis veniunt vtilitatibus, excepta Metallina. Ne autem huiusmodi donacionis federa valeant irritari, presentem paginam concessimus ipsi Scolteto eiusque successoribus in testimonium Sigilli nostri appensione consignatam. Anno domini M. CC. LXIX. IIII. Idus Septembris, Presentibus: Michaele preposito Kelcensi, Valtero Canonico Cracouiensi, Comite Wyslao fratre nostro, Marco procuratore nostro et alijs pluribus fidedignis.

Digitized by Google

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na stronie odwrotnej karty 134.

[2]) *Biesiadki*, wieś parafialna w obwodzie bocheńskim, powiecie brzeskim nad rzeką *Uszwią* położona.

LXVIII. 1271. die 3. mensis Februarii.

Paulus episcopus Cracoviensis, altaria ss. Adalberti martyris, Leonardi confessoris et b. Margarethae in ecclesia cathedrali Cracoviensi a Hermano canonico Cracoviensi instituta, decimis villarum *Trojanowice, Zielonki, Goszcza* et *Rzeplin* dotat [1]).

In nomine Domini Amen. Quoniam soli diuinitati conuenit in nullo deficere ac omnium habere memoriam, ideo condicionis humane fragilitas artificio sibi quesiuit remedium, in quo vigor fabrice naturalis summi defecit opificis voluntate. Ne igitur quod agitur in tempore, cum euolucione temporis a memoria euanescat, assolet scripto testium et testimonio apicum perhennari. Proinde tam presens etas nouerit quam futura, quod nos Paulus Dei gracia episcopus Cracouiensis, piam et deuotam intencionem diligentissime attendentes, quam dominus Hermannus canonicus nostre ecclesie habet erga diuinum cultum, presertim in eadem ecclesia ampliandum, eius honestis peticionibus dignum consensum prebuimus, et nostri tocius capituli consensu legitimo accedente, nec non et eorum precibus suffragantibus ad officiandum et diuina celebrandum, ad tria altaria in ecclesia Craeouiensi memorata, videlicet sanctorum Adalberti martiris, Leonardi confessoris nec non beate Margarethe, quod idem canonicus instituit suis rebus in dicte ecclesie camera, que capitulum nuncupatur, cum hactenus ibi non esset. Quod eciam mouens hoc negocium causa extitit principalis, decimas nostras in *Kalina*, que vocatur *Troianouich* [2]), *Zelenino* [3]) ibidem prope sito, *Chochcea* [4]) et in *Replin* [5]) integre et absque ulla diminucione, de nostra mensa duximus conferendas et distributas per ipsum dominum Hermannum pro suo arbitrio ad altaria supradicta ministris altarium eorundem, pro voluntate ipsius canonici quamdiu vixerit instituendis, qui erunt pro tempore, in perpetuum percipiendas. Ipse vero sepedictus canonicus de bonis sibi a Deo concessis quasi gracias Deo agens et nobis pro eo, quod adeptus videtur quod optauit, proprio suo motu sincera deuocione informato, episcopalem mensam quasi reddere indempnem cupiens in hac parte, prouidit ut predia acquirerentur et compararentur ipsi mense perpetuo incorporanda. Et quia caute prospexit, quod hoc ipsum utiliter et efficaciter vix aut numquam per eum poterat peragi, nobis ad hoc exsequendum centum marcas argenti liberaliter obtulit et persoluit. Ad quod negocium nos easdem marcas integre recipientes, fatemur ipsi canonico, immo ecclesie nostre, nos esse obligatos et teneri optato effectui mancipandum. Disposicio autem et institucio ministrorum ad altaria supradicta post tempus dicti canonici ad capitulum memoratum semper, non ad episcopum pertinebit. Et quia hoc negocium propter ampliandum cultum Dei ad eadem altaria non

Digitized by Google

minorandum est feliciter consummatum, presenti decreto de prefati nostri capituli voluntate inhibemus, ne iidem ministri vicarijs aliorum dominorum in eadem ecclesia aut alias seu beneficijs alijs occupentur, ne taliter occupati sua derelinquant altaria desolata, ad que officiańda sunt maxime instituti. Ad maiorem autem euidenciam omnium premissorum, presentem paginam munimine sigillorum nostri et prefati capituli dignum statuimus muniendam. Actum (III Nonas Februarij, anno domini M. CC. LXXI).

[1]) Oryginał tego przywileju nie znajduje się w archiwum kapitulnem. Tekst który powyż podajemy, wypisany jest z księgi pargaminowej pochodzącej z XIII wieku, a zawierającej kalendarz tudzież roczniki kapitulne kilkakrotnie już drukiem ogłaszane. Przy tychto rocznikach także i przywilej powyższy został drukiem ogłoszony.

[2]) *Trojanowice*, wieś w obwodzie krakowskim, powiecie mogilskim, parafii *Giebułtow*.

[3]) *Zielonki*, wieś parafialna w tymże obwodzie i powiecie.

[4]) *Goszcza*, wieś parafialna w obwodzie miechowskim, powiecie krakowskim.

[5]) *Rzeplin*, wieś w obwodzie i powiecie olkuskim, parafii *Minoga* położona.

LXIX. 1272. die 15. mensis Maii, Cracoviae.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, partem villae *Goszcza* cum hominibus eam incolentibus, magistro Gerardo decano cathedrali Cracoviensi, confert [1]).

In nomine dominj amen. Quoniam sicut per quemdam sapientem dictum est, viris non vltima laus est, principibus placuisse. profecto nec illud vltimum esse decet cum tam legibus rationis sit consonum quam honestatis regulis consentaneum ut quos laudis huiusmodj gracia merito sue probitatis insignit serenitatis quoque principum gloria claritate suj fauoris illustret. Eapropter Nos Bolezlaus Cracouie et Sudomirie dej gracia Dux illustris Vniuersis tam presentis temporis quam futurj tenore presencium duximus declarandum quod cum Vir discretus Magister Gerardus. Cracouiensis Decanus honestis obsequiis promptis et fidelibus Dominationj nostre adeo studuerit placuisse quod nostrj fauoris beniuolenciam meruerit laudabiliter acquisisse. Precibus eius humilibus peticioni que deuote liberaliter inclinatj partem Ville que dicitur *Gostcha* [2]) que erat proprietas hominum illius conditionis que wlgariter dicitur *Conare* et quam ipsi possidebant et quj erant obnoxij Comitj Castellano Cracouiensi cum omnj integritate tam in fundis. agris. pratis. Querceto vel *Dembroua* seu virgultis aut aliis pertinenciis. nec non et ipsos homines *Conare* videlicet, Decano memorato! Contulimus et conferimus dedimus et donamus. Iure hereditario in perpetuum possidenda. Dantes ej plenam potestatem dictam terram. donandj. vendendj. Commutandj. seu alio modo pro sua voluntate distrahendj. et heredem vel successorem. vnum vel plures. priuatum vel publicum, Sibi substituendj. et dictos homines a dicta qua tenebantur seruitute exnunc liberatos in proprios vsus retinendj. vel pro sue voluntatis arbitrio, liberos

Digitized by Google

abire permittendj. qui ea libertate quam eis Concesserit Decanus auctoritate nostra perpetuo gaudebunt. Hiis autem omnibus Baro noster Comes Warsius Cracouiensis Castellanus interfuit et quia Negocium hoc ipsum tangere videbatur ab ipso Decano Requisitus accedente nostra voluntate, assensum benignum tribuit et expressum. Denique Colonj predij memoratj quoscunque vel vndecunque Decanus ibj locauerit vel eius successores talium libertatum priuilegio sine fine gaudebunt. quod nec a Palatino nec ab alio quocunque Iudice, nisi a nobis tantum et ab ipso Castellano non ejus Iudicibus litteris euocatj vel sigillo, Iudicabuntur. Ad expeditionem ire non compellentur, nisi si ab hostibus forsan dominium Cracouie Inuaderetur. Ad Chedificandum (s) vel reparandum Castra non trahentur. *Strosam* non soluent. neque *Stan.* vel vaccam *poduorouam* seu aliud tale. *Preuod* non ducent nisi tantum militare, pistores uel Braceatores potus non recipient nec apud eos ipsi stabunt. et breuiter siue sint angarie siue perangarie vel cujuscunque nominis sint cetere seruitutes, omnino non tenebuntur ad ipsas. Et vt hec Omnia permanere Valeant Inconcussa presens instrumentum Sigillj nostrj Munimine duximus Roborandum. et de nostre beneplacito voluntatis Supradictj Comitis Castellanj Sigillum ad Cautelam Similiter hic est appensum. Huius autem negocij promotor fuit. Comes Lassota Castellanus de *Sandech.* et per Subcamerarium nostrum Militem Otonem a nobis Missum Sepedicta terra de *Gostcha*, ipsj Decano Suis terminis distincta coram Vicinia ad hoc Conuocata, fuit plenarie et Sollempniter assignata. et per Camerarium *Vosnej* qui dicitur Nossec hec fuerunt in foro Cracouie de precepto nostro publicata. Et tandem per Tuardozlaum Cantorem Sudomiriensem Subcancellarium nostrum presens Scriptura super hiis confecta nostro sigillo sigillata, ipsi Decano fuit exhibita et concessa. Datum Cracouie. Anno dominj. M. CC. LXX. II. In Octaua beatj Stanizlay. Presentibus Comitibus Ianussio Palatino Sudomiriensi. Imbramo Tribuno Cracouiensi. Mirozlao Iudice Cracouiensi. Strezlao Camerario Domine Ducisse.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony był niegdy dwoma pieczęciami, z których po jednej tylko sznurek z pąsowego i zielonego jedwabiu pozostał.

[2]) *Goszcza*, wieś parafialna w obwodzie miechowskim, powiecie krakowskim położona.

LXX. 1273. die 15. mensis Maii, Cracoviae.
Paulus episcopus Cracoviensis, sortem quandam iń villa *Skrzyszowice* villae *Łososkowice* adiungit [1]).

In nomine dominj amen. Nouerint vniuersi presentes et futurj. Quod nos. Paulus dej gratia Cracouiensis Episcopus Sortem illam quam Solam habemus in villa *Crysouiz* [2]) duximus adnectendam et perpetuo incorporandam Ecclesie id est Capitulj ville nomine *Lossoskouiz* [3]) cuj Sors adiacet predicta et contiguatur cum omnibus videlicet pertinenciis suis. et hoc ad peticionem et instanciam humilem

Digitized by Google

dilectj nobis Magistrj. G(erardi). Decanj nostrj dictam villam *Lossoskouiz* ex parte ipsius capitulj possidentis. qui, precium congruum pro eadem sorte sicut inter nos conuenit quindecim videlicet Marcas argentj Currentis nobis exhibuit. conuertendas in agris comparandis alibj circa villam aliquam Episcopalem prout nobis videbitur expedire. quatenus per huiusmodj factum et memorate ville *Lossoskouiz* Territorium. quo, indiget, ad Capitulj commodum augeatur et Episcopalj Mense Maior vtilitas procuretur. Et quamuis per talem contractum Ecclesiastice rej, alienacio fierj forte non videatur! quia tamen Memorata Sors ab Episcopalj Mensa per hoc recedit, nostrj Consensus Capitulj ad hoc oportunus per ipsum Decanum Requisitus accessit. In Cujus rej Memoriam Robur et Testimonium, huic Scripto nostrj Sigillj appensione Munito, Supradictum Capitulum Suum Sigillum hoc est Ecclesie duxit adiungendum. Actum Cracouie. Anno dominj M. CC. LXX. III. in Octaua beatj Stanizlay.

[1]) Orginał pargaminowy, opatrzony był pierwotnie dwiema pieczęciami, po których tylko pozostały sznurki z żółtego, pąsowego i zielonego jedwabiu.

[2]) [3]) *Skrzyszowice* i *Łososkowice*, wsie położone w obwodzie miechowskim powiecie krakowskim, parafii *Bierków*.

LXXI. 1273. die 15. mensis Maii, Cracoviae.

Capitulum ecclesiae cathedralis Cracoviensis, villam *Łososkowice*, quam hucusque magister Gerardus decanus eiusdem capituli tenuit, Philippo canonico Plocensi confert [1]).

In nomine dominj amen. Nos Ecclesie Cracouiensis Capitulum Notum esse Volumus et memoriter retinerj Quod cum Dominus Decanus noster Magister. G(erardus). villam nostram *Lossokouiz* [2]). quam Multis diebus possedit! Resignasset! et posuisset coram nobis Nos ad eius humilem Supplicationem Subsequentem habito Sane Consilio de Consensu communj Socio ipsus et amico nostro Domino Philippo Plocensi Canonico mox eamdem villam Contulimus eo modo, quo, Decanus eam possedit ab ipso Philippo quoad uixerit pacifice possidendam. Et idem Philippus ad nichil aliud propter hoc nobis erit obligatus nisi quod pensionem vel Canonem quem Decanus Soluebat, Marcam videlicet et dimidiam argentj Comunis annis singulis in purificatione beate Marie, prout soluj tunc de ceteris villis consueuit, nobis Soluere procurabit. Et quod eius ville Dos videlicet. VI. boues cum herpicario et Semina ad vnum aratrum darj Consueta tam yemalia quam Estiualia iam seminata vel seminanda, Salua permanebit. Ad hoc autem faciendum tam affectuosa vt dictum est ipsius Decanj petitio, quam eiusdem Philippj Merito sue probitatis amplectenda dilectio, Nos induxit; equitate presertim, hoc ipsum persuadente. talj, quam Si causa Similis generaret, deceret irreprehensibiliter imitarj. Idem enim Decanus pro ampliatione. melioratione. et instructione memorate ville, Multa Sponte dinoscitur impendisse que per ipsius. P(hilippi). Curam industriam et laborem indefessum ita sunt prouide

Digitized by Google

dispensata, quod nullj dubium relinquatur. quin Commodis et vtilitatibus nostris, in eadem villa Solito amplioribus Concedente Domino, debeant esse quasi perpetuo profutura. Denique placuit sepedicto Domino Decano a nobis petere vt si causa Modo casu vel euentu qualicunque contingeret eundem Philippum villam nominatam desinere possidere ipso Decano superstite remanente! villa Sepedicta sibj remaneret. absque qualibet contradictione ab ipso sicut hactenus possedit, possidenda. Et Nos huiusmodj eiusdem petitionem hylariter et libenter duximus admittendam et in Omnium predictorum Testimonium. atque Robur. Scripturam presentem, appensione nostrj Sigillj, fecimus communirj. Datum Cracouie. Anno dominj. M. CC. LXX. III. in Octaua beatj Stanizlay.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony pierwotnie jedną pieczęcią, po której tylko sznurek z żółtego, zielonego i pąsowego jedwabiu pozostał.

[2]) *Łosośkowice*, wieś w obwodzie miechowskim, powiecie krakowskim, parafii *Bierków*.

LXXII. 1273. die 19. mensis Maii, Cracoviae.

Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae declarat, villam *Raciborowice* iisdem, quibus ceterae villae ecclesiae cathedralis Cracoviensis, gavisuram esse libertatibus [1]).

In nomine domini amen. Coram nobis Boleslao Cracouie et Sandomirie deigracia Duce Illustri, Cracouiensis Ecclesie Canonici cum accessissent, humiliter et instanter petiuerunt, vt Ministeriales nostros molestacione ville Capituli et Incolarum eius, que dicitur *Raczborouicz* [2]), site super *Dlubnam*, cohiberi mandaremus, cum eadem villa sicut et cetere que eorum esse dinoscuntur, eadem cum illis debeat gaudere libertate, nec eciam eidem libertati preiudicium generare vel impedimentum poterat Iure, quod Relicta Ratiborij in eadem villa morabatur, que non tanquam heres, vel domina, sed ex ecclesie et ipsorum concessione eam inhabitabat, et ab Ecclesia protegebatur et procurabatur a tempore, quo filius eius defunctus est, qui hereditatem suam predictam *Raczborouicz* ecclesie memoratur contulisse, que omnia iam dicta mater eius Ratiborij coram nobis pluries antea et eciam nunc recognouit esse vera. Illud quoque, quod videri forsan aliquibus dubium poterat, videlicet an ante tempus libertatis Capituli villis a nobis indulte accesserit Ecclesie villa memorata, vel forte post, dicti Canonici remouere studuerunt ostendentes et sufficienter fidem nobis facientes, Quod *Raczborouicze* villa longo tempore ante datum a nobis illius libertatis priuilegium Ecclesie a prefato vero herede Rathiborij condam filio legittime collata fuit, et quod intuitu pietatis matrem eius predictam viduam esse permiserunt, nomine tamen ecclesie ut prelibatum est, in eiusdem ville possessione. Igitur cum de hijs omnibus nobis ad plenum constaret prefatorum Canonicorum id est Capituli peticioni benignum prestare non distulimus assensum, pronunciantes sentenciando et presentis tenore scrip-

Digitized by Google

ture declarando, quod sepedicta villa *Raczyborouicze* inter alias Capituli Cracouiensis villas computata, eadem cum ipsis et plena debeat gaudere libertate. Mandamus itaque et sub indignacionis nostre incursu prohibemus, vt nullus omnino villam sepefatam *Raczyborouicz*, aut eius Incolas presumat contra priuilegij nostri indulta aliquatenus vmquam perturbare. Et in omnium predictorum euidenciam et munimen perpetuum presens Instrumentum super hijs confectum nostri sigilli appensione roboratum, ipsi Capitulo duximus concedendum, eorum priuilegijs habite dudum libertatis si placet adiungendum. Data Cracouie, Anno domini M. CC. LXXIII, in crastino Ascensionis domini, per manum videlicet Twardoslai Sandomiriensis Cantoris et Sub Cancellarij Curie nostre.

[1]) Oryginalnego przywileju archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 296.

[2]) *Raciborowice,* wieś parafialna w obwodzie krakowskim, powiecie mogilskim, nad rzeczką *Dłubnią* położona.

LXXIII. 1273. die 25. mensis Novembris, in villa *Wawrzeńczyce.* Paulus episcopus Cracoviensis pactum Prandotae olim episcopi Cracoviensis, cum Vito carpentario de exstruenda in villa *Wawrzeńczyce* mola aquaria initum, ratum esse iubet [1]).

In nomine domini amen. Vniuersis presentibus et futuris, ad quorum noticiam presentis pagine deuenerit tenor, Paulus deigracia Cracouiensis Episcopus, Salutem in eo, qui saluat sperantes et credentes in se iesus christus. habitam olim ordinacionem factam, consumatam et scriptis super hoc legitime cofectis prouide comendatam, inter Venerabilem patrem dominum Prandotam bone memorie predecessorem nostrum, et Magistrum Vitum Carpentarium super edificacione, instruccione, regimine et gubernacione Molendini in flumine *Wysle* aput villam nostram *Wawrzinczicz* [2]) certis condicionibus adiectis et appositis, a prefato Vito et eius successoribus perpetuo possidendi, quia ipsam factam prouide cognouimus, benigne duximus amplectandam multipliciter commendantes, et volumus eandem firmiter obseruare, nostrisque successoribus transmittimus domino concedente perenniter obseruandam. Quo sane contractu sic inito, elapsisque multis diebus operosi laboris, edificio pro magna sui parte consumato et apparente plenius, quod exinde ipsi artifici prouenire poterat vtilitate, cum ipse experimento doctus videret horrens magnitudinem emolimentum intollerabiliter superare, facti huiusmodi cepit eum penitere, nec tamen manus eius cessant ab operando, ne uel instabilitatis aut infidelitatis uota spergentur, sed hoc humiliter memorato nostro predecessori studuit intimare. Qui attendens industriam Viti supradicti, qui ad magna opera a maximis alias inuitabatur personis, vtilitates non paruas sibi suisque promittentibus, Videns nichilominus opus tam sumtuosum et vtile ex defectu tam fidelis et sufficientis posse damnabiliter deperire, studuit eum ut animo

Digitized by Google

sereno perseueraret in opere, vtcunque demulcere promittens eidem non obstante, quod In Instrumento ponitur terciam partem omnis Annone in ipso Molendino molende ab ipso Magistro percipiendam, ipse deinceps medietatem annone cuiuslibet speciei et brasei plene percipiet, excepto duntaxat tritico, cuius tercia parte contentus erit; hac siquidem promissione facta, licet extunc usque ad dies nostros sepedictus vitus ita perceperit, quia tamen pontificali scriptura non erat hoc roboratum, Idem vitus studuit nobis humiliter supplicare, ut hocipsum ei concedere dignaremur, et scripto nostro confirmaremus. Cuius probitatis fidelitatem et industrie vtilitatem alias nobis et ecclesie nostre multipliciter proficuam attendentes, hoc quod prefatus noster predecessor sibi promisisse videbatur per modum supradictum, ei eiusque successoribus liberaliter indulgemus, conferimus et donamus irrefragabiliter percipiendum et perpetuo possidendum. Dignum est enim, ut benemeriti gracia pinguiori pociantur. Ceterum omnes alie condiciones, que in Instrumento nostri predecessoris continentur, inmutabiles permanebunt, et ab utraque parte seruabuntur. Et ne quid huic nostre desit concessioni, fratrum nostrorum videlicet Capituli Cracouiensis, necessarius assensus accessit super hoc requisitus, vnde et nostri et predicti Capituli Sigillorum appensione hoc Instrumentum ad perpetuam firmitatem solemniter dicto Magistro vito traditum est et communitum. Datum in *laurencʒicʒe*, Anno domini M. CC. LXXIII. In die beate Katerine virginis.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst który powyż podajemy, zamieszczony jest w Liber Antiquus, na karcie 71.

[2]) *Wawrʒeńczʒyce*, wieś parafialna w województwie i powiecie krakowskim, nad *Wisłą* położona.

LXXIV. Sine anno et loco.

Paulus episcopus Cracoviensis Vito carpentario exstruendi molas aquarias in ripa cuiusdam rivuli in villa *Wawrʒeńczʒyce* concedit facultatem, stipulaturque de quibusdam commodis dicti carpentarii [1]).

In nomine domini Amen. Nos Paulus dei gracia Cracouiensis Episcopus, ordinacionem seu contractum, prout nuper conuenit inter nos et Magistrum Vitum Carpentarium, super habendo Molendino in villa nostra *laurenticʒe*, Ad vniuersorum presencium et futurorum noticiam volentes pervenire, presentis Instrumenti pagine fecimus fideliter annotari. Est autem huiusmodi. Nos concedimus et perfecte donacionis titulo conferimus prefato Magistro Vito Ius et potestatem, construendi Molendinum super Riuum fluentem in *laurencʒicʒ*, ab ipso et suis posteris, et regendum et perpetuo possidendum sub modis et condicionibus tam a nobis, quam ab ipso fideliter obseruandis, prout infra lucidius per singulos articulos distinguitur. Homines igitur nostros ad laborandum sufficientes sicut operis exiget qualitas,

Digitized by Google

ei sine more dispendio tenemur adhibere, et in aggeribus congerendis et erigendis, quibus aqua detenta redundat et in stangnum uel piscinam ante molendinum diffundatur, que suo lapsu continuo rotam molendini impellat impetu forciori, In edificijs quoque construendis, ligna componendo vel cetera que fabrice Molendini erunt adhibenda, que omnia in vno breuiter tota Molendini materia per homines nostros adducentur et in loco ponentur, Molares quoque lapides quotquot et quociens necesse fuerit comparare et ad locum adduci sine more dampno faciemus, ferramenta eciam molis optanda prestabimus, et fracta vel alias viciata faciemus reparari. Ipse vero Vitus magisterio suo uel industria ad omnia hec disponenda, componenda et locis debitis stabilienda nobis est obligatus et eius successores. Quod si forte per aque torrentis violenciam, vel per alium quemque modum in aggere stangni uel in edificio molendini ruptura, fractura uel ruina contingerit, ad quam reparandam ipse solus uel cum alio proprijs viribus sufficere non possit, homines ad succurrendum et cum eo laborandum, et huiusmodi restruendum ei continuo tenemur adhibere. Sane super prouentum molendini hoc erit obseruandum, quod in duas partes diuidetur, et ad nostros vsus vna et ad ipsius magistri vsus altera bona fide conuertetur; Retento nobis specialiter inter hec hoc Iure, quod per anni circulum quatuor septimane siue continue siue interpolatim numerande, Mense nostre cedent vsibus; Ita quod nostre annone duntaxat in predictarum septimanarum spacio in ipso molendino emolentur absque fructu aliquo ipsi molendinario exinde prouento. Si tamen accideret aliunde venientes annonas infra spacium quatuor septimanarum iam dictarum ibidem emoli, emolimentum proveniens in duo partirentur iuxta supradictum, nobis et ei percipiendum; Si vero necessitas vel euentus insperatus cogeret preter illas quatuor septimanas annonas nostras ad Molendum iungi, prouentus inde percipi solitus sepedicto magistro pro sua media cederet, nostra nobis remanente. In potestate denique memorati magistri erit, ut rotas sepedicto Molendino totque lapides molares adhibere, quot eius industrie videbitur expedire, Et nos ad omnia eis necessaria ministranda iuxta formam superius expressam eidem sumus obligati. Donamus ei preterea et suis successoribus locum ibidem ab manendum, aream videlicet et ortum, sicut ea *palcek* prius tenuit et possedit, Iure perpetuo similiter possidenda. Vt autem huic nostre disposicioni nichil deesse videatur, ecclesie nostre Cracouiensis Capituli spontaneus accessit consensus ad hoc requisitus; Instrumentum presens super hoc confectum nostri memoratique Capituli sigillorum appensione roboratum sepefato viro (s) suisque posteris in testimonium et munimen perpetuum duximus concedendum. Datum etc.

[1]) Dokument powyższy bez daty podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 63. Kładziemy go zaś w tym porządku chronologicznym, z powodu powinowactwa przedmiotu zawartego w tym i poprzednim akcie.

Digitized by Google

LXXV. 1273. die 30. mensis Novembris, Cracoviae.
Paulus episcopus Cracoviensis commutationem sortis in villa *Łososkowice*, pro quibusdam agris in villa *Skrzyszowice*, a milite Woen dicto cum Philippo canonico Plocensi factam, ratam esse iubet [1]).

Vniuersis ad quorum Noticiam scriptj presentis tenor peruenerit Paulus dej gratia Cracouiensis Episcopus, salutem in Omnium saluatore. Nobis in Capitulo Cracouiensi sedentibus, accesserunt, Philippus Plocensis Canonicus qui ex nostra Concessione Capitulj nostrj villam *lossoskouiz* sub certa pensione ad vitam possidet et Miles Woen nomine quj in eadem villa ex paterna successione aream et quosdam agros forte ad duos boues, optinet! et dixerunt talem inter se Commutationem fecisse, quod ipsius Woenonis ager et fundus ville *lossoskouiz* iungerentur! et in Ius et proprietatem Ecclesie perpetuo transirent. et ipse Philippus nomine Ecclesie iam et deinceps eos possideret. et tamtumdem de terra vel in agris vel in prato aput vicinam villam *Cryseuiz* cum fundo. de sorte quondam nostra quam de Consensu nostrj Capitulj nuper ville *lossoskouiz* perpetuo coniunximus, Idem Philippus etiam nomine Ecclesie predicto Woenonj assignaret et conferret. ab ipso. W. perpetuo et suis successoribus possidenda. Ita sane quod sepedictus Miles quj de agris suis in *Lossoskouiz* Iure Militarj decimam soluebat, de agris etiam conmutatis in *Cryseuiz* quos bobus suis exarabit, ipse decimam tali modo dabit quod collectis annonis suis decimatorem non expectabit. nec decimator in agro decimam ejus accipiet vel signabit. sed ipse Miles libere annonas suas in horreum suum deducet. et decimam. ibidem fideliter componet. et sequestrabit. et dominus decime illius ville *Cryseuiz*, uel alter nomine ipsius veniens, Integraliter decimam illam accipiet absque vlla Molestatione Militis Memoratj. vel de ipsa disponet alias pro sua voluntate. Quia vero conmutatio vel ordinatio ista sine nostra auctoritate vel assensu per ipsos ad perfectionem legittimam perducj non poterat, Ipsi Contrahentes petiuerunt humiliter et instanter vt factum ipsorum huiusmodj ratum haberemus et quod Confirmatione indigeret! confirmaremus. Et nos attendentes, quod per talem eorum Ordinationem, Ecclesie Ius in nullo leditur, sed pocius vtilitas vel commodum in aliqua parte procuratur, eam accedente nostrj Consensu Capitulj ratam habemus et etiam confirmamus. In Cujus rej Testimonium et Euidenciam presentem scripturam conficj fecimus. tam nostrj quam Capitulj predictj Sigillorum appensione communitam. Datum Cracouie. Anno dominj. M. CC. LXX. III. In die beatj Andree apostolj.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony jest dwiema pieczęciami, zawieszonemi na sznurkach z żółtego i pąsowego jedwabiu. Jedna pieczęć podłużna, dobrze zachowana, wyciśnięta w zwykłym wosku, przedstawia biskupa w infule siedzącego na krześle z pastorałem w lewej, prawą podniesioną do błogosławieństwa. W otoku napis: † S. PAVLI. DEI. GRACIA. EPISCOPI. CRACOVIEN. Druga pieczęć podługowata kościoła katedralnego św. Wacława, nieco uszkodzona, opisana jest już wyżej

Digitized by Google

w notce [1]) przy dokumencie N. XXIX. Na odwrotnej stronie tej pieczęci, wyciśnięta jest mała okrągła pieczęć, przedstawiająca popiersie św. Stanisława. W otoku napis: † SERVO VERIFICO ROBORO NOTIFICO.

(Obacz także i porównaj akt z r. 1273, powyż pod N. LXX zamieszczony).

LXXVI. 1274. die 2. mensis Februarii, Cracoviae.

Capitulum ecclesiae cathedralis Cracoviensis cum Venceslao praeposito Wisliciensi villam eiusdem capituli *Garlica* nuncupatam, cuidam Zachariae iure Teutonico locandam confert [1]).

IN Nomine Domini Amen. Nos Gerardus Decanus, totumque Capitulum ecclesie Cracouiensis, Notum esse volumus vniuersis presentibus et futuris. Quod contractum quem jniit dominus Venceslaus Wizliciensis prepositus, et noster concanonicus. cum Zacharia, super villa nostra *Gardlic* [2]). quam idem prepositus exnostra concessione sub. annua et certa pensione possidet, approbamus et etiam confirmamus. Eo quod nostro consensu interueniente, et auctoritate, modificatus sit, et perfectus. Ipso preposito nomine nostro, ipsoque Zacharia suo, suorumque successorum nomine, conuenientibus inidipsum. Forma siquidem et tenor, ipsius contractus talis est, Quod predictus Zacharias, liberam habet potestatem. prefatam villam nostram, *Gardlic*, more vel jure thevthonico, locandj. Et eis quos adse illuc vocauerit, mansos siue lanos conferendj. Ipse uero in signum sue maioritatis, duos lanos optinebit, et perpetuo possidebit asolucione census liberos et jmmunes. jus et facultatem habens, in eadem hereditate, molendinum et tabernam construendj, et perpetuo possidendj. Lanos autem suos, per XII. annos libere possidebit. Nichil inde ipsi preposito, vel eius forte successorj nomine pensionis exhibendo. Conuicanej uero suj uel conciues, quos ibj locabit, per totidem annos simili libertate gaudebunt. Census autem erit huiusmodj, quo desingulis mansis vel lanis octo scotj argenti communis, uel monete publice, annuatim infra octauas beatj Martinj, apossessoribus dicto preposito uel eius successorj persoluentur. Iura uero, condiciones, et consuetudines, pariter optinebunt. que locus uel ciuitas, apud *Scalam* [3]), que dicitur lapis sancte Marie, dinoscitur optinere. Sane super prestacione, uel solucione Decime, obseruabitur iste modus. Quod de agris paratis, extirpatis, uel prius aratis, ipsi omnes colonj, sine aliqua dilacione, Decimam more polonico, manipulatim et in agro. ej domino qui consueuit in eadem villa, decimam percipere fideliter persoluent. De illis uero terris quas per extirpacionem in agros redigent, per VI. annos exnunc computandos, nichil nomine decime prestabunt. Quibus annis expletis, Decimas suas de eisdem in agro, sicut predictum est, exsoluent. Quod eciam intelligendum est, de memorato Zacharia, sed post XII. annos. Exsoluetur autem adictis hominibus decima, De tritico, Seligine, ordeo, Auena, pisa, et eciam papauere, dum taxat. De milio autem et lino et rapulis nichil soluent. Nisi forte comperiretur in fraudem Decime, eos plus solito uel consueto, milium uel

Digitized by Google

linum et rapulas studiose seminare, quod si probatum esset, priuilegium merito perderent, in ac [4]) parte. De judiciis denique sic erit obseruandum. Quod due partes judicatj uel penarum. sepedicto preposito cedent. terciam uero partem ipse Soltetus Zacharias, uel eius successor, suis vsibus aplicabit. Interea sane sepefatus prepositus, in nullo nobis amplius tenebitur, nisi quod pensionem uel canonem, sicut actenus pro eadem villa prestitit, nobis annuatim exsoluet. In orum igitur euidenciam et testimonium, Instrumentum presens, nostrj sigillj apensione roboratum, sepedicto Zacharie, suisque successoribus, inmunimeN perpetuum duximus concedendum. Datum Cracouie, Anno dominj, M. CC. LXX. IIII. Infesto purificacionis beate marie virginis.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony niegdy jedną pieczęcią, po której tylko sznurek z zielonego i fioletowego jedwabiu pozostał.

[2]) *Garlica duchowna*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie miechowskim, parafii *Korzkiew* położona. Część zaś tej wsi, gdzie ów Zacharyasz nową osadę na prawie magdeburskiem założył, zowie się *Zacharyaszowska wola*, i leży w tej samej parafii.

[3]) *Skała*, miasteczko w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie olkuskim.

[4]) ma znaczyć »hac«.

LXXVII. 1274. die 11. mensis Martii, *Jędrzejoviae.*

Ioannes abbas totusque conventus ordinis Cisterciensium *Jędrzejoviensis*, villam *Goszcza* capitulo ecclesiae cathedralis Cracoviensis donant [1]).

In nomine domini amen. Vniuersis presentem paginam jnspecturis vel ejus tenorem audituris, Frater Iohannes Abbas et conuentus Andreouensis Ordinis Cysterciensis, Cracouiensis dyocesis. salutem in eo qui salus est omnium christus. Dominus Gerardus Decanus Cracouiensis accedens Magna nos instancia et deuota non semel Sollicitauit affectuose nomine Capitulj Cracouiensis petens a nobis vt partem ville que dicitur *Gostcha* [2]) quam ab antiquo Domus nostra jure dinoscitur hereditario possidere! sibi hoc est Ecclesie Cracouiensi Consulta et honesta largitione donaremus eorum in hac parte commodis et vtilitatibus fauendo consulentes. Nam illa terra eis vicinior quam nobis existit et propter partem eiusdem ville quam idem Decanus possidet, nostre quam supradiximus parti contiguam magis amplectenda. Nos autem Recolentes non inmerito Ecclesie Cracouiensis beneficia Multimoda que ab ipsa et ejus prelatis et personis pia Munificencia nostre domuj plurimum accesserunt. Attendentes quoque quod ipsa Kathedralis Ecclesia in nostris Necessitatibus et negociis prout tempus exigit et rej qualitas Domuj nostre cotidie et inpendit Solacia et aduersa quantum est in ea, repellit Nec illud obmittentes quod fauore Specialj persone petentes! domum nostram et nos, alacriter prosequntur. Cupientes nichilomjnus amplioris dilectionis per hoc Sepedicto Capitulo vinculis alligarj! rem Suprapetitam per Decanum Memoratum habito Tractatu et deliberatione consulta

Digitized by Google

de communj nostrj Conuentus assensu Memoratis Decano et Capitulo duximus conferendam et perpetuo sicut eam hactenus possedimus cum omnj integritate ab eis possidendam. In cujus donationis a nobis facte Manentem Memoriam persens Scriptum super hoc confectum ipsi Cracouiensis Ecclesie Capitulo tradidimus Sigillj nostrj appensione Roboratum. Datum in *Andreov* Anno dominj. M. CC. LXX. Quarto In Dominica qua cantatur Letare Ierusalem.

[1]) Orginał pargaminowy, opatrzony niegdy jedną pieczęcią, po której tylko sznurek z żółtego i pąsowego jedwabiu pozostał.

[2]) *Goszcza*, wieś parafialna w obwodzie miechowskim, powiecie krakowskim.

LXXVIII. 1274. die 9. mensis Maii, Cracoviae.

Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, villae capituli cathedralis Cracoviensis *Goszcza* nuncupatae, easdem confert libertates, quibus aliae villae eiusdem capituli hucusque gaudebant [1]).

In nomine domini amen. Nouerint Vniuersi Moderni temporis et futurj tenore presencium informatj, Quod Nos Bolezlaus dej gratia Cracouie et Sudomerie Dux Illustris ad sedulam Supplicationem Dilectj nobis Magistrj Gerardj Decanj, eius petitionem suo suorum que fratrum canonicorum Capitulj videlicet Ecclesie Cracouiensis nomine humiliter ac deuote nobis oblatam. admittentes et pio fauore complectentes villam super *Gostcham* [2]) sitam et *Gostcham* nominatam que ad eorum Ius et proprietatem de nostro etiam scire et conniuencia nuper accessit eamdem plenarie Libertatem habere volumus et ej Iure perhennj donatione perpetua conferimus quam idem Capitulum ob reuerenciam et honorem Inclitj Martiris et pontificis gloriosi beatj Stanizlay Meruit quondam in suis et Canonicorum Villis a nobis optinere, prout in nostro priuilegio sollempniter edito, et Ecclesie Cracouiensi Specialiter concesso, plenjus continetur. *Gostcham* sane in hoc loco volentes intelligi, partem quondam *Conariorum* hominum videlicet nostrorum Castro Cracouie pertinencium quam partem et cum suis incolis Memoratus decanus ex nostra donatione meruit Iure perpetuo integraliter optinere. Et hanc ipse sue id est Cracouiensi Ecclesie Iure similj cotulit possidendam. In nostra presencia hoc ipsum palam postmodum protestando. Item partem aliam que fuerat ab antiquo hereditas cenobij de *Andreov*, quam partem eciam supradictj Canonicj Cracouienses idest Capitulum a ipso pro tempore tunc abbate Iohanne nomine et conuentu de *Andreov* Canonice sunt adeptj. sicut ipse abbas et conuentus in nostra presencia libere confessi sunt et palam recognouerunt, Ex hiis inquam duabus partibus vnita *Gostcha* et Hereditas Cracouiensis Ecclesie facta Supradicto nostro gaudere debet libertatis priuilegio quam esse volumus antiquis Capitulj, Sepedicti villis Connumeratam et omnino comparem effectam Sibj Suisque habitatoribus et incolis similj cum illis a nobis libertate concessa perpetuo permanente. Non dubitantes hoc ipsum ad beatj patris et

Digitized by Google

patronj nostrj quem Supradiximus honorem pertinere cum eius Ministrorum pacj prouidemus et quietj commoda vel vtilitates eorumdem augmentando. Et ut hec perhennj Memorie commendentur et permaneant inconcussa, presens instrumentum super hiis legittime confectum, Ecclesie Cracouiensi Matri nostre benigne concessimus auctenticj Sigillj nostrj appensione communitum. Datum Cracouie per manum sollempnem et auctenticam dominj Procopij Cancellarij nostri virj eciam alias Multipliciter honoratj vtpote Gneznensis Cantoris Sudomiriensis prepositi, Canonici quoque Cracouiensis Presentibus nichilominus Baronibus nostris videlicet Comittibus Warsone Castellano et Neustampone palatino Cracouiensibus. Nicolao de *Bech*, et Smilone de *Bresk* Castellanis Mirozlao Iudice. Pribizlao Tribuno. Suentozlao *Vesnej* [3]). et aliis quam pluribus. Anno dominj. M. CC. Septuagesimo Quarto, Mense Maio In Crastino beatj Stanizlay Martiris.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony pierwotnie jedną pieczęcią, która w skutek zbutwienia dólnej części pargaminu odpadła.

[2]) *Goszczа*, wieś parafialna w obwodzie miechowskim powiecie krakowskim.

[3]) *Vesnej*, oznaczać ma »*woźny*«, toż samo co »camerarius«, a później »ministerialis«.

LXXIX. 1278. die 13. mensis Maii, Cracoviae.

Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae testatur, comitem Laurentium de *Bawoł*, eandem villam *Bawoł* Procopio cancellario Cracoviensi XXX marcis argenti obligasse [1]).

IN Nomine Dominj Amen. Quoniam acta que in publica Principum deueniunt Munimenta dingne perpetuam obtinent roboris firmitatem Idcirco Nos bolezlaus dei gratia Dux Cracouiė et Sandomirie vniuersis litteras presentes inspecturis vberius declaramus publice protestantes quod Comes laurentius de *bamwol* in presencia nostri costitutus de consilio Salluberrimo virorum maturorum Sufficienti prehabita deliberacione Domino Prochopio cancellario Cracoviensi hereditatem suam que wlgariter *Bamwol* [2]) nuncupatur obligauit pro X.X.X. Marcis vsualis argenti iuste et rationabiliter sub hac forma. videlicet Vt ipse dominus Prochopius iam dictam villam *Bamwol* infra. IX. annos cum omni fructu et vtilitate libere possideat et quiete Elapis vero. IX. annis predictus comes laurentius vel pueri Sui quandocumque potuerint exemmere. solutis X.X.X. Marcis Domino Prochopio predictam villam recipient cum vniuerso apparatu et melioratione siqua fuerit prout ex antiquo ipsam possederunt primewa possessione. Si eciam prefatus comes laurentius cum pueris suis omnino quod absit interiret secundum quod subest nature hominum ex humana fragilitate extunc quicumque propinquior fuerit in sua progenie redimat prefatam villam *Bamwoł* (sic) iuxta prenotatam superius ordinationem, Vt autem hec nostra tam sollempnis protestatio robur obtineat Sane memorie in huius rei testimonium

Digitized by Google

presens scriptum nostri sigilli robore duximus muniendum Actum in Cracouia Anno dominj. M. CC. LXX. VIII. III. ydus magy luna XX. IX. hec sunt nomina Testium. comes Warso castellanus cracouiensis. Comes janusius palatinus Sandomiriensis. comes Sbygneus judex cracouiensis Comes laurencius Strezcouicz Camerarius comes Nycolaus Lucuthouicz castellanus de *beyche* Comes johannes dictus *lycho* Thezaurarius ducisse Datum per manus domini Twardoslay cantoris Sandomiriensis.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony był pierwotnie jedną pieczęcią, po której pąsowy jedwabny sznurek pozostał.

[2]) *Bawół*, niegdy wieś pod Krakowem po prawym brzegu *Wisły* położona. Dziś na jej gruncie stoi *Kazimirz* przedmieście *Krakowa*.

LXXX. 1278. die 17. mensis Augusti, in *Osiek*.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, sartaginem salis in *Bochnia* ecclesiae Bochnensi restituit [1]).

In nomine domini Amen. Necesse est omnes acciones legittimas, que memoria indigent, per scripti continenciam in noticiam transmitti posterorum. Proinde Nos Boleslaus deigracia dux Cracouie et Sandomirie, Notum facimus vniuersis presens scriptum inspecturis, Quod postquam omnia Iura, que homines diuerse nacionis in Magnosale [2]) et in *Bochna* [3]) in puteis siue *Sachtis*, in patelliis, in quoquinis siue *Wyesis*, in Alueis siue *Coritis* wlgariter dictis dinoscebantur habere, de communi consilio et consensu Baronum nostrorum destrui fecissemus et penitus anullari, super hijs omnibus decetero perpetuum silencium inponentes, Iacobus Capellanus noster de *Bochna*, postquam etc (s) per nostram Collacionem et presentacionem Capellam nostram in *Bochna* fuerat assequtus, nobis humiliter supplicans, vt Sarthaginem siue Patellam Salis, que per carissimam matrem nostram dominam Grzimislauam, condam Ducissam earundem Terrarum, in fundacione Ecclesie nostre constructe in honore beati Nicolai ibidem in *Bochna* in dotem fuerat collata, restituere eidem Ecclesie ac confirmare dignaremur; que Patella Salis siue Sarthago per negligenciam predecessorum eiusdem Iacobi et per nostram spoliacionem communiter de omnibus patellis factam, alienata fuerat ab Ecclesia memorata. Nos vero precibus ipsius Iacobi Capellani nostri inclinati, et consideratis omnibus circumstancijs negocij memorati per testimonium proborum virorum, invenimus predictam patellam salis per Matrem nostram felicis memorie, predicte Ecclesie in dotem perpetuo fuisse collatam cum omnibus fructibus, qui ex eadem poterant prouenire. Et quia Iura principum exquirunt, vt omnes successores debeant facta, donaciones, necnon omnes legittimas ordinaciones predecessorum suorum, et maxime parentum bono fauore prosequi et firmiter tenere; nos igitur omnes legittimas ordinaciones ac donaciones per nostros antecessores factas confirmare pocius quam infirmare cupientes, damus et confirmamus Ecclesie nostre supradicte dictam Sarthaginem

Digitized by Google

siue Patellam Salis prenotatam cum domo que *Wyeża* wlgariter dicitur, et cum omnibus attinencijs in dotem, Iure hereditario libere et quiete inperpetuum possidendam. Ita quod Capellano nostre dicte Ecclesie et hominibus suis seu eciam conductoribus eiusdem patelle, liceat accipere *Sorżalach* siue liquidum sal de quocumque puteo placuerit siue *Sachta*, sufficiens pro sale quoquendo in patella iam predicta, et Sal quod ibidem coctum fuerit, libere cuicumque uoluerint possunt vendere, absque omni contradiccione Zuppariorum. Statuimus autem, quod si umquam forte per nominatam patellam impedirentur, Zupparij quicumque tunc fuerint vel quocumque modo fuerint Zuppe possessores, pro sepedicta Patella marcam Argenti et vnum bonum Bancum salis singulis septimanis sepedicte Ecclesie et Capellano ibidem persoluant, Iure hereditario in perpetuum possidenda. Statuimus eciam, vt de censu, qui de Ciuitate Bochnensi nostro dominio pertinere dinoscitur, per Aduocatum Ciuitatis eiusdem cum Capellano nostro sepedicto exintegro Collecto et Annona decimali, eciam de omnibus indifferenter Mansis ad plenum congregata, non obstante aliqua libertate vel priuilegio super hijs a nobis concesso, Quindecim marce argenti monete Canonicis Ecclesie beati Stanislai in Cracouiam, et duodecim marce argenti eciam vsualis monete Ecclesie de *Ossech* [4]) eiusdem beati Stanislai singulis annis persoluantur; quibus persolutis quicquid residuum fuerit tam Annone decimali, quam pecunie de Censu, sepedictus Cappellanus noster Bochnensis pro sua Ecclesia eciam Iure dotis inperpetuum possidendum (s). Vt autem hec nostra donacio et confirmacio et tam pia ordinacio robur perpetue obtineat firmitatis, et semper inuiolabilis perseueret, presentem paginam super hijs confectam contulimus sepedicte Ecclesie nostre et Capellano ibidem nostri Sigilli munimine roboratam. Quicunque autem huic nostre ordinacioni ac pie donacioni ausu temerario presumpserit contraire, sciat se iram dei omnipotentis et beati Nicolai patroni Ecclesie nominate indignacionem introisse. Acta sunt hec et ordinata in *Ossech*, Anno domini M. CC. LXXVIII. XVI kal. Septembris. Presentibus hijs: Comite Warsyo Castellano Cracouiensi, Comite Ianussio Palatino Sandomiriensi, Comite Sbigneo Iudice Cracouiensi, Comite Sulcone Pincerna Cracouiensi, et Comite Woyslauo Succamerario Cracouiensi, qui huius negocij extitit ordinator. Datum per manus Twardoslai Subcancellarij Curie nostre.

[1]) Dokumentu oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 433, stronie odwrotnej.

[2]) *Wieliczka*, miasto powiatowe obwodu niegdy bocheńskiego, słynne bogatemi kopalniami soli.

[3]) *Bochnia*, miasto niegdy obwodowe, dziś powiatowe w Galicyi zachodniej, nad rzeką *Rabą* położone.

[4]) *Osiek*. Dwie miejscowości tej nazwy istnieją w Galicyi zachodniej, obie parafialne, jedna w obwodzie wadowickim, powiecie kętskim, druga w obwodzie jasielskim, powiecie żmigrodzkim. O którejby z nich w przywileju mowa była, oznaczyć nie możemy.

Digitized by Google

LXXXI. 1279. die 30. mensis Septembris, Cracoviae.

Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, commutationem sortis cuiusdam in villa *Goszcza*, pro quadam sorte in villa *Trątnowice* ab Imramo filio comitis Cristini de *Niedźwiedź* cum Philippo canonico Cracoviensi factam, ratam esse iubet, eandemque villam *Goszcza* iisdem gaudere permittit libertatibus, quae aliis villis ecclesiae cathedralis Cracoviensis sunt concessae [1]).

In nomine dominj amen. Nos Bolezlaus Cracouie et Sudomirie dej gratia Dux Illustris, Notum esse Volumus vniuersis presentibus et futuris quod Miles Noster vir Nobilis Imramus filius quondam Comitis Cristinj de *Medueg* [2]). et Honestus vir Dominus Philippus Cracouiensis Canonicus in nostra presencia Constitutj quamdam Ordinationem vel contractum inter ipsos habitum publice declararunt. quem humiliter et deuote cum Magna instancia a nobis et ratificarj et confirmarj petiuerunt. Forma autem contractus huiusmodj hec est. In villa vel hereditate que *Gostcha* [3]) dicitur partem quamdam dictus Miles. ex successione paterna possidebat. et alias Eiusdem ville partes idem Canonicus vna cum honesto viro Magistro Gerardo Decano Cracouiensi ex nostra donatione pro Maiorj parte, et ex aliis Iustis causis. et Modis jam pridem acquisitas, possidebat. Vt igitur iidem Canonicus, quietj. pacj. et vtilitati Ecclesie Cracouiensis, Si ex integro dicta villa Ecclesie bonis accederet, in posterum prouideret, de consensu Eiusdem Capitulj et Ecclesie cujus interest, partem in villa *Tratnouit* [4]) ipsi Ecclesie ab antiquo pertinentem, quasi per commutationem ipsi Militj conferri procurauit. nichil sibi Iuris in eadem retinendo. Sicut vir nobilis et honestus eiusdem Ecclesie Scolasticus. et noster Cancellarjus Dominus Procopius qui eciam huiusmodj negocij extitit Ordinator, auctoritate a venerabilj patre nostro Domino Paulo Cracouiensi Episcopo, et Capitulo eiusdem Ecclesie sibi in instrumento Sub Sigillis eorumdem tradita, publice protestatus est coram nobis. quod instrumentum predictus Miles de Manibus prefatj dominj Scolasticj ad Maiorem cautelam Mox recepit. Addidit insuper Sepefatus Canonicus ipsi Militj. Quadraginta Marcas argentj currentis de propriis suis bonis. que omnia prefatus Miles sponte acceptauit et publice recognouit dictas. XL. Marcas. se plenarie recepisse. et de parte quam habebat in *Gostcha* tam agris pratis frutectis seu *Dembroua* vel aliis totaliter Memorato Canonico, cessit et Ecclesie. presente et consenciente fratre Suo Germano. Comite Sulcone pincerna Cracouiensi nichil sibi iuris vel Suis posteris in eadem parte omnino reseruando. Sed omnibus que sibi vel suis in hac parte competere possent, penitus et perpetuo renunciando. Hunc itaque contractum. Ordinationem. seu commutationem ad instanciam parcium ut dictum est! ratificantes auctoritate Ducalj confirmamus. Acta sunt hec et Ordinata in Colloquio celebrato inter *Wirciząm* [5]) et *Zorauam* [6]) super riuum qui *rechyza* [7]) nuncupatur. Anno Dominj M. CC. Septuagesimo nono. feria VI. proxima ante festum beatj Iacobi apostoli. pre-

Digitized by Google

sentibus Baronibus et Militibus nostris qui inferius sunt notatj. Que omnia et alia perfecta sunt et Roborata postmodum Cracouie Anno eodem dominj infra beatj Venceslay prout inferius adnotantur. Porro ad Euidenciam pleniorem et perpetuam Memoriam eorum que super statu et acquisitione *Gostche* gesta sunt. scripti presentis tenore declaramus. quod predicta *Gostcha* per diuersas Suj partes a diuersis habebatur. Cenobium enim Andreouense partem ejus unam tenebat. quam viris honestis Magistro Gerardo Decano et Domino Philippo Canonico Cracouiensibus, natione gallicis procurantibus, Ecclesia Cracouiensis est adepta. prout nobis Innotuit Manifeste. Partem vero aliam quam quidam nostrj pauperes. *conare* dictj possidebant et ipsos pariter *Conarios*. ijdem virj a nostra Munificencia Meruerunt, titulo perfecte donationis similiter optinere. et eam de nostro beneplacito Ecclesie Supradicte contulerunt. predictis *Conariis* Manumissis. Post hec autem eorumdem virorum crescentibus erga nos Meritis et obsequiis graciosis, placuit nobis aliam dicte ville partem. quam homines nostrj. Camerarij videlicet Castellanj et Castri Cracouiensis officiis deputatj, possidebant, eisdem viris petentibus, plene donationis Titulo similiter contulisse. Ipsis Camerariis de scire et voluntate Comitis Warsij Cracouie Castellanj exinde remotis. Quibusdam ex eis in villa *Tratnouiz* cum aliis nostris hominibus ad Castrum Cracouie pertinentibus. Aliis vero in *Wyrbno* cum aliis nostris hominibus similiter collocatis. ipsis nichilominus ne ad suos agros redire possent vel quoquo Modo requirere conarentur eisdem ulterius perpetuum silencium imponendo. eisdem semper remanentibus in Castellanj predictj et Castri officiis consuetis. quam partem virj prefatj. Ecclesie Memorate do nostro fauore et assensu, similiter contulerunt. Ea denique pars que nouissime accessit quam Imramus habebat in *Gostcha*, ad ius et proprietatem Ecclesie Sepedicte iam peruenit de nostro consensu similiter et fauore. Igitur virj Sepefati nobis humiliter supplicarunt! vt libertatem quam Capitulum in suis villis optinet, totj ville *Gostche* iam vnite. dignanter vellemus indulgere. Ad quorum petitionem deuotam et instanciam humilem vt pote quos et morum probitas et obsequiorum fidelitas nobis multipliciter gratos reddidit et acceptos. Inclinati! ob reuerenciam dej et Ecclesie ipsius. Patronorumque nostrorum beatorum Wenceszlay et Stanizlay Martirum. et pro anime nostre salute. nostreque quondam genitricis dilecte Grimizlaue. Nec non et nostre care Coniugis Domine Kungundis Inclitj regis hungarorum quondam filie. libertatem petitam totj ville vel hereditatj que *Gostcha* dicitur prout in suis terminis et districtu continetur animo deuoto pie duximus concedendam. ut cum ceteris, villis Capitulj eadem plene gaudeat et perpetuo libertate. quam eis iam dudum dinoscimur contulisse. et priuilegio nostro Specialj Confirmasse. Et ut hec omnia firma et inconcussa permaneant presens Instrumentum nostrj Sigilli Munimine duximus roborandum. Datum Cracouie eodem anno dominj M. CC. LXX. IX. in Crastino beatj Michaelis per manum Twardozlay Subcancellarij nostrj presentibus baronibus et Militibus nostris Comite Warsio Castellano Cracouiensi. cuius Sigillum hic est appen-

Digitized by Google

sum prout Supramemoratj virj petiuerunt et Comite PSasino (sic) Palatino Cracouiensi Comite Sulcone pincerna Cracouiensi laurencio camerario Domine Ducisse Woyslao Subcamerario Cracouiensi, Ymramo de *Vitov* quondam tribuno Cracouiensi Samiano Subpincerna Cracouiensi Goluchone *dannj*.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony był pierwotnie dwoma pieczęciami, na pąsowych jedwabnych zawieszonemi sznurkach. Z tych jedna tylko pozostała, ośmioboczna, w zwykłym wyciśnięta wosku, przedstawiająca pierścień, z którego ze środka cztery krzyże na cztery strony wybiegają. W otoku napis: † S. WARSII. CASTELLANI. CRACOVN.

[2]) *Niedźwiedź*, wieś parafialna w województwie i powiecie krakowskim.

[3]) *Goszcza*, wieś parafialna w tymże powiecie.

[4]) *Trątnowice*, wieś tegoż powiatu, parafii *Niedźwiedź*.

[5]) *Wiercica*, wieś w województwie kaliskiem, obwodzie wieluńskim, powiecie częstochowskim, parafii *Przyrów*.

[6]) *Żuraw*, wieś parafialna w tymże obwodzie i powiecie.

[7]) *Rzeczyca*, zapewne dzisiejsza *Wiercica*, rzeczka płynąca między *Wiercicą* a *Żurawiem*, wpadająca do *Warty*.

(Porównaj także przywileje powyż pod N. LXIX, LXXVII i LXXVIII zamieszczone).

LXXXII. 1279. die 6. mensis Octobris, Cracoviae.

Florianus abbas totusque conventus ordinis Praemonstratensis monasterii Brzesensis cuidam Godfrido oppidum *Brzesko* colonis, iure municipali Teutonico, quali civitas Novum forum in Silesia regebatur gavisuris, frequentandam confert, eidemque munus et benificia advocati impertit [1]).

In nomine domini nostri Iesu Christi. Quia omnium habere memoriam et penitus in nullo peccare diuinitatis magis quam humanitatis est, fragilitas condicionis humane remedium solerti prudencia sibi reperit, in quo summi defecit opificis voluntate. Igitur ne gesta mortalium in posteros propaganda a memoria elabantur, assolent scripto testium, scriptique testimonio perhennari. Proinde tam presens etas nouerit quam futura, quod nos Florianus dei miseracione abbas, Venceslaus prior, Nicolaus prepositus, totusque conuentus fratrum omnium (s) ordinis premonstratensis domus et monasterij Brzesensis [2]), mere volentes ecclesie redditus ampliare, conferimus et donamus et titulo donacionis tradimus perpetue Godfrido filio Arnoldi de *Slesin* liberam facultatem locandi nostram ciuitatem Brzesensem [3]) iure Theutonico, quo ciuitas vtitur, que Nouum forum in Slesia nuncupatur, vt eodem iure nostra Brzezensis ciuitas in omnibus gubernetur. Quapropter vt facilius et commodius idem aduocatus ipsam ciuitatem incolis multiplicitet et dilatet, promittimus bona fide ecclesiam fundare et locare in eadem ciuitate, nec non ipsi suisque posteris et omnibus eiusdem aduocati legitimis successoribus damus et concedimus vnum mansum in ipsa ciuitate libere et pacifice iure hereditario in perpetuum possidendum. De alijs vero vniuersis et singulis mansis tocius ciuitatis, qui in nostro territorio Brzesensi et in *opla* [4]) mensurati fuerint, hec forma perpetuo seruabitur, quod sem-

Digitized by Google

per nostro monasterio quinque, ac ipsi aduocato Godfrido, quem dicte nostre ciuitati prefecimus, et successoribus sextus semper cedet, eosdem mansos, qui de sexta eis cesserint porcione, sint ab omnibus iuribus, censu et ab exaccionibus, et ab omni solucione, et eciam a iure decimarum sint in perpetuum liberi et exempti; qui autem domui nostre de quinque partibus cesserint, volumus esse perpetuo censuales monasterio supradicto. Volumus eciam vt omnia nostra prata, que sunt ex altera parte *Visle* versus ipsam ciuitatem, ad mansorum quantitatem mensurata ciuibus diuisa assignentur, et de qualibet tali quantitate prati mansum continente siue falcetur seu aretur, semper dimidium fertonem argenti ab ipsorum pratorum possessoribus persoluetur; ita quod de eadem solucione nostro monasterio quinque partes, memoratis vero aduocato et successoribus sexta porcio semper cedet. Verum tamen mellificia monasterij, que in quercetis sunt pratorum in eadem exarentur prata, volumus per se illesa et indemnia pro monasterio reseruari. Reseruamus eciam prata de *Gorca* [5]) et de *Mikanowic* [6]) nostris hereditatibus cum ipsorum territorijs et omnibus attinencijs pro nostra domo perpetue possidenda. Campos eciam a via monasterij vsque ad *Witowam* [7]) pro incolis ibidem, qui ad seruicium domini ducis terre, quod *Przewod* wlgo dicitur, teneantur perpetuo, duximus reseruandos; vinea nec non via, que tendit ab eodem monasterio, in qua nullus alius preter ipsum monasterium ius aliquod obtinebit. Item conferimus iam prefatis querceta que in *Korecino* nominant, et querceta ex illa parte *Visle* [8]) pro pascuis ac alijs vtilitatibus libere et quiete perfruenda. Preterea omnia macella preter vnum, (quod) excipimus pro lumine tenendum nostre ecclesie, dictis aduocato et successoribus ipsius cum omnibus cameris et stacionibus, in quibus panes venduntur in foro et calapiorum (s), nec non omnia balnea in ciuitate pro se iure hereditario in perpetuum possidebunt. Lacum eciam qui *Liwotow* nominatur et alios paruos lacus, videlicet *Kotlow*, *Piskorow* eis conferimus iure semper hereditario possidendos; ceteri vero lacus monasterio tantum pertinebunt. Insuper piscaciones in *Visla* racione aduocatus ciuitatis cum sagenis et retibus ceterisque instrumentis, necnon quocumque malunt genere piscandi semper vbicumque fluuius nobis de iure spectat, libere exercebunt; ciues vero nequaquam aliter nisi cum hamis et gurgustrijs in eodem fluuio piscabuntur. Insuper sylua nostra magna cuius libertatem cum a domino duce obtinuimus, eisdem semper omnibus sit communis, pascua eciam ibidem sint ipsis communia vniuersis. Item dignum statuimus, quod neque per nos, neque per nostrum vicarium, sed per aduocatum dicte ciuitatis cum suis scabinis vniuersas et singulas causas tam capitales quam criminales et ciuiles tum sanguinis secundum exigenciam iuris dicti noui fori liberam et pacificam semper iudicandi et sentenciandi habeat facultatem (s). De omni autem questu iudicij dicto monasterio semper duas partes presentabunt, terciam vero partem aduocatus pro se inperpetuum percipiet ciuitatis preter tria iudicia in quolibet anno generalia, que nobis dicto abbati de iure nostrisque successoribus debentur tantummodo, quibus

Digitized by Google

eciam iudicijs, quarum (s) per nos vel nostrum vicarium dictus aduocatus cum adiutorio ciuium nos vel eosdem expensis suis iuxta iuris exigenciam videlicet noui fori procurare tenebuntur. Preterea ad omnia alia iura et seruicia et subuenciones nec aliter teneantur ad talia, nisi velint vltro ipsi de gracia speciali. Pro emendacione eciam et omni vtilitate sue ciuitatis omnes fideliter laborabunt. Insuper aduocatus ciuitatis cum domino abbate nec non incole ciuitatis pro magnis causis et grauibus vna fideliter laborabunt. Item concedimus et tradimus dicto aduocato construendi duo molendina supra *Vislam* et tercium in *Budno* liberam potestatem, ipsi suisque prefatis successoribus iure hereditario in perpetuum possidenda. Vt autem dicta ciuitas melius proficiat et amplioribus gaudeat incrementis, cum dictis nostris ciuibus vniuersis graciam facimus specialem, vt dictus aduocatus et sui ciues a censu arearum et ab omni exaccione sex annis gaudeant libertate, nec de alijs mansis inculte terre, vbi adhuc sunt virgulta, infra octo annos nec censum soluent aliquatenus nec malderatas, sed de quolibet manso terre iam exculte modium tritici, modium auene et modium siliginis et fertonem argenti vsualis, cum eosdem mansos excollere cesserint, in festo b. Martini soluere semper debent. Item addimus adhuc vnum mansum liberum ex altera parte *Visle* ipsi aduocato ipsius successoribus iure hereditario in perpetuum possidendum. Item pontem supra *Vislam* nostrum pro monasterij nostri semper dominio reseruamus; predicti aduocatus et ciues per ipsum transeundi perpetuo habeant facultatem, sintque ab omni solucione, quecunque debent racione pontis eiusdem, prorsus liberi et exempti in perpetuum. Pro qua exempcione nostrum monasterium marcam argenti recipiet annuatim, et nihilominus ad reparacionem pontis tempore glaciei et cum vrgens necessitas fuerit adiuuabunt in vecturis. Proinde si pons sicut euenire solet, fractus fuerit, aduocato suisque ciuibus et nullis hospitibus pro portu habere libere consentimus. In horum itaque euidenciam omnium predictorum, vt iuste incolumia perseuerent, roburque perpetue obtineant firmitatis, nulloque possint calumnijs scrupulo prepediri, presentem paginam predicto aduocato Godfrido contulimus, nostrorum munimine sigillorum videlicet abbatis et conuentus capituli roboratam. Actum publice Cracouie, anno domini Millesimo ducentesimo septuagesimo nono, in octaua s. Michaelis, indictione octaua. Presentibus hijs: domino Procopio cancellario domini ducis, domino Hermano abbate Vitouiensi, domino Arnoldo preposito Zwierzyncensi, domino Swentoslao priore Zwierzyncensi, domino Venceslao quondam abbate Brzesnensi, Friderico cappellano s. Michaelis, Comitibus Sulcone et Imramo de *Niedued*, Comite Seunone de *Glow*, Iohanne aduocato Cracouiensi, aduocato Petro de Lapide, Godfrido de villa *Bocnakaty* (s), Reuoldo ciui Cracouiensi, Valtero ciui de *Brzesko*, Henrico Bochnero, Theodoro monetario et alijs quam pluribus.

[1]) Oryginalnego przywileju archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy błędami przepełniony podajemy wedle kopii zawartej w Liber Archivi N. 2, vol. IX, N. 67.

Digitized by Google

[2]) Klasztór premonstratenców brzeski, następnie hebdowskim zwany.
[3]) *Brzesko nowe*, miasteczko w obwodzie miechowskim, powiecie krakowskim nad *Wisłą* położone.
[4]) tak w kopiarzu; mniemamy atoli, iż to jest przekręcony wyraz »*opole*« (vicinia).
[5]) *Górka*, wsi tej nazwy nie ma w pobliżu *Brzeska*.
[6]) *Nękanowice*, wieś w parafii *Brzesko stare*, tuż nad *Wisłą* położona.
[7]) W kopii mylnie »*Wirowam*«. Iest tu zaś rozumiany *Witów*, wieś parafialna w powiecie krakowskim, niedaleko od Brzeska na wschód położona.
[8]) w kopii mylnie: »*Niczle*«.

LXXXIII. 1279. die 6. mensis Decembris, *Korczyni*.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae, capitulo cathedrali Cracoviensi villam *Bolesław* nuncupatam, necnon CC marcas in salisfodinis Bochnensibus testamento legat [1])

In nomine domini amen. Nos Bolezlaus Cracouie et Sandomirie dei gracia dux Illustris, Ad noticiam omnium et maxime nostre Iuris diccioni subditorum peruenire cupimus et scripti presentis tenore declaramus, quod nos villam, quam nomine nostro vocari fecimus *Bolezlav* [2]), nonmultum longe ab episcopali villa *Slaucov* [3]) per nos locatam, pro anime nostre remedio deo duximus offerendam et Capitulo Cracouiensis Ecclesie Matris nostre, Canonicis videlicet eam conferimus titulo plene donacionis ab ipsis perpetuo possidendam, et ipsorum tantum vsibus applicandam, et hoc cum integritate sui districtus certis terminis limitati et cum omnibus pertinencijs, prouentibus et vtilitatibus, et breuiter cum pleno Iure et dominio sine vlla diminucione, prout hactenus eam dinoscimur possedisse. Eandem autem Ecclesiam ampliori munificencia prosequi cupientes, memoratis Canonicis conferimus similiter pro anime nostre salute ducentas marcas argenti de Zupa Salis in *Bochna*, cuius thezauros et copiam nostris temporibus omnipotens dominus apperire dignatus est, ab ipsis Canonicis annis singulis inperpetuum percipiendas. Has igitur donaciones, quas fecimus tanquam veri domini et Heredes, Mandamus et volumus sub obtestacione diuini iudicij a nostris Successoribus inconcussas firmiter obseruari, prout lex diuina et humana nobis concedunt, ad hoc ipsos obligantes; quas cum pridem fecerimus, in vltima tandem nostra voluntate confirmantes scriptis publicis fecimus commendarj, presente nostra coniuge generosa domina Kungunde, Hungarorum Regis Incliti Bele filia quondam, cui comisimus inter alia hec efficaciter exequenda in multorum nobilium virorum nostrorum baronum presencia, ex quibus aliquorum et nomina et sigilla subscribi fecimus huic instrumento et appendi, nostro principaliter licet minori, cum maioris copiam inpresenciarum non habuerimus, Sigillo et suprascripte dilecte nostre coniugis, ad robur perpetuum et eternam rei memoriam presentem paginam consignantes. Actum et datum in *Corchin* [4]), Anno domino M. CC. Septuagesimo Nono, VIII Idus decembris. Nomina vero Nobilium predictorum sunt hec: dominus

Digitized by Google

Warsius Castellanus Cracouiensis, dominus Ianussius palatinus Sandomiriensis, dominus Sassinus palatinus Cracouiensis, dominus procopius Cancellarius noster, dominus pelca Castellanus Sandomiriensis, dominus laurencius Camerarius ducisse. Item Religiosi viri de ordine Minorum, frater Bogufalus confessor noster et frater franciscus et Medicus noster Magister Raclaus.

[1]) Orginału nie ma w archiwum kapitulnem. Tekst niniejszy znajduje się w kopii w Liber Antiquus, na karcie 73, stronie odwrotnej.

[2]) *Bolesław*, wieś parafialna w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie olkuskim.

[3]) *Sławków*, miasteczko w tymże obwodzie i powiecie.

[4]) *Korczyn* czyli *Nowe miasto Korczyn*, miasteczko w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie stopnickim.

LXXXIV. 1283. die 10. mensis Aprilis, Romae.

Martinus IV. P. M. Vratislaviensi et Poznaniensi episcopis mandat, ut in Lesconem ducem Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae, propter incarcerationem Pauli episcopi Cracoviensis, sententiam excommunicationis ferrant, terramque eius interdicto ecclesiastico subiiciant [1]).

Martinus episcopus seruus seruorum dei. Venerabilibus fratribus.. Wratislauiensi et.. Poznaniensi episcopis Salutem et apostolicam benedictionem. Grauem et horrendum excessum, quem nobilis viri Lestcho(nis) Cracouie, Sandomerie et Syradie ducis detestanda presumptio in personam venerabilis fratris nostri Pauli Cracouiensis episcopi dicitur commisisse, nuper audiuimus; tanto potius inde turbati, quanto moleste ferimus, irrogatas coepiscopis nostris iniurias et offensas. Intelleximus etenim, quod dux ipse dampnabiliter ad malignitatis opera prauitatis studiis se conuertens, ut facilius preconceptam iniquitatem pareret, ac impietatis virus, quod aduersus eundem episcopum in maleuoli pectoris abditis occultabat, euomeret, parlamentum indixit certo termino celebrandum, ad illud episcopum specialiter euocans memoratum; quem tandem ad ipsius ducis presentiam fiducialiter accedentem, post benigne licet ficte salutationis alloquium, quod securitatis commodum promittebat, ad pacis osculum sub velamine simulate deuotionis admisit, illius scelesta vestigia, qui humani generis Redemptorem fallacis osculi exhibitione tradidit, imitatus. Et primo dum [a]) prefatum episcopum sic receptum, celate fraudis claustra nequiter reserans, et malitie ostium latentis aperiens, iniectis in episcopum manibus, Dei timore postposito, temere violentis, abiectaue [b]) reuerentia, que ministris diuinis deberi dignoscitur, ausu sacrilego capi fecit, et vehiculo ligneo ignominiose impositum, eius pedibus impiis predicti ducis manibus in offense grauioris augmentum, arctius colligatis, ad quoddam ipsius castrum, quod *Syrac* [2]) wlgariter nuncupatur, illis eidem [c]) probris contumeliosis adduci, ibique tetro carceri mancipari, quem adhuc vinculis compeditum ferreis dicitur detinere. Nec suffecit malitie dicti ducis tam proditionaliter eundem

Digitized by Google

episcopum capere, tam iniuriose tractare, nisi et ipsemet deputata gressibus membra eius sub nodis strictioribus coerceret. Nimirum mirari non immerito cogimur, quod sic dux ipse, si consonent facta relatibus, voluntatis precipitis frena laxare, sic prauis adherere consiliis potuit, ut in tantam prorumperet temeritatis audaciam, ne dicamus insaniam, et in actus tam reprobos, tam enormes quomodolibet prosiliret: cum sicut fertur, idem dux, tanquam in sensum peruersum deditus, premissorum perpetratione damnabili non contentus, sed mala [d]) malis adiiciens, et excessus excessibus coaceruans, castra, libros, vestes [e]) pontificalia ornamenta, necnon et equos, prouentus, ac redditus vniuersos tam ipsius episcopi, quam episcopalis sedis Cracouiensis, et clericorum aliorumque familiarium episcopi supradicti temerariis ausibus presumpserit occupare in diuine maiestatis offensam, Apostolice sedis iniuriam et contemptum, graue scandalum circumpositie regionis, ac libertatis ecclesiastice non modicum detrimentum. Quia igitur excessum huiusmodi tam enormem, tam perniciosum exemplo, et in conspectu superni Principis odiosum non possumus, nec debemus taciturnitate silentii preterire, ad illum, ut conuenit, castigandum, ne impunitatis [f]) deteriora presumat, partes adhibendas censuimus apostolice potestatis. Quocirca fraternitati vestre per apostolica scripta mandamus, quatenus si de huiusmodi manum iniectione, carceris mancipatione, et detentione vobis constiterit, prefatum ducem, et omnes alios, qui eiusdem ducis complices extiterint in hac parte, tamdiu vos vel alter vestrum per vos, vel per alium, seu alios excommunicatos publice nuntietis, et faciatis ab omnibus arctius euitari, donec prefatum episcopum reddiderint libertati, et super premissis eidem episcopo satisfecerint competenter, et per sedem Apostolicam absolutionis beneficia [g]) meruerint obtinere: et nihilominus prefatum ducem quod predicta omnia occupata taliter ab ipso, uel eius fauore integre restituat, et de damnis episcopo, sedi Cracouiensi, clericis et familiaribus supradictis illatis eis plenam et debitam satisfactionem impendat; monentes precipiendo [h]) per excommunicationem in personam ipsius ducis, appellatione remota, cogatis. Quod si forte prefatus dux huiusmodi excommunicationem post huiusmodi nuntiationem vestram per quindecim dierum spatium animo sustinuerit indurato, vos extunc terras ipsius interdicto ecclesiastico supponatis, aggrauaturi alias manus vestras nihilominus contra eum, prout iustitia suaserit, et proteruitas exegerit contumacis; inuocato contra ducem et fautores eosdem postmodum, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, Contradictores per censuram eandem, appellatione postposita compescedo. Non obstante, si eidem duci, vel fautoribus eius sub quacumque forma verborum ab apostolica sede indultum existat, quod interdici suspendi vel excommunicari non possint, aut terre ipsorum ecclesiastico interdicto supponi per literas apostolicas, non facientes plenam et expressam de indulto huiusmodi mentionem et qualibet alia ipsius sedis indulgentia, cuiuscunque sit tenoris, expressionis aut forme, per quam effectus presentium impediri valeat vel differri [i]). Datum apud Urbemveterem IV. Idus Aprilis. Pontificatus nostri Anno Tertio

Digitized by Google

[1]) Buli niniejszej archiwum kapitulne ani w orginale ani w kopii nie posiada. Natomiast jest ona ogłoszona drukiem w Raynalda: Annales ecclesiastici, T. III, Lucae 1748, na str. 569, tudzież w Theinera: Monumenta historica Poloniae, T. I, N. CLXIII, str. 89, skąd ją tu podajemy. Odmiany tekstu, jakie się u Raynalda znachodzą, są następujące: *a*) et postmodum, *b*) abiectaque, *c*) eisdem, *d*) mala sua malis, *e*) »vestes« opuszczone, *f*) impunitas, *g*) beneficium, *h*) monitione premissa, *i*) cały ten ustęp od słów: »Contradictores per censuram eandem« aż do »impediri valeat vel differi« w Raynaldzie wypuszczony.

[2]) *Sieradz*, miasto obwodowe w województwie kaliskiem, niegdy stolica księstwa, a następnie województwa tejże nazwy.

LXXXV. 1284. die 8. mensis Decembris, Cracoviae.

Paulus episcopus Cracoviensis testatur, se cum Lescone duce Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae de damnis sibi ab eodem duce illatis, pactum iniisse [1])

In nomine Domini Amen. Quamuis eterni patris filius a summo celo egrediens in hunc mundum pro humani redempcione generis, et salute, multa precepta instituerit salutaria; tamen in sinum patris unde venerat, regressurus, suis discipulis per quos orbem instrui voluit uniuersum, pacem que caritatis est vinculum reliquit seruandam firmiter et tenendam. In pace namque quies corporis, tranquillitas animorum et votiua rerum opulencia precepto accedentes comprobantur. Que et si ex diuine institucionis amplitudine ad omnes et singulos obseruacionis sue extendentes debeat incrementa, tamen ampliori sinceritate inter eos ipsam fore conuenit radicatam qui eidem precepto presidere superna gracia dignoscuntur. Proinde Nos Paulus diuina miseracione Episcopus Cracouiensis notum esse volumus omnibus hanc paginam inspecturis quod illustris princeps dominus Lezstko, dei gracia Dux Cracouie, Sandomirie et Syradie, ad intemerata pacis et concordie federa desiderio feruenti accedens, nobiscum ipsam pacem, omni sopita discordia reformauit et concordiam fecit perpetuam tali pacto: Quod pro nostra captiuitate et detentione, nec non aliis injuriis et offensis omnibus in nostra persona tam Pontificij dignitati quam ecclesie nostre per ipsum quomodo libet irrogatis satisfaciens, nobis spopondit et promisit bona fide sex milia marcarum argenti, infra sex annos continuos, ab hoc tempore plene et integre persoluenda. Ita quod in tribus milibus marcarum, nobis suam civitatem que *Chorcijn* [2]) antiquitus vocabatur, cum omnibus eiusdem civitatis iuribus, solucionibus, iudiciis, iudicato, questibus, usufructibus et attinenciis uniuersis ad ducatum pertinentibus tam diu obligauit, in possessionem civitatis ipsius nos mittendo quousque totalis eadem pecunia trium milium marcarum argenti nobis integre exsoluantur. Hoc tamen pro ipso domino duce saluo, quod si infra annum iam incipientem currens nobis mille marcas exsoluerit tunc sibi licebit aliud tradere nobis pignus eque bonum pro duobus marcarum milibus, et prefata ciuitas ad suum dominium reuertetur. Omnes autem questus, soluciones, et ususfructus ex ea ciuitate, eo tempore quo eam possidebimus, computabuntur in sortem et solucionem pe-

Digitized by Google

cunie supradicte. Addidit eciam nobis villam suam in *Deruzna* [3]) quod *Chonarij* [4]) nuncupatur totam integre cum omnibus ibidem incolis ad ducatum pertinentibus, ut nobis tanquam ipsi domino duci infra eosdem annos III omnibus obnoxij teneantur. In alijs vero tribus milibus marcarum nobis dedit et assignauit hos fideiussores suos Barones, videlicet Ianussium, Castellanum Cracouiensem, Otham palatinum et Marcum Castellanum Sandomirienses, Sulconem, Castellanum Wizliciensem, Iohannem Castellanum Lublinensem, Petrkonem Castellanum de *Radom*, et Suntoslaum Castellanum de *Woynich*. Quos et eorum universa et singula bona tam mobilia quam immobilia, tam diu assignauit nobis, super eadem soluenda pecunia totali obligans fideiussoria caucione, donec eadem tota pecunia trium milium marcarum argenti nobis integre persoluatur. Hii eciam omnes fideiussores ad hoc ipsum sese per publicam et sollempnem stipulacionem, voluntate propria obligantes nobis unanimiter subiecerunt. Item prefatus dominus dux promisit propter Deum et suorum remissionem peccaminum, maxime in augmentum predicte satisfactionis quomodo gentilibus et paganis, cum voluerint irruere super dijocesim Cracouiensem, resistet pro sua possibilitate, cum baronibus supradictis. Hec igitur omnia et singula faciens do communi consensu prout et assensu suorum omnium Baronum, promisit nobis vera fide rata habere et firma te[illegible]re, et non contra facere, non venire iure vel ingenio aliquo, sit[illegible]acto. Promisit eciam nos et ipsam ecclesiam debito affectu diligere, honorare, omnique deuocione prosequi, et ut Episcopum reuerencia filiali. Ea propter Nos videntes ipsum sincera deuocione et deuoto animo ad meritam pacem et concordiam accedere, omnem rancorem nostri animi deponentes, ipsius satisfactionem ratam habendo, gratantissime acceptamus et promittimus de cetero ipsum versa vice diligere et in omnibus confouere ac suo dominio cooperari per omnia et honori. In horum itaque omnium euidentiam meritum et euidens testimonium presentes conscribi fecimus et nostri sigilli munimine roborari. Actum publice Cracouie, anno domini MCCLXXX quarto indictione XII, VI Idus Decembris. Presentibus prefatis Baronibus, nec non hijs viris honorabilibus ac discretis, dominis Alberto decano, Wencezlao preposito, Procopio scolastico, Paulo cantore, Michaele custode, Iacobo archidiacono Sandomiriensi et aliis multis canonicis Cracouiensibus et quamplurimis militibus.

[1]) Akt powyższy ogłosił drukiem Przezdziecki w rozprawie swej: Paweł z Przemankowa, Warszawa 1851, na str. 55, z orginału przechowanego w archiwum książąt Sanguszków w Zasławiu wołyńskim, nadmieniając, iż oryginał jest pargaminowy, tudzież iż jest opatrzony wiszącą pieczęcią biskupa Pawła Przemankowskiego. Nie mając oryginalnego aktu pod ręką, podajemy tekst powyższy wedle tekstu zamieszczonego w rozprawie co dopiero powołanej, tem bardziej, gdy w archiwum kapitulnem żadna kopia aktu tego się nie przechowała.

[2]) *Korczyn* czyli *Nowe miasto Korczyn*, miasteczko w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie stopnickim położone.

[3]) *Dzierążnia*, wieś parafialna w województwie krakowskiem, obwodzie miechowskim, powiecie szkalmirskim.

Digitized by Google

[4]) rozumiane tu są żrebia w *Dzierążni*, gdzie byli osadzeni ludzie książęcy czyli niewolni poddani, którzy od swego poddańczego zatrudnienia koniarami się zwali, ileże pierwotnem ich przeznaczeniem była obsługa stajen książęcych. Od takichto niewolnych poddanych brały zwyczajnie wsie swe nazwiska, jak *Konary*, *Skotniki*, *Szczytniki*, *Swiątniki*, *Psary* itd. stąd i owa część *Dzierążni Konarami* się zwała; lecz snać później ci Koniarze z *Dzierążni* gdzieindziej przesiedleni zostali, lub może zmienili pierwotne swe zatrudnienie, skoro miejsce ich osad dawną swą nazwę zatraciło.

LXXXVI. 1286. Cracoviae.

Lesco dictus Niger dux Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae, monasterio ordinis Praedicatorum Cracoviensi ducendi aquam de fluvio *Rudawa* confert potestatem [1]).

In nomine domini amen. Ne humanis accionibus presertim que ad honorem dei et salutem fiunt animarum, caligo obliuionis aut scrupulus calumpnie nouercetur, assolent scripto testium et testimonio apicum perhennari. Proinde tam presens etas nouerit quam futura, Quod nos lestco deigracia dux Cracouie Sandomirie et Syradie, Sacrosanctum ordinem fratrum Predicatorum sincera deuocione, deuoto affectu, et affectuosissima reuerencia prosequentes, necminus ad probitatem meritorum fratris Iohannis Prioris, ceterorumque fratrum dicti ordinis domus Cracouiensis obtutus nostri fauoris et gracie specialiter conuertentes, eisdem fratribus Domus Cracouiensis, damus, conferimus et titulo perpetue donacionis mere, simpliciter et irreuocabiliter tradimus aquam, quam prius de *Rudava* [2]) fluuio in suam eandem duxerant domum. Ita quod ipsi fratres eiusdem domus habeant perfectam et liberam voluntatem ac perpetuam, ducendi eandem aquam in domum propriam per territorium de *Crowodra* [3]) villa Cruciferorum, quia ipsorum cruciferorum Cracouiensium ad hoc accessit et accedit omnium communis fauor, consensus vnanimus et assensus. Inhibemus autem et contradicimus, quod nullus ipsos fratres in ipso ductu aque vmquam audeat impedire. Volumus eciam vt hac nostra donacione, quam propter deum facimus et salutem nostre anime, ipsi fratres gaudeant nunc et in ewm, non obstante eo, quod Gregorius Comes heres de *Balicz* [4]), dictus Zegoczicz, eandem aquam fratribus contradicens inhibuerat memoratis; Cum ipse, qui sue temeritatis calcaneum contra nos erexerat nostrum exterminium siciendo, tanquam reus lese maiestatis, nonsolum omnes hereditates suas et patrimonia, ceteraque Bona, sed insuper collum et vitam perdiderit ipso Iure et sit perpetuo adiudicatus, ac eodem Iure ad nostrum sint hec omnia dominium deuoluta. Vnde nos tanquam legittimus dux et princeps, dominus et heres bonorum omnium predictorum, prefatam aquam donamus perpetuo et irreuocabiliter fratribus memoratis, ut ipsam sufficientem pro suis necessitatibus et comodis de dicto fluuio *Rudawa* de *midlnik* [5]) ducant et habeant ac possideant semper libere et quiete. volumus autem, ut hec nostra donacio robur perpetue obtineat firmitatis. Quam si quis quodabsit infringerit, uel infringere attemptauerit, in presenti vita per principem in Centum marcis

Digitized by Google

argenti puniatur, et in futuro cum dampnatis in perpetuum recipiat porcionem. Et nichilominus nostra donacio semper stabilis perseueret. In horum itaque omnium euidenciam cerciorem, presentem paginam conscribi fecimus et nostri sigilli munimine roborare. Actum publice Cracouie, Anno domini M. CC. LXXXVI, Presentibus hijs: Comite Sulcone [6]) Castellano Cracouiensi, Comite Bogscha Palatino Sandomiriensi, Comite Petro Palatino Cracouiensi, domino Procopio Cancellario et cognato predicti ducis Cracouiensis, Comite Nicolao Subcamerario Cracouiensi, Comite Nicolao Castellano Sandomiriensi. tradita per manus domini Zifridi Subcancellarij [7]) Ducis memorati.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 431.

[2]) *Rudawa*, rzeka płynąca koło *Krzeszowic*, *Rudawy*, *Zabiełowa* i *Mydlnik*, a wpadająca pod Krakowem do *Wisły*.

[3]) *Krowodrza*, wieś tuż pod Krakowem na północ położona.

[4]) *Balice*, wieś w obwodzie krakowskim, powiecie *Liszki*, parafii *Morawica*.

[5]) *Mydlniki*, wieś w powiecie *Liszki* położona, należąca do parafii św. Szczepana w Krakowie.

[6]) W kopii mylnie »lutkone«; był bowiem podówczas kasztelanem krakowskim Sulek z Miedźwiedzia.

[7]) W kopii mylnie »subcamerarii«.

LXXXVII. 1286. die 24. mensis Februarii, in *Wawrzeńczyce*.
Paulus episcopus Cracouiensis cuidam Fryczconi advocato de *Bytom*, villam *Skrzyszowice* colonis frequentandam confert, eidemque privilegium iuris Teutonici, quali civitas Cracouiensis regebatur, impertit [1]).

In nomine dominj ameN. Quoniam soli diuinitati conuenit in nullo deficere, ac omnium habere memoriam! ideo condicionis humane fragilitas artificio sibi quesiuit remedium. in quo vigor fabrice naturalis summi defecit opificis voluntate. Igitur ne ea que geruntur in tempore, cum fluxu temporis a memoria elabantur. assolent scripto Testium et testimonio apicum perhennari. Proinde tam presens etas nouerit quam futura. quod Nos Paulus dei gratia Episcopus Cracouiensis Cupientes nostre Ecclesie redditus ampliare. ac ipsius Condicionem facere meliorem. Necnon alcius intuentes utilia seruicia viri prouidi ac Discreti Dominj Friceconis Aduocatj de *Bitom* nobis et nostre Ecclesie impensa fideliter ac frequenter sibi damus. conferimus. et titulo perpetue donacionis tradimus villam *Cressouicy* [2]) nostre Ecclesie cum agris. pratis. fluminibus et omnibus eiusdem ville vtilitatibus et attinencijs vniuersis. integre. sine aliqua diminucione ipsi Aduocato et omnibus eius Posteris et quibuscumque Successoribus iure hereditario inperpetuum possidendam tali pacto quod eam locent iure Theutonico quo Cracouiensis Ciuitas est locata. Totamque terram eiusdem ville arabilem in Mansos Franconicos meciantur. et ponant in ipsa villa Incolas cuiuslibet linguay iure prehabito gubernandos. et ipse aduocatus Frichco cum suis Posteris. ac Successoribus

Digitized by Google

predictis semper sextum Mansum ab omni solucione et exactione pro se habeant liberum et exemptum. Insuper duas Tabernas. vnam fabricam pro fabro. vnum Macellum. vnam Cameram pro Calciamentis in foro vendendis. habeant pro se in perpetuum iure hereditario et possideant libere et quiete. Item quotquot Molendina et piscinas pro se voluerint construere in fluminibus dicte ville habeant liberam facultatem. ac eadem Molendina cum Piscinis libere et pacifice iure hereditario inperpetuum possidebunt. Denique omne Iudicatum. et questus de Iudicijs ibidem omnibus et de causis quibuslibet semper pro se percipient tanquam Domini et heredes. Preterea damus eis et omnibus Incolis memoratis infra annos sedecim libertatem. ab omni solucione et Exactione Census. Hijs vero Annis Euolutis. prefatus Aduocatus predictique posteri et successores de quolibet Manso franconico in predicta villa non libero in festo beati Martinj Sex Scotos fusi argenti vt est Theutonicis solitum semper soluent. nobis et nostris Successoribus exceptis dumtaxat Mansis liberis. Aduocati Friceconis predicti et ipsius Successorum Quos ipsi tenebunt perpetuo ab omni solucione et exactione liberos et exemptos. Hec ergo vniuersa et singula de grato fauore. beneuolo consensu pariter et assensu. ac vnanimj voluntate honorabilium virorum. fratrum nostrorum Dominorum, Alberti Decanj et Capitulj Cracouiensium, sepedicto aduocato Friceconj. suis Posteris ac Successoribus memoratis. damus. conferimus et tradimus inperpetuum iure hereditario possidenda. Vel si eis placuerit ea donare. vendere. permutare et quocumque modo Alienare habeant liberam potestatem. Saluo tamen iure Census nobis et nostris Successoribus persoluendj. In horum itaque omnium Euidenciam cerciorem. et euidens testimonium! sepehabito aduocato Friceconj presentem paginam contulimus, Sigillorum nostri et dicti Capitulj munimine roboratam. Actum publice in *Laurincych* Anno Domini. M. CC. LXXX. VI. Indictione XIIII. VI. Kalendas. Marcij. Presentibus hijs Dominis Alberto Decano. Magistro Nycolao Archidiacono. Michaele Custode. Anthonio. Remboldo Archidiacono Sandomiriensi. et Lupo. Canonicis Cracouiensis Ecclesie memorate. Et alijs quammultis.

[1]) Dokument pargaminowy, w skutek wilgoci tak zetlały, iż prawie zupełnie stał się nieczytelnym. Był on pierwotnie opatrzony dwiema pieczęciami. Z tych dochowała się tylko pieczęć biskupa Pawła, na paśmie zielonego jedwabiu uwieszona, przez nas już przy dokumencie N. LXXV opisana.

[2]) *Skrzyszowice*, wieś w obwodzie miechowskim, powiecie krakowskim, parafii *Bierków*.

LXXXVIII. 1286. die 3o. mensis Novembris, Cracoviae.

Lesco dictus Niger dux Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae, Paulo episcopo Cracoviensi damna lliata resarciens, villam *Dzierążnia* confert, castellaniisque Sławkoviensi et de *Piątkowisko* varias libertates et immunitates impertit [1]).

In nomine domini amen. Licet actiones hominum legittime ro-

Digitized by Google

bur perpetuum sortiture, permanere debeant inconcusse, maxime tamen principum et maiorum, quorum gloria est posteris quasi lumen, debent irrefragabili firmamento et perpetuo gratulari, presertim vbi pacis perhennitas queritur et radix discordie funditus extirpatur. Proinde tam presens etas nouerit quam futura, Quod nos lestko deigracia dux Cracouie, Sandomirie ac Syradie, post fomitem odiorum, post inimiciciarum seminaria, et post discordiarum discrimina, que inter Venerabilem nostrum patrem dominum Paulum Cracouiensem Episcopum ex vna parte, ac nos ex altera, suggerente humani generis inimico, fuerant excitata, dictum fomitem extinguere, prefata seminaria extirpare, ac predicta interimere discrimina scriptiter affectantes, ut inter nos amoris puritas perpetueque amicicie fedus tranquilla pace, perseuerentique concordia roboratum permaneat sempiternum. Et ut hoc posset melius et stabilius ordinari, ac inuiolabile perpetuo obseruari, nos ex parte nostra Nobiles viros: Sulconem Castellanum et Petrum palatinum Cracouienses elegimus; Et ipse dominus Episcopus pro parte sua elegit viros honorabiles dominos Albertum decanum et procopium Scolasticum Cracouienses, tanquam mediatores et Arbitros, dantes [eis] plenam et perfectam ac omnimodam potestatem tractandi, ordinandi ac diffiniendi pacem et concordiam inter nos, et inter dictum patrem nostrum inperpetuum obseruandam. Quicquid iidem mediatores tractarent, ordinarent ac diffinirent super premissis, nos ratum et firmum habere ac tenere inperpetuum promittendo. qui auditis et pensatis dampnis, grauaminibus et iniurijs hincinde tractando ac ordinando diffinierunt, quod nos pro omnibus damnis, grauaminibus et iniurijs ac offensis, que prefatus dominus Episcopus sibi per nos in sua persona et in rebus sueque Ecclesie asserebat indebite irrogata, soluere deberemus tria milia marcarum argenti; Et ut omnia priuilegia per nostros antecessores collata, suis predecessoribus ac ipsius Ecclesie tam per nos, quam per nostros heredes et successores, firma semper et inconcussa in omnibus seruaremus, Ea facientes ab omnibus inuiolabilia perpetualiter obseruari. Item quod totalem terram, quam Ducales homines in *Derusna* [2]) coluerunt et possederunt, cum omnibus eiusdem terre utilitatibus et attinencijs, et cum eisdem hominibus, et cum libertate, mense Cracouiensis Episcopi perpetuo donaremus. Insuper ut libertatem, qua ville Cracouiensis Capituli gaudent perpetuo, Castellanie de *putcouisce* [3]), ipsiusque omnibus villis et vniuersis earum Incolis plenarie conferremus, vtque Slawkouiensem Castellaniam [4]) totam cum suis villis cunctisque Inhabitatoribus ipsarum et cum Ciuitate ibidem ea, quam habuit tempore domini Boleslai pie memorie condam ducis predecessoris nostri et patrui, gaudere faceremus perpetua libertate. Denique ut ipsum patrem nostrum dominum Episcopum et Cracouiensem Ecclesiam tanquam matrem spiritualem, quasi deuotus filius prosequeremur filiali reuerencia, sincero animo et amore pariter et affectu. Nos igitur prefatus dux premissam ordinacionem ratam per omnia obseruantes, presertim optando pacis comoda, per quam quies corporum, animorum tranquillitas, opulencia subditorum et reipublice

Digitized by Google

propagacio efficitur, Primo et principaliter promittimus bona fide predictum patrem nostrum suamque prefatam Ecclesiam diligere ac prosequi reuerencia filiali, et omnia eorum priuilegia per nos et nostros heredes ac successores promittimus et volumus semper firma et inuiolabilia obseruare, ipsa sanccione perpetua confirmantes, et ab omnibus inconcussa obseruari perpetuo facientes; hoc expressius declarando confirmando, quod Slawkouiensis Castellania cum Ciuitate, cum omnibus villis et inhabitatoribus memoratis, et cum toto suo territorio eandem per omnia semper habeat libertatem, quam tempore Boleslai ducis predicti tenuit et possedit. Insuper totam terram in *Derusna* prefatam hominum ducalium predictorum, cum eisdem hominibus vtilitatibus et attinencijs omnibus memoratis, integre damus, concedimus et titulo perpetue donacionis tradimus irreuocabiliter prefate Ecclesie Episcopali, Iure hereditario in perpetuum possidendos; Eandem terram et Incolas, quos dominus Episcopus pro sua locauerit voluntate, facientes eos (ea)dem per omnia (gaudere) libertate, qua cetere ville libere ipsius domini Episcopi gratulantur. Insuper damus, conferimus ac titulo perpetue irreuocabilisque donacionis tradimus prefate Castellanie de *putconisce*, iacenti in Syradiensi territorio, et omnibus eiusdem Castellanie villis ac Incolis seu Inhabitatoribus earundem, libertatem prorsus eandem, qua ville Cracouiensis Capituli donata perpetuo a predecessoribus nostris gaudent, videlicet ut omnes tam iiberi, quam non liberi, seu ascripticij homines in eadem Castellania totali de *putconisce* cum suis omnibus villis, eam libertatem habeant per omnia, que a scripticinijs (s) sacre Cracouiensis sedis esse dinoscitur ab antiquo. quam Castellaniam de *Putconisce*, villas et Incolas eius omnes, a *Stroża*, *Stan*, *powoż*, ceterisque omnibus seruitutibus, seruicijs, solucionibus, exaccionibus, angarijs et preangarijs quibuscunque ordinarijs et extraordinarijs, quocunque eedem nomine censeantur, ad quemcunque spectare videantur, et omni potestate a nostra et nostrorum posterorum omnium ac et heredum, ac omnium Castellanorum, palatinorum et quorumlibet Iudicum, dignitatum, potestatum et Officialium quorumcunque facimus inperpetuum prorsus inmunes, liberos et exemptos, nec alicui alteri in aliquo, nisi tantum Capitulo Cracouiensi, aut ei, qui possidebit ipsos ex concessione ipsius Capituli, sint astricti; hoc excepto duntaxat, quod iuxta eorum consuetudinem ad reparacionem Castri et pontis Syradiensis, et si hostilis exercitus inuadens terram Syradiensem ipsam intrauerit, tunc ad bellum ire in defensionem terre (et) non alias tenebuntur. Insuper si quando nos in nostra persona Territorium eiusdem Castellanie causa venandi transire contigerit, nos infra annum semel procurabunt suis sumtibus et educent; ad *preuod* eciam militare iuxta terre consuetudinem teneantur. Igitur predictas donaciones, libertates et exemciones vniuersas, quas fecimus pro satisfaccione predicto domino Episcopo et sue Ecclesie supradicte, ac pro salute animarum nostre et carissime nostre Consortis et Coniugis domine Griphine, Illustris Ducisse dictarum terrarum, nostrorumque predecessorum, promittimus bona fide pro nobis et nostris heredibus, siue succedaneis omnibus

Digitized by Google

ratas et firmas semper habere et tenere, et non contrafacere nec venire per nos vel quemcunque alium de Iure, ingenio aliquo siue facto, nec reuocare aliquomodo sine causa, dummodo predicti patris et ipsius Capituli circa nos stabilitas secundum iusticiam perseueret. Idem eciam pater noster dominus Episcopus videns nostram beniuolenciam circa se suamque Ecclesiam, nobis predicta tria milia marcarum argenti indulgendo, liberaliter condonauit per mediatores seu Arbitros supradictos. In omnium itaque premissorum euidenciam cerciorem et euidens testimonium, presentem paginam conscribi, ac munimine sigillorum nostri, predicte nostre Coniugis carissime, cuius eciam ad premissa accessit beneplacitum et consensus, ac mediatorum siue Arbitratorum predictorum fecimus roborari. Actum publice Cracouie, Anno domini M. CC. LXXXVI, Indicione XIIII, pridie kalendas Decembris. presentibus hijs: Comite Boxa palatino Sandomiriensi, Magistro Nicolao Archidiacono et Michaele Custode Cracouiensibus, floriano Castellano lublinensi, Woycziech venatore, Msczuv Agazone et Msczignev Subcamerario Syradiensibus, et alijs quam multis. Datum per manum domini procopij nostri Cancellarij Cracouiensis, Arbitri memorati.

[1]) Oryginalnego aktu archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 61.

[2]) *Dzierążnia*, wieś parafialna w województwie krakowskiem, obwodzie miechowskim, powiecie szkalmirskim.

[3]) *Piątkowisko*, wieś w województwie kaliskiem, obwodzie sieradzkim, powiecie szadkowskim, parafiii *Pabianice*.

[4]) *Sławków*, miasteczko w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie olkuskim.

LXXXIX. 1288. die 18. mensis Maii, Cracoviae.

Paulus episcopus Cracoviensis cum comite Mironego, filio comitis Dirsicraii, olim castellani Polanecensis, nec non Boguslava uxore eiusdem Mironegi, nepte Vissonis quondam scholastici Cracoviensis, pactionem faciens, villas *Swiniarsko* et *Muszyna* obtinet [1]).

In nomine dominj AmeN. Hvmanis ordinacionibus tum obliuionis. tum calumpnie scrupulus sepe prolixi trahctu temporis nouercatur. nisi ordinaciones ipse a scripto testium. et a scripti testimonio perhenne habeant munimentum. Proinde tam presens etas nouerit quam futura. quia cum inter Nos Paulum dei gratia Episcopum Cracouiensem ex vna parte et Comitem Myronegum filium Comitis Dersycragij bone Memorie quondam Castellanj de *Polanch* [2]). ac Dominam Boguzlauam, vxorem eiusdem Myronegy. Neptem Dominj Wissonis felicis recordationis quondam Scolastici Cracouiensis et Heredis de *Negowez* [3]). controuersia esset orta ex altera. super villis duabus videlicet *Swinarsco* [4]) quod in *Sandech* situm est. Et *Mussina* [5]) que iacet sub Vngaria. Quas villas Nos prefatus Episcopus tenuimus et tenemus post decessum eiusdem Dominj Wissonis nobis

Digitized by Google

et Mense Cracouiensis Episcopatus per ipsum Dominum Wisson cum adhuc viueret. et esset mente sanus. villarum Heres et Dominus earumdem. pro sua et suorum Animabus legatas et donatas iure testamenti. et vltime voluntatis. Nobis et nostris Successoribus iure Hereditario et perpetuo possidendas. Prefatus enim Comes Myronegus Easdem villas nomine prefate vxoris sue a nobis instantissime repetebat. Asserens eas eidem Domine iure Successorio pertinere. Vtpote ei que sola superstes de Genere ipsius Domini Wissonis remanens esset Heres legitima. Domina que omnium bonorum Mobilium et immobilium. que ex eiusdem Dominj Wissonis eius Patrui obitu remanserunt. Cumque ad presenciam illustris Principis Dominj Lezstconis dei gratia nostri Ducis Cracouie. Sandomirie. et Syraz. Aliquociens citatorie Nos vocasset. Tandem habito consilio saniorj. consulens suo commodo. parcens laboribus et expensis. Cupiensque bono pacis et concordie Materiam prefate Controuersie stirpitus amputare. nobiscum composuit amicabiliter tali forma. Quod ipse Comes Myronegus. et principaliter predicta Domina vxor eius. Nomine suo et Heredum suorum seu quorumlibet Posterorum. Nos prefatum Episcopum. nostram que Cracouiensem Ecclesiam permiserunt et permittunt prefatas villas libere et pacifice iure Hereditario et perpetuo possidere. Ratam habentes et ratificantes predicti Domini Wissonis vltimam prehabitam voluntatem. Renunciantes que omni iuri suo siue Actioni que ipsis competebant uel competere poterant super eisdem villis. bona fide nobis stipulantibus promiserunt pro se et suis omnibus Heredibus memoratis. Quod super dictis villis et Hereditatibus nec Nos. nec nostros Succedaneos. neque nostram Ecclesiam vnquam de cetero infestabunt Super eisdem villis perpetuum silencium sibi amodo imponentes. A nobis similiter hoc petendo. vt nec Nos. nec Capitulum nostrum Eos vel Heredes eorum unquam super dictis residuis bonis sepehabiti Domini Wissonis molestare debeamus iure prehabiti Testamenti. Nos itaque cum nostro Eodem Capitulo eis promittimus bona fide. Quod sumus et volumus esse contenti. de villis duabus supradictis. Et renunciando cedimus nostro iuri. quod nobis competit. vel potest competere iure et auctoritate prehabiti Testamentj super omnibus prehabitis villis alijs seu Hereditatibus domini Scolastici memorati. Huius autem inter Nos Amicabilis et perpetue Composicionis Dominus Albertus vir Honorabilis ac discretus ab utraque parte concorditer Electus et eodem voto Acceptatus fuit Mediator et decisor Controuersie supradicte. In horum itaque Omnium euidenciam cerciorem Et euidens Testimonium. hanc paginam predicto Comiti Myronego contulimus et sue vxori prefate. Munimine Sigillorum tam nostri. quam dicti Capituli roboratam. Actum publice Cracouie Anno Domini M. CC. LXXX. VIII. Indictione prima. XV. Kalendas Iunij.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony jest dwiema pieczęciami, zawieszonemi na pasmach z zielonego i pąsowego jedwabiu. Pierwsza pieczęć biskupa Pawła, opisana już powyż przy dokumencie N. LXXV, nosi na odwrotnej stronie contra-

Digitized by Google

sigillum owalne, przedstawiające popiersie św. Stanisława, nad którem u góry dwa orły się wznoszą. W otoku napis: † S. STANISLA' † SECRETV CRACOVIEN EPI. Druga pieczęć kapituły katedralnej krakowskiej, opisana powyż przy dokumencie N. XXIX, nosi na odwrotnej stronie contrasigillum, o którem wzmianka przy dokumencie N. LXXV. Ogłoszony jest niniejszy przywilej drukiem w Feyera T. V, vol. 3, na str. 428, tudzież w rozprawie Dr. E. Janoty: Zapiski o zaludnieniu dolin Dunajca i Popradu na Spiżu. Kraków 1864, str. 73.

[2]) *Połaniec*, miasto w województwie i obwodzie sandomirskim, powiecie staszowskim, niegdy kasztelania.

[3]) *Niegowić*, wieś parafialna w obwodzie niegdy bocheńskim, powiecie niepołomickim.

[4]) *Swiniarsko*, wieś w obwodzie i parafii *Nowy Sącz*.

[5]) *Muszyna*, miasteczko powiatowe w obwodzie sądeckim.

XC. 1288. die 23. mensis Maii, Cracoviae.

Lesco dictus Niger dux Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae, pactum Pauli episcopi Cracoviensis cum comite Mironego, filio comitis Dirsicraii, nec non Boguslava uxore eiusdem Mironegi, nepte Wissonis quondam scholastici Cracoviensis, de villis *Swiniarsko* et *Muszyna* initum, ratum esse iubet [1]).

In nomine dominj AmeN. Rerum precipue gestarum coram. Principum Maiestate memoria firma et inuiolabilis perseuerat. que scripto testium et scripti testimonio perhennatur. Proinde Nos Lezstko dei gratia Dux Cracouie. Sandomirie. et Syraz notum facimus presentibus et futuris. quia cum inter Venerabilem in christo Patrem Dominum Paulum dei gratia Episcopum Cracouiensem ex vna. Et Mironegum filium Comitis Dersycraij bone memorie. quondam Castellani de *Polanch.* ac Boguzlauam vxorem eiusdem Mironegi ex altera parte Controuersia esset orta super duabus villis. scilicet *Suinarsco*, et *Mussinam.* super quibus ipse Mironegus ad nostram presenciam citauerat eundem Dominum Episcopum. Eedem partes inducte spiritu pacis et consilio saniori. extincto fomite discordie Amicabiliter componentes. et coram nobis presto in termino comparentes. petiuerunt instanter! vt eandem composicionem super qua nobis confectum instrvmentum publicum demonstrarunt ratam habentes, et ipsum instrvmentum scripture Auctoritate Ducali perpetuo confirmaremus. Cuius Composicionis forma, et instrvmenti est hic tenor. [In nomine domini amen.] Humanis ordinacionibus trahctus prolixi temporis tum obliuionis tum calumpnie frequenter scrvpulo nouercatur. nisi ordinaciones ipse ascripto testium et ascripti testimonio perhenne habeant munimentum. Proinde tam prese[ntes quam futuri nouerint] quia cum inter Venerabilem in christo patrem dominum Paulum dei gratia Episcopum Cracouiensem ex vna. et me Mironegum filium Comitis Dersycragij bone memorie, Castellani quondam de *Polanch.* ac dominam Boguzlauam meam vxorem. Neptem Domini Wissonis pie memorie quondam Scolastici Cracouiensis Heredis de *Negouez* ex altera parte controuersia esset orta super duabus villis videlicet *Swinarsco* quod iacet in *Sandech* et *Mussinam* que sita est sub Vngaria, que fuerunt eiusdem Domini Wissonis quas villas prefatus

Digitized by Google

dominus Episcopus tenet. Quasque ego repetebam nomine mee vxoris predicte. que est vnica superstes de Genere eiusdem Domini Wissonis. remanens Heres et Domina omnium bonorum Mobilium. et immobilium. que ex obitu sepedicti Domini Wissonis eius Patrvi remanserunt. Cumque ad presenciam illustris Principis domini Lezstconis dei gratia nostri Ducis Cracouie. Sandomirie. et Syraz ipsum dominum Episcopum super eisdem villis citatorie euocassem. Tandem cum sane intellexi quod prefatus Dominus Wisson Easdem villas legasset ac donasset eidem domino Episcopo et suis Successoribus confecto legitime Testamento et vltima volunte, Mense Episcopatus Cracouiensis libere et quiete perpetuo possidendas. Ego et predicta Domina Boguzlaua mea Coniunx eandem vltimam voluntatem et donacionem. quam prefatus Dominus Wisson pro salute sua fecit et suorum Cracouiensi Ecclesie, ratam habentes et ratificantes. ne illam animaduersionem incurramus grauissimam, que plectit impeditores huiuscemodi voluntatum. nichilominus eciam habito saniori consilio. nostro commodo consulentes. parcentes que laboribus et expensis Ac bono pacis et concordie prefate materiam controuersie radicitus amputantes. cum ipso domino Episcopo composuimus et componimus amicabiliter tali forma, quod nomine et iure nostro et nostrorum Heredum et Posterorum quorumlibet. presertim per lineam Generis mei scilicet predicte Boguzlaue descendencium Nos prefatum Dominum Episcopum Cracouiensem. et suos quoslibet successores permittimus, concedimus, et donamus libere iure irreuocabili villas prefatas in perpetuum tenere. possidere. donare. vendere. permutare. Et quicquid ipsis placuerit de villis facere predictis. plenam. perfectam et liberam habeant voluntatem. Renunciamus autem nunc et in euum omni nostro iuri. Et dictorum Heredum Omni que Actioni que nobis competebat et competere poterat quocumque modo super eisdem villis. Et promittimus bona fide pro nobis et nostris Heredibus memoratis. ipsi Domino Episcopo pro se et suis succedaneis stipulanti. quod super eisdem villis nec ipsum. nec eius successores [nec] Ecclesiam Cracouiensem unquam per nos. nec per alium quemquam infestabimus. sed pocius ipsos in possessione dictarum villarum prout poterimus defendemus. Nobis super ipsis villis perpetuum silentium imponentes. Volumus enim ut predicta vltima voluntas prefati Domini Wissonis firma semper et inuiolabilis maneat in hac parte. Itaque promittimus et volumus et pro nostris spondemus Heredibus hanc Amicabilem Composicionem dictis domino Episcopo suis que Successoribus et ipsius Ecclesie ratam semper et firmam habere. tenere. et non contra facere. nec venire de iure. causa. ingenio aliquo siue facto. Ipse eciam Dominus Episcopus [nostris precibus inclinatus vna] cum suo Cracouiensi Capitulo pro se et suis Heredibus nobis promisit bona fide nos et nostros Heredes nunquam super bonis residuis que tenemus ex decessu sepedicti Domini [Wissonis Scolasticj, iu]re testamenti prehabiti molestare. Qui contenti prefatis duabus villis renunciantes cesserunt omni iuri. quod habent et habere poterant ex prehabito Testamento. In horum [itaque euidenciam

Digitized by Google

omnium] cerciorem et euidens testimonium! presentem eidem Domino Episcopo paginam contulimus. sigillorum dependencium munimine roboratam. Actum publice Cracouie Anno Domini M. CC. LXX[X. VIII. In]dictione prima X. Kalendas. Iunij. Presentibus hijs Comitibus scilicet Castellano Cracouiensi. Petro palathino Cracouiensi. Domino Procopio Cancellario Cracouiensi. Domino Michaele Cancellario Siradiensi. Nicolao Castellano Sand. Suntozlao Castellano Wizliciensi. Laurencio Iudice Cracouiensi. Et hij omnes ad meam scilicet Mironegi predicti peticionem sua Sigilla presentibus appenderunt et alijs quam multis. Nos igitur Dux prefatus. quia Officium Iudicis est discordantes partes ad concordiam inuitare. predictarum parcium supplicacionibus inclinati. Composicionem factam prehabitam inter ipsas Auctoritate Ducali sanctione perpetua confirmamus. Ratamque et firmam habentes facimus valitura nunc et in euum. gaudere semper que stabili firmitate. Ad horum itaque omnium euidenciam cerciorem. hanc paginam supradicto Domino Episcopo dedimus nostri sigilli munimine roboratam. Acta sunt hec publice Cracouie in nostra Curia Anno Domini M. CC. LXXX. VIII. Indictione prima. X. Kalendas Iunij. Presentibus Comitibus et dominis supradictis et Alijs quammultis. Datum per manum prefati Domini Procopij. nostri Cancellarij. Veruntamen omnia iura ducalia quibus ville prahabite sunt astricte. et ad que tenentur. pro nobis et nostris salua successoribus reseruamus [2]).

[1]) Dokument pargaminowy, w skutek wilgoci bardzo zbutwiały, tak iż niektóre miejsca zupełnie wypadły. Opatrzony był pierwotnie jedną pieczęcią, po której pozostał sznurek z żółtego i zielonego jedwabiu. Ogłoszony drukiem w Feyera Tomie V, vol. 3, na str. 430, tudzież w Wiszniewskiego Historyi literatury polskiej, T. II, str. 480.

[2]) Obacz notki przy dokumencie powyż pod N. LXXXIX zamieszczone.

XCI. 1290. die 24. mensis Augusti, Cracoviae.
Premislius dictus Posthumus dux Poloniae et Cracoviae, Alberto decano Cracoviensi C marcas argenti de media parte proventuum zuppae Cracoviensis confert [1]).

In nomine dominj AmeN. † Quod generosa Principum Maiestas facit et ordinat sanctiendo. permanet in concussum. si a Scripto Testium et testimonio litterarum perhenne recipit munimentum. Proinde tam presens etas nouerit quam futura. quia Nos Premizlius dei gratia Dux Polonie. et Cracouie attendentes diligencius per nobilem et discretum virum Dominum Albertum Decanum Cracouiensem seruicia nobis et nostris Terris impensa fideliter et frequenter. Alias que sue fidelitatis deuocio nobis affuerit cum effectu. ob remuneracionem tantorum eius obsequiorum nobis hactenus impensorum. cum ipso de grato consensu pariter et assensu. beniuolo fauore ac vnanimj voluntate omnium Cracouiensium Baronum facientes hanc gratiam specialem eidem Domino Alberto Decano damus, conferimus et donamus

Digitized by Google

pure. simpliciter. libere ac irreuocabiliter Centum Marcas boni fusi Argenti de Media parte Suppe Tocius Cracouiensis. Que Media pars seu porcio nos contingit semper Annis singulis integre absque diminucione aliqua persoluendas. Dantes ei liberam facultatem eandem gratiam seu centum Marcas predictas vendendi donandi permutandi et quocumque modo cuicumque placuerit alienandi. Preterea damus sibi plenam et perfectam potestatem. ius et Auctoritatem nostram in ipsum transferentes vt Supparios et quoslibet impeditores Solucionis earumdem Marcarum valeat impignerare et eciam cohercere. donec Sibi earumdem denarius Marcarum nouissimus exsoluatur. Igitur vt hec nostra donacio. quam sepedicto Domino Alberto Decano facimus et donamus iure perpetuo possidendam. et quicquid ei placuerit de ipsa cuicumque faciendum. robur perpetue obtineat firmitatis. nec aquoquam in posterum valeat violari. ad ipsius euidenciam cerciorem. et euidens Testimonium prehabito Domino Alberto Decano hanc litteram contulimus nostri sigilli munimine roboratam. Actum publice Cracouie Anno Domini M. CC. LXXXX. Indictione. IIII. [2]) IX. Kalendas Septembris. Presentibus hijs Comite Zegotha Castellano Cracouiensi. Domino Procopio Cancellario Cracouiensi. Domino Andrea Cancellario Poznaniensi, et Kalissiensi. Comite Nycolao Palatino Cracouiensi. Comite Nycolao Palatino Kalyssiensi. Comite Beroldo Castellano Kalyssiensi. et alijs quamplurimis.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony był pierwotnie jedną pieczęcią, po której tylko pasmo z żółtego i zielonego jedwabiu pozostało.
[2]) w r. 1290 indykcya była III.

XCII. 1290. die 12. mensis Septembris, Cracoviae.
Premislius dictus Posthumus dux Poloniae et Cracoviae, decimam de media parte proventuum zuppae Cracoviensis, Paulo episcopo Cracoviensi eiusque successoribus confert [1]).

In nomine dominj Amen. † Quoniam Lex dominj immaculata et irreprehensibilis de omnibus licite acquisitis decimas tanquam tributum deo fore precipit exsoluendas, quarum fraudatores aut violenti detentores veluti homicide in illo nouissimo examine districto dei iudicio dampnabuntur. Nos Premislius dei gratia Dux Polonie et Cracouie cupientes in uia legis prehabite ambulare ac nostrorum imitari uestigia Progenitorum pie recordacionis qui Ecclesias dei non grauare sed elemosinarum subsidijs exaltare. Personasque Ecclesiasticas gratia speciali prosequi consueuerunt notum facimus tam presentibus quam futuris. quia nos attendentes diligencius magne fidelitatis affectum pariter et effectum obsequiorumque fidelium diligenciam nobis et nostris Terris per Venerabilem in christo Patrem Dominum Paulum dei gratia Episcopum Cracouiensem frequentissime impensorum damus et conferimus Decimam totam de tota Media parte tocius Suppe Cracouiensis. que media pars seu porcio nos contingit. ac perpetue Titulo donacionis eidem Domino Paulo Episcopo Cracouiensi pure libere simpliciter et

Digitized by Google

irreuocabiliter tradimus sibi percipiendam plene integre et absque ulla diminutione et absque aliqua contradictione possidendamque perpetuo pacifice et quiete. Vt autem ipsam decimam annis semper singulis percipiat liberius damus sibi plenum ius et auctoritatem tam Supparios quam alios si qui quod absit apparuerint impeditores solucionis eiusdem decime impignerandi. Licebit eciam ipsi auctoritate propria eos per Censuram Ecclesiasticam cohercere donec sibi eiusdem Decime Denarius Vltimus exsoluatur. Promittimus eciam dicto Domino Paulo hanc nostram donacionem ratam et firmam tenere. et non uenire nec contra facere de iure ingenio causa aliqua siue facto nec ulla ingratitudine reuocare. quam sibi fecimus et facimus de communi omnium Baronum Cracouiensium consensu pariter et assensu. In cuius rei euidenciam et euidens Testimonium presentes sibi dedimus nostri sigilli munimine roboratas. Actum publice Cracouie Anno Domini M. CC. LXXXX. Indictione IIII. Pridie Idus Septembris. Presentibus hijs Comite Zegotha Castellano Cracowiensi. Comite Nycolao palatino Cracowiensi. Domino Andrea Cancellario Kalyssiensi. Comite Nicolao Palatino Kalyssiensi. Comite Warcislao Iudice Cracowiensi. Comite Iohanne Tribuno Cracowiensi. et Alijs multis.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony pieczęcią okrągłą, w zwykłym wosku wyciśniętą, zawieszoną na paśmie żółtego i pąsowego jedwabiu. Pieczęć wyobraża postać księcia w zbroi, trzymającego proporzec w prawej, zaś tarczę z orłem jednogłowym w lewej. Po bokach dwie baszty forteczne, na których stróże trąbami hasło dają. U góry jakoby w obłoku ręka błogosławiąca. W otoku napis: † SIGILLVM PREMISLONIS SECVNDI DEI GRA DVCIS POLONIE. Wizerunek tej pieczęci podał Żebrawski w dziełku swem: O pieczęciach dawnej Polski i Litwy. Zeszyt I (Kraków 1865). Tab. 5, N. 18, opisał ją zaś na str. 28.

XCIII. 1290. die 12. mensis Septembris, Cracoviae.
Privilegii proxime praecedentis accuratior deductio [1]).

In nomine dominj AmeN. † Quoniam Lex domini immaculata et irreprehensibilis de omnibus licite acquisitis decimas tanquam Tributum deo fore precipit exsoluendas. quarum fraudatores aut violenti detentores veluti homicide in illo nouissimo districto examine dei iudicio dampnabuntur. Nos Premislius dei gratia Dux Polonie. et Cracouie. volentes in via legis Dominj ambulare. nostrorum quoque imitari vestigia progenitorum pie recordacionis. Qui Ecclesias dei non grauare sed liberalitatis sue beneficencia et constrvere. et amplis donarijs decimarum et subsidijs elemosinarum promouendo extollere studuerunt, notum facimus et presentibus et futuris. quia videntes nostre Matris Cracowiensis Ecclesie non modicam desolacionem. ipsam que Ecclesiam sincera deuocione pariter et affectu ob reuerenciam et honorem beatorum Wencezlai. et Stanyzlai Pontificis, gloriosorum Martirum specialiter prosequentes. Nichilominus eciam ob remuneracionem obsequiorum que nobis venerabilis in christo Pater Dominus Paulus eiusdem dei gratia Ecclesie Antistes impendit multi-

Digitized by Google

pliciter et frequenter. damus conferimus. et titulo perpetue donacionis pure. libere et irreuocabiliter tradimus decimam totam integre absque ulla diminucione. de tota Media parte tocius Suppe Cracouiensis que media pars seu porcio nos contingit. ipsi domino Paulo Episcopo et omnibus eius Successoribus causa Ecclesie memorate possidendam pacifice ac tenendam et percipiendam certis Terminis, annis singulis nunc et in euum. Volumus enim et promittimus tam pro nobis quam pro nostris successoribus dictam nostram Donacionem quam facimus de grato fauore beniuolo assensu pariter et consensu ac Vnanimi voluntate omnium Baronum Cracouiensium pro salute nostra et nostrorum Progenitorum, semper ratam et firmam habere et tenere et non contrafacere nec venire de iure ingenio. causa aliqua siue facto. nec eam aliqua ingratitudine reuocare. Volumus eciam quod si Supparij vel quicumque alij dictam decimam quocumque modo impediuerint. liceat Episcopo et suis Successoribus tanquam nobis eos impignerare. Et nichilominus tam diu per Censuram Ecclesiasticam cohercere. donec eiusdem decime nouissimus denarius presoluatur. Dignum est enim vt quemadmodum manet eternaliter honor dei. sic quod pro honore dei et saluacione impenditur animarum permaneat stabile ineternum. Quicumque autem hanc nostram donacionem infringere attemptauerit. vel ei ausu temerario contraire cum iniquis in districto examine recipiat porcionem. Ratam vero habentes ratificantes et conseruantes eandem donacionem. et hic vtriusque hominis gaudeant sospitate. et in futuro felicitate continua perfruantur. In horum ergo omnium euidenciam cerciorem et euidens testimonium. vt robur perpetue habeant firmitatis. Hanc literam sepedicto Domino Episcopo contulimus nostri sigilli munimine roboratam. Actum publice Cracouie Anno Domini M. CC. LXXXX. Indictione III. Pridie Idus. Septembris. Presentibus hijs Comite Zegotha Castellano Cracowiensi. Comite Nycolao Palatino Cracowiensi. Comite Nicolao Palatino Kalyssiensi. Domino Andrea Cancellario Kalyssiensi. Warcislao Iudice Cracowiensi. Iohanne Tribuno Cracowiensi. Et alijs quammultis.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony pieczęcią księcia Przemysława II, już poprzednio przy dokumencie N. XCII opisaną, zawieszoną na paśmie żółtego i pąsowego jedwabiu.

XCIV. 1291. die 1. mensis Septembris, *Lutomisliae.*

Wenceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, marchioque Moraviae promittit, se iura, privilegia et libertates a predecessoribus suis ecclesiae Cracoviensi, necnon baronibus, militibus et civibus ducatuum Cracoviensis et Sandomiriensis concessa, observaturum [1]).

Nos Wencezlaus dei gratia Rex Boemie, Dux Cracouie et Sandomerie, Marchioque Morauie, ad Vniuersorum noticiam tenore presentium uolumus peruenire. quod nos uolentes unumquemque, sed precipue, Venerabilem in christo patrem dominum Paulum Episcopum,

Digitized by Google

et Capitulum Cracouiense, nec non clericos tam Religiosos quam etiam seculares, Barones, Milites, Ciues et alios Vniuersos Ducatuum nostrorum Cracouie et Sandomerie, fideles nostros in suis iuribus conseruare, uolumus, ut antiquis et rationabilibus iuribus, consuetudinibus et libertatibus ipsorum, uti libere debeant et gaudere. Honores et officia in Ducatibus seu terris ipsis, habito dicti Episcopi, et Seniorum Baronum ipsorum Ducatuum consilio, sicut antiquitus obseruatum esse dicitur, conferemus. Stipendia Militibus ipsis iuxta antiquam consuetudinem a predecessoribus nostris ueris et legitimis Ducibus ac Dominis eorundem Ducatuum hactenus obseruatam, prouentibus et facultatibus ipsorum Ducatuum nobis ad hoc et alia etiam negotia et necessitates terrarum ipsarum suppetentibus, persoluemus; Donationes quoque villarum per eosdem predecessores nostros, rationabiliter Clericis et Monasterijs eorundem Ducatuum, seu Militibus ipsis factas eorumque priuilegijs roboratas in suo uolumus robore permanere. Nullas preterea nouas et indebitas exactiones exigere uolumus ab eisdem. Predones insuper seu alios malefactores quoscunque in terris ipsis dampna seu spolia committentes in eis tenere nolumus nec fouere. Volumus demum, ut Nobiles, et Milites clerici et laici vniuersi predictorum Ducatuum secure permaneant in suis domibus siue villis. In cuius rei testimonium et cautelam presentes litteras exinde fieri iussimus, et nostrorum Sigillorum munimine roborari. Datum in *Luthomiźl* per manus Magistri Petri Prothonotarii Regni nostri Pragensis et Wissegradensis Canonici. Anno domini Millessimo Ducentesimo Nonagesimo primo. Kalendis Septembris Indictione Quarta.

[1]) Dyplom pargaminowy, opatrzony był niegdyś pieczęcią zawieszoną na sznurku z żółtego i pąsowego jedwabiu.

XCV. 1291. die 1. mensis Septembris, *Lutomisliae.*
Wenceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, marchioque Moraviae, decimam nec non CC marcas de proventibus zuppae Cracoviensis episcopo et capitulo Cracoviensibus a praedecessoribus suis concessas, ratas esse iubet [1]).

Nos Wencezlaus dei gratia Rex Boemie, Dux Cracouie et Sandomerie Marchioque Morauie, tenore presentium notum esse uolumus Vniuersis, quod Nos Venerabilis in christo patris domini Pauli Episcopi, et Capituli Cracouiensis Ecclesie, nostrorum fidelium supplicationibus, fauorabiliter annuentes, Priuilegia que dictus Episcopus super decima, et prefatum Capitulum super Ducentis Marcis Cracouiensis ponderis, et argenti, quod in dictis Priuilegijs continetur, in Supa Salis nostri Cracouiensis, a predecessoribus nostris, Cracouie et Sandomerie ueris et legitimis Ducibus ac Dominis rationabiliter se habere, et in quarum possessione pacifica esse se asserunt, eis in fidelitate nostra permanentibus, rata et grata habentes, harum serie confirmamus. In cuius rei testimonium et cautelam, presentes litteras

Digitized by Google

fieri et Sigillorum nostrorum iussimus munimine roborari. Datum in *Luthomiźl* per manus Magistri Petri Regni nostri Prothonotarij, Pragensis et Wissegradensis ecclesiarum Canonici. Anno domini Millesimo Ducentesimo Nonagesimo primo, Kalendis Septembris Indictione Quarta.

[1]) Oryginał pargaminowy, opatrzony był niegdy jedną pieczęcią, zawieszoną snać na sznurku jedwabnym, jak świadczą dziurki wykrojone w pargaminie.

XCVI. 1292. die 6. mensis Maii, Cracoviae.
Paulus episcopus Cracoviensis, capitulo ecclesiae cathedralis Cracoviensis annum gratiae largitur [1]).

Paulus dei gratia Episcopus Cracouiensis. Omnibus christi fidelibus hanc paginam inspecturis. Salutem in domino. et notitiam subscriptorum. Pastoralis nos sollicitudo excitat oficij, vt decorem Domus domini diligamus. et nostros fratres nobis in christo carissimos eidem domuj et Ecclesie seruientes quemadmodum in vita eos diligimus. sic et post eorum vite curricula eos gratie specialis et misericordie beneficijs prosequamur. Proinde pia nostrorum vestigia Predecessorum sinceritate animi prout possumus imitantes. qui suos fratres et Capitulum Cracouiense sunt honore debito. gratiosisque fauoribus prosequti. Eisque Annum gratie incipientem A kalendis Marcij Mensis. videlicet vt quilibet Canonicorum dicte Ecclesie. post suum obitum omnes redditus sue prebende post easdem kalendas Anno tum sequenti plene et integre percipiat. ad soluenda debita sique contrahxerit. ad expediendos eius Tricesimos et Anniuersarium. et ad opus et necessitates sue Ecclesie. pro sua anima conuertendos. donatione perpetua et irreuocabili pure et simpliciter contulerunt. Nos etiam fratres nostros predictos et prefatum Capitulum non minori honore. et gratiosis fauoribus confouendo. prefatam dicti anni donationem ratam et firmam habentes nunc et in euum ratificamus sanctione perpetua confirmando. Et eidem donationi robur inuiolabile ac perpetuum conferendo. Vt pia memoria Animarum tam Predecessorum quam nostre. quam nostrorum eciam successorum melior semper in Officijs Vigiliarum et missarum pro defunctis in Cracouiensi Ecclesie (s) diligencius habeatur. Huius tamen gratie donationem. non ad dignitates. vel personatus. sed ad prebendas tantummodo extendi Volumus. nec ad Aliquos Canonicos alios nisi ad residentes. vel prefate Ecclesie deseruientes et nobis et nostris succedaneis. Vel in nostris negocijs. Vel ipsius Ecclesie. Vbicumque. Vel instudio. de sui Dyocesani licencia constitutos. Vel sese alias pro suis necessitatibus legitimis de eadem licencia transferentes. In horum itaque omnium Euidentiam certiorem et euidens Testimonium presentes conscribi fecimus. et sigillorum tam nostri quam sepedicti Capituli munimine roborari. Actum publice Cracouie in Domo Fratrum Predicatorum Anno Domini M. CC. LXXXX. II. Pridie Nonas Maij.

Digitized by Google

[1]) Przywilej pargaminowy nieco uszkodzony, opatrzony był pierwotnie dwoma pieczęciami. Z tych dochowała się tylko pieczęć biskupa Pawła, zawieszona na paśmie pąsowego jedwabiu, opisana już wyżej pod N. LXXV.

PROKOP

DWUDZIESTY TRZECI BISKUP KRAKOWSKI

wybrany w r. 1292 † w r. 1295.

Dnia śmierci biskupa Prokopa nie zapisały roczniki ani kalendarz kapitulny. Nastąpiła ona wszelako, o ile z dokumentów wyprowadzić się daje, w pierwszych miesiącach roku 1295. Bowiem jeszcze w dniu 31 grudnia 1294 wspomina Prokopa jako żyjącego, przywilej króla Wacława, który niżej pod N. XCVIII podajemy, natomiast już w dniu 20 czerwca 1295 inny przywilej tegoż króla, Jana Muskatę, jako biskupa krakowskiego przytacza.

XCVII. 1294. die 13. mensis Iunii, Pragae.
Venceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, marchioque Moraviae, decimam omnium preventuum zuppae Cracoviensis, episcopo Cracoviensi confert [1]).

Nos Wencezlaus dei gracia Rex Boemie Dux Cracouie et Sandomirie Marchioque Morauie. Tenore presencium notum facimus vniuersis tam presentibus quam futuris. quod nos venerabilem Ecclesiam et Episcopatum Cracouiensem. ob reuerenciam dei. et beatorum Patronorum eiusdem. ecclesie. digne veneracionis affectu. et speciali gratitudine fauorabiliter prosequentes. ac uolentes debite compensacionis retribucionibus. dampna que in eodem Episcopatu per homines nostros feruntur hactenus accidisse diuine remuneracionis intuitu benignius resarcirę. de vniuersis prouentibus in Suppa Salis Ducatus nostri Cracouiensis. plenas et integras decimas. eidem Episcopatui Cracouiensi de speciali gracia et liberali munificencia nostra. imperpetuum liberaliter coferimus et donamus. In cuius rei testimonium presentes fieri et Sigillorum nostrorum munimine fecimus communiri. Acta sunt autem hec coram testibus infrascriptis. videlicet. venerabili Patre domino Thobia Episcopo Pragensi. et Honorabilibus viris. dominis. Iohanne Regni Boemie Cancellario. et Vlrico. Pragensis et Wissegradensis Ecclesiarum Prepositis. ac Magistro Iohanne Muscata Archidiacono Lanciciensi. Necnon viris Nobilibus. Hyncone de *Duba*. Benessio de *Wartmb'ch*. ac alijs quam pluribus nostris fidelibus fidedignis.

Digitized by Google

Datum Prage per Manus Magistri Iohannis Sacensis Prepositi Prothonotarij nostri Morauie. Anno domini Millesimo. Ducentesimo. Nonagesimo. Quarto . . Idus Iunij . . Indictione VII.

[1]) Oryginał pargaminowy, opatrzony był pierwotnie pieczęcią, po której tylko pasmo żółtawego i zielonego jedwabiu pozostało.

XCVIII. 1294. die 31. mensis Decembris, Cracoviae.

Venceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, marchioque Moraviae, Procopium episcopum Cracoviensem a contributione quadam viginti marcarum argenti, de civitatibus Tarczensi et Ilzensi solvenda, liberum declarat [1]).

In nomine domini amen Nos Wenceslaus dei gratia Rex Bohemorum, Dux Cracouie et Sandomirie, necnon Marchio Morauie notum facimus tam presentibus quam futuris, quod nos ob reuerenciam et sinceram deuocionem, quam habemus ad beatos Wenceslaum, et Stanislaum pontificem, martires gloriosos, Patronos Cracouiensis ecclesie, Necminus ad seruicia vtilia que nobis pater noster reuerendus dominus Procopius Cracouiensis Episcopus impendit fideliter et frequenter, et est dante domino impensurus, Regie liberalitatis oculos conuertentes, sibi et omnibus eius successoribus viginti marcas argenti, que principi Cracouiensi et Sandomiriensi singulis annis de *Tharsk* [2]) et de *Hisl̨a* [3]) ciuitatibus exsoluebantur et exsolui debuerant, exhambundancia Regalis beneficencie integre, sine aliqua diminucione perpetuo indulgemus, easdem marcas ei et dictis successoribus nunc et in ewm, perpetue donacionis tytulo, simpliciter absque vlla condicione iure irreuocabili tradentes, et inuiolabiliter conferentes. In cuius rei testimonium presentem paginam conscribi fecimus, et nostri sigilli munimine roborari, Actum publice Cracouie, pridie. Kalendas. Ianuarij. Anno dominice Incarnacionis. M. CC. Nonagesimo. Quarto, Indictione. VII. Datum per manus domini Pacoslai nostri Cancellarij Cracouiensis.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony był niegdy jedną pieczęcią, po której tylko sznurek z pąsowego jedwabiu pozostał.

[2]) *Tarczek*, wieś parafialna w województwie sandomirskiem, obwodzie opoczyńskim, powiecie szydłowieckim.

[3]) *Ilża*, miasteczko w województwie sandomirskiem, obwodzie opatowskim, powiecie soleckim.

Digitized by Google

JAN MUSKATA

DWUDZIESTY CZWARTY BISKUP KRAKOWSKI

wybrany w r. 1295 † 7 lutego 1320.

XCIX. 1295. in villa *Swiniarsko.*
Prandotae, filii Warsii, cum Ioanne episcopo Cracoviensi, de villa *Dobranowice* pactum [1]).

In nomine domini amen. Anno ab Incarnacione domini M. CC. Nonagesimo quinto [2]), Ego Prandota filius Warsij, quondam Castellani Cracouiensis, in persona propria descendi ad Venerabilem patrem et dominum Iohannem dei gracia Cracouiensem Episcopum, ex parte Pauli Nepotis mei, filij bone memorie Vislai, ad hoc specialiter deputatus, ut cum dicto domino Episcopo dirimerem et discernerem questionem, que vertitur inter dictum Paulum Nepotem meum ex parte vna, et Capitulum Cracouiense exaltera, super possessione ville *Dobronouicze* [3]) wlgariter nuncupate, quam felicis memorie dominus Paulus condam Episcopus Cracouiensis, Capitulo suo dedit et contulit, vt asseritur, in vltima voluntate. Cuius ville possessionem corporalem memoratus. P. subintrauit legacione testamentaria non obstante; Propterquod fuit et est Excommunicatus per Capitulum sepedictum, et Ecclesia sua in *Premucow* [4]) est subposita Ecclesiastico interdicto. Ne autem predictis penis ipse et Ecclesia sua diucius inuolueretur, habendo ipsius plenam auctoritatem, talem ordinacionem cum dicto domino. Io. Episcopo Cracouiensi inij, feci, et ordinaui, quod In crastino beati Michaelis archangeli proximo venturi in Cracouia vnacum Nepote meo iamdicto possessionem prefate ville *Dobronouicze* sibi tanquam comuni persone et priuate dabo et assignabo, tradendo corporalem, quietam et pacificam possessionem cum omnibus vtilitatibus existentibus et futuris. Quod si non facerem, extunc ut exnunc me dicti domini Episcopi sentencijs Excommunicacionis summitto; hoc addito, Quod dominus Episcopus mandabit Capitulo Cracouiensi, vt tres viros ex parte sui, et ego pro parte nepotis mei totidem dabimus super premissa possessione ad concordandum, dilacionibus quibuslibet postpositis et remotis. quod si infra certum terminum non concordaremus per modum compromissi, licet partibus Ius suum prosequi coram Iudice competenti et iudicialiter experiri; Episcopo Nichilominus in pacifica et plena possessione perdurante, donec in totum dicta questio ex vtraque parte finaliter et legittime decidatur. Acta sunt in *Swinarsco* [5]) hec, presentibus honorabilibus viris: Matheo Abbate

Digitized by Google

Tincensi, Engberto plebano sancte Margarethe aput *Bythom*, et alijs quampluribus fidedignis. In quorum omnium euidenciam et plenam noticiam presentes feci Sigillo meo roborari.

[1]) Dokumentu oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst, który powyż podajemy, znajduje się zapisany w Liber Antiquus na karcie 363.

[2]) W kopiarzu jest wprawdzie »quarto«, lecz oczywiście mylnie. Jest bowiem w dokumencie mowa o Janie Muskacie biskupie krakowskim, który dopiero w r. 1295 na katedrę biskupią wstąpił, skoro jak świadczy przywilej N. XCVIII, biskup Prokop, poprzednik Muskaty, żył jeszcze w dniu 31 grudnia 1294. Myłka powyższa tem łatwiej się tłumaczy, gdy data roku wypisana jest słowami nie zaś cyfrą, skrócony zaś wyraz »quinto«, zwłaszcza jeśli charakter pisma nie jest dość wyraźny, łatwo za »quarto« przeczytać można.

[3]) *Dobranowice*, wieś w województwie i powiecie krakowskim, parafii *Poborowice*.

[4]) *Przemyków*, wieś parafialna w obwodzie miechowskim, powiecie szkalmirskim.

[5]) *Swiniarsko*, wieś w obwodzie i parafii *Nowy Sącz*, własność ówczesna biskupów krakowskich.

C. 1295. die 29. mensis Martii, Cracoviae.

Nicolaus dux Opaviensis, capitaneus Cracoviensis, villam *Czuszów* nuncupatam, Michaelis cantoris Cracoviensis propriam, a variis angariis liberat [1]).

In nomine domini amen. Nouerint vniuersi tam presentes quam futuri, presencium noticiam habituri, Quia Nos Nicolaus deigracia Dux Opauiensis et Capitaneus Cracouiensis, Pensentes attente seruicia domini Michaelis Cantoris Cracouiensis, nostri dilecti Capellani ac fidelis, impensa nobis fideliter ac frequenter, ipsiusque votis et precibus annuentes fauorabiliter cum effectu, hanc villam videlicet *Chussow* [2]), sitam in Castellania Cracouiensi, quam villam Idem Cantor nunc possidet, facimus atque omnes eiusdem Incolas ville ab alijs solucionibus et seruicijs, videlicet *Powoz*, *Stroza* et a domino *Stroze*, qui wlgo *Pan* vocatur *Stroze* [3]), a *Stan*, *Targoue*, *Croua*, *Bobri*, *Owcha*, et ab omnibus alijs seruicijs, solucionibus, exaccionibus, angarijs, ad quemcunque pertineant, siue ad Pallatinum, siue ad Castellanum Cracoviensem, siue sint ordinarie, siue extra ordinarie, siue sint hic expresse, siue non, quibuscumque modis censeantur, quibuscumque nominibus wlgariter nuncupentur, siue secundum antiquam debeantur consuetudinem, siue de nouo emerserint, liberos, inmunes in perpetuum et exemptos. Preterea facimus eosdem omnes Incolas ville predicte hac gaudere libertate perpetua, ut nunquam ad alicuius forum Iudicis et tribunal, nec Pallatini seu Castellani Cracouiensium, nec eorundem Iudicum seu Camerariorum uel Officialium possint aliquatenus citari, conueniri, nec coram eis teneantur uel ualeant in aliquo Iure uel consuetudine respondere; sed ad domini Regis presenciam tantum, uel ad ipsorum domini possessoris dicte ville citabuntur, qui de ipsis querulantibus impendet iusticie complementum. Ad domini Regis autem examen et tribunal. non aliter citari poterint, neque de-

Digitized by Google

bent, neque ad ipsius successorum, nisi per Camerarium Ducalem cum littera Sigillo principis sigillata. Verumtamen, ut premisse libertates, immunitates et exempciones sepedictè ville *Chussow*, ad quas vniuersas et singulas noster beniuolus fauor et gratus consensus accesserat, in statu semper incolumi permaneant inconcusse. In ipsius perpetuam firmitatem presentem paginam memorato domino Cantori contulimus, nostri sigilli munimine roboratam. Datum publice Cracouie, Anno domini M. CC. XCV, IIII kalendas Aprilis, Presentibus hijs: Comite Sbislao, tunc Castellano Cracouiensi, Comite Cresslao Castellano de *Czechow*, domino Petro Custode Cracouiensi, domino lupo decano sancti floriani, et domino lamberto SubCamerario (s) Curie principis Incliti, nostri fratris carissimi, et alijs quam multis viris honorabilibus et fidedignis.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst który powyż podajemy, zamieszczony jest w Liber Antiquus, na karcie 300, stronicy odwrotnej.

[2]) *Czuszów*, wieś w obwodzie i powiecie miechowskim, parafii *Pałecznica*.

[3]) »a domino *stroze*, qui vulgo *pan* vocatur *stroze*« ma oznaczać kasztelana. *Stróża* bowiem czyto jako danina, czy też jako osobista służba, przeznaczoną była pierwotnie do grodów, więc należała do kasztelanów, jako naczelników grodowych. Kasztelana też jako dzierżącego gród zwano zazwyczaj panem, co się bardzo późno przechowało, tak iż kiedy napotykamy »pan krakowski«, »pan sandomirski», rozumieć zawsze należy kasztelana odnośnego grodu.

CI. 1295. die 20. mensis Iunii, Pragae.

Wenceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, marchioque Moraviae, Ioanni episcopo Cracoviensi muniendi civitates *Sławków*, *Iża*, *Tarczek* nec non *Kielce* dat facultatem [1]).

Nos Wenceslaus deigracia Rex Bohemorum, Dux Cracouie et Sandomirie, Marchioque Morauie, Notum esse volumus vniuersis, Quod nos Venerabilis in christo patris domini Iohannis Cracouiensis Episcopi, dilecti principis et fidelis nostri, supplicacionibus fauorabiliter annuentes, ei per infrascripta loca forensia Episcopatus sui, videlicet *Slawcow* [2]), *Iszla* [3]), *Tharszek* [4]) et *Kelcia* [5]), blancis et fossato munire valeat, tenore presencium indulgemus; volentes ut dicta loca successoribus dicti Episcopi Cracouiensis, Episcopis et ipsorum locorum Incolis in nostra et heredum nostrorum fidelitate persistentibus remanere debeant Decetero sic munita. In cuius rei testimonium presentes literas exinde fieri et Sigillorum nostrorum munimine iussimus comuniri. Datum Prage, Anno domini M. CC. Nonagesimo quinto, XII Kalendas Iulij, octaua Indiccione.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 40.

[2]) *Sławków*, miasteczko w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie olkuskim.

Digitized by Google

[3]) *Iłża*, miasteczko w województwie sandomirskiem, obwodzie opatowskim, powiecie soleckim.

[4]) *Tarczek*, wieś parafialna w województwie sandomirskiem, obwodzie opoczyńskim, powiecie szydłowieckim.

[5]) *Kielce*, miasto obwodowe w województwie krakowskiem.

CII. 1297. die 28. mensis Februarii, *Brzeźniciae.*

Vladislaus Locticus dominus regni Poloniae, dux Pomeraniae, Lanciciae, Cuiaviae et Siradiae, Ioanni episcopo et capitulo Cracoviensibus locandi villam *Piątkowisko* iure Teutonico, confert potestatem [1]).

In nomine domini amen. Quoniam facta mortalium obliuionem inducunt, vel morte intercepta sicut experihencia docuit, solent adnullari, si non fuerint legitimo virorum ac proborum testimonio roborata. Ea propter Nos Wladyslaus dej gratia dominus Regni Polonie, Dux Pomeranie, Lancicie, Cuyauie et Syradie, vniuersorum presencium et futurorum memorie declaramus, Quod Nos ad instanciam venerabilis patris domini Iohannis dei gratia Cracouiensis Episcopi, dedimus sibi et suo Capitulo Ecclesie Cracouiensis in *Pantkouisch* [2]), in ipso loco vel alias in districtu villarum de *Panthkouisch* in loco apciori, prout sibi uidebitur expedire, Iure Teuthonico locandi libertatem villam vel ciuitatem iuxta formam et modum sibi meliorem. Redimentes ipsam ab omnibus Dominii nostri iuribus et exactionibus vniuersis, nobis de iure vel de facto spectantibus quibuscumque, siue nouis siue antiquis nominibus censeantur, Et ab omnibus Palatinis, Castellanis et ipsorum iudicibus, Vt nec ab ipsis citari, nec coram ipsis stare seu respondere teneantur, Sed tantum coram nobis dum ad nostram presenciam per nostram litteram citati fuerint comparebunt, suo tantum iure responsuri. Vt autem nostra donacio venerabili Patri memorato et suo Capitulo Cracouiensis ecclesię, ex parte nostri et nostrorum Successorum firma et inuiolabilis perseueret, Nos sibi ad maiorem Rei euidenciam priuilegium nostrum contulimus nostri Sigilli munimine roboratum. Datum in *Bresnicia*, pridie Kalendas Marcii Sub anno incarnacionis domini M. CC. Nonagesimo VII. presentibus hiis venerabilibus testibus, Comite Zauisio palatino Syradiensi, domino Iohanne cancellario Cuyauiensi, domino fulcone cancellario Syradiensi, Comite Sbygneuo castellano Syradiensi.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony okrągłą pieczęcią, zawieszoną na paśmie pąsowego jedwabiu, lecz już zupełnie zniszczoną. Ogłoszony drukiem w Wiszniewskiego: Historyi literatury polskiej, T. II, na str. 483.

[2]) *Piątkowisko*, wieś w województwie kaliskiem, obwodzie sieradzkim, powiecie szadkowskim, parafii *Pabianice* położona. (Obacz uwagę drugą przy dokumencie następnym).

CIII. 1297. die 28. mensis Februarii, *Brzeźniciae.*

Vladislaus Locticus dominus regni Poloniae, dux Pomeraniae, Lanciciae, Cuiaviae et Siradiae, privilegia et libertates, quibus bona *Piątkowisko* nuncupata adhuc gaudebant, rata esse iubet [1]).

Digitized by Google

Nouerint vniuersi literas presentes inspecturi, Quod Nos Wladislaus deigracia dominus Regnipolonie, Pomeranie, Lancicie, Cuyauie et Syradie, Vniuersorum presencium et futurorum memorie declaramus, Quod nos visis priuilegijs ac libertatibus Venerabilis patris domini Iohannis Cracouiensis Episcopi, super *Pantkouische* [2]) et omnibus villis ibidem pertinentibus, Nos easdem libertates et omnia secundum quod in eisdem priuilegijs continebatur, memorato Venerabili patri nichil excipientes firmiter confirmamus; districte mandantes omnibus Palatinis, Castellanis, Wlodarijs et ipsorum Iudicibus, ne easdem libertates et Iura Venerabili patri in dictis villis aliquis predictorum officiorum presumat infringere in aliquo vel molestare. vt autem nostre Confirmacionis donacio Venerabili patri ex parte nostri firma et inuiolabilis perseueret, nos sibi presentem literam contulimus sigilli nostri munimine communitam. Datum in *Breszniczа* pridie Kalendas Marcij, Sub Anno Incarnacionis domini M. CC. Nonagesimo septimo; Presentibus hijs testibus: Comite Zauissio Palatino Syradiensi, domino Iohanne Cancellario, domino fulcone Cancellario, Comite Sbigneuo Castellano Syradiensi.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 319, stronicy odwrotnej.

[2]) *Piątkowisko*, wieś w województwie kaliskiem, obwodzie sieradzkim, powiecie szadkowskim, parafii *Pabianice* położona; lecz w niniejszym przywileju rozumieć się ma cały klucz zwany pierwotnie opolem chropskiem, następnie *Piątkowiskiem*, a wreszcie *Pabianicami*. (Obacz także uwagę o opolu chropskiem przy dokumencie N. IV zamieszczoną).

CIV. 1299. die 1. mensis Maii, *Gneznae*.
Iacobus archiepiscopus Gneznensis, villam *Wilczkowice* episcopo et capitulo cathedrali Cracoviensi restituit [1]).

Ia(cobus). miseracione diuina sancte Gneznensis Ecclesie archiepiscopus. venerabili in christo fratri domino Io(hanni). dei gratia Episcopo Cracouiensi totique Capitulo ipsius salutem et fraternam in domino karitatem. Quia nobis per fidedignas personas tam Ecclesiasticas quam eciam seculares est sufficienter probatum quod villa *Wilczcouicz* [2]) wlgariter nuncupata sita prope *Vnieyow* [3]) Ecclesie Cracouiensis extitit ab antiquo, nos aliena nobis vendicare minime cupientes eandem villam *Vilccouicz* vobis et Ecclesie vestre predicte Cracouiensi de consensu nostri Capituli integre restituimus per presentes. In cuius rei testimonium presentes vobis dari fecimus sigillis nostro et dicti nostri Capituli roboratas. Datum in *Gnezna* Anno domini M. CC. XC. nono. Kalendis Maij.

[1]) Dyplom pargaminowy, niegdy opatrzony dwiema pieczęciami, zawieszonemi na rzemykach pargaminowych, lecz dziś nie istnieje z nich żadna.

[2]) *Wilczkowice*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie miechowskim, parafii *Więcławice*.

[3]) *Uniejów*, wieś parafialna w tymże obwodzie i powiecie.

Digitized by Google

CV. 1301. die 26. mensis Septembris, Budae.
Ladislaus rex Ungariae etc. Ioanni episcopo Cracoviensi castrum *Pławiec* confert [1]).

(N)os Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque, Rex, Vniuersis et singulis, presentis temporis et futuri, adquorum noticiam presentes deuenerint! volumus esse notum. Quod exclemencia Regie maiestatis aduertentes, fidelia vtilia, et ardua seruicia, multo tempore exhibita, et infuturum dante domino exhibenda, que nobis exhibuit, adpromotionem Regni Hungarie et Corone, pensando personam, vitam, et Res, Venerabilis princeps noster, dilectus, et Vicecancellarius Regni nostri, Iohannes dei gratia Episcopus Cracouiensis. meritis suis, tam laudabilibus. tamque gloriosis, condignam satisfactionem impendere cupientes, sibi, suisque successoribus, *Ploche* [2]) castrum nostrum, de metis terre Sandycensis, Iure hereditario, cum omnibus attinencijs, suis, districtu, Iuribus, redditibus, prouentibus, vtilitatibus, vsibus, dominio, directo, et indirecto, agris, pratis, Siluis, nemoribus, pascuis, aquis, montibus, vallibus, lacubus, piscationibus, fructibus industrialibus, seu naturalibus, venationibus, Iudicijs, questu, solucionibus, collectis, dedimus, contulimus, donauimus. Iure traditionis perpetuo, et irreuocabiliter conferentes! dantes ei et suis successoribus, omnimodam potestatem, et licenciam liberam, dictum *Ploche* cum suis pertinencijs et districtu, inparte et intoto, dandi, donandi, vendendi, permutandi, obligandi, transferendi, et alienandi, inlocum, et inquamlibet personam, cuiuscunque condicionis, status, honorisue existat, secundumquod sue placuerit voluntati. omne Ius nostrum dantes eidem. integre et sine diminucione, pure, simpliciter, et absolute, nichil Iuris inpredictis, nobis nostrisque successoribus, reseruantes. Damus etiam ei et suis, successoribus omnimodam potestatem. licenciam et facultatem, locandi predictum districtum, Iure Teothonico, Gallico, uel quocunque alio, duxerit eligendum, et etiam si uoluerit infeudandum. Ipsum, successoresque eius, iobagiones, Incolas, habitatores, colonos, predicti Castri et sui districtus, cum pertinencijs suis, ab omnibus Palatinis, Castellanis, Iudicibus, officialibus, exactionibus, ordinarijs, et extraordinarijs, solucionibus. reddentes absolutos, liberos et emunes (s), Regni nostri Hungarie. et penitus exemptos. Ita provt prefati iobagiones, Coloni, et habitatores, dicti districtus, Castri, et dominij, in omni causa, coram nullo alio Iudice, nisi coram prefato episcopo, successoribus eius et Iudicibus eorundem. tenebuntur de se querelantibus respondere. Actum Bude indomo domini Regis. presentibus venerabili patre Nicolao episcopo Boznensi. Dominico magistro Tauarcorum Magistro Demetrio nostris fidelibus et alijs quam pluribus fidedignis. Anno domini Millessimo. Trecentesimo primo. Sexto Kalendas Octobris. In cuius rey testimonium et perpetuam memoriam presentes fecimus Sigilli nostri munimine roborari. Secretum anulum nostrum eidem inprimentes. permanum prefati Episcopi Boznensis. facientes etiam appen-

Digitized by Google

di presentibus Sigilla predictorum nostrorum fidelium de quorum consilio hanc fecimus donationem. Regni nostri Vngarie anno primo.

[1]) Oryginał pargaminowy, opatrzony był pierwotnie trzema pieczęciami. Z tych dwie boczne, zawieszone na paskach pargaminowych, odpadły; z środkowej zaś, snać majestatowej dwustronnej pieczęci króla Władysława, zawieszonej na sznurku z pąsowego i zielonego jedwabiu, pozostał mały ułomek, przedstawiający z jednej strony dolną część siedzącego na tronie monarchy, zaś na odwrotnej stronie ułomek podwójnego węgierskiego krzyża. Przywilej niniejszy ogłosił drukiem Feyer w Tomie VIII, vol. 1, na str. 67, lecz błędnie, poprawnie zaś ogłoszony z oryginału w rozprawie Ianoty: Zapiski o zaludnieniu dolin Dunajca i Popradu na Spiżu, (Kraków 1864), na str. 71.

[2]) *Pławiec* (Palocsa), miasteczko wraz z zamkiem położone na Spiżu, na południowym brzegu *Popradu*, około dwie mile od *Lubowni*.

CVI. 1302. die 1. mensis Martii, Cracoviae.
Raclaus canonicus Cracoviensis, villam *Kurdwanów* altari b. Mariae virginis in ecclesia cathedrali Cracoviensi instituto, confert [1]).

In nomine domini amen. Quum non habemus ciuitatem hic manentem, sed peregrinamus ad futuram, opperepreciúm est in loco peregrinacionis et valle miserie constitutis, ut in presenti vita ita seminent, ut cum multiplicato fructu possint recolligere in futura, ac eius, qui totum se obtulit in precium nostre redempcionis fieri coheredes. Proinde tam presens etas nouerit quam futura, Quod ego Magister Radzlaus, Canonicus Cracouiensis, exacta diligencia perpendendo, quod omnes morimur et velud aque inpreceps dilabimur, habentes pre oculis certam mortem, cuius hora nisi deo electis certa paucissimis reuelatur, michi cupiens redemtorem meum dominum iesum christum hic lucrifacere coheredem, hereditatem meam *Curdwanow* [2]), quam emi pro Quadraginta marcis puri argenti a Marcone et Ruprachtone filijs Marci quondam monetarij Cracouiensis, cum agris, piscinis, feno, Pratis, Pascuis, quercetis et cum alijs omnibus vtilitatibus suis, que ibi sunt, uel esse poterint in futurum totam, iuxta quod michi et meis predecessoribus pertinebat integraliter sine aliqua diminucione, cum priuilegio ducali super suis libertatibus inpetrato, do, confero pure et simpliciter, ac perpetua donacione trado Altario beate Marie virginis in mea Ecclesia Cracouiensi et ministro ipsius sacerdoti officianti pro sustentacione tenendam et possidendam exnunc et in perpetuum pacifice et quiete. Ipsumque Altare induco in possessionem corporalem ipsius ville, Ita quod minister sacerdos deseruiens ad predictum Altare, Colectam pro viuo et aliam cum obiero pro defuncto dicere teneatur, et singulis annis ebdomadisque ad prefatum Altare missarum celebritas laudetur[que] deus Sabbaoth in secula seculorum. preterea Constituo et ordino, quod post mortem meam Colacio eiusdem Altaris ad Capitulum Cracouiense debeat pertinere, nec alicui extranee persone, sed vicario sacerdoti presenti conferatur. Eapropter vt hec mea donacio, quam pro remissione pec-

Digitized by Google

caminum et pro salute mea et omnium Progenitorum et posterorum cognatorum affinium et proximorum meorum facio, perpetue robur obtineat firmitatis, presentem paginam Sigillorum Venerabilis in christo patris domini Iohannis, deigracia Cracouiensis Episcopi, et sui Capituli ibidem, necnon mei, prefato Altario contuli munimine roboratam. Si quis autem hanc donacionem meam infringere attemptauerit, uel ei ausu temerario contraire, Indignacionem omnipotentis dei et beate Marie virginis beatorumque Wenceslai et Stanislai martirum se nouerit incursurum, eternam porcionem recipiens cum iniquis. Datum et Actum publice Cracouie, Anno domini M. CCC. II. feria quinta proxima sequente dominicam, que Cantatur Exurge, Coram hijs testibus: domino Michaele Cantore, domino Petro Custode, domino Engliberto, domino Rimboldo, domino Nicolai filio Warschij, Canonicis Cracouiensibus et alijs quam multis viris honorabilibus et fidedignis.

[1]) Przywileju oryginalnego nie posiada archiwum kapitulne. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 362, stronicy odwrotnej.

[2]) *Kurdwanów*, wieś niedaleko Krakowa, w powiecie podgórskim, parafii *Wróblowice* położona.

CVII. 1303. die 4. mensis Ianuarii, (Cracoviae).
Raclaus medicus, canonicus Cracoviensis, altare b. Mariae in ecclesia cathedrali Cracoviensi institutum, curia quadam prope Ruppellam sitâ, dotat [1]).

In nomine domini amen. Quoniam non habemus ciuitatem hic manentem, sed pergimus ad futuram, operepreciu̇m est in loco peregrinacionis et valle miserie constitutis, ut inpresenti uita ita seminent, quod multiplicato fructu possint recolligere in futura. Proinde nouerint vniuersi, quod Coram nobis Capitulo Cracouiensi, Constitutus dilectus in christo frater noster Magister Radzlaus medicus, Canonicus eiusdem ecclesie, Cupiens dominum iesum christum sibi fieri coheredem, Curiam siue ortum ex illa parte *Visle* prope Rupellam, a gloriosis Terre principibus suis fidelibus seruicijs acquisitum, dedit et contulit altario beate Marie uirginis in Ecclesia Kathedrali, insustentacionem ministri eiusdem altaris iure perpetuo possidendum. In Cuius rei testimonium presentibus Sigillum Capituli precibus obtinuit apponendum. Datum Cracouie, Anno domini Millesimo, CCC. Tercio, in Octaua beatorum Innocentum, coram multis uiris hornatis (s) et fidedignis.

[1]) Oryginalnego przywileju archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy atoli znajduje się w księdze manuskryptowej z XIII wieku, zawierającej kalendarz i roczniki kapituły krakowskiej, na str. 24, skąd go tu podajemy.

CVIII. 1303. die 25. mensis Februarii, Laterani.
Bonifacius VIII. P. M. certam partem proventuum zuppae Cra-

Digitized by Google

coviensis capitulo cathedrali Cracoviensi a Venceslao rege Boemiae, duce Cracoviae et Sandomiriae collatam, confirmat [1]).

Bonifatius episcopus seruus seruorum dei. Uenerabili fatri . . Episcopo Cracouiensi salutem et apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod iustum est et honestum, tam uigor equitatis quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum. Sane petitio tua nobis exhibita continebat, quod Carissimus in Christo filius noster Wencezlaus Rex Boemie Illustris Dux Cracouie ob specialem deuotionem quam ad Cracouiensem gerit ecclesiam de annuis prouentibus in Suppa Salis Cracouiensis diocesis sui Ducatus ad eundem Regem spectantibus Episcopali sedi Cracouiensi quandam certam partem percipiendam ab Episcopis Cracouiensibus qui essent pro tempore in perpetuum annuatim liberaliter contulit atque donauit, prout in patentibus litteris inde confectis, ipsius Regis sigillo munitis, plenius dicitur contineri. Nos itaque tuis supplicationibus inclinati, quod super hoc ab eodem Rege pie ac prouide factum est, ratum et gratum habentes, id auctoritate apostolica confirmamus, et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Laterani V Kalendas Martij Pontificatus nostri anno Nono.

[1]) Oryginał pargaminowy opatrzony ołowianą bulą papieża Bonifacego VIII, zawieszoną na sznurku z żółtawego i pąsowego jedwabiu. (Obacz przywilej Wacława wyżej pod N. XCVII zamieszczony).

CIX. 1303. die 25. mensis Februarii, Laterani.
Bonifacius VIII. P. M. libertates et immunitates episcopo et capitulo Cracoviensibus a predecessoribus suis Romanis pontificibus, necnon a regibus et principibus Poloniae concessas, ratas esse iubet [1]).

Bonifacius episcopus seruus seruorum dei. Venerabili fratri . . Episcopo et Dil[ectis filijs] Capitulo Cracouiensibus Salutem et apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod iustum est et honestum tam vigor equitatis quam ordo exigit racionis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum, Eapropter iustis vestris postulacionibus grato concurrentes assensu omnes libertates et immunitates a predecessoribus nostris Romanis pontificibus siue per priuilegia vel alias indulgencias vobis et Ecclesie vestre concessas, necnon libertates et Exempciones secularium exactionum a Regibus et principibus et alijs Christi fidelibus racionabiliter vobis et ecclesie predicte indultas sicut eas iuste ac pacifice obtinetis vobis et per vos eidem Ecclesie auctoritate Apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum

Digitized by Google

liceat hanc paginam nostre confirmacionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit indignacionem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum laterani V kalendas Marcii pontificatus nostri Anno Nono.

[1]) Oryginalnego dyplomu archiwum kapitulne nie posiada; tekst więc podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 49, stronie odwrotnej.

CX. 1303. die 25. mensis Februarii, Laterani.
Bonifacius VIII. P. M. annuum redditum XX marcarum de civitatibus *Iłża* et *Tarczek*, quem Venceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, capitulo cathedrali Cracoviensi concessit, confirmat [1]).

Bonifatius episcopus seruus seruorum dei. Unerabili fratri .. Episcopo Cracouiensi salutem et apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod iustum est et honestum tam uigor equitatis quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum. Sane petito tua nobis exhibita continebat, quod Carissimus in Christo filius noster Wencezlaus Rex Boemie Illustris Dux Cracouie ob reuerentiam et deuotionem sinceram quam gerit ad sacros martires Wencezlaum et Stanislaum quorum Cracouiensis ecclesia est uocabulo insignita, nec non et grata seruicia, que bone memorie Procopius Cracouiensis Episcopus tunc uiuens sibi impenderat, annuum redditum viginti marcharum argenti tunc ad ipsum regem ratione Ducatus Cracouiensis in *Tharzk* [2]) et de *Hislza* [3]) que Ciuitates uulgariter appellantur, Cracouiensis diocesis pertinentem eidem Procopio Episcopo eiusque successoribus Episcopis Cracouiensibus in perpetuum pia ac prouida liberalitate concessit atque donauit, prout in patentibus litteris inde confectis ipsius Regis sigillo munitis plenius dicitur contineri. Nos itaque tuis supplicationibus inclinati quod super hoc ab eodem rege pie ac prouide factum est ratum et gratum habentes, id auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Laterani V Kalendas Martij Pontificatus nostri Anno nono.

[1]) Oryginał pargaminowy opatrzony ołowianą bulą papieża Bonifacego VIII, na sznurku z pąsowego i żółtego jedwabiu zawieszoną.

[2]) *Iłża*, miasteczko w województwie sandomirskiem, obwodzie opatowskim, powiecie soleckim.

[3]) *Tarczek*, wieś parafialna w województwie sandomirskiem, obwodzie opoczyńskim, powiecie szydłowieckim.

(Obacz także przywilej Wacława powyż pod N. XCVIII zamieszczony).

Digitized by Google

CXI. 1303. die 24. mensis Martii, Pragae.
Venceslaus rex Boemiae et Cracoviae testatur, se pactum iniisse cum Ioanne episcopo Cracoviensi de commutanda villa episcopali *Kamienica* cum castro *Biecz*, iure tamen patronatus episcopo reservato [1]).

In nomine domini Amen. Nos Wenceslaus deigracia Bohemie et Polonie Rex, Notum facimus vniuersis presentibus et futuris, Quod venerabilis princeps noster, dominus Iohannes Cracouiensis Episcopus faciendo nobiscum commutacionem hereditatis episcopalis in *Caminicia* [2]), districtus Sandecensis, nostro Castro *Beycz* [3]) cum omnibus suis pertinencijs, Ius patronatus, quod in Ecclesia sancti Adalberti in bonis eisdem Episcopus Cracouiensis habere dinoscitur ab antiquo, cum filiali eius ecclesia Ciuitatis ibidem, nomine ecclesie sue Cracoviensis excipit expresse; Collacionem earumdem Ecclesiarum sibi et suis successoribus perpetuis futuris temporibus reseruando. Cuiquidem exceptioni et reseruacioni Iuris patronatus eiusdem liberaliter duximus annuendum, Et in huius rei perpetuam memoriam presentes scribi fecimus, et nostri sigilli munimine roborari. Datum Prage, Anno domini M. CCC. III. IX kalendas Aprilis, Presentibus infrascriptis testibus Venerabilibus viris principibus dominis: Iohanne Pragensi et Petro Basiliensi (s) Episcopis, Petro Prothonotario, Hencone de *Duba* pragensi Purgrabio, Dobeslao *Dobechin*, Benessio de *Wartemberc*, Wocone de *Crawary*, Magistro Iohanne de *Slankenuerde* et alijs pluribus fidedignis.

[1]) Oryginalnego dokumentu archiwum kapitulne nie posiada. Tekst niniejszy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 98.
[2]) *Kamienica*, niegdy wieś, dziś na jej gruncie miasto obwodowe *Nowy Sącz* się wznosi.
[3]) *Biecz*, niegdy kasztelania, dziś miasto powiatowe w obwodzie jasielskim położone.

CXII. 1303. die 14. mensis Iulii, Cracoviae.
Ulricus de *Boscovicz* capitaneus Cracoviae et Sandomiriae testatur, Pasconem de *Primucow* villas *Trąbki* et *Darczyce* Ioanni episcopi Cracoviensi XXVII cum dimidia marcis vendidisse [1]).

In nomine domini amen. Quum ea, que in publica audiencia et coram personis publicis fiunt, decet perpetuo esse mansura, Ideo Nos Vlricus de *Boscovicz*, Capitaneus Cracouie et Sandomirie, Ad memoriam perpetuam omnium et singulorum cupimus deuenire, Quod Nobilis vir Pasco de *Primucow* filius vislai felicis memorie, pridie Idus Iulij coram nobis personaliter constitutus, publice et clare, libera et spontanea voluntate confessus est, se vendidisse et tradidisse bona sua hereditaria cum omni Iure et pertinencijs, que habuit in *Trampki* [2]) et *Darsicze* [3]), Venerabili domino Iohanni deigracia Cracouiensi

Digitized by Google

Episcopo et suis successoribus Iure hereditario tenenda, possidenda, ad omnem vsum suum conuertenda, danda, tradenda, alienanda, nichil sibi Iuris vel actionis in predictis bonis penitus reseruando; Et in signum vendicionis et tradicionis bonorum predictorum et cessionis Nobili [viro] ymgrano de *Medlov* pallium suum tradidit et dedit, Qui nomine [dicti] domini Episcopi prefata Bona recepit, utpote ad hoc missus et specialiter deputatus. Confessus est eciam dictus pasco recepisse viginti septem marcas et dimidiam argenti acceptam latamque tulisse. Actum aput Cracouiam in Castro, Anno domini M. CCC. III, pridie Idus Iulij, Presentibus discretis viris: Petro de *Milin*, hardemode Wichmul, Gorlaco de *Culpen*, Henrico Aduocato Cracouiensi, Conrado de *Chuch*, et alijs quampluribus personis ydoneis et honestis. In cuius rei testimonium et euidenciam certiorem memoriamque perpetuam presentes fecimus sigilli [nostri] munimine roborari.

[1]) Oryginalnego dokumentu archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 72.

[2]) [3]) *Trąbki* i *Darczyce*, wsie w obwodzie bocheńskim, powiecie wielickim, parafii *Biskupice*.

CXIII. 1306. die 6. mensis Augusti, Cracoviae.
Albertus advocatus et consules civitatis Cracoviae testantur, Miroslaum dictum Rozen Ioanni episcopo Cracoviensi triginta iugera in *Dąbie* VIII marcis argenti denariati vendidisse [1]).

IN nomine domini Amen. Nouerint vniuersi tam presentes quam posteri, ad quos deuenerit presens scriptum, Quod nos Albertus aduocatus Cracouiensis, vna cum domino Henrico de *Keczser*, domino Henrico de Alta domo, et domino Hernmanno de *Muchov* ciuibus et consulibus ciuitatis Cracouiensis presentibus firmiter protestamur, venerabililem patrem nostrum dominum Io. Cracouiensem Episcopum in nostra personali presencia triginta iugera tam in *Dubis* [2]) Querceti quam in agris aliquibus apud Myroslaum dictum Rozen pro octo marcis grossorum denariorum comparasse et emisse tytulo proprietatis possidenda et habenda. Et ipse Miroslaus eadem iugera cum omnibus iuribus ibidem habitis, et cum iure pleni dominij in manus ac iurisdiccionem prefati domini nostri Episcopi in nostra presentia publice resignauit. In cuius empcionis et resignacionis memoriam pleniorem presentes sigillo ciuitatis Cracouiensis fecimus consignari. Acta sunt hec Cracouie in capitulo fratrum predicatorum presentibus testibus infrascriptis: domino Engilberto Scarbimiriensi preposito, domino Henrico de Magno sale canonico Cracouiensi, fratre Lupoldo quondam prouinciali Polonie, domino Conrado Witchonis filio, domino Petro Mozicij, domino frixchone de Grimmis. Datum Cracouie Anno Domini M. CCC. VI. Sabbato in crastino beati Dominicj confessoris.

[1]) Oryginał pargaminowy, niegdy opatrzony pieczęcią uwieszoną na pasku pargaminonym, dziś oderwaną.

Digitized by Google

[2]) Zapewne *Dąbie*, wioska tuż pod Krakowem od strony wschodniej nad *Wisłą* położona. Ks. Łętowski atoli w katalogu swym mniema, iż to *Dąbie* leżało w miejscu, gdzie dziś przedmieście Krakowa, *Biskupiem* zwane istnieje, a zatem po stronie zachodnio-północnej.

CXIV. 1306. die 2. mensis Septembris, Cracoviae.
Vladislaus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Cuiaviae et Lanciciae, possessiones, libertates et immunitates ecclesiae cathedralis Cracoviensis ratas esse iubet, eidemque ecclesiae castrum *Pełczyska* restituit, castrum vero *Chęciny* cum adiacentibus villis confert.

(I)n nomine domini Amen. Qvia donaciones. concessiones. libertates. emunitates. priuilegia. instrumenta. ratificaciones. et confirmaciones principum. mansura perpetuo decet esse. Ideo Nos Wladizlaus dei gracia dux Cracouie. Sandomirie. Syradie. Cuyauie. et Lanchicie. Ob reuerenciam et in amorem beatorum Martirum Stanizlai. et Wenceslai. et ecclesie ipsorum. bonorumque ipsius ecclesie cracouiensis. omnimodam conseruacionem. et augmentum. accensi. Ob meritaque et fidelia seruicia Venerabilis domini Iohannis cracouiensis. episcopi. que nobis. nostrisque. in omni loco. et circa omnem personam. multo tempore. fideliter. vtiliter. liberaliter. et constanter exibuit et inpendit. Et est dante domino in futurum fideliter inpensurus. specialiter prouocati. De vnanimi consensu nobilium nostrorum. Omnes possessiones. villas. hereditates. castra. et ciuitates. terras. siluas. venaciones. dominia. iurisdiciones. Decimas Theloneorum. supparum salis. plumbi. et cuiuslibet alterius minere. monete. annone. censuum. Priuilegia. instrumenta. consuetudines approbatas. et ab antiquo habitas et seruatas. Emunitates. libertates. ratificaciones. confirmaciones. per eum. vel suos predecessores. et quoslibet alios. a quibuscumque personis sibi. et sue ecclesie obtentas. Sev per serenissimum principem dominum Wencezlaum quondam bohemie et polonie regem. Sev cracouie et sandomirie duces. Et quoslibet alios. datas. factas. venditas. et concessas. Gratas. ratasque habentes. perpetuo ratificamus. gratificamus. et damus per presentes irrefragabiliter. et eciam confirmamus. Et promittimus fide data. et sincero affectu. per nos. nostrosque filios et heredes. ac successores. et nobis subiectos. omnia et singula predicta illibata. et sine aliqua molestia tenere inperpetuum. integraliter. et seruare. Nec decimas ipsius et sue ecclesie qualescunque sint. violenter occupare. vel iura sua et ecclesie. per nos. vel nostros. infringere. Aut vexacionibus. *bernis* [2]). exactionibus. talliis. siue expedicionibus. Nocturnis sev diurnis stacionibus et descensibus. Nec bona ecclesie cracouiensis. et sua. per *pouoloue. poradlne. strozam. stan. narzaz.* venaciones. *preuod* militale. Et quibuscunque aliis angariis et perangariis. quocunque censeantur nomine. perturbare. Sev castris. ciuitatibus. municionibus. possessionibus. et quibuslibet aliis bonis suis. et ecclesie. predictis. in aliquo insidiari. vel eciam per quemlibet alium malignari. Slaucouiensem.

Digitized by Google

ciuitatem. Kilciensem. Tarsensem. Yslzensem. et Begeczénsem [3]). castellanias. et ipsa castra. cum suis districtibus. possessionibus. vtilitatibus. et bonis. Et villis sitis super *Moscauam. Gouorsice. vilczice.* et *coprsifnice* [4]). in omnibus iuribus suis tam asscripticiis quam consuetudinariis et asscriptis. acceptamus. innouamus et specialiter approbamus. sanctione irrefragabili. et eciam confirmamus. in melioracionem et augmentum bonorum. tam antiquorum. quam de nouo habitorum ecclesie. et tocius episcopatus cracouiensis. sincere. deuotissime. et continue aspirantes. nullum ius in bonis ecclesie optinentes. Preterquam si pagani. scismatici. aut alij nepharij. terras nostras predictas lederent inuadendo. tunc dominus episcopus. pro defensione. suos homines nobis mittet. Insuper promittimus per fidem eandem. eum et suos successores. et bona predicta. defensare. et tueri. cum omni posse nostra. et nostrorum. fideliter et constanter. Astantes sibi contra omnem hominem. cuiuscunque condicionis aut status fuerit. in omni causa. dampnis nostris et expensis. viriliter et sincere. Eadem libertate et gracia volumus ut pociantur bona ecclesie cracouiensis. vbicunque fuerint in aliis dominiis nostris. sev terris. sicut cracouiensis. et sandomiriensis. terrarum. Preter hec castrum suum. et ecclesie predicte *pelczisczę* [5]). cum omnibus villis et fructibus sibi statim reddimus, et restituimus. cum omni dominio et iure. et decimis huius anni. pro dampnis vero. violenciis et iniuriis. bonis ecclesie. et sibi. que intulimus. vel inferri mandauimus. sibi iure hereditario. et suis successoribus. damus *Chancin* [6]) castrum nostrum ducale. cum villis ducalibus. *Brseg* [7]). *brezno* [8]). *Rachcouici* [9]). *Gori* [10]). *zayeczcow* [11]). *Salessice* [12]). *Lesczniczą* [13]). *Cessle* [14]). *Scotniki* [15]). *Zlotniki* [16]). et *wsecropi* [17]). wlgariter dictis. castro proxime adiacentibus supradicto. Cum omni iure. et dominio. iudicio. et libertate. absolutá et libera facientes ea ab omni iudicio palatinorum. castellanorum. iudicum. subiudicum. et quorumcumque officialium nostrorum. ita quod ipsum cum suis bonis predictis. dare. vendere. commutare. et alienare possint. et de ipsis disponere libere. secundum quod ipsorum placuerit voluntati. Quorum bonorum. et castri tenutam. et possessionem corporalem. cum effectu. sibi dare promittimus quanto cicius poterimus. pacificam et quietam. Quamdiu vero sic eam sibi non dederimus. dabimus ei singulis annis de suppa nostra in *bochna.* vel suis successoribus. trecentas marcas. grossorum. aut argenti puri. preter decimas suas salis. quas similiter percipiet ibi. Suppas autem predictas. et precipue salis. si nos vendere non contingeret. sed per nostros tenere. vel alios. sibi et suis successoribus decima banca. decima mensura. cedent nomine decime. et soluentur sine dispendio. expensis nullis penitus computatis. Castra eciam edificata in bonis eccclesie. pro posse nostro requiremus bona fide. et requisita sibi. et sue ecclesie cracouiensi. dabimus et reddemus. Item promittimus corporali prestito iuramento. terras et possessiones. ad ducatus cracouiensem. et sandomiriensem. spectantes. requirere toto posse. promittimus eciam excommunicatos per eum et maxime captiuatores ipsius vitare. et a nostra gracia. et curia. et a terris nostris omnimode remouere. donec satisfactione

Digitized by Google

premissa integram. obtinere absolucionis graciam mereantur. Inquorum omnium testimonium presentem sibi kartam dedimus. sigilli nostri. Et sigillorum nobilium nostrorum. munimine roboratam. Datum in cracouia in crastino sancti Egidij abbatis. Anno domini. M. CCC. Sexto. Presentibus nobilibus nostris. Alberto de *smigrod.* palatino sandomiriensi. Nicholao palatino cracouiensi. Prandota castellano sandomiriensi. Alexandro castellano visliciensi. Sbigneo palatino syradiensi. Iarostio custode cracouiensi. Nicholao preposito visliciensi. Smilone iudice sandomiriensi. Pacozlao iudice cracouiensi. Petro castellano de Malogoscz. Ianussio pincerna kalissiensi. Michahele thesaurario filio pelce. Czadrone filio sventozlai. Et aliis pluribus fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony był niegdy 15 pieczęciami, na pąsowych jedwabnych sznurkach zawieszonemi. Dziś sznurki tylko pozostały. Pomiędzy sznurkami na odwrotnej stronie przywileju zapisane zostały współcześnie imiona dostojników, do których pieczęcie zawieszone należały. Podajemy je tutaj kolejno od lewej ku prawej ręce idąc, a to dla tego, że przy niektórych dostojnikach dodane jest miejsce, skąd się pisali, tudzież iż były zawieszone pieczęcie i takich świadków, o których w przywileju nie ma wzmianki.

S. Czadronis de *lat'*.
S. Clementis de *mirsin.*
S. Nicholai *fsceklicza.*
S. Iohannis de *dalizlauicz.*
S. Iohannis castellani de *brsezk.*
S. Nicholai palatini cracouiensis.
S. Wladislai dei gra. ducis cracouie et sandomirie.
S. Alberti palatini sandomiriensis.
S. Prandote castellani sandomirien.
S. Andree de *balicz.*
S. domini Iarostij custodis cracouiensis.
S. smilonis iudicis sandomiriensis.
S. pakozlai iudicis cracouiensis.
S. Comitis Petri de *Mokrsc.*

Ostatnia pieczęć nie miała napisu.

[2]) *berna,* oznacza tyle co danina.

[3]) *Sławków, Tarczek, Kielce, Iłża* i *Biecz.*

[4]) *Mozgawa,* jest rzeczka w powiecie szkalmirskim, lecz około niej nie ma dziś tych wsi: *Goworzyce, Wilczyce* i *Koprzywnica.* Wieś *Goworzyna* leży w województwie sandomirskiem, obwodzie opatowskim, powiecie soleckim, parafii *Chotcza*; *Wilczyce* leżą w powiecie sandomirskim, parafii *Iankowice kościelne, Koprzywnica,* miasteczko w województwie i obwodzie sandomirskim, powiecie staszowskim. Zaś *Pokrzywnic* mamy dwie, jedna w powiecie jędrzejowskim, parafii *Piotrkowice,* druga w powiecie opatowskim, parafii *Pawłów.* Czyby o tych wsiach mowa tu była, osądzić nie możemy.

[5]) *Pełczyska,* wieś parafialna w województwie krakowskiem, obwodzie miechowskim, powiecie szkalmirskim.

[6]) *Chęciny,* miasteczko w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie kieleckim.

[7]) *Brzegi,* wieś parafialna w województwie krakowskiem, obwodzie kieleckim, powiecie jędrzejowskim.

[8]) *Brzeźno,* wieś w tymże powiecie, parafii *Brzegi.*

[9]) [11]) *Radkowice* i *Górsko* wsie w powiecie kieleckim, parafii *Chęciny.*

[10]) *Zajączków,* wieś w tymże powiecie, parafii *Małogoszcz.*

Digitized by Google

[12]) zapewne *Soleszyce*, wieś w obwodzie stopnickim, powiecie szydłowskim, naprzeciw *Brzezin* położona.

[13]) [14]) *Leśnica* i *Cieśle*, wsie w powiecie kieleckim, parafii *Małogoszcz*.

[15] [17]) *Skotniki* i *Wszekropy* dziś już w pobliżu *Chęcin* nie istnieją.

[16]) *Złotniki*, wieś parafialna w obwodzie i powiecie kieleckim.

CXV. 1307. die 20. mensis Maii, Cracoviae.

Vladislaus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiaviae et Pomeraniae testatur, Strassium de *Końskie* villas *Goleniowy* et *Chebdzie* Ioanni episcopo Cracoviensi in CCL marcis argenti obligasse [1]).

In nomine domini amen. Nos Wladislaus deigracia Cracouiensis, Sandomiriensis, Siradie, Lancicie, Cuiauie, Pomeranieque Dux, Ad perpetuam vniuersorum noticiam tenore presencium volumus deuenire, Quod accedens personaliter ad nostram presenciam Nobilis vir Stras de *Conske* filius Dobeslai, confessus est publice et recognouit, quod pro Dampnis, Incendijs, spolijs, captiuitatibus, oppressionibus hominum et Bonorum Ecclesie Cracouiensis, destruccionibus ac inCastellacionibus Ecclesiarum et alijs excessibus in Kelciensi, Tarstouiensi, Islzensi Castellanijs per eum et suos attrociter et inhumaniter perpetratis, *Golenni* et *Chebdze* [2]) hereditates possessiones suas, nulli alij debitas, in Castellania lelouiensi sitas, cum omnibus vtilitatibus, fructibus, redditibus, prouentibus, Iure, Dominio, Iurisdiccione, Aquis, silluis, pratis, pascuis, Bustis et totalibus districtibus et limitibus earumdem, venerabili domino Iohanni Episcopo Cracouiensi mere et simpliciter proposuit et obligauit pro Ducentis Quinquaginta marcis puri argenti seu grossorum pragensium, soluere promittens et integro bona fide a die sancti Michaelis instantis ulterius per duos annos continue sequentes; que si non soluerentur infra dictum spacium per eum vel suum fratrem vel aliquem consanguineum de suis, extunc dicte possessiones cum omnibus vtilitatibus, Iuribus, dominio, siluis, aquis et alijs ut est dictum, cadent et cedent contradiccione qualibet non obstante, in plenum Ius et potestatem domini Episcopi predicti. Ita ut ipse Episcopus tanquam verus dominus et heres dictorum bonorum, habeat eadem Bona potestatem dandi, vendendi, commutandi, alienandi, omnia et singula faciendi, prout sue placuerit voluntati. Ipse eciam Stras cessit dictis Bonis pileum dans in manus nostras, per quem pileum sepedictum dominum Episcopum misimus in tenutam et corporalem possessionem bonorum predictorum. Nos vero cessiones, confessiones, ordinaciones, obligaciones predictas gratas ratasque habentes, ratificamus, innouamus et eciam confirmamus. facta sunt hec in Ambitu fratrum predicatorum Domus Cracouiensis, Presentibus fidelibus nostris: Stanislao Palatino Cuyauiensi, Adam preposito Cracouiensi, Allexandro Wysliciensi, Petro Malogostiensi, Clemente Syradiensi Castellanis, Thomislao Subpincerna, Floriano Subcamerario Cracouiensi, Petro de *Schecocino*, Paulo *Ogon*, Swenthoslao *Copito* cognominato, Sobeslao de *Wirchichew* et alijs quampluribus fidedignis, ad hoc rogatis et specialiter euocatis. In cuius rei testimonium et robur perpetuum

Digitized by Google

Sigillum nostrum et dicti Strassij presentibus fecimus appendi. Sub Anno Domini M. CCC. VII, XIII Kalendas Iunij.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 86.

[2]) *Goleniowy*, wieś parafialna w obwodzie kieleckim, powiecie jędrzejowskim. *Hebdzie*, wieś w tejże parafii,

CXVI. 1307. die 7. mensis Iunii, *Wisliciae.*

Vladislaus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Pomeraniae, Cuiaviae, Lanciciae, Siradiae, heres tocius regni Poloniae, Ioanni episcopo Cracoviensi libertates et immunitates ecclesiae cathedralis Cracoviensis illibatas conservare promittit [1]).

Nouerint vniuersi presencium noticiam habituri, Quod nos Wladislaus dei gracia dux Cracouie, Sandomirie, Pomeranie, Cuyauie, lancicie, Syradie, ac heres tocius Regni Polonie, Venerabili in christo patri domino Iohanni Episcopo Cracouiensi promittimus fide data, omnia Iura sui Episcopatus non violare, sed pocius confirmare, prout tempore antecessorum nostrorum felicis recordacionis Ducis Boleslai Patrui nostri, et ducis Lestkonis fratris nostri, alij Episcopi sui predecessores habuerunt. In cuius rei testimonium Presentes conscribi iussimus et nostri sigilli munimine roborari. presentibus hijs testibus: Comite Alberto Palatino Sandomiriensi, Comite Swantopelkone Pallatino lanciciensi, Comite Bronissio Pallatino condam Cuyauiensi, Alberto Aduocato Cracouiensi, Chebda condam Castellano Cruszuiciensi, Nawogio Milite nostro de *Mazouicia* (s). Datum in *Wyslicia*, VII Idus Iunij, [Anno] domini M. CCC. septimo.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst więc podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus na karcie 28, stronicy odwrotnej.

CXVII. 1310. die 29. mensis Decembris, *Sądeciae.*

Vladislaus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae et Cuiaviae, villam *Piotrawin* ecclesiae cathedrali Cracoviensi confert [1]).

In nomine domini amen. Bone rei dare consultum est ea seminare interris per que vita eterna confertur incelis. Ideo nos Wladislaus dei gracia Cracouie Sandomirie Syradie Lancicie et Cuiauie dux. Cupientes fieri participes vite eterne ob deuocionem dei et gloriosi martiris beati Stanizlai pontificis et patroni possessionem et hereditatem *Potrawino* [2]) cum atinenciis suis sitam in castellania Zawichostensi ad nos et ius ducatus nostri cum plenitudine dominij pertinentem damus donamus et conferimus titulo perpetue tradicionis episcopatui et ecclesie beati Stanislay cum aquis lacubus agris pratis siluis pascuis mellificiis venacionibus integre et plene sine aliqua diminucione cum omni dominio et iure patronatus facientes dicta bona et posses-

Digitized by Google

siones ac incolas ipsorum bonorum ea exempcione et libertate perpetuo gaudere qua gaudent et habent *Islza* [3]) ciuitas et incole ipsius et alia bona episcopatus et ecclesie Cracouiensis. Eadem eciam bona dudum optulimus ad offertorium beato Stanislao et nunc innouantes confirmamus collacionem nostram puram et meram priuilegio presenti sigilli nostri munimine roborantes. Actum aput *Sandecz.* Anno domini M. CCC. decimo. Incrastino dominice Natiuitatis. Presentibus fidelibus nostris. Woycecho palatino Sandomiriensi. Wirbenta castellano. Nicolao palatino Cracouien. prandota Sandomiriensi. Petro de *Malogoscz* castellanis. floriano Cracouiensi. Nawogio Sandomiriensi. subcamerariis. et aliis quam pluribus fidedignis. Datum per manus domini Iarostij Custodis et cancellarij nostri Cracouiensis.

[1]) Dyplom pargaminowy, opatrzony niegdy pieczęcią, z której dziś tylko pozostał sznurek z różowego i żółtego jedwabiu.

[2]) *Piotrawin*, wieś w województwie i obwodzie lubelskim, powiecie kazimirskim, po prawnym brzegu *Wisły*, naprzeciw *Solca* położona.

[3]) *Iłża*, miasteczko w obwodzie opatowskim, powiecie soleckim.

CXVIII. 1314. die 4. mensis Octobris, Cracoviae.

Adam iudex Cracoviensis ecclesiae cathedrali Cracoviensi villam *Bawół*, de qua eidem ecclesiae Albertus dictus Nosdrach, dapifer Cracoviensis, litem intendebat, adiudicat [1]).

In nomine domini Amen. Nouerint vniuersi quorum audiencie presentis scripti tenor fuerit recitatus quod nos Adam Iudex Cracouiensis notum facimus et singulis presentibus publicamus et futuris, cum causa quedam in conspectu nostri Iudicij fuisset ventilata ex vna parte per honorabiles viros Ecclesie Cracouiensis Canonicos et exaltera per strennuum militem dominum Albertum dictum nosdrach dapiferum Cracouiensem pro agro ville *banuol* [2]) wlgariter nuncupate site circa Cracouiam ad littus Wisle quem dictus Albertus ad sue dignatis (s) predecessorumque atque successorum suorum mensam asserebat pertinere, porro pars aduersa oppositum huius affirmabat, inter quos condicionis hoc medium per viridicorum discrecionem hominum fuerat interiectum, quod cuicumque proborum prouidencia virorum negocij talis noticiam habencium veritatis testimonium perhiberet, huic deiure deriuaretur et cederet ager antedictus, tandem prefatus Albertus multimoda perhibicione testimonij permollitus ad conscienciamque propriam recurrens necnon veritatem rei comperiens in iure succubuit et penitus defecit dicens prenominatum agrum nec sibi nec suis predecessoribus aut successoribus racione predicte dignatis scilicet dapiferatus pertinere nec vmquam pertinuisse, sed supranominate Ecclesie Cracouiensi quemadmodum ipsius canonicorum communitas affirmauit. In cuius rei testimonium presentem litteram fieri sigilloque dicti dapiferi et nostro mandauimus roborari. Datum in Cracouia Anno domini M. CCC. XIIII. quarto Nonas octobris. Presentibus nobis subiudiceque pribislao et aliis quam plurimis fidedignis.

Digitized by Google

[1]) Dyplom pargaminowy, niegdy opatrzony czterema pieczęciami, po których obecnie pozostały tylko paski pargaminowe.

[2]) *Bawół*, niegdy wieś pod Krakowem, po prawym brzegu rzeki *Wisły* położona; dziś na jej gruncie *Kazimierz*, przedmieście Krakowa się wznosi.

CXIX. 1318. die 20. mensis Iunii, *Suleioviae* actum, Cracoviae vero die 8. mensis Octobris, eiusdem anni, datum.

Vladislaus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiaviae nec non heres regni Poloniae, Ioanni episcopo Cracoviensi villam *Wiktorowice*, de qua eidem episcopo Petrus filius quondam Salomonis litem intendebat, adiudicat [1]).

In nomine Domini Amen. Acta legittime ideo conscribuntur, ne successione posterorum, per quempiam quoquomodo valeant irritarj, Nos igitur Wladyslaus dei gracia Dux Cracouie. Sandomirie. Siradie. Lancicie Cuyauieque, necnon heres tocius Regni Polonie, ad noticiam et testimonium vniuersorum harum serie litterarum volumus devenire, Quod cum inter discretum virum Petrum militem quondam filium Salomonis prohereditate *victorouicze* [2]) iacente super fluuio dicto *newathcza* in wlgari ex vna parte agentem, Et venerabilem in Christo patrem Dominum Iohannem dei gracia Episcopum Cracouiensem, per Dominum ywonem gnezdnensem Cantorem procuratorem suum parte ex altera super hereditate memorata respondentem Coram nobis materia questionis verteretur, tandem nobis et nostris Baronibus pro tribunali sedentibus, Dictarum parcium hinc et inde allegacionibus rite auditis et racionabiliter intellectis, pro predicto domino Episcopo sentenciam diffinitiuam promulgauimus in hunc modum, quod idem dominus Episcopus noster pater reuerendus et Ecclesia sua atque ipsius successores predictam hereditatem in nullo penitus diminutam, quam sibi adiudicauimus maturo consilio prelibato, tenere debet, et pacifice possidere iure hereditario in perpetuum valituram, iam dicto petro militi super repeticione eiusdem hereditatis, et progenitoribus ipsius perpetuum silencium imponentes, Ceterum protestamur per presentes, quod omnia et singula instrumenta dicti petri per que prefatam hereditatem vendicabat lata sentencia tunc temporis sunt distracta nostro demandato, et si qua alia hebet illa pronunciamus nullius valoris esse aut momenti, ad Cuius rei euidenciam pleniorem nostra sigilla presentibus duximus appendenda, Datum aput Cracouiam, anno Domini. M. CCC. XVIII, VIII. idus octobris per manus Domini sbigney vicecancellarij Cracouiensis, Actum vero aput *zuleyow* proxima feria tercia post diem sancte trinitatis, presentibus hiis testibus Comite pacozlao Castellano Cracouiensi. Nauogio sandomiriensi Thomizlao Cracouiensi palatinis, Magistro francisco Cracouiensi, domino Nankero Siradiensi Cancellarijs et Adam judice Cracouiensi, atque aliis pluribus fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony niegdy pieczęcią, po której sznurek tylko z pąsowego jedwabiu pozostał.

[2]) *Wiktorowice*, wieś w powiecie krakowskim, parafii *Culice* położona.

Digitized by Google

CXX. 1318. die 21. mensis Iunii, *Suleioviae.*
Vladislaus dictus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiaviae, nec non heres regni Poloniae, privilegium monasterio Wąchoccensi a Boleslao quondam duce Cracoviae et Sandomiriae, anno 1260 impertitum, ratum esse iubet [1].

In nomine domini amen. Nos Vladizlaus Dei gracia Dux Cracouie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuiauieque, nec non heres Regni Polonie, Notum facimus vniuersis tam presentibus, quam futuris, presencium noticiam inspecturis, Quod cum vir Religiosus et discretus dominus Petrus abbas de *Wanchocko* [2], noster specialis Capellanus, vna cum fratribus suis in nostra presencia personaliter fuisset constitutus, intuitu Dei omnipotentis et genitricis eius semper virginis Marie, nobis humiliter et deuote genibus prouolutis supplicauit, vt priuilegium super quibusdam libertatibus et immunitatibus hereditatum domus memorate per Boleslaum pie recordacionis patruum nostrum predictum Dei gracia ducem Cracouiensem cum summa reuerencia datum, concessum et confirmatum ratificantes, innouari mandaremus. Cuius priuilegij de verbo ad verbum tenor erat talis:

(Vide privilegium Boleslai ducis Cracoviae et Sandomiriae N. LXI praemissum).

Nos vero nostrorum predecessorum vestigijs inherere volentes, necnon diem extremum bonis operibus preuenire cupientes, prelibatum priuilegium et singula iura, que in ipso continentur, grata et rata habentes, presenti patrocinio innouantes confirmamus. In cuius rei testimonium presentibus nostra sigilla duximus appendenda. Actum apud *Suleiow*, feria quarta infra octauas sancte et indiuidue Trinitatis, in colloquio generali, sub anno Domini Millesimo Trecentesimo decimo octauo. Presentibus hijs testibus: Comite Pacoslao Castellano Cracouiensi, Nauogio Sandomiriensi, Tomislao Cracouiensi palatinis, magisto Francisco Cancellario Cracouiensi, Mstygneo Sandomiriensi, Adam Cracouiensi Iudicibus. Datum per manus domini Sbignei Subcancellarij Cracouiensis.

[1]) Oryginalnego dokumentu archiwum kapitulne nie posiada, podajemy więc tekst powyższy wedle kopii zawartej w Liber Archivi N. 2, części IX, pod N. 73.

[2]) *Wąchock*, miasteczko w województwie sandomirskiem, obwodzie opatowskim, powiecie soleckim, niegdy siedziba klasztoru Cystersów.

CXXI. 1320. die 13. mensis Ianuarii, in *Opatowiec.*
Vladislaus Locticus dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiaviae, nec non dominus regni Poloniae, Petro et fratribus eius heredibus de *Dobczyce*, quasdam servitutes in silva *Radłowski bór* nuncupata, adiudicat [1].

In nomine domini amen. Quum generacio preterit et generacio aduenit, Ideo ne gesta mortalium in obliuionem reddantur, idcirco

Digitized by Google

manifestius per contingenciam testium et per paginam presentem lucidius memorie comendare (s). Nos igitur Dux Wladislaus deigracia Dux Cracouie, Sandomirie, Siradie, leczicziе et cuiauie, Regnique Polonie dominus, Notumfacimus singulis tam presentibus quam futuris, Quod veniens ad nos Petrus heres de *Dobszicz* [2]) cum omnibus et singulis fratribus suis ibidem de *Dobschicz*, querimoniam posuerunt contra Episcopum Cracouiensem dominum Iohannem dictum Muscata, illa hora, quando sedebat circa me Episcopus Capellanus meus Iohannes Muscata; tunc totam voluntatem nostram fecit et statim mandauit suo Capellano plebano de *Pelczyska* nichil morando contra heredes iamdictos procedere Iure statim; petro prefato fratres sui et singuli omnem causam comiserunt. Idem petrus querulando processit supra Episcopum dicens, quod non dederat eis omnibus iam dictis heredibus de *Dobszycz* in Silua libertatem, qua Silua nuncupatur wlgariter *Radlowsky bor* [3]); statim Nicolaus iam dictus domini Episcopi aduocatus denegauit eis, nichil eos habuisse, et ad eandem Siluam pertinere, et nullam potestatem eos habere. Et petrus sepedictus nil postponendo probauit cum discretis viris et cum probis militibus, qui testanter post petrum Iuramentum perceperint probantes, eosdem heredes de *Dobszycz* veros et perpetuos possessores predicte Silue post amicos et suos patres, habentes ibidem in predicta silua omnimodam potestatem incidere, secare secure qualiscunque sit arbor, et edificare pro se Melliflua, quod nominatur *Barcz*, et falcare in pratis vbicumque potuerint pro sua vtilitate, extirpare pro se agros, reedificare, tam late sicut late habet nunccupando wlgariter *Radlowsky Bor* et totaliter habentes pascua pro suis pecudibus et animalibus ipse et ipsius fratres ibidem petrus et ipsius kmethones, qui ibi fuerint. Item omnes vtilitates iam supra enucliatas singulares eorum kmethones morantes cum eis libere habent cum suis dominis possidere. Et idcirco predictus petrus cum suis fratribus habent possidere et firmiter totam potestatem mansionis temporibus suis dominare. Propterea Nos Wladislaus dux iamdictus exaudiens peticiones Petri cum suis fratribus iam nominatis confirmacioni perpetue apposuimus nostram voluntatem, Dedimus nostras literas et nostris sigillis duximus roborandas. Datum in *Opatowecz* in Octauas Epiphanie, Sub Anno Domini M. CCC. XVII [4]), Coram probis viris et hijs testibus: Nowogio Castellano Cracouiensi, Thomislao Palatino Sandomiriensi, francisco preposito, Dirsko Celma Subiudice Sandomiriense, Sendone dapifero Sandomirie, Nicolao Thezaurario nostre Curie et alijs quampluribus fidedignis.

[1]) Oryginalnego wyroku archiwum kapitulne nie posiada, tekst przeto powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 120, stronicy odwrotnej.

[2]) *Dobczyce*, wieś w obwodzie tarnowskim, powiecie żabińskim, parafii *Jurków* położona.

[3]) *Radłowski Bór*, oznacza las należący do *Radłowa*, miasta powiatowego w obwodzie tarnowskim położonego.

[4]) Tak położona jest data w kopii, lecz oczywiście mylnie. W r. 1317 bo-

Digitized by Google

wiem kasztelanem krakowskim był jeszcze Pakosław z *Mstyczowa*, a wojewodą sandomirskim Nawój. Dopiero w r. 1319 dnia 17 września umiera Pakosław, a po nim Nawój obejmuje kasztelanię krakowską; po Nawoju zaś Tomisław na wojewózdtwo postępuje sandomirskie. Ponieważ zaś biskup Jan Muskata już dnia 7 lutego 1320 umiera, przeto wyrok ów mógł być wydany tylko między 17 września 1319 a 7 lutego 1320; wydany więc został dnia 13 stycznia 1320, bo tak wskazuje data tegoż wyroku: »in octauas Epiphanie«. (Obacz Helcla: O klasztorze jędrzejowskim, w roczniku towarzystwa naukowego krakowskiego, Kraków, 1852, Zesz. II, str. 191, oraz Bielowskiego: Monumenta Poloniae historica. T. II, str. 912.)

CXXII. 1320. die 13. mensis Ianuarii, in *Opatowiec*.
Ioannes dictus Muscata episcopus Cracoviensis testatur, Petro et fratribus eius heredibus de *Dobczyce* nonnullas servitutes in silva *Radłowiensi* adiudicatas esse [1]).

In nomine domini amen. Calumpnie via precluditur et omnis ambiguitas tolli solet, cum id quod agitur, testimonio literarum subscripcione (s) roboratur. Proinde Nos Iohannes Episcopus dictus Muscat Cracouiensis dei gracia Electus, Notum facimus vniuersis, qui nunc sunt et post hoc erunt, quando sedimus circa nostrum Seniorem, circa Wladislaum Ducem gracia dei Electum, Dux Cracouiensis, Sandomiriensis, Lanciciensis, Siradiensis, Cuiauiensis, dux tocius Terre Polonie, Veniens coram nobis Petrus heres de *Dobszycze* cum omnibus suis fratribus, ponendo questionem super predictum Episcopum propter Mericam in *Radlow*, quando circa nos sedebatis; tunc Episcopus predictus precepit respondere capellano suo Nicolao plebano de *Pelczysczik*; tunc idem plebanus respondebat petro et fratribus eius ad mericam predictam nichil haberent; tunc Petrus vincens eum honestis et discretis militibus, quod esset possessor Merice dicte in *Radlow* et haberet secare quodlibet lignum, et habere ibi Apes, quod wlgariter dicitur *Barcz*, sicut longa et lata iacet merica in *Radlow*. super hoc verbum stabant honesti milites et Iuramenta prestabant, quod hoc perpetue permaneat duratura (s) sibi et suis progenitoribus et omnibus de *Dobczyce*. Proinde Nos Episcopus exaudiuimus peticionem Petri predicti confirmacionis perpetue memorie, quod hoc perpetue haberet de nobis et de omnibus successoribus nostris, supra istam confirmacionem dedimus nostras literas et nostri sigilli munimine roborari. Actum et datum in *Opatowecz*, Octaua Epiphanie, Sub Anno Domini M. CCC. XVII. Presentibus hijs Discretis viris: Nawogio Castellano Cracouiensi, Thomislao Palatino Sandomiriensi, francisco Preposito Wysliciensi, Dirskone Czelma Subiudice Sandomiriensi, Nicolao Custode Wisliciensi, Mathia Iudice Curie nostre (et) pluribus fidedignis [2]).

[1]) Oryginalnego przywileju archiwum kapitulne nie posiada; tekst więc powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 121.
[2]) obacz notki [2]) [3]) i [4]) przy wyroku poprzedzającym.

Do czasów snać jeszcze biskupa Jana Muskaty odnieść nam wypada wyrok Władysława Łokietka, podówczas jeszcze tylko dziedzica królestwa polskiego, wysta-

Digitized by Google

wiony jakoby 26 czerwca 1300, którego kopia zamieszczona jest w Liber Antiquus na karcie 164. Tekst tego wyroku jest następujący:

In nomine domini amen. Quod magnifica principum decreuit auctoritas, ratum atque stabile debet permanere. Nos igitur Wladislaus deigracia Dux Cracouie, Sandomirie, Syradie, lancicie, Cuiauie, necnon heres tocius Regni Polonie, Notumfacimus vniuersis tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, Quod cum inter Ostrobodium de *Nyegowanicze* actorem ex vna, et inter Nankerum deigracia Episcopum Cracoviensem, pro silua inter *Okradzenow* et inter *Negowanicze* [2]) parte ex altera, materia questionis coram nobis fuisset exorta, Tandem cum eadem causa siue controuersia in multos ac varios terminos uolueretur, In termino vero peremptorio, videlicet in Colloquio generali vtrique parti per nos posito et assignato, Idem Nankerus deigracia Episcopus Cracoviensis sufficienter ostendit et euidenter approbauit per priuilegium Serenissimi principis Ducis Boleslai deigracia Ducis Cracouiensis, quomodo Serenissimus princeps Boleslavs dux Cracouie, cum maturo consilio suorum Baronum ac consiliariorum, Siluam inter *Okradzonow* usque ad magnum *Szary* et ad *Cuszinijbrzieżinij* usque ad viam stratam ibidem et amplius usque ad flumen wlgariter *przewecżwe* [3]), et a dicto flumine seu fluuio usque ad piscinam, supra quam fundata et locata est domus ferrifabrorum, in remedium sue anime ac salutem, Ecclesie sancti Stanislai in Cracouia, necnon Prandothe dei gracia Episcopo Cracouiensi dedit, assignauit et asscripsit perpetuis temporibus possidendam, nichil pro se omnino et suis posteris legitimis ibidem in prefata Silua Iuris reseruando. data ipsa die, quo prefatus princeps Boleslaus dei gracia dux Cracouie Serenissimam principem et dominam Kingam filiam Bele Regis Vngarie duxit matrimonialiter in consortem, Sub Anno domini M. CC. XXXIX. Nos vero prefatus dux Wladislaus, visa iusticia ipsius Ecclesie scncti Stanislai Cracouiensis et domini Nankeri deigracia Episcopi Cracouiensis, predictam Siluam iuxta omnes limites et metas, prout superius est expressum, adiudicauimus et presentibus adiudicamus, tenendam, habendam, pacifice possidendam, in suosque vsus beneplacitos iuxta consuetudinem terrestrem conuertendam; prefato Ostrobodio et suis successoribus perpetuum silencium imponentes. Et in huius rei testimonium presentes scribi fecimus et sigilli nostri munimine roborari. Hijs presentibus testibus: Nawogio palatino Sandomiriensi, Comite Spiczimiro Castellano Wisliciensi, Comite Stephano Capitaneo Cuyawiensi, Mathia procuratore Cracouiensi et Sandomiriensi, Comite petro Vexillifero Cracouiensi, Comite Subdapifero Sandomiriensi. Actum et datum in Cracouia, Anno domini M. CCC. VI Kalendas Iulij, per manus Magistri francisci nostri Cancellarij Cracouiensis.

[1]) *Okradzionów*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie olkuskim, parafii *Sławków*.

[2]) *Niegowonice*, wieś parafialna w obwodzie olkuskim, powiecie pileckim.

Digitized by Google

[3]) rzeka *Przemsza biała* płynąca koło *Sławkowa* a wpadająca niedaleko *Mysłowic* do *Przemszy czarnej.*

Wyrok powyższy zawiera tyle sprzeczności niedających się pogodzić, iż w autentyczność onegoż powątpiewać musimy.

I tak przede wszystkiem rok 1300 jest już na pierwszy rzut oka mylny. Łokietek bowiem dopiero w r. 1307 począł używać tytułu: »heres regni Polonie«; zresztą i biskup Nankier, który w sporze wyrokiem powyższym rozstrzygniętym jako strona pozwana występuje, dopiero w r. 1320 został biskupem krakowskim, a w tymże roku Łokietek już koronowany nosił tytuł króla, nie zaś dziedzica królestwa polskiego.

Następnie widzimy między świadkującymi dostojnikami Nawoja wojewodę sandomirskiego, tudzież Spytka kasztelana wiślickiego. Nankier wstąpiwszy na katedrę biskupią już zastał Nawoja na kasztelanii krakowskiej, którą tenże po Pakosławie z Mstyczowa, dnia 17 września 1319 zmarłym objął; a zapewne i Spytek był już wojewodą krakowskim, bo go w r. 1320 na tym urzędzie widzimy. Na tych przeto godnościach i urzędach, jak je powyższy wyrok podaje, Nankier, Nawój i Spytek nie mogli się współcześnie obok siebie znachodzić.

Wreszcie podnieść wypada, że i ów przywilej Bolesława Wstydliwego z r. 1239, na który się wyrok Łokietków odwołuje, zawiera w sobie sprzeczność, podając jakoby w tymże roku t. j. 1239 Prandota biskup krakowski las *Okradzionów* nadany sobie otrzymał. W r. 1239 był jeszcze Wisław biskupem krakowskim, a Prandota dopiero w r. 1242 na katedrę tę biskupią postąpił. Nie możemy zaś przypuszczać pomyłki w dacie, bo powołanie się na przyprowadzenie Bolesławowi Wstydliwemu Kingi z Węgier, świadczy niezbicie, iż to nie kiedyindziej jeno w r. 1239 stać się musiało.

Wobec tych sprzeczności musimy uważać wyrok Łokietka jako podejrzany. Na nieszczęście archiwum kapitulne nie posiada żadnych zresztą dokumentów odnoszących się do owego Okradzionowskiego lasu, któreby do dalszych badań wątek dały. Aby zaś rzeczony wyrok mógł wytrzymać krytykę, musiałyby być trzy błędy usunięte. Mianowicie trzebaby zmienić imię Prandoty na Wisława, tudzież Nankiera na Jana Muskatę, a wreszcie wypadłoby położyć datę między r. 1307 a 1319, kiedy powołani świadkowie na urzędach swych współcześnie się znajdowali. Być może, iż kopista miał pod ręką oryginał już zbutwiały i zniszczony, i że wypełniając na domysł nieczytelne i zetlałe miesca, owe błędy popełnił. Zresztą bowiem dokument ów ma co do stylu cechy początku XIV wieku.

NANKIER

DWUDZIESTY PIĄTY BISKUP KRAKOWSKI

wybrany w r. 1320, ustąpił w październiku 1326.

Bula papieża Jana XXII, przenosząca Nankiera z katedry biskupiej krakowskiej na wrocławską, i druga mianująca Jana Grota biskupem krakowskim, noszą datę 1 października 1326 (Theiner: Monumenta historica Poloniae, T. I, NN. 368 i 369, str. 289 i 290). Lecz zanim bule te nadeszły do Polski czas jakiś upłynął, tak że jeszcze w październiku r. 1326 widzimy Nankera na stolicy biskupiej krakowskiej. (Obacz przywilej N. CXLIII).

Digitized by Google

CXXIII. 1321. die 31. mensis Maii, *Sandeciae.*

Nankerus episcopus Cracoviensis, quibusdam Mathiae et Lutconi scultetiam in villa *Biesiadki* confert, eidemque villae privilegium iuris Teutonici civitatis Novi fori largitur [1]).

Quoniam loginquitate sepe [fit temporum ut] res clara presentibus futuris dubia redditur et obscura, Proinde Nos N[ankerus dei] gracia Episcopus Cracouiensis notum facimus omnibus quibus nosse fuerit oportunum, quod quia Mathias et lu[tco] filij p[etri] quondam Sculteti de *Bessadek* [2]) medietatem Scultecie eiusdem a . . . . . emerunt pro certa pecunie quantitate, et residuam eius medietatem occupatam quondam per quemdam [bar]tholomeum coram nobis iudicialiter euincerunt, nos de consilio et consensu fr[atrum] nostrorum Capituli Cracouiensis ipsis eandem Sculteciam cum omnibus iuribus et vtilitatibus ad ipsam spectantibus [ipsis] eorumque posteris iure hereditario inperpetuum possidendam assignauimus, et tenore [prese]ncium assignamus. Et ne propter carenciam priuilegij dati super Sculteciam in prima sui constitucione [questio moueretur], que iura nobis domino dicte hereditatis *Bessadek*, que ve dictis scultetis iura sev vtilitates debeantur, presentibus declaramus quod *Bessadek* ad ius noui fori quod *Sroda* [dicitur] wlgariter est locata, et debet quadraginta paruos mansos dumtaxat continere, quorum triginta iam culti sunt, decem vero adhuc de siluis virgultis et mericis contentis intra hereditatis limites excolendi. Et de iam cultis exnunc statim, de excolendis autem demum decem et octo annorum libertate, quam hiis scriptis cultoribus concedimus expirata, pro quolibet manso annuatim semper in die Sancti Martini ferto puri argenti census nomine nobis est soluendus, exceptis duobus Scultetorum siue scultecie mansis qui a decime et census solutione sunt exempti, Habebunt itaque dicti Sculteti et eorum posteri hos duos mansos, Sextum denarium de censu aliorum tercium denarium de iudicio et nos duos, duo molendina, duas piscinas pratum quatuor iugera continens et tabernam. Et equidem tenebuntur ipsi vna cum suis villanis nostrum nuncium ad generalia iudicia ter in anno recipere, Ipsumque procurare decenter in expensis, quinymo tenebuntur ad omnia que dictum noui fori ius exposcit. Preterea eorundem Mathie et lut[conis] sollicitudinem quam ad informandas hereditates habere noscuntur attendentes, eis dedimus et damus potestatem locandi nouam villam inter *Bessadek* et *Wsuam* [3]) in loco qui *lazisca* wlgariter nuncupatur que villa habebit viginti magnos mansos franconicos Sed iuri noui fori in alijs omnibus subiacebit, Ipsosque et eorum successores [Scultetos] legitimos facimus eiusdem noue ville, vnum molendinum vnam tabernam vnam piscinam inibi facienda, eis sev scultecie eorum ascribentes, et pratum equale [ei] quot obtinent in *Bessadek*, Verum quia dictus locus partim consistit in silua [partim] in virgultis, pro virgultis extirpandis duodecim annorum pro silue vero extirpacione [quia] difficilior est, XVIII annorum concedimus libertatem, qua elapsa, de quolibet

Digitized by Google

manso exceptis duobus qui sunt Scultecie deputati, dimidia marca puri argenti no[bis an]nuatim in supradicto termino persoluetur, Insuper Sculteti vna cum villanis suis vt superius expressum est, ad recipiendum et procurandum nuncium nostrum ter in anno et [simi]-lia ad que eos ius noui fori quo locandi sunt obligant (s) sunt astricti. In quorum omnium testimonium presentes fieri fecimus et nostri nostrique Capituli Cracouiensis, sigillorum munimine roborari, Actum et Datum in *Sandecz* Anno dominj. M. CCC. XXI. Pridie kalendas Iunij, presentibus Honorabilibus et Discretis viris Dominis Iuone Cantore Gneznensi, Nicolao Custode Wisliciensi, Mathia Iudice nostro, Michaele et Clemente fratribus et Canonicis nostris Cracouiensibus, Paulo de Sandomiria, Nicolao de *Pelticz* procuratore Sandecensi, Leonhardo de *Ossuencin* plebanis, cum pluribus alijs fidedignis etc.

[1]) Przywilej pargaminowy, bardzo zetlały w wskutek wilgoci. Nie znajduje on się w żadnym kopiarzu kapitulnym skopiowany, miejsca przeto zbutwiałe wypełniliśmy trzymając się myśli tudzież form przyjętych przy współczesnych tego rodzaju aktach. Wyrazy tak dopełnione, ujęte są w klamry. Opatrzony jest ten dokument pieczęcią biskupa Nankera, znacznie uszkodzoną, zawieszoną na paśmie zielonego jedwabiu. Pieczęć ta podługowata, w zwykłym wosku wyciśnięta, wyobraża postać biskupią na krześle, z pastorałem w lewej, prawą wzniesioną do błogosławieństwa. U góry podniebie gotyckie z trzech łuków, nad którem scena przedstawiająca klęczącego biskupa przed św. Stanisławem. W otoku napis uszkodzony: S. NANKERI. D . . . . . CRACOVIEN. Drugiej pieczęci nie było wcale przywieszonej, choć o niej w przywileju jest mowa.

[2]) *Biesiadki*, wieś parafialna w obwodzie bocheńskim, powiecie brzeskim.

[3]) *Uszew*, wieś parafialna w tymże obwodzie i powiecie, nad rzeką *Uszwicą* położona.

CXXIV. 1322. die mensis Martii, in *Dębno*.

Nankerus episcopus Cracoviensis testatur, Stanislavam relictam Virici molam aquariam in *Tarczek*, nec non advocatiam in *Leśna*, Helbrando genero eiusdem Stanislavae contullisse [1]).

IN nomine domini amen, Vniuersa negocia que fiunt apud homines, vacillant tradita obliuioni, nisi pagine inscripcione, testiumque fide dignorum suffragio fuerint lucide roborata. Igitur Nos Nankerus dei gracia Episcopus Cracouiensis scire cupimus vniuersos ac singulos, presentem paginam inspecturos, Quod Domina Stanislaua quondam Virici, Socrus Helbrandi de *dambno*, conspectui nostro se offerens, sana mente et corpore ac racione, non compulsa nec coacta, sed de bona et omnimoda sua voluntate, mota pietate dileccionis fauoris, ac benignitatis, bona, que ipsam, ex progenitoribus suis in hereditatibus nostris tangunt, videlicet, Molendinum cum Piscina, in *Tharsc* [2]) situm, et advocaciam in *lesczna* [3]) cum omnibus vtilitatibus, ad eandem pertinentibus, Helbrando genero suo, dedit tradidit et donauit, omne ius suum quod sibi in eisdem bonis competebat, in ipsum totaliter transferendo, sibi suisque liberis heredibus, sev successoribus perpetuo possídenda et adusus placitos conuertenda, tali scilicet condicione, quod si Viricus, filius eiusdem Domine Stanislaue, qui vbi

Digitized by Google

sit ignoratur redierit, Helbrandus predictus, suique successores, medietatem sibi omnium bonorum predictorum sine aliqua contradiccione amicabiliter assignabunt, si autem reuersus non fuerit, tunc Helbrandus prefatus, de bonis supradictis, sex marcas grossorum, pro redempcione anime sue omniumque progenitorum suorum, a quibus predicta bona ad eam deuenerant, et duas marcas Gerusse filie Domine Stanislaue pretacte vxori Bartoldi Sculteti de *Dambroua* exsoluere teneatur, In Cuius rei testimonium, presentes eidem Helbrando, dari fecimus, nostri Sigilli munimine roboratas, Actum et datum, in *dambno*, in Crastino Sancti Gregorij, Anno Domini. M. CCC. XXII. presentibus honorabilibus viris, Dominis, Mathia Iudice Curie nostre et Segneo fratribus et Canonicis nostris Cracouiensibus, Pascone fratre nostro, Iudice Opoliensi, frouino Scolastico Scarbimiriensi, Czartcone, Canonico Wisliciensi, Ilico et Petro Cappellanis Curie nostre, ac Martino procuratore nostro Sand. multisque aliis fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy. Pieczęć oderwana, pozostał tylko pasek pargaminowy. Na grzbiecie przywileju zapisała ręka z XIV wieku następującą notkę: »Istud est priuilegium super Aduocacia in *Tarszek* et Scultecia in *Lesczna*, quas »Aduocaciam et Sculteciam Dominus Iohannes Episcopus Cracouiensis pro Ecclesia »sua Cracouiensi perpetuo emit et comparauit Sub Anno domini Millesimo Tre»centesimo Nonagesimo feria secunda post diem Vndecim millium virginum in »*Bodzanczin* in bannito Iudicio resignata«.

[2]) *Tarczek*, wieś parafialna w obodzie opoczyńskim, powiecie szydłowieckim.

[3]) *Leśna*, wieś w tymże obwodzie i powiecie, parafii *Bodzętyn*.

CXXV. 1322. die 11. mensis Maii, Cracoviae.

Decretum iudicii terrestris Cracoviensis, capitulo cathedrali Cracoviensi villam *Bawół*, de qua eidem capitulo Stanislaus et Laurentius heredes de *Libertów* litem intendebant, addicens [1]).

In nomine domini Amen. Nouerint vniuersi presentes et futuri presencium noticiam habituri. Quod coram nobis Mystugio Iudice. et Pribislao subiudice Cracouiensibus. Nobiles viri, Stanizlaus. et Laurencius fratres, heredes de *Liberthow* [2]) in Iudicio constituti, causam siue Actionem, quam discreto viro domino Laurencio Sacerdoti, *Bawol* [3]) villam possidenti, quam nomine et auctoritate Capituli Cracouiensis optinet, mouere intendebant, sed reducti ad conscienciam et ad viam salutis reuersi, vendicionem tacte ville et pecunie pro ea taxate recepcionem quam fecit, et recepit, ab Ecclesia Cracouiensi Aws eorum Comes Laurencius, pie memorie tunc heres dicte ville. publice recognouerunt. et ne anima dicti venditoris Comitis Laurencij receptoris pecunie pro iam dicta villa ledi deberet et cum iniquis deputari et condempnari. ob remedium salutis ipsius, sua eciam. et suorum progenitorum. omni actioni et querele cesserunt. libere et pacifice. super inquietacione et repeticione ville superius nominate. Sibimet silencium perpetuum imponentes. In cuius rei testimonium presentes conscribi fecimus. et nostrorum sigillorum appensione roborari. Actum et datum Cracouie feria tercia infra octauas beati Sta-

Digitized by Google

nizlaij in viridario fratrum predicatorum. per manus honorabilium virorum dominorum Ywonis Cantoris Gneznensis. Wirchozlai Officialis. Canonicorum Cracouiensium Sub anno domini. M. CCC. XXII. Coram hijs testibus. Comite Stephano Rozwora honorato dignitate *pstresto*. Comite Imrammo de *Mochidlo*. Comite Nicolao Camerario nostro. domino Alberto scriptore domini Wladizlay dei gracia Regis Polonie et laurencio Ministeriali siue *vosni*. Regis. et alijs quam pluribus viris fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony niegdy pięciu pieczęciami, z których dziś jeden tylko pasek pargaminowy pozostał.

[2]) *Libertów*, wieś w obwodzie wadowickim, powiecie skawińskim, parafii *Gaj*.

[3]) *Bawół*, niegdy wieś pod Krakowem położona, na której gruncie przedmieście *Kazimirz* stanęło.

CXXVI. 1322. die 14. mensis Maii, Cracoviae.

Nankerus episcopus Cracoviensis, Stanislao et Laurentio heredibus de *Libertów* et de *Ujazd* solvendi decimas iure militari, dat facultatem [1]).

IN nomine Domini amen, Nanker Dei gracia Episcopus Cracouiensis, ad perpetuam rei memoriam, Dudum inter fratres nostros Capitulum Cracouiense ex vna parte, ac nobiles viros Stanislaum et Laurencium heredes de *Libertow*, et de *Vyasd* ex altera, super iure patronatus ecclesie Sancti Laurencij in *Banuol* [2]), ad quod dicti Nobiles se petebant ad mitti, et super decima post araturas suas, in uillis suis predictis quas requirebat Capitulum nostrum prefatum nomine ecclesie supradicte, suborta materia questionis, tandem nobis presentibus, et mediantibus pro bono pacis inter se taliter conuenerunt, quod patronatus eiusdem ecclesie, remaneat perpetuis temporibus penes Capitulum prenotatum, Iidem vero Nobiles Stanislaus et Laurencius, ac eorum legitimi successores, eo quod vltro patronatus iuri cesserunt, ad prestacionem decime post suas araturas eidem ecclesie beati Laurencij minime teneantur, sed in solucione huiusmodi decime more aliorum nobilium et secundum consuetudinem patrie, iure militali gaudebunt omnimoda libertate, In Cuius Rei testimonium posterisque ad cautelam prefatis Nobilibus, presentes dari fecimus, nostri, ac nostri Capituli Cracouiensis, sigillorum munimine Roborata, Actum et Datum Cracouie II. Idus, May, Anno Domini. M. CCC. XXII. Presentibus Honorabilibus, viris, dominis, Reymboldo archidiacono, Thoma preposito, Magistro francisco Cancellario, Clemente Scolastico Gneznensi, Engelberto preposito Scarbimiriensi, Sbiscone Cancellario Syradiensi, Iohanne Arhidiacono Sandomiriensi, Virchoslao Officiali, Petro dicto Miles, Iaroslao De *Bogoria*, Mathia Iudice Curie nostre, et Segneo filio Nauogij fratribus et Canonicis nostris Cracouiensibus.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony niegdy dwiema pieczęciami, po których tylko dziurki w pargaminie, którędy sznurki przeciągnięte były pozostały.

[2]) zobacz notkę [2]) i [3]) przy dokumencie poprzednim.

Digitized by Google

CXXVII. 1322. die 31. mensis Maii, Cracoviae.

Nankerus episcopus Cracoviensis, capellam b. Margarethae virginis in ecclesia cathedrali Cracoviensi a se erectam villa *Pieczenegi*, nec non decimis de villis *Biskupice*, *Iawczyce* et *Cianowice* dotat [1]).

In Nomine domini Amen, Nichil in humanis ordinacionibus aut disposicionibus salubrius cernitur, quam ut per uite presentis subsidium, eterne remuneracionis premium concedatur. Ideo Nos Nankerus dei gracia Episcopus Cracouiensis, Cogitatum nostrum iactantes in domino, et exintimis votis medullitus ad opera karitatis et misericordie aspirantes, per que peccata relaxantur venia et salus tribuitur, ianua paradisi aperitur, et celestis Regni habitacio perpetua erogatur, decorque domus domini et cultus diuinus augetur, In remissionem peccatorum nostrorum, et omnium fidelium defunctorum, atque viuorum, Capelle nostre, quam in Ecclesia nostra Cracouiensi, de nouo fecimus, ipsam suffragante nobis spiritus sancti gracia in honore beate Margarethe virginis et martiris dedicantes, damus et attribuimus Ecclesie nostre villam, que *Peczenegy* [2]) wlgariter nuncupatur, vna cum decima ibidem, et cum omnibus fructibus redditibus et vtilitatibus ac Iure et dominio ad ipsam villam *Peczenegy* spectantibus, Damus eciam et attribuimus eidem Capelle, decimas ad mensam nostram spectantes, videlicet in *Byscupicz* [3]) et in *Iawcycz* [4]), prope *Welizkam*, villis iacentibus, ac eciam in villa *Ciyanouicz* [5]) prope *Smarsouicz* [6]) iacente, In sustentacionem et subportacionem Rectoris, seu Capelle eiusdem ministri, de voluntate vnanimi et consensu dilectorum nobis in Christo fratrum nostrorum: Capituli Cracouiensis, ex integro et sine diminucione Iure donacionis et perpetue tradicionis, ipsas decimas et villam *Peczenegy*, eidem Capelle et Rectori seu ministro ipsius eiusdem Capelle nomine ascribentes, et beatam virginem et martirem Margaretham, Capelle, ville, ac decimarum exintegro omnium predictarum constituentes nunc et inperpetuum, Patronam, dominam, et heredem, et contra Impeditores, donacionis huiusmodi, in die nouissimo, aduocatam, ac decernentes vt eadem Capella per Nos et per nostros successores non nisi sacerdoti, et qui alias non sit beneficiatus nec nostre Cracouiensis Ecclesie Canonicus, conferatur, qui sacerdos continuam et personalem circa ipsam Capellam residenciam faciens, ipsam officiabit, quolibet die dominico, de Sancta Trinitate, et secunda feria pro defunctis, feria tercia pro Peccatis, feria quarta de beata Margaretha, feria quinta de beato Stanizlao, feria sexta de Sancta Cruce, die uero Sabbati de beata virgine Maria, salua tamen sui corporis ualetudine, et mentis debita deuocione, missas, semper perpetuis temporibus celebrando, Anniuersarios quoque nostros vicesimos et tricesimos, tam vigiliarum quam Missarum, apud eandem Capellam prout moris est Ecclesie, pro Pontificibus exequetur, sollempniter decantando ante Missam Choralem ita ut per hoc Misse Chorali strepitus penitus nullus fiat, nostrorum quoque predecessorum, ae aliorum fidelium defunctorum memoriam continuam fa-

Digitized by Google

ciendo, hoc specialiter adiecto, quod Idem sacerdos, vel Rector seu minister Capelle prelibate qui ibidem tunc temporis fuerit, Infirmis leprosis in Cracouia residentibus, de prefate ville *Peczenegy*, ac predictarum decimarum prouentibus, in victualibus et alijs necessitatibus semper annis singulis, prout hoc hactenus extitit obseruatum, tenebitur prouidere. Et vt hec nostra donacio robur obtineat perpetue firmitatis presentes litteras dari decreuimus, tam nostro, quam dicte nostre Ecclesie, Capituli, sigillis, sigillatas, Actum et Datum Cracouie sub Anno Domini. M. C. C. C. vicesimo secundo, feria secunda infra festum Pentecostes, Presentibus honorabilibus viris fratribus nostris dilectis, dominis, Clemente Scolastico Gnezdnensi, Engilberto Preposito Scarbimiriensi, Iohanne Sandomiriensis, et Sbyschone Sauichostensis, Ecclesiarum Archidyaconis, Adam, Henrico de magno sale, Wirchoslao Officiali, Petro milite, Iarossio, et Mathia Iudice Curie nostre, Canonicis nostris Cracouiensibus.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony niegdy dwoma pieczęciami na sznurkach z jedwabiu żółtego i zielonego zawieszonemi. Z tych pierwsza w zwykłym wyciśnięta wosku, podługowata, znacznie uszkodzona, przedstawia pod gotyckiem podniebieniem postać biskupa z pastorałem w lewej, prawą wzniesioną do błogosławieństwa. Napis uszkodzony . . NENKER . . . EI . GRACIA. EPIS . . PI. CRACOV . . . . Druga oderwana.

[2]) *Pieczonogi*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie miechowskim, parafii *Wrocimowice*.

[3]) *Biskupice*, wieś parafialna w obwodzie bocheńskim, powiecie wielickim.

[4]) *Jawczyce*, wieś w tymże obwodzie i powiecie, parafii *Łazany*.

[5]) *Cianowice*, wieś w obwodzie i powiecie olkuskim, parafii *Smardzowice*.

[6]) *Smardzowice*, jak zwyż wieś parafialna w obwodzie i powiecie olkuskim.

CXXVIII. 1322. die 5. mensis Iullii, Avinione.

Ioannes XXII. P. M. decano ecclesiae Gneznensis mandat, ut litem, quam Nankerus episcopus Cracoviensis abbati Tiniecensi de castro *Biecz* intendebat, dirimat [1]).

Iohannes episcopus seruus seruorum dei. Dilecto filio . . Decano ecclesie Gneznensis, salutem et apostolicam benedictionem. Exposuit nobis Vnenerabilis frater noster Nankerus Episcopus Cracouiensis, dominus Castri *Becz* [2]) sue diocesis, quod bone memorie Iohannes Episcopus Cracouiensis, ipsius Nankeri proximus Predecessor, attendens quod idem Castrum, ex dispositione situs eius, incursibus hostilibus adiacebat, eo presertim, quod in illa patria pacis tranquillitas, tunc temporis exulabat, et confidens quod Castrum ipsum per . . Abbatem Monasterij Tinciensis, ordinis sancti Benedicti, prefate diocesis, qui ratione dicti Monasterij fulciebatur et fulcitur in eadem patria, et presertim in locis circumuicinis, eidem Castro, non modica potentia temporali, ab eisdem incursibus preseruari poterat, et etiam defensari, et gubernari fideliter et solerter, predictum Castrum custodiendum usque ad beneplacitum dicti Iohannis uel Successorum suorum Episcoporum Cracouiensium, fiducialiter, abbati commisit ei-

Digitized by Google

dem, sic tamen, quod ipse Abbas ratione huiusmodi custodie perciperet annuatim, ab eisdem Iohanne, et Successoribus suis, certam pecunie quantitatem, idemque Abbas dicto Iohanni sua sponte promisit, eidem Iohanni, uel dictis eius successoribus ad requisitionem alterutrius eorumdem restituere dictum Castrum. Sed quia postmodum dictus Abbas contra promissionem huiusmodi temere ueniens, in custodiendo idem Castrum fuit negligens et remissus, quamquam pro custodia huiusmodi annuatim percepisset integre huiusmodi pecunie quantitatem, prefatum Castrum ob eius negligenciam a quibusdam iniquitatis filijs extitit occupatum, in ipsius Episcopi, et ecclesie sue Cracouiensis preiudicium et grauamen, propter quod predicti Episcopus et ecclesia dampna noscuntur ut idem Nankerus asserit grauia incurrisse. Quare idem Nankerus nobis humiliter supplicauit ut prefatum abbatem ad satisfaciendum sibi de dampnis predictis compelli per discretum aliquem mandaremus. Quia uero nobis non constitit de premissis, discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatinus uocatis qui fuerint euocandi, et auditis hincinde propositis, quod iustum fuerit appellatione remota decernas faciens quod decreueris per censuram ecclesiasticam firmiter obseruari. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio, uel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante, compellas ueritati testimonium perhibere. Datum Auinione III Nonas Iulij Pontificatus nostri Anno Sexto.

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony ołowianą bulą papieża Jana XXII, zawieszoną na sznurku konopnym.

[2]) *Biecz*, niegdy kasztelania, dziś miasto powiatowe w obwodzie jasielskim.

CXXIX. 1322. die 1. mensis Octobris, Cracoviae.

Decretum Stanislai de *Chrząstów*, iudicis terrae Cracoviensis, litem inter heredes de *Strzelce wielkie* et episcopum Cracoviensem de quibusdam servitutibus silvarum villae episcopalis *Zaborowie*, dirimens [1]).

Nos Stanislaus de *Chranstow* Iudex Cracouiensis, Notumfacimus vniuersis presentibus et futuris, Quod cum Nobiles viri Ymramus de *Witow* [2]), Nicolaus dictus pampek de *Strelecz*, Iacobus Woysky cum filio suo Iacobo et Setegius de *Morsco* [2]), ac omnes alij consanguinei et cognati ipsorum de maiori *Strelecz* [3]) heredes, coram Nobili viro domino Mstczugio tunc Iudice Cracouiensi, Venerabili in christo patri domino Iohanni deigracia Episcopo Cracouiensi [4]) mouissent questionem, ipsum ad Iudicium domini Regis citantes super vsu fructu seu libertate, quam in Bonis Ecclesie *Zaborowe* [5]) dictis, vltra fluuium *Vschwam* se dicebant habere in venacione cuiuslibet generis, in pascuis Scropharum tam proprijs, quam alienis, in incisione lignorum et edificiorum pro se et alijs, in falcandis fenis, in apibus excidendis, que *Swepoto* wlgariter dicuntur, et in piscibus piscandis in predicto flumine; Tandem omnes prenominati milites causam suam prefato

Digitized by Google

Nicolao dicto Pampek comiserunt totaliter ad aquirendum vel perdendum. Predictus vero dominus Episcopus suam et Ecclesie sue causam comisit similiter Vbislao de *Czudzinouicz*, Canonico sancti Michaelis. Cumque eadem causa coram predicto domino Msczugio Iudice aliquamdiu fuisset agitata, post hec eo ad palaciam Sandomiriensem translato, Nos ei et officio Iudicij succedentes et honore, post plures dilaciones terminorum, partibus consencientibus peremptorium terminum assignauimus in Cracouia, tercio die sancti Michaelis, decernentes tunc illum debere perdere causam suam omnino, quicumque in eodem termino non comparuisset. Quo adueniente nobis sedentibus pro tribunali, pro parte domini Episcopi Vbislaus comparuit memoratus, predictus autem Nicolaus Pampek non curauit contumaciter comparere. Sicque dicto Vbislao nobis pro sentencia instante et contumaciam sui aduersarij accusante, nos reperientes in Tabulis iudicij eundem terminum scriptum fuisse [6]) peremptorium ad aquirendum vel perdendum, habita deliberacione et consilio sapientum, qui tunc nobiscum Iudicio presidebant, pronuncciauimus diffiniendo supradictum Nicolaum Pampek et omnes alios fratres suos et consanguineos, qui sibi causam comiserant eandem, a Iure cecidisse, et causam suam quo ad omnia premissa, que in Iudicium deduxerant, penitus perdidisse, ipsis et cuilibet eorum super predictis omnibus libertatibus perpetuum silencium inponentes; dominum Episcopum et eius Ecclesiam ab ipsorum impeticione et querimonia totaliter absoluendo. In cuius rei testimonium presentem literam scribi fecimus et nostri sigilli appensione sigillare. Datum et Actum Cracouie, in die beati Remigij confessoris, Anno domini M. CCC. XXII. Presentibus hijs testibus: Iohanne wroczimowicz *Woysky* Sandomiriensi, Gothardo Mironegonis, Stanislao Scriptore, Goschone et Bescoffone Officialibus, qui *Woźny* dicuntur, Wylczkone, qui fuit *prawidlnyk* eiusdem cause, Wyslao de *Pelgrzimouicze* Camerario Iudicis, Nicolao Camerario Subiudicis, ac dominis ywone Preposito Gneznensi, Iohanne preposito sancti Michaelis, Cancellario lanciciensi, et alijs quam plurimis fidedignis.

[1]) Oryginalnego wyroku archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 119.

[2]) *Witów* i *Morsko*, wsie w obwodzie miechowskim, powiecie krakowskim położone; pierwsza parafialna, druga należy do parafii pierwszej.

[3]) *Strzelce wielkie*, wieś parafialna w obwodzie bocheńskim, powiecie radłowskim.

[4]) Mowa tu o Janie Muskacie biskupie krakowskim, za którego snać niniejszy spór wszczęty został.

[5]) *Zaborowie*, wieś parafialna w obwodzie bocheńskim, powiecie radłowskim.

[6]) Mamy tu ślad bardzo dawny utrzymywanych terminarzów sądowych. Księgi bowiem sądowe najdawniejsze, jakie się do naszych czasów przechowały, nie są wcześniejsze jak z ostatnich trzydziestu lat XIV wieku.

CXXX. 1323. die 3. mensis Octobris, Cracoviae.

Nankerus episcopus Cracoviensis cum Paulo de *Bogoria* villam *Skotniki* villa *Ostrołęka* commutat [1]).

Digitized by Google

In nomine domini Amen. Nouerint vniuersi presencium noticiam habituri, Quod nos Nankerus deigracia Cracouiensis Episcopus, cupientes Ecclesiam nostram in possessionibus vtilioribus augmentare, videlicet vnam minus vtilem pro vtiliori nobis ac Ecclesie commutando, campos nostros intra hereditatem dictam *Skothniky* [2]) domini Pauli dicti de *Bogoria*, prout in sua circumferencia cum suo rubeto continentur, cum prefato Paulo Capituli nostri consensu accedente legittimo, pro suis pratis sitis infra lacus ipsius Pauli ac Siluam *Ostrolanga* [3]) wlgariter nuncupatam, prout predicta *Ostrolanka* a iam dictis pratis et eorum *dambrowa* per insignia notissime diuiditur, commutavimus ex integro, eundem paulum, sicut et ipse nos, induximus in predictorum Camporum possessionem corporalem; Dantes eidem paulo plenam facultatem predictos Campos donandi, vendendi, commutandi, legandi, vt in suis limitibus cum sua *Dambrowa* plenius continetur; et ipse eciam nobis prefata prata et earum *Dambrowam* retinenda, ac in alium vel in alios liberam concessit potestatem transfferendi. Actum et Datum in Cracovia, V. Nonas Octobris, Anno Domini millesimo CCC. XX. tercio. Presentibus honorabilibus viris Dominis: Bodzantha Decano, Sbigneo preposito, Iohanne Scolastico, Iaroslao Cancellario, prelatis nostris et multis alijs Ecclesie nostre Canonicis fidedignis. In cuius rei testimonium presentes nostro ac nostri Capituli Sigillis fecimus roborari.

[1]) Oryginalnego aktu archiwum kapitulne nie posiada; tekst więc podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 268, stronicy odwrotnej.
[2]) *Skotniki*, wieś parafialna w obwodzie i powiecie sandomirskim.
[3]) *Ostrołęka*, wieś w tejże parafii.

CXXXI. 1323. mense Octobri, *Kozłoviae.*
Ianislaus archiepiscopus Gneznensis testatur, episcopos Poznaniensem, Plocensem et Wladislaviensem confessos esse, episcopum Cracoviensem usum fuisse iure sedendi ad dextram archiepiscopi Gneznensis [1]).

In nomine domini amen. Nouerint vniuersi presentes literas inspecturi, Quod cum coram nobis Ianislao diuina et apostolice sedis prouidencia sancte Gneznensis ecclesie Archiepiscopo, in congregacione facta consuffraganeorum nostrorum pro consecracione Iohannis electi Poznaniensis in Ciuitate *Sochaczow* wlgariter nuncupata, inter Venerabiles in christo fratres nostros dominos deigracia Florianum Plocensem, Mathiam Wladislauiensem et Iohannem prefatum iam consecratum Poznaniensem, Gneznensis prouincie Ecclesiarum Episcopos, actores ex vna parte, et Venerabilem in christo fratrem nostrum Nankerum, eadem gracia Episcopum Cracouiensem eiusdem Prouincie, reum parte ex altera, super sessione addexteram nostram quoquomodolibet in congregacione Episcoporum prouincie supradicte, fuisset exorta materia questionis; Asserebant enim Episcopi predicti, quod Iure communi limitatum permaneret, vt quicumque Episcorum prior

Digitized by Google

esset vocacione, primum locum obtinerit in omni Episcoporum congregacione; petentes tam per se, quam per procuratores ad hoc legittime constitutos super eadem assercione per nos pronunciari. prefati vero Episcopi Cracouiensis Procuratores legittime ad hoc eciam constituti, animo litem contestandi responderunt, Quod de Iure primato Episcopus Cracouiensis et sui predecessores in possessione sedendi addexteram nostram pre ceteris Episcopis dicte prouincie extiterunt; Super qua possessione ante omnia a nobis pronunciacionem fieri postulabant. super quibus peticionibus per Procuratores et aduocatos fratrum nostrorum predictorum hincinde altercacionibus et controuersijs varijs suscicatis, per procuratores fratrum nostrorum predictorum Plocensis, Wladislauiensis et Poznaniensis Episcoporum lites abreuiare cupientes, et ut in eorum peticione iudicialiter procederetur, in Iure confessi sunt, predictum fratrem nostrum Cracouiensem Episcopum esse in possessione Iuris sedendi ad nostram dexteram, quam possessionem de facto et non de Iure fore dicebant; procuratores vero sepedicti fratris nostri Cracouiensis Episcopi de confessione huiusmodi contenti, a sua questione super possessorio quieuerunt. In cuius rei testimonium nostrum Sigillum presentibus est annexum. Actum in *Cozlow* decimo Nono [2]) Kalendas Nouembris, Anno domini M. CCC. XXIII. Presentibus: Magistro francisco preposito Wysliciensi. Iohanne Cancellario lanciciensi, Przibislao Scolastico, Petro Cantore lanciciensibus, Iohanne Officiali et Benedicto nostris Canonicis Gneznensibus et alijs multis.

[1]) Oryginalnego aktu archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 3o, stronicy odwrotnej.
[2]) oczywista pomyłka pisarska; dziewietnasty bowiem dzień przed kalendami listopadowemi, był przeddniem idów październikowych, i tak go zawsze oznaczano. Zdaje się przeto, iż musiał być w przywileju oryginalnym inny późniejszy jakiś dzień po idach październikowych naznaczony.

CXXXII. 1324. die 15. mensis Iunii, Avinione.

Ioannes XXII. P. M. praeposito monasterii de *Czarnowąż* mandat, ut litem, quae inter Nankerum episcopum Cracoviensem et Boleslaum archiepiscopum Strigoniensem de iurisdictione in *Podoliniec*, *Gniazdo* et *Lubowla* agebatur, dirimat [1]).

Iohannes Episcopus seruus seruorum dei. Dilecto filio preposito monasterij de Czarnowans, per prepositum soliti gubernari, Wratislawiensis Dyocesis, Salutem et Apostolicam benedictionem. Exposuit nobis Venerabilis frater noster Episcopus Cracoviensis, quod spiritualis Iurisdiccio in *Podolyn* [2]), *Gnazdo* [3]) et *lubowla* [4]), et quibusdam alijs villis infra suam Cracouiensem Diocesim constitutis, ad Episcopum Cracouiensem, qui est pro tempore in pacifica possessione vel quasi Iuris exercendi Iurisdiccionem huiusmodi, fuerunt (s) a tempore, cuius contrarij memoria hominum non existit. Verum tamen bone memorie Thomas Archiepiscopus Strigoniensis dum viueret, quam

Digitized by Google

Venerabilis frater noster Boleslaus Archiepiscopus Strigoniensis, proximus ipsius Thome successor, predictas villas Auctoritate propria sue dicioni per violenciam submiserit, et nichilominus dictus successor dictum Episcopum Cracouiensem cominus Iurisdiccionem ipsam in dictis villis, prout ad eum pertinet, exercere libere valeat, contra iusticiam impedire presumit. Quocirca discretioni tue per Apostolica scripta mandamus, quatenus partibus conuocatis audias causam et appellatione remota debito fine decidas, faciens quod decreueris Auctoritate nostra firmiter obseruarj. Testes autem qui fuerint nominati, si se gracia, odio vel timore subtraxerint, per censuram Ecclesiasticam appelatione cessante, compellas veritati testimonium perhibere. Datum Auinione, XVII Kalendas Iulij, Pontificatus nostri Anno octauo.

[1]) Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w wyroku Prota, proboszcza klasztoru premonstratenców w *Czarnowąsu* czyli *Bożymdomie*, z r. 1332, niżej pod N. CL ogłoszonego.

[2]) [3]) [4]) *Podoliniec*, *Gniazdo* i *Lubownia*, miasta na *Spiżu* w dorzeczu *Popradu* położone.

CXXXIII. 1324. die 1. mensis Octobris, Cracoviae.

Rodgerus et Falislaus de *Marszowice* ac Petrus de *Zagorzyce* heredes, litem quam contra Engbertum canonicum Cracouiensem de taberna in villa *Goszcza* intendebant, componunt [1]).

In Nomine domini Amen. Vt rei geste ambiguitate qualibet propulsata aput presentes et posteros mayor noticia et veritas habeatur. necesse est gesta temporalia scripture testimonio perhennari. Nos igitur. Msczugius heres de *Chrzelow*. Iudex Cracouiensis. Notum facimus vniuersis presencium noticiam habituris. Quod cum inter Rodgerum et falislaum de *Marsouicz* [2]). ac Petrum de *Zagorzicz* [3]). Milites. actores ex vna et Honorabilem virum dominum Engbertum Canonicum Cracouiensem, reum ex parte altera, super Taberna in *Gostcza* [4]). mota coram nobis extitisset materia questionis. et processum fuisset aliquantulum in eadem, tandem partes predicte liti finem inponere cupientes concordarunt in hunc modum, qnod dominus Engbertus, prefatis militibus ad redimendam suam uexacionem, quinque marcas grossorum Pragensium. dedit et numerauit. quadraginta octo grossos pro marca qualibet computando, quam peccuniam prefati milites confessi fuerunt coram nobis publice et expresse ab ipso Engberto simul totam se integraliter recepisse. promittentes pro se et suis heredibus ac omnibus consanguineis. quod ulterius prefatum dominum Engbertum in dicta Taberna nullus ipsorum debeat inpedire. Et si aliquis heredum uel consanguineorum ipsorum. sepedictum dominum Engbertum super prefata Taberna infestauerit, ipsum uel suum successorem indempnem reddere promiserunt. renunciantes omni suo juri si quod ipsis in prelibata Taberna conpetebat. In cuius rei testimonium. presentes nostro sigillo duximus roborari. Actum et Datum per manus floriani nostri Notarij, in Castro Cracouiensi. Anno domi-

Digitized by Google

ni M. C. C. C. XX quarto. Kalendis. Octobris. Presentibus hijs discretis viris et honestis. Bodzeta decano. Henrico de Sancto Nicolao Canonicis Cracouiensibus, Pribislao Subiudice Cracouiensi. Alberto Notario domini Regis. Nicolao Camerario nostro et alijs multis fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy. Z pieczęci pozostał tylko pasek pargaminowy.
[2]) *Marszowice*, wieś w obwodzie miechowskim, powiecie krakowskim, parafii *Goszcza*.
[3]) *Zagórzyce*, wieś w tymże obwodzie i powiecie, parafii *Więcławice*.
[4]) *Goszcza*, wieś parafialna w powiecie krakowskim.

CXXXIV. 1325. die 14. mensis Februarii, Cracoviae.
Comes Thomas dictus *Ciołek* heres de *Bogucice*, comiti Iacobo heredi de *Krzczonów* scultetiam in *Bogucice* LXX marcis grossorum Pragensium vendit [1]).

In nomine domini Amen. Vniuersa negotia que fiunt apud homines procedente cursu temporis vacillant tradita obliuioni nisi pagine inscripcione testiumque fidedignorum suffragio avide fuerint roborata. Ideo nouerint vniuersi presentes et posteri presentem paginam inspecturi. Quod ego Comes Thomas dictus *Czolek* heres ville do *Bogucicz*. Vendidi scultetiam ibidem in *Bogucicz* [2]) hereditate mea. prout interminis. Gadibus et circumferentijs est situata. Comiti Iacobo, filio quondam Laurencij. heredi de *Crsczonow*. suis pueris. suisque successoribus pro septuaginta marcis Grossorum pragensium. Iure hereditario, iure inquam Nouifori perpetuo possidendam. Tali ordinacione mediante siue interposita. Quod idem Comes Iacobus meus scultetus, suique successores, in predicta hereditate *Bogvcicz* habebunt sextum mansum racione scultecie de agris cultis de incultis vero quintum mansum ab omni solucione et censu, ad me pertinente liberum et exemptum, videlicet in mericis. Rubetis. Gagijs, quotquot ibi in sepedicta hereditate poterint mensurari. Exceptis octo mansis, quos pro me, meisque successoribus reseruo, ac retineo, scilicet duos mansos retro meam curiam vbi nunc resideo. Et sex intriplici diuisione agrorum, sicut agri inter Cmethones diuidi consueuerunt. Inprima diuisione duos mansos: in secunda duos. Similiter et in tercia duos mansos. quos michi expediens videbitur eligere. Et hos mansos quos ego indictis araturis siue diuisionibus elegerim in perpetuum habebo meique successores possidendos. Item do siue resigno iamdicto sculteto meo, Comiti Iacobo suisque successoribus. partem Merice. Rubeti. Gagij. de campis auilla ducentibus directe ad magnam viam versus *Kye* [3]), Et exalia parte supra montem *Chelmecz* wlgariter nucupatum, Quotumque (s) tunc ante se direccius ire adicto monte poterit signis instrumentalibus, scilicet. securi. siue bipennj. super eandem viam magnam, que fecit Gades inparte sepius nominata, Prome vero meisque successoribus excipio siue reseruo. duos Gagyos. duo prata et insulam que *Ostrow* wlgariter nuncupatur. Do eciam siue resigno

Digitized by Google

sculteto meo suisque successoribus, inhereditate prenotata, siue villa, insuperiori parte fluuij, qui fluit per villam iamdictam, molendinum liberum cum omni vtilitate et prouentu, reformacione. addicione. et eleuacione qualicumque obstaculi que *Grobla* wlgariter appellatur. Ita tamen, quod molendinator nunquam detineat aquam quandocumque frumento caruerit in dicto Molendino. Do eciam et confero piscinam desertam ante villam predictam eidem Comiti Iacobo, suisque successoribus liberam, quam pro suis sumptibus reparabit. Hoc solo dumtaxat excepto. Quod indictis piscinis. ego, meique successores, cum prefato Comite Iacobo sculteto meo suisque successoribus, permedium habebimus piscaturam. siue me, siue ipsum piscarj contingerit. Duo autem Molendina in inferiori parte fluuij hereditatis mee sepedicte. michi, meisque succedaneis, excipio, sev reseruo, Preterea, vt melior sit condicio Sculteti mej Comitis Iacobi ante fati do sibi piscinam vtcumque inpredicta hereditate facere poterit preter fluuium memoratum. Adquam piscinam, ego siue mei successores, nullum penitus respectum piscandi hebebimus. nisi prenotatus Comes Iacobus Scultetus meus, siue sui successores. Item do sibi tabernam liberam quam ipse instaurabit proprijs sumptibus. De qua medietatem census singulis annis percipiet. Similiter de Macello carnium. De Banko panum. De Banko sutorino. De stuba balneari medietatem census et tocius vtilitatis. habebit suique suique (s) successores. et ego medietatem singulis annis meique successores. Item quandocumque ad generalem expedicionem domini Regis me equitare contingerit. tunc memoratus Scultetus meus. Comes Iacobus inequo valente quatuor marcas. et in armis. scilicet. pancerio pilleo. cirotecis [ferreis h]a[st]a et clipeo tenebitur personaliter mecum in meis expensis [4]) ire, Et currum detribus equis valentibus quintam dimidiam marcam Grossorum. honeratum de duabus mensuris farine triticee et quartali ceruisie et pro vacca dimidiam marcam, apud villanos sev Cmethones eciam tenebitur expedire. Predictos vero equos in reditu, cum curru prefato sculteto meo, sev Cmethonibus tenebor reddere siue assignare, siue intra terram, siue extra terram meus fuerit equitatus. Item ad expedicionem domini Regis cursoriam siue repentinam que solet interra aliquando euenire. prelibatus scultetus meus. suique successores tenebuntur dimidiam marcam michi meisque successoribus apud Cmethones ad eandem expedicionem procurare singulis annis et personaliter mecum vt dictum est superius equitare, Dum modo sit publicum edictum Regis per preconem, per ferale, wlgariter dictum *Vicy*, qui currit interra quando ingruit aliqua necessitas repentine expedicionis sine mora, Dabit eciam multociens nominatus scultetus meus, michi, meisque successoribus. ad duo festa, scilicet, ad festum Pasce fertonem, et ad festum Natiuitatis domini fertonem per singulos annos. ibidem apud Cmethones recipiendo siue extorquendo. Item tenebitur michi, meisque successoribus, memoratus scultetus meus. Comes Iacobus, pro tribus prandijs in iudicijs generalibus faciendis, que fiunt per annum. pro quolibet prandio quatuor scotos, apud se et apud Cmethones expedire. Item Cmethones. eiusdem ville siue hereditatis mee, tene-

Digitized by Google

buntur michi, meisque successoribus, de quolibet manso quatuor Choros siliginis mee super hyemalia et quatuor Choros auene siue Ordei super estiualia in mansis meis. qui michi debitum dant censuale, singulis annis seminare. Item de iudicijs communibus et singulis in eadem hereditate faciendis, do sepedicto sculteto meo Comiti Iacobo, suisque successoribus, tercium denarium iudicialem, Duos vero pro me meisque successoribus rcseruando, in causis omnibus, tam in magnis quam inparuis. Ad Cmethones vero si quos ibidem inpredictis mansis meis locauero, et in *Ostrow*. prelibatus scultetus meus. Comes Iacobus ad eos, suique successores, tam in iudicijs quam inpenis siue angarijs nullam iuridicionem siue respectum penitus habebunt. Similiter et villani siue Cmethones, qui debitum censuale michi tenentur, ad eos nullum eciam respectum solucionis siue alicuius angarie penitus habebunt, Nisi ego Comes Thomas heres ville sepius nominate meique successores. iudicabimus iam dictos Cmethones, iure quocumque nobis placuerit, personaliter, penam iudicialem in eis cum aliquam incurrent, recipiendo, Preterquam si collecta siue exactio fuerit communis interra regia, quia tunc ad illam soluendam communiter cum vicinis omnibus eiusdem ville tenebuntur, Item demanso quolibet tenebuntur Cmethones siue villani ville mee antedicte *Bogucicz*, michi, meisque successoribus singulis annis in festo beati Martini dare per fertonem. Insuper do sculteto meo. Comiti Iacobo iam multis vicibus ad memoriam reuocato sextum ortum vbicumque inpredicta hereditate siue villa poterit euenire, preter agros omnes et singulos mensuratos. Do eciam insuper sculteto meo Comiti Iacobo suisque successoribus. statuo. atque firmo, vt quandocumque aliqua necessitas. sibi suisque pueris siue successoribus immineret. quod tunc dictam sculteciam possint. vendere. commutare et obligare. Sed non alijs, preterquam proximioribus exparte matris sue linea consanguinitatis descendentibus, Similique modo hoc ipsum exparte consanguinitatis mee quod absit, si defectus in linea predicta per eundem scultetum meum, Comitem Iacobum, suosque successores cupio inviolabiliter obseruari. Aut si voluntas mea, meorumque successorum, cum adhoc requisita fuerit, et accesserit, Quod tunc possit deliberalitate predicta et voluntate cuicumque alteri reuendere dictam sculteciam. Commutare necnon obligare. In Cuius rei testimonium et euidenciam pleniorem, presentem paginam duxi meo sigillo roborandam. Actum et Datum. Cracouie. In die beati. Valentini martiris. sextodecimo kalendas Marcij. Anno domini Millesimo CCC. Vicesimo Quinto. Presentibus hijs testibus. Domino Francisco, Custode sancti Michaelis. Domino Laurencio vicecustode necnon tumbario. Domino Boguslao. Domino Alberto hanc literam scribente. Vicarijs Cracouiensibus. Comite Cristino filio Laurencij quondam Iudicis Cracouiensis. et Comite Bozeyó filio quondam Nosdrati dapiferi Regis. Et alijs multis fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony niegdy pieczęcią na czerwonym jedwabnym sznurku zawieszoną, dziś oderwaną.

[2]) *Bogucice*, wieś parafialna w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie stopnickim.

Digitized by Google

[3]) *Kije*, wieś parafialna w obwodzie stopnickim, powiecie szydłowskim.
[4]) wyrazy »in meis expensis« przez omyłkę pisarza tu opuszczone, dodane są dopiero na końcu przywileju, lecz przez odnośnik w należytem miejscu powołane.

CXXXV. 1325. die 14. mensis Februarii, in *Chęciny*.
Vladislaus Locticus rex Poloniae venditionem scultetiae in *Bogucice* a comite Thoma dicto Ciołek comiti Iacobo de *Krzczonów* factam, ratam esse iubet [1]).

In nomine domini Amen. Vniuersa negocia que fiunt apud homines, procedente cursu temporis vacillant, tradita obliuioni, nisi pagine inscripcione testiumque fidedignorum suffragio, fuerint lucide roborata. Nos igitur Wladislaus dej gracia Rex polonie. Dux Cracouie, Sandomirie, Cwyauie, Syradie, Lancicieque, Notum facimus vniuersis presentibus et futuris. Quod Comes Thomas dictus *Czolek* heres et dominus de *Bogucicz*, veniens ad nos libere et spontanee, viua voce est confessus se vendidisse sculteciam, Comiti Iacobo de *Crsczonow* filio quondam Laurencij Iudicis Cracouiensis suisque successoribus legitimis in villa sua ibidem *Bogucicz*. secundum quod terminis et circumferencijs eadem hereditas est obducta, pro septuaginta marcis Grossorum monete tunc vsualis, Iure nouiforj perpetuo possidendam, Elucidando coram nobis sextum mansum in Campis et quintum in Rubetis, quos sibi dedit, suisque successoribus, ab omni solucione et censu adeundem Comitem Thomassium pertinente liberos et exemptos. Et quia longum esset enarrare libertates et Iura que Comiti Iacobo suisque successoribus dedit iamdictus Comes Thomassius. heres ville memorate, in suo priuilegio super sculteciam sepedictam. rata et grata habentes, ne vlterius factum vendicionis ipsorum sollempniter ordinatum per quemlibet aliquatenus infringatur, Presentes sibi ad cautelam, et ad robur perpetuum fieri iussimus et nostri sigilli munimine communirj, Datum, et Actum in *Chancyn*, In die beati Valentini martiris sextodecimo kalendas Marcij. Anno domini M. C. C. C. vicesimo quinto. Presentibus hijs testibus. Comite Thomislao Palatino Sandomiriensi. Petro Comite Castellano Sandomiriensi. Domino Ywone Cantore Gneznensi et Canonico Cracouiensi Comite Dobeslao Castellano de *Malogoscz*. Comite Msczwyone Iudice Cracouiensi, Comite Dirscone subiudice Sandomiriensi. Comite Pribcone subiudice Cracouiensi Comite Alberto dicto *Poray* Dapifero domine Regine, et alijs multis fidedignis [1]).

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony pieczęcią w zwykłym wosku wycisniętą, zawieszoną na sznurku z pąsowego jedwabiu. Pieczęć mała okrągła, przedstawia orła jednogłowego z rozpiętemi skrzydłami i koroną na głowie. W otoku napis: † S. WLADISLAI DEI GRA REGIS POLONIE. (Patrz Żebrawskiego: O pieczęciach dawnej Polski i Litwy. Zeszyt I, Tab. 11. N. 29 i str. 34).
[2]) Obacz notki przy poprzedzającym dokumencie N. CXXXIV zamieszczone.

CXXXVI. 1325. die 29. mensis Martii, Cracoviae.
Vladislaus Locticus rex Poloniae, villae nobilium Bogussii et

Digitized by Google

Iessconis, filiorum quondam Vincencii dicti *Mancẓikal*, *Kiełczewice* nuncupatae, privilegium iuris Teutonici civitatis Novi fori largitur. [1])

In nomine domini Amen. Quoniam que aguntur in tempore, ne simul cum lapsu temporis a memoria excidant hominum, testium aminiculo et attestacione scripturarum perhennantur. Nos igitur Wladislaus Rex Polonie, notum esse uolumus uniuersis presentem paginam inspecturis, quod intuentes fidelia seruicia filiorum domini Vincencij felicis memorie dicti *Mancẓikal*, uidelicet Bogussij et Ieschkonis, ipsis uillam eorum *Kelcẓeuicẓe* [2]) uulgariter nuncupatam, que iure Polonico hucusque utebatur, in eadem iure Theutonico scilicet noui fori cum omnibus incolis uille predicte frui debent et habere, et secundum ius noui fori ipsi incole per dominos suos non per alios debent in perpetuum iudicari. Volumus ut predicti fratres Bogussius et Ieschko ab omnibus impugnacionibus ac eciam potestatibus castellanorum, Palatinorum, Iudicum, Subiudicum, Officialium sint exempti. Addicimus eciam, ut sepedicti fratres Bogussius et Ieschko coram nullo habeant respondere, nisi coram nobis et non nisi per literam nostram specialiter fuerint euocati, tunc iure suo uidelicet Theutonico respondebunt. Vt autem hec nostra donacio atque confirmacio robur obtineat perpetuo ualiturum, presentes nostri Sigilli appensione fecimus communiri. Actum apud Cracouiam, Anno domini millesimo Tricentesimo vigesimo quinto, feria sexta post Iudica. Presentibus his: Comite Mstiuone iudice, Petro Vexillifero dicto *Nossal* Cracouiensibus, Domino Nemersa Preposito Sandomiriensi, Gregorio et Zauische heredum (s) de *Szeczechowicz*. Datum per manus domini Petri Canonici et Subcancellarij Cracouiensis.

[1]) Oryginalnego przywileju nie posiada archiwum kapitulne; tekst więc powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Privilegiorum I, na karcie 55.
[2]) *Kielczewice*, wieś parafialna w obwodzie i powiecie lubelskim.

CXXXVII. 1325. die 26. mensis Aprilis, Gneznae.
Ianislaus archiepiscopus Gneznensis Petro cancellario Gneznensi mandat, ut Nankero episcopo Cracoviensi primum locum et ius sedendi ad dextram archiepiscopi, adiudicet [1]).

Ianislaus, diuina et apostolice sedis prouidencia sancte Gneznensis Ecclesie Archiepiscopus, Dilecto sibi in Christo fratri, Petro Cancellario suo Gneznensi, salutem cum sincera in domino karitate, Orta inter Venerabiles comprouinciales fratres nostros, dominos, florianum Plocensem, Mathiam Wladyslauiensem, et Iohannem Poznaniensem, Ecclesiarum, Episcopos, Actores ex vna, et Venerabilem fratrem nostrum dominum Nankerum, Cracouiensem Episcopum, reum ex parte altera, super primo loco et iure sessionis ad nostram dextram, coram nobis materia questionis, vtrimque ipsis placuit, ut ipsa causa sumarie et deplano ac sine strepitu et figura iudiciorum procedere-

Digitized by Google

tur liteque inter ipsos legitime contestata, probacionibus ac instrumentis pro parte dicti Cracouiensis Episcopi productis Testium deposicionibus publicatis, Procuratorum et aduocatorum racionibus et iuribus auditis, ipsius quoque cause meritis plene congnitis et discussis, Insuper nobiscum et cum peritis, super illis deliberacione prehabita diligenti, comperimus euidenter, intencionem dicti Cracouiensis Episcopi esse fundatam et probatam. et ad eum et successores suos primum locum, jusque sedendi ad nostram dextram pertinere, iuxta consuetudinem antiquam in prouincia Polonie hactenus obseruatam. Que quidem per sedis apostolice literas, videlicet Vrbani pape, et Alexandri pape, prout ex earum inspectione apparet extitit confirmata, et quia intermino ad audiendam sentenciam diffinitiuam partibus prefixo, videlicet in crastino beati Marci Ewangeliste, nunc presenti, propter negocia incumbencia nostre Ecclesie et tocius Regni Polonie apud Gneznam, non possumus aliquatenus inmorari, Discrecioni vestre tenore presencium duximus committendum. speciale ad hoc vobis mandatum tradentes, quatenus, vice et auctoritate nostra super primo loco et iure sessionis ad dextris nostris, pro prefato domino Nankero et eius successoribus, diffinitiuam sentenciam in scriptis proferatis, ipsamque, nostro et vestro Sigillis, consignetis, super hijs procuratoribus. dictorum fratrum nostrorum, et predictis fratribus nostris, floriano Plocensis, Mathie Wladislauiensis, et Iohanni Poznaniensis, Ecclesiarum Episcopis, et eorum successoribus perpetuum silencium inponentes, et nichilominus eosdem condempnare curetis, dicto Cracouiensi Episcopo et Procuratori ipsius legitimis in expensis. taxacione ipsarum nobis inposterum reseruata, Datum et Actum Anno domini, M. CCC. vicesimoquinto, in predicto Crastino hora prima apud Gneznam, In cuius rei testimonium presens scriptum, nostro sigillo fecimus communiri.

[1]) Przywilej pargaminowy. Pieczęć oderwana, pozostał tylko pasek pargaminowy.

CXXXVIII. 1325. die 9. mensis Maii, Cracoviae.

Nankerus episcopus Cracoviensis testatur, magistrum Cristanum canonicum Cracoviensem duos hortos altari b. Katherinae in ecclesia cathedrali Cracoviensi instituto, contulisse [1]).

In nomine domini amen. Quoniam omnium habere memoriam diuinum est pocius quam humanum, sapientum decreuit autoritas, ut facta mortalium digna memorie literarum serie cum subscripcione testium posterorum noticie comendentur. Igitur Nos Nankerus dei gracia Episcopus Cracouiensis, Ad perpetuam rei memoriam, Notum facimus vniuersis presentibus et futuris, ad quos deuenerit scriptum presens, Quod honorabilis vir frater noster in christo dilectus Magister Cristanus, Ecclesie Cracouiensis Canonicus, ob condicionem nostre Ecclesie predicte meliorem, habensque zelum deuocionis ad eandem, veniens ad presenciam nostram sanus mente et corpore, Altari

Digitized by Google

Iessconis, filiorum quondam Vincencii dicti *Mancẓikal*, *Kiełczewice* nuncupatae, privilegium iuris Teutonici civitatis Novi fori largitur. [1])

In nomine domini Amen. Quoniam que aguntur in tempore, ne simul cum lapsu temporis a memoria excidant hominum, testium aminiculo et attestacione scripturarum perhennantur. Nos igitur Wladislaus Rex Polonie, notum esse uolumus uniuersis presentem paginam inspecturis, quod intuentes fidelia seruicia filiorum domini Vincencij felicis memorie dicti *Mancẓikal*, uidelicet Bogussij et Ieschkonis, ipsis uillam eorum *Kelcẓeuicẓe* [2]) uulgariter nuncupatam, que iure Polonico hucusque utebatur, in eadem iure Theutonico scilicet noui fori cum omnibus incolis uille predicte frui debent et habere, et secundum ius noui fori ipsi incole per dominos suos non per alios debent in perpetuum iudicari. Volumus ut predicti fratres Bogussius et Ieschko ab omnibus impugnacionibus ac eciam potestatibus castellanorum, Palatinorum, Iudicum, Subiudicum, Officialium sint exempti. Addicimus eciam, ut sepedicti fratres Bogussius et Ieschko coram nullo habeant respondere, nisi coram nobis et non nisi per literam nostram specialiter fuerint euocati, tunc iure suo uidelicet Theutonico respondebunt. Vt autem hec nostra donacio atque confirmacio robur obtineat perpetuo ualiturum, presentes nostri Sigilli appensione fecimus communiri. Actum apud Cracouiam, Anno domini millesimo Tricentesimo vigesimo quinto, feria sexta post Iudica. Presentibus his: Comite Mstiuone iudice, Petro Vexillifero dicto *Nossal* Cracouiensibus, Domino Nemersa Preposito Sandomiriensi, Gregorio et Zauische heredum (s) de *Szeczechowicz*. Datum per manus domini Petri Canonici et Subcancellarij Cracouiensis.

[1]) Oryginalnego przywileju nie posiada archiwum kapitulne; tekst więc powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Privilegiorum I, na karcie 55.
[2]) *Kiełczewice*, wieś parafialna w obwodzie i powiecie lubelskim.

CXXXVII. 1325. die 26. mensis Aprilis, Gneznae.
Ianislaus archiepiscopus Gneznensis Petro cancellario Gneznensi mandat, ut Nankero episcopo Cracoviensi primum locum et ius sedendi ad dextram archiepiscopi, adiudicet [1]).

Ianislaus, diuina et apostolice sedis prouidencia sancte Gneznensis Ecclesie Archiepiscopus, Dilecto sibi in Christo fratri, Petro Cancellario suo Gneznensi, salutem cum sincera in domino karitate, Orta inter Venerabiles comprouinciales fratres nostros, dominos, florianum Plocensem, Mathiam Wladyslauiensem, et Iohannem Poznaniensem, Ecclesiarum, Episcopos, Actores ex vna, et Venerabilem fratrem nostrum dominum Nankerum, Cracouiensem Episcopum, reum ex parte altera, super primo loco et iure sessionis ad nostram dextram, coram nobis materia questionis, vtrimque ipsis placuit, ut ipsa causa sumarie et deplano ac sine strepitu et figura iudiciorum procedere-

Digitized by Google

tur liteque inter ipsos legitime contestata, probacionibus ac instrumentis pro parte dicti Cracouiensis Episcopi productis Testium deposicionibus publicatis, Procuratorum et aduocatorum racionibus et iuribus auditis, ipsius quoque cause meritis plene congnitis et discussis, Insuper nobiscum et cum peritis, super illis deliberacione prehabita diligenti, comperimus euidenter, intencionem dicti Cracouiensis Episcopi esse fundatam et probatam. et ad eum et successores suos primum locum, jusque sedendi ad nostram dextram pertinere, iuxta consuetudinem antiquam in prouincia Polonie hactenus obseruatam. Que quidem per sedis apostolice literas, videlicet Vrbani pape, et Alexandri pape, prout ex earum inspectionē apparet extitit confirmata, et quia intermino ad audiendam sentenciam diffinitiuam partibus prefixo, videlicet in crastino beati Marci Ewangeliste, nunc presenti, propter negocia incumbencia nostre Ecclesie et tocius Regni Polonie apud Gneznam, non possumus aliquatenus inmorari, Discrecioni vestre tenore presencium duximus committendum. speciale ad hoc vobis mandatum tradentes, quatenus, vice et auctoritate nostra super primo loco et iure sessionis ad dextris nostris, pro prefato domino Nankero et eius successoribus, diffinitiuam sentenciam in scriptis proferatis, ipsamque, nostro et vestro Sigillis, consignetis, super hijs procuratoribus. dictorum fratrum nostrorum, et predictis fratribus nostris, floriano Plocensis, Mathie Wladislauiensis, et Iohanni Poznaniensis, Ecclesiarum Episcopis, et eorum successoribus perpetuum silencium inponentes, et nichilominus eosdem condempnare curetis, dicto Cracouiensi Episcopo et Procuratori ipsius legitimis in expensis. taxacione ipsarum nobis inposterum reseruata, Datum et Actum Anno domini, M. CCC. vicesimoquinto, in predicto Crastino hora prima apud Gneznam, In cuius rei testimonium presens scriptum, nostro sigillo fecimus communiri.

[1]) Przywilej pargaminowy. Pieczęć oderwana, pozostał tylko pasek pargaminowy.

CXXXVIII. 1325. die 9. mensis Maii, Cracoviae.

Nankerus episcopus Cracoviensis testatur, magistrum Cristanum canonicum Cracoviensem duos hortos altari b. Katherinae in ecclesia cathedrali Cracoviensi instituto, contulisse [1]).

In nomine domini amen. Quoniam omnium habere memoriam diuinum est pocius quam humanum, sapientum decreuit autoritas, ut facta mortalium digna memorie literarum serie cum subscripcione testium posterorum noticie comendentur. Igitur Nos Nankerus dei gracia Episcopus Cracouiensis, Ad perpetuam rei memoriam, Notum facimus vniuersis presentibus et futuris, ad quos deuenerit scriptum presens, Quod honorabilis vir frater noster in christo dilectus Magister Cristanus, Ecclesie Cracouiensis Canonicus, ob condicionem nostre Ecclesie predicte meliorem, habensque zelum deuocionis ad eandem, veniens ad presenciam nostram sanus mente et corpore, Altari

Digitized by Google

beate virginis Katherine ac martiris gloriose in Ecclesia nostra Cracouiensi, duos Ortos sitos in prevrbio Ciuitatis Cracouiensis, vnum circa Waluam seu portam, que dicitur Slawkouiensis, adextris exeundo de Ciuitate predicta, ex opposito loci illius qui condam dicebatur *balaweza*, in quo Episcopales orti sunt locati, quem emit aput Hanconem Vinrici Ciuem Cracouiensem, de consensu fratrum suorum pro Quindecim marcis grossorum, qui ortus in Iudicio Ciuitatis predicte prefato Magistro Cristano cum omni suo Iure coram Petro dicto Gwys tunc Aduocato et Scabinis videlicet Henrico dicto Zer, Dichkone de *Mochow*, francone braseatore, Heynkone dicto Wycke et alijs multis extitit assignatus et resignatus; Aliumque ortum iuxta Rupellam seu Ecclesiam sancti Michaelis, quem aput dictum Petrum Aduocatum emit pro octo marcis grossorum denariorum, iusto ac vero titulo emcionis pro sua pecunia comparatos, Qui ortus per eundem Petrum et filios suos Magistro Cristano predicto coram Spithcone Palatino Cracouiensi, Hermano procuratore generali Terrarum Cracouiensis et Sandomiriensis, Sandone Castellano lublinensi, Chalislao de *Slupow* et alijs multis extitit resignatus. Quos Ortos eidem Altari ac vicarijs ipsius, cui per Capitulum nostrum de eodem fuerit prouisum, tradidit, tribuit dotando, ac in perpetuum cum suis omnibus fructibus et vtilitatibus assignauit, vt per hoc seruitores ipsius Altaris in temporalibus vberius adiuti, diuine contemplacioni possint comodius insudare. deconsensu et voluntate fratrum nostrorum videlicet Capituli Cracouiensis Statuimus in virtute sancte obediencie firmiter eidem vicario iniungentes in officijs missarum celebrandis, quatenus prefatus vicarius, qui ipsi Altari pro tempore deseruierit, vnam Missam in ebdomada qualibet pro salute dicti Magistri Cristani et benefactorum eius quoad vixerit, ac post mortem ipsius pro defunctis in perpetuum dicere teneatur, in remissionem suorum peccatorum. In cuius rei testimonium nostrum et predicti Capituli Sigilla presentibus sunt annexa. Presentibus honorabilibus viris fratribus nobis in christo dilectis dominis: Bodzantha Decano, Sbigneo preposito, Iaroslao Cancellario, Magistro francisco preposito, Nicolao Custode Wysliciensibus (s) Mathia Archidiacono Zawichostensi, Wirzchoslao decano Kelcensi, Engberto Henrici, Iacobo Ade, Canonicis nostris Cracouiensibus et alijs multis fidedignis. Actum et data Cracouie, in crastino beati Stanislai, Anno domini M. CCC. XXV.

[1]) Oryginalnego aktu nie posiada archiwum kapitulne, tekst więc podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 378, stronicy odwrotnej.

CXXXIX. 1325. die 30. mensis Maii, in *Opatowiec*.

Nankerus episcopus Cracoviensis, procuratores instituit litis causa inter ipsum et Boleslaum archiepiscopum Strigoniensem, de iurisdictione spirituali in *Podoliniec*, *Gniazdo* et *Lubowla* habitae [1]).

Nouerint vniuersi presentes literas inspecturi. Quod nos Nanke-

Digitized by Google

rus dei gracia Episcopus Cracouiensis, Tenore presencium de consensu fratrum nostrorum Capituli ecclesie eiusdem, facimus, constituimus et ordinamus Honorabiles et Discretos viros dominos Iaroslaum Cancellarium Cracouiensem et Wroninum plebanum de Sandomiria, necnon Magistrum Bertholdum de *Rathibor*, absentes tanquam presentes, et quemlibet eorum in solidum, Ita quod non sit melior condicio occupantis, sed quod vnus eorum inceperit, alter eorum prosequi valeat et finire, generales procuratores nostros, Actores et nuncios speciales in omnibus nostris et predicte nostre Ecclesie litibus, controuersijs et causis, quas habemus uel habituri sumus cum quibuscumque personis Ecclesiasticis uel Secularibus, Collegijs uel vniuersitate, coram quocumque Iudice Ecclesiastico vel seculari, dato vel dando, tam in Ciuilibus, quam in Criminalibus, et specialiter in causa, quam habemus cum Venerabili patre domino Archiepiscopo Strigoniensi super Iurisdicc̃one spirituali in *Podolin*, *Gnazdo*, *lubowla*, et quibusdam alijs villis infra nostram Cracouiensem Diocesim constitutis, que ad nos tam de iure, quam de antiqua et approbata et hactenus obseruata consuetudine pacifice dinoscitur pertinere; dantes et concedentes eisdem procuratoribus et cuilibet ipsorum plenam et omnimodam ac liberam in solidum potestatem, nostro et nostre Ecclesie predicte nomine Agendi, defendendi, libellum et quascumque alias peticiones dandi et recipiendi, litem contestandi, Iuramentum calumpnie et de veritate dicendi et cuiuslibet alterius generis juramentum in animam nostram prestandi et aduerse parti, si opus fuerit, deferendi, terminos et dilaciones petendi, Excepciones cuiuslibet generis proponendi, testes et Instrumenta producendi, testes alterius partis Iurare videndi, Suspectos recusandi, Iudices et Notarios eligendi, ac eciam associari petendi, Sentenciam et Sentencias Interloqutoriam et diffinitiuam audiendi, appellandi et Appellacionem prosequendi, beneficium Absolucionis in integrum tociens, quociens opus fuerit, implorandi, Crimina et defectus opponendi, alium vel alios procuratores substituendi et reuocandi semel et pluries, quociens eis vel eorum alteri videbitur expedire, ac ipsas causas reassumendi et procurandi per se, uel alios prout eis uel eorum alteri melius visum fuerit; et generaliter omnia et singula alia faciendi et exercendi, tam in Iudicio, quam extra, et que nosmet facére possemus, si personaliter interessemus, etiam si mandatum exigant magis speciale; ratum et gratum habituri, quicquid per dictos procuratores nostros vel Substitutos ab eis vel eorum altero factum fuerit in premissis seu aliquorum premissorum et procuratum, et volentes eosdem nostros procuratores vel Substitutos ab eis vel ipsorum altero releuare ab onere satisdandi; promittimus pro eis iudicio sisti et solui iudicatum nomine et vice omnium, quorum interest vel intererit in omnibus suis clausulis sub rerum nostrarum et ecclesie nostre omni yppoteca. Iu cuius rei testimonium nostrum et Capituli nostri predicti Sigilla presentibus sunt appensa. Actum in *Opatowiecz* III. Kalendas Iunij, Anno domini M. CCC. XXV. Presentibus Honorabilibus viris: Magistro francisco Preposito et Nicolao Custode Wysliciensibus et Ca-

Digitized by Google

nonicis Cracouiensis Ecclesie, Ilico Thezaurario, Petro et dominico nostre Curie Capellanis, testibus ad premissa vocatis et rogatis [2]).

[1]) Tekst powyższy wyjmujemy z wyroku Prota, proboszcza klasztoru czarnowęskiego, z r. 1332, ogłoszonego niżej po N. CL.
[2]) Obacz także N. CXXXII, CXLI i CXLII wraz z przypiskami.

CXL. 1325. die 23. mensis Iunii, Cracoviae.
Vladislaus Locticus rex Poloniae, villae Wirchoslai canonici Cracoviensis, *Rygoszyn* nuncupatae, privilegium iuris Teutonici Srodensis confert [1]).

In nomine domini amen. Tunc calumpnie via precluditur et omnis ambiguitas tolli solet cum id quod agitur et debet perpetuo permanere confirmacione Regum seu principum et litterarum testimonio roboratur. Proinde Nos Wladislaus dei gracia Rex Polonie. necnon Terrarum. Cracouie. Sandomirie. Lancicie. Cuyauie. Syradieque heres ac dominus. Ad noticiam tam presencium quam futurorum volumus deuenire Quod atendentes et considerantes fidelia seruicia que nobis fideles nostri Wirchoslaus Canonicus Cracouiensis et Iacobus frater ipsius filii quondam Laurencii Iudicis Cracouiensis exhibuerunt. Ipsis hereditatem eorum *Richosin* [2]) wlgariter dictam et indistrictu Ciuitatis nostre *Chancin* [3]) situatam de Iure Polonico in Ius Theutonicum scilicet Noui fori quod Sredense dicitur presentibus duximus transferendam. Remouentes exnunc ybidem omnia jura Polonica. prout. *Sep. Stan. Naras. Opole. Pouoloue.* vacca. oue. *Stroza* et alia singula seruicia angariaciones et preangariaciones quecunque sunt aut quocunque nomine nuncupentur que Ius Theutonicum consueuerunt perturbare. sic quod ipsi predicti fideles nostri vna cum sculteto et villanis suis in ipsa villa nunc aut infuturum manentibus nullo alio jure quam suo Theutonico in causis capitalibus magnis et paruis inperpetuum libere et pacifice perfruentur. Absoluentes eciam eos abomnibus jurisdiccionibus. Castellanorum. Palatinorum. Iudicum. Subiudicum et omnium aliorum officialium ita si vnquam citati ad presenciam ipsorum fuerint minime respondebunt. nisi dum per litteram sigillo nostro sigillatam ad nostram presenciam euocati erunt. extunc coram nobis vnicuique querulanti suo jure Theutonico pronotato respondere tenebuntur. In cuius rei testimonium et euidenciam pleniorem. presentem paginam conscribi fecimus et sigillo nostro roborari. Actum apud Cracouiam. in vigilia beati Iohannis baptiste. Anno. Domini. M. CCC. vicesimo. quinto. Presentibus hiis Nobilibus nostris. Nawoyo Castellano. Spicimiro Palatino Mischuyo. Iudice. Nycolao Subcamerario Cracouiensibus. Thomislao Palatino. Petro Castellano Sandomiriensibus et aliis multis fide dignis. Datum permanus. Magistri francisci. prepositi Wisliczensis. Cancellarii et Canonici Cracouiensis.

[1]) Przywilej pargaminowy. Na pąsowym jedwabnym sznurku wisi pieczęć książęca w zwykłym wosku wyciśnięta, poprzednio już przy dokumencie N. CXXXV opisana.

Digitized by Google

[2]) *Rygoszyn*, wieś w województwie sandomirskiem, obwodzie opoczyńskim, powiecie szydłowieckim, parafii *Piękoszów*.

[3]) *Chęciny*, miasteczko w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie kieleckim.

CXLI. 1325. die 8. mensis Septembris, Strigonii.

Boleslaus archiepiscopus Strigoniensis, procuratores instituit litis causa, quae agebatur inter ipsum et Nankerum episcopum Cracoviensem, de iurisdictione spirituali in *Podoliniec*, *Gniazdo* et *Lubowla* [1]).

Nos Boleslaus dei gracia Archiepiscopus Strigoniensis, locique eiusdem Comes perpetuus, Notum fieri volumus vniuersis, quibus expedit, harum testimonio literarum. Quod nos de conssensu honorabilium virorum fratrum nostrorum, Capituli Ecclesie Strigoniensis eiusdem, facimus, Constituimus et ordinamus Discretos viros dominos Zybothonem, plebanum de *Igilnicz*, necnon Petrum Cantorem Ecclesie beati Petri Budensem, absentes tanquam presentes et quemlibet eorum in solidum, ita quod non sit melior condicio occupantis, sed quod vnus eorum inceperit, alter prosequi valeat et finire, generales nostros procuratores, Actores, factores, defensores et nuncios speciales in omnibus nostris et ecclesie nostre causis et litibus, quibuscumque personis Ecclesiasticis vel secularibus, Collegijs seu vniuersitate, Coram quocumque Iudice ordinario, delegato, Arbitro vel Auditore Ecclesiastico vel Seculari, Dato vel dando, tam in Ciuilibus, quam in Criminalibus, quam ceteris quibuscumque, et specialiter in causa, quam habemus cum Venerabili patre domino Episcopo Cracouiensi, super Iurisdicione Spirituali in *Podolin*, *Gnazdo* et *lubowla*, ac quibusdam alijs villis infra nostram Strigoniensem Diocesim constitutis, que omnia ad nos et nostram Strigoniensem Ecclesiam tam de Iure, quam de antiqua et approbata et hactenus a tempore, cuius contrarij memoria non existit, pacifice obseruata consuetudine noscuntur pertinere, dantes et concedentes eisdem procuratoribus nostris et cuilibet eorum in solidum plenam et omnimodam potestatem, nostro nostreque Ecclesie nomine agendi, defendendi, libellum et quascunque alias peticiones dandi et recipiendi, litem contestandi, Iuramentum de Calumpnia et veritate dicenda, et cuiuslibet alterius generis Iuramentum in animam nostram prestandi, et alteri parti, si opus fuerit, deferendi, terminos et dilaciones petendi, Excepciones cuiuslibet generis proponendi, testes et Instrumenta producendi, testesque alterius partis Iurare videndi, Iudices suspectos et Notarios eligendi, seu eciam recusandi, Sentencias Interloqutorias seu diffinitiuas audiendi, appellandi et appellacionem prosequendi, beneficium restitucionis in integrum et absolucionis, quociens opus fuerit, implorandi, crimina et defectus opponendi, alium seu alios procuratores loco sui substituendi et eciam reuocandi, quociens eis vel eorum alteri melius fuerit visum; et generaliter omnia et singula alia faciendi, tam in Iudicio, quam extra, que nos ipsi facere possemus, et que

Digitized by Google

verus posset et consueuit facere procurator, etiam si mandatum exigant speciale; ratum, firmum et gratum habituri, quidquid per dictos procuratores nostros vel alterum ipsorum seu substitutos ab eis vel eorum altero factum et procuratum fuerit in premissis seu aliquo premissorum. Volentes, quomodo dictos nostros procuratores vel Substitutos ab eis vel altero ipsorum a satisdandi onere releuare, promittimus pro Ipsis Iudicio sisti et solui iudicatum nomine et vice omnium, quorum interest, vel intererit, in omnibus suis clausulis, sub ipoteca omnium rerum nostrarum et ecclesie nostre predicte; Discretum virum dominum Nicolaum Archidiaconum de *Zelio*, priorem nostrum procuratorem propter debilitatem suam per omnia reuocantes. In cuius rei testimonium presentibus nostrum et dicti Capituli Strigoniensis Sigilla duximus apponenda. Actum est Strigonii, VI. Idus Septembris, Anno domini M. CCC. XXV. presentibus Honorabilibus viris: Lodomiro Ecclesie beati Thome martiris, petro beati Georgij, Nicolao beati Martini de *Pozonio* ecclesiarum prepositis, et alijs testibus ad hoc rogatis et specialiter conuocatis [2]).

[1]) Tekst powyższy wyjęty z wyroku Prota, proboszcza klasztoru czarnowęskiego, z r. 1332, ogłoszonego niżej pod N. CL.

[2]) Obacz także N. CXXXII, CXXXIX i CXLII wraz z przypiskami.

CXLII. 1326. die 8. mensis Aprilis, Scepusiae.

Ioannes praepositus ecclesiae s. Martini Scepusiensis, procuratores instituit litis causa, quae agebatur inter Nankerum episcopum Cracoviensem, et Boleslaum archiepiscopum Strigoniensem, de iurisdictione spirituali in *Podoliniec*, *Gniazdo* et *Lubowla* [1]).

In nomine domini amen. Nouerint vniuersi presentes literas inspecturi, Quod nos Iohannes prepositus sancti Martini Ecclesie de *Cyps*, Tenore presencium de conssensu fratrum nostrorum, Capituli eiusdem (ecclesie), facimus et constituimus honorabiles et discretos viros dominos Minhardum de villadurandj, Arnoldum de *Baldmar*, Ruskynum de *Willansaak* et Nicolaum de villacanis plebanos, absentes tanquam presentes, et quemlibet eorum in solidum ita, quod vnus ipsorum inceperit, alter prosequi valeat et finire, generales nostros procuratores, Actores, defensores et nuncios speciales in omnibus nostris causis et predicte nostre Ecclesie litibus et controuersijs, quas habemus et habituri sumus cum quibuscumque personis Ecclesiasticis vel secularibus, Collegijs vel uniuersitate, Coram quocumque Iudice vel Auditore ecclesiastico vel Seculari, dato vel dando, tam in Ciuilibus, quam Criminalibus, et specialiter in causa, que vertitur inter Venerabiles patres et dominos, videlicet Boleslaum Archiepiscopum Strigoniensem, et Nankerum Episcopum Cracouiensem super Iurisdiccione spirituali Ecclesiarum de *lublow*, *Gnazdo* et *Podolin*, et aliarum villarum ibidem existentium, que ad nos et nostram Ecclesiam sancti Martini de *Cyps* de Iure pertinent; ad quam causam per honorabi-

Digitized by Google

lem virum dominum Bartholomeum Prepositum de *Czarnowans*, Iudicem a Sede Apostolica sumus euocati, Cum res nostra et Ecclesie nostre predicte coram eo in iudicium sit deducta, que ad nos, ut premissum est, et ad nostram Ecclesiam tam de iure, quam de antiqua et approbata, et hactenus pacifice obseruata consuetudine dinoscitur pertinere; dantes et concedentes eisdem procuratoribus nostris et cuilibet ipsorum plenam et omnimodam in solidum potestatem, nostre et predicte nostre Ecclesie nomine agendi, defendendi, libellum et quascumque peticiones dandi et recipiendi, litem contestandi, Iuramentum calumpnie et veritate dicenda et cuiuslibet alterius generis iuramentum in animam nostram prestandi et aduerse parti, si opus fuerit, deferendi, terminos et dilaciones petendi, Exceptiones cuiuslibet generis proponendi, testes et Instrumenta producendi, testes alterius partis Iurare videndi, Suspectos recusandi, Iudices, Notarios eligendi, ac associari petendi, Sentenciam vel Sentencias interloquutorias vel diffinitiuas audiendi, appellandi et Apellacionem prosequendi, beneficium restitucionis in integrum et absolucionis tociens, quociens opus fuerit, implorandi, crimina et defectus opponendi et eciam probandi, Alium vel alios loco sui procuratores substituendi, et eciam reuocandi semel et pluries, quociens eis vel eorum alteri videbitur expedire, ac ipsas causas reassumendi et procurandi per se, vel alios, prout eis, vel eorum alteri visum fuerit; Et generaliter omnia et singula faciendi, exercendi, tam in Iudicio, quam extra, que nosmet facere possemus, si personaliter interessemus, etiam si exigant mandatum speciale; ratum et gratum habituri, quicquid per dictos nostros procuratores vel Substitutos ab eis, vel ipsorum altero fuerit actum vel ordinatum, seu procuratum. Volentes etiam dictos procuratores nostros vel Substitutos ab eis, aut ipsorum alterum releuare ab onere satisdandi; Promittimus pro ipsis Iudicio sisti et iudicatum solui nomine et vice omnium, quorum interest vel interierit, in omnibus suis clausulis sub rerum nostrarum et Ecclesie nostre omni yppoteca. In cuius rei testimonium nostrum et Capituli nostri, videlicet beati Martini de Cyps, Sigilla presentibus sunt appensa. Actum et datum in *Cyps*, apud sanctum Martinum, feria tercia proxima post festum beati Ambrosij. episcopi, Anno domini M. CCC. XXVI. Presentibus Honorabilibus viris dominis, fratribus nostris: Mathia Cantore, Karolo Custode et dominis, videlicet Iordano, Thoma et Magistro Mathia, et alijs pluribus testibus fidedignis [2]).

[1]) Tekst niniejszy wyjmujemy z wyroku Prota, proboszcza klasztoru czarnowęskiego, z r. 1332, ogłoszonego niżej pod N. CL.

[2]) Obacz także N. CXXXII, CXXXIX i CXLI wraz z przypiskami.

CXLIII. 1326. die 6. mensis Octobris, Cracoviae.
Iaroslai archidiaconi et canonici Cracoviensis, cum heredibus villae *Popowice* de decima eiusdem villae pactum [1]).

In nomine domini amen. Quoniam omnium habere memoriam.

Digitized by Google

diuinum pocius est quam humanum. Idcirco ne ea que aguntur in tempore. lapsu temporis a memoria hominum elabantur. necesse est ipsa scriptis autenticis roborare. Notum sit igitur vniuersis tam presentibus quam futuris presentes litteras inspecturis. quod nos Iaroslaus Archidiaconus et Canonicus Ecclesie Cracouiensis accedente conssenssu venerabilis in Christo patris domini Nankeri dei gracia Episcopi et Capituli eiusdem Ecclesie Cracouiensis. fecimus ordinacionem cum discretis viris. heredibus de[] *Popouicz* [2]). super Decima que ad nos racione Prebende supradicte Cracoviensis Ecclesie pertinet. sub hoc pacto. Ita videlicet. quod hijdem heredes et successores eorum legitimi. nobis et nostris successoribus exbona deliberacione obligati sunt. perpetuo ad soluendum IIII. Marcas: pro decima supradicta. quarum duas in festo Sancti Iacobi apostoli. reliquas vero duas in festo Beati Michaelis Archangeli. nobis et nostris successoribus singulis annis soluere tenebuntur. Quod si prefati heredes insolucione dicte pecunie ad terminos prefixos fuerint aliquatenus negligentes: extunc sponte obligati sunt quod nobis et nostris successoribus. liceat sepe dictos heredes et Legitimos successores eorum qualibet contradiccione cesante insupradicta pecunia pignorare. si autem predicta decima. hostilitate. aut aliqua. tempestate. fuerit. quod absit. aliqualiter deteriorata. quod in valore. quatuor. Marcarum vllatenus non possit conpenssari. extunc sepius dicti heredes et successores eorum legitimi Decimam nobis et nostris successoribus manipulatam soluent prout terre exigit consuetudo. In cuius rei testimonium et Robur perpetuum obtinendum. presentes litteras eis dari fecimus. venerabilis in Christo patris domini Nankeri dei gracia Episcopi Cracouiensis et Capituli eiusdem Ecclesie predictis. et nostro. sigillis munimine roboratas. Actum. et Datum Cracouie in Octaua Michaelis. sub anno Domini Millesimo Trecentesimo. Vicesimo. sexto. Presentibus Honorabilibus. et Discretis viris dominis. Bodzantha Decano. Sbiscone preposito. Magistro Martino Custode Cracouiensibus. Et alijs Prelatis et Canonicis eiusdem Ecclesie quam pluribus fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy znacznie uszkodzony, opatrzony był pierwotnie trzema pieczęciami. Z tych pierwszej brak; druga na zielonym jedwabnym sznurku przedstawia pieczęć kapituły krakowskiej większą, opisaną poprzednio przy dokumencie N. XXIX, wraz z odwrociem, którego opis przy dokumencie N. LXXV jak podany. Trzecia wreszcie na pąsowym jedwabnym sznurku zawieszona, przedstawia Matkę Boską z dzieciątkiem Jezus siedzącą, przy niej klęcząca osoba; u dołu tarcza herbowa. Napis zatarty.

[2]) *Popowice*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie kieleckim, powiecie jędrzejowskim, parafii *Oksza*.

Digitized by Google

JAN SYN GROTA

DWUDZIESTY SZÓSTY BISKUP KRAKOWSKI

mianowany 1 października 1326 † 5 sierpnia 1347.

CXLIV. 1327. die 1. mensis Octobris, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis villas in silva quadam prope *Tarnoviam* sita, a Spicimiro palatino Cracoviensi locandas, a solutione decimae liberat [1]).

In nomine domini amen. Vt rei geste abïguitate qualibet proculmota, nunc apud presentes et eciam apud futuros habeatur inposterum certitudo, decet eam testimonio literarum perhennarj. Idcirco Nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus, totumque Capitulum Ecclesie Cracouiensis, Scire volumus vniuersos presencium noticiam habituros. Quod iustis et honestis Nobilis viri domini Spiczmeri Palatini Cracouiensis, grato affectu peticionibus concurrentes, vt siluam suam densam, incultam et inhabitabilem, de qua nec nobis, nec sibi hucusque aliqua poterat vtilitas prouenire, sitam prope *Tarnow* [2]), possit et valeat eo facilius excolere, homines illuc ad colendum ipsam vocare et villas collocare, locare et facere in eadem ac in melius reformare, omnibus villanis et incolis earundem villarum locandarum in silua memorata, ab incepcione locacionis cuiuslibet ville incipiendo, vsque ad complecionem viginti Annorum inmediate sibi succedencium, Ex quibusdam tamen causis, quia non (ad) deterioracionem condicionis, sed melioracionem pocius Ecclesie nostre credimus prouenire, a solucione decime concedimus libertatem. Postquam autem euolutis dictis viginti annis libertas expirauerit prenotata, quilibet Kmetho uel villanus predictarum villarum vnum Mansum habens, colens et arans, vnum fertonem argenti vel grossorum ponderis et monete vsualis in festo sancti Michaelis singulis annis de quolibet Manso soluere tenebitur imposterum pro decima, contradiccione qualibet non obstante. Quam pecuniam decimalem seu fertones, quilibet Scoltetus villarum predictarum in sua villa colligere, recipere et a suis Kmethonibus annis singulis extorquere atque integraliter in eodem festo sancti Michaelis nobis Episcopo et successoribus nostris Episcopis Cracouiensibus, aut ipsorum procuratori, qualibet contradiccione postposita, tenebitur presentare; ville autem predicte extirpande, excolende et locande quadringentos et non plures Mansos numero continebunt. In quorum testimonium et euidenciam pleniorem presentes literas scribi, eciam sigillorum nostrorum appensione man-

Digitized by Google

dauimus roborare. Datum et actum Cracouie Kalendis Octobris, Anno domini M. CCC. XXVII; presentibus honorabilibus viris dominis: Bozanta decano, Sbigneo preposito, Iohanne Scolastico, Magistro Martino Custode, Cracouiensibus, Magistro francisco preposito Wysliciensi, Clemente Scolastico Gneznensi, Andrea Gneznensi, Prandota sancti floriani, prepositis, Nassanone Cantore Sandomiriensi, Engelberto, Henrico de sancto Nicolao, Henrico de Magnosale, petro milite, Iohanne Sandomiriensi, Wirzchoslao Radomiensi, Archidiaconis, Nicolao Custode Wisliciensi, Mathia Officiali, Paulo, Iacobo Szirzik, Sbigneo Scolastico Scarbimiriensi, Michaele vrso, Magistro Cristano et Nicolao Goworkonis, Canonicis Cracouiensibus, Capitulariter tunc in Capitulo congregatis.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst który powyż podajemy, zamieszczony jest w Liber Antiquus, na karcie 106.

[2]) *Tarnów*, miasto obwodowe w Galicyi zachodniej, nad *Białą* położone.

CXLV. 1328. (Cracoviae).

Ioannis episcopi Cracoviensis missarum pro defunctis ordinatio [1]).

Nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, vna de consensu Capituli nostri, Sub anno domini M. C. C. C. XXVIII. Cupientes cultum diuinum in Ecclesia nostra simul et deuocionem temporibus nostris augeri, et sancta ac salubris sit cogitacio orare pro mortuis, vt apenis soluantur, Prouidemus salubriter et sanctimus, quod vicarij ecclesie nostre missam pro defunctis cum nota post primam inmediate et vigilias post completorium cum nouem lectionibus singulis diebus, feria Vta specialiter pro duce boleslao et alijs principibus, qui bona aliqua nostre ecclesie sunt largiti, duplicibus festis et diebus dominicis dum taxat exceptis, necnon Sabbatis, per totam XLam, et inquibus festum euenerit, quia in eis pro missa defunctorum missam diuinam temporibus perpetuis dicere teneantur. Et quia qui sentit onus, debet sentire emolumentum, Damus eisdem vicarijs offertorium decapite beati Stanizlay, quod canonici percipere consueuerunt, X marcas de Supa, XII de mensa nostra et prouentibus villarum Capituli, quas Canonici optinent, de qualibet marca vnum Scotum; quod procuratores ipsorum iuramento de integritate prestito, tercio die post festum beati michaelis debent annis singulis procuratoribus capituli presentari. De quibus vicarijs, qui interfuerint matutinis, misse pro defunctis, et misse diei, vesperis ac vigilijs, cottidianas distribuciones procuratores Capituli, qui tempore fuerint, assignabunt. Quicumque vero hanc nostram prouisionem et ordinacionem tam piam, tam salubrem, impediuerit, seu procuraueriit impediri, ipso facto sentenciam excommunicacionis incurrat.

Digitized by Google

[1]) Oryginalnej ordynacyi archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy znajduje się atoli zamieszczony w księdze pargaminowej z XIII wieku, zawierającej kalendarz i roczniki kapituły krakowskiej na str. 21, skąd go tu podajemy.

CXLVI. 1328. die 8. mensis Aprilis, Cracoviae.

Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis canonicos beneficiatos ecclesiae cathedralis Cracoviensis a iurisdictione capitulorum, decanorum, praepositorum, etc. liberos facit et exemtos [1]).

Ad decorem nostre matricis Ecclesie. Nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, illam quotidianam inter Capitulum, prelatos, Canonicos Cracouienses, et officium ac Iudices nostros questionem, quod Prelati et Canonici Cracouienses nostri, qui quasi columpne eandem nostram sustentant Ecclesiam, ac alia in Ecclesia Ciuitate et dyocesi nostra obtinent beneficia, virtute quorum ad Iudicia et adcausas trahuntur Iudicum et Officialium predictorum, et alias absque nostra auctoritate proceditur contra ipsos, abollere volentes, quoniam par inparem non habet imperium; de conssensu Capituli nostri predicti Statuimus perpetuo obseruandum: quod quicumque beneficiati Ecclesie, Ciuitatis et dyocesis nostre predicte dignitatem, personatum, officium, Canonicatum cum plenitudine Iuris Canonici, in predicta nostra Cracouiensi Ecclesia obtinuerit, ab omni Iurisdiccione Capitulorum, Decanorum, Prepositorum, Archidiaconorum, Officialium et Iudicum nostrorum quorumcumque generalium et specialium, perpetuo sint exempti; tracti quoque coram eis, vel aliquo eorum, non tenentur respondere ex titulis dictorum beneficiorum, nisi per specialem commissionem nostram aut nostrorum successorum super hoc eis facultas specialis sit concessa; alioquin omnis processus in contrarium ipsorum fulminatus irritus sit ipso facto et inanis. Actum in Capitulo nostro, VI. Idus aprilis, Anno domini M. CCC. XXVIII.

[1]) Oryginalnej ordynacyi tej nie ma w archiwum kapitulnem. Tekst jej atoli znajduje się w księdze manuskryptowej z XIII wieku, zawierającej kalendarz i roczniki kapituły krakowskiej, na str. 21, skąd go tu podajemy.

CXLVII. 1328. die 29. mensis Maii, Cracoviae.

Vladislaus Locticus rex Poloniae, pactum Ioannis dicti *Bielec* cum Mathia canonico et officiali Cracoviensi de commutandis agris quibusdam in villa *Marszowice* sitis initum, ratum esse iubet [1]).

Nos Wladislaus dei gracia Rex Polonie, tenore presencium protestamur quod miles noster Iohannes dictus de *Belecz*, coram nobis presencialiter constitutus expresso consensu fratris sui Martini ad hoc accedente, agros quos habuit in *Marsouicz* [2]) versus *Gosczam* [3]) a prato qui dicitur *Lupiglow* Vincencij militis de *Lucicz*, et alios agros quos habuit a ponte super fluuio *Goscza* ex utraque parte vie que ducit

Digitized by Google

versus Scarbimiriam usque ad primum riuulum, et pratum quod habuit in *Blone*, Honorabili viro, domino Mathie Canonico et officiali Cracouiensi, qui a Capitulo Cracouiensi villam *Goscẓam* optinebat, pro campo magno et duobus paruis, qui iacent circa fluuium *Goscẓam* ex opposito uille *Marsouicẓ*, ac pratis ibidem iacentibus perpetuo commutauit, dictorum agrorum et pratorum eidem domino Mathie possessionem assignando, petens dictam commutacionem nostra auctoritate et litteris roborari, Nos vero eius precibus annuentes ut predicta commutacio firma et stabilis permaneret, eam presentibus litteris confirmamus, eas in testimonium et euidenciam premissorum nostri sigilli caractere munientes, Actum Cracouie, Annó Domini, Millesimo, Trecentesimo, Vicesimo octauo, In die sancte trinitatis, Presentibus hijs testibus, domino Sbyscone Cancellario nostro, Petro Castellano Sandomiriensi, dicto *Gelito*, Nycolao de *Bogoria* subcamerario Cracouiensi Mscycneo milite de *fwra* [4]) dicto *Cẓelen*, Seczeslao et Mscycneuo fratribus militibus de *Miculouicẓ*.

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony mniejszą pieczęcią króla Władysława Łokietka, zawieszoną na paśmie pąsowego jedwabiu. (Obacz Żebrawskiego Zesz. I, tab. 11, N. 29).

[2]) [3]) *Goszcza*, wieś parafialna w obwodzie miechowskim, powiecie krakowskim. *Marszowice*, wieś należąca do parafii w *Goszczy*.

[4]) Nazwa ta niezrozumiała tak jest niewyraźnie wypisana, iż można ją czytać *fwra* lub *fkra*.

CXLVIII. 1329. die 5. mensis Novembris, Avinione.

Ioannes XXII. P. M. archiepiscopum Gneznensem et episcopos Vratislaviensem nec non Olomucensem conservatores iurium episcopi Cracoviensis statuit, mandatque eis, ut eundem episcopum contra occupatores bonorum episcopalium defendant [1]).

Iohannes Episcopus seruus seruorum dei. Venerabilibus fratris nostris Archiepiscopo Gneznensi et Wratislauiensi ac Olomucensi Episcopis, Salutem et Apostolicam benediccionem. Adhoc nos deus pretulit in familiam domus sue, ut opportuna singulis prouisionis auxilia fidelis seruitutis iniuncte prudencia pro tempore dispensantes, eorum presertim necessitatibus intendamus et occuramus dispendijs, ipsosque ab oppressionibus releuemus, qui assumpti in partem solicitudinis pocioris sunt dignitatis titulo insigniti. Sane Venerabilis fratris nostri Episcopi Cracouiensis conquestionem percepimus, quod nonnulli Archiepiscopi et Episcopi ac Abbates, Priores, Prepositi, Decani et Archidiaconi, ac alij Clerici et Ecclesiastice persone tam seculares, quam regulares, Necnon Duces, Comites, Barones, Nobiles, Milites, Aduocati, Consules, Scolteti et alij layci, necnon vniuersitates et Communia Ciuitatis Cracouiensis et Castrorum, opidorum, villarum Cracouiensis dyocesis et parcium aliarum occuparunt et occupapari fecerunt Castra, Opida, Villas, possessiones, dominia, Curias. Molendina, Mansos, pedagia, Theolonea, Piscarias, Siluas, Nemora,

Digitized by Google

Census, Redditus et prouentus, Iura, Iurisdicciones et nonnulla alia Bona immobilia et mobilia ad mensam suam Episcopalem et Ecclesiam Cracouiensem spectantes, et ea detinent indebite occupata seu detinentibus illa parant auxilium et fauorem; quodque inhibent, ne Clerici et alie ecclesiastice persone ac vidue, et alie persone miserabiles, quibus Iura defensionis Spiritualis iudicij fauorabiliter concesserunt, habeant ad dictum Iudicium spirituale recursum, ac impediunt, quominus dictus Episcopus in locis ad dictam Mensam suam Episcopalem spectantibus, construere seu edificare quoquomodo valeat, Aliasque Clericos, Vasallos, homines et Colonos in terris et locis ad dictam Mensam spectantibus consistentes invadere, interficere, capere et carceri mancipare ac etiam detinere presumunt; equos eciam boues et nonnulla alia bona ipsius Ecclesie hominum et vasallorum eius in predam abducere ac domos ipsorum incendio concremare presumpserint hactenus et presumunt. nonnulle quoque alie persone ecclesiastice, seculares et regulares, duces quoque, Barones et Nobiles, vniuersitates et singulares persone Ciuitatis, Castrorum, villarum, opidorum, Dyocesis et parcium predictarum de Redditibus et prouentibus, Censibus, Iuribus et rebus alijs ad dictam Mensam Episcopalem spectantibus eidem Episcopo seu eius Vicarijs et procuratoribus nolunt aliquatenus respondere. nonnulli eciam Ciuitatis Dyocesis et parcium predictarum, qui nomen domini invacuum recipere non formidant, eidem episcopo in Castris, dominijs, terris, villis, possessionibus, molendinis, Mansis, Theoloneis, Pedagijs, Piscarijs, Siluis, Nemoribus, Censibus, Redditibus, Iuribus, Iurisdiccionibus et rebus alijs ad Episcopum et mensam predictos spectantibus, multiplices molestias, iniurias inferunt et iacturas. Quare dictus Episcopus nobis humiliter supplicauit, vt cum valde difficile reddatur eidem pro singulis querelis ad Apostolicam sedem habere recursum, prouidere sibi super hoc paterna diligencia dignaremur. Nos igitur aduersus occupatores, presumptores, molestatores et Iniuriatores huiusmodi illo uolentes eidem Episcopo remedio subvenire, per quod ipsorum tempescatur temeritas et alijs committendi similia aditus precludatur, fraternitati Vestre per Apostolica scripta mandamus, quatenus Vos duo aut Vnus vestrum per nos vel per alium seu alios, etiam si fuerint extra loca, in quibus deputati estis, Conseruatores et Iudices prefato Episcopo efficaciter defensionis presidio assistentes, non permittatis eum super premissis et quibuslibet alijs Bonis et Iuribus ad eosdem Episcopum et Mensam spectantibus ab eisdem vel quibuscumque alijs indebite molestari, uel sibi grauamina seu dampna uel Iniurias irrogari; facturi dicto Episcopo, cum ab eo vel vicarijs aut procuratoribus suis uel eorum aliquo fueritis requisiti, de predictis et alijs personis quibuscumque super restitucione Castrorum, Opidorum, villarum, terrarum, possessionum, Curiarum, pedagiorum, molendinorum, theoloneorum, piscariorum, Siluarum, Nemorum, Iurium, Iurisdiccionum ac bonorum mobilium et inmobilium, reddituum quoque ac prouentuum, Censuum et aliorum quorumcunque bonorum predictorum, nec non de quibuslibet molestijs, iniurijs atque dampnis presentibus et futuris in illis videlicet,

Digitized by Google

que iudicialem requirunt indaginem, simpliciter de plano sine strepitu et figura iudicij, in alijs vero prout qualitas ipsorum exigerit, iusticie complementum; occupatores seu detentores, molestatores seu presumptores et Iniuriatores huiusmodi, necnon contradictores quoslibet et rebelles cuiuscumque dignitatis, status, ordinis uel condicionis extiterint, quandocumque et quocienscumque expedierit, auctoritate nostra appellacione semota compescendo. Inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, non obstantibus tam felicis recordacionis Bonifacij pape VIII predecessoris nostri (literis), quibus cauetur, ne aliquis extra suam Ciuitatem et dyocesim nisi in certis exceptis casibus et in illis vltra vnam dietam a fine sue dyocesis ad iudicium euocetur, Seu ne Iudices et Conseruatores deputati predicta extra Ciuitatem et dyocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere siue alij vel siue alijs vices suas committere aut aliquos vltra vnam dietam a fine dyocesis eorumdem trahere presumant, seu quod de alijs manifestis iniurijs et molestijs et alijs, que Iudicialem Indaginem exigunt, penas in eos si secus egerint, et in id procurantes adiectis Conseruatores se nullatenus intromittant, dummodo vltra duas dietas aliquis extra suam Ciuitatem seu diocesim auctoritate presencium ad iudicium non trahatur, quam alijs quibuscumque constitucionibus a predecessoribus nostris Romanis Pontificibus tam de Iudicibus delegatis et conseruatoribus, quam personis vltra certum numerum ad iudicium non vocandis aut alijs editis, que vestre possent in hac parte Iurisdiccioni aut potestati eiusque libero exercicio quomodolibet obuiare, seu si aliquibus coniunctim vel diuisim a predicta sit sede indultum, quod interdici, suspendi uel excommunicari, seu extra vel ultra certa loca ad iudicium euocari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi et eorum personis et locis, ordinibus et nominibus proprijs mencionem et qualibet alia Indulgencia dicte Sedis generali vel speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam presentibus non expressam vel totaliter non insertam, vestre Iurisdiccioni explicacio in hac parte valeat quomodolibet impediri, et de qua cuiusque toto tenore de verbo ab verbum in nostris literis habendo sit mencio specialis. Ceterum volumus et Apostolica auctoritate decernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat articulum eciam per alium inchoatum, quamuis id inchoans nullo fuerit impedimento Canonico impeditus; quodque a data presencium sit vobis et [unicui]que vestrum in premissis omnibus et eorum singulis ceptis et non [ceptis], presentibus et futuris .... tuata potestas et Iurisdiccio attributa, ut eo vigore eaque firmitate possitis in premissis omnibus ceptis et non ceptis, presentibus et futuris et pro predictis procedere, ac si predicta omnia et singula coram uobis cepta fuissent et Iurisdiccio vestra et cuiuslibet vestrum in predictis omnibus et singulis per citationem vel modum alium perpetua legittimacione extitisset; Constitucione predicta super Conseruatoribus et alia qualibet in contrarium edita non obstante; presentibus post quinquennium minime valituris. Datum Auinione, Nonas Nouembris, Pontificatus nostri Anno quartodecimo.

Digitized by Google

[1]) Oryginalnej buli archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy wyjęty z transsumptu Janisława arcybiskupa gnieźnieńskiego, z r. 1333, zamieszczony jest w Liber Antiquus, na karcie 56, stronicy odwrotnej.

CXLIX. 1330. die 14. mensis Iunii, in opido *Chęciny*.
Ianislai archiepiscopi Gneznensis de decimis novalium decretum arbitrale [1]).

In nomine domini Amen. Ne ea que ad iurgiorum precidendam materiam sunt maturo digesta consilio fluxu temporis in obliuionem deducta a memoria euanescant posterorum dignum est ipsa scripture testimonio perhennari. Proinde nos Ianislaus diuina et sedis apostolice prouidencia Archiepiscopus Gneznensis notum esse volumus vniuersis et singulis presencium noticiam habituris, quod cum inter Serenissimum Principem dominum Wladyslaum dei gracia Regem Polonie Illustrem nomine clericorum suorum et Ecclesiarum Cracouiensis dyocesis. quarum ipse Rex et milites sui sunt Patroni, ex vna parte, Et Venerabilem fratrem nostrum dominum Iohannem diuina et sedis apostolice prouidencia Cracouiensem Episcopum nomine Ecclesie sue ex altera super decimis noualium, quis eorum ipsas percipere deberet controuersia fuisset suscitata, memorato fratre nostro ipsas pro sua vendicante mensa, et prefato domino Rege cum militibus suis ad suas Ecclesias econtrario asserentibus pertinere de iure, Tandem placuit nobis et predicto domino Regi, Colloquio in *Chancyn* celebrato. plane per viam concordie amicabilis premissam discordiam terminare. habito itaque sapientum consilio vna cum Nobilibus viris scilicet. Nauogio Castellano. Spiczymirio. Palatino Cracouiensibus. Petro Castellano Sandone Iudice, Sandomiriensibus. et Honorabili viro Magistro Petro doctore decretorum Decano Poznaniensi Cancellario Polonie, ac fulkone dicto Swenk Pincerna Sandomiriensi ad hoc decidendum nobis per eundem dominum Regem sociatis, quibus ipse dominus Rex ad hoc in totum commiserat vices suas. Attendentes consuetudinem moribus vtencium approbatam, iuri satis consonantem communi, dissensionem predictam taliter decreuimus sopiendam, quod vbicumque silue. uel Merice. uel pars earum abagris progredientes antiquis. simul uel successiue extirpantur. huiusmodi agrorum noualium decimam Rector parrochyalis Ecclesie uel alius Clericus racione beneficij sui. percipiet, vt prius de agris percipiebat antiquis, Vbi vero eciam intra gades et limites. ville antique. in silua. uel Merica. seu inagro. aut prato intra siluam uel Mericam sito. villa locatur de nouo, siue vocetur nomine ville prioris et vicine siue alio de huiusmodi noualibus decima, ad Episcopi Dyocesani mensam pertinebit, si autem villa aliqua iure Polonico locata de vno loco transfertur ad alium arabilem et cultum et eius incole antiquos agros colentes. aliquid progressiue extirpent. de silua. uel Merica. dé agris sic nouiter extirpatis. Is decimam percipiet ad quem spectat percepcio de antiquis. Nulli ergo hominum liceat hanc nostram ordinacionem infringere uel ei ausu temerario contraire In cuius rei testimonium

Digitized by Google

nostrum et aliorum fratrum nostrorum et Baronum predictorum tunc presencium, presentibus sigilla sunt appensa. Actum in *Chancyn* Anno domini Millesymo. CCC. XXX. die XIIII Mensis Iunij Presentibus Honorabilibus viris et dominis Vincencio Cantore. Clemente Scolastico, Iohanne Officiali, Petro Cancellario Gneznensibus, Iaroslao Archydiacono, Iacobo Custode Cracouiensibus. Nassan Vysliciensi, Prandotha sancti floriani Ecclesiarum Prepositis, Hottone Cantore Sandomiriensi, Nicolao de *Podgrodze*. Magistro Petro de Rupella Ecclesiarum Rectoribus, Canonicis Cracouiensibus, et alijs pluribus fidedignis et honestis.

[1]) Oryginał pargaminowy, opatrzony był pierwotnie siedmiu pieczęciami, po których obecnie tylko paski pargaminowe pozostały. Należały te pieczęcie jak nas dekret Jarosława arcybiskupa gnieźnieńskiego z d. 14 listopada 1343, niżej zamieszczony uczy, do Janisława arcybiskupa gnieźnieńskiego, Nawoja z Morawicy, tudzież Spicymira i Sąda rycerzy, mistrza Piotra doktora dekretów i Klemensa scholastyka gnieźnieńskiego. Bandtkie w Ius Polonicum (Varsaviae 1831, str. 22), a Helcel w Starodawnych prawa polskiego pomnikach (T. I, str. 405) ogłosili powyższy wyrok, lecz z błędnych kopij. Bandtkie położył mylną datę roku 1300, w czem go Helcel poprawiając z zestawienia przytoczonych w tym wyroku osób prawdziwą datę roku 1330 wywodzi. Mając obecnie oryginał pod ręką, nie wachamy się ogłosić takowy po raz trzeci, aby usunąć wszelką wątpliwość co do autentyczności tekstu.

CL. 1332. die 12. mensis februarii, Tessini.

Decretum Proti praepositi monasterii *Czarnowąsensis*, inter Ioannem Grotonis episcopum Cracoviensem et Boleslaum archiepiscopum Strigoniensem nec non Ioannem praepositum Scepusiensem, de iurisdictione in *Podoliniec*, *Gniazdo* et *Lubowla*, litem dirimens [1]).

In nomine domini amen. Nos prothus dei paciencia prepositus de domo dei ordinis premonstratensis, Dyocesis Wratislawiensis, Iudex a Sede apostolica delegatus, Ad perpetuam rei memoriam deducimus per presentes, Quod cum olim coram Venerabili ac Religioso viro domino Bartholomeo, inmediato nostro predecessore, inter Reuerendos in christo patres et dominos Nankerum, olim Episcopum et Ecclesiam Cracouiensem ex vna parte actores, et Boleslaum Archiepiscopum et Ecclesiam Strigoniensem reos ex altera parte, exorta fuisset materia questionis, et partibus coram eo comparentibus pro parte dicti domini Episcopi Cracouiensis Comissio Apostolica exhibita fuit in hec verba:

(Sequuntur literae Ioannis XXII. P. M. anno 1324. die 15. mensis Iunii, Avinione datae, Nr. CXXXII praemissae).

Qua perlecta deinde pro parte Domini Archiepiscopi Strigoniensis procuratorium exhibitum fuit in hec verba:

(Sequuntur literae Boleslai archiepiscopi Strigoniensis, anno 1325, die 8. mensis Septembris Strigonii datae, quae supra Nr. CXLI praemittuntur).

Etiam pro parte domini Episcopi et Ecclesie Cracouiensium procuratorium exhibitum fuit in hec verba:

Digitized by Google

(Sequuntur literae Nankeri episcopi Cracoviensis, anno 1325, die 30. mensis Maii, in *Opatowiec* datae, Nr. CXXXIX praemissae).

Quibus sic exhibitis demum proparte dicti domini Episcopi Cracouiensis libellus extitit oblatus sub isto tenore: . Coram vobis Religioso viro domino Bartholomeo preposito de *Czarnowans*, Diocesis Wratislauiensis, ordinis premonstratensis, in causa subscripta Iudice a Sede apostolica specialiter delegato, Ego Wroninus Plebanus Sandomiriensis, Cracouiensis Diocesis, procurator Reuerendi in christo patris domini Nankeri dei gracia Episcopi Cracouiensis et Ecclesie eiusdem, procuratorio nomine Episcopi eiusdem et Ecclesie in Iure propono Contra Reuerendum in christo patrem dominum Boleslaum, Strigoniensis Ecclesie Archiepiscopum et Ecclesiam Strigoniensem, necnon et contra quamlibet personam legittime interuenientem pro ipsis, Quod cum felicis recordacionis dominus Iohannes olim Episcopus Cracouiensis, domini Nankeri antedicti Episcopi immediatus antecessor, nomine Cracouiensis Ecclesie possideret, prout et ipsius antecessores possiderunt Spiritualem Iurisdiccionem in *Podolin*, *Gnazdo*, *lubowla* [2]) et in alijs villis secundum antiquam limitacionem camporum, Siluarum et moncium districtus Podoliensis et Territorij Sandecensis, infra Cracouiensem diocesim constitutis, prout a terminis de *Podolin* et ville *Toporzecz* per summitates moncium sursum progrediendo ad alpes nimium aque seu Riuuli versus Poloniam defluunt in *Dunayecz* et in *Poprod*, et ab alia parte *Poprod* incipiendo de metis *Rusinbach* prout riuuli a summitate montis, qui wlgariter *Tympnicz* dicitur, versus Poloniam decurrunt in *Poprod* infra loca eadem [3]), Ecclesias fundando, consecrando, personas ad ipsas instituendo et destituendo, visitando, Ecclesiasticam censuram exercendo, decimas percipiendo et alia inibi exercendo et agendo, que sub nomine Iurisdiccionis spiritualis de Iure vel consuetudine possunt comprehendi, dominus tamen Thomas olim Strigoniensis Archiepiscopus supradicti domini Boleslai nunc Archiepiscopi proximus antecessor, domino Iohanni olim Cracouiensi Episcopo supranominato in exilio constituto auctoritate propria Iurisdiccionem spiritualem infra loca supranominata et districtus occupauit, et ea sue dicioni per violenciam submisit, que adhuc dominus Boleslaus Archiepiscopus supradictus eius successor proximus occupat et sue dicioni vsurpat et subicit, in preiudicium Ecclesie Cracouiensis et iacturam. Quare nomine procuratorio quo supra peto dominum meum predictum Nankerum Episcopum Cracouiensem nomine Cracouiensis Ecclesie et ipsam Cracouiensem Ecclesiam ad possessionem vel quasi supra distincte Iurisdiccionis spiritualis antedicte restitui, ac reduci in eandem, ac restituendos ac reducendos sentencionaliter fore decerni et declarari; prefatoque domino Boleslao Archiepiscopo Strigoniensi nomine sue Strigoniensis Ecclesie peto Inhiberi et prohiberi, ne deinceps se de possessione Iurisdiccionis spiritualis antedicte intromittere audeat quoquomodo, vel Cracouiensi Episcopo impedimentum parare presumat de cetero in eadem. peto nichilominus predictum dominum Archiepiscopum nomine Strigoniensis Ecclesie condempnari Cracouiensi Ecclesie ad percepta occasione Iurisdiccionis spiritualis

Digitized by Google

supradeclarate, et que percipi potuerunt a tempore spoliacionis eiusdem, que extimo ad Mille et Quingentas marcas ponderis et monete Cracouiensis. Peto insuper expensas in lite iam factas et protestor inposterum faciendas. Cuiusquidem libelli Copia per partem aduersam recepta et termino sufficienti ad respondendum eidem libello assignato pro parte dicti Episcopi Cracouiensis extitit propositum et petitum a Iudice, Quod domino Iohanni preposito et Capitulo ipsius sancti Martini de *Cips* intimare curaret; quod si sua interesset, ad defensionem cause eiusdem per se vel sufficientem procuratorem in eodem termino studeret comparere. qui ad eandem intimacionem in dicto termino per suum procuratorem ut debuit nomine suo et sue Ecclesie Cypsiensis pro defensione litis eiusdem asserens sua interesse studuit comparere et exhibitum fuit procuratorium in hec verba:

(Sequuntur literae Ioannis praepositi Scepusiensis, anno 1326. die 8. mensis Aprilis datae, Nr. CXLII praemissae).

Et licet tunc inter dictas partes occasione hincinde concordie distulerit procedere ad litis contestacionem, tamen ad contestandam eandem litem eisdem partibus alium terminum dictus noster predecessor duxit statuendum. Quoquidem termino veniente pro parte dicti Archiepiscopi et Ecclesie Strigoniensis ac domini Iohannis prepositi et Ecclesie sancti Martini de *Cyps*, penitus nemo curauit comparere, pro parte domini Episcopi et Ecclesie Cracouiensis procuratore comparente et contumaciam dictorum Archiepiscopi et prepositi ac Ecclesiarum eorundem accusante et instanter petente, Quod cum de natura cause predicte possent procedere summarie et de plano et sine strepitu et figura iudicij, quatenus in contumaciam partis aduerse id noster predecessor dignaretur ad litis contestacionem. Et tandem dictus noster predecessor habito consilio Iurisperitorum in contumaciam partis dicti Archiepiscopi et prepositi Cypsiensis ac Capitulorum eorumdem interloquendo litem habuit pro contestata, et sic hoc peracto ac formatis et exhibitis articulis et posicionibus pro parte dicti domini Episcopi Cracouiensis partes predictas iterato solemniter et peremptorie in scriptis euocauit Ad videndum testium Iuramenta, quos pars dicti Episcopi inducere intendebat et posicionibus ad respondendum. Dictus autem dominus Archiepiscopus Strigoniensis et prepositus Cypsiensis cum suis Capitulis per ipsorum procuratores attestacionibus in presencia ipsorum solemniter publicatis et copia ipsarum recepta amplius ad omnes alios actus subsequentes in singulis terminis, ut debebant, comparuerunt vsque ad vacacionem Ecclesie Strigoniensis, Cui dum per Sedem Apostolicam provisum extiterat in persona domini Cenodini, nos qui successimus fratri Bartholomeo quondam preposito domus nostre, post multas dilaciones partes euocauimus ad presenciam nostram, ad idem quod prius fuerat faciendum. et sic partibus debito modo comparentibus hinc et inde conclusum fuit in causa ipsis partibus petentibus, Sentenciam ferri diffinitiuam, ad quam audiendam terminus peremptorius per nos extitit partibus predictis assignatus, et nichilominus dictum dominum Archiepiscopum Strigoniensem ex superhabundanti et prepositum

Digitized by Google

Cypsiensem et Capitula eorundem ad audiendam diffinitiuam Sententciam specialiter et peremptorie duximus euocandos. Quibus contumaciter se absentibus, et proparte Reuerendi patris in christo domini Iohannis Episcopi Cracouiensis successoris predicti domini Nankeri episcopi in termino per nos assignato comparentibus et partis aduerse contumaciam accusantibus, quam nos exigente iusticia pronunciauimus contumacem ac Sententciam per nos in huiusmodi causa cum instanti ferri postulantibus, Nos visis acticatis et auditis parcium Iuribus et racionibus exhibitis et propositis, libello vero bene viso et intellecto, et quod premisso modo in contumaciam partis aduerse racionabiliter cum parte presente ex nostra cause lis erat habita pro contestata, visis etiam testium deposicionibus et alijs cause meritis eisque diligenter et equalente (s) discussis, deliberacione insuper nobiscum super premissis habita diligenti, pro parte dicti domini Iohannis Episcopi Cracouiensis procuratore presente et parte dicti domini Archiepiscopi Strigoniensis et prepositi Cypsiensis contumaciter se absentante, pro tribunali sedentes, habito consilio Iurisperitorum christi nomine invocato dictum dominum Iohannem Episcopum et Ecclesiam Cracouiensem ad possessionem vel quasi Iurisdiccionis Spiritualis, que consistit in Ecclesiarum fundacione, consecracione, personarum institucione et destitucione, visitacione, exercicio censure ecclesiastice, decimacione et alio inibi quolibet exercicio, et que sub nomine Iurisdicionis Spiritualis de Iure vel consuetudine possunt comprehendi, in *podolin*, *Gnazdo*, *lubowla* et alijs villis secundum antiquam limitacionem camporum, siluarum et moncium ditrictus Podoliensis et Territorij Sandecensis infra Cracouiensem Diocesim costitutis, prout a terminis de *Podolin* et ville *Toporzecz* per summitates moncium sursum progrediendo ad alpes [nimium] aque seu riuuli versus poloniam defluunt in *Dunayecz* et in *poprod*, et ab alia parte *poprod* incipiendo demetis *Rusinbach*, prout riuuli a summitate montis, qui wlgariter *Tympnicz* dicitur, versus Poloniam decurrunt in *poprod* infra eadem loca, diffinitiue pronunciamus et pronunciando diffinimus fore restituendum, et ipsum Episcopum et Ecclesiam Cracouiensem restituimus et reducimus in possessionem vel quasi Iurium predictorum in hijs scriptis; Archiepiscopo Strigoniensi et preposito Cypsiensi ac Ecclesijs eorundem super eisdem Iuribus perpetuum silencium imponentes, Ipsosque Archiepiscopum Strigoniensem et prepositum Cypsiensem et Ecclesias eorumdem ad omnia et singula percepta, que percipj potuerunt, secundum peticionem et debitam extimacionem partis aduerse ad duo Milia et Ducentas marcas pro quolibet Anno Centum marcas computando, ponderis et monete Cracouiensis communis dicto domino Iohanni Episcopo et Ecclesie Cracouiensi condempnamus, Et etiam ad omnes litis expensas predicto domino Episcopo et Ecclesie Cracouiensi, que facta moderatione et taxatione se extendunt ad Centum LXX quinque marcas grossorum condempnamus. per hanc autem nostram Sentenciam Monasterio vallis sancti Anthonij in *lethnicz* [4]) ordinis Cartusiensis et fratribus ibidem degentibus in suis Iuribus, libertatibus, Exempcionibus, priuilegijs, dotacio-

Digitized by Google

nibus et donacionibus decimarum vetẽrum et noualium quarumcunque nolumus nec intendimus in aliquo derogare, vel in toto vel in parte aliquale preiudicium grauare. lata est Anno domini M. CCC. XXXII. in *Thessin*, pridie Idus februarij, hora vesperorum, aput fratres predicatores in refectorio eorundem. In cuius rei testimonium et euidenciam pleniorem presentes ac eandem nostram Sentenciam per Albertum Iohannis de *Opatowecz*, Clericum diocesis Cracouiensis, Apostolica et imperiali Auctoritate publicum Notarium, huius cause Scribam et Notarium per predictas partes specialiter et concorditer approbatum et electum, iussimus fideliter conscribi et redigi in publicam formam nostri Sigilli appensione insuper eandem roborantes. presentibus Religiosis viris: Iocobo priore et Ceslao lectore, fratribus predicatoribus Monasterij eiusdem, ac Discretis viris dominis Paulo plebano Thessinensi, Gregorio Scriptore Ducis, Zifrido vicario plebani predicti, Arnoldo Magistro Scolarium, Theodrico Aduocato Wladislauiensi assessore cause eiusdem, et alijs pluribus testibus fidedignis ad premissa vocatis et rogatis.

Et ego Albertus condam Iohannis de *Opatowecz*, Clericus diocesis Cracouiensis, apostolica et imperiali Auctoritate Notarius publicus et communiter ac concorditer per partes supranominatas ad predictam causam conscribendam Notarius electus et approbatus, de expresso consensu parcium predictarum Exhibicioni, Commissioni apostolice, procuratoris partis vtriusque, libelli et ceteris omnibus in singulis terminis et dilacionibus acticatis ac dicte Sentencie diffinitiue in loco predicto et Anno die et hora prolacioni et pronunciacioni vna cum testibus predictis tanquam Notarius predicte cause interfui vocatus et rogatus, et eam de mandato et auctoritate predicti Iudicis delegati suum Sigillum apponendo sic in publicam formam redegi, nomine et signo meo ipsam consignando in testimonium premissorum et perpetuam rei memoriam habendam.

[1]) Archiwum kapitulne nie posiada oryginalnego wyroku. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 45 i następnych Ogłoszony jest on drukiem w skróceniu wraz z załączonemi doń aktami w Feyera: T. VIII, vol. II, str. 634, 636 i 638 tudzież vol. III, str. 638.

[2]) *Podoliniec*, *Gniazdo* i *Lubowla*, miasteczka na Spiżu, nad rzeką *Popradem* położone.

[3]) Opisana tu kraina zajmuje dorzecza *Dunajca* i *Popradu* na Spiżu. *Toporzec*, wieś tuż koło *Podolińca* na północny zachód położona; *Rusinbach* dzisiejszy *Rauschenbach* czyli *Drużbaki*, wieś również koło *Podolińca* na północny wschód nad *Popradem* położona.

[4]) *Lechnica*, wieś na Spiżu nad *Dunajcem* położona, niegdy siedziba klasztoru kartuzów przez Kokosza syna Rykolfa z Łomnicy w r. 1319 założonego.

CLI. 1333. die 17. mensis Ianuarii, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis declarat, decimas villarum *Wierzbie* et *Ielcza* ad monasterium sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis *Imbramovicense* pertinere [1]).

In nomine domini Amen. Nos Iohannes diuina et apostolice

Digitized by Google

sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Notum facimus vniuersis noticiam presencium habituris, Quod cum inter Venerabilem fratrem dominum Nankerum tunc Episcopum Cracouiensem, immediatum antecessorem nostrum ex vna parte, et Religiosum virum fratrem Bogufalum et Conuentum Sororum de *Iramowicz* [2]), ordinis premonstratensis, super decimis in *Wirbicza* [3] et in *Gedlcza* [4]) ex alia parte, dubium haberetur, ad quem pertinere deberent; Tandem prefato domino Nankero ad Ecclesiam Vratislauiensem translato, Nos ei gracia dei in onere succedentes et honore, volentes rei percipere veritatem, probaciones super his mandauimus induci. Quibus visis et inductis ac examinatis diligenter, quia nobis constitit simpliciter et de plano, prefatos Prepositum et Conuentum dictas decimas bona fide tanto tempore pacifice et quiete possedisse, cuius contrarij memoria non habetur; Igitur publice tenore presencium confitemur et sentenciando de fratrum nostrorum Capituli videlicet Cracouiensis consenssu pariter et assenssu pronunciamus, Nos et Ecclesiam nostram predictam in prenominatis decimis nichil iuris penitus habere, sed eas ad prepositum et monasterium predictos sine quouis impedimento temporibus perpetuis debere pertinere. Inhibentes districte procuratoribus, venditoribus seu alijs Officialibus nostris, qui pro tempore fuerint, ne se de dictis decimis intromittere debeant quoquomodo, uel eas ausu temerario usurpare. In cuius rei testimonium et euidenciam pleniorem, presentes literas dari mandauimus nostro nostrique Capituli sigillis munimine roboratas. Actum et Datum Cracouie sedecimo kalendas mensis Februarij, Indiccione sextadecima, Anno domini Millesimo Trecentesimo Tricesimo Tercio. Presentibus Honorabilibus et Discretis viris dominis: Magistro Petro Cantore Visliciensi, Nicolao nostro Cancellario, Canonicis Cracouiensibus, Vbislao Canonico Sancti Michaelis, Custode Scarbimiriensi, Venditore nostrarum decimarum, Petro Plebano Ecclesie de *Golocżow* et alijs pluribus fidedignis.

[1]) Oryginalnego dokumentu nie ma. Tekst powyższy zamieszczony jest w Liber Antiquus, na karcie 457.

[2]) *Imbramowice*, wieś parafialna w województwie i powiecie olkuskim, niegdy siedziba zgromadzenia panien premonstatenek, pierwotnie dłubnieńskiem zwanego.

[3]) [4]) *Wierzbie* i *Jelcza*, wsie położone w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie miechowskim, parafii *Tczyca*.

CLII. 1333. die 19. mensis Ianuarii, Cracoviae.
Ianislaus archiepiscopus Gneznensis et Nankerus episcopus Vratislaviensis, conservatores iurium episcopi Cracoviensis, Ivanum praepositum et Nicolaum decanum Gneznenses vicarios suos constituunt [1]).

Ianislaus diuina et apostolice sedis prouidencia Sacrosancte Gneznensis Ecclesie Archiepiscopus et Nankerus eadem gracia Episcopus Wratislawiensis, Conseruatores et Iudices ad infrascripta per Sedem Apostolicam deputati, Venerabilibus viris et fratribus yvano Preposito

Digitized by Google

et Nicolao Decano Gneznensibus Salutem et fraternam in domino caritatem, ac nostris et dicte Sedis mandatis firmiter obedire. Noueritis nos literas Apostolicas non rasas, non cancellatas, non abolitas, nec in aliqua parte sui suspectas, sed prorsus omni suspicione et vicio carentes recepisse in hec verba:

(Sequuntur literae Ioannis XXII. P. M. anno 1329. die 5. mensis Novembris Avinione datae, N. CXLVIII praemissae).

Verum quia Venerabilis frater noster dominus Iohannes Episcopus Cracouiensis, coram nobis constitutus proposuit cum querela, quod nonnulli Clerici, Seculares, Religiosi et laijci quidem possessiones, villas, redditus et fructus, Iura, Iurisdicciones ad mensam ipsius episcopalem et Ecclesiam pertinentes sua temeritate occuparunt, occupant et detinent occupata, in suum et Ecclesie sue Cracouiensis [preiudicium et] grauamen, Super quibus a nobis tanquam Conseruatoribus suis pe[tiuit] instanter iusticie fieri sibi complementum; Nos vero varijs et arduis negocijs Ecclesiarum nostrarum ad presens occupati, hijs exequendis personaliter intendere non valentes, fraternitati vestre et cuilibet vestrum in solidum in premissis et quolibet premissorum per presentes [commi]ttimus vices nostras, donec eas ad nos duxerimus reuocandas. In quorum testimonium et euidenciam pleniorem presentes per manum Sweslai Publici Notarij infrascripti scribi et nostrorum sigillorum munimine cum subscripcione aliorum Notariorum publicorum et testium mandavimus roborari. Actum et datum Cracouie in domo honorabilis viri domini Alexandri Scolastici Wysliciensis et in Caminata ipsius, in crastino beate Prisce virginis, hora quasi sexta, Sub anno Incarnacionis Domini M. CCC. XXXIII. Presentibus venerabilibus viris dominis: Iacobo Custode Cracouiensi, Clemente Scolastico Gneznensi, Magistro Petro Iudice Curie domini Episcopi Cracouiensis, Pascone Canonico Cracouiensi, Boguschone Archidiacono Vneouiensi, Boguschone Cantore et Magistro Andrea Canonico lanciciensi ac alijs multis.

Et ego Sweslaus condam Woyslai de *Swescouicz* Clericus Cracouiensis Dyocesis Imperiali Auctoritate Notarius publicus, premissis Commissioni et alljs omnibus presens unacum prenominatis testibus et subscriptis (s) Notariorum interfui, dictamque literam Apostolicam cum subscripcione aliorum Notariorum de verbo ad verbum nil addendo vel minuendo, vera ipsius domini pape Bulla bullatam, in hanc [publicam] formam de mandato predictorum Conseruatorum redegi mea manu ..... Signoque meo et nomine consuetis signaui in testimonium premissorum.

[1]) Oryginalnego aktu tego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 56, stronicy odwrotnej.

CLIII. 1333. die 8. mensis Augusti, in oppido *Iłża*.
Ioannes Grotonis episcopus Cracouiensis piscinam et molendi-

Digitized by Google

num in opido *Ilża*, cuidam Peczoldo et filio eius Nicolao, ferrifabris confert [1]).

In nomine domini amen. Nouerint vniuersi presentem litteram inspecturi. Quod nos Iohannes diuina et Sedis apostolice prouidencia Episcopus Cracouiensis. Semper ad melioracionem nostre Ecclesie cura peruigili intendentes. redditusque eius et prouentus ampliare pro posse. Piscinam nostram in antiqua nostra Ciuitate *Islża* [2]) alias constructam cum Molendino super eadem olim constructo. de quibus tamen. annis singulis. modica vtilitas. nobis nostreque Ecclesie prouenire solebat prouidis viris Peczoldo. et eius filio Nicolao ferrifabris damus. concedimus perpetuo libere de consensu comuni nostri Capituli et donamus possidendam. exstirpandam. claudendam meatibus aque et obstruendam suis sumptibus. laboribus et expensis. et quocienscumque agger eiusdem Piscine per impetum aque uel per alium quemcumque modum ruptus fuerit et destructus. eundem modo simili suis sumptibus reparabunt. In eadem Piscina licebit eis prendere Pisces tantummodo feriis sextis pro mensa sua. valorem tamen duorum grossorum non excedentes. aliis omnibus Piscibus vsui nostro et nostre voluntati ac nostrorum Successorum reseruatis. Tradimus eciam eis et donamus Molendinum vnius rote super dicta piscina construendum. Si autem ex ipsorum artificio et magisterio duas rotas construent et informabunt ad molendum. tamen vnius et simplicis rote vsu percipiendo et fruendo debent gaudere altera rota absque nostra voluntate speciali et permissione penitus nil molente. Damus eciam eis ferrifabricam ad construendum super predicta Piscina tres rotas continentem. que dum per eos. ab eo tempore quo ad vsus fabricandi redacta fuerit et constructa. infra spacium vnius annj a solucione census plenam et omnimodam eis concedimus libertatem. Nichilominus tamen decem ferramenta integrorum aratrorum nobis dare debent. Racione vero census molendinj in presenti ibidem molentis. infra spacium eiusdem annj quinque fertones nobis soluent. Anno quidem dicte libertatis euoluto. decem ferramenta ad integrum aratrum spectancia. ut prediximus. et tres marcas grossorum pro censu in duobus terminis. videlicet in festo beati Iohannis baptiste medietatem. et in festo beati Martinj residuam medietatem nobis nostrisque Successoribus ac Ecclesie nostre annis singulis dare et soluere sine aliqua occasione et contradiccione tenebuntur. Ortum autem vnum predicte piscine adiacentem eis donamus racione huius, ut sepe dictam Piscinam taliter extirpent quod Sagena in ea possit trahi procul omnibus impedimentis. Predicta vero omnia et singula suprascripta. eis ac ipsorum posteris tradimus libere et donamus in ewm et perpetuis temporibus possidenda. De nostra liberalitate addicientes. quod prefati ferrifabri gaudeant eo iure Teuthonico in omnibus causis ipsorum quo et Ciues nostre Ciuitatis *Islża* gaudent et fruuntur. famuli vero ipsorum quotquot fuerint in predicta fabrica ferri. pro qualicumque causa. non per alium nec per alios quam per nostrum Prouincialem qui tunc pro tempore fuerit. ad suam presenciam euo-

Digitized by Google

cati. eodem iure Teuthonico debent iudicari quociens fuerit opportunum. In cuius rei testimonium sigillum nostrum et nostri Capituli presentibus duximus appendendum. Actum et Datum in *Islza* per manus Absalonis nostri Notarij Canonici Scarbimiriensi VI. ydus mensis Augusti. Anno domini Millesimo CCC. tricesimo tercio. Presentibus nobili viro fratre nostro Comite Goworcone Castellano Radomiensi. et honorabilibus viris Thomcone. et magistro Petro Cantore Wisliciensi. Grothone. Canonicis Ecclesie nostre Cracouiensis. Martino Procuratore nostro Canonico Kelciensi. Gerassio. Zdischone. et Hermanno Capellanis Curie nostre. Wenczlone plebano de *Opol.* et aliis quam pluribus fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy, niegdy opatrzony pieczęcią dziś oderwaną, po której tylko sznurek z pąsowego i żółtawego jedwabiu pozostał.

[2]) *Ilża*, miasteczko w województwie sandomirskiem, obwodzie opatowskim, powiecie soleckim.

CLIV. 1333. die 20. mensis Octobris, *Wisliciae.*
Casimirus rex Poloniae testatur, iuspatronatus ecclesiae s. Michaelis in arce Cracoviensi ad episcopum Vladislaviensem pertinere [1]).

In n[omine domini amen. Kazi]mirus dei gracia Rex Polonie. Notum facimus vniuersis, presentes litteras inspecturis. Quod ius patronatus in [Ecclesia sancti Michaelis in arce Cracouiensi] dyocesis Cracouiensis. tam prepositure. quam aliarum prebendarum in eadem, ad venerabilem in Christo patrem dominum [et dominum Mathiam diuina] prouidencia Episcopum Ecclesie Wladislauiensis. et ad successores [eius pertinebat. Et] licet ad peticionem nostram, discreto [viro domino Sagneo vicecancellario curie nostre] preposituram iam dictus dominus Episcopus graciose [contulerat, attamen . . . . . nominato Sagneo de eadem cedente [uel de]cedente . . . . . dictus dominus Episcopus aut successores eius de sepius dicta prepositura et de alijs prebendis in Ecclesia memorata libere valeat disponere secundum sue placitum voluntatis, Et nos (eum) aut successores eius promittimus constantissime perpetuo in dudum nominatis prepositura et prebendis ullatenus inpedire. In cuius Rei testimonium presentes litteras sibi dari fecimus et nostri Sigilli munimine roborari. Actum et datum in *Wyslicia.* XIII. Kalendas Novembris Anno domini Millesimo Trecentesimo Tricesimo [tercio].

[1]) Oryginał pargaminowy, w skutek wilgoci tak zbutwiały, iż w jednym miejscu wypadł spory kawałek pargaminu, w innem takiż kawałek zupełnie nieczytelnym się stał. Miejsca te zniszczone dotyczą właśnie najważniejszych ustępów, to jest do jakiego kościoła prawo patronatu biskupom kujawskim służyło. Uchyla tę wątpliwość współczesny napis na stronie adresowej: »Ius patronatus prebendarum et dignitatum aput sanctum Michahelem«, z którego się okazuje, iż mowa jest o kościele św. Michała na zamku krakowskim. Potwierdza nas w tem Długosz, który wspomina, że prawo patronatu do tego kościoła biskupom kujawskim służyło. Wreszcie spotykamy w kilka lat później tegoż Siegniewa podkanclerzego pi-

Digitized by Google

szącego się proboszczem wspomnionego kościoła św. Michała na zamku. (Obacz Kodeks dyplomatyczny polski, T. III, str. 204). Stósownie więc do tych skazówek uzupełniliśmy zniszczony tekst biorąc miarę z pisma ile wyrazów w owych zbutwiałych miejscach znajdować się mogło. Tak uzupełnione wyrazy ujęte są w klamry. Przy oryginale wisiała pieczęć, po której tylko pasek pargaminowy pozostał.

CLV. 1334. die 27. mensis Augusti, in villa *Wąchocko.*
Ioannes abbas cum conventu monasterii ordinis Cisterciensis *Wąchoccensi*, Nicolao filio Govorconis, canonico Cracoviensi et Sandomiriensi villam *Polany*, ut eam ad vitae tempora possideat, confert [1]).

In nomine domini amen. Nouerint vniuersi presencium noticiam habituri, Quod nos Iohannes diuina paciencia Abbas totusque Conuentus Monasterij de *Wanchoczsco* ordinis Cisterciensis, consideratis beneficijs nobis et eidem Monasterio nostro per Nobilem virum Gouorconem, bone memorie Castellanum Radomiensem, in multis necessitatibus vtiliter impensis, necnon per honorabilem virum dominum Nicolaum filium suum, Cracouiensem et Sandomiriensem ecclesiarum Canonicum, eidem Monasterio nostro seruiicijs inposterum dante domino inpendendis, quibus permaxime dinoscimur indigere, Ad instanciamque precum Venerabilis in christo patris domini Iohannis diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopi Cracouiensis, nostri fundatoris, predicto Nicolao villam nostram *Polane* [2]) nuncupatam cum omnibus vtilitatibus, prouentibus et redditibus pertinentibus ad ipsam, liberaliter et vnanimi voluntate pro certa summa pecunie quantitate, quam nobis pater suus pro certis necessitatibus Monasterij nostri mutuauit, locamus et concedimus sue vite temporibus possidendam; promittentes ipsum in eiusdem ville possessione nec per nos, nec per aliquam aliam interpositam personam consilio uel auxilio aliquatenus impedire. Ita tamen, quod cum iubente deo prefatum Nicolaum presentem finire contingeret incolatum, eadem villa cum omnibus rebus et animalibus inibi tunc existentibus, sine quauis contradiccione, ad nos et Monasterium nostrum libere reuertetur. In cuius rei testimonium presentes nostris Sigillis mandauimus communire. Datum et Actum in *Wanchoczsco* in Monasterio nostro, VI Kalendas Septembris, Anno Domini M. CCC. Tricesimo quarto.

[1]) Tekst wyjęty z kopii, zawartej w Liber Antiquus, na karcie 215.
[2]) *Polany*, wieś w województwie sandomirskiem, obwodzie i powiecie radomskim, parafii *Wierzbica.*

CLVI. 1335. Lanciciae.
Vladislaus dux Lanciciae et Dobrinensis testatur, Laurentium heredem de *Goślub* probasse, ipsum possidere plenum ius militare in villa praedicta *Goślub* [1]).

In nomine domini amen. Ab humana memoria gesta mortalium faciliter recedunt nisi scriptis autenticis firmiter memorie commen-

Digitized by Google

dantur, Sciant igitur vniuersi tam presentes quam futuri presentem paginam inspecturi. Quia veniens Laurencius heres de *Goslub* coram nobis Wladislao dei gracia duce Lanchiciensi et Dobrinensi et coram nostris baronibus contra comitem Paulum Castellanum Lanchiciensem per personas idoneas et priuilegia hoc ostendit Quia omnia iura que decent militem habet in sua villa que nuncupatur in wlgari *Goslub* [2]) sicut omnes nostre ville habent, Et omnes penas siue emendas in suis kmethonibus qui ibidem sunt in villa, et si capud occideretur de suis kmethonibus in villa siue metis eiusdem ville penam illam que vocatur *Glovne* predictus Laurencius percipiet (illam penam) [3]) Item kmethones in prefata villa nullus iudicet nec palatinus neque castellano (s) nec coram aliquo nostro officiali nec per eorumdem ministerialem debent citari, Et hec acta sunt in Lancicia coram nobis et nostris baronibus, Eapropter presentes sibi scribi fecimus nostrum sigillum appendentes, Presentibus hijs nobilibus, Precslao Thezaurario, bernardo vexilifero dicto brozek, Miroslao tribuno, Streskone filio palatini Iohanne subdapifero, Stephano subuenatore, Anno domini M. C. C. C. XXX quinto, Datum per manus Iohannis notarij curie nostre.

[1]) Przywilej pargaminowy. Pieczęć w zwykłym wosku wyciśnięta zawieszona na pąsowym jedwabnym sznurku, przedstawia tarczę trójkątną z herbem kujawskim. Napis w otoku zatarty.

[2]) *Goślub*, wieś w województwie mazowieckiem, obwodzie łęczyckim, powiecie zgierskim, parafii *Piątek*.

[3]) W oryginale wyrazy »illam penam« tak w nawias wzięte. Zdaje się, iż tem chciał pisarz oznaczyć, że owe wyrazy przez omyłkę tylko napisane, z tekstu wypuszczone być winny.

CLVII. 1335. die 13. mensis Iunii, Cracoviae.

Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis capellam ss. Cosmae et Damiani in ecclesia cathedrali a magistro Martino cantore et canonico Cracoviensi fundandam, decimis quibusdam dotat [1]).

In Nomine domini amen. Quia sacri Canonis testante eloquio ecclesiasticis vtilitatibus desudantes, ecclesiastica dignum est remuneracione gaudere, vt qui se voluntarijs obsequiorum necessitatibus subiciunt iuxta desiderium animi sui dignis prouisionibus consolentur. Proinde Nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Notum facimus vniuersis noticiam presencium habituris, Quod cum venerabilis frater noster in christo dilectus Magister Martinus Cantor et Canonicus Ecclesie nostre, multa obsequia fructuosa nobis et eidem Ecclesie nostre preteritis temporibus impenderit et in futurum dante domino impendere est paratus, et presertim quia nunc speciali deuocione ductus pro fabrica Ecclesie nostre predicte Sexaginta marcas grossorum pragensium largitus est de suis iustis laboribus aquisitas; huiusmodi ergo suorum contemplacione meritorum, necnon humilibus ipsius supplicacionibus annuentes, Capellam in eadem Ecclesia nostra sumtibus et expensis prefati magistri Mar-

Digitized by Google

tini ad honorem omnipotentis dei et sanctorum martirum Cosme et Damiani nunc struendam seu edificandam, hijs decimis ad nostram mensam Episcopalem pertinentibus, scilicet in *Mnyscouauola* [2]) et in libertate episcopali iuxta *Dobronouiczę* [3]) de fratrum nostrorum Capituli Cracouiensis vnanimi voluntate et consensu, dotamus et priuilegiamus, dicte Capelle easdem Et presbitero seu ministro ipsius perpetuo assignantes. Vt autem in remedium salutis nostre et dicti Magistri Martini in eadem Capella iugis memoria perseueret, euagacionis materia proculmota, volumus, statuimus et firmamus irrefragabiliter obseruandum, Quatenus abhac die in antea, quocienscunque vacauerit, nulli alteri conferatur, nisi actu sacerdoti ydoneo de vicariorum Ecclesie nostre numero personaliter residenti, qui per singulos annos in qualibet ebdomada ad altare memorate Capelle secunda et sexta feria missas defunctorum, alias diebus alijs pro deuocione sua impedimento cessante legittimo in virtute obediencie et sub pena Excommunicacionis celebrare et peragere teneatur. Cuiusquidem Capelle prouisio seu collacio, excepta vice prima, in qua dictus Magister Martinus de nostra licencia presentabit, ad nos et successores nostros tantummodo libere pertinebit, premissis condicionibus et (s) inuiolabiliter obseruatis. Datum Cracouie in domo eiusdem Magistri Martini, Idus mensis Iunij, Anno domini M. CCC. XXXV. Presentibus venerabilibus viris dominis: Bodzantha Decano, Petro Scolastico, Iacobo Custode, Cracouiensibus, Nassan Wysliciensi, Petro sancti floriani, Prandotha Scarbimiriensi, Prepositis, Nicolao Cancellario, Petro Iudice Curie nostre et alijs pluribus testibus ad premissa vocatis. In euidenciam vero dicte dotacionis nostrum et Capituli nostri sigilla presentibus sunt appensa.

[1]) Tekst powyższy zawarty w kopii w Liber Antiquus, na karcie 357.

[2]) Zapewne dzisiejszy *Mniszek*, wieś położona w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie kieleckim, parafii *Złotniki*. Obok bowiem leży wieś *Mnichów*, od której nowa osada na wolniźnie zwała się *Mnichowa* lub *Mniszkowa wola*, a następnie skróconym sposobem *Mniszek*.

[3]) *Dobranowice*, wieś w województwie i powiecie krakowskim, parafii *Poborowice*. Lecz owa »libertas episcopi« to jest *Biskupia wola* musiała nazwę swą zmienić, gdyż takiej wsi nie spotykamy w pobliżu *Dobranowic*.

CLVIII. 1336. die 1. mensis Octobris, Cracoviae.

Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis ordinat, ut omnes vicarii ecclesiae cathedralis Cracoviensis in eadem ecclesia singulis diebus diu noctuque psalmos cantent, nec non missas pro defunctis celebrent; iisdemque vicariis decimam de villa *Nowa góra* confert [1]).

In nomine Domini amen. Et si propheta testante omnis spiritus laudare dominum teneatur, specialiter tamen alma mater ecclesia, cuius fundamenta in montibus sanctis consistunt, filios suos et nutrit et exaltat, scilicet Idoneos ministros beneficijs premiando et diuersis extollendo honoribus, vt Deum, a quo bona cuncta fidelibus

Digitized by Google

largiuntur, exemplo eiusdem prophete pro modulo condicionis humane laudum preconijs in omni tempore benedicant et glorificent, deuotis mentibus iugiter venerantes. Nos igitur Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Ecclesie Cracouiensis, vnacum Capitulo nostro, nonnullis admodum arduis negocijs eiusdem Ecclesie prepediti, residenciam personalem facere et officia diuina exequi et implere sicut tenemur non valentes, vt saltem per alios vices nostras in premissis suppleamus, ad euitandam diuine maiestatis offensam et eius graciam ipso largiente promerendam, Cupientes eciam tempore nostro in Ecclesia nostra Cathedrali diuinum cultum non minui sed augeri, cum fratribus nostris ordinamus et facimus in antea tenendum ac inviolabiliter obseruandum: vt omnes et singuli vicarij quo nunquam Canonicorum Ecclesie predicte omnibus horis Canonicis nocturnis pariter etve diurnis, infirmitatis causa vel alio legittimo impedimento cessante, cunctis diebus cum effectu interesse psallentes et cantantes. Et nichilominus quia sancta et salubris est cogitacio pro defunctis exorare, ut a peccatis absoluantur, maxime pro remedijs animarum Domini Boleslai Ducis, qui ecclesiam nostram preclaris priuilegijs dotauit, et Domini Wladislai Regis, cuius corpus in eadem ecclesia requiescit, ac omnium fidelium salute, vigilias IX leccionum et missam defunctorum cottidie, dominicis et dupplicium festiuitatum diebus duntaxat exceptis, dicere et cantare deuote sine intermissione et negligencia qualibet teneantur. verumtamen pium et racioni consonum fore dinoscitur, ut ad spiritualia onera deputati seu electi, preter diuinam mercedem, quam inde merito debent sperare, eciam temporalis subsidij premia subsequntur, totum Offertorium seu oblaciones, quod uel que ad honorem dei et reuerenciam beati Stanislai martiris gloriosi super caput eius in duabus festiuitatibus, scilicet Natalis et translacionis ipsius, a vigilia cuilibet usque ad Octauas inclusiue computando, et id quod super Tumbam seu sepulcrum eiusdem sancti, necnon super Reliquias et altaria aliorum sanctorum in eadem ecclesia quandocumque et quibuscumque diebus ponentur seu offerentur, in quibuscunque rebus consistant, cera et luminaribus pro officio diuino sollummodo exceptis, Decimas quoque in *nouomonte* [2]) Duodecim marcarum grossorum et amplius valentes de mensa nostra episcopali, atque Decem marcas in Zuppis salis singulis annis ad communitatem Capituli nostri pertinentes, eisdem vicarijs et eorum successoribus pro distribucionibus cottidianis faciendis damus et liberaliter assignamus, per eosdem decetero perpetuis temporibus possidendas et tenendas, ac inter se, ut sequitur, iuste et equaliter diuidendas. vt autem predicta diuisio sine dolo et fraude fiat inter ipsos, volumus et mandamus, quod prefati vicarij quolibet anno de Collegio et societate sua duos diuisores fidedignos eligant, qui per Iuramentum, quod procuratoribus Capituli prestare teneantur, omnia et singula premissa et alia ad eorum communitatem spectancia colligentes seruant et custodiant diligenter, quolibet die sibi et socijs in omnibus horis Canonicis et presertim matutinis ac Chorali, defunctorum missis vesperis quoque et vigillijs existentibus, prout

Digitized by Google

sufficere poterit, fideliter diuidentes. Et nichilominus, ut non laborantes non manducent, et ceteri ad diuina officia eo feruencius animentur, quod viderint negligentes et pigros a participacione distribucionum predictarum excludi, diuisoribus qui pro tempore fuerint constituti, precepimus in virtute obedire et sub pena excomunicacionis mandantes, ne illi vel illis vicarijs, qui eciam vnam ex predictis quinque horis, matutinas videlicet ac Choralem et defunctorum missas vesperas quoque et vigilias neglexerint et non interfuerint, eisdem si sine nostra vel Decani licencia petita et obtenta absque racionabili causa absentando, portionem distribucionum illo toto die dare uel facere quoquomodo presumant; de aliarum vero et harum quinque horarum negligencia absentancium vicariorum conscienciam Decani, qui pro tempore fuerit, oneramus. Alioquin contrarium facientes Sentenciam Excommunicacionis maioris ipso facto se nouerint incursuros, et non nisi per nos, aut aliquem alium auctoritate nostra tantummodo Absoluendos. In cuius rei testimonium et euidenciam maiorem nostrum et Capituli nostri predicti Sigilla presentibus sunt appensa. Actum et Data Cracouie in Capitulo generali, in crastino beati Ieronimi, Anno domini M. CCC. XXXVI. Presentibus Honorabilibus viris fratribus nostris: Bodzantha Decano, Iaroslao Archidiacono, Sbigneo preposito, Petro Scolastico, Magistro Martino Cantore, Iacobo Custode Cracouiensibus, Ywone preposito Gneznensi, Clemente Custode Wratislauiensi, Nassanone Wysliciensi, Prandotha Scarbimiriensi, Petro sancti Floriani Ecclesiarum Prepositis, Ottone Sandomiriensi et Magistro Petro Wysliciensi Cantoribus, multisque alijs fidedignis Canonicis Ecclesie dicte Cracouiensis.

[1]) Oryginału archiwum kapitulne nie posiada. Tekst przeto powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 323.

[2]) *Nowa góra*, miasteczko w obwodzie krakowskim, powiecie krzeszowickim.

CLIX. 1336. die 6. mensis Octobris.

Casimirus rex Poloniae commutationem villarum *Woźniki* et *Wadów* cum villis *Morsko* et *Maszkienice* a nobilibus Żegota de *Sieciechowice* et Zavissa de *Suchcice* factam, ratam esse iubet [1]).

(I)n nomine domini amen. Cum diuisiones bonorum coram Regum magnificencia pacte ut plurimum amemoria hominum deciduntur, debent non inmerito scriptis publicis et aminiculo testium fidedignorum perhennari. Hinc est quod Nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie Et terrarum Cracouie. Sandomirie. Syradie. Cuyauie. Lancicie. Pomoranie. dominus et heres. Ad noticiam vniuersorum tam presencium quam futurorum volumus deuenire per presentes Quod Nobiles viri nostri fideles. scilicet Zegotha de *Seczechouicz* et Zauissa de *Suchczicz* in nostra nostrorumque Baronum presencia sunt confessi et publica uoce protestarunt huiuscemodi diuisionem hereditatum siue bonorum ad vxores ipsorum pertinencium racione patrimonij.

Digitized by Google

esse factam. quod pro domina zauisse predicti et eius filijs. willa *wosniki* [2]) nuncupata. sita in terra Siradiensi cum omnibus pertinencijs et ille Sortes in *wadów* [3]). cum decem et octo. iumentis de grege et decem marcis ad hoc grossorum cessit exdiuisione supra dicta. perpetuo habenda et tenenda. Pro parte uero uxoris ipsius Zegothe et eius pueris bona que eis subpetebant in *Morssco* [4]) cum villa dicta *Marskenice* [5]) integra et completa cesserunt et sunt perpetuo deputata. cum omnibus solucionibus fructibus et dominio. secundum quod dicta bona sunt limitata. quam diuisionem et particionem predicti Nobiles et eorum pueri mutuo sibi inuicem confirmarunt. habentes ipsam perpetuo ratam atque firmam Promittentes pure et sincere ipse Zauissa cum suo filio Stanislao nomine prenominatam dominam Zegothe Seczeslauam et eius filios in tactis bonis. inposterum non inpetere neque inpedire. uerbo neque facto. In cuius rei testimonium presentem litteram fieri et nostri sigilli munimine iussimus comuniri. Actum in octaua sancti Michaelis. Anno domini. M. C. C. C. XXX Sexto. Presentibus nostris fidelibus. Sbisscone Cancellario et preposito Iaroslao Archidiacono Cracouiensibus Andrea wenatore Darscone dappifero Crziwosandio Subcamerario Cracouiensibus. Seczeslao dicto Conarski.

[1]) Przywilej pargaminowy. Pieczęć niegdy na pąsowym jedwabnym sznurku wisząca, oderwana.

[2]) *Wołniki*, wieś w województwie kaliskiem, obwodzie sieradzkim, powiecie szadkowskim, parafii *Męka*.

[3]) *Wadów*, wieś w obwodzie krakowskim, powiecie mogilskim, parafii *Ruszcza*.

[4]) *Morsko*, wieś w województwie i powiecie krakowskim, parafii *Witów*.

[5]) *Maszkienice*, wieś w obwodzie bocheńskim, powiecie brzeskim, parafii *Jadowniki podgórne*.

CLX. 1337. die 5. mensis Februarii, Cracoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis ecclesiam parochialem in villa *Chobrzany* fundat, eandemque decimis villarum adiacentium *Gorzyczany*, *Bystrojowice*, *Iachimowice* nec non *Rytowice* dotat [1]).

In nomine domini amen. Saluator humani generis Iesus Christus Dei virtus et sapiencia sanctam ecclesiam catholicam ineffabili prouidencia domum sibi edificans, in ea pro salute populi christiani columnas septem sacramentorum extruxit, quibus fideles sustentati, corroborati et firmati suorum veniam peccatorum in presenti, et tandem largiente domino premia vite consequantur eterne. Proinde nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia episcopus Cracouiensis, Notum facimus vniuersis presencium noticiam habituris, Quod intuitu precum humilium charissimorum nobis in christo Goworconis et Segneui germanorum nostrorum, olim in vita ipsorum nobis directarum, in villa nostra patrimoniali *Chrobrzany* [2]) wlgariter nuncupata ad honorem Dei omnipotentis et viuifice Crucis Christi, ac specialiter in honorem beati Iohannis Euangeliste et sancte Marthe virginis ho-

Digitized by Google

spite domini nostri Iesu Christi ecclesiam per nos personaliter fundatam et demum constructam, vt in ea cultus diuinus iugiter perseueret, decimis villarum *Gorzyczany*, *Bestrzyiowice*, *Iakimowice* ac *Bylowice* [3]) ad nostram mensam episcopalem pertinentibus de fratrum nostrorum capituli Cracouiensis consensu, priuilegiamus et dotamus perpetuo; exnunc possessionem ipsarum eidem ecclesie et Beraconi primo rectori eiusdem ac suis successoribus, qui pro tempore fuerint, liberaliter assignantes. cupientes quoque, vt tenemur ex debito cure pastoralis nobis incumbente, animarum prouidere saluti, que nonnvnquam per eorum rectores propter nimiam distanciam locorum, seu numerositatem populi in sacramentis ecclesiasticis et alijs salutaribus remedijs negliguntur, predictam villam *Chrobrzany* necnon *Iakimowiee*, *Ryłowice*, *Strancow*, *Byssow*, *Ianowice*, *Paliszowice* [4]), *Bystrzyiowice* et *Gorzycany* prefate ecclesie in *Chrobrzany* adiungimus et subycimus iure parochiali villanorum et incolarum earundem presencium et futurorum, rectori ipsius curam et regimen animarum De cetero committimus, ac rectoribus ecclesiarum de *Gozlica* [5]), de *Coprzywnica* [6]) et de *Samborzecz* [7]), qui incolas predictarum villarum iure parochiali spectancium spiritualibus procurarunt, in virtute obediencie districtius inhibentes, ne deinceps villanos seu incolas predictarum villarum ad officia diuina in ecclesijs ipsorum predictis recipiant, nec eis ecclesiastica ministrent sacramenta, metu penarum per constituciones synodales in contra facientes et rebelles salubriter inflictarum. Vt autem ecclesia memorata in *Chrobrzany* a fidelibus Christi deuocius frequentetur, omnibus et singulis, qui solennibus et dominicis diebus eandem beneficia a Deo petituri visitauerint, et eidem ecclesie ad subsidium vel iuuamen manus porrexerint adiutrices, de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli apostolorum ipsius suffragio confisi, quadraginta dies indulgenciarum misericorditer elargimur. In cuius rei euidenciam presentes literas nostro et predicti capituli nostri sigillis appensis fecimus roborari. Actum et datum Cracouie, quarto die Purificacionis s. Marie, anno domini Millesimo Trecentesimo Trigesimo septimo, Presentibus chonorabilibus et discretis viris dominis: Bodzanta decano, Iaroslao archidiacono, Magistro Martino cantore, Sbigneo preposito, Petro scholastico, Iacobo custode, Prandotha preposito Scarbimiriensi, magistro Petro cantore Visliciensi, Iohanne thesaurario nostro, et alijs omnibus prelatis et canonicis, fratribus nobis in Christo dilectis, tunc nobiscum in capitulo congregatis.

[1]) Oryginalnego dokumentu archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Archivi 2, części VIII, N. 5.

[2]) *Chrobrzany*, dziś *Chobrzany*, wieś parafialna w obwodzie i powiecie sandomirskim.

[3]) *Gorzyczany*, *Bystrojowice*, *Jachimowice* i *Ryłowice*, wsie w tymże obwodzie i powiecie, parafii *Chobrzany*.

[4]) *Strączków*, *Byszów*, *Janowice* i *Faliszowice*, wsie w tejże parafii położone.

[5]) *Gołlice*, wieś parafialna w obwodzie i powiecie sandomirskim.

[6]) *Koprzywnica*, miasteczko w obwodzie sandomirskim, pow. staszowskim.

[7]) *Samborzec*, wieś parafialna w obwodzie sandomirskim.

Digitized by Google

CLXI. 1337. die 17. mensis Maii, Slavcoviae.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis venditionem sculte-tiae in villa *Winiary* a Martino filio Mathiae, quondam sculteti eiusdem villae, Ioanni filio Sigfridi de *Radzovice* factam, ratam esse iubet [1]).

In nomine domini amen. Vt obliuionis et negligencie dispendijs propulsis contractuum humanorum iugis memoria perseueret, instrumentorum et scripturarum autenticarum remedium prouidencia sapientum hominum vtiliter est inuentum. Proinde nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, notum facimus vniuersis presencium noticiam habituris, quod cum Martinus filius Mathie, quondam Scolteti ville nostre *Winari* [2]), site iuxta *Pelcznici-am*, villam Msczugij Palatini Sandomiriensis, eandem Scolteciam ad ipsum solum ex paterna successione pertinentem, cum omnibus iuribus, fructibus et vtilitatibus ad ipsam spectantibus, scilicet manso cum dimidio terre, mensure Sredensis, thaberna, mensa panum, macello carnium, molendino cum piscina, duobus ortis ante villam, et tercio circa ipsius thabernam, sitis, tercio denario de iudicijs et omnibus penis ibidem ex iuramentis prouenientibus, tercioque denario de quinque ortis nostris, hijs omnibus et singulis ad dictam Scolteciam pertinentibus, a quibusuis solucionibus, exaccionibus seu collectis, liberis penitus et exemptis, prout ipsemet tenuit et possedit, fideli famulo nostro Iohanni, filio quondam Siffridi de *Radzouicz*, dyocesis Wratislauiensis, pro viginti sex marcis grossorum Pragensium, quadraginta octo grossis pro marca qualibet computando, requisito et habito nostro prius consensu, vendidisset, eademque pecunia sibi per dictum Iohannem fuisset persoluta, idem Martinus personaliter ad nostram accedens presenciam, sponte et libere confessus est et recognouit, se momoratam Scolteciam cum omnibus iuribus, fructibus, vtilitatibus et pertinencijs supradictis, iure hereditario prelibato Iohanni perpetuo vendidisse, et per eundem sibi predictam pecuniam numeratam et persolutam esse integraliter et complete, quibus dictis et propositis coram nobis, prenominatus Martinus mox per exhibicionem capucij sui, ad manus nostras vt moris est presentati, prefate scoltecie et omni iuri quod habuit vel habere potuit in ipsa quoquomodo, vel ad ipsam, pure et simpliciter renunciauit, nichil sibi uel filijs aut successoribus suis quibuslibet iuris in ea reseruando, totum ius eiusdem scoltecie, cum omnibus iuribus et pertinencijs suis, et iure theutonico Sredensi, quo dicta villa *Winari* primitus est locata, resignans et transfferens totaliter in Iohannem supradictum. Nos autem vendicionem, solucionem et renunciacionem predicte scoltecie ratam et gratam habentes, de conssensu fratrum nostrorum Capituli Cracouiensis auctoritate nostra cum predicto iure Sredensi, perpetuo confirmamus, quedam specialia eidem Iohanni intuitu seruiciorum suorum de speciali gracia concedentes, videlicet quod dictam scolteciam donandi, vendendi, commutandi, nostro prius requisito conssensu, plenam habeat potestatem, quem eciam et successores eius legitimos a prestacione et solucione tercij prandij, quod Scolte-

Digitized by Google

tus ibidem nuncijs seu procuratoribus nostris, ter in anno dum iudicia generalia fiunt, dare et soluere tenebatur, graciose liberamus, decetero liberaliter absoluentes, duobus tamen prandijs per kmethones sev villanos sine contradiccione qualibet dandis singulis annis et soluendis. Volumus insuper vt prenominatus Iohannes Scoltetus si per quempiam citatus fuerit in causis secularibus, non alibi respondere teneatur, nisi in villa sua predicta, aut in Curia nostra, septem scoltetis vicinioribus conuocatis, quibus actor de expensis tenebitur prouidere, quicumque autem a iudicio vel sentencia sepedicti scolteti, ad nostram sev alterius cuiuscunque superioris appellauerit audienciam, pena triginta solidorum, salua tamen gracia per eum et scabinos eius, iuxta formam Sredensis iuris puniatur. In cuius rei testimonium presentem literam scribi fecimus, nostri appensione sigilli munitam. Data in *Slaucouia* XVI Kalendas Iunij Anno domini Millesimo Trecentesimo Tricesimo Septimo Presentibus honorabilibus et discretis viris dominis, magistro Petro Cantore Wislicensi, Iohanne de *Cosla*, magistro Bertoldo Archidiacono Lublinensi, Dyrscone Pacoslay Canonicis Cracouiensibus, Nobili viro domino Iacobo fratre nostro Castellano Zarnouiensi, Petro preposito Kylciensi, Stascone procuratore nostro, Petro Plebano, Slaucouiensibus, Voytkone aduocato cum ciuibus nostris ibidem, Hermanno, Wernussio, Swentoslao, Criscone, Hynkone, Iacobo Ianczonis, et alijs multis, Meczslao Burgrauio nostro *Lypouiensi*, necnon Petro de *Geboltow*, Hermano de *Crzescheuicz*, Nicolao de *Symuna* ecclesiarum Plebanis, Nicolao, Iacobo, Capellanis curie nostre, et alijs pluribus testibus fidedignis.

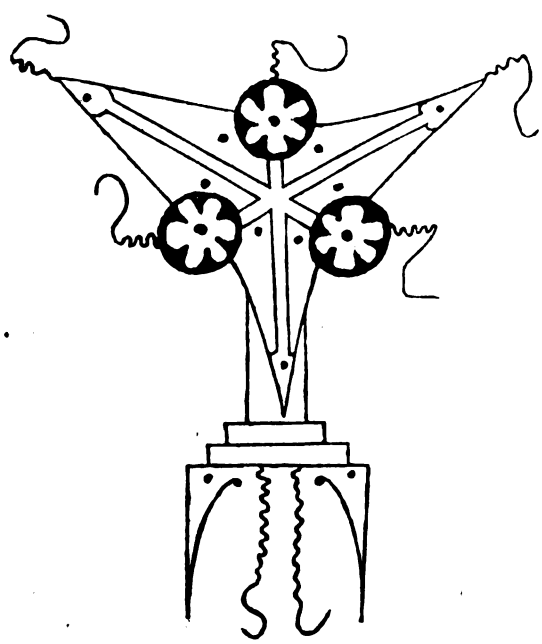

Et ego Theodricus olim Henrici de *Slaucowia* clericus Cracouiensis dyocesis, publicus apostolica auctoritate notarius, predicte vendicioni, empcioni, pecunie solucioni et renunciacioni scoltecie supradicte, ac omnibus alijs, cum prenominatis testibus presens interfui, et ea omnia manu mea scribens, in presenti priuilegio posui et conprehendi nomine meo et signo quibus vtor, consignando rogatus in testimonium premissorum.

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony dwiema pieczęciami, zawieszonemi na sznurkach z czerwonego i zielonego jedwabiu. Obiedwie podługowate w zwykłym wyciśnięte wosku. Pierwsza znana pieczęć Jana Grota biskupa krakowskiego, wyobraża biskupa w siedzącej postawie z pastorałem

Digitized by Google

w lewej, prawą wzniesioną do błogosławieństwa. U góry gotyckie podniebie, u dołu tarcza, w niej herb Rawicz. W otoku napis: S. IOHIS. DEI. GRA. EPI. CRACOVIENSIS. Druga pieczęć opisana przez nas już wyżej przy dokumencie N. XXIX, jest pieczęcią kapituły katedralnej krakowskiej, i ma wyciśnięte odwrocie, którego opis podany przy dokumencie N. LXXV.

[2]) *Winiary*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie miechowskim, parafii *Pałecznica*.

CLXII. 1337. die 24. mensis Decembris, Cracoviae.

Swentoslaus abbas cum conventu monasterii Bresensis, ordinis Praemonstratensis, Cunconi filio quondam Cunczonis scultetiam in villa *Gunów* LX marcis grossorum Pragensium vendit, ut extirpatis silvis colonos ibidem iure Teutonico Nouiforensi gavisuros locet [1]).

In Nomine domini Amen. Cuncta que geruntur in tempore ne simul cum lapsu temporis ab humana memoria elabantur. debent non inmerito litterarum et testium apicibus ad perpetuam rei memoriam sollempniter eternari. Proinde nos Swentoslaus. diuina miseracione Abbas. Nicolaus Prior. totusque Conuentus fratrum Monasterij de *Bresco* [2]). Ordinis Premonstratensis. Cracouiensis dyocesis. notum facimus tenore presencium quibus expedit vniuersis. quod nostri Monasterij facere condicionem cupientes meliorem. nostraque bona in vberiores transformare vtilitates. de vnanimi omnium nostro (s) conssensu et parili voluntate. Viro prouido. Cunkoni. filio quondam Cunczonis Aduocati de *Kouale*. Sculteciam. in villa nostra *Gonow* [3]) wlgariter nuncupata. pro. Sexaginta marcis. grossorum Pragensium. quas ab ipso integraliter et indiminute presentibus nos recongnoscimus recepisse. rite duximus et racionabiliter vendendam. per ipsum Cunkonem et ipsius legittimos successores perpetuis temporibus possidendam. Dantes eidem Cunkoni. ipsam villam nostram *Gonow*. Iure Theuthonico Nouiforensi. cum mensura franconica laneorum. quotquod Lanei siue Mansi in metis et terminis ipsius hereditatis mensurari poterint. locandi plenam et omnimodam potestatem. pro nobis et nostra Aratura. duobus Mansis liberis. cum Curia. et medio Prato. ac medio Gayo. dumtaxat prius exceptis. Damus insuper dicto nostro Sculteto sueque posteritati Sextum Mansum liberum cum Area. et Reliquijs omnium Laneorum. de quo quarta pars Lanei fieri non poterit uel eciam mensurari. et in eisdem Ortulanos locare. aliasque vtilitates sibi. facere. construere et edificare licebit prout ipsius industrie melius et vtilius videbitur expedire. Ceterum residuam partem seu medietatem. Gay. et medietatem. Prati. que metas et gades ville *Camenczicz* [4]) contingit necnon Pratum dictum *Bsecz* quod et sit in mensura ipsius hereditatis ad eum dinoscitur esse deuolutum ipse Cunko perpetuo suis cum successoribus optinebit Preterea. Tabernam. uel. Tabernas. Molendinum. uel. Molendina. Piscinam. uel. Piscinas. seu Piscaturas. Vnum. bancum. Panum. alium. Sutorum. tercium Carnificum. fabrum. Balneum. hec omnia a nobis libera penitus et exempta. dicto nostro Sculteto eiusque successoribus vniuersis. lo-

Digitized by Google

canda. construenda. ac per ipsum pacifice ac quiete possidenda condonamus Demum addicimus. quod predictus Cunko. noster Scultetus. et quilibet suorum successorum. tercium denarium de Iudicijs. tercium eciam de Iuramentis ac de penis omnibus tam Criminalibus. quam alijs. duobus denarijs pro nobis et nostro Monasterio reseruatis temporibus perpetuis quiete pacificeque possidebit. Licebitque sibi et successoribus ipsius vniuersis venaciones auium. et ferarum infra limites et terminos hereditatis nostre prenotate. facere uel [quomodolibet] quando et quociens nullo penitus contradicente sibi videbitur expedire. Habebitque generaliter ipse noster Scultetus et sui Successores. in suis Mansis. Areis. Pratis. atque Gayo. omnes et singulos fructus. redditus. prouentus. vtilita[tes necnon ob]uenciones vniuersas. excogitare. ponere et locare. prout sue placuerit voluntati. Insuper ut eo melius et facilius Scultetus noster sepedictus locare valeat villam nostram *Gonow* sepedictam sibi et Incolis seu inhabitatoribus villam eandem. iam locatis. et in futurum locandis. per tres Annos a data presencium continue computandos. ab omnibus nostris. Solucionibus Collectis. Contribucionibus. seruicijs. Censibus. Angarijs. et preangarijs. plenam damus et tenore presencium omnimodam conferimus. libertatem. Quibus Annis libertatis ut premittitur euolutis. quilibet kmetonum et Incolarum ville supradicte. de quolibet Manso siue Laneo. Decem scotos. vsualium grossorum. in festo Sancti Martini Confessoris. singulis Annis nobis nostroque Monasterio persoluet et dabit dilacione qualibet ammota Prandia uero. que ter in Anno fieri consueuerunt. volumus et decernimus. Vnum Scultetus. et duo villani et Incole facient supradicti. Scultetus autem grossorum vsualium fertonem. pro suo Prandio. et pro duobus Incole mediam Marcam. grossorum eorumdem. temporibus. quibus talia fieri consueuerunt. nobis et nostro Monasterio dare et persoluere omnimode tenebuntur. Eximimus eciam dictum nostrum Scultetum et successores ipsius vniuersos necnon Incolas ville nostre prenotate. ab omnimus et singulis nostris solucionibus. exaccionibus. Collectis. Contribucionibus. seruicijs. Consuetudinibus. Angarijs. et preangarijs Polonicalibus. quocumque modo. et nomine censeantur et ab omnibus alijs Iuribus. Iurisdiccionibus. que predictum Ius Theuthonicum perturbare quomodolibet et molestare consueuerunt. preter hoc. quod quilibet Incolarum ipsius ville. de quouis Manso. singulis annis tria jugera siue mediam diem contradiccione qualibet non obstante nobis tenebitur exarare Preterea nullus nostrum Scultetum. aut quoslibet suos successores ad alterius Iudicij examen. ad nostram tantummodo presenciam citare debebit aut eciam euocare. quo sic euocato. per nos in nostra Curia per Septem eciam Scultetos vicinos ad hoc conuocatos ipse Iudicabitur et sui successores. Sane. dicto Cunkoni nostro Sculteto. aut quibuslibet successoribus eiusdem. ipsam Sculteciam vendendi. commutandi. donandi. et de ipsa quomodolibet disponendi cum persona tamem nobis grata et accepta tenore presencium damus liberam et omnimodam facultatem. In cuius rei testimonium. nostrum et dicti nostri

Digitized by Google

Conuentus Sigilla presentibus sunt appensa. Actum et Datum. Cracouie in vigilia Natiuitatis domini. Sub anno Natiuitatis eiusdem. M. CCC. XXX. Septimo. Presentibus Nobilibus et Discretis viris dominis Misczigneo Castellano Radomiensi. Thomislao Cantore Gneznensi. Swanthcone. Zuppario domini Regis. fratre Iohanne Abbate. Wanchocensi. Ordinis Cisterciensis. Wilczcone Notario Domini Regis Polonie. per cuius manus presens Priuilegium est conscriptum. Wolmanno Viceprocuratore Cracouiensi. Aduocato de *Lobsow*. Stascone Notario terre Sculteto de *Opathcouicz*. et alijs quampluribus fidedignis.

[1]) Dwa oryginały pargaminowe niniejszego aktu posiada archiwum kapitulne. Jeden prawie zupełnie zbutwiały, drugi w stanie cokolwiek lepszym. Opatrzone one były każdy dwiema pieczęciami, snać na sznurkach zawieszonemi, których dziś nie dostaje.

[2]) *Brzesko nowe* i *stare* wsie w województwie i powiecie krakowskim, parafii *Brzesko nowe*, niegdy siedziba klasztoru premonstratenców, zwanego także hebdowskim od wsi *Hebdów*, tuż pod *Brzeskiem* położonej.

[3]) *Gunów*, wieś w obwodzie miechowskim, powiecie i parafii *Szkalmierz*.

[4]) *Kamieńczyce*, wieś w tymże obwodzie i powiecie, parafii *Kościelec*.

CLXIII. 1338. die 17. mensis Iulii, Cracoviae.

Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis, altare s. Vincentii levitae in ecclesia cathedrali Cracoviensi a Petro scholastico et canonico eiusdem ecclesiae institutum, decimis villarum *Stryszowa*, *Kędzierzynka* nec non *Kwapinka* dotat [1]).

In nomine domini amen. Quia sacri Canonis testante eloquio ecclesiasticis vtilitatibus desudantes ecclesiastica dignum est remuneracione gaudere, vt qui se voluntarijs obsequiorum necessitatibus subiciunt, iuxta desiderium animi sui dignis prouisionibus consolentur; Proinde Nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Notum facimus vniuersis noticiam presencium habituris, Quod cum venerabilis frater noster in christo dilectus dominus Petrus dictus Miles, Scolasticus et Canonicus Ecclesie nostre Cracouiensis, multa obsequia fructuosa nobis et eidem Ecclesie nostre preteritis temporibus impenderit et in futurum dante domino impendere est paratus, et presertim quia nunc speciali ductus deuocione, pro fabrica Ecclesie nostre predicte Sexaginta marcas grossorum pragensium largitus est de suis iustis laboribus aquisitas, huiusmodi ergo suorum contemplacione meritorum necnon humilibus ipsius supplicacionibus annuentes, Altare in eadem Ecclesia nostra sumtibus et expensis prefati domini Petri ad honorem omnipotentis dei et sancti Vincencij leuite martyris nunc constructum seu edificatum, hijs Decimis ad nostram mensam Episcopalem pertinentibus, scilicet: *Stroyssowa*, *Quappinauola* et *Canderzinauola* [2]) wlgariter nuncupatis de fratrum nostrorum . . Capituli Cracouiensis vnanimi vuluntate et consensu dotamus et priuilegiamus, easdem dicto Altari et presbitero seu ministro ipsius perpetuo assignantes. vt autem in remedium salutis

Digitized by Google

nostre et dicti domini Petri in eodem Altari iugis memoria perseueret euagacionis materia proculmota, volumus, statuimus et firmamus irrefragabiliter obseruandum, Quatenus ab hac die inantea, quocienscunque vacauerit, nulli alteri conferratur, nisi actu sacerdoti ydoneo de Vicariorum ecclesie nostre numero personaliter residenti, qui per singulos annos in qualibet ebdomada ad altare memoratum per se uel per alium tribus diebus missas defunctorum, alias vero diebus alijs pro deuocione sua impedimento cessante legittimo in virtute obediencie et sub pena Excommunicacionis celebrare et peragere, ac de predictis decimis in reuerenciam solennitatis et cantus in ipsius sancti Vincencij die vicarijs residentibus et cantantibus in predicta Ecclesia nostra, vnam marcam grossorum, et aliam marcam in Anniuersario fundatoris predicti altaris qualibet excusacione semota singulis annis procurare et dare teneatur. Cuiusquidem altaris prouisio seu collacio, excepta prima uice, in qua dictus Dominus Petrus de nostra licencia presentabit, ad nos et successores nostros tantummodo libere pertinebit, premissis condicionibus inviolabiliter obseruatis. In cuius rei testimonium et perhennem memoriam, presentes nostras literas scribi mandauimus et nostro atque predicti nostri Capituli Sigillis iussimus communiri. Actum et datum Cracouie XVI kalendas Augusti, Anno domini M. CCC. XXXVIII. presentibus Honorabilibus viris Dominis fratribus nostris in christo dilectis: Bodzantha Decano, Iaroslao Archidiacono, Sbigneo Preposito, Magistro Martino Cantore, Iacobo Custode Cracouiensibus, Prandota Scarbimiriensi et Petro sancti floriani Ecclesiarum prepositis, Clemente Custode Wratislauiensi, Magistro Petro de *Podgrodzę*, Hancone de *luborzicza* Thesaurario nostro et Michaele de *Dzerzasna* Ecclesiarum plebanis, Adam, Petro et alijs quampluribus Canonicis predicte Ecclesie nostre Cracouiensis.

[1]) Tekst powyższy wypisany z kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 357, stronicy odwrotnej.

[2]) *Strysżowa* i *Kędzierzynka*, wsie w obwodzie bocheńskim, powiecie dobczyckim, parafii *Gdów*. *Kwapinka* przysiołek do *Mierzynia*, w tymże obwodzie i powiecie, parafii *Raciechowice*.

CLXIV. 1338. die 8. mensis Octobris, Cracoviae.

Casimiri regis Poloniae decretum, quo designatio terminorum villae ecclesiae cathedralis Cracoviensis, *Wyciąże* nuncupatae, confirmatur [1]).

In Nomine domi[ni amen. Quoniam summum bonum est] in rebus iusticiam colere, ac sua cuique iura seruare, et in subditos non sinere. quod potesta[tis est fieri, sed quod est equum custo]diri, Nos igitur Kazimirus, dei gracia Rex Polonie, presentibus et futuris, hanc litteram inspectu[ris, Notum facimus vniuersis], Quod pensatis iniurijs atque dampnis ex contiguitate et indistincta permixcione coherencium sibi inuicem her[editatum] plerumque prounientibus, ex qua quidem indistinccione, potencia dominatur et preualet equitati et qui poten-

Digitized by Google

cior est in occupando in iure. pocior esse uidetur, ex quo fit quod successione temporum, iura et dominia debiliorum per infestas potentum occupaciones vsurpantur, et more alluuionis minutatim pereunt et decrescunt, ac demaximo ad minimum frequencius rediguntur, et non minus Honorabilium virorum. Capituli Cracouiensis et specialiter domini Petri Canonici eiusdem et prepositi sancti floriani ecclesiarum frequentibus instancijs inclinati, viris nobilibus et fidedignis, Pribconi Sub Iudici Cracouiensi et Henrico Sub Camerario Sandomiriensi dedimus in mandatis, vt assumpto secum Goscone ministeriali sev Officiali nostro, conuocataque vicinia, et quorum interest prout moris est euocatis, villam seu hereditatem prefati Capituli *Wilczanze* dictam wlgariter, ex omni parte auctoritate Regia limitarent, qui ut premissum est conuocata uicinia et diligenti examinacione in premisso negocio adhibita, hijs eciam qui fuerant euocandi legittime, primo videlicet, secundo et tercio peremptorie per sufficiencia temporum et terminorum interualla euocatis, iuxta uicinie distinccionem, transitum, ostensionem, seu informacionem non obstante absencia quorumdam vicinorum studiosa parte aduersa laboribus et expensis diucius fatigata pro limitacione facienda et reddicione iusticie petente fortiter et instante, villam seu hereditatem prefatam limitibus et gadibus circumferencialiter distinxerunt, prout nos ipsorum super premissis certa atque digna relacio plenius in formauit, quorum ex relacione congnouimus predictos absentes proprie uoluntati et contumacie pocius inniti, quam nostris obedire mandatis uoluisse. Quia uero non dormientibus sed uigilantibus iura subueniunt, Scimus namque, quod eciam citatus iudicialiter in termino [peremptorio com]parere negligens uel contempnens, rem pro qua citatus est vel citatur quantumcunque magna [sit] perdit [penitus et amittit, Vnde et unus]quisque, quod suum est in pace possideat et quiete, limitacionem premissam rite ac racionabiliter [factam, ratam habentes atque firmam, adproba]mus et confirmamus perpetuo, ac irreuocabiliter duraturam. In quorum testimonium [et euidenciam rei pleniorem presentes scribi et] adpensione sigilli nostri iussimus roborari. Actum in Cracouia feria quinta [post octauam sancti Michaelis proxima. Anno domini M.] C. C. C. X. X. X. Octauo, Presentibus hijs Nobilibus nostris Mstigneo Castellano Ra[domiensi, Pribcone Subiudice Cracouiensi, Iascone] Cracouiensi, Henrico Sandomiriensi Sub Camerarijs, domino Michaele Canonico Cracouiensis [Ecclesie, Goscone Officiali uel ministeriali] superius dicto et alijs multis fidedignis. Datum per manus domini Sbignei Prepositi et [Cancellarij Cracouiensis].

[1]) Przywilej pargaminowy tak zetlały, że w nim w dwóch miejscach wypadły dziury. Miejsca zetlałe uzupełnione z kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 301, stronicy odwrotnej. Po pieczęci pozostał tylko sznurek z pąsowego i zielonego jedwabiu. Na stronie adresowej napis współczesny: »Instrumentum super limitacione ville de Wilczenze.«

[2]) *Wyciąże,* wieś w obwodzie krakowskim, powiecie mogilskim, parafii *Ruszcza.*

Digitized by Google

CLXV. 1339. die 12. mensis Maii, Cracoviae.

Capitulum cathedrale Cracoviense annuum proventum sex marcarum grossorum Pragensium de domo lapidea a Iaroslao archidiacono ecclesiae cathedralis aedificata solvendum, ad capellam s. Laurentii martyris, in eadem ecclesia institutam, destinat [1]).

In nomine domini Amen. Vt bona facientes non desinant, sed spe consolacionis ad meliora propensius incitentur, Proinde Nos Capitulum Ecclesie Cracouiensis, Considerantes magne deuocionis affectum venerabilis fratris nostri domini Iaroslai eiusdem Ecclesie Archidiaconi, quem opere manifesto declarauit, Domum solennem lapideam in area Capituli nostri iuxta Ortum fratrum minorum in Ciuitate Cracouiensi edificando, ceteris similia faciendi in exemplum, magnis sumptibus et expensis ad eiusdem ecclesie nostre vtilitatem nonmodicam et honorem, vt premissorum intuitu preter retribucionem eternam ex benignitate fratrum suorum valeat quodammodo consolari, Statuimus et ordinamus Reuerendi patris nostri domini Iohannis diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopi Cracouiensis Auctoritate interueniente et consensu, perpetuis temporibus inuiolabiliter obseruandum, quod quicunque Prelatus vel Canonicus Ecclesie nostre predicte post decessum prelibati domini Archidiaconi iamdictam domum excollacione seu prouisione Capituli inhabitare et tenere voluerit, ille Ecclesie nostre maioris tantummodo vicario presbitero, qui ad regendam et Officiandam Capellam sacti laurencij martiris in eadem Ecclesia per ipsum Dominum Archidiaconum edificatam, per nos fuerit institutus, Sex marcas grossorum pragensium, XL octo grossos pro qualibet marca computando, aut eisdem cessantibus ipsarum valorem, scilicet duas in festo beati Stanislai Mensis Maij, duas vero in festo sancti Michaelis archangeli, et duas in festo Purificacionis beate Marie virginis singulis annis sine contradiccione qualibet persoluere uel dare contempserit aut neglexerit quoquomodo, extunc Sentenciam Excommunicacionis in quolibet dictorum terminorum ipso facto se nouerit incursurum, Absolucione eius satisfactione premissa predicto domino Episcopo et eius successoribus tantummodo reseruata. Si vero aliquo tempore nullus ex fratribus nostris prenominatam domum tenere et predictam pensionem soluere voluerit, extunc liceat Rectori Ecclesie sancti laurencij sepedicta requisita prius Capituli nostri voluntate, eandem domum alteri persone locare, prout sibi melius et vtilius videbitur expedire; sed quod ultra sex marcis acreuerit, Capitulo nostro idem Vicarius presentabit. Preterea si sepedictam domum casualiter destrui vel vetustate consummi in aliquo contingat, prelatus vel Canonicus, qui ex concessione Capituli nostri eandem domum tenebit salua pensione predicta reedificare debebit, quo non valente vel in rebus deficiente, tunc in quolibet casuum predictorum Capitulum nostrum ipsam domum teneatur reformare. In cuius rei testimonium presentes literas prefati domini Episcopi Cracouiensis atque nostro Sigillis duximus roborari. Actum Cracouie IIII.

Digitized by Google

Idus Maij, Anno Domini M. CCC. XXXIX. Presentibus Venerabilibus fratribus nostris ac Dominis: Bodzantha Decano, Sbiscone preposito, Iacobo Custode, Petro Scolastico et alijs Canonicis Cracouiensibus multis.

[1]) Tekst powyższy dla braku oryginalnego dokumentu podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 370, stronicy odwrotnej.

CLXVI. 1339. die 24. mensis Augusti, Sandomiriae.
Pauli iudicis nec non Henrici subiudicis terrae Sandomiriensis decretum, inter Rzechnam relictam Vladimiri de *Bostów* et Ioannem episcopum Cracoviensem de villa quadam *Ieziorko* nuncupata, litem dirimens [1]).

Nos Paulus Iudex a domino Rege in terra Sandomiriensi deputatus, vnacum Henrico Subiudice Sandomiriensi, Recognoscimus vniuersis publice presencium noticiam habituris, tam presentibus, quam futuris, Quod causa, que inter Venerabilem in christo patrem dominum Iohannem diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopum Cracouiensem, super quadam hereditate sua et ecclesie sue nomine *Ieziorko* [2]) ex vna parte, et dominam Rzechnam Relictam Wladimiri condam heredis de *Boscow* [3]) et filium ipsius Pelkam parte ex altera, ab aliquibus temporibus iam retroactis exorta et ventilata fuit coram nobis in Iudicio domini regis Kazimiri, Quiquidem eandem causam filio Gardomiri Andree comiserunt, ipsumque in eadem causa prolocutorem et procuratorem legitimum facientes, qui tandem proponens coram nobis, quod predicta hereditas, quam prenominatus Episcopus violenter detineret, ad dominam et filium suum predictos hereditario Iure pertineret; ad quod probandum terminus eis die tercio sancti Bartholomei in Sandomiria per nos fuit assignatus. quo termino adueniente sepedictus Andreas prefate domine intencionem et filij sui probare non potuit, prout se intromiserat et debebat. Nos vero volentes vnicuique omnis iusticie complementum facere secundum Regni consuetudinem approbatam, ut debemus et tenemur, eandem hereditatem dictam *Iezorco* sepius nominate domine Rzechne et filio suo Pelcze propter negligenciam probacionis ipsorum prolocutoris abiudicauimus, eis et eorum legittimis successoribus de eadem perpetuum silencium inponentes; prenotato autem domino pontifici iam dicto hereditatem sibi et suis successoribus adiudicauimus in perpetuum tenendam, possidendam et habendam, tanquam vero et legittimo possessori, prout expostulat ordo iuris. In cuius rei testimonium et euidenciam pleniorem, eidem domino Episcopo nostras literas dedimus, nostrorum sigillorum appensione consignatas. Acta sunt hec predicto tercio die sancti Bartholomei, in ciuitate Sandomiriensi, Sub Anno domini M. CCC. XXXIX. Presentibus hijs Nobilibus: Iohanne Crziuosandi Subpincerna Sandomiriensi, Nicolao Cantore Wysliciensi, Raphaele Notario eiusdem Iudicij domini Regis, Vito herede de *Iancouicz*, Sdziscone de *Midlow*, Stephano de *Placzcouic* et alijs

Digitized by Google

quampluribus fidedignis eidem Iudicio presidentibus, ac eciam Petro Officiale, qui cause huius fuit executor.

[1]) Wyroku oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst, który powyż podajemy, znajduje się zapisany w Liber Antiquus, na karcie 213.

[2]) *Jeżiorko,* wieś w województwie sandomirskiem, obwodzie i powiecie opatowskim, parafii *Dębno.*

[3]) *Bostów,* wieś w tymże obwodzie i powiecie, parafii *Świętomarz.*

CLXVII. 1339. die 25. mensis Novembris, Sandomiriae.
Pauli iudicis, nec non Henrici subiudicis terrae Sandomiriensis decretum, Ioanni episcopo Cracoviensi villam *Ieżiorko* addicens [1]).

Nos paulus Iudex a domino Rege in terra Sandomiriensi deputatus vna cum Henrico Subiudice Sandomiriensi recognoscimus vniuersis publice presencium noticiam habituris tam presentibus quam futuris. Quod causa que inter venerabilem in Christo patrem dominum Iohannem diuina et apostolice sedis prouidencia episcopum Cracouiensem super quadam hereditate sua et Ecclesie sue nomine *Ieżorko* [2]) exvna parte et margaretam Relictam Thome quondam heredis de *paulow* [3]). parte exaltera ab aliquibus temporibus jam retroactis exorta et ventilata fuit coram nobis in Iudicio domini Regis Kazimiri que quidem eandem causam andree filio Gardimiri quondam commiserat Ipsumque in eadem causa proloqutorem et procuratorem legittimum faciendo. qui Tandem proponens coram nobis quod predicta hereditas quam pronominatus dominus Episcopus violenter detineret. ad dominam memoratam Iure hereditario pertineret. Ad quod probandum terminus eis indie Sancte Katherine in Sandomiria fuerat assignatus. quo termino aduenient sepedictus andreas prefate domine intentionem probare non potuit. prout de causa intromiserat et debebat Nos vero volentes vnicuique omnis Iusticie facere complementum. Secundum regni consuetudinem approbatam vt debemus et tenemur eandem hereditatem dictam *Ihezorko* sepius nominate domine margarethe propter negligenciam probacionis ipsius proloqutoris abiudicauimus sibi et suis legittimis successoribus deeadem perpetuum silencium inponentes. prenominato autem domino pontifici jam dictam hereditatem sibi in futuro successoribus adiudicauimus in perpetuum possidendam. tenendam et habendam. Tamquam vero et legittimo possessori prout expostulat ordo juris. Incuius Rey testimonium et euidenciam pleniorem. Eidem domino Episcopo nostras litteras dedimus nostrorum sigillorum appensione consignatas. Acta sunt predicto die beate Katherine quo supra in Ciuitate Sandomiriensi Sub Anno domini M. C.C.C. X.X.X. Nono. presentibus hijs Testibus domino Iacobo Castellano zarnouiense. Alberto. Thezaurario Regis herede. de *Bechow.* Goworcone de *Iancouicz.* Lassota de *przeswod.* Sulcone herede de *Bidczin.* Iaworone de *Kaczic* herede. potrassio officiali qui fuerat cause exsecutor. Data. per manus Raphaelis Scriptoris Iudicij terrestris.

Digitized by Google

[1]) Przywilej pargaminowy, nieco zetlały, opatrzony niegdy dwoma pieczęciami, po których tylko rzemyki pargaminowe pozostały.
[2]) *Jeziorko,* wieś w województwie sandomirskiem, obwodzie i powiecie opatowskim, parafii *Dębno.*
[3]) *Pawłów,* wieś parafialna w tymże obwodzie i powiecie.
(Obacz także dokument poprzedzający N. CLXVI).

CLXVIII. 1339. die 27. mensis Novembris, in villa *Uszew.*
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis decimam duorum mansorum in villa *Mystków*, et unius mansi in villa *Kunów*, Nicolai advocati Sandecensis propriorum, ecclesiae s. Nicolai *Mystcoviae* confert [1]).

Nouerint vniuersi presencium noticiam habituri, Quod Nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Inspectis fidelibus seruicijs, que nobis et Ecclesie nostre vir Prouidus et Discretus Nicolaus Aduocatus Sandecensis impendit et inposterum impendere est paratus, Decimam nostram per Duos Mansos, quos in *Mislcow* [2]), et per vnum Mansum, quem in *Cunow* [3]) villis, suis aratris proprijs colit, vel sui inposterum excolent successores, Ecclesie sancti Nicolai ibidem in *Mislcow* addimus graciose et donamus, per Rectores eiusdem Ecclesie, qui pro tempore fuerint, libere et pacifice percipiendam. Ita tamen, quod idem Aduocatus et sui successores racione gracie predicte modo facte diligenciam et operam maiorem, quam potuerint, singulis annis apponent ad extorquendos et exigendos census nostros decimales, quos nobis cultores agrorum Ciues eiusdem Ciuitatis soluere et prestare tenentur. In cuius rei euidenciam presentibus nostrum sigillum est appensum. Actum et Datum in *Vsswa*, V Kalendas Decembris, Anno domini M. CCC. XXXIX. Presentibus honorabilibus et discretis viris Dominis: Magistro Petro plebano de *podgrodze*, Thomcone de *Morsko*, Nicolao Cantore Wisliciensi, Magistro Bertholdo de *Camen*, Canonicis nostris Cracouiensibus, Gregorio subpincerna Curie nostre Custode Scarbimiriensi, Iohanne Hildebrandt procuratore nostro Sandecensi et alijs quam pluribus testibus fidedignis.

[1]) Dokumentu oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst przeto podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 104.
[2]) *Mystków,* wieś parafialna w obwodzie i powiecie nowosądeckim.
[3]) *Kunów,* wieś w tymże obwodzie i powiecie, parafii *Mystków.*

CLXIX. 1340. die 5. mensis Februarii, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae capellam Assumptionis s. Mariae in ecclesia cathedrali Cracoviensi a se fundatam, duobus marcis annuis de teloneo Cracoviensi nec non decimis villarum *Szczepanowice, Słomniki, Nagnojowice* et *Winiary* dotat [1]).

In nomine domini amen. per felices actus humanos fructus perhennes carpiuntur, dum mater Ecclesia nouis ornata dotibus a re-

Digitized by Google

generatis populis adoratur. Igitur tam presens nouerit (etas) quam futura, Quod nos Kazimirus dei gracia Rex polonie, qui ex merito legalitatis munificencias matris Ecclesie adaugere pro nostris viribus decernentes, vt nostris temporibus ipsa mater Ecclesia in cultu diuino aucta, felicibus incrementis tranquilla deuocione letetur, Nosque ab uberibus consolacionis eius saciati perhenniter exultemus. Itaque Capellam fundacionis nostre in honorem gloriose assumpcionis sancte marie in corpore Ecclesie nostre Cracouiensis Kathedralis sitam dote adornantes, damus, donamus et firmamus domino Nicolao de *wyerczycow*, cui primum contulimus Capellam prenotatam, eiusque succedaneis annis singulis temporibus perpetuis semper in quibuslibet quatuor temporibus, duas marcas grossorum annuatim percipiendas in nostro Theloneo Cracouiensi, vendicione eiusdem Thelonei non obstante. Sic quod cum ipsum Theloneum vendiderimus, ante omnia hij qui Theloneum emerint, semper possessori dicte Capelle duas marcas predictas, ut premissum est, soluent in quibuslibet quatuortemporibus, et soluere sint astricti. Nosque cultum diuinum pro defunctis et viuis ibidem instaurare volentes cum effectu, Exnunc decimam et decimas post aratra in *Szczepanowin* et *Slumnyky*, in *nagnoyouicze*, in *Vinarj* [2]) iungimus Capelle prenotate; quasquidem decimas possessor eiusdem Capelle habeat perpetuo singulis annis eas percipiens, a nobis vero et a nostris successoribus in expensis et vna ueste anno quolibet imperpetuum procuretur. Nichilominus successores nostros communiter et diuisim omnes reali iure astringimus ad obseruacionem huius nostre donacionis, contrarios ira iudicis eterni ferientes, super eos gloriosa virgine maria supplicit implorata. Hec igitur omnia eterne memorie commendantes, nostro regio insignio iussimus perhennarj. Actum Cracouie die beate Agathe uirginis, Anno domini M. CCC. quadragesimo. presentibus his Nobilibus nostris: Spicimiro Castellano, Mistigneo palatino, Sbigneo preposito et Cancellario, Iaroslao Archidiacono Cracouiensibus, petro Noszal Sandomiriensi, andrea Radomiensi Castellanis, et alijs multis fide dignis. Datum per manus Cancellarij prenotati.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada; tekst powyższy wyjęty jest z kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 392.

[2]) *Szczepanowice* i *Słomniki*, wsie w obwodzie i powiecie miechowskim; pierwsza w parafii *Niedźwiedź*, druga parafialna. *Nagnojowice* w ślad Długosza wieś w parafii *Dobczyce;* dziś wszelako ta miejscowość nie istnieje. Wreszcie *Winiary*, wieś w obwodzie bocheńskim, powiecie wielickim, parafii *Dziekanowice*.

CLXX. 1341. die 14. mensis Maii, Avinione.

Benedictus XII. P. M. privilegium ecclesiae cathedrali Cracoviensi a Boleslao Pudico duce Cracoviae et Sandomiriae, Cracoviae anno 1255 impertitum et *Beszoviae* eodem anno publicatum, ratum esse iubet [1]).

Benedictus episcopus seruus seruorum dei. Ad perpetuam rei memoriam. Licet ea que pia fiunt Principum tam ecclesijs quam

Digitized by Google

earum personis largitione concessa salubriter firma credantur stabilitate persistere, nichilominus tamen illa ut stabilius firmitate perpetua perseuerent, apostolice confirmationis munimine roboramus. Exhibita siquidem nobis pro parte Venerabilis fratris nostri Iohannis Episcopi Cracouiensis petitio continebat, quod dudum recolende memorie Boleslaus Cracouie et Sandomirie Dux omnes villas Capituli Cracouiensis ecclesie concessit plena imperpetuum libertate gaudere, decernens ut omnes liberi homines eiusdem Capituli, coloni et inhabitatores ipsarum villarum eandem libertatem haberent que ascripticijs sacre sedis Cracouiensis ab antiquo fore noscebatur indulta, et per ipsum Ducem eciam roborata. Ita quod ydem Coloni et habitatores, utpote liberi homines dicti Capituli ab eiusdem Ducis et posterorum suorum ac Palatinorum et Castellanorum et quorumlibet Iudicum tunc presentium et futurorum iudicijs imperpetuum prorsus essent immunes et liberi a *Strosa* et *Stan*, *Pauocz*, et alijs seruitutibus, ac solutionibus ordinarijs et extra ordinarijs quocumque eedem nomine censerentur, *Preuod* militari excepto, quos idem Dux uoluit dominorum suorum dumtaxat utilitatibus et seruicijs perpetuo mancipari, Prout hoc in patentibus litteris sigillis dicti Ducis appensione munitis, quarum tenorem de uerbo ad uerbum presentibus inseri fecimus plenius continetur. Quare pro parte dicti Episcopi nobis extitit humiliter supplicatum, ut premissa omnia et singula apostolico fulcire munimine dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati concessionem et decretum predicta rata et grata habentes ea auctoritate apostolica ex certa scientia confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Tenor autem dictarum litterarum talis est.

(Sequitur privilegium Boleslai ducis Cracoviae et Sandomiriae, Cracoviae die 18 mensis Maii anno 1255. impertitum, Beszoviae vero die 5. mensis Septembris, eodem anno publicatum, quod supra N. XLIII. praemittitur).

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinione II Idus Maij Pontificatus nostri Anno Septimo.

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony ołowianą bulą papieża Benedykta XII, zawieszoną na sznurku z pąsowego i żółtego jedwabiu. Na zakładce po stronie prawej napis: »Pro A. Ver. A. de Lauatis.» Ogłoszony drukiem w Theinera: Monumenta historica Poloniae, T. I, N. DLXIII, str. 431.

CLXXI. 1341. die 14. mensis Maii, Avinione.

Benedictus XII. P. M. privilegium ecclesiae cathedrali Cracoviensi a Boleslao Pudico duce Cracoviae et Sandomiriae anno 1258. die 13. mensis Iunii, in colloquio iuxta Sandomiriam habito impertitum, ratum esse iubet [1]).

Benedictus episcopus seruus seruorum dei. Ad perpetuam rei memoriam. Hijs que ecclesijs ecclesiasticisque personis pro earum

Digitized by Google

libertatibus et immunitatibus pia dispositione fidelium liberaliter conceduntur libenter adicimus apostolici muniminis firmitatem, ut intemerata consistant perpetuo que nostro fuerint presidio communita. Exhibita siquidem nobis pro parte Venerabilis fratris nostri Iohannis Episcopi Cracouiensis petitio continebat, quod dudum recolende memorie Boleslaus Cracouie et Sandomirie Dux de maturo consilio et consensu Militum suorum decreuit et promisit omnes libertates et priuilegia quelibet per eum alias et Duces Cracouie et Sandomirie predecessores suos ecclesijs et personis quibuscunque concessa perpetuo inuiolabiliter obseruare, ac nichilominus ommissa et neglecta seu etiam immutata a nonnullis predecessoribus suis supplere ac etiam reformare uolens ecclesie Cracouiensi ceterisque Collegiatis secularibus et religiosis ac alijs quibuslibet ecclesijs in suo dominio constitutis, certas libertates concessit videlicet ut in villis possessionibus ac prouentibus et quibuslibet bonis suis acquisitis et imposterum quocunque titulo acquirendis ab omni seruicio, seruitute, angaria, uexatione, telonio, solutione, collecta et exactione generalibus, uel specialibus quocunque nomine censeantur, necnon a iurisdictione omnium Castellanorum, Palatinorum et quorumlibet Iudicum ab ipso Duce et successoribus pariter et nobilibus suis forent perpetuo penitus libere et exempte. Voluit etiam dictus Dux, quod Episcopus et Capitulum Cracouiense, totusque clerus a qualibet expeditione intra uel extra terminos ipsius Ducis essent perpetuo liberi et exempti, ita quod de villis, possessionibus, et alijs bonis suis ecclesiasticis ad expediciones personaliter ire, uel aliquos homines mittere minime tenerentur, excepto dumtaxat quod tempore incursus subiti Litwanorum idem Episcopus de Kylciensi et Tarsensi Castellanijs homines suos ad expeditionem mittere teneretur, quos quidem et alias Castellanias olim eidem ecclesie Cracouiensi per predecessores dicti Ducis concessas ab omni alia exactione seruicio seruitute angaria, uexatione, statione, solutione, exactione, collecta, thelonio et jurisdictione, generalibus uel specialibus quocunque nuncupentur nomine, dictus Dux a se ac successoribus suis, atque Castellanis Palatinis et Iudicibus quibuscunque uoluit esse perpetuo liberas et exemptas, ita quod dictus Episcopus in eis ducali et Militali iure gauderet in uenando, piscando et alia quecunque uellet faciendo que predecessores eiusdem ducis olim facere consueuerant cum omni iure, dominio, et honore ac nichilominus idem Dux iura et stationes que in eisdem Castellanijs sibi et suis successoribus in signum dominij reseruauit per suum priuilegium relaxauit, prout hec omnia et singula in eodem priuilegio sigilli autentici eiusdem Ducis appensione munito, cuius tenorem de uerbo ad uerbum presentibus inseri fecimus plenius continetur. Quare pro parte dicti Episcopi nobis extitit humiliter supplicatum, ut premissa omnia et singula apostolico fulcire munimine dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati decretum, promissiones, concessiones, uoluntates et ralaxationem predicta, rata et grata habentes ea auctoritate apostolica ex certa sciencia confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Tenor autem dicti priuilegij talis est.

Digitized by Google

(Sequitur privilegium Boleslai ducis Cracoviae et Sandomiriae, in colloquio iuxta Sandomiriam anno 1258. die 13. mensis Iunii habito impertitum, quod supra N. LIX. praemittitur).

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis dei, et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinione II Idus Maij Pontificatus nostri Anno Septimo.

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony ołowianą bulą papieża Benedykta XII, na konopnym sznurku uwieszoną.

Drugi tegoż przywileju oryginał znacznie zniszczony, opatrzony jest również ołowianą bulą papieża Benedykta XII, lecz na pasmie pąsowego i żółtego jedwabiu zawieszoną. Tekst ogłoszony drukiem w Theinera: Monumenta poloniae historica, T. I, N. DLXII, str. 430.

CLXXII. 1342. die 20. mensis Februarii, Cracoviae.

Casimirus rex Poloniae Ioanni episcopo Cracoviensi villam *Sokolniki* confert, oppido vero *Szkalmirz* privilegium iuris Teutonici, quali civitas Novum forum regebatur, largitur [1])

In nomine domini amen. Vere dignum et iustum est, vt ad laudem et gloriam Regis regum omnia bona temporalia deuocione sincera tribuantur, a quo non solum potestas seculi, sed eciam bona cuncta presencia et eterna fidelibus misericorditer largiuntur. Proinde Nos Kazimirus deigracia Rex Polonie, cognoscentes ab eius miseracione huius Regni gubernacula suscepisse, per quem Reges regnant et principes dominantur, ad Honorem ipsius et sui cultus augmentum suorumque comodum ministrorum, Consideratis eciam attente fidelibus et vtilibus seruicijs, que nobis Venerabilis in christo pater dominus Iohannes Episcopus Cracouiensis, nuper prompta exhibuit voluntate pro nostris et Regni nostri certis negocijs [apud] sedem Apostolicam personaliter laborando, et nunc exhibet assidue consilijs et auxilijs nobis assistens opportunis; premissorum cupientes suam retribucionem condignam honorare et consolari personam eius exigentibus meritis, sibi et Ecclesie sue Cracouiensi villam nostram, que *Sokolnyki* [2]) wlgariter appellatur, et opidum seu Ciuitatem ibidem nouiter locatam, que *Sokolow* est nuncupata, sitas iuxta fluuium *Nidziczam* prope Scarbimiriam, cum omnibus fructibus, redditibus, iuribus et vtilitatibus, ad ipsas et ad nos hactenus pertinentibus, exnunc donamus et conferimus Iure hereditario per ipsum dominum Episcopum et successores suos perpetuis temporibus habendas et possidendas, meliorandas et locandas, Iure polonico vel Theutunico pro libito sue voluntatis. Volentes ut deinceps eadem villa et Opidum ac Incole ipsius easdem libertates et Iura habeant, quas habuerunt et habent alie Ciuitates et ville Ecclesie Cracouiensis. et ut hec nostra donacio inuiolabilis perseueret, nec vllis possit querelis uel calumpnijs hominum imposterum violari, declaramus auctoritate regia in prefata villa *Sokolniki* filios et heredes condam Alberti dicti *Nosdrak* nullum

Digitized by Google

Ius habuisse nec habere posse in futurum; non obstante, quod eandem villam pater noster clare memorie olim predicto Alberto concesserat tempore vite sue duntaxat tenendam. quequidem donacio personalis non transiens ad heredes ipsius, extincta est cum persona. propterquod nos dudum filijs et heredibus dicti Alberti perpetuum silencium super eadem villa imposuimus et imponimus in hijsscriptis. Sed quia per locacionem iam dicti Opidi *Sokolow* nomine nostro factam, Opidum Scarbimiriense [3]), in quo antea diebus Sabbatis forum esse consueuerat ab antiquis, ex vicinitate Opidi fuit et est quasi totaliter desolatum et desertum, in dampnum ecclesie Scarbimiriensis Sancti Iohannis, Cuius patronus Episcopus Cracouiensis existit, Nos volentes ex plenitudine Regie potestatis, quod minusiuste factum fuerat, liberaliter emendare, exnunc damus et concedimus eidem Opido seu Ciuitati Scarbimiriensi et Ciuibus ac Incolis et habitatoribus ipsius Ius Theutunicum Nouifori, quod Sredense wlgariter nominatur, Ius quoque Ciuitatis et Ius fori vendendi et emendi in ipsa quaslibet res necessarias vsui hominum ac alia omnia et singula, que predictum Ius Theutunicum exigit et requirit. Liceatqe Preposito Scarbimiriensi, qui pro tempore fuerit, in eodem Opido uel Ciuitate vti pleno Iure dominij, ipsamque regere et disponere, prout sibi expediencius et vtilius videbitur Iure Theutunico supradicto. Vt autem prefatum Opidum seu Ciuitas Scarbimiriensis comodius locari et reformari, ac quiecius in suo statu decetero et Iuribus valeat conseruari, ipsam cum pertinencijs suis, ac omnes Ciues et Incolas eius presentes et futuros de gracia speciali exemimus et liberamus perpetuo ab omnibus Iudicijs, vexacionibus et Iuridicionibus polonicis, tam nostris Regalibus, quam Castellani et Palatini Cracouiensis, ac aliorum omnium Palatinorum, Castellanorum, Iudicum et Subiudicum nostrorum, et a quibuscumque Citacionibus et infestacionibus eorumdem. Si citati fuerint pro homicidijs, furtis vel quibuscumque causis ad nostram vel Castellani aut Palatini Cracouiensium, seu cuiuscumque alterius Castellani, Palatini, Iudicis vel Subiudicis Iudicium, Ad instanciam cuiuscumque aut quorumcunque aduersariorum suorum, predicti Ciues Scarbimirienses minime respondere tenentur, nec obhoc, quia Iudicium nostrorum Castellanorum uel Palatinorum aut Iudicum predictorum recusauerint, aliqua pena puniantur, nec coram aliquo eorum presens priuilegium teneantur exhibere, nisi coram nobis, vel cui hoc specialiter duxerimus committendum. In omnibus autem causis Ciuilibus vel Criminalibus quibuscumque coram Aduocato vel Iudice suo, quem ibidem prepositus Ecclesie Scarbimiriensis deputauerit seu constituerit, memorati Ciues de se querulantibus respondebunt Iure Theutunico Sredensi predicto, et per eundem Iudicem suum, si deliquerint, pro debitis puniantur. Sivero dictus Aduocatus et Scabini Scarbimirienses alicui coram ipsis agenti vel querulanti iniuriam fecerint, vel in reddenda iusticia fuerint negligentes, extunc liceat iniuriam passo uel per eos grauato ad Iudicium domini Episcopi Cracouiensis recurrere et prouocare, vbi idem Aduocatus et Ciues Scarbimirienses vel quilibet eorum non alio, nisi suo Iure Theutunico iudicentur, sicut iudicantur

Digitized by Google

homines habitatores in Ciuitatibus, Opidis et villis Ecclesie Cracouiensis simili Iure Theutunico locatis. Vt autem hec nostra donacio et omnia ac singula premissa robur obtineant perpetue firmitatis, presens privilegium per manum Pribislai Scriptoris nostri scribi et nostri sigilli appensione mandauimus roborari. Actum Cracouie feria quarta Quatuortemporum post dominicam qua Inuocauit decantatur, Anno domini M. CCC. XLII. Presentibus: Andrea Wisliciensi, Iacobo Zarnouiensi, Castellanis, Ottone Polonie, Iacobo Siradiensi, floriano lanciciensi Cancellarijs, Nicolao Dapifero Sandomiriensi, Iohanne Cracouiensi et henrico Sandomiriensi Succamerarijs, Hermano Archidiacono lanciciensi et procuratore nostro tunc generali, ac alijs multis fidedignis. Datum per manus domini Sbignei Prepositi Cracouiensis et Cancellarij Aule nostre.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 76, stronicy odwrotnej.

[2]) *Sokolniki*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie miechowskim, powiecie i parafii *Skalmirz*. Lecz *Sokołowa* nigdzie w pobliżu nie ma, snać świeża lokacya się nie utrzymała.

[3]) *Szkalmirz*, miasto powiatowe w województwie krakowskiem.

CLXXIII. 1343. *Slavcoviae.*

Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis cuidam filio Heinmanni silvam *Chełm* dictam confert, ut eadem silva extirpata colonos ibi locet, privilegio iuris Teutonici Szredensis gavisuros [1]).

In nomine domini amen. Vt contractuum humanorum iugis memoria perseueret, Instrumentorum siue scripturarum remedium sagacitate hominum vtiliter est adinuentum. Proinde Nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis Notum facimus vniuersis presentium noticiam habituris, quod cupientes fructus et redditus bonorum et possessionum ecclesie nostre ampliare et ad vtilitatem redigere meliorem siluam nostram *Chelm* wlgariter nuncupatam inter *Martini Porambam* et *Goloczol* [2]) villas sitam, Prouido viro . . .'. . . . . filio Heynmanni vitreatoris de Oppauia damus et tradimus extirpandam, locandam et ad culturam agrorum redigendam, villamque inibi, inqua ipsum perpetuum Scoltetum facimus, iure theutunico Sredensi locandam, triginta mansos siue laneos franconicos continentem, de quibus idem Scoltetus duos mansos ab omni censu et solucione liberos [pro se retinebit et . . . . . pro] pascuis ville, vnam thabernam liberam tercium denarium de iudicijs prouenientem cum heredibus et successoribus suis legittimis perpetuis temporibus obtinebit, omnibus alijs fructibus et redditibus qui tempore succedente in predicta hereditate quoquomodo fieri et haberi poterint, nostro et successorum nostrorum dominio penitus reseruatis. Ita tamen, quod infra decem annos infrascriptorum viginti annorum libertatis dictus Scoltetus solus iudicio (s) et iudicabit omnes causas, penas percipiens ab eisdem,

Digitized by Google

post decursum quorum decem annorum extunc immediate procuratorem nostrum ter in anno mettercium cum generalia iudicia fient recipiet et decenter in expensis procurabit. Vt autem predicta silua facilius et cicius valeat extirpari omnibus et singulis colonis et villanis, qui se in dicta silua locabunt siue locauerint a solucione census et decime infra viginti annorum spacium a data presencium continue computandorum plenam et omnimodam concedimus libertatem, quibus annis libertatis elapsis omnes coloni sev villani in hereditate predicta sic locati de quolibet manso per dimidiam marcam, viginti quatuor grossos bohemicales continentem, sev valorem huiusmodi grossorum nobis aut successoribus nostris semper in festo beati Martini confessoris et decimam omnium frugum manipulatim more patrie singulis annis soluere ac duo iugera camporum nostrorum vnum ad hyemem et aliud ad estatem arare et excolere sine contradictione tenebuntur, et alia omnia et singula seruicia nobis et successoribus nostris inpendent et inpendere teneantur, ad que predictum ius Sredense colonos villarum obligat et astringit. Damus eciam sepedicto Scolteto [eiusque] successoribus eandem Scolteciam si voluerit vendendi, donandi, commutandi [et alie]nandi nostro tamen consensu et voluntate prius requisita. Si vero idem Scoltetus dictam villam [infra viginti an]nos vt premissum de culpa sua uel negligencia [non extirparet nec locaret] extunc eadem Scoltecia cum omnibus iuribus supradictis ad nos et ad Ecclesiam nostram [reuerti debet absque ulla] eiusdem Scolteti siue cuiuscumque alterius [contradiccione]. In cuius rei testimonium presentem litteram scribi mandauimus nostri appensione sigilli munitum. Datum in Slauc[ow .....] Anno domini M. CCC. XLIII. [presentibus honorabilibus] et discretis viris dominis ac Nobili viro Iacobo Castellano Zarnouiensi, magistro Cantore Cracouiensi ..... Cracouiensibus, Iohanne de Radomske Canonico [Wisliciensi .....] Custode sancti Egidij, Stanislao procuratore Slaucouiensi, et alijs multis fidedignis.

[1]) Oryginalnego przywileju archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyż podany zamieszczony jest w potwierdzeniu biskupa Bodzanty z r. 1352 w dniu św. Agaty wydanem, które niżej pod tymże rokiem zamieszczamy. Dokument Bodzanty atoli jest bardzo zetlały i uszkodzony, tak iż wiele miejsc stało się zupełnie nieczytelnemi. Miejsca te oznaczamy kropkami, niektóre zaś z nich, które ze sensu uzupełnić się dały, ujęliśmy w klamry i wypełniliśmy dla lepszego zrozumienia rzeczy.

[2]) Oznaczenie przytoczonych tu miejscowości natrafia na pewne wątpliwości. Dwie są bowiem *Poremby*, położone w dwóch przeciwnych kierunkach od *Głogoczowa*, wsi parafialnej obwodu wadowickiego, powiatu myślenickiego, mianowicie *Marcyporemba*, położona o mil trzy w kierunku północno-zachodnim, a mogąca brzmieniem swojem przypominać *Porembę Martini*, tudzież *Poremba dólna* położona w obwodzie bocheńskim, powiecie dobczyckim, parafii *Trzemeśnia*, o mil dwie od *Głogoczowa* w kierunku południowo-wschodnim. Między *Głogoczowem* a *Marcyporembą* nie ma miejscowości *Chełm* zwanej, lub choćby inną podobną nazwę noszącej; natomiast między *Porembą dolną* a *Głogoczowem* mniej więcej w połowie drogi leży wieś *Chełm*, tuż pod *Myślenicami* i do parafii myślenickiej należąca. Zachodzi atoli co do identyczności tej wsi *Chełm* ta wątpliwość, dla czego w przywileju ku oznaczeniu jej położenia nie użyto miejscowości tak

Digitized by Google

wydatnej jak *Myślenic*, tuż obok leżących, (które w XIII już wieku były gródkiem, a w XIV miały swoje kopalnie), zamiast *Głogoczowa*, który niczem zresztą się nie odznaczał. Ta okoliczność nasuwałaby domysł, iż *Marcyporemba* czyli *Poremba Marka*, a wspomniana w przywileju powyższym *Poremba Marcina* są miejscowości identyczne; wieś zaś *Chełm* może swoją pierwotną nazwę zatraciła. Lecz z pewnością twierdzić tego nie możemy.

CLXXIV. 1343. die 31. mensis Octobris, Avinione.

Clemens VI. P. M. decano Opoliensi mandat, ut Segneum, Iacobum nec non Witconem heredes de *Grębosz̨ów* ad restitutionem villae *Kozłów* praeposito ecclesiae Wisliciensis compellat [1]).

Clemens episcopus seruus seruorum dei. Dilecto filio . . Decano ecclesie Opoliensis Wratislauiensis diocesis Salutem et apostolicam benediccionem. Sua nobis venerabilis frater noster . . Episcopus Cracouiensis petitione monstrauit, quod licet villa *Coslow* [2]) uulgariter nuncupata Cracouiensis diocesis ad Prepositurам ecclesie Wisliciensis dicti diocesis pleno iure spectare noscatur, et Prepositi eiusdem ecclesie qui extiterunt pro tempore prefatam villam tanquam ad dictam Prepositurам pleno iure spectantem tenuerint, et possederint pacifice et quiete a tempore cuius contrarij memoria non existit, tamen Segneus clericus, Iacobus et Witko quondam Wlostegij de *Gramboschow* filij laici dicte diocesis, falso asserentes predictam villam ad eos communiter pertinere, Nassan Smylonis Prepositum eiusdem ecclesie super hoc petendo villam eis adiudicari predictam coram . . Iudice secularis Curie Wisliciensis predicte diocesis de facto fecerunt ad iudicium euocari idemque Iudex in huiusmodi causa procedens de facto prefatam villam eisdem clerico et laicis per diffinitiuam sententiam adiudicauit de facto cuius sententie pretextu prefati clericus et laici villam ipsam occuparunt et detinent occupatam percipiendo fructus ex ea. Quare prefatus Episcopus nobis humiliter supplicauit, ut prouidere super hoc predicte Prepositure de oportuno remedio dignaremur. Cum igitur sententia a non suo Iudice lata de iure non teneat, discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatinus si est ita, sententiam ipsam sicut iustum fuerit denuncians non tenere, prefatos clericum et laicos ad restituendum eisdem Preposito et Prepositure villam predictam cum fructibus exinde perceptis per censuram ecclesiasticam appellatione remota compellas. Testes autem qui fuerint nominati si se gracia odio uel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellas ueritati testimonium perhibere. Datum Auinione II Kalendas Nouembris, Pontificatus nostri Anno Secundo.

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Klemensa VI, na konopnym sznurku uwieszoną. Na zakładce po stronie prawej napis: B. de Sabadello. Na wierzchu napis z XIV wieku: »Commissio contra Segneum quondam Regis vicecancellarium et fratres suos«.

[2]) *Kozłów*, wieś w obwodzie tarnowskim, powiecie żabieńskim, parafii *Grębosz̨ów*.

Digitized by Google

CLXXV. 1343. die 14. mensis Novembris, Cracoviae.
Iaroslai archiepiscopi Gneznensis decretum de decimis novalium in territoriis Biecensi et Zmigrodensi [1]).

Nos Iaroslaus dei gracia sancte Gneznensis Ecclesie Archiepiscopus. Notum facimus vniuersis presencium noticiam habituris. Quod cum inter Venerabilem fratrem nostrum dominum Iohannem Episcopum Cracouiensem, et Arnoldum ceterosque Canonicos ecclesie sancti Floriani in Suburbio Ciuitatis Cracouiensis consistentis super decimis noualium in Beycensi [2]) et Smigrodensi [3]) territorijs coram nobis et Magnifico Principe domino Kazimiro Rege Polonie Illustri baronibusque suis quedam controuersia fuisset oxorta, ad quam sopiendam predictus dominus Episcopus exhibuit quoddam instrumentum domini Ianislaij felicis memorie predecessoris nostri, ipsius et Nauogij de *Morauicia*, Spicimiri, Sandonis, militum, ac Magistri Petri doctoris decretorum et Clementis Scolastici Gneznensis sigillis sigillatum, cuius tenor talis erat.

(Sequitur decretum arbitrale Ianislai archiepiscopi Gneznensis de anno 1330, quod supra N. CXLIX praemittitur).

Quo quidem instrumento perlecto et exposito wlgariter domino Regi et Baronibus suis, omnes vnanimiter contenta in eo rata habentes et grata, laudauerunt et approbauerunt. Spicimirum Castellanum Cracouiensem, Iuonem prepositum Gneznensem et Ottonem Cancellarium Polonie ad videndas et distinguendas nouas villas ab antiquis in territorijs supradictis destinarunt. In quorum omnium testimonium et memoriam deinceps fine duraturam, Nos predictum instrumentum transsumi mandauimus, et nostri sigilli appensione muniri. Actum et datum Cracouie XVIII Kalendas Decembris. Anno domini M. CCC. XLIII. Presentibus Spicimiro Castellano, Ymbramo Palatino Cracouiensibus, Petro Sandomiriensi, Warsio Woynicensi, Iacobo Zarnouiensi, Iohanne Radomiensi, Castellanis, Sbigneo preposito et Cancellario Cracouiensi, Ottone Cancellario Polonie et alijs pluribus fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony niegdy pieczęcią, po której tylko sznurek jedwabny pąsowego i stalowego koloru pozostał.
[2]) *Biecz*, miasto powiatowe w obwodzie jasielskim.
[3]) *Żmigród*, miasto powiatowe w tymże obwodzie.

CLXXVI. 1344. die 29. mensis Iunii, Cracoviae.
Bartholomaeus abbas et conventus monasterii Calvi Montis ordinis s. Benedicti, nec non Hanco dictus Romanek consul Cracoviensis, hortum prope ecclesiam s. Nicolai Cracoviae iacentem cum domo in platea s. Crucis sita commutant [1]).

In nomine domini amen. Nouerint vniuersi presentes inspecturi, Quod nos frater Bartholomeus diuina miseracione abbas monasterij Calui Montis, quod wlgariter *Lysiec* vocitatur, vna cum conuentu

Digitized by Google

domus eiusdem, ad melioracionem domus eiusdem amplitudinem procul dubio sperantes prouenire ac presertim opitulamine cum domino, nostrum hortum circa ecclesiam sancti Nicolai iacentem ante ciuitatem Cracouiensem liberum penitus ac in totum discreto viro ac famoso domino Hanconi dicto Romancowi Consuli Ciuitatis prenominate, liberisque ipsius ac succedaneis vniuersis per modum commutacionis dedimus iure hereditario in perpetuum possidendum, pro domo ipsius in platea circa sanctam Crucem seu Hospitale situata, quam quidem similiter domus nostra prenotata perpetuo debebit iure ciuili perpetuo possidere. Insuper antefatis domino Hanconi et successoribus eiusdem premissum hortum vendere, donare, commutare, atque quomodolibet alienare licebit pro ipsorum omnimoda voluntate, et nobis ac monasterio nostro supradicto similimodo supradictam domum viceuersa. In quorum omnium testimonium atque robur sigillum nostrum ac eciam conuentus nostri presentibus duximus appendenda. Actum et datum in Cracouia, in festo Apostolorum Petri et Pauli sanctorum, anno domini Millesimo Trecentesimo quadragesimo quarto. Presentibus honorabilibus viris dominis: Laurencio cantore ecclesie sancti Floriani, Nicolao canonico ecclesie Sandecensis, ac notario excellentissimi Polonie Regis, Wilckone notario eiusdem etc. fide dignis.

[1]) Archiwum kapitulne nie posiada oryginalnego wyroku. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Archivi 2, części IX, N. 71.

CLXXVII. 1344. die 1. mensis Octobris, Cracoviae.

Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis duo altaria, que in capella ecclesiae cathedralis Cracoviensis in honorem s. Ioannis evangelistae et s. Marthae hospitae fundaverat et consecraverat, decimis villarum *Zakrzów*, *Zakrzowice*, *Batowice* nec non *Szczepanowice* dotat [1]).

In nomine domini amen. Cum iuxta prohetam omnis homo, qui pro modulo fragilitatis sue in via peregrinacionis huius constitutus, laudare dominum teneatur, quem laudant Angeli et sancti eius iugiter in excelsis. Proinde nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, sincera deuotione cultum diuinum in Ecclesia nostra Cathedrali ampliare summopere cupientes, in ipsa ad laudem et gloriam omnipotentis dei, aquo bona cuncta fidelibus largiuntur, Capellam construentes decoram, duas aras seu Altaria dedicauimus in eadem: Vnum in honorem sancti Iohannis apostoli et Euangeliste, Aliud vero in honorem sancte Marthe hospite care saluatoris nostri iesu cristi. Quibusquidem altaribus et personis, que ad ea officianda fuerint institute, fructus et redditus infrascriptos, Videlicet Allodium siue agros cum decimis ibidem super fluuium *Viszlam* sitos, quos ab hermanno dicto de *Brega* Ciue Cracouiensi extirpatos et excultos redemimus pro ducentis Marcis grossorum pragensium, in duas partes diuidentes equales, Vnam partem et deci-

Digitized by Google

mam in *Zakrzow ʒakrzow* [2]) villa Sororum de *Sthanyathky*, et per aratrum nostrum in *Bathouicze* [3]) et ortum ultra Ecclesiam sancti Nicolai prope muros Ciuitatis Cracouiensis, altari sancti Iohannis, Aliam uero partem eorumdem agrorum cum decima in *Szczepanouicze* [4]) et per aliud aratrum nostrum eciam in *Bathouice* altari sancte Marthe consensu Capituli nostri donauimus, tradimus et assignamus perpetuis temporibus duraturos; Renunciantes sponte et libere omni iure, quod in agris et decimis predictis nomine mense Episcopalis hactenus habebamus. Et ut in eisdem Altaribus officij diuini famulatus frequentius domino impendatur, Altaristis eorumdem euagationis materia subtracta statuimus, hoc onus ipsis exnunc imponentes, quod quilibet eorum [qui] sacerdos non fuerit, infra annum a tempore collationis sibi facte numera[ndo] in gradum sacerdotij legittimo impedimento cessante promoueri teneatur, residenciam in ibi faciens personalem; Nisi excausa rationabili ..... residentia cum ipsis uel altero ipsorum per nos aut successorem nostrum fuerit dispensatum. Si autem in gradum Sacerdotij, ut premissum est, infra annum Neglexerit promoueri, ambo uel alter eorum extunc a Iure, quod in eisdem altaribus seu prebendis habebant, cadant ipso facto, alijs personis idoneis per nos uel successorem nostrum libere conferendis. Verum quia onus recusare non debent, qui rerum comoda consequuntur, volumus et statuimus hoc perpetue seruandum, Quod quilibet altarista predictorum circa altare suum singulis ebdomadis in uirtute obedientie et pena excomunicacionis istas missas: feria secunda in utroque altari pro defunctis, fferia quarta de sancto nicolao in uno et in alio de sancta martha, fferia quinta de sancto spiritu et de sancto Stanislao, fferia sexta de sancta cruce et pro defunctis, Sabbatho de maria uirgine et de sancto Iohanne Ewangelista, die dominico de Sancta Trinitate et dominica occurrente, nisi duplicia festa in predictis diebus occurrant, a celebracione dictarum missarum propter solennitatem festiuitatum merito sint excusati. Sed si quis eorum infirmitate uel alio impedimento legittimo fuerit prepeditus, ipsas per alium presbiterum uel presbiteros celebrarj faciat et explerj, alias sententiam excommunicacionis se nouerint incursuros. Inquorum omnium testimonium et euidentiam pleniorem, nostrum nostrique Capitulj Sigilla presentibus sunt appensa. Datum et actum Cracouie Kalendis Octobris, anno domini Millesimo tricentesimo quadragessimo quarto. presentibus Venerabilibus et discretis viris dominis: Bodzantha Decano, Magistro Petro Cantore, Iacobo Custode et alijs Canonicis et fratribus nostris Cracouiensibus, tunc in Capitulo congregatis.

[1]) Oryginalnego nadania archiwum kapitulne nie posiada. Tekst, który powyż podajemy, znajduje się zapisany w Liber Antiquus, na karcie 387. b. lecz karta ta jest nieco zetlała, w skutek czego niektóre miejsca odczytane być nie mogły.

[2]) *Zakrzów* i *Zakrzowice*, wieś w obwodzie bocheńskim, powiecie niepołomickim, parafii *Bodzanów*.

[3]) *Batowice*, wieś w obwodzie krakowskim, powiecie mogilskim, parafii *Raciborowice*.

Digitized by Google

[4]) *Szczepanowice*, wieś w obwodzie i powiecie krakowskim, parafii *Niedźwiedź*.

CLXXVIII. 1344. die 3. mensis Octobris, Avinione.
Clemens VI. P. M. Ioanni episcopo Cracoviensi, ut quedam bona testamento legare possit, dat facultatem [1]).

Clemens episcopus seruus seruorum dei. Venerabili fratri Iohanni Episcopo Cracouiensi Salutem et apostolicam benedictionem. Quia presentis uite conditio statum habet instabilem, et ea que uisibilem habent essenciam, tendunt uisibiliter ad non esse, tu hoc salubri meditacione premeditans, diem tue peregrinationis extremum dispositione testamentaria disideras preuenire. Nos igitur tuis supplicationibus inclinati, ut de bonis tuis undecunque non per ecclesiam seu ecclesias tibi commissis alias tamen licite acquisitis que ad te pertinere omnimode dinoscuntur testari libere ualeas ac de bonis mobilibus ecclesiasticis tue dispositioni seu administrationi commissis que tamen non fuerint altaris seu altarium ecclesiarum tibi commissarum ministerio seu alicui speciali earundem ecclesiarum diuino cultui seu usui deputata necnon et quibuscunque bonis mobilibus, a te per ecclesiam seu ecclesias licite acquisitis, pro decentibus et honestis expensis tui funeris et pro remuneratione illorum qui tibi uiuenti seruiuerint, siue sint consanguinei siue alij iuxta seruicij meritum moderate tamen disponere et erogare. et alias in pios et licitos usus conuertere possis, prius tamen de omnibus predictis bonis, ere alieno et hijs que pro reparandis domibus seu edificijs consistentibus in locis ecclesiarum uel beneficiorum tuorum culpa uel negligentia tua seu tuorum procuratorum destructis uel deterioratis, necnon restaurandis alijs iuribus earundem ecclesiarum seu beneficiorum ex culpa uel negligencia supradictis, deperditis, fuerint oportuna deducas, plenam et liberam fraternitati tue auctoritate presentium concedimus facultatem. Volumus autem ut in eorundem ecclesiasticorum dispositione bonorum iuxta quantitatem residui erga ecclesias a quibus eadem percepisti te liberalem exhibeas, prout conscientia tibi dictauerit, et anime tue saluti uideas expedire. Datum Auinione V Nonas Octobris, Pontificatus nostri Anno Tertio.

[1]) Dokument pargaminowy opatrzony ołowianą bulą papieża Klemensa VI, na konopnym sznurku uwieszoną. Na zakładce po stronie prawej napis: A. Demerij. Na stronie wierzchniej zaś u brzegu: »Bulla Clementis Pape per quam licencia testandi Iohanni Episcopo Cracouiensi concessa est«.

CLXXIX. 1345. die 20. mensis Decembris, *Radloviae*.
Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis Barthconi de *Zaborowie* silvam quandam *Łososina* nuncupatam confert, ut ea extirpata villam ibidem iure Teutonico, quod Szredense dicitur, locet [1]).

IN nomine domini amen. Ne ea que aguntur in tempore simul

Digitized by Google

labantur cum tempore, necesse est ea reponi sub ligna testium, aut scripture presidio perhennari. Hinc est quod Nos Iohannes. diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Notum facimus vniuersis presentem litteram seu paginam inspecturis, quod dilecto nobis Barthconi de *Zaborowe* exhibitori presencium nostras et ecclesie nostre mericas et siluas. *lossosyna* [2]). vulgariter nuncupatas, pro XXIIII. mansis iure Sredensi seu Nouifori, quod idem est, locandas, vt episcopatus nostri condiciones et redditus emendentur nostris temporibus, tradidimus isto modo, quod eidem Barthconi Scolteciam, duos mansos a censis liberos, molendinum si fieri potest vnius rote liberum, Thabernam liberam, tercium denarium de penis iudiciorum, damus et concedimus maturi habita deliberacione consilij, sibi suisque posteris et successoribus quibuscumque legitimis, hereditario iure in locacione predicta perpetuo possidenda. Vt autem eo facilius et comodius predictas mericas et siluas extirpare valeat et locare, libertatem sibi et omnibus vniuersaliter quos ad locacionem prenominatarum mericarum secum adduxerit, damus per XVIII annorum spacium a data presencium computandum, ita tamen quod post huiusmodi locacionem et libertatem expletam, nobis ac nostris successoribus decimam manipulatim in campis more patrie de semine cuiuslibet grani et fertonem grossorum bohemicalium. XII. grossos, pro quolibet fertone computando, semper in festo sancti Martini, nomine census, missales annonas ecclesie parochiali de quolibet manso annuatim dare et persoluere sine briga et absque difficultate qualibet teneantur. Eciam idem Scoltetus et eius villani, nostrum Nuncium vel procuratorem ter in anno recipere et procurare debent honorifice in expensis, quum generalia iudicia fuerint facienda, seu prouincialia prout est moris, hoc adiecto quod quilibet villanorum predictorum duo iugera mensurata, vnum ad hyemalia, alterum uero ad estiualia, singulis annis colere teneantur, et vniuersaliter memorati villani omnia et singula facient ad que eos dictum Ius Sredense obligat et astringit. Si autem locacio nostra per eiusdem Barthconis desidia infra illius libertatis annos completa non fuerit, extunc presens priuilegium nostrum nullius momenti existere iudicamus. In cuius rei testimonium, nostrum et Capituli nostri Cracouiensis sigilla presentibus duximus appendenda. Actum et data in *Radlow*. XIII. Kalendas Ianuarij. Anno domini. M. CCC. XL. quinto, Presentibus Honorabilibus et discretis viris, dominis, Bodzanta decano, Magistro Petro Cantore, Nicolao Custode Ecclesie nostre, Magistro Bertholdo de *Camen*, Cantore Wisliciensi, Nicolao procuratore nostro Canonicis nostris Cracoviensibus, Petro Scolastico, Nicolao Zauische, Iohanne de *Radomske* Canonicis Ecclesie Wisliciensis, ac Gregorio Canonico Sandomiriensi, et Rectore Ecclesie de *Woynicz*, et alijs multis testibus fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy, mocno zetlały, opatrzony niegdy jedną pieczęcią, po której tylko rzemyk pargaminowy pozostał. Z wierzchu współczesny napis: Priuilegium super siluis et mericis in *lossosyna*.

[2]) *Łososina*, wieś w obwodzie i powiecie sądeckim, parafii *Jakubkowice*.

Digitized by Google

CLXXX. 1346. die 28. mensis Ianuarii, *Sandeciae.*

Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis Hinczconi de *Słowików*, canonico ecclesiae Wisliciensis, scultetiam in villa *Zapniów* confert [1]).

In nomine domini amen. Quoniam ea que aguntur in tempore, simul labuntur et thabescunt cum tempore, nisi scriptis autenticis cum adminiculacione testium perhennentur ad perpetuam memoriam posterorum, Proinde Nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, notum cupimus fore vniuersis tam presentibus, quam futuris, quod consideratis probitatis meritis, et fidelibus seruicijs, que nobis et Ecclesie nostre fidelis noster Hynczka de *Slouikow*, Canonicus Ecclesie Wisliciensis, quondam Sandecensis, nunc autem Slaucouiensis procurator, vtiliter impendit et adhuc impendere non thabescit, eidem Scolteciam in villa nostra. *Zapnow*, wlgariter nuncupata, inter *Vswam* Ciuitatem, *Radostonis Porambam*, *Bessadky* et *Zawadam* [2]), villas nostras, sitam, quam dudum sibi iure theutonico Sredensi seu Nouifori dedimus ad locandum, graciose donamus, ipsumque Scoltetum legitimum in eadem locacione facimus per presentes, tali apposita condicione, quod in locacione ville predicte limites et fines laneorum ipsius ville noue, vltra fines laneorum Ciuitatis Vsuensis et aliarum villarum nostrarum circumadiacencium predictarum nequaquam extendat, nec ad agros qui dicuntur *Pissarzoui lany*, sibi racione Prebende Wisliciensis per Nos graciose ad tempora vite sue concessos, ipse vel quilibet suus legitimus successor Scoltetus aliquem habeat respectum, qui quidem lanei post obitum dicti Hynczce ad mensam nostram Episcopalem libere reuertentur, sed silua intermedia dumtaxat in locacione predicta sit contentus. Racione uero locacionis predicte ville *Zapnow*, dicto Hyncze et suis successoribus legitimis, damus duos mansos liberos, Thabernam liberam et molendinum liberum ab omni census nostri solucione. Decimam tamen de mansis Scoltecie predictis, Rectori Ecclesie de. *Vswa.* de omnibus frugibus, more patrie persoluet, Tercium eciam denarium de iudicijs prouenientem habebit, duobus pro nobis reseruatis. Vt autem premissa locacio facilius fieri valeat, omnibus et singulis Kmethonibus et villanis, qui se in dicta villa locauerunt, a tempore locacionis iam vndecim annis euolutis, adhuc nouem annis alijs, a data presencium continue computandis, a solucione census et decime damus et concedimus plenam et omnimodam libertatem, quibus elapsis et expletis racione census annui, qui in festo beati Martini solui consueuit, de quolibet paruo manso per duodecim, de magno uero per sedecim grossos bohemicales et decima omnium frugum more patrie nobis nostrisque successoribus dare et soluere, sine contradiccione tenebitur, Nuncium insuper vel procuratorem nostrum ter in anno, quando generalia iudicia consueuerunt exerceri recipient, et in expensis decenter procurabunt. Ad omnia eciam et singula memorati Scoltetus et Kmethones, nobis et successoribus nostris tenebuntur implenda, ad que ipsos ius Sredense seu

Digitized by Google

Nouifori reddit obligatos. Vt autem in premissis dicto Hynczce reddamur magis liberales, eidem dictam Scolteciam donandi, vendendi, commutandi, vel alio quouis modo alienandi, damus plenam licenciam nostra tamen ad hoc accedente voluntate et consensu. In cuius rei euidenciam nostrum fratrumque nostrorum, Capituli Cracouiensis, sigilla presentibus sunt appensa. Data *Sandecz* per manum Nicolai, scriptoris Curie nostre, V. Kalendas Februarij. Anno domini M. CCC. XL. sexto, Presentibus Honorabilibus et discretis viris, dominis, Magistro Petro Cantore, Iohanne Thezaurario nostro, Dersislao, Pacoslaij de *Strozisch*, Nepote nostro, Canonicis nostris Cracouiensibus, Iohanne procuratore nostro Sandecensi, Nicolao, Zauische de *Mlyni*, Iohanne de *Radomske*, Canonicis nostris Wisliciensibus, Gregorio Canonico Sandomiriensi et plebano Ecclesie de *Woynicz*, ac alijs multis testibus fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy mocno zetlały, opatrzony niegdy dwiema pieczęciami, zawieszonemi na sznurkach z pąsowego jedwabiu. Z tych pierwsza tylko pozostała, wyciśnięta w czerwonym wosku, mianowicie pieczęć Jana Grota, biskupa krakowskiego, opisana już wyżej przy dokumencie N. CLXI.

[2]) Miejscowości tu przytoczone *Uszew*, *Poremba Radosta* dziś *Poremba dólna*, *Biesiadki* i *Zawada wielka*, leżą tuż obok siebie w obwodzie bocheńskim, powiecie brzeskim; lecz pomiędzy niemi ani też nigdzie w pobliżu nie ma miejscowości noszącej nazwę *Zapniów* lub podobną.

CLXXXI. 1346. die 12. mensis Iulii, Cracoviae.

Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis testatur, Rynerium Rynerii hereditatem quandam sitam prope villam *Luborzyca*, magistro Petro cantori Cracoviensi XL marcis grossorum Pragensium vendidisse [1]).

In nomine domini amen. Quoniam vt docet experiencia efficax rerum magistra memoriam perpetuat et contractus roborat remedium scripturarum, Proinde nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, notum facimus vniuersis et singulis presencium noticiam habituris, quod veniens ad presenciam nostram Rynerius Rynerij, sponte confessus est et recognouit publice, se vendidisse totam partem sev porcionem suam hereditatis et possessionis, quam habebat ex successione paterna iuxta villam nostram *Luboricam* [2]), Scilicet medietatem omnium agrorum, medietatem pratorum, medietatem molendini, aream, domum et ortum, piscinam vero totam et alias omnes vtilitates, quas possedit et tenuit ibidem, Honorabili viro magistro Petro Cantori nostro Cracouiensi pro quadraginta marcis grossorum Pragensium, XLVIII. grossos pro qualibet marca conputando, quibus dictis et propositis mox idem Rynerius, deponens capucium suum, ad manus nostras tradidit, renuncians omni proprietati, iuri et dominio quod habuit actenus in eadem hereditate, nichil sibi uel pueris aut successoribus suis iuris et vtilitatis in ipsa decetero reseruando, Clemente fratre suo vterino tunc presente et hijs

Digitized by Google

consenciente expresse, qui pro se aliam medietatem obtinet in dicta hereditate omnium predictorum, preter piscinam, in qua et ad quam prefatus Rynerius dixit ipsum Clementem nullum ius vel vtilitatem habere, et insignum huiusmodi vendicionis et renunciacionis dictus Rynerius dedit et presentauit eidem Cantori quoddam priuilegium Fulconis Episcopi Cracouiensis predecessoris nostri, super dicta hereditate confectum. Nos autem vendicionem et empcionem ac renunciacionem predictas ratas habentes et gratas, auctoritate nostra approbauimus et approbamus in hijs scriptis, assignantes et assignari mandantes memorato Cantori omnium premissorum et aliorum que ipsemet Rynerius uel progenitores sui ibidem tenuerunt et habuerunt, possessionem corporalem, quibus propositis et expeditis dictus Cantor in eodem loco coram nobis supradictam pecuniam XL marcarum grossorum Pragensium prenominato Rynerio in quodam sacco simul tradidit et assignauit, quam ipse Rynerius recipiens ad manus proprias dixit et recognouit iam se habere, sibique numeratam et solutam esse integraliter et complete per dictum Cantorem totam summam et quantitatem pecunie pro hereditate supradicta, iuxta ordinacionem habitam inter ipsos. In quorum testimonium et memoriam perpetuam nos ad peticionem ipsius Cantoris presentem litteram sev Instrumentum per Theodricum Notarium publicum sibi scribi mandauimus et nostri appensione sigilli muniri. Actum et datum Cracouie quarto ydus Iulii. Anno domini Millesimo Trecentesimo Quadragesimo sexto. Presentibus Honorabilibus viris ac discretis dominis, Iacobo Scolastico Cracouiensi, Clemente Custode Wratislauiensi, Nicolao Custode Cracouiensi, Prandotha preposito Scarbimiriensi, Iohanne Archidiacono Sandomiriensi, Canonicis Cracouiensibus, Petro Scolastico Wislicensi, Gregorio Rectore ecclesie Woynicensis, Hinczka procuratore nostro Slaucouiensi, Iohanne de *Obichow* altharista ecclesie nostre kathedralis, magistro Iohanne hospitalis sancti spiritus in Cracouia et alijs pluribus fidedignis.

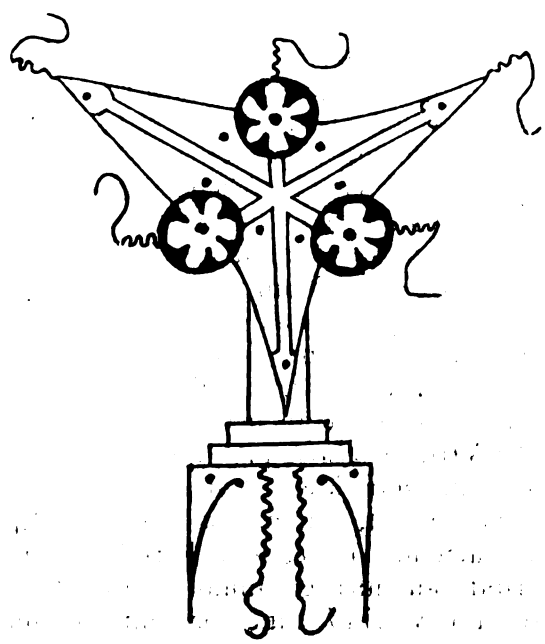

Et ego Theodricus Henrici de Slaucouia clericus Cracouiensis dyocesis, publicus apostolica auctoritate Notarius, vendicioni, empcioni, renunciacioni et pecunie tradicioni ac omnibus alijs supradictis, cum prenominatis testibus presens interfui, eaque omnia manu propria scribens et in hoc presenti Instrumento conprehendens nomine et signo consuetis signaui, rogatus et de spe-

Digitized by Google

ciali mandato domini Episcopi prelibati in testimonium premissorum.

[1]) Przywilej pargaminowy mocno zetlały. Po pieczęci pozostał tylko rzemyk pargaminowy. Na wierzchu napis współczesny: »Super emcionem medie partis *Rynerzeuice* circa *lyboriciam*«.

[2]) *Luborzyca*, wieś parafialna w województwie i powiecie krakowskim. Lecz owa posiadłość sprzedana przez *Rynerza*, która jak świadczy notka powyższa, nazywała się podówczas *Rynerzowice*, już obecnie tej nazwy nie nosi. Zdaje się, że na jej gruncie założono nową wieś na wolniznie i nazwano ją *Wolą luborzycką*.

CLXXXII. 1337. die 6. mensis Februarii, Cracoviae.

Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis Petro dicto *Zaja* silvam quandam prope villam *Wola* sitam confert, ut agro silvestri extirpato villam ibidem iure Teutonico, quali civitas Novum forum regebatur, locet [1]).

In nomine domini Amen. Quoniam ea que aguntur in tempore, simul labuntur et thabescunt cum tempore, nisi scriptis autenticis cum adminiculacione testium perhen[nentur] ad memoriam posterorum, Proinde Nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Notum facimus vniuersis presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, Quod consideratis fidelibus seruicijs, que nobis et Ecclesie nostre fidelis noster petrus dictus *Zaya* decimas conducendo et curie nostre continue adherendo multipliciter impendit, et adhuc impendere non thabescit, horum intuitu sibi mericam nostram prope villam *wola* super fluuium *Byalam* et *Crzinkam* [2]) libertati procopij et *klan* ville confinantem, Iure Theutonico cum consensu et voluntate fratrum nostrorum Capituli Cracouiensis dedimus ad locandum, ipsum in eadem locacione Scoltetum legittimum facientes. eidem et suis successoribus legittimis racione locacionis predicte in villa quam locauerit, damus duos Mansos liberos, Thabernam liberam, Molendinum liberum, tercium denarium de Iudicijs, Duobus pro nostra Camera reseruatis; Decimam vero Rectori Ecclesie in *laurenczicze* parrochialis de suis duobus laneis soluere more patrie teneatur. Vt autem hec locacio facilius fieri valeat, vniuersis et singulis villanis et Kmethonibus ibidem locandis, a solucione census et decime infra sedecim annos a data presencium continue computandos, damus et concedimus plenam et omnimodam libertatem. Quibus annis expletis et deuolutis de Mansis magnis per octo scotos, de paruis vero per sex scotos grossorum bohemicalium semper in festo beati Martini, decimam vero Campestrem more patrie singulis annis nobis nostrisque successoribus dare et soluere tenebuntur. Nuncium insuper vel procuratorem nostrum ter in anno, quando generalia Iudicia exerceri consueuerint, recipiant et in expensis decenter procurabunt; et omnia alia et singula predicti Scoltetus et kmethones nobis et successoribus nostris facient et adimplebunt, ad que ipsos Ius Sredense atque Nouifori reddit obligatos. Damus insuper predicto petro licenciam donandi, commutandi, vendendi uel

Digitized by Google

alio quouismodo obligandi Scolteciam supradictam, nostra tamen adhoc accedente voluntate et consensu. In cuius rei testimonium et euidenciam pleniorem nostrum nostrique Capituli Sigilla presentibus sunt appensa. Actum et datum Cracouie VIII Idus februarij, Anno domini M. CCC. XLVII. Presentibus Venerabilibus et discretis viris dominis: Bodzanta Decano, Magistro Petro Cantore, Iacobo Scolastico, Nicolao Archidiacono, Nicolao Custode, Magistro Bertoldo de *Camen*, Iohanne Thezaurario nostro ceterisque fratribus nostris Canonicis ecclesie nostre tunc in Capitulo congregatis; De familiaribus nostris: petro Scolastico Wisliciensi, Woyslao procuratore nostro Cracouiensi, Nicolao prebendario sancti Iohannis Baptiste in Cracouia, Canonicis Scarbimiriensibus Ecclesiarum, Dominico Clerico nostro Cubiculario, Canonico Ecclesie Kelcziensis et alijs multis testibus fidedignis.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada; tekst powyższy wyjęty jest z kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 72, stronicy odwrotnej.

[2]) Nie możemy oznaczyć, gdzieby leżały miejscowości tu wskazane. Okoliczność tylko, iż sołtys ze swoich dwóch łanów dziesięcinę miał oddawać do kościoła parafialnego w *Wawrzeńczycah*, nakazuje wnosić, iż owe miejscowości niedaleko tychże *Wawrzeńczyc* leżeć musiały. Tymczasem dwie są wsie, które noszą nazwę *Wawrzeńczyc*, jedna w województwie sandomirskiem, obwodzie i powiecie opatowskim, parafii *Swiętomarz*, druga wieś parafialna w województwie i powiecie krakowskim. W pierwszej nie ma kościoła parafialnego, więc o niej mowy być nie może. Atoli w pobliżu drugich *Wawrzeńczyc* nie ma rzeki *Biały*. Rzeka *Biała* płynie obwodem tarnowskim i wpada niedaleko *Tarnowa* do *Dunajca*. *Skrzynka* zaś jest wieś w tymże obwodzie, powiecie dąbrowskim, parafii *Szczucin*. Lecz między rzeką *Białą* a *Skrzynką* nie ma nigdzie ani *Prokopowej woli*, ani *Klana* lub tym podobnych. Dlatego nie możemy wskazać, w któremby miejscu leżała owa świeżo przez Piotra Zaję założona wieś.

CLXXXIII. 1347. die 1. mensis Maii, *Radloviae.*

Ioannes Grotonis episcopus Cracoviensis Nicolao dicto *Gardzinka* silvam *Gutanów* nuncupatam, colonis iure Teutonico Szredensi gavisuris, frequentandam confert [1]).

In nomine domini amen. Cum secundum varietatem temporum plerumque facta variantur humana, que prorsus a memoria posterorum labuntur, nisi ministerio scripture sagaciter roborentur, Proinde nos Iohannes diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Notum facimus vniuersis presencium noticiam habituris, Quod cupientes bona et redditus Ecclesie nostre quantum in nobis est per extirpacionem siluarum et nemorum, de quibus hactenus nulla vtilitas habebatur, ampliare ac in condicionem redigere meliorem, siluam nostram et mericam de nouo locatam, que *Guthanow* [2]) wlgariter nuncupatur, sitam super fluuium *Camonam* vsque ad viginti Mansos iure Sredensi fideli nostro Nicolao dicto *Gardzinka* dedimus ad locandum de consensu fratrum nostrorum Capituli Cracouiensis, ipsum in eadem locacione Scoltetum legittimum facientes, eidemque et suis successoribus legittimis racione locacionis predicte damus duos Mansos liberos a censu, thabernam liberam, Molendinum

Digitized by Google

vnum liberum, septimum denarium de censu et tercium de iudicijs duobus pro camera nostra reseruatis, mellificia libera quodquod informare sub signo suo poterit in silua memorata. Vt autem predicta locacio facilius fieri valeat, vniuersis et singulis kmethonibus et uillanis in eadem locacione iam locatis infra sex annos, et inposterum locandis infra Sedecim annos a data presencium continue computandos a solucione census et decime, damus et concedimus plenam et omnimodam libertatem, quibus annis expletis et euolutis, de quolibet Manso per sex scotos grossorum vsualis monete semper in festo sancti Martini, decimam autem campestrem cuiuslibet grani more patrie singulis annis nobis nostrisque successoribus dare et soluere sine aliqua contradiccione tenebuntur. Nunccium insuper vel procuratorem nostrum ter in anno quando generalia iudicia exerceri consueuerunt recipient et in expensis decenter procurabunt, et omnia alia et singula predicti Scoltetus et Kmethones nobis et successoribus nostris facient et adinplebunt, ad que ipsos ius Sredense seu Nouifori reddit obligatos, damus eciam predicto Nicolao et suis successoribus predictam Scolteciam donandi, vendendi, immutandi voluntate et consensu nostris vel successorum meorum, ad hoc prius requisitis. Et quia nonnulli assumentes huiusmodi villas ad locandum postmodum desertas relinquunt, se semper eorum Scultetos nominando, talibus igitur fraudibus occurrere volentes predicte ordinacioni addicimus hanc condicionem omnino seruandam, vt si prefatus Nicolaus predictam villam non locauerit ut promisit, extunc elapsis predictis Sedecim annis, a iure ipsius Scultecie cadat, nichilque sibi iuris vel successoribus suis remaneat in eadem. In cuius rei testimonium presentes scribi et nostri ac Capituli nostri sigillis appensione fecimus roborari. Actum et data in *Radlow* kalendas Maij Anno domini M. CCC. XL. septimo. Presentibus honorabilibus et discretis viris dominis Magistro Petro Cantore Cracouiensi, Martino procuratore Sandomiriensi, Wronino de *Sandecz*, Iohanne thezaurario nostro Nicolao Zauissche de *Mlini* Canonicis Cracouiensibus, Nobili viro Goworkone herede de *Rządouicz*, Iohanne yarandi Canonico Crusuiciensi, Petro procuratore Wisliciensi, Nicolao medico curie nostre et alijs multis.

[1]) Przywilej pargaminowy mocno zetlaty. Po dwóch pieczęciach pozostał tylko od drugiej sznurek z pąsowego jedwabiu. Na wierzchu współczesny napis: »Super Scoltecia in *Guthanów*«.

[2]) *Gutanów*. Miejscowość ta musiała zmienić swą nazwę. Ieden bowien dziś tylko istnieje *Gutanów*, mianowicie w województwie i obwodzie lubelskim, powiecie lubartowskim, parafii *Garbów*, lecz nie jest położony nad rzeką *Kamionną*. Natomiast nad rzeką *Kamionną* nie ma wcale *Gutanowa*.

Digitized by Google

PIOTR SZYRZYK

DWUDZIESTY SIÓDMY BISKUP KRAKOWSKI

mianowany 12 grudnia 1347 † 6 czerwca 1348

BODZĘTA

DWUDZIESTY ÓSMY BISKUP KRAKOWSKI

mianowany 13 czerwca 1348 † 12 grudnia 1366.

CLXXXIV. 1348. die 23. mensis Iulii, Avinione.

Clemens VI. P. M. Christi fidelibus ecclesiam cathedralem Cracoviensem diebus festivitatum Nativitatis domini, Circumcisionis, Epiphaniae, Paschae, Ascensionis, Pentecostes, b. Mariae nec non ss. Venceslai et Stanislai visitantibus, indulgentias largitur [1]).

Clemens episcopus seruus seruorum dei. Vniuersis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis Salutem et apostolicam benedictionem. Splendor paterne glorie que sua mundum illuminat ineffabili claritate pia uota fidelium de clementissima ipsius maiestate sperantium tunc precipue benigno fauore prosequitur cum deuota ipsorum humilitas sanctorum precibus et meritis adiuuatur. Cupientes igitur ut ecclesia Cracouiensis congruis honoribus frequentetur et ut Christi fideles eo libentius causa deuotionis confluant ad eandem quo uberius dono celestis gratie conspexerint se refectos, de omnipotentis dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi omnibus uere penitentibus et confessis, qui in singulis Natiuitatis domini, Circumcisionis, Epiphanie, Pasche, Ascensionis, et Pentecostes. ac in omnibus principalibus beate Marie, necnon sanctorum Wentislay et Stanislay quorum prefata ecclesia est uocabulis insignita festiuitatibus prefatam ecclesiam deuote uisitauerint annuatim Centum dies de iniunctis eis penitentijs singulis uidelicet dictarum festiuitatum diebus quibus ecclesiam ipsam uisitauerint ut prefertur mise-

Digitized by Google

ricorditer ralaxamus. Datum Auinione X. Kalendas Augusti. Pontificatus nostri Anno Septimo.

[1]) Dokument pargaminowy opatrzony ołowianą bulą papieża Klemensa VI, na konopnym sznurku uwieszoną. Na stronie wierzchniej napis charakterem drugiej połowy XIV wieku: Indulgencia Ecclesie Cracouiensi per Reuerendum patrem dominum Bodzantham Episcopum eiusdem Ecclesie inpetrata. Oretur pro eo. Ogłoszony drukiem w Theinera: Monumenta historica Poloniae, T. I, str. 519, N. 680.

CLXXXV. 1348. die 30. mensis Septembris, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae cuidam Stasconi villam quandam ad fluvium *Iucha* sitam, iure Teutonico Magdeburgensi locandam confert, munus et beneficia sculteti praedicto Stasconi impertiens [1]).

In nomine domini amen. Quod Magnifica Regum Magestas facere decreuit maxime ad vtilitatem Regni sui debet esse firmum et stabile roburque perpetue firmitatis obtinere. Proinde nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie Notum facimus vniuersis tam presentibus quam futuris hanc literam inspecturis, Quod cupientes vtilitates Regni nostri [peramplius augere, et presertim in hiis de] quibus nobis nulla penitus vtilitas proueniebat, Discreto viro Stasconi damus villam in fluuio dicto *Iucha* iure Theutonico, quod Maydburgense dicitur [locandi omnimodam potestatem. Que] uilla habebit infra limites Triginta mansos. Inqua villa racione locacionis predicto Stasconi et posteris ipsius damus Sculteciam perpetuo et iure heredita[rio habendam, tenendam, possiden]dam, donandam, vendendam, commutandam pro sua et suorum posterorum vtilitate conuertendam. Cui Sculteto et sue posteritati damus perpetuo tres mansos libe[ros ratione locationis, duos mansos pro] pellendo grege qui wlgariter *Scothniczą* dicitur, liberos more predicto Magdeburgensi mensuratos, molendina quodcumque potest facere in flu[uio predicto et cum quotcumque r]otis libera dicto sculteto et suis successoribus damus Cameram panum seu [pi]statorium, Tabernam liberam Macellum carnium seu Cameram ..... piscinam liberam in villa uel extra uillam, cui sculteto et successoribus ipsius licebit piscari pisces libere, quatuor ortos liberos. Item damus sibi et suis [posteris] perpetuo [tercium] denarium de Iudicio in penis tam magnis quam paruis, duobus duntaxat pro nobis reseruatis. Et ut dicta villa eo citius possit locari omnibus et singulis Kmethonibus qui in [ea] locabuntur a data presencium ad viginti annos a solucione census et a seruicio [damus] et elargimus omnimodam libertatem. Qua elapsa tunc Kmetones singulis annis perpetuo semper in festo [sancti] Martini dequolibet manso pro censu per octo scotos grossorum soluent et pro decima cui debebitur per fertonem. Preterea ad tria vero Iudicia magna que ter in anno fieri consueuerunt nostro [nuncio] quem ad hoc mittemus vnum prandium scultetus duo Kmetones dabunt uel pro quolibet prandio per sex scotos grossorum soluent. Remo-

Digitized by Google

uemus namque ibidem omnia Iura polonicalia, angarias et preangarias qualescunque ita quod Kmetones dicte uille coram nullo iudice polonicali respondere teneantur, nisi coram sculteto ipsorum Thewtonico iure predicto respondebunt, Scultetus vero coram nobis aut coram nostro Iudice Thewtonicali iure quo supra dumtamen per nostram literam fuerit citatus tenebitur respondere. In causis autem capitalibus quibuscumque magnis uel paruis predicto Sculteto et suis successoribus iuxta ipsum ius Thewtonicum Iudicandi, condempnandi et puniendi damus et tribuimus omnimodam facultatem, Excipiendo tamen, quod dictus Scultetus et posteri ipsius ad quamlibet expedicionem generalem, cum vno hastario et equo bono tenebitur seruire. In cuius rei testimonium nostrum sigillum presentibus duximus appendendum. Datum Cracouie in crastino sancti Michaelis Archangeli. Anno domini Millesimo Trecentesimo Quadragesimo Octauo. Presentibus hijs testibus, Hermano procuratore generali, Wilczcone Sandomiriensi, Vito de *Polaneczˌ* Castellanis, floriano Cancellario Lanciciensi. Nicolao de *Babiczˌ* et Iaroslao plebano de Ciuitate Kazimiria et alijs multis fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy bardzo zetlały i zniszczony tak, iż niektóre miejsca zupełnie nieczytelnemi się stały. Miejsca te uzupełniliśmy wedle innych współczesnych tego rodzaju nadań, biorąc tak uzupełnione wyrazy w klamry.

CLXXXVI. 1349. die 3. mensis Maii, Cracoviae.

Bodzanta episcopus Cracoviensis capellam iuxta tumbam s. Stanislai in ecclesia cathedrali Cracoviensi erectam, decimis villarum *Olchowa* et *Pogwiżdów* dotat [1]).

In nomine domini amen. Quoniam bone rei dare consultum et presentis vite habetur subsidium et eterne remuneracionis expectare cernitur premium, Proinde Nos Bodzantha diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Consideratis probitatis meritis et fructuosis obsequijs, que honorabilis vir Magister Petrus Cantor et Canonicus Cracouiensis Predecessoribus nostris et eidem Ecclesie retroactis temporibus fideliter exhibuit et fecit, et nunc nobis dante domino paratus est exhibere, quique eciam speciali ductus deuocione pro fabrica et negocijs ipsius Ecclesie nostre Centum marcas grossorum pragensium ad manus nostras liberaliter dedit et impendit, suis iustis seruicijs et laboribus conquesitas, postulans inde salutaribus beneficijs misericorditer consolari; Cuiusquidem uotis supplicibus nos sincero annuentes affectu Capellam iuxta Tumbam sancti Stanislai ad honorem omnipotentis dei et sanctorum Petri et Pauli apostolorum in predicta Ecclesia nostra dudum edificatam et consecratam, decimis nostris frugum in *Olchena* et in *Pogwyżdów* [2]) villis de fratrum nostrorum Capituli Cracoviensis vnanimi voluntate et consensu dotamus et priuilegiamus, easdem de cetero a nostra mensa Episcopali penitus alienantes et abdicantes, prefate Capelle Petri et Pauli apostolorum et Rectori seu ministro ipsius, perpetuis temporibus easdem assignantes. De quibus decimis idem Rector seu Mini-

Digitized by Google

ster Capelle supradicte, qui pro tempore fuerit Canonice institutus, in Aduentu domini pro offertorio Misse Anunciacionis gloriose virginis Marie solenniter cantande Duas Marcas et in Tricesimis diebus obitus prefati Petri Cantoris mediam marcam grossorum pragensium aut valorem eorumdem vicarijs Ecclesie nostre in virtute obediencie et sub pena priuacionis eiusdem beneficij sine contradiccione aliqua singulis annis soluere teneatur. Vt autem in remedium salutis nostre et ipsius Petri Cantoris in prelibata Capella missarum solemnia pro viuis et defunctis iugiter peragentur, negligencie et vagacionis materia proculmota, Statuimus et firmamus irrefragabiliter seruandum, ut quocienscumque eadem Capella vacauerit, nulli conferatur omnino nisi vicario Ecclesie nostre actu tamen sacerdoti, qui in ipsa bis in qualibet ebdomada secundis et sextis ferijs defunctorum et ceteris diebus alias missas pro deuocione sua per se aut legittime impeditus per alium celebrare sub pena Excommunicacionis et maledicciones eterne omnibus annis sit astrictus, Dotatoris memoriam per specialem oracionem in ipsis semper faciendo. Ad quam Capellam Magister Petrus Cantor predictus dum vixerit, et post decessum eius Capitulum Rectorem seu Ministrum ydoneum presentabit, quibus Iuspatronatus huiusmodi Ministrum presentandi ad Capellam memoratam graciose donamus et conferimus in hijs scriptis. In huius rei testimonium et euidenciam pleniorem nostrum et prefati Capituli nostri Sigilla huic pagine sunt appensa. Datum et Actum Cracouie in Ecclesia supradicta, V Nonas Maij, Anno domini M. CCC. XLIX. Presentibus Venerabilibus fratribus: Nicolao Archidiacono, Sbigneo Preposito, Arnoldo Scolastico, Ottone Nassan, Prandotha, Iohanne Gerlaci, Segneo Nawogij et alijs pluribus tunc in Capitulo more solito congregatis.

[1]) Przywileju oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 367.

[2]) *Olchowa*, wieś w obwodzie bocheńskim, powiecie i parafii *Wiśnicz*. *Pogwizdów*, wieś parafialna tegoż obwodu i powiatu.

CLXXXVII. 1349. die 3. mensis Maii, Cracoviae.

Bodzanta episcopus Cracoviensis statuit, ut quicumque domum a Petro cantore ecclesiae cathedralis Cracoviensis aedificatam, ex collatione capituli eiusdem ecclesiae tenuerit, marcam cum dimidia annuatim vicariis ecclesiae solvere sit astrictus [1]).

In nomine domini amen. Racioni congruit et honori, ut ecclesiasticis utilitatibus insudantes, uotiua premia in exemplum ceteris similia faciendi propensius consequantur. Proinde nos Bodzatha diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus et capitulum ecclesie Cracouiensis, Notum facimus vniuersis et singulis, presencium noticiam habituris, Quod quia honorabilis uir dominus Petrus cantor eiusdem Ecclesie nostre, sincera ductus deuocione, domum lapideam in ciuitate Cracouiensi in area capituli nostri prope ecclesiam sancte marie magdalene edificauit et construxit proprijs sumptibus et expensis, spe consolacionis salutaris habende, Nos sue intencionis sinceri-

Digitized by Google

tatem fauorabiliter attendentes, Statuimus perpetuis temporibus inuiolabiliter seruandum, vt quicumque prelatus uel Canonicus ecclesie nostre post decessum ipsius Petri in mediate uel mediate quocienscunque in antea predictam domum excollacione capituli nostri habuerit et tenuerit Is in die obitus sui marcam cum dimidia LXXII grossos bohemicales continentem, uel ualorem ipsorum uicarijs ecclesie nostre vigilias et missas defunctorum eodem die pro salute dicti Petri in uirtute obediencie et sub pena excommunicacionis celebraturis, singulis annis soluere sine contradiccione aliqua teneatur; Constitucione priori nostra super taxacione domorum in areis nostris uacancium uel uacaturarum edita dudum non obstante, quam in hac duntaxat locum decernimus non habere. Quod si quispiam Prelatus uel canonicus noster prelibatam domum habens uel possidens ex prouisione capituli nostri, huiusmodi pecuniam LXXII grossorum in uigilia uel die obitus predicti petri cantoris distributoribus uicariorum, qui tunc fuerint, soluere non curauerit ex integro, ipso facto sine aliqua monicione ius in prefata domo sibi quesitum vigore presentis constitucionis nostre amittat omnino; que extunc alteri fratri nostro premissa implere uolenti, cum effectu per capitulum nostrum libere conferatur. Quam si prelatus uel Canonicus dicto modo priuatus infra mensem a die priuacionis computandum detinere per se uel per alium presumpserit uiolenter, sentenciam excommunicacionis maioris incurrat ipso facto, a qua nisi ab occupacione et detencione supradicte domus penitus cessauerit, possessionem eius capitulo, uel ei, cui capitulum de ipsa prouiderit, libere dimittendo nullatenus absoluatur. Et quod nobis licere non patimur, nostris successoribus seruandum eciam indicamus. In cuius rei testimonium et euidenciam pleniorem, nostrum et prefati capituli nostri sigilla sunt huic pagine appensa. Datum Cracouie in Ecclesia nostra supradicta, V Nonas Maij, Anno domini Millesimo CCC. XLIX.

[1]) Oryginalnego dokumentu nie posiada archiwum kupitulne. Tekst powyższy atoli znajduje się w księdze manuskryptowej z XIII wieku, zawierającej kalendarz i roczniki kapituły krakowskiej, na str. 22, skąd go tu podajemy.

CLXXXVIII. 1349. die 7. mensis Augusti, in opido *Biecz*.
Casimirus rex Poloniae, quibusdam Ioanni et alteri Ioanni villam *Ołpiny* iure Teutonico Magdeburgensi locandam confert, iisdemque munus et beneficia scultetorum impertit [1]).

In nomine domini amen. Quod magnifica regum authoritas facere decreuit, debet esse firmum et stabile, roburque perpetue firmitatis obtinere. Proinde nos Casimirus dei gracia rex Polonie, Notum facimus vniuersis tam presentibus, quam futuris, hanc literam inspecturis, Quod cupientes vtilitates regni nostri peramplius ampliare et augere, discretis viris Iohanni et alteri Iohanni damus villam in *Olpina* [2]) in fluuio dicto *Swepietnica* et ex vtraque parte fluuij dicti Iure Theutonico, quod Maydburgense dicitur, que villa seu hereditas

Digitized by Google

habebit centum msnsos in circumferencijs suis locandi, disponendi perpetuo duraturo omnimodam potestatem. Quibus Iohanni et alteri Iohanni in predicta villa damus perpetuo et hereditario iure et successoribus ipsorum sculteciam habendam, tenendam, possidendam, vendendam, donandam, commutandam, pro sua et posterorum voluntante conuertendam. Qui sculteti ante omnia debent mensurare duos mansos pro ecclesia ibidem in *Olpiny*, quos nos eidem ecclesie perpetuo damus possidendas, duos eciam mansos pro pellendo grege, quod *skotnica* wlgariter nuncupatur, racione locacionis (vero) dicte ville damus predictis scultetis et ipsorum successoribus perpetuo quatuor mansos liberos, et sextum mansum liberum, piscinam liberam, vbicunque intra limites predicte hereditatis fieri potest, molendina libera cum quotcunque rotis fieri possunt, macellum carnium, sutorum, fabrorum, pistorum seu panum, quatuor hortos liberos, duas tabernas liberas, pratum ad quadraginta currus; licebitque predictis scultetis Iohanni et alteri Iohanni ac posteritati ipsorum piscari libere infra limites dicte hereditatis, mellificia facere in mansis tamen ipsorum scultetorum, eciam damus iam dictis scultetis et suis posteris perpetuo tercium denarium de iudicijs in causis magnis vel paruis, duobus duntaxat pro nobis reseruatis. Et vt dicta villa possit locari eo cicius, omnibus et singulis cmethonibus dicte ville a data presencium ad viginti annos continue computandos damus et tribuimus ab omnibus solucionibus, exaccionibus, collectis, seruicijs plenam libertatem. Qua elapsa extunc cmethones quolibet anno semper in festo beati Martini racione census nobis per octo scotos grossorum soluent, et pro decima cui debebitur per fertonem. Preterea excipimus elapsa libertate, quod dicti sculteti nobis et posteri ipsorum ad expedicionem generalem cum homine in galea, in equo valenti sex marcas tenebuntur seruire. Item ad tria iudicia magna, que ter in anno fieri consueuerunt, vnum sculteti et cmethones duo prandia dabunt, vel pro quolibet prandio nostro nuncio per sex scotos soluent; in causis autem capitalibus et criminalibus et alijs quibuscumque magnis vel paruis sepedictis scultetis et posteris ipsorum iudicandi, sentenciandi et puniendi iuxta exigenciam ipsius iuris Theutonici in villa predicta vel extra villam damus plenam facultatem; remouemus namque a predicta villa omnia iura polonicalia, angarias et preangarias, ita quod sculteti prefate ville et successores ipsorum coram nullo penitus debent respondere, nisi in iudicio nostro Theutonicali, dum tamen per literam nostram fuerint citati; cmethones vero coram scultetis sepefate ville iure quo supra respondere tenentur. In cuius rei testimonium nostrum sigillum presentibus duximus appendendum. Datum in *Biecz*, feria sexta ante diem beati Laurencij, anno Domini millesimo trecentesimo quadragesimo nono. Presentibus hijs testibus : Hermanno procuratore generali terrarum Cracouiensis et Sandomiriensis, Henrico castellano Vislicensi, Andrea succamerario Cracouiensi, Lassota de *Sadip*, Dobeslao subdapifero et Creslao de *Szumsko*, et alijs multis.

Digitized by Google

[1]) Oryginalnego przywileju archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Archivi 3, części XV, N. 18.

[2]) *Olpiny*, wieś parafialna w obwodzie jasielskim, powiecie brzosteckim.

CLXXXIX. 1350. die 19. mensis Octobris, Cracoviae.

Casimirus rex Poloniae venditionem partium quarumdam villae *Bosutów*, a Petro, falislao, Machna et Swięchna Floriano praeposito Cracoviensi nec non cancellario Lanciciensi C marcis grossorum Pragensium factam, ratam esse iubet [1]).

In nomine domini amen. Dignum est vt vendiciones coram Regum magnificencia factas sollempnis roboret titulus literarum. Eapropter Nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie necnon terrarum Cracouie Sandomirie Sirradie Lancicie Cuiauie Pomeranieque dominus et heres Notum facimus quibus expedit vniuersis, Quod accedentes ad nostram Baronumque nostrorum presenciam, Petrus cum falislao filio et Machna atque Swanchna filiabus, suis, heredes de *Bossuthow* prope Cracouia, sani mente et corpore non compulsi nec coacti sed de ipsorum bona voluntate, omnem partem hereditatis ibidem in *Bossuthow* [2]) eos legittime contingentem prout ipsa pars hereditatis in suis limitibus circumferencialiter est distincta, honorabili viro domino floriano preposito Cracouiensi et Cancellario Lanciciensi pro Centum marcis grossorum Pragensium Quadraginta octo grossos in marcam quamlibet computando, vendiderunt, et coram nobis a se et a suis posteris iure hereditario libere resignarunt cum omni Iure dominio et pertinencijs ad ipsam partem hereditatis spectantibus, puta agris pratis pascuis gagijs mericis Rubetis aquis piscinis atque molendinis censibus redditibus et prouentibus vniuersis et generaliter cum omnibus et singulis vtilitatibus que nunc ibidem habentur uel haberi poterint quomodolibet in futurum per eundem florianum et successores legittimos perpetuis temporibus tenendam possidendam donandam commutandam vendendam pro suaque et successorum ipsius voluntate libere conuertendam. Quasquidem vendicionem empcionem et resignacionem Nos per omnia ratas habentes et gratas, ipsas approbamus ratificamus et confirmamus, Dantes hanc nostram litteram sigillo nostro munitam, eidem domino floriano in robur et testimonium perpetue firmitatis. Actum Cracouie in crastino beati Luce ewangeliste Anno domini millesimo CCC. quinquagesimo Presentibus Iohanne Castellano, Subcamerario Andrea, Petro Tribuno Nicolao Subdapifero Andrea Subiudice, Iohanne Camerario Cracouiensibus et Cancellario Iohanne per cuius manus transiuit presens Priuilegium et alijs multis fidedignis Scriptum per Nicolaum de *Woyborz* Notarium Curie nostre Regie magestatis.

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony niegdy majestatową pieczęcią, po której tylko sznurek z ciemno i jasno zielonego jedwabiu, tudzież spodnia część miąszu pozostała. Na stronie wierzchniej współczesny napis: 1350 Priuilegium super villa *Bossuców*.

[2]) *Bosutów*, wieś w obwodzie krakowskim, powiecie mogilskim, parafii *Raciborowice*.

Digitized by Google

CXC. 1350. die 19. mensis Octobris, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae villam *Bosutów* a floriano praeposito Cracoviensi nec non cancellario Lanciciensi emtam, eisdem gaudere iubet immunitatibus, quibus gaudent villae ecclesiae cathedralis Cracoviensis [1]).

In nomine domini amen. Dignum est vt ea que pro melioracione ecclesie comparantur, merito ab vniuersis vexacionibus sec[ularibus apud Reg]um magnificenciam perpetuo debeant liberali. Nouerit igitur presens etas et futura, Quod Nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie necnon terrarum Cracouie [Sandomirie Sira]die Lancicie Cuiauie Pomeranieque dominus et heres, Consideratis fidelibus seruicijs nobis per Honorabilem virum dominum Florianum prepositum Cracouiensem [et cancellarium Lanci]ciensem a multis retroactis temporibus constanter exhibitis et inposterum dante deo exhibendis, ob merita legalitatis persone eius, iustis et dignis [peticionibus graciosius in]clinati, omnes partes hereditatis dicte wlgariter *Bossuthow* [2]) site prope Cracouia, cum omnibus et singulis vtilitatibus ad ipsas partes spectantibus, quas [ab heredibus ibidem], videlicet Hanka vxore Gregorij nata Peszconis pro Octoginta marcis, demumque a Petro, falislao filio et Machna et Swanchna filiabus eius [pro centum mar]cis grossorum deuocione ductus, ob remedium salutis sue emit et racionabiliter comparauit, Exnunc ab omnibus vexacionibus et potestatibus secularibus presentibus [et futuris quibus]cunque nominibus censeantur, eximimus, absoluimus et liberamus dictasque partes hereditatis bonis Capituli ecclesie Cracouiensis iungimus, appropriamus et incorporamus per[petuo duraturas, v]olentes et decernentes, vt iamdicte partes hereditatis et homines degentes in illis, omnibus Iuribus, libertatibus et immunitatibus gaudeant perpetuo, quibus alia bona Cracouiensis ecclesie antiquitus gaudere dinoscuntur. In cuius rei testimonium presentibus Sigillum nostrum est appensum. Actum Cracouie in crastino beati Luce Ewangeliste Anno domini Millesimo CCC. Quinquagesimo presentibus dominis Andrea Subcamerario Petro Tribuno Iohanne Camerario Nicolao Subdapifero Andrea Subiudice et Iohanne Cancellario, per cuius manus transiuit, Cracouiensibus, et alijs multis fidedignis. Scriptum per Nicolaum de *Woyborz* Notarium Curie nostre Regie magestatis.

[1]) Przywilej pargaminowy znacznie zniszczony. Wyrazy uszkodzone wzięte z kopii zamieszczonej w Liber Antiquus, na karcie 302, stronicy odwrotnej, ujęte są w klamry. Po pieczęci królewskiej pozostał tylko sznurek z zielonego i różowego jedwabiu. Na stronie zewnętrznej napis: »Priuilegium super villa *Bossucow*«.

[2]) *Bosutów*, wieś w obwodzie krakowskim, powiecie mogilskim, parafiii *Raciborowice*.

CXCI. 1351. die 6. mensis Februarii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis capellam Conceptionis b. Mariae virginis, in ecclesia cathedrali Cracoviensis constructam, decima de villa *Czaple małe* dotat [1]).

Digitized by Google

In nomine domini amen. Et si dominum in sanctis suis laudare debemur, multomagis in honore beate virginis marie genitricis domini nostri iesu christi, que dignior et excellencior est omnibus Apostolis et vniuersis sanctis, nam reuerencia, que matri defertur, illi eciam qui eam talem fecit, ut virgo et mater dei efficeretur, procul dubio exhibetur. Ideoque Nos Bodzantha diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Cupientes ipsam honorare in terris, cui angeli famulantur in celis, Capellam in honore Concepcionis ipsius edificatam in Ecclesia nostra Cathedrali, de consensu Capituli nostri priuilegiamus et dotamus decima pertinente ad nostram mensam Episcopalem in villa, que wlgariter nuncupatur *Czaple male* [2]), ipsamque Rectoribus eiusdem Capelle qui pro tempore fuerint deputamus et assignamus, per eosdem Rectores percipiendam in perpetuum et possidendam. hac condicione interiecta statuentes, quod eadem Capella conferatur ad regendum duobus eiusdem Ecclesie nostre Cracouiensis actu vicarijs presertim ydoneis et presbiteris personaliter residentibus, Ita quod prouisio seu colacio aliter facta contra premissa de Capella predicta sit ipso facto irrita et inanis, nec aliquis titulus ad ipsam cuiquam aquiratur. Statuimus eciam, quod Rectores predicti ipsius Capelle, quilibet eorum teneatur sub pena excommunicacionis celebrare qualibet ebdomada Quatuor missas, scilicet duas de beata virgine maria, et duas pro defunctis; Eiusdem quoque Capelle Rectores, qui pro tempore fuerint legittime instituti, vnam marcam grossorum pragensium vsualis monete et numeri in die Concepcionis beate marie virginis, vt historia ipsius per Canonicos et Vicarios Ecclesie nostre Cracouiensis cantetur solenniter, Aliam vero Marcam in Anniuersario fundatoris et dotatoris eiusdem Capelle absque omni contradictione et impedimento singulis annis, ambo in solidum soluere teneantur et sint astricti ad manus diuisorum vicariorum, qui fuerint pro tempore, pro vicarijs presentibus et diuinis officijs interessentibus et ea agentibus inter ipsos fideliter distribuendas, sub pena Excommunicacionis late sentencie, quam eosdem Rectores et quemlibet eorum volumus incurrere ipso facto, si ut predictum est, predictas duas marcas grossorum neglexerint soluere quoquomodo. Ipsosque Rectores predictos existentes taliter Excommunicatos priuamus et volumus esse priuatos porcionibus omnium distribucionum et obuencionum, que tunc consueuerint et occurrerint distribui inter vicarios et percipi tamdiu, donec satisfaccione premissa absoluantur a nobis, et demum ad participacionem porcionum admittantur, tamen absque spe rehabicionis, quod taliter excommunicati existentes perdiderunt. Cuiusquidem Capelle Colacio et prouisio ad nos et successores nostros duntaxat in antea pertinebit, quia nos racione dotis predicte ad fabricam et perfeccionem ecclesie nostre prelibate Centum marcas grossorum pragensium ex nunc de thesauro nostro specialiter deputamus in eodem opere fideliter expendendas. In quorum euidenciam pleniorem et robur firmius nostrum nostrique Capituli Sigilla presentibus sunt appensa. Datum et Actum Cracouie in Capella Episcopali nostre Ecclesie Cathedralis iam prefate, VIII. Idus februarij,

Digitized by Google

Anno domini M. CCC. LI. Presentibus venerabilibus viris dominis: Sbigneo Decano, Nicolao Archidiacono, Iohanne preposito, Arnoldo Scolastico, Magistro Petro Cantore, Nicolao Custode, Cracouiensibus, Iacobo Custode Gneznensi, Nicolao Wysliciensi, Prandotha Scarbimiriensi Prepositis, Iohanne Cantore Wratislauiensi, Ecclesiarum, Nicolao de *Gnoyno*, Spithcone, Canonicis Cracouiensibus, et alijs pluribus Canonicis fratribus nostris tunc in predicta Capella Episcopali conuocatis ad Capitulum et congregatis.

[1]) Oryginalnego nadania archiwum kapitulne nie posiada. Tekst, który powyż podajemy, znajduje się zapisany w Liber Antiquus, na karcie 358.

[2]) *Czaple małe*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie miechowskim, parafii *Czaple wielkie*.

CXCII. 1351. die 18. mensis Maii, Cracoviae.

Ioannis subiudicis terrae Cracoviensis decretum, Bodzantae episcopo Cracoviensi villam *Rzemiędzice*, de qua inter eundem episcopum et Stephanum heredem de *Dziaduszyce* lis agebatur, addicens [1]).

Nos Iohannes Subiudex Cracoviensis, Notumfacimus vniuersis tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, Quod cum causa seu questio inter Stephanum heredem de *Dadussicz*, Actorem parte ex vna, et inter Honorabilem virum dominum Boguphalum Canonicum Cracouiensem, super quatuor Kmethonibus, duabus thabernis, Molendino, Ortis atque Pratis sitis vltra eosdem Kmethones vsque ad fluuium in villa *Rzemendzicze*, quiquidem fluuius diuidit villas predictas videlicet *Rzemendzicze* et *Dzadussicze* [2]), reum parte ex altera, coram nobis et in Iudicio domini Regis verteretur, Tandem dicto Stephano et domino Boguphalo iudicialiter in termino peremptorio comparentibus, Venerabilis in christo pater dominus Bodzantha diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis eandem causam seu questionem Ecclesie sue Cracouiensis et suam esse asserens, et dictum dominum Boguphalum pro eadem respondere prohibens, habens ad hoc sui Capituli Cracouiensis literas expressas et mandatum sub Sigillo maiori speciale, se ad eandem questionem quo ad respondendum et ad litigandum omnimode intromisit. Et in termino prefixo comparentibus partibus supradictis, et dicto Stephano pro eisdem quatuor Kmethonibus, duabus thabernis et Molendino, Ortis et pratis querulose agitante et dicente, quod predicta non ad villam *Rzemendzicze*, sed pocius ad suam villam *Dzadussicze* et ad eum pertinent et pertinuissent ab antiquo, Predictus vero dominus Episcopus nomine suo et Ecclesie sue Cracouiensis per prescripcionem allegans asseruit per modum responsionis et dixit, quod ipsa villa *Rzemendzicze* in possessione quatuor kmethonum, duarum thabernarum, Molendini, Ortorum et pratorum predictorum fuisset et esset ab antiquo, cuius eciam contrarij memoria non haberetur. Nos vero audita taliter in-

Digitized by Google

ter partes predictas huiusmodi questione, invenientes quoque causam ipsius Domini Episcopi racione prescripcionis vt premittitur, fore iustam in hac parte, ipsos quatuor kmethones, duas Thabernas, Molendinum, Ortos atque prata modo premisso per Wenceslaum dictum *Balaban* Ministerialem domini Regis visa, dicto domino Episcopo et ecclesie sue Cracouiensi ad villam dictam *Rẓemendẓicẓe* possidendam de mandato Excellentissimi principis domini Kazimiri Regis Polonie Illustris speciali, perpetuis temporibus adiudicamus, predicto Stephano et suis posteris quibuscumque necnon omnibus alijs videlicet Stasconi, Spithconi, Paulo, Katherine filie Iohannis, Seceslae, falce, Ianice, Przeczslae, Mscyslae, Agneti, Petromile, Anne Sororibus ac heredibus de *Dẓadussicẓ*, quos dictus Stephanus in eadem causa coram nobis posuit, et ipsi omnes et singuli eorum totam causam que huiusmodi negocium contingebat, predicto Stephano vt moris est atque iuris solenniter resignarunt, Amodo super eisdem perpetuum silencium imponentes. In cuius rei testimonium et euidenciam pleniorem presentes literas scribi et nostri sigilli appensione iussimus communiri. Actum et datum Cracouie, feria quarta proxima post Octauam beati Stanislai tempore Maij, Sub Anno domini M. CCC. L. primo. Presentibus Honorabilibus ac Nobilibus viris dominis: Sbiscone Decano, Ottone Canonico, Cracouiensibus, Iacobo Castellano, Nicolao dicto Wyerzink Dapifero, Dobeslao Subcamerario et Dirscone Subiudice Sandomiriensibus et alijs fidedignis.

[1]) Oryginalnego wyroku archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy znajduje się w kopii w Liber Antiquus, na karcie 326.

[2]) *Rẓemiędẓice* i *Dẓiaduszẏce*, wsie w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie miechowskim, parafii *Słaboszów*.

CXCIII. 1351. die 10. mensis Octobris, *Breẓtiae.*

Mathias episcopus Vladislaviensis praebendam quandam in ecclesia Cracoviensi s. Georgii institutam decima de villa *Ianczẏce* dotat.

In nomine domini amen. Si deum in sanctis suis per quem Reges regnant et principes obtinent principatum, iubemur venerari, dignum, iustum et salutare nobis existit, vt sibi quo nos cottidie spiritualiter reficit memoria sui nominis agendo gracias, honores et reuerencias debitas inpendamus, et alios fideles ad inpendendum prouocemus, Igitur Nos Mathias, diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Wladislauiensis, hac consideracione erga ipsius Misterium precelsum, ac Venerabile sacramentum, ad corroboracionem et exaltacionem fidei katholice deuotissime inclinati eiusque gloriosum Marthirem sanctum Georgium cupientes venerari. Adpeticionem itaque Serenissimi ac Illustris Principis, domini Kazimiri dei gracia Regis polonie, nostri filij dilecti et deuoti, de consensu fratrum nostrorum tociusque Capituli eiusdem Ecclesie Wladislauiensis et voluntate Prebendam vnam, que ad collacionem predicti Principis domini nostri Kazimiri

Digitized by Google

Regis et suorum successorum cum omni Iure patronatus debeat pertinere in Ecclesia Sancti Georgij in Castro Cracouiensi, fundacionis domini Regis antedicti deputamus, ascribimus et donamus donis et vtilitatibus infra scriptis, videlicet vnam villam Mense nostre Episcopalis spectantem, sitam in terra Sandomirie in Castellania nostra Łagouiensi, que *Iancz̨inauola* [2]) wlgariter nuncupatur, cum omnibus vtilitatibus, fructibus, redditibus, censibus, aquis, pratis, pascuis, mericis et mercetis, ac cum singulis pertinencijs ad eandem villam spectantibus, prout in suis metis et terminis ab antiquo noscitur esse distincta, et cum toto Iure. dominio et libertate totali, et cum decima prout soli tenuimus, damus, conferimus et ascribimus eidem Prebende, eiusque possessori et successoribus suis, tenendam, habendam, atque perpetuo possidendam. Ad quam quidem donacionem et dotacionem, successores nostros communiter uel diuisim astringimus inuiolabiliter obseruandam, nostre ipsorumque salutis ob respectum. Hec igitur omnia eterne memorie comendantes, nostro et fratrum nostrorum Capituli predicti sigillis iussimus perhennari. Datum in *Brest* Sexto Idus Mensis Octobris. Anno domini Millesimo Trecentesimo quinquagesimo primo, Presentibus et honorabilibus viris dominis Sbiluto preposito, Iohanne decano, Bogufalo Scolastico, Stanislao Archidyacono, Borzislao Canthore Iohanne Cutode Preczslao Canonico, Iohanne Canonico, Wladislauiensibus, et alijs plurimis fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony dwiema pieczęciami w zwykłym wosku wyciśniętemi, zawieszonemi na paskach pargaminowych. Obie mocno zniszczone. Jedna podługowata przedstawia biskupa stojącego pod gotyckiem podniebiem. W otoku napis: . . . MATHIE. DEI. GRACIA. . . . . SLAVIEN. Druga również podługowata wyobraża Matkę Boską z dzieciątkiem na tronie. U podnóża trzy klęczące osoby. W otoku napis: . . . . MISERIC . . . A . . . . . ADISLAVIEN . . . Na wierzchniej stronie napis współczesny: Super libertate locacionis ville *Iancz̨yna Wolya* Ecclesie sancti Georgij site in Castro Cracouiensi et prebende in eadem in districtu Sandomiriensi 1351.

[2]) *Jancz̨yna wola* dziś *Jancz̨yce*, wieś w województwie sandomirskiem, obwodzie i powiecie opatowskim, parafii *Modliborz̨yce*.

CXCIV. 1352. die 5. mensis Februarii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis priuilegium a Ioanne quondam episcopo Cracoviensi cuidam filio Heinmanni *Slavcoviae* anno 1343. impertitum, ratum esse iubet [1]).

(I)N nomine domini amen. Nos Bodzatha diuina [et Apostolice sedis pro]uidencia. Episcopus Cracouiensis. Notum facimus vniuersis presencium noticiam habituris [quod constitutus] coram nobis ac Venerabilibus fratribus nostris Capitulo Ec[clesie Cracouiensis . . . . .] no filius Heymnani vitreatoris de Opauia, Scoltetus de *Chelm* quod-[dam priuilegium] domini Iohannis pie memorie predecessoris nostri ostendit . . . . . sub sigillo maiori appendenti ipsius domini Iohannis supplicans ac petens nobis et Capitulo nostro supradicto, vt sibi huiusmodi priuilegium de nouo renouaremus et ra-

Digitized by Google

tificaremus, cuius quidem priuilegij tenor de uerbo ab uerbum dinoscitur esse talis.

(Sequitur privilegium Ioannis episcopi Cracouiensis, *Slavcoviae* anno 1343. datum, quod supra N. CLXXIII praemittitur).

Quo priuilegio [uiso] et [perlecto] audito ac [dec]enter auscultato Nos de consensu fratrum [nostrorum Capituli predicti] iustis peticionibus ipsius Scolteti inclinati predictum priuilegium ratum habentes et gratum tenore presencium confirmamus ac ratifi[camus]. In cuius rei testimonium nostrum [et Capituli nostri predicti sigilla] sunt appensa. Datum Cracouie in die sancte Agathe. Anno domini M. CCC. quinquagesimo secundo. Presentibus hijs testibus . . . . . Iohanne] Preposito, Arnoldo Scolastico, magistro Petro Cantore, Nicolao [Custode . . . . . Canonicis tunc ad Capitulum congregatis [2]).

[1]) Przywilej pargaminowy mocno zetlały, przylepiony jest obecnię dla utrwalenia na półarkuszu papieru. Pieczęć oderwana. Miejsca zetlałe wypełniamy wedle znanych formułek używanych współcześnie przy innych tego rodzaju aktach.

[2]) Obacz notki zamieszczone przy dokumencie Jana Grota biskupa krakowskiego z r. 1343, powyż pod N. CLXXIII ogłoszonym.

CXCV. 1352. die 19. mensis Iunii, Cracoviae.
Casimiri regis Poloniae ordinatio de vectura decimarum [1]).

(I)N nomine domini amen. Cum decime sint tributa egencium animarum, quas sibi Rex Regum in signum vniuersalis dominij reseruauit, non sue maiestati necessarias, sed hominum saluti proculdubio profuturas. Proinde nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie, necnon Terrarum, Cracouie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuyauie, Pomoranieque dominus et heres. Notum facimus vniuersis. presencium noticiam habituris. Quod licet alias exquibusdam causis prohibuerimus. et prohiberi mandauerimus. Kmethonibus sev colonis dyocesis Cracouiensis ne decimas prediales frugum suarum tam Episcopo quam alijs quibuscumque clericis debitas, suis curribus conducerent, sicut conducebantur temporibus retroactis. Tamen quia exhoc ecclesijs et earum Ministris plurima dampna et incomoda prouenerunt, sine aliqua utilitate colonorum. Nunc nostra voluntate mutata. de consilio Reuerendi patris domini Iaroslai. Sancte Gneznensis ecclesie Archiepiscopi, et consensu vnanimi baronum nostrorum. ac interuentu precum Venerabilis patris domini Bodzathe Episcopi et Capituli Cracouiensis, dictam prohibicionem vecture decimalis penitus reuocantes, districte precipimus nostre gracie sub obtentu, omnibus et singulis Colonis et Kmethonibus. Terras, Agros, sev predia quelibet colentibus in nostris uel baronum et militum nostrorum et aliorum quorumcunque villis Polonicalibus uel Theotonicalibus. in tota dyocesi Cracouiensi. Vt decetero . . Episcopo et Capitulo. prelatis ac Canonicis. Ecclesie Cracouiensis. et emptoribus decimarum ipsorum. Necnon

Digitized by Google

Abbatibus. prepositis, prioribus, plebanis, ecclesiarum collegiatarum et parrochialium Rectoribus, ac alijs quibuslibet clericis Secularibus, sev Regularibus, exemptis et non exemptis. in predicta dyocesi commorantibus. decimas frugum suarum cuiuslibet seminis et Canapi tempore messis, quolibet anno Curribus suis ipsi Colonj sine dolo et fraude ad Orrea Episcopi et Clericorum. vel alia certa loca villarum inquibus huiusmodj decime consistunt. que procuratores, venditores sev decimatores aut decimarum emptores Episcopi, et quorumlibet canonicorum uel clericorum elegerint conducere et componere sicut olim fuit consuetum, perpetuis temporibus teneantur. Hoc adiecto, quod si quis Miles noster, decimas in villa vel villis suis emere voluerit, hoc sibi liceat usque ad festum sancti [2]) Iacobi Apostoli. Si quis autem Ciuis, uel alius homo, Polonus aut Theotonicus decimas in villis militalibus prius ordinauerit. Si Miles dominus ville. vel villarum illarum. ipsas pro eadem summa pecunie illo anno habere voluerit. Soluat medietatem pecunie venditori tempore quo decimas conducere et recipere ceperit a colonis. Reliquam medietatem in festo sancti Martini confessoris. Si autem Miles dictas decimas emere noluerit infra tempus predictum. Tunc vendantur libere. quibuscunque personis, quas Cultores Agrorum et Colonj. Curribus suis, ipsis eciam emptoribus, ad certa loca uel Orrea. sine Militum impedimento conducere sint astricti. In eo casu decimam Canapi racione huius laboris sibimet reseruantes. Sed si decimas frugum Colonj pro Episcopo uel quolibet clerico conduxerint. eciam decimas lini et Canapi cum Semine in manipulis soluere et conducere ad Orrea teneantur. Si quis autem Miles prefatas decimas occuparet, uel recipere presumpserit uiolenter. Is pena que polonice *pencznadzesscze* dicitur. per nostros Iudices sev subiudices [3]) querulantibus clericis uel ipsorum procuratoribus condempnetur. Vt sic quilibet suis Rebus et stipendijs contentus domino deo a quo bona cuncta procedunt. liberius famuletur. In quorum testimonium et euidenciam firmiorem. huic pagine nostrum et Reuerendi patris dominj Iaroslai sancte Gneznensis Ecclesie Archiepiscopi huius negocij mediatoris Sigilla sunt appensa. Actum Cracouie. XIII. Kalendas Iulij. Anno domini Millesimo. CCC. Quinquagesimo secundo. Presentibus Nobilibus viris Baronibus nostris. Iohanne Iura. Sandomiriensi. Imrammo Cracouiensi. Palatinis. Otthone Cancellario Polonie. Wylczcone. Sandomiriensi. Henrico Wyssliciensi [4]). Iohanne Woyniciensi. Castellanis. Ianussio doctore Decretorum. Preposito Gneznensi. Hermanno Cancellario Cuyauiensi. Andrea Subcamerario Cracouiensi. Clemente Sandomiriensi. Nicolao Cracouiensi. Subdapiferis. Stascone Subpincerna Cracouiensi. Zauissa de *Cowale*. et alijs pluribus fidedignis. Datum per manus dominj Sbygnei Cancellarij nostri Cracouiensis. Scriptum per Notarium Curie nostre Pribislaum et plebanum Sandecensem [5]).

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony dwiema pieczęciami. Z tych pierwsza podwójna uwieszona na sznurku z pąsowego i zielonego jedwabiu, ma wyciśniętą pieczęć majestatową króla Kazimirza, a na odwrociu wielką pieczęć państwa.

Digitized by Google

(Obacz Żebrawskiego: O pieczęciach dawnej Polski i Litwy, Zeszyt I, tabela 13 i 14. N. 32 i 33). Druga podługowata zawieszona na sznurku z zielonego i różowego jedwabiu przedstawia biskupa siedzącego na tronie pod gotyckiem podniebiem, w lewej ręce dzierżącego pastorał. U podnóża tarcza z herbem zatartym. W otoku napis: S. IAROS .... GRA GNEZNEN: ARCHIEPI.

Znajduje się także drugi egzemplarz tego przywileju, co do zewnętrznej formy taki sam, zawierający w tekscie niektóre drobne odmiany, pochodzące raczej z nieuwagi pisarskiej. Podajemy tu odmiany te zaznaczając tekst dokumentu pierwszego literą A. zaś drugiego literą B.: [2]) B. »beati«, [3]) A. »subditos«, [4]) B. nie ma »Henrico Wisliciensi«, [5]) A. nie ma całego tego ustępu: »Scriptum per notarium etc«. Ogłoszony jest tekst powyższego dokumentu drukiem w Bandtkiego: Ius Polonicum, na str. 154, lecz błędnie, tudzież w Liber Beneficiorum, T. I, na str. 294.

CXCVI. 1353. die 25. mensis Martii, in villa *Szczyrzyc*. Dionysii abbatis et conventus monasterii Cisterciensium Szczyrzycensis ordinatio de fundanda in villa *Krauszów* ecclesia parrochiali [1]).

In nomine domini Amen. Nouerint vniuersi presentem litteram inspecturi. Quod nos frater Dyonisius Abbas et conuentus monasterij de Cyrzicz ordinis Cysterciensis Cracouiensis Dyocesis Cupientes incolis villarum nostrarum in *Ludymir* et in *Grabszhow* [2]) degencium de remedio salutis animarum et comodo etiam temporali prouidere. qui propter frequentes in vndaciones aquarum et distanciam loci. Ecclesiam parochyalem Denouo foro [3]) ad audienda Dyuina officia et suscipienda ecclesiastica sacramenta. non poterant comode uisitare. supplicauimus Reuerendissimo in Christo patri Domino Bodzathe dei et apostolice sedis prouidencia Episcopo Cracouiensi vt colonorum predictarum villarum in *Ludymir* et in *Grabszhow* presentium et futurorum fratri ordinis nostri quicumque morabitur ibidem in *Ludymir*. domo nostra. Curam et regimen animarum commitere dignaretur. quem nos uel successores nostri presentabimus inuestiendum eidem domino Episcopo et suis Succedaneis ad regimen ecclesie parochialis in predicta villa *Grabszhow*. fundande. ad peticionem venerabilis viri Domini Sbygney decani Cracouiensis nostrarumque supplicacionum interuentu. Qui quidem frater eandem regens ecclesiam ipsi domino Episcopo Cracouiensi et successoribus suis necnon Archidiacono obedienciam et reuerenciam exhibere. onera quoque eis incumbencia. soluere, et seruicia consueta sicut ceteri seculares presbiteri facere tenebitur omnino. exempcionis priuilegio ordini nostro concesso penitus non obstante. et ut predicta nostra promissio et obligacio in perpetuum stare debeat presentes literas supradicto Domino Episcopo concessimus roboratas nostrorum sigillorum appensione. Datum in *Cyrzicz* monasterio nostro in die annunciacionis beate Marie, Anno Domini Millesimo. Trecentesimo. Quinquagesimo. tercio. Presentibus hijs testibus. Fratre Iohanne Clauigero Domus nostre Cyrricensis. Fratre Nicolao dito de *Racybor* Fratre Iohanne custode ac fratre Hugone. procuratore in *abramouicz* Nicolao Rectore Eclesie sancti Iohannis ibidem in *Cyrzicz*. atque alijs quam pluribus fidedignis.

Digitized by Google

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony dwiema pieczęciami w czerwonym wosku wyciśniętemi, zawieszonemi na pasmach fioletowego jedwabiu. Pierwsza podługowata przedstawia postać opata z pastorałem w lewej, prawą wzniesioną do błogosławieństwa. W otoku napis: † SPRIS DIONISII ABBTIS D: CIRICZS; druga okrągła wyobraża Matkę Boską siedzącą z różczką w prawej, dzieciątkiem na lewej. W otoku napis: † S' CONVENTVS DE CIRICZ. Na grzbiecie napis może współczesny: »Littera abbatis et Conuentus de *Cźirźycź*, in qua recognoscunt, quod Bodzantha Episcopus Cracouiensis concedit kmethonibus in *Grabssow* et in *Ludmir*, licenciam audiendi diuina et percipiendi sacramenta, in *Grabssow*, qui alias in nouoforo talia percipiebant et promittunt, quod frater ordinis ipsorum presentabitur Episcopo confirmandus et tenebitur ad obedienciam Episcopo et Archidiacono«.

[2]) *Ludźimirź*, wieś parafialna w obwodzie sądeckim, powiecie nowotarskim. *Krauszów*, wieś w tymże obwodzie, powiecie i parafii.

[3]) *Nowytarg*, miasteczko powiatowe w obwodzie sądeckim.

CXCVII. 1353. die 7. mensis Maii, Cracoviae.
Casimiri regis Poloniae decretum, inter Segneum praepositum ecclesiae s. Michaelis et Bodzantam episcopum Cracoviensem de villa *Brończyce* litem dirimens [1]).

In nomine domini amen. Nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie, nec non terrarum Cracouie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuyauie, Pomoranieque dominus et heres, ac dominus terre Rusie notum facimus vniuersis tam presentibus quam futuris hanc litteram inspecturis, Quod cum (inter) Venerabilem in Christo patrem dominum Boczantam diuina et apostolice Sedis prouidencia, Episcopum Cracouiensem parte exuna, et dominum Sengneum prepositum Ecclesie sancti Michaelis super hereditate dicta *Brancźice* [2]) sita prope *Niczicźam* coram nobis, et nostris baronibus fuisset exorta materia questionis, idem dominus Sengneus in Iudicio constitutus proposuit contra predictum dominum Episcopum cum querela. quod hereditatem seu villam predictam *Brancźicźe* teneret [de facto, que] villa pertinet ad preposituram sancti Michaelis, et ad ipsum nomine prepositure sancti Michaelis, et petebat eandem hereditatem *Brancźicźe* sibi racione prepositure sue iamdicte [sancti] Michaelis adiudicari, dominus Episcopus inmodum litis contestacionis respondit; allegando prescripcionem et diuturnitatem seu antiquitatem, quod quatuor Episcopi predecessores ipsius [predictam] hereditatem tenuerunt et ipse nunc tenet pacifice et queiete, Tandem post altercacionem inter ipsos habitam et controuersiam, nostri milites penes nos sedentes decre[uerunt ha]bito consilio maturo inter se dictam hereditatem *Brancźicźe* predicto domino Episcopo et Ecclesie ipsius Cracouiensi racione prescripcionis, et diuturnitatis adiudicari. [dominus Iohannes subiudex Craco]uiensis qui de Iure. [sentenciam] debuit ferre, de Mandato omnium baronum qui tunc fuerunt, et vnanimi consensu ipsorum [et] nostro pronunciauit [declarauit, adiudicauit et diffiniuit ean]dem hereditatem *Brancźicźe* ad Ecclesiam Kathedralem Cracouiensem de Iure et ad ipsum dominum Episcopum et successores [ipsius perpetuo pertinere iam dicto domino Sengneo preposito sancti Mi]chaelis nomine eiusdem prepositure, super eadem villa seu hereditate *Brancźicźe* sita prope

Digitized by Google

niczyczam [mouendam aliquam litem questionem seu controuersiam cum] nullum Ius ad eandem hereditatem habeat perpetuum silencium in ponendo. In cuius rei testimonium [sigilla nostra et dicti subiudicis qui sentenciam tulit sunt] appensa. Data Cracouie in vigilia beati Stanislay martiris, tempore mensis Magij Anno domini [Millesimo Trecentesimo Quinquagesimo] Tercio Presentibus [hijs tes]tibus Iohanne palatino Sandomiriensi, Sbigneo cancellario aule nostre, Iacobo iudice Sandomiriensi, Stascone zarnouiensi, Sethegio de *Rosprza*, [Caste]llanis, et [Derzcone] subiudice Sandomiriensi et alijs multis nostris baronibus.

[1]) Przywilej pargaminowy mocno zetlały i zniszczony, opatrzony niegdy dwiema pieczęciami. Z tych pierwsza w czerwonym wytłoczona wosku, zawieszona na sznurku z zielonego jedwabiu, przedstawia orła piastowskiego. W otoku napis: † S. KAZIMIRI. D'I GRA REG' POLOIE. (Obacz Żebrawskiego: O pieczęciach dawnej Polski i Litwy, Zeszyt I. Tab. 14, N. 34). Po drugiej pieczęci pozostał tylko sznurek z pąsowego i zielonego jedwabiu.

[2]) *Brończyce*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie miechowskim, powiecie szkalmirskim, parafii *Rafałowice*.

CXCVIII. 1354. die 19. mensis Maii, Cracoviae.

Casimirus rex Poloniae Bodzantae episcopo Cracoviensi villas *Radłów*, *Uszew*, *Biesiadki*, *Zawada wielka*, *Przeczyca*, *Iodłowa*, *Pasieczna*, *Niemszyno*, *Rzepiennik biskupi*, *Rozembark*, *Kunowa* et *Bukowa* restituit, villamque *Poręba* Pauli cum villa episcopali *Marszowice* commutat [1]).

(I)N nomine domini amen. Quoniam hanc sibi legem principum nobilitas. quodammodo ponit, vt debere se quod sponte tribuit existimet, et nisi in beneficijs creuerit, nichil se prestitisse putat. Hec animaduertentes nonnulli Principes Cracouiensis et Sandomiriensis terrarum domini, predecessores et progenitores nostri, pia deuocione. ad honorem Omnipotentis dei. per quem Reges regnant et principes dominantur, Ecclesiam Cracouiensem Kathedralem et alias Collegiatas. et inferiores sibi subiectas primitus fundantes. vniuersis possessionibus. Opidis. Castellis, villis, in subsidium Episcopi eiusdem Ecclesie. et Cleri, in opus et ministerium dei electorum, dotauerunt, sicut in ipsorum priuilegijs inde confectis, plenius continetur. Quorum vestigijs. Nos Kazimirus dei gracia. Rex Polonie. inherere cupientes, quamuis villas Episcopales quasdam. scilicet *Radlow*. *Vswam*. *Besadky*. *Zauada*. *Przedsczicza*. *Iodloua*. *Paseczna*. *Nemsyno*. in qua hereditate locate sunt due ville. videlicet *Rzepennyk*. et *Rosumberk*. *Cunow*. et *Bucoue* [2]). recipi. et intromitti de eisdem. nostris officialibus mandassemus. non causa omnimode retencionis. sed ius seruitutis Regalis in eisdem requirentes, quia dicebantur esse militales. et ad Ecclesiam Cracouiensem. cum suis oneribus transiuisse. Tamen nunc plena veritate cognita. easdem villas. venerabili Patri. domino Bodzathe. Episcopo et Ecclesie Cracouiensi restituimus ex integro, ipsas et incolas earum presentes et futuros, ab omnibus oneribus,

Digitized by Google

seruitutibus. et seruicijs, laboribusque. angarijs et preangarijs Regalibus. de mera liberalitate nostra ex nunc. in antea penitus absoluentes, et liberantes omnino, easdem villas. et possessiones frui. et gaudere volumus illis libertatibus et exempcionibus, quibus fruuntur et gaudent, omnes alie possessiones, et ville Ecclesie Cracouiensis, presenti patrocinio. et perpetua firmitate roborantes. in nomine domini confirmamus. Ceterum quia dux Boleslaus clare memorie Aws noster. Cracouiensis et Sandomiriensis terrarum dominus, dans et concedens Episcopo et Ecclesie Cracouiensi Iura. libertates, inmunitates diuersas, sibi in Tharsensi et Kelciensi Castellanijs, quandam reseruauerat seruitutem, videlicet. dum per Thartharos, Ruthenos scismaticos, vel Lythuanos, terra Sandomiriensis hostiliter vastaretur, Episcopus de eisdem Castellanijs. homines suos bellicuosos in defensionem, cum ceteris terrigenis, mittere tenebatur. Sed quia hec nimis onerosa. ipsi Episcopo. et suis hominibus videbantur. Nos volentes, ut idem Episcopus, cum Clero suo maxime hostilitatis tempore, deuocius oracionibus intendant, ipsum et successores suos ac predictas Tharsensem et Kelciensem Castellanias, et homines quoslibet in eisdem degentes. presentes. et futuros, a prefatis seruitutibus, videlicet *Pogon.* et a mittendis hominibus, contra Thartharos, Ruthenos, et Lythuanos, exnunc absoluimus et liberamus omnino. Ita quod decetero homines pugnaturos Episcopus et sui successores de eisdem Castellanijs mittere minime teneantur, Hijs autem munificencijs graciarum. prenominatus dominus Bodzatha Episcopus Cracouiensis prenimie consolatus, nobis peccuniam Quingentarum marcarum quantitatem, ob respectum donationis supradicte. optulit. et donauit graciose, et villam sue mense Episcopalis *Smarsouicze* [3]). dictam wlgariter, pro dimidietate ville nostre *Pauliporamba* [4]) dicte prope *Vswam.* permutauit, et donauit, cum expresso consensu sui Capituli Cracouiensis. Volentes et decernentes presentibus scriptis, quod eadem medietas ville *Pauliporamba*, prout circumferencialiter in suis limitibus est limitata, et distincta, et homines degentes in ipsa, nunc et infuturo, eadem libertate gaudeant, qua cetere ville Episcopales, Ecclesie Cracouiensis gaudere, et vti diutine consueuerunt, Quemquidem Episcopum Capitulumque et Ecclesiam Cracouiensem Nos in Regiam gubernacionem suscipientes, promittimus bona fide, strennue defensare, ab omnibus molestijs. violencijs et iniurijs quorumlibet hominum. vt meritis beati Stanislai martiris gloriosi. eiusdem Ecclesie patroni, deus Omnipotens graciam nobis tribuens. in presenti dies vite nostre adaugeat felicibus incrementis. In cuius rei testimonium. et euidenciam pleniorem, presentes litteras dari fecimus. nostri sigilli munimine roboratas. Actum Cracouie. feria secunda. in Rogacionibus, Anno domini. Millesimo Trecentesimo. Quinquagesimo quarto, Presentibus hijs testibus, Iohanne Iura Palatino Sandomiriensi, Czenkone de *Lipa* summo Marszalco Morauie. Sbigneo Cracouiensi, Floriano Lanciciensi. Cancellarijs. Iohanne Woyniciensi. Raphaele Wisliciensi. Stanislao Malogostensi. Castellanis, Petro Tribuno. Grothone Subpincerna Cracouiensibus. Pelka Subagazone Sandomiriensi. et alijs multis fidedignis, Datum per manus domini

Digitized by Google

Sbignei Cancellarij nostri prenotati. Scriptum autem per Notarium Curie nomine Pribislaum.

[1]) Przywilej pargaminowy niegdy opatrzony pieczęcią majestatową, po której tylko ułomek zawieszony na sznurku z fioletowego jedwabiu pozostał. Ogłoszony drukiem w Wiszniewskiego: Historyi literatury Polskiej, T. 2, str. 486.

[2]) Wyszczególnione tu wsie są następne. *Radłów*, miasto powiatowe w obwodzie bocheńskim. *Uszew* i *Biesiadki*, wsie parafialne w obowodzie bocheńskim, powiecie brzeskim. *Zawada wielka*, wieś w tymże powiecie, parafii *Uszew*. *Przeczyca* i *Jodłowa*, wsie parafialne w obwodzie jasielskim, powiecie brzosteckim. *Rozembark* i *Rzepiennik biskupi* wsie parafialne w obwodzie jasielskim, powiecie brzosteckim. *Bukowa* wieś w tymże obwodzie, powiecie i parafii *Brzostek*. *Kunowa* wieś w powiecie jasielskim, parafii *Sławęcin*. Wsie *Pasieczna* i *Niemszyno* zatraciły swą nazwę.

[3]) Zapewne dzisiejsze *Smardzowice*, wieś parafialna w obwodzie i powiecie olkuskim.

[4]) *Poręba*, wieś w tymże obwodzie, powiecie wiśnickim, parafii *Brzesko*.

CXCIX. 1354. die 4. mensis Octobris, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae testatur, se a Bodzanta episcopo Cracoviensi D marcas pro quodam privilegio eidem episcopo concesso, accepisse [1]).

Nos Kazimirus Deigracia Rex polonie, Notum facimus vniuersis tam presentibus, quam futuris, hanc literam inspecturis, Quod a Reuerendo in Christo patre domino Bodzantha diuina et Apostolice sedis prouidencia Episcopo Cracouiensi, Quingentas marcas grossorum currencium in Regno nostro pro quodam priuilegio sibi et Ecclesie sue Cracouiensi per nos dato [2]), plene et integre easdem Quingentas marcas recepisse, de qua pecunia ipsum dominum Episcopum soluimus et quittamus per presentes. Datum Cracouie in die beati francisci, Anno domini M. CCC. L. Quarto.

[1]) Archiwum kapitulne nie posiada oryginalnego tego dokumentu. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 40.

[2]) Przywilej, o którym tu mowa, jestto poprzedzający akt Kazimirza Wielkiego z d. 19 maja 1354, w którym między innemi tenże król biskupów krakowskich od pogoni przeciw Tatarom, Rusinom i Litwinom uwalnia, a w którym jest również o powyższych pięciuset grzywnach wzmianka.

CC. 1354. die 11. mensis Octobris, Cracoviae.
Decretum Iudicii terrestris Cracoviensis, Bodzantae episcopo Cracoviensi villam *Rynerzowice*, de qua eidem episcopo Helca vidua Rynerii litem intendebat, addicens [1]).

Nos Nicolaus Iudex Iohannes Subiudex Cracovienses notum facimus omnibus et singulis presentem litteram inspecturis. Quod cum Helka mulier soror vterina Rynerij quondam de *Rynerzowycz* honorabilem virum dominum Petrum Cantorem et Canonicum Cracouiensem citasset ad iudicium nostrum pro media parte hereditatis in *Rynerzowycz* iuxta *luborziczam* [2]) villam domini Episcopi Cracouien-

Digitized by Google

sis site quam dudum predictus Petrus Cantor emerat a prefato Rynerio pro quadraginta vna marcis et Octo scotis grossorum Pragensium asserens pretacta Helka ipsam partem hereditatis per Rynerium fratrem suum venditam sibi fuisse dudum adiudicatam ad redimendum super quo exhibuit literam Pribkonis quondam Iudicis predecessoris nostri et Iohannis Subiudicis Cracouiensis, quam relegi pluries mandantes et diligenter auscultantes. reperimus ipsam fuisse scriptam et predicte Helce redempcionem ipsius hereditatis medie per Rynerium vendite adiudicatam Anno domini. M. CCC. XLVIII. in die santi Kalyxti pape et martiris, a quo tempore vsque ad presentem diem iam fluxerant sex anni minus quatuor diebus. Nos igitur attendentes quod cuilibet mora et negligencia sua [est nociua] et considerantes statutum domini nostri Regis et Baronum suorum generale quo cauetur. quod cuicumque adiudicatur redempcio alicuius hereditatis [illam precise]. redimere debet infra annum et sex septimanas [3]). Et quia sepedicta mulier Helka prefetam mediam partem hereditatis in *Rynerzowycz* per Rynerium ut predictum est venditam non redemit infra tempus statutum ut debuit. Nos eidem mulieri Helcze super prenominata parte hereditatis quondam Rynerij fratris sui perpetuum silencium inponentes ipsam cum omnibus vtilitatibus et pertinencijs suis predicto Petro Cantori et Canonico Cracouiensi adiudicamus perpetuo possidendam et habendam. donandam permutandam vel vendendam pro sue libito voluntatis. Preterea quia idem Petrus Cantor aliam partem hereditatis predicte in *Rynerzowycz* emit a Clemente fratre dicti Rynerij pro quadraginta marcis grossorum Pragensium, quam partem sepedicta Helka acquisiuit iuxta ius terre coram nobis ad redimendum. Nos sibi exnunc statuimus ad huiusmodi redempcionem faciendam terminum iuris predicte videlicet annum continuum et sex septimanas vt superius est expressum, quod si non fecerit extunc perdat ius omnino sibi (in) headem parte hereditatis quondam Clementis fratris sui acquisitum quam de cetero prefatus Cantor sicut emit iure hereditario libere possidebit. Incuius rei testimonium et euidenciam clariorem nostra sigilla presentibus duximus appendenda. Actum et datum Cracouie in Cimiterio fratrum Predicatorum quinto ydus Octobris id est in Octaua sancti francisci. Subanno domini. M. CCC. Quinquagesimo quarto, Presentibus hijs testibus. Paskone de *Vlina*. Nicolao de *Lsczyna*. et alio Nicolao de *ywanowycz*. Thomkone de *Wanczslauicz* Blascone de *Sueborowycz* heredibus, Negoslao et Markone kamerarijs nostris. Dominicone dicto *Gyl* ministeriali, et alijs quam pluribus personis fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy nieco zetlały, opatrzony niegdy dwiema pieczęciami, po których tylko paski pargaminowe pozostały. Miejsca zetlałe wypełnione z kopii zamieszczonej w Liber Antiquus, na karcie 74.

[2]) *Rynerzowice*, wieś niegdy w województwie i powiecie krakowskim, parafii *Luborzyca* położona, lecz dziś nie istnieje.

[3]) Jest tu wzmianka o nieznanym nam zresztą artykule statutu wiślickiego. Helcel, któremu tekst powyższego wyroku znany był z kopii zawartej w Liber

Digitized by Google

Antiquus, przytoczył wprawdzie takowy w §. 145 badań swych nad ustawodawstwem wiślickiem (Obacz: Starodawne prawa polskiego pomniki, T. I, str. CCIX); lecz nie przypisywał owemu artykułowi autentyczności. Owszem nie znachodząc go w żadnym z poszczególnych statutów, i upatrując niejaką sprzeczność co do przedawnienia między przepisem tegoż artykułu a statutami, uważał go jako wypływ nieznajomości pisanego prawa ze strony sądu ziemskiego krakowskiego. Co do nas nie możemy podzielać zdania uczonego Helcla. Statut I wiślicki z r. 1347 (bo ten jeden dopiero istniał w Małopolsce w chwili ferowania wspomnionego wyroku), jako przed 17 laty zaledwo wydany, zbyt był świeżem dziełem, iżby go już w r. 1345 niepamiętać miano; tem bardziéj gdy usiłowania prawodawcze Kazimirza Wielkiego w tym właśnie czasie przygotowywały nowy wiec ustawodawczy w 16 zaledwo miesięcy później, to jest w d. 14 stycznia 1356 odbyty. Nie możemy też przypuścić tak grubej niewiadomości ze strony właśnie sędziego i podsędka krakowskich, którzy tylokrotnie zasiadając na wiecach w obecności króla i najwyższych dostojników ziemi, przy obradach nad statutem niegdy udział biorących, zmuszeni byli rozstrzygać spory i stósować do nich świeżo wydane ustawy. Owszem nikt lepiej jak sąd ziemski krakowski, najbliższy osoby króla prawodawcy, nie mógł znać statutów wiślickich, do których ułożenia zapewne się przyczyniał. To też powołanie w niniejszym wyroku owego zaginionego artykułu statutów w dosłownem prawie brzmieniu z wyraźnem odwołaniem się, iż pochodzi ze statutu uchwalonego przez panującego podówczas króla i panów radę, świadczy o dokładnej znajomości tychże statutów. Dodać tu musimy jeszcze tę przeważną okoliczność, iż owa dawność roku i sześciu niedziel, nie była rzeczą w Wiślicy nowo uchwaloną, lecz wziętą z prawa zwyczajowego; to też choć dotyczący artykuł nie przechował się w kodeksach statutów, przechował się mimoto w prawie zwyczajowem ziemi krakowskiéj i wszedł w zbiór Łaskiego (Patrz: Łaskiego Commune incliti regni Polonie priuilegium, fol. CXXII, tudzież Vol. leg. I, pag. 330, artykuł: »de actore citante et non continuante processum iuris«). Co więcej, podobny zwyczaj prawny istniał także w Wielkopolsce, gdzie również powód niepopierający należycie sporu, tracił prawo. Świadczy o tem wyrok książąt Przemysława i Bolesława wydany r. 1246 w dzień św. Aleksego wyznawcy w sporze między Bogufałem biskupem poznańskim a Janem synem Dasza o wykupno wsi Grodnicy. (Obacz Raczyńskiego: Codex dipl. Majoris Poloniae N. XXIV, str. 29 i 30, tudzież Lelewela: Polska wieków średnich, Tom III, str. 150).

CCI. 1355, die 24. mensis Ianuarii, Budae.

Ludovicus rex Hungariae promittit, se iura et immunitates universorum regnicolarum regni Poloniae observaturum, dummodo regimen eiusdem obtinuerit [1]).

Nos Lodouicus dei gracia (Hungarie) [a]), Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque Rex, princeps Sallernitanus et Honoris montis sancti angeli dominus. Singnificamus quibus expedit vniuersis presencium per tenorem. Quod cum Iohannes Castellanus Woyciniensis [b]), florianus prepositus et cancellarius Clanciciensis [c]), Petrus tribunus et Pelka sub Agazo Cracouienses, ad nostram accedentes presenciam nobis exparte vniuersorum Regnicolarum Regni Polonie super concedendis eisdem clementer articulis infrascriptis humiliter supplicassent, nos eorum ymo uerius ipsorum Regnicolarum peticionibus graciose inclinati, promittimus et asumpmimus bona fide, absque omni dolo et fraude uerbo nostre Regie maiestatis, vt si disponente domino, In Ius et Regnum [d]) Regni Polonie prenotati, iuxta formam composicionis seu ordinacionis inter

Digitized by Google

Serenissimos principes, dominos, Kazimerium [e]) Illustrem Regem Polonie auunculum nostrum predilectum et felicis memorie Carolum quondam Regem Hungarie genitorem nostrum, ipsiusque Sororium, in nostri [f]) et fratrum nostrorum, personis, dudum inite et firmate, ac nobiscum nouissimis temporibus innouate processu temporum succedere nos contingat, nullas collectas seu exacciones, nos, et nostri successores, nostri et eorundem Regiminis inpredicto Regno tempore, exigi faciemus a Regnicolis prenotatis quas recolende memorie dominus pater ipsius domini Regis, aut idem dominus Rex, aliquibus excausis, vltra consuetam et solitam libertatem, ab eisdem Regnicolis, et presertim, prelatis et personis Ecclesiasticis, eorumque villis populis seu incolis, Nobilibus ac eorum villis et populis seu Ciuitatensibus Regni eiusdem cuiuscunque status et condicionis exigi seu extorqui [g]) fecissent, Sed hijs contenti erimus, que ipsi [h]) soluere consueuerunt abantiquo, uel que ad Cameram Regiam seu Ius Regale constiterit pertinuisse seu constabit, Sed si Ciuitatenses, exceptis tamen Nobilibus dicti Regni Polonie, uel aliqui dictorum Ciuitatensium de eodem Regno occurrente aliquo necessitatis (seu oportunitatis) [i]) tempore nobis liberaliter [k]) contribuere voluerint, ad id non acceptandum nos nullatenus obligamus, sed gratanter recipiemus quod liberaliter offeretur per eosdem, Attamen ad id faciendum seu soluendum eosdem nullomodo compellemus, Item si per Regnum illud quocumque tempore procedere nos contingat, descensus super prelatos ecclesias, Monasteria ipsorumque populos supradictos seu Regni antedicti Nobiles ac eorum Iobagiones populos uel Inquilinos non faciemus contra eorum uoluntatem, nec aliquid occasione descensus exigi faciemus ab eisdem, quod si alias pro faciendo descensu diuertere non possemus extunc pro nostris sumptibus et pecunia nos procurari in victualibus et alijs necessarijs faciemus, Ceterum si in nostri et successorum (nostrorum) [l]) Regiminis tempore pro aliqua expedicione facienda ultra fines eiusdem Regni procedere nos expediat uel eosdem, de dampnis si que Regnicole eiusdem Regni in eadem expedicione nobiscum, aut aliquo nostrorum successorum existentes, in nostris aut ipsorum seruicijs subierint, plenarie eisdem satisfaccionem inpendemus, et ipsa ijdem [m]) inpendere teneantur. Demum si quod absit, nos, aut Dominum Iohannem ducem, Nepotem nostrum absque herede masculini sexus decedere contingat [n]), extunc omnia pacta, conuenciones, disposiciones, ordinaciones Iuramenta fidelitatis et homagij, ac obligamina quelibet confecta, superfacto [o]) Regni Polonie supradicti, que nos, aut nostros et ipsius heredes contingebant, eoipso annullentur, irritentur, et viribus maneant caritura, nec alij successores nostri preterquam heredes memorati, horum pactorum occasione, aliquod [p]) Iuris in eodem ualeant ulterius vendicare, Sed Regnicole ipsius Regni Polonie super ipsis liberi sint penitus et exempti ac per omnia expediti, Saluis solucionibus quinquemilium sexagenarum grossorum Bohemicalium, Inclite domine senioris filie eiusdem domini Regis tempore maritacionis ipsius prout per predictum dominum (Regem) [q]) genitorem nostrum assumptum fuerat, per nos plene et in-

Digitized by Google

tegre eidem persolutis, de quibus in predictorum composicionis et ordinacionis, irritacionis et annullacionis euentum, volumus, ut nostris successoribus seu heredibus satisfaccio inpendatur per illum, qui prefato Regno Polonie presidebit, Sic tamen si predictum Regnum in nostras uel dicti domini Iohannis ducis, nostrorumque uel ipsius heredum manus deuenire non contingat. quod si deuenire contigerit, eoipso, prefati Rex et Regnum a debito dictarum quinque milium Sexagenarum sint per omnia expediti. Pacta autem conuenciones, ordinaciones et disposiciones, quascunque, et instrumenta confecta super ipsis, temporibus, quibus supra. cum omnibus ipsorum obligaminibus, ac promissionibus et firmamentis quibuscunque, presentibus ratificamus approbamus et illibata iuxta conuencionum contentorum in eisdem forma. sub eiusdem Sacramenti vinculo promittimus, omnibus temporibus obseruare. Insuper omnes duces, Prelatos, Ecclesias, ecclesiasticasue personas, Barones, magnates, proceres, milites, Nobiles, Ciuitates, villas, eorumque populos et Inquilinos in eorum libertatibus promittimus conseruare, nec eos contra illas intendimus agrauare, uel per alios paciemur agrauari modo aliquali. Inquorum omnium testimonium roburque perpetuum presentes concessimus literas nostras dupplicis ac pendentis Sigilli nostri munimine roboratas, Datum Bude XX. IIII. die mensis Ianuarij. Anno Domini M. CCC. L. quinto.

[1]) Archiwum kapitulne posiada dwa oryginały niniejszego przywileju, oba pargaminowe, jeden mocno zetlały bez pieczęci, i ten będziemy oznaczać przy wykazaniu odmianek tekstu literą B, drugi lepiej dochowany, u którego na zielonym jedwabnym sznurku wisi ułomek dwustronnej wielkiej pieczęci króla Ludwika Węgierskiego, i ten egzemplarz oznaczamy literą A. Ułomek powyższy przedstawia z jednej strony króla na majestacie z jabłkiem w lewej, berłem w prawej ręce. W otoku reszta napisu: † LOD . . . US. DEI. GRA. HV . . . . . E. RAM. . . . . Strona odwrotna przedstawia na tle ukośnie zakratkowanem i narzuconem liliami, tarczę ozdobną trójkątną, w której trzy wzgórza, a na nich krzyż podwójny. W otoku reszta napisu: † . . . . . EX. PNCEP . . . . . ORIS. MONTIS. SCI. A . . . . . DNS. Między tekstami obudwu tych oryginałów zachodzą drobne różnice, powstałe głównie w skutek myłek pisarskich. Podajemy tutaj tekst zawarty w oryginale lit. A, który zarazem dopełniliśmy z oryginału B. opuszczonemi przez pomyłkę wyrazami, zakreślając takowe nawiasami. Odmiany obu tych tekstów są: *a*) »Hungarie» egz. A. nie ma, *b*) B. ma »voyniciensis«, *c*) B. ma »Lanticiniensis«, *d*) B. Regimen, *e*) B. Kazimirum, *f*) B. nostra, *g*) B. extorqueri, *h*) B. ipso, *i*) »seu oportunitatis« egz. A. nie ma, *k*) B. »liberaliter« nie ma. *l*) A. nie ma »nostrorum«, *m*) B. »et ipsi parem« *n*) B. contingerit, *o*) B. super facta, *p*) B. aliquid, *q*) A. nie ma »Regem«. Tekst niniejszego przywileju ogłosił Bandtkie w Ius Polonicum na str. 156, lecz z mylną datą 24 czerwca. (Obacz także Długosza T. I, str. 1102).

CCII. 1355. die 30. mensis Aprilis, in *Zadoch.*

Proceres regni Hungariae spondent Casimiro regi Poloniae, se pactum ab eodem rege cum Carolo quondam rege Hungariae de successione regni Poloniae initum, observaturos [1]).

Digitized by Google

In christi nomine amen. Quum est moris, consuetudinis atque consonum racioni, vt quicquid regia maiestas de consilio et beneplacito Prelatorum et Baronum, procerum ac Nobilium Regni sui decreuerit faciendum siue statuendum, et matura deliberacione prehabita agit, ordinat et disponit, in hijs presertim, que ad vtilitatem, honorem et comodum suum suique Regni venire possunt, non immerito sic ordinata, acta et disposita ab omnibus Regnicolis debent approbari et inuiolabiliter obseruari. Hinc est, Quod nos Nicolaus Dei et Apostolice sedis gracia Archiepiscopus Strigoniensis, locique eiusdem Comes perpetuus de *Thuruth* [a]), Thomas petl Magister Ianitorum Regalium et Castellanus de *Chokokow*, Morochwen Magister agazonum Reginalium et Comes de *Beregh*, Nicolaus prepositus Stepiczienſis [b]), ladislaus prepositus Chazmensis, Comes Capelle regie, Gregorius Custos Waradiensis decretorum doctor, Iohannes Olyueri Magister Dapiferorum Reginalium, Ac Iohannes Allexandri Comes Czugradiensis [c]) et Castellanus desimus (s) [d]) et de *Zendrem* [e]), de consensu, mandato, beneplacito et voluntate Serenissimorum principum, domini loduici predicta gracia Regis et domine Elizabeth regine Vngarie, genitricis eiusdem, dominorum nostrorum, vobis excellentissimo Principi domino Kazimiro sepedicta gracia Polonorum Regi personaliter recipienti, promittimus bona fide, absque omni dolo siue fraude, quod ad hoc, ut composicio, ordinacio et disposicio, que dudum inter vos et potentissimum principem condam dominum Regem Karolum, Sororinum vestrum dominumque nostrum, super subieccione Omagij ac Regimine Regni vestri Polonie, in persona Serenissimorum principum dominorum lodwici, Andree et Stephani Natorum ipsius, In casu, vbi vos absque herede masculini sexus decerere contingeret, inita fuit et firmata, et nunc prefatis dominis Andrea et Stephano sublatis de hac vita inter vos et prelibatum dominum nostrum Regem, ac Inclitum principem dominum Iohannem Ducem tocius Sclauonie, Croacie et dalmacie, supradicti domini Stephani ducis filium, Nepotes vestros quo ad eorum heredumque ipsorum sexus, de quo supra, personas innouata perpetuis temporibus inviolabiliter et inconcusse quo ad omnes suos articulos ac clausulas, tam quo ad ea, que per vos sunt assumpta, quam quo ad ea, que per predictos dominos nostros Regem et Reginam vobis Regnique vestri Regnicolis assumpta existunt, viceuersa perseueret, toto nostro posse et conamine erga predictos dominos nostros efficaciter insistemus, ipsisque quo ad omnia predicta et que (ea) contingere possent quoquomodo, assistemus consilijs et auxilijs opportunis. Et nichilominus que per nos circa predicta alias debent fieri pronis effectibus [f]) curabimus adimplere. Sic deus nos adiuuet et hec sancta que tangimus ewangelia. In quorum testimonium Sigilla nostra presentibus duximus appendenda. Data in *Zadoch* [g]), in vigilia sanctorum philippi et Iacobi Apostolorum, Anno domini M. CCC. LV.

[1]) Oryginalnego dokumentu archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy wyjęty z transsumptu Jana dziekana i kanclerza krakowskiego w r. 1357 wydanego

Digitized by Google

(obacz niżej N. CCXI.), podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 425, stronicy odwrotnej. Ogłoszony jest on drukiem w Dogiela: Codex diplomaticus regni Poloniae et magni ducatus Lituaniae, Tom I, str. 38, zkąd go przedrukował Catona w dziele swem: Historia critica regum Hungariae stirpis mixtae. Tomulus III, ord. X, na st. 108. Główniejsze odmiany tekstu w Dogielu i Catonie są następne: *a)* D. C. »Tharath«, *b)* D. »Steuciensis« C. słusznie poprawia na: »Scepusiensis«, *c)* D. C. »Szagradiensis«, *d)* D. C. »de Symus *e)* D. »Zdendrem«, C. »Zclendren«, *f)* D. C. zamiast »pronis effectibus» mają »efficaciter«, *g)* C. w nawiasie kładzie »al. Zaloch.«

CCIII. 1355. die 9. mensis Maii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis altare b. Dorotheae virginis in ecclesia cathedrali Cracoviensi institutum, decimis villarum *Połom wielki*, *Łomna* nec non medietatis villae *Sieradzka* dotat [1]).

In nomine domini Amen. Quoniam bone rei consultum et presentis vite habetur subsidium, et eterne remuneracionis cernitur premium expectare, Proinde Nos Bodzantha diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Consideratis probitatis meritis et fructuosis obsequijs, que Honorabilis vir Dominus Sweslaus de *Sveskouicze* Canonicus et Officialis noster Cracouiensis, predecessoribus nostris et eidem Ecclesie nostre retroactis tèmporibus fideliter exhibuit et fecit, et nunc nobis dante deo paratus est exhibere, quiquidem eciam speciali ductus deuocione ad obsequium beate Dorothee virginis nobis humiliter supplicauit postulans, inde salutaribus beneficijs misericorditer consolari, cuiusquidem votis supplicibus nos sincero annuentes affectu, Altare ad omnipotentis dei et Beate Dorothee virginis in predicta nostra Ecclesia nouiter edificatum et consecratum, de decimis nostris frugum in *Polom*, *lomna* et in medium *Siradzska* [2]) villis in vendicione (s) *Czirzczensi* de fratrum nostrorum Capituli Cracouiensis voluntate et consensu dotamus et priuilegiamus, easdem decimas a nostra mensa episcopali penitus alienantes, prefato Altari beate Dorothee et Rectori seu Ministro in suis perpetuis temporibus assignantes. vt autem in remedium salutis nostre, et ipsius Sweslai Canonici et Officialis circa prefatum altare missarum solemnia pro viuis et defunctis iugiter peragantur, negligencia et vacacionis materia proculmota, volumus et firmamus irrefragabiliter seruandum, vt quocienscunque idem altare vacauerit, nulli omnino nisi vicario Ecclesie nostre cathedralis aut alio presbitero ydoneo actu tamen sacerdoti conferatur, qui circa ipsum bis in qualibet ebdomada secunda et sexta ferijs pro defunctis, et ceteris diebus alias missas pro deuocione sua per se aut per alium celebrare omnibus annis sit astrictus, dotacionis memoriam per specialem oracionem in ipsis semper faciendo. Ad quod altare dominus Officialis predictus quamdiu vixerit Rectorem seu ministrum nobis ydoneum presentabit; demum vero huiusmodi presentacio Colacio seu queuis alia disposicio supradicti Altaris ad nos et successores nostros temporibus perpetuis pertinebit. In cuius rei testimonium nostrum nostrique Capituli

Digitized by Google

sigilla presentibus sunt appensa. Actum et datum Cracouie in crastino beati Stanislai, Anno domini M. CCC. LV. Presentibus honorabilibus et discretis viris Dominis: Sbigneo Decano, Arnoldo Scolastico, Nicolao Custode, Magistro Petro Cantore, Ottone Scarbimiriensi, floriano lanciciensi, Sbilutho Plocensi, Nicolao Wysliciensi Prepositis, Thomkone Vicecancellario domini Regis, Spithkone Archidiacono Curzelouiensi, Canonicis Cracouiensibus, et alijs pluribus testibus tunc ad Capitulum congregatis.

[1]) Dokumentu oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 359.

[2]) *Połom wielki* i *Łomna*, wsie w obwodzie bocheńskim, powiecie i parafii *Wiśnicz*. *Sieradzka* wieś w tymże obwodzie i powiecie, parafii *Sobotów*.

CCIV. 1355. die 9. mensis Maii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis altare b. Matthaei evangelistae in ecclesia cathedrali Cracoviensi institutum, decimis villarum *Opatkowice* et *Zegartowice* dotat [1]).

In nomine domini amen. Quoniam bone rei consultum et presentis vite habetur subsidium, et eterne remuneracionis expectare cernitur premium, Proinde nos Bozantha diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Consideratis probitatis meritis et fructuosis obsequijs, que honorabilis vir dominus Iacobus Syrzyk frater noster in christo dilectus, Custos Gneznensis et Canonicus Cracouiensis Ecclesiarum, predecessoribus nostris et nostre kathedrali Ecclesie retroactis temporibus fideliter exhibuit et fecit, et nunc paratus est exhibere, Qui dominus Iacobus deuocione ductus speciali ad obsequium beati Mathei apostoli et ewangeliste, nobis humiliter supplicauit postulans, inde salutaribus beneficijs misericorditer consolarj. Cuius quidem votis supplicibus nos annuentes affectu sincera caritate Altare ad honorem dei omnipotentis et beati Mathei apostoli et ewangeliste in nostra Ecclesia kathedrali dudum edificatum et consecratum, decimas nostras in villis infra scriptis videlicet in *opathkowycze* Vislaj et in *Zygarthowycze* prope *Grodzynam* [2]) in districtu *andrzeyowyensi*, de fratrum nostrorum capituli Cracouiensis vnanimi voluntate et consensv dotamus et priuilegiamus, easdem decimas de cetero de nostra mensa Episcopali penitus alienantes et abdicantes, prefato altarj beati Mathei et Rectori seu ministro ipsius perpetuis temporibus assignantes. Vt eciam in remedium salutis nostre ac Reuerendi in christo fratris nostri, petri dicti Syrzijk olim Episcopi Cracouiensis, et germani sui honorabilis virj domini Iacobi Custodis Gneznensis et Canonici nostri Cracouiensis Ecclesiarum circa prelibatum altare missarum solemnia pro viuis et defunctis iugiter peragantur, negligencie et vagacionis materia proculmota, Statuimus et firmamus irrefragabiliter tenendum et seruandum, vt quocienscunque illud altare vaccauerit, nulli conferatur nisi viccario Ecclesie kathedralis, actu tamen Sacerdoti, qui circa illud altare bis in qualibet

Digitized by Google

septimana per se aut legittime impeditus per alium sacerdotem ydoneum celebrare sub pena excommunicacionis et maledicciones eterne omnibus annis sit astrictus, dotatoris memoriam per specialem oracionem semper faciendo. Ceterum idem dominus Iacobus deuocione ductus specialj pro remedio salutis sue domum construxit lapideam in area fratrum nostrorum Capituli Cracouiensis in contrata Castrensi; Ita tamen, quod quicumque sibi successerit in domo illa, singulis annis perpetuis temporibus ad solucionem trium marcarum, duas marcas grossorum dabit vicarijs Ecclesie kathedralis, vnam videlicet in festo purificacionis gloriose virginis marie et aliam Marcam in festo beati Stanislai martiris, et gloriosi pontificis, Terciam vero Marcam altariste dicti altaris in festo beati Michaelis archangeli assignabit; et ipse et vicarij in predictis festiuitatibus purificacionis et beati Stanislai tempore maij anniuersarium seu exequias pro domino petro olim Episcopo Cracouiensi, fratre iam dicti Iacobi, primas exequias cum nouem leccionibus et missam, die sequenti pro defunctis et secundas exequias pro predicto Iacobo, et altarista similiter primam pro domino petro missam, secundam vero pro fratre Iacobo suo, qualibet septimana in perpetuum tenebuntur ad implere. ad quod altare idem dominus Iacobus prima vice Rectorem seu ministrum ydoneum nobis presentabit, demum vero huiusmodj presentacio ad nos et ad successores nostros imperpetuum pertinebit. In cuius rei testimonium nostrum nostrique Capituli sigilla sunt appensa. actum et Datum Cracouie, in crastino beti Stanislai tempore Maij, anno domini Millesimo CCCLV. presentibus testibus honorabilibus viris dominis: Sbigneo decano, Iohanne preposito, Arnoldo Scolastico, petro Cantore, Nicolao Custode, Sbiluto preposito plocensi, Iohanne decretorum doctoribus, Nicolao vysliciensi, otthone Scarbimiriensi, Sangneo sancti Michaelis prepositis etc. Canonicis Cracouiensibus, tunc ad Capitulum congregatis et alijs quam pluribus fidedignis.

[1]) Oryginalnego dokumentu archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 402.

[2]) *Opatkowice, Zegartowice* i *Grudzyny*, wsie w województwie krakowskiem, obwodzie kieleckim, powiecie jędrzejowskim, parafii *Mierzwin.*

CCV. Sine anno. Cracoviae.

Zegota et Gregorius heredes de *Poręba* Bodzantae episcopo Cracoviensi construendi molas aquarias in fluvio *Okleśna* concedunt facultatem [1]).

In nomine domini Amen. Nouerint vniuersi presentes litteras inspecturi, Quod Nos Zegotha et Gregorius fratres germani filij Zaclycze heredis de *Poramba* Zaclicze, Coram iudicio domini nostri domini Kazimiri Regis Polonie presentibus Iudicio Nobilibus Viris Nicolao Iudice Iohanne Subiudice Cracouiensibus et alijs pluribus fidedignis, Cum Venerabili in Christo patre domino Bodzatha dei et apostolice sedis prouidencia Episcopo Cracouiensi fecimus sponte et sana mente non compulsi nec illectj

Digitized by Google

de amicorum nostrorum consilio et cum bona deliberacione talem concordiam et ordinacionem inter nos et eundem dominum Episcopum et successores suos ac eiusdem Ecclesie Cracouiensis perpetuis temporibus duraturam super controuersia videlicet inter Nos et sepefatum dominum Episcopum per concordiam sopita nam cum idem dominus Episcopus super molendinis in flumine *Oclesna* wlgariter dicto inter nostram hereditatem. Zaclicze *Poramba* [2]). wlgariter dictam et inter Ipsius dominij hereditatem. Episcopi. *Quachalam* [3]) nuncupatam decurrentem nobis mouisset questionem. Tandem eiusdem detulimus iuramento, quod fecit et prestitit postia (s) talem cum procuratoribus eiusdem domini Episcopi legitimis ad hoc speciale procuratorium et mandatum habentibus amicabilem fecimus composicionem. Quod superius Molendinum nostrum licet in hereditate nostra siue terra nostra situatum super fluuio supradicto dedimus Ipsi domino Episcopo et successoribus suis perpetuis temporibus tenendum, habendum ac eciam possidendum. Insuper quodquod Molendina ipse Episcopus et successores sui in predicto fluuio inferius infra quatuor annos a data presencium continue computandos edificare potuerint sine preiudicio tamen nostrorum Molendinorum, edificabunt, tenebunt et in perpetuum vt premittitur possidebunt tam in littore nostro quam eciam ipsius vbj ad hoc se obtulerit locus oportunus. Et nobis vice versa vbi potuerimus in eodem fluuio tam in Ripa domini Episcopi quam nostra licebit similiter edificare sine preiudicio Molendinorum dominj Episcopi sepedictj et hanc conposicionem amicabilem inviolabiliter promittimus tam pro nobis quam pro fratre nostro germano — — — — — (s) nunc de terra absente scilicet (sub). C. marcis obseruare. Sin autem quod absit, idem frater Noster, uel aliquis ex nobis predictam composicionem infringere sev in pedire quoquomodo uel aliqualiter verbo sev facto attemptaret, ex tunc. Nos. centum marcas grossorum dudum dicto domino Episcopo sev succsoribus suis ante omnia dare persoluere ac eciam assignare sine aliqua contradiccione debebimus et debemus et exnunc ad persoluendas easdem Centum marcas presentibus litteris sev scriptis obligamur. Actum et Datum Cracouie [4]). Presentibus Nobilibus viris ac Honestis Clemente Sub dapifero Sandomiriensi, Clemente Gladifero Mstungio wenatore Cracouiensibus, Dirskone de *Ianouice*, Wirbantha de *Malossow* heredibus necnon predictorum Iudicis et Sub Iudicis. Camerarijs. et alijs quam pluribus fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy bardzo zetlały. Po dwóch pieczęciach dziś już tylko sznurki z pąsowego i fioletowego jedwabiu pozostały.

[2]) *Poręba*, wieś parafialna w obwodzie krakowskim, powiecie krzeszowickim.

[3]) *Kwacżała*, wieś w tymże obwodzie, powiecie chrzanowskim, parafii *Babice*.

[4]) Wypuszczona tu snadź przez omyłkę pisarza data dokumentu. Sądząc z osób bądź jako działacze, bądź jako świadkowie powołanych, akt ów mógł być wydany między rokiem 1350 a 1358. W tym bowiem okresie urzędują razem Mikołaj sędzia i Jan podsędek krakowscy. W roku 1358 Jan posuwa się na sęstwo a Jędrzej z *Wawrowic* zostaje podsędkiem krakowskim. Inne osoby również w ten czas zgodnie przypadają.

Digitized by Google

CCVI. 1356. die 23. mensis Februarii, in *Słomniki.*
Decretum iudicii terrae Cracoviensis, inter Helcam relictam Rynerii et Bodzantam episcopum Cracoviensem de villa *Rynerzowice* litem dirimens [1]).

In nomine domini amen. Quoniam ea quę iniudicijs recto tramite racionabiliter disponuntur solent scripturis autenticis et testimonio fidedigno roborari. Igitur nos Nicolaus Iudex et Iohannes Subiudex Cracouienses Notum facimus quibus expedit vniuersis. Quodcum honesta femina Helka relicta — — — — (s) Venerabilem in Christo patrem, dominum Bodzatham diuina prouidencia Episcopum Cracouiensem et magistrum Petrum Cantorem ecclesie Cracouiensis super hereditate *Rynerzouicze* [2]) coram nobis traxisset in causam Ius sibi in eadem hereditate *Rynerzouice* iudicialiter vendicando, Quocirca comparentibus partibus videlicet Helka prose Spythco Archidiaconus Curzelouiensis ac Blazeus de *Sweborouicz* dicti domini Episcopi procuratores adid speciale mandatum habentes in terminis ipsis pernos assignatis et iusticiam sibi reddi postulantibus, predicta Helka in ultimo et peremptorio termino liti cedens confessa est publice et expresse nullam porcionem neque ius aliquod in hereditate *Rynerzouice* predicta quomodolibet habere. Renuncians eciam omnino et extoto omni Iuri et accioni si quod uel que eidem in predicta hereditate competere uidebatur, et contingere posset quoquomodo infuturum. Nos vero confessionem predicte Helce attendentes attente consilio assessorum nostrorum habito saniori Inuocato dei nomine, pronunciamus et sentenciando declaramus decernentes prefatam hereditatem *Rynerzouice* sitam prope uillam *Luborzicza* ad ipsum dominum Episcopum et ecclesiam Cracouiensem iure sibi nacto efficaciter pertinere, et eidem domino Episcopo possessionem dicte hereditatis *Rynerzouice* pacificam uti possidetis adiudicamus, silencium predicte Helcze in hac parte perpetuum finaliter inponentes. Incuius rei testimonium nostra sigilla presentibus censuimus appendenda. Actum et datum in *Slomnik* in crastino Kathedra sancti Petri. Anno domini M. CCC. L. VI. Presentibus hijs Wilczcone de *Wroczimouicz*. Andrea de *Rogow*. Cristino de *Grabinicz*. Derzcone de *Ianouicz*. Nicolao de *Thopola*. Borislao de *Stradow*. Cunrado. Mathia Camerarijs nostris Swenthoslao dicto *baran* ministeriali et alijs multis.

[1]) Przywilej pargaminowy nieco zetlały, opatrzony niegdy dwoma pięczęciami, po których jeno rzemyki pargaminowe pozostały. Na grzbiecie napis: Sentencia diffinitiua contra Rynerium pro villa Rynerzouicze.

[2]) *Rynerzowice*, wieś niegdy około *Luborzycy* w województwie i powiecie krakowskim położona, lecz z biegiem czasu snać nazwę swą zmieniła.

CCVII. 1356. die 17. mensis Septembris, Avinione.
Innocentius VI. P. M. archiepiscopum Gneznensem eiusque suffraganeos hortatur, ut Casimirum regem Poloniae in repellendis incursibus Lituanorum iuvent [1]).

Digitized by Google

Innocentius episcopus seruus seruorum dei, Venerabilibus fratribus . . Archiepiscopo Gneznensi eiusque Suffraganeis Salutem et apostolicam benedictionem. Significauit nobis Carissimus in Christo filius noster Kasimirus Rex Polonie Illustris, quod licet Regnum suum Polonie a lituanis fidei catholice inimicis ipsique Regno contiguis et uicinis frequenter patiatur incursus, ex quibus non solum ipsi Regi suisque Regnicolis, sed etiam ecclesijs ecclesiasticisque personis in eo consistentibus dampna plurima prouenire noscuntur, idemque Rex ad resistendum et obuiandum prefatis incursibus fecerit et faciat quantum potest, uos tamen qui in ipso Regno multa bona temporalia obtinetis ad huiusmodi resistentiam faciendam eidem Regi prout tenemini assistere non curatis, nec sibi ad hoc exhibetis auxilium uel fauorem, propter quod Rex ipse uos in predictis per sedem apostolicam excitari humiliter postulauit. Quare nos attendentes quod in defensione ipsius Regni nostra et ecclesiarum ac ecclesiasticarum personarum in eo consistencium securitas continetur, et quod ad resistendum et obuiandum ipsis infidelibus fidelium omnium feruenter debet concurrere promptus affectus, discretionem uestram hortamur attente quatinus eidem Regi in defensione ac resistencia huiusmodi quotiens expediens fuerit fauoribus et auxilijs oportunis iuxta decentiam status uestri feruenter et liberaliter assistatis. Ita quod inde a uobis et apostolica sede commendari possitis, dictusque Rex uos et subditos uestros gratiosis fauoribus prosequi teneatur. Datum Auinione XV kalendas Octobris Pontificatus nostri Anno Quarto.

[1]) Dokument pargaminowy opatrzony ołowianą bulą papieża Innocentego VI, na konopnym sznurku uwieszoną. Niżej na zakładce napis: »pro. B. lerbelh Calcedonius«. Zaś na górnem zagięciu: »Symon boerij«. Ogłoszony ten dokument drukiem w Theinera: Monumenta historica Poloniae, T. I, N. DCCLXX, str. 578.

CCVIII. 1357, die 12. mensis Ianuarii, *Calissiae.*

Iaroslaus archiepiscopus Gneznensis testatur, se a Petro quondam episcopo Cracoviensi villam *Zastów* ad vitae tempora possidendam accepisse [1]).

Nos Iaroslaus diuina prouidencia Sancte Gneznensis Ecclesie Archiepiscopus vniuersis quorum interest tenore presencium publice recognoscimus et fatemur, quod villam [dictam] wlgariter *Sascʒitouo* [2]) sitam in Terra Cracouiensi, a Domino Petro pie memorie olym Episcopo Ecclesie Cracouiensis, optinuimus et nunc ex fauore et beniuolencia venerabilis in Christo fratris nostri domini Bodzathe moderni dicte Cracouiensis Ecclesie Episcopi, optinemus Ita quod cum vocacione diuina migrauerimus ab hac luce, prefata villa *Sascʒitouo* cum omnibus vtilitatibus et prouentibus suis prout nosipsi eam tenuimus, ad mensam Episcopalem Cracouiensem cuius esse dinoscitur, absque omni difficultate et contradiccione reuertetur. In cuius rei testimonium Sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum *Kalis*

Digitized by Google

feria quinta infra octauas Epiphanie domini Anno Natiuitatis eiusdem M. CCC. quinquagesimo Septimo Presentibus honorabilibus viris dominis Ottone preposito Iohanne Decano Kelczone Scolastico Gneznensibus et alijs multis fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy, nieco zetlały. Z pieczęci pozostał tylko pasek pargaminowy. Na grzbiecie napis współczesny: »protestatur Archiepiscopus quod villa *ząsczitow* pertinet ad Ecclesiam Cracouiensem«.

[2]) *Zastów*, wieś w obwodzie krakowskim, powiecie mogilskim, parafii *Raciborowice*.

CCIX. 1357. die 6. mensis Februarii, *Tessini.*

Casimirus dux Tessinensis villas ecclesiae cathedralis Cracoviensis in territorio Siewieriensi sitas ab omnibus praestationibus et servitiis liberas facit et immunes [1]).

Nos Kazimirus dei gracia Dux Thessinensis ad vniuersorum noticiam tam presencium quam futurorum volumus deuenire, Quod licet humani generis hoste maligno suggerente, in bonis Ecclesie Cracouiensis, situatis in nostro territorio Sewerensi, aliqua seruicia, exacciones, siue Collectas, pro aliquo tempore, de iure tamen nobis non competentes, et minus iuste, sustullissemus Ideo ad viam iusticie et veritatis reddeuntes, recognoscimus omnia bona, siue villas prenominate Ecclesie, scilicet positas in dicto territorio Seuerensi, scilicet *Bruczowicze* [2]), *Prsemczicze* [3]), *Thoporouicze* [4]), *Mirzanczicze* [5]), *Thargoschicze* [6]), *Ozorouicze* [7]), *Nadzesschow* [8]), *Brzmcowicze* [9]), *Gora* [10]), *Lubeanki* [11]), ab omnibus solucionibus, dacionibus, exaccionibus, collectis stacionibus, seruicijs, seu angarijs preangarijs, quibuscumque nominibus censeantur, a nobis et a nostro Ducatu, siue Dominio, esse soluta perpetuo et exempta, prout alias, a nostris predecessoribus libera habebantur, promittentes hac serie nostrarum litterarum bonafide, deinceps in villis prenominatis, prout sunt in suis circumferencijs, terminis et limitibus distincte et locate, neque abincolis habitantibus ibidem, aliquam collectam petere, aut petitam extorquere, nec aliqua seruicia optare, aut optata exercere, sed iniure libertatis, qua antiquitus fruebantur, eos laudabiliter perpetuis temporibus volumus conseruare. Insuper promittimus dictarum villarum hominibus, querulantibus de nostris subditis, super violencijs, furto et in iurijs, seu rapinis, ac alijs maleficijs, atque rebus quibuscunque, quociens necesse fuerit, per nostros Iudices eiusdem Sewerensis districtus, facere fieri iusticie complementum Incuius rei testimonium, presentem literam nostri Sigilli maioris robore dedimus roboratam. Actum et Datum in *Thessin*, indie beate Dorothee virginis et martiris Anno Domini Millesimo, Trecentesimo, Quinquagesimo septimo, Presentibus testibus, videlicet Domino Beldone Canonico Wratislauiensi, Domino Dirscone de *Werneriuilla*, et Domino Czakone de *Schonberk* Militibus nostris, Zegotha de *Bencouicz*, Dobeslao Iudice Curie nostre Andrea Pilgrimi, alijsque multis fidedignis.

Digitized by Google

[1]) Przywilej pargaminowy, opatrzony niegdy pieczęcią, po której tylko sznurek z różowego jedwabiu pozostał. Na grzbiecie napis współczesny: »Ducis Tessinensis super libertates in districtu Slawcouiensi et *Schewor* 1357«.

[2]) *Brudzowice*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie olkuskim, powiecie lelowskim, parafii *Siewierz*.

[3]) [4]) [5]) [6]) *Przeczyce*, *Toporowice*, *Mierzęcice*, wsie w tymże obwodzie i powiecie, parafii *Targoszyce*.

[7]) *Ożarowice*, wieś w tymże powiecie, parafii *Sączów*.

[8]) *Nadzieszów*, wsi tej nie znajdujemy w dawnem księztwie siewierskiem.

[9]) *Brzękowice*, wieś w parafii *Targoszyce*.

[10]) *Góra*, wieś w parafii *Siemonia*.

[11]) *Lubianki*, wieś niegdy w parafii *Siemonia*, lecz dziś nie istnieje.

CCX. 1357. die 2. mensis Martii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis statuit, ut altarista altaris s. Martini confessoris de decimis villarum *Zadroże* et *Wielmoża* vicariis ecclesiae cathedralis Cracoviensis pro offertorio missae Annuntiationis b. Mariae virginis duas marcas singulis annis solvat [1]).

Nouerint vniuersi Presencium noticiam habituri, Quod nos Bodzantha diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Summo desiderio cupientes, ut in Ecclesia nostra sacrosancte dei genitricis virginis Marie congruis laudibus agatur memoria, Dudum de consensu fratrum nostrorum discrecione preuia statuimus, vt Altarista beatorum Petri et Pauli Apostolorum de decimis in *Olchana* et in *Pogwyzdow* [2]) eiusdem Altaris in Aduentu domini pro Offertorio misse Anunciacionis eiusdem virginis gloriose, vicarijs Ecclesie nostre Cathedralis duntaxat presentibus Duas marcas grossorum XL octo grossos pro qualibet marca computando, dare et soluere singulis annis teneatur. verum quia ad tam solenne officium peragendum premissa summa pecunie minus sufficere videtur ad diuisiones inter ipsos vicarios faciendas, nam quanto quid inter plures diuidat, tanto pauciores fiunt recipiencium porciones, addicientes statuimus perpetuis temporibus obseruandum, vt eciam Altarista Altaris sancti Martini confessoris de decimis medijs in *Zadroże* et in *Welmoża* [3]) villarum, quibus ipsum Altare ad peticionem fratris nostri domini Petri Cantoris Cracouiensis dotauimus de consensu Cspituli nostri, duas marcas grossorum pragensium vel valorem ipsarum ad Offertorium dicte Misse Anunciacionis in aduentu prefatis vicarijs tradere, assignare quolibet anno sine dilacione et occasione qualibet teneatur, vt eo propensius ad celebracionem predicte Misse concurrant, quo senserint oblaciones sibi fieri ampliores. Siquis autem Altaristarum predictorum huiusmodi ordinacionem et disposicionem nostram ausu temerario infringere presumpserit, supradictam pecuniam aliquo anno non soluendo, ipso facto Iure sibi in predicto altari quesito et habito sine aliqua monicione sit priuatus; Quod extunc alteri ydonee persone de Vicariorum Cracouiensium numero per Capitulum nostrum libere conferatur. Data Cracouie in domo habitacionis nostre, VI Nonas Marcij, Anno domini M. CCC. LVII. Presentibus honorabili-

Digitized by Google

bus viris fratribus nostris: Ianussio decano, Petro Cantore Cracouiensibus, Ottone Gneznensi, Nicolao Wysliciensi, Sweslao Scarbimiriensi, Prepositis, Nicolao de *Gnoyno*, Mathia de *Sweskouiczę*, Canonicis Cracouiensibus, Spithkone Archidiacono Curzelouiensi et alijs pluribus fidedignis. In cuius rei testimonium nostrum nostrique Capituli Sigilla presentibus sunt appensa.

[1]) Oryginalnego nadania archiwum kapitulne nie posiada. Tekst, który powyż podajemy, znajduje się zapisany w Liber Antiquus, na karcie 359, stronicy odwrotnej.

[2]) *Olchowa*, wieś w obwodzie bocheńskim, powiecie i parafii *Wiśnicz*. *Pogwizdów*, wieś parafialna tegoż obwodu i powiatu.

[3]) *Zadroże*, wieś parafialna w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie olkuskim. *Wielmoża*, wieś w tejże parafii.

CCXI. 1357. die 27. mensis Septembris, Cracoviae.
Ioannes decanus et cancellarius Cracoviensis literas procerum regni Hungariae, anno 1355. die 30. mensis Aprilis *Zadochiae* datas, transscribit [1]).

In nomine domini amen. Nouerint vniuersi presens scriptum [a]) seu transscriptum publicum inspecturi, Quod nos Iohannes decanus et Cancellarius Cracouiensis vidimus et diligenter inspeximus quandam patentem literam, sanam et integram, omnique prorsus vicio carentem, tenoris et continencie infrascripte. Cui quidem litere decem sigilla, duo oblonge figure, octo vero spherice figure de cera communi ad tergum, sed ad faciem de cera rubra, solum vltimum sigillum de cera communi ex vtraque parte in pargameni pressulis appendebant. tenor vero eiusdem per omnia sequitur in hec verba:

(Sequitur tenor literarum a proceribus regni Hungariae, anno 1355. die 30. mensis Aprilis datarum, quae supra N. CCII. premittuntur).

Quaquidem litera visa et diligenter inspecta inventaque sincera in omnibus, ipsam ad instantem peticionem Discreti viri domini Nicolai *Scalka* procuratoris Serenissimi principis domini Kazimiri Regis Polonie, habens ad hoc speciale mandatum, per Henricum Nicolai de *Baiskow* (s) [b]) infrascriptum publicum Notarium auctoritate nostra ordinaria transsumpmi et transscribi [c]) mandauimus, et redigi in hanc formam publici documenti, volentes et decernentes, ut huic transsumpcioni [d]) deinceps vbique locorum plena fides adhibeatur, Ipsumque transsumptum fidem faciat in agendis, ac si ipsa originalis litera appareret. quibus omnibus et singulis pro tribunali sedentibus (s) [e]) auctoritatem nostram ordinariam interponimus et decretum, et ad maiorem huius rei euidenciam sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum et Actum Cracouie V kalendas Octobris, in domo nostre habitacionis, Anno domini M. CCC. LVII, Indiccione decima, hora quasi prima. Presentibus honorabilibus et Discretis viris dominis: Iesdcone [f]) lanciciensi, Iacobo Sandomiriensi, Ecclesiarum Scolasticis, Thomcone [g]) Canonico Cracouiensi, Philippo Capellano et Nicolao Clerico nostris familiaribus, testibus ad premissa.

Digitized by Google

Et ego henricus Nicolai de *Ruskow* Clericus Wratislauiensis Diocesis, publicus Imperiali auctoritate Notarius, prescriptam literam de mandato prefati domini Cancellarij et ad instantem peticionem supradicti procuratoris de verbo ad verbum transsumpsi et fideliter exemplaui nil addendo, vel minuendo, preterquam forte literam vel sillabam, que mutat sensum, seu viciat intellectum, et facta diligenti collacione cum ipso transsumpto ad originalem literam vtrumque[h]) inveni bene per omnia concordare. Ideo me cum signo et nomine meis solitis consignaui in testimonium omnium premissorum.

[1]) Oryginalnego wyroku archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy znajduje się w kopii w Liber Antiquus, na karcie 425, stronicy odwrotnej. Ogłoszony w Dogielu Tomie I. na str. 38, skąd następujące podajemy odmiany tekstu: *a*) »transumptum«, *b*) »Ruskow«, *c*) »conscribi«, *d*) »transumpto«, *e*) »sedentes«, *f*) »Iesdeone«, *g*) »Thanicone«, *h*) »utramque«.

CCXII. 1358. die 19. mensis februarii, Cracoviae.
Iudicium terrae Cracoviensis testatur, Victorem de *Ujeździec* cum nepote eius Clicho hereditatem eandem *Ujeździec* Bodzantae episcopo Cracoviensi XX marcis grossorum Pragensium vendidisse [1]).

Nos Iohannes Iudex et Andreas Subiudex Cracouienses, vniuersis quibus expedit protestamur. Quod venientes ad presenciam nostram Nobiles viri Victor de *Vyeździecz* et Nepos eius Clich non coacti, nec compulsi, neque per aliquem errorem seducti, sed ex libera spontaneaque voluntate publice confessi sunt, Venerabili in Christo patri domino Bodzanthe diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopo Cracouiensi se libere vendidisse hereditatem suam *Vyeździecz* [2]) wlgariter nuncupatam pro viginti marcis grossorum pragensium numeri polonicalis et pro quatuor mensuris siliginis necnon pro integra veste virili, Cum omnibus fructibus et vtilitatibus, Iuribus et pertinencijs, quocumque nomine possint nominari, ad eandem hereditatem ab antiquo spectantibus, prout in gadibus et limitibus seu circumferencijs terminisque est distincta. Quamquidem hereditatem *vyeździecz* idem victor et Clich ibidem coram nobis prefato domino Bodzanthe Episcopo Cracouiensi suisque successoribus inperpetuum tenendam, possidendam et habendam publice resignauerunt, cum omnibus Iuribus ut pretactum est, prout ibi possidebant ab antiquo. Idem igitur dominus Episcopus vnacum suis successoribus amodo debet habere plenam et omnimodam potestatem eandem villam *vyeździecz* possidendi, tenendi, vendendi, comutandi, donandi, alienandi et quomodolibet aliter pro sue libito voluntatis conuertendi in perpetuum et Iure perhenni. Quam vendicionem nos ratam et gratam habentes et inperpetuum confirmantes, presentes sigillorum nostrorum appensione comunimus. Datum et Actum Cracouie post dominicam proximam (s) qua cantatur Inuocauit me, feria secunda, Anno domini M. CCC. LVIII. Presentibus hijs dominis: Wylczcone de *Wroczimouicz*, Cle-

Digitized by Google

mente de *Rawulouicz*, Stephano de *Brezie* dicto *Zapleczek* et Borzislao de *Stradow* heredibus, Mathia et Iacobo Camerarijs nostris, Staschkone ministeriali et alijs pluribus fidedignis.

[1]) Archiwum kapitulne nie posiada oryginalnego tego dokumentu. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 74, stronicy odwrotnej.

[2]) Zapewne *Ujazd*, wieś w obwodzie krakowskim, powiecie krzeszowickim, parafii *Bolechowice*.

CCXIII. 1358. die 22. mensis Octobris, Cracoviae.

Decretum Iudicii terrestris Cracouiensis inter Iacobum Wyrziconis de *Tarczek* et Bodzantam episcopum Cracouiensem de agris quibusdam *Kęsów* nuncupatis, sitis prope *Bodzętyn*, litem dirimens [1]).

Nos Iohannes Iudex et Andreas Subiudex Cracouienses vniuersis et singulis ad quorum noticiam presentes peruenerint euidenter protestamur. Quod cum Iacobus Wyrziconis de *Tarczek* venerabilem in Christo patrem dominum Bodzantam diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopum Cracouiensem ad iudicium Sandomiriense euocasset. querimoniam contra ipsum pro agris dictis *Kansow* prope *Bodzanczino* [2]) sitis. et pro piscina. molendino. et pratis ibidem. necnon pro dampnis exinde sequtis mouere et suscitare nitendo. Idem dominus Episcopus prefatam causam ad presenciam domini nostri Regis Polonie de iure traxit et deuoluit iudicandam. Quiquidem dominus noster Rex eandem causam ad iudicium nostrum remittens. ipsam nobis commisit debito fine terminandam. et iusto iudicio iudicandam. Cumque hec causa seu controuersia coram nobis in plures variosque terminos volueretur, tandem ex vtraque parte comparentes in termino peremptorio per nos ipsis assignanto iure iudicialiterque disceptarunt causam predictam prout ius est agitantes. Et dum ad diffinitiuam sentenciam fuisset deuentum. iusto et vero iudicio per nos nostrosque assessores ex consensu libero predicti Iacobi actoris est inuentum. quod si prefatus venerabilis pater dominus Episcopus Cracouiensis proprio iuramento sollempni tactis sacrosanctis prenominatas possessiones prout superius expresse sunt. ad suam Episcopalem possessionem hereditarie pertinere probaret. in causa predicta penitus triumphare deberet. et in pretactorum agrorum. Piscine. Molendini. Pratorum. ac quarumlibet vtilitatum ibidem quocumque nomine censeantur pacifica possessione ipse suique successores in perpetuum remanere. Cum ergo idem dominus Episcopus ad iurandum se paratum exhibuisset. sollempniterque iurare voluisset. Idem Iacobus Wyrziconis predictum iuramentum sibi pepercit et indulsit. ipsum in causa triumphasse ibidem coram nobis publice confitens viua voce. et se ipsum in graciam eiusdem Wenerabilis patris domini Episcopi pronus tradidit et suppliciter commisit. Nos igitur visa ipsius domini Episcopi in hac parte iusticia euidenti. sibi suisque successoribus. sepe

Digitized by Google

memoratos agros *Kansow* wlgariter nuncupatos. vna cum Piscina. Molendino. et Pratis prout superius expressa sunt per presentes adiudicamus. et in perpetuum in eorundem possessione pacifica confirmamus. A dampnis supratactis que super eum computabantur ipsum liberum et inmunem publice protestantes. In quorum omnium robur et testimonium presentes sigillorum nostrorum appensione communimus. Datum et Actum Cracouie in Crastino Vndecim Milium virginum Anno domini Millesimo Trecentesimo Quinquagesimo Octauo. Presentibus hijs dominis. Wilczkone de *Wroczimouicz* Iaroslao de *Mirow*. Iaschcone de *Rudno* dicto *Plasa* et Borzislao de *Stradow*. heredibus. Mathia et Iacobo Camerarijs nostris. Clemente Ministeriali. Et alijs pluribus fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy, niegdy dwoma opatrzony pieczęciami, po których tylko paski pargaminowe pozostały. Na stronie adresowej napis ręką z początku XVI stólecia: Super villa *Kęsow* spero prope *Bodzęnczin*. 1358.

[2]) *Bodzęty'n*, wieś parafialna w województwie sandomirskiem, obwodzie opoczyńskim, powiecie szydłowskim; lecz owego *Kęsowa* w pobliżu nie znachodzimy.

CCXIV. 1358. die 5. mensis Decembris, Cracoviae.

Casimirus rex Poloniae testatur, Hancam de *Bosutow*, consortem Gregorii, partem eiusdem villae *Bosutow* Floriano cancellario Lanciciensi LXXX marcis grossorum Pragensium vendidisse [1]).

In nomine domini amen. Cum ordinaciones et contractus qualescumque robur nequeant perpetue firmitatis obtinere, nisi testimonio litterarum et testium auctoritate presidencium roborentur, Igitur Nos Kazimirus deigracia Rex polonie, necnon Cracouie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuiauie, Pomeranieque terrarum dominus et heres, Notum facimus vniuersis tam presentibus, quam futuris, presencium noticiam habituris, Quod in nostra nostrorumque Baronum presencia Constituta honesta femina domina hanca, Consors legittima Gregorij, Nata Pasconis heres de *Bossothow*, sana mente et corpore existens, non compulsa, non coacta, neque per aliquem errorem seducta, sed de bona deliberacione animi sui, totam porcionem suam quam habebat in dicta hereditate *Bossothow* [2]) ipsam ex successione maternali contingentem, cum omnibus vtilitatibus, fructibus et prouentibus vniuersis ad ipsam porcionem spectantibus, Nichil prorsus pro se uel suis successoribus legittimis Iuris uel dominij in eadem reseruando, honorabili viro domino floriano Cancellario nostro lanciciensi pro Octuaginta marcis grossorum pragensium, XL octo grossos pro qualibet marca computando vendidit, libereque coram nobis a se et a suis progenitis et propinquis resignauit, eidem domino floriano et suis legittimis successoribus perpetuo tenendam, habendam, vendendam, donandam, commutandam, necnon pro sua suorumque successorum voluntate conuertendam. In cuius rei testimonium Sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Actum Cracouie in

Digitized by Google

vigilia sancti Nicolai, Anno domini M. CCC. LVIII, Presentibus: Bodzantha Cantore Wisliciensi, procuratore nostro generali, Iohanne Woyniciensi, Zauissa Sandecensi, Castellanis, Andrea Subiudice Cracouiensi, et Swantoslao Vicethezaurario Curie nostre, ac alijs pluribus fidedignis. Datum per manus domini Ianussij Cancellarij nostri Cracouiensis.

[1]) Aktu oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 309.
[2]) *Bosutów*, wieś w obwodzie krakowskim, powiecie mogilskim, parafii *Raciborowice*.

CCXV. 1359. die 2. mensis februarii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis et Tomislaus canonicus Kielcensis proventus tabernarum ad praebendam Kielcensem pertinentes cum decima de villa *Pierzchnica* commutant [1]).

In nomine domini Amen. Nouerint vniuersi presencium noticiam habituri, Quod Nos Bodzantha diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, volentes ac cupientes nostre ciuitatis Kelcziensis fructus ac vtilitates facere vberiores, Cum honorabili viro domino Thomislao Canonico Ecclesie Kelcziensis predicte, talem fecimus commutacionem de fratrum nostrorum Capituli Cracouiensis consilio pariter et assensu, quod omnes fructus, redditus, Iura et vtilitates, quos in dicta Ciuitate Kelcziensi racione prebende ipsius in thabernis possidebat, nostre mense episcopali exnunc de consensu dicti domini Thomislai applicamus, Pro quibus thabernis dicte prebende decimam ad nostram mensam spectantem in villa *Perszcznicza* [2]) ex toto secundum quod in suis limitibus et granicijs est ab antiquo limitata, addimus, iungimus et atribuimus nomine prefate prebende in perpetuum possidendam. In cuius rei testimonium et euidenciam pleniorem nostrum nostrique Capituli Sigilla presentibus sunt appensa. Actum et datum Cracouie, in festo Purificacionis sancte Marie, in quo Capitulum generale nostra Ecclesia celebrari consueuit, Anno domini M. CCC. LIX. Presentibus honorabilibus viris et discretis dominis, fratribus nostris: Ianussio decano, Nicolao Custode, petro Cantore Cracouiensibus, Nicolao Wisliciensi, Sweslao Scarbimiriensi, Iohanne Kelcziensi, prepositis, Spithcone Archidiacono Curzelouiensi, Iohanne decretorum doctore, Mathia Custode Kelcziensi, hancone (de) *Brest*, Alberto de *turba*, Canonicis Cracouiensibus ecclesiarum et alijs quamplurimis Canonicis ibidem ad Capitulum congregatis.

[1]) Oryginalnego aktu nie ma. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 225, stronicy odwrotnej.
[2]) *Pierzchnica*, wieś parafialna w województwie krakowskiem, obwodzie stopnickim, powiecie szydłowskim.

CCXVI. 1359. die 10. mensis Maii, Cracoviae.
Bodzanta episcopus Cracoviensis et Ioannes canonicus Kiel-

Digitized by Google

censis proventus quosdam praebendae Kielcensis cum decimis villarum *Obice*, *Ostrów* et *Łukowa* commutant [1]).

In Christi Nomine Amen. Nos Bodzatha dei et apostolice Sedis gracia Episcopus Cracouiensis, notum esse volumus presencium noticiam habituris, quod licet iam diu temporibus retroactis per predecessores nostros fundata Ecclesia Collegiata Sancte Marie, in Kelcya, nostre dyocesis, fuerit ordinatum, quod aliqui Canonici eiusdem Ecclesie deberent habere racione Prebendarum suarum Tabernas in bonis nostris dictis *Tarsek* [2]) ac decimam eorum omnium que in Granario domus nostre Kelciensis reponi contigeret, necnon decimum denarium in vendicione decimarum districtus eiusdem, Nos attendentes quod ex hijs discordie varie emergebant, et vtilitas bonorum nostrorum predictorum *Tarzek* videlicet assidue perdebatur, Volentes circa hoc congruam adhibere modelam, de consilio fratrum nostrorum . . Capituli videlicet Cracouiensis et assenssu vnanimi, accedente eciam ad hoc voluntate libera Domini Iohannis dicte Kelciensis Ecclesie Canonici, ad cuius Prebendam predicta in parte pertinebant ab antiquo, predictas tabernas, necnon decimam granarij et vendicionis supradicte, Mense nostre Episcopali adiungimus perpetuo et vnimus, pro predictis autem dicto domino Iohanni Canonico Kelciensi, et Prebende sue, conferimus decimas infrascriptas, scilicet, *Obydcze*, *Ostrow* et *Lukowa* [3]) extoto, prout in suis limitibus sunt distincte, per ipsum et successores suos nomine sue Prebende Kelciensis sepedicte, in perpetuum possidendas, In cuius rei testimonium presentes literas scribi mandauimus, nostrique Capituli nostri Cracouiensis, et ipsius domini Iohannis, Sigillorum appensione muniri, Actum, et datum Cracouie tercio die post festum beati Stanislai tempore Magij, Anno domini M. CCC. L. nono Presentibus honorabilibus viris, dominis, Nicolao Archidiacono, Nicolao Custode Cracouiensibus, Sbilutho doctore decretorum Plocensi, Sweslao Visliciensi, Nicolao Scarbimiriensi, Prepositis, Iohanne Iacobi decretorum doctore Nicolao de *Kurnik* licenciato in jure Canonico Iudice Curie nostre Spithcone Archidiacono Kurelouiensi. Bodzatha Scolastico Wisliciensi Mathia Custode Kelciensi, Wlodcone, Petro, Geraldo, Segneo Nawogij, Iohanne Czelegij, Alberto, Iohanne de *Brest*. Mathia et Thomcone de *Iacubowicz* Canonicis nostris Cracouiensibus, ac alijs fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy niegdy opatrzony trzema pieczęciami. Z tych pierwsza na granatowym jedwabnym sznurku, prawie zupełnie zniszczona, jest pieczęcią kapituły katedralnej krakowskiej, opatrzona okrągłem odwrociem. Drugiej zupełny brak; z trzeciej zaś tylko sznurek z zielonego jedwabiu pozostał. Na stronie adresowej napis współczesny: »Commutacio thabernarum in *Tarsek* cum Canonicis.

[2]) *Tarczek*, wieś parafialna w województwie sandomirskiem, obwodzie opoczyńskim, powiecie szydłowieckim.

[3]) *Obice*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie stopnickim, powiecie szydłowskim, parafii *Lisów*. *Ostrów* i *Łukowa*, wsie w tymże obwodzie i powiecie, parafii *Łukowa*.

Digitized by Google

CCXVII. 1360. die 9. mensis Ianuarii, Cracoviae.
Casimirus rex Poloniae testatur, Martinum heredem de *Szreniawa* partem eiusdem villae *Szreniawa* Spitconi filio Dirsconis CXIV marcis grossorum Pragensium vendidisse [1]).

(I)N nomine domini Amen. Ne res gestas coram Regum magnificencia aboleat processus temporis, oportunum est, vt eas roboret sollempnis tytulus litterarum. Proinde Nos Kazimirus dej gracia Rex polonie Necnon Terrarum Cracouie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuyauie, Pomeranieque dominus et heres, Notum facimus quibus expedit vniuersis, Quod ad nostram et Baronum nostrorum accedens presenciam Martinus heres de *Srzenaua* sanus mente et corpore existens ac de bona sua voluntate, Totam partem sue hereditatis ibidem in *Srzenaua* [2]), ipsum ex paterna successione contingentem cum omni iure et dominio, necnon omnibus et singulis vtilitatibus fructibus et pertinencijs vniuersis puta agris, pratis, pascuis, aquis, molendinis, Gagijs, mericis et Rubetis, prout in suis limitibus noscitur esse distincta [nichil s]ibi iuris in eadem penitus reseruando, prout eandem partem suis temporibus solus tenuit et possedit, filiastro suo Spythkoni filio Dyrsconis heredi . . . . . in *Srzenaua*, pro Centum et Quatuordecim Marcis grossorum pragensium Quadraginta octo grossos pro qualibet Marca computando, vendidit perpetuo et [in euum cora]m nobis libere resignauit, Eidem Spythkonj et suis legitimis successoribus perpetuis temporibus tenendam habendam, possidendam, vendendam, [don]andam, commutandam, ac pro sua suorumque posterorum voluntate quomodolibet conuertendam. Quamquidem vendicionem, empcionem [et] resignacionem. sic rite et [lauda]biliter factas Nos ratas habentes et gratas, de benignitate nostra Regia approbamus et confirmamus. Harum quibus sigillum nostrum appensum testimonio literarum. [Datum] Cracouie feria quinta infra octauas Epiphanie domini, Anno eiusdem M. CCC. LX. Presentibus Iohanne Iudice Petro Tribuno Andrea sub[iudice Cra]couiensibus et Iohanne Camerario, Stanislao Castellano Malogoscensi Mroczkone de Sandyszow herede et alijs multis fidedignis Datum autem [per manus domini] Iohannis Cancellarij nostri Cracouiensis.

[1]) Przywilej pargaminowy bardzo zetlały, opatrzony niegdy jedną pieczęcią, po której tylko sznurek z pąsowego i liliowego jedwabiu pozostał.

[2]) *Szreniawa*, wieś parafialna w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie olkuskim.

CCXVIII. 1360. die 26. mensis Ianuarii, Cracoviae.
Woitco heres de *Siedlec* testatur, se Bodzantae episcopo Cracoviensi agros quosdam *Klęczyca* nuncupatos, sitos in propinquo villae *Grodzonowice*, LX marcis grossorum Pragensium vendidisse [1]).

In nomine domini amen. Nouerint quibus expedit vniuersi, Quod

Digitized by Google

ego woythco heres de *Sedlecz* prope Sandomiriam, sanus mente et corpore existens, non coactus seu compulsus, nec per aliquem errorem seductus, sed de meis bona voluntate et matura deliberacione prehabitis, diligenter recognosco et profiteor per presentes, me bona fide Reuerendo in cristo patri domino Bodzanthe diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopo Cracouiensi et suis successoribus agros olim meos dictos *Clanczicza* prope *Grodzanouicz* [2]) situatos in districtu Scarbimiriensi, pro Sexaginta marcis grossorum pragensium, pro qualibet marca quadraginta octo grossos argenteos computando, vendidisse et perpetuo sibi et suis successoribus eosdem cum omni Iure, dominio, prout in eorum limitibus ab antiquo sunt distincti, habendos, possidendos spontanee resignasse, et pro eisdem agris a dicto domino Episcopo et ab Ecclesia sua predicta Summam pecunie de vna marca ad aliam iuxta nostrum condictamen prehabitum, numeratas ad manus graciose meas recepisse polonici pagamenti; ac omni Iuri, quod ad eosdem agros habui, et Iurisdiccioni eorum totaliter renunciasse, penitus pro me meis successoribus Iuris seu dominij inposterum nil retinendo. Ita quod ammodo michi et meis legittimis successoribus aut quibuscumque alijs personis dictos agros qualibuscumque pecunijs meis aut aliorum michi coniunctorum redimere quouis dolo non licebit a domino Episcopo memorato et a suis successoribus succedentibus in futuro. In cuius rei testimonium meum Sigillum ad euidenciam clariorem huius facti presentibus est appensum. Actum et Datum Cracouie in domo domini Episcopi sepedicti, in crastino Conuersionis sancti Pauli Apostoli gloriosi, Anno domini M. CCC. LX. Presentibus honorabilibus et Circumspectis viris dominis: Spithcone Archidiacono Curzeloviensi, Zegotha Smilonis, Mathia laurencij, Cracouiensibus, Potrkone dicto *caczka* Wysliciensi, Canonicis, Thomkone plebano de *Gemelno*, Ecclesiarum, Pacossio tunc prothoconsule et Paschkone de *Zauichost* Ciuibus Ciuitatis Cracouiensis testibus et alijs fidedignis ad premissa vocatis.

[1]) Aktu oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 64, stronicy odwrotnej.

[2]) *Grodzonowice*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie miechowskim, powiecie szkalmirskim, parafii *Dzierążnia*. Lecz w jej pobliżu miejscowości noszącej nazwę *Klęczyc* lub podobną nie ma.

CCXIX. 1360. die 19. mensis Februarii, Cracoviae.

Bodzanta episcopus Cracoviensis decimam de villa *Niepołomice* hucusque ad custodiam ecclesiae cathedralis Cracoviensis pertinentem, ecclesiae parochiali in *Niepołomice* confert; custodi autem Cracoviensi decimas villarum *Kobyle* et *Rogoszyce* concedit [1]).

In nomine domini amen. Cura Pastoralis officij sollicite nos inducit vt augmentacioni cultus diuini et maxime paci et tranquilitati fratrum nostrorum et aliorum nobis subiectorum efficaciter intendere

Digitized by Google

debeamus. Nouerint igitur vniuersi quibus expedit presencium per tenorem, Quod nos Boczatha diuina et sedis apostolice prouidencia Episcopus ecclesie Cracouiensis Considerantes quomodo Honorabilis vir dominus Nicolaus Custos tunc Cracouiensis decima frugum eiusdem Custodie In Villa *Nepolomice* [2]) pacifice et commode frui non poterat propter assiduum principis ibidem aduentum ad complacenciam itaque et voluntatem Serenissimi principis et domini nostri domini Kazimiri dei gracia Regis Polonie Illustris qui ductus deuocione ecclesiam ibidem in honorem sanctorum decem millium martirum fundari procurauit, vt Rector ipsius ecclesie eo deuocius quo vtilius et commodius diuinis laudibus valeat inherere, eandem decimam in *Nepolomicze* integraliter de bona voluntate et consensu prefati domini Nicolai Custodis Cracouiensis memorate ecclesie in *Nepolomicze* et Rectori ipsius qui pro tempore fuerit ad vsum damus attribuimus ascribimus et perpetuo asignamus per iam dictam ecclesiam in *Nepolomicze* et Rectorem eius qui pro fempore fuerit perpetuis temporibus tenendam habendam possidendam Et pro sua ac ecclesie sue vtilitate singulis annis conuertendam. Addicientes premissis, quod in recompensam eiusdem decime in *Nepolomicze* predicto Custodi Custodieque et successoribus ipsius damus et conferimus tytulo permutacionis decimas frugum omnium In villis *Cobile* et in media *Rogoszicze* [3]) olim ad mensam nostram Episcopalem pertinentes quas deinceps ab eadem mensa nostra de consensu vnanimi nostri Capituli Cracouiensis penitus abdicamus nichil nobis seu successoribus nostris iuris vel vtilitatis in eisdem decetero reseruantes. In quorum omnium testimonium nostrum et iamdicti Capituli nostri Sigilla presentibus sunt appensa. Actum et datum Cracouie die cinerum Anno domini M. CCC. Sexagesimo, Presentibus viris honorabilibus dominis Iohanne decano, Floriano preposito, Nicolao archidyacono Arnoldo scolastico Petro cantore Sweslao officiali Cracouiensibus et alijs multis fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy, niegdy opatrzony dwiema pieczęciami, po których tylko sznurki z zielonego jedwabiu pozostały. Niniejszy dokument ogłoszony już został drukiem w kodeksie dyplomatycznym polskim, T. III, wydania Juliana Bartoszewicza, na str. 264, lecz tekst tamże zamieszczony, jakkolwiek również z oryginału wzięty, różni się całemi zdaniami od tekstu naszego, i dlatego uważaliśmy za właściwe także tekst naszego oryginału przedrukować.

[2]) *Niepołomice*, miasteczko powiatowe w obwodzie bocheńskim.

[3]) *Kobyle*, wieś w tymże obwodzie, powiecie i parafii *Wiśnicz*. *Rogoszyc* wszelako, ani też innej podobnej nazwy miejscowości odnaleść nam się nie udało.

CCXX. 1360. die 14. mensis Aprilis, Cracoviae.

Casimirus rex Poloniae cum Philippo abbate et conventu ordinis Praemonstratensis Bresensi, partem villae *Gruszów* parte villae *Niedary* in propinquo opidi *Ujście solne* sitae, commutat [1]).

In nomine domini amen. Cum omnes commutaciones et donaciones qualescumque nullum robur firmitatis valeant obtinere nisi

Digitized by Google

sollempni tytulo litterarum et testium annotacione fuerint roborate. Igitur nouerit tam presens etas quam futura. Quod Nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie, necnon Cracouie, Sandomirie, Syradie Lancicie Cuyauie Pomoranieque Terrarum dominus et heres. dominium Regni nostri in vtilitatibus quibuslibet ampliare cupientes. Exnunc sortem nostram cum area. thaberna. ortulano. Gayo. prato. et cum omnibus suis pertinencijs ad dominium nostrum pertinentes, in villa dicta wlgariter *Grussow*, sita et locata prope *Bressco* [2]). prout predicta sors in suis metis et terminis circumferencialiter extat distincta et limitata, necnon cum toto iure et dominio veluti ipsam soli tenuimus. nichil penitus pro nobis et nostris successoribus iuris uel dominij in huiusmodi sorte reseruantes. Reuerendo ac Religioso viro fratri Philipo totique Conuentui Monasterij in *Bressco* ordinis Premonstratensis, et eius successoribus. pro sorte quam ipse Abbas cum suo conuentu supradicto. in villa wlgariter nuncupata *Modari*. sita ante Opidum nostrum dictum *Vsczę* [3]), hereditarie tenuit atque possedit pacifice et quiete. per modum commutacionis damus, conferimus et donamus in perpetuum, cum eo iure quo nunc eandem sortem sepedictus Abbas cum prefato suo Connentu a nobis suscipit tenendam, habendam, donandam, vendendam, commutandam, necnon pro sua suorumque successorum voluntate conuertendam. In cuius rei testimonium et euidenciam pleniorem sigillum nostrum presentibus est appensum. Actum Cracouie feria tercia proxima post Conductum Pasche. Anno domini. Millesimo. Trecentesimo. Sexagesimo. Presentibus. Iohanne Castellano Woynicensi, Raphaele Subcamerario Sandomiriensi. Andrea de *Waurouicz* Subiudice Cracouiensi. Floriano Cancellario Lanciciensi. et Mathia canonico Cracouiensi. Scriptum per manus Gregorij scriptoris Curie nostre.

[1]) Przywilej pargaminowy. Pieczęć oderwana.
[2]) *Gruszów*, wieś w województwie i powiecie krakowskim, parafii *Brzesko stare*.
[3]) *Niedary*, wieś w obwodzie i powiecie bocheńskim, parafii *Ujście solne*.

CCXXI. 1360. die 29. mensis Septembris, in opido *Słomniki*.
Iudicii terrestris Cracoviensis decretum, Bodzantae episcopo Cracoviensi mediam partem molae aquariae ad fluvium *Prądnik* sitae, addicens [1]).

Nos Iohannes Iudex et Andreas Subiudex Cracouienses, Vniuersis quibus expedit euidencius protestamur, Quod cum inter Barthkonem, Iacobum fratres germanos Ciues Cracouienses, actores ex vna, et inter Venerabilem in christo patrem et dominum dominum Bodzantham, diuina et apostolice sedis gracia Episcopum Cracouiensem, reum parte ex altera, pro medio Molendino sito super flumen prope Cracoviam dictum *Prandnyk* [2]), pro pratis et Agris ad ipsum Molendinum pertinentibus, Hij idem Barthko et Iacobus nec per se, nec per aliquem legittimum eorum prolocutorem Iuri parere coram nobis

Digitized by Google

contumaciter curarunt, memorato Domino Episcopo per blasium heredem de *Sweborouicze* prolocutorem suum, in omnibus causis suis generalem, diuisione euidenti vise per Bogussium ministerialem sufficienter comparente; Cuius nos domini Episcopi visa in hac parte iusticia euidenti, consideratąque contumacia Barthkonis et Iacobi fratrum predictorum, sibi et suis successoribus predicta adiudicamus perpetuo valitura, predictis fratribus Barthconi et Iacobo et eorum posteritati legittime super premissis amodo perpetuum silencium inponentes, Idipsum ratificantes, roborantes, nostrorumque Sigillorum appensione presentes munientes. Datum et Actum in *Slomniky* tercio die beati Michaelis archangeli, Anno domini M. CCC. LX. Presentibus hijs testibus: domino Stascone Castellano Malogostensi, domino Nicolao preposito Scarbimiriensi, Iohanne de *Rudno* dicto *Plaza*, Borzislao de *Stradow*, heredibus, Maczkone et Iacobo Camerarijs nostris, Bartosco ministeriale [et alijs m]ultis personis fidedignis.

[1]) Oryginalnego dokumentu archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 65.

[2]) *Prądnik*, rzeczka wpadająca tuż pod Krakowem po stronie wschodniej do *Wisły*.

CCXXII. 1361. die 3. mensis Iunii, Avinione.

Bernardus de Bosqueto auditor causarum palatii apostolici abbatissas et conventus monasteriorum s. Clarae Cracoviensis et Sandecensis in iudicium citat, ut dicant causam suam de decimis districtus Antiquae Sandeciae, de quibus ipsis Bodzanta episcopus Cracoviensis litem intendebat [1]).

Reuerendis in Christo patribus dominis dei gracia Archiepiscopo Gneznensi ac Poznaniensi et Wratislauiensi Episcopis, necnon Venerabili et circumspecto viro domino Nicolao de *Curnik* in decretis licenciato Canonico Cracouiensi omnibus et siugulis . . Abbatibus Prioribus prepositis decanis . . Cantoribus Scolasticis Thesaurarijs. Archipresbiteris . . Archidiaconis Canonicis ecclesiarum eciam Cathedralium Cappellarum altarium Rectoribus seu eorum vicesgerentibus presbiteris clericis et notarijs publicis per Gneznensnem, Poznaniensem et Wratislauiensem ac Cracouiensem Ciuitates et dioceses vbilibet constitutis ad quos presentes nostre litere peruenerint . . Bernardus de Bosqueto legum doctor domini pape Cappellanus et ipsius sacri palacij causarum et cause et partibus infrascriptis ab eodem domino papa Auditor specialiter deputatus Salutem in domino et mandatis nostris ymo verius apostolicis firmiter obedire. Nuper ex parte serenissimi in Christo patris et domini nostri domini Innocentij diuina prouidentia pape. VI. quandam Commissionis seu supplicacionis cedulam nobis per discretum virum Petrum de Bosco ipsius domini pape Cursoris presentatam recepimus cum Reuerentia talis continentie et tenoris . . Significauit S. V. procurator Reuerendi patris

Digitized by Google

domini Bodzathe Episcopi et Capituli ecclesie Cracouiensis, quod licet etiam de consuetudine a tanto tempore, et per tantum tempus in tota Ciuitate et diocesi Cracouiensi Regni Polonie inconcusse obseruata, cuius inicij seu contrarij memoria hominum non existit et etiam prescripta legitime decime omnium fructuum prouenientium et excrescentium in toto territorio districtus loci *Sandecz* antique Cracouiensis diocesis pertinuerint et pertineant ad episcopum Cracouiensem pro tempore per dictaque tempora Episcopi Cracouiensis qui fuerit pro tempore, et dictus dominus Bodzatha toto tempore quo fuit Episcopus Cracouiensis perciperint percipere consueuerint, et in possessione percipiendi fuerint et existant dictus dominus Bodzatha decimas supradictas pacifice et quiete exceptis que infra dicuntur, Tamen Religiose domine . . (Abbatissa et conuentus Monasterij sancti Andree ordinis sancte Clare Cracouiensis, necnon) . . Abbatissa et Conuentus Monasterij dicti loci de *Sandecz* prefati ordinis sancte Clare Cracouiensis diocesis premissis non ignare asserentes licet falso dictas decimas etiam diuisim racione dictorum Monasteriorum ad se pertinere, domine Elizabeth Regine antiquioris (Vngarie Sororis vterine Regis) Polonie subfulte potentia, ipsiusque auxilio consensu consilio et fauore prefatum dominum Episcopum Iure percipiendi decimas prefatas ad valorem duorum Milium florenorum auri annis singulis se extendentes, ac possessione sua predicta de facto et absque facto suo preiudicatiuo quocunque etiam diuisim spoliarunt et detinent spoliatum, ipsasque decimas etiam diuisim occuparunt, ac perceperunt et percipiunt de facto a scultetis et rusticis, ac hominibus infra districtum dicti loci de *Sandecz* degentibus, in graue dictarum . . Abbatissarum, et Monialium ipsorum Monasteriorum animarum detrimentum, et prefati domini Episcopi Cracoviensis, et ecclesie sue Cracoviensis non modicum preiudicium et grauamen. Verum Pater beatissime cum ijdem Episcopus et Capitulum in Ciuitate Cracouie, ubi Rex Polonie dicte Regine frater pro maiori parte temporis moram trahit in Curia Episcopali, nec alibi in partibus si ad partes easdem super premissis rescriptum impetraretur propter potenciam Abbatissarum et Conuentuum predictorum, et dicte Regine Vngarie eisdem notorie in premissis fauentis, ac auxilium consensum consilium et fauorem prestantis, et aliorum suorum complicum ipsis Abbatissis et Conuentibus in hac parte adherentium non possint consequi iusticie complementum, Supplicatur e. s. pro parte dictorum dominorum . . Episcopi et Capituli Cracouiensis, quatenus causam et causas, quam et quas ijdem Episcopus et Capitulum mouent seu mouere intendunt, et que vertitur vertuntur verti speratur seu sperantur inter dictos dominos Episcopum et Capitulum super dictis decimis ac iure percipiendi easdem et spoliatione et occupatione et perceptione predictis, ac ipsarum et predictorum occasione ex parte vna, et dictas Religiosas Abbatissas, et Conuentus coniunctim et diuisim, ac omnes alios et singulos quorum interest, seu qui sua putauerint interesse communiter uel diuisim ex parte altera, alicui de Auditoribus vestri sacri palatij causarum committere dignemini, eciam diuisim

Digitized by Google

audiendam et audiendas et fine debito terminandam et terminandas cum annexis emergentibus dependendis et connexis, Et cum potestate citandi extra Romanam Curiam, et in partibus dictas dominas Abbatissas et Conuentûs, ac omnes alios et singulos quorum interest, et qui sua putauerint interesse coniuctim uel diuisim totiens quotiens opus erit, ut celerius succurratur indempnitati dicte ecclesie Cracouiensis, Non obstante, quod dicte cause non sint legitime de sui natura uel alias ad eandem Romanam Curiam deuolute, et in ea tractande et finiende, et si placeat committatur Venerabili viro domino Symoni de Sudbiria dicti Palatij Auditori, cui nonnullas causas similes super decimis ducatus Oswentimiensis et earum occasione inter dictos dominos . . Episcopum et Capitulum ex parte vna et Iohannem Ducem dicti Ducatus ex altera vertentes seu verti sperantes nuper s. v. commisit [2]).

In fine vero ipsius Commissionis seu Supplicationis cedule scripta erant de alterius manu et litera superiori litere prorsus et omnino dissimili videlicet hec verba De mandato domini nostri pape Audiat idem magister Bernardus de Bosqueto et citet ut petitur ac Iusticiam faciat. Post cuiusquidem supplicacionis seu commissionis cedule presentationem et receptionem fuimus per discretum virum magistrum Manfredum de ferraria in Romana Curia procuratoris (s) atque procuratoris et procuratorio nomine Reuerendi in Christo patris domini Bodzathe Episcopi et Capituli ecclesie Cracouiensis principalium in prescripta commissione nominatorum coram nobis personaliter constitutum, prout de suo mandato nobis extitit legitime facta fides fuimus cum instantia requisiti, ut Religiosas dominas .. Abbatissam et Conuentum Monasterij sancti Andree ordinis sancte Clare Cracouiensis necnon . . Abbatissam et Conuentum Monasterij loci de *Sandecz* antique prefati ordinis sancte Clare Cracouiensis diocesis principales in supradicta Commissione contentas et nominatas ac omnes alios et singulos quorum interest et qui sua putauerint interesse coniunctim uel diuisim vigore et iuxta tenorem Commissionis supradicte citare et citari mandare ad partes per nostras literas nostri sigilli appensione munitas dignaremur ut certo et peremptorio termino competenti debeant in Iudicio coram nobis legittime comparere ad dicendum contra dictam Commissionem nobis ut premittitur factam eisdem domino Bodzathe Episcopo et Capitulo Cracouiensibus principalibus in predicta commissione nominatis uel procuratori ipsorum super contentis in dicta commissione de Iusticia responsuri, et alias in causa seu cause huiusmodi et super omnibus et singulis in eadem commissione contentis ad omnes et singulos actus gradatim et successiue usque ad diffinitiuam sententiam inclusiue processuri, et procedi visuri prout dictauerit ordo iuris Nos igitur Bernardus Auditor prefatus volentes mandatum apostolicum Reuerenter exequi ut tenemur ac partibus Iustitiam ministrare causam et causas huiusmodi ad sancte sedis apostolice et nostrum examen totaliter aduocantes, vos omnes et singulos supradictos quibus presentes nostre litere diriguntur auctoritate apostolica qua fungimur. in hac parte primo secundo tercio et peremptorie

Digitized by Google

tenore presencium requirimus et monemus coniunctim et diuisim vobisque nichilominus et cuilibet vestrum qui pro parte dominorum Episcopi et Capituli ecclesie Cracouiensis principalium predictorum seu eorum procuratoris fueritis requisiti seu requisiti fuerint Ita quod alter alterum non expectet nec alter pro altero se excuset in virtute sancte obedientie et sub excommunicationis pena quam in vos et vestrum quemlibet nisi infra sex dierum spatium post presentationem seu notificationem presentium et requisitionem pro parte ipsorum dominorum Episcopi et Capituli Cracoviensis seu procuratoris ipsorum vobis factam immediate sequentium quorum dierum duos pro primo duos pro secundo et reliquos duos dies pro tercio et peremptorio termino ac monitione canonica vobis et cuilibet vestrum assignamus ea que vobis in hac parte commitimus adimpleueritis cum effectu exnunc prout extunc firmius in hijs scriptis vobis vero dominis Archiepiscopo et Episcopis prefatis quibus ob Reuerentiam vestre pontificalis dignitatis deferre volumus in hac parte si contra premissa uel aliquod premissorum aliquid feceritis per vos uel aliam submissam personam seu mandatis nostris predictis ymo verius apostolicis contempseritis obedire predicta canonica monitione premissa ingressum ecclesie interdicimus in hijs scriptis et si huiusmodi interdictum per alios sex dies prefatos sex immediate sequentes sustinueritis vos in hijs scriptis dicta canonica monitione premissa suspendimus a diuinis, verum si prefatas Interdicti et suspensionis sententias per alios sex dies prefatos duodecim immediate sequentes animo quod absit sustinueritis indurato in vos exnunc prout extunc in hijs scriptis eadem canonica monitione premissa excommunicationis sententiam promulgamus districte precipiendo mandamus quatenus predictas Abbatissas et Conuentus Monasteriorum predictorum principales in prescripta commissione contentorum et nominatorum ac omnes alios et singulos quorum interest et qui sua putauerint interesse coniunctim uel diuisim personaliter si eas uel earum aliquam commode apprehendere poteritis Alioquin in dictis Monasterijs sancti Andree Cracouiensis et dicti loci de *Sandecz* antique Cracouiensis diocesis et in locis Capitularibus ipsorum Monasteriorum ac in Cathedrali ecclesia Cracouiensi dum populus conuenitur ad diuina in missarum solempnijs et in domicilijs suarum habitacionum aut alibi in locis publicis et conuicinis taliter quod posit verisimiliter ad earum notitiam deuenire ex parte nostra ymo verius apostolica publice et alta voce per vos uel alium seu alios peremptorie citare curetis Ita quod de predictis et infrascriptis non valeant ignorantiam allegare quos nos etiam presentium tenore peremptorie citamus ut Sexagesima die post huiusmodi citationem per vos uel aliquem vestrum eis factam immediate sequenti si ipsa dies Iuridica fuerit et nos uel alius tunc loco nostri forsitan subrogatus in palatio apostolico mane hora causarum ad Iura reddendum in loco nostro solito pro tribunali sederimus uel sederit Alioquin proxima die Iuridica extunc immediate sequenti qua nos uel alium tunc loco nostri forsitan subrogatum in eodem palatio ad Iura reddendum pro tribunali sedere contigerit per se uel procuratorem seu procura-

Digitized by Google

tores eorum sufficentes et ydoneos in Iudicio legitime compareant coram nobis uel alio tunc loco nostri forsitan subrogato, cum omnibus actis instrumentis literis Iuribus et munimentis ad causam et causas huiusmodi facientibus et eam et eas tangentibus ad dicendum contra commissionem predictam et prefatis dominis Episcopo et Capitulo Cracouiensi seu procuratori eorumdem super predictis de Iustitia responsure et alias in causa et causis huiusmodi super omnibus et singulis in dicta commissione contentis processure et procedi visure ad singulos actus gradatim et successiue usque ad diffinitiuam sententiam inclusiue prout Iuris fuerit et racionis, Certificantes predictas dominas Abbatissas et Conuentus predictorum Monasteriorum sancti Andree Cracouiensis et dicti loci *Sandecz* antique principales in dicta Commissione contentas et omnes alios et singulos quorum interest et qui sua putauerint interesse coniunctim uel diuisim que siue in dicte citationis termino comparuerint siue non, nos in causa et causis huiusmodi procedemus prout fuerit racionis. Ipsorum absentia seu contumatia uel alicuius eorum in aliquo non obstante. Diem vero citationis huiusmodi atque formam et quidquid inde feceritis nobis per vestras literas patentes seu publicum Instrumentum harum nostrarum literarum seriem continens fideliter intimare et notificare curetis. In quorum omnium testimonium presentes nostre citationis literas in formam publici Instrumenti per Iohannem Cononis de Omulla clericum Metensis diocesis notarium publicum nostrumque et cause huiusmodi scribam infrascriptum subscribi et publicari mandauimus et nostri sigilli iussimus et fecimus appensione muniri. Datum et Actum Auinione in hospitio habitationis Reuerendissimi in Christo patris et domini domini Guillelmi tituli sanctorum Marcellini et Petri presbiteri Cardinalis sub anno a Natiuitate domini Millesimo Trecentesimo Sexagesimo primo Indictione quarta decima die Iouis tercia Mensis Iunij Pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Innocentij diuina prouidentia pape VI anno nono presentibus discretis viris Guillelmo de Rigaldo et Guillelmo paris clericis Caturcensis et Dolensis diocesium et Petro de Bosco dicti domini pape Cursoris testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

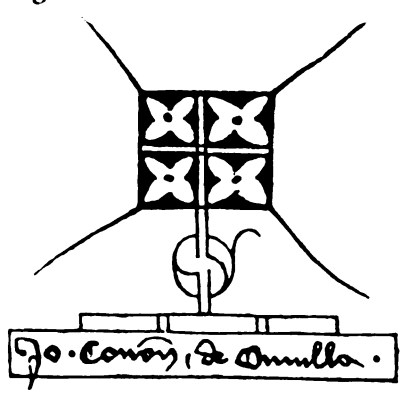

Et ego Iohannes Cononis de Omulla clericus Metensis diocesis publicus Apostolica et Imperiali auctoritate notarius, prefatique domini Bernardi Auditoris et cause huiusmodi Scriba premissis omnibus et singulis vna cum prenominatis testibus presens fui eaque per alium scripta publicaui signumque meum vna cum sigillo dicti domini Andree apposui consuetum requisitus et rogatus.

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony niegdy pieczęcią, po której tylko sznurek z szafirowego jedwabiu pozostał.

Digitized by Google

[2]) Cały powyższy tekst polecenia apostolskiego począwszy od wyrazów: «Significauit s. v. procurator etc.« zawarty jest dosłownie także w wyroku kuryi apostolskiej z r. 1362, który niżej pod N. CCXXVI podajemy. Lecz gdy w obudwu tekstach zachodzą niektóre odmiany, powstałe właściwie przez omyłki pisarskie, przeto sprostowaliśmy wzajemnie i uzupełnili oba teksty, a wyrazy w ten sposób w jednym lub drugim tekście dodane zaznaczyliśmy nawiasami.

CCXXIII. 1361. die 24. mensis Iulii, Cracoviae.

Casimirus rex Poloniae testatur, Marcum heredem de *Wilków* Nicolao archidiacono Cracoviensi partem villae *Gruszów* LXXX marcis grossorum Pragensium vendidisse [1]).

In nomine domini amen. Dignum esse noscitur, vt vendiciones, empciones, resignaciones et contractus qualescumque coram Regum magnificencia facti, solenni titulo literarum et fidedignorum testimonio perhennentur. Proinde Nos Kazimirus deigracia Rex Polonie, necnon Terrarum Cracouie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuyauie, Pomeranie, Russieque dominus et heres, Ad vniuersorum noticiam tam presencium, quam futurorum, volumus deuenire. Quod ad nostram et Baronum nostrorum accedens presenciam Marcus heres de *Wylkow*, sanus mente et spiritu existens, non coactus, nec compulsus, neque aliquo errore seductus, sed spontanea voluntate et bona deliberacione sui animi prehabita, Totam partem suam et fratris sui Czadronis in villa wlgariter dicta *Grusszow* [2]) nomine suo et fratris predicti cum omnibus vtilitatibus, fructibus, Censibus et obuencionibus vniuersis, ad dictam partem quomodolibet spectantibus, secundum quod eadem pars hereditatis in suis terminis et limitacionibus est distincta, honorabili viro domino Nicolao Archidiacono Cracouiensi, heredique de *Cozuchow* Capellano nobis fideli et dilecto pro octoaginta Marcis grossorum pragensium numeri polonicalis, XLVIII Marcam faciencium vendidit et perpetuo libere resignauit, per ipsum et eius legittimos successores perpetuis temporibus tenendam et pacifice possidendam, necnon vendendam, donandam, commutandam, et prout sibi et suis posteris vtilius videbitur quomodolibet libere conuertendam. Quamquidem vendicionem, empcionem et Resignacionem ratam habentes atque gratam, presentibus approbamus ratificamus et confirmamus, perpetuis temporibus valituram. Harum nostrarum sub testimonio literarum. Actum Cracouie in vigilia sanctj Iacobi Apostoli gloriosi, Sub Anno domini M. CCC. LXI. presentibus: Iohanne Castellano, Ymramo palatino, Iohanne Cancellario, Msczugio Subcamerario, Cracouiensibus, Pelka Marszalcone Curie nostre, petro Castellano Woyniciensi, et alijs pluribus fidedignis.

[1]) Archiwum kapitulne nie posiada oryginalnego tego dokumentu. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 74, stronicy odwrotnej.

[2]) *Gruszów*, wieś w województwie i powiecie krakowskim, parafii *Brzesko stare.*

CCXXIV. 1361. die 3. mensis Novembris, Cracoviae.

Digitized by Google

Decretum Andreae de *Wawrowice* subiudicis terrae Cracoviensis, inter Pelcam et Andream filios quondam Dersconis castellani Czchoviensis, nec non Ioannem filium Pacoslai olim heredis de *Niegowić* et Bodzantam episcopum Cracoviensem de villis *Uszew, Uszwica, Zapniów, Żyrków, Iaworsko, Wola radostowa, Doły* et *Poręba* litem dirimens [1]).

Nos Andreas de *Waurouicz* heres, Subiudex Cracouiensis, necnon Iudex Curie Serenissimi principis domini Kazimiri Deigracia Regis Illustris ad id specialiter deputatus, Notumfacimus tenore presencium, quibus expedit vniuersis, Quod cum coram nobis in Regali Iudicio inter Nobiles viros dominos Pelkam et Andream fratres germanos, filios condam Domini Derszconis Castellani Czechouiensis, et Iohannem condam Pacoslai heredis de *Negouecz* Actorem (s) ex vna necnon Venerabilem in christo patrem dominum Bodzantham dei et apostolice sedis gracia Episcopum Cracouiensem, reum parte ex altera, pro hereditatibus infrascriptis videlicet: *Vschwa* Ciuitate et villa [2]), *Sapnew* [3]), *Zircowa* [4]), *Iaworzko* [5]), *Radostonis* libertate [6]), *Smilonis* libertate siue *Doly* [7]), et *Pauliporamba* [8]) exorta fuisset materia questionis et per plures terminos volueretur, Tandem in termino peremptorio predictis partibus assignato, Coram nobis predicti Pelka et Iohannes personaliter constituti, dicto Andree causam ipsorum commiserunt ad prosequendam in Iudicio integraliter et in totum, ratum et gratum habituri perpetuo, quicquid per eundem in premissa causa fuerit ordinatum. demum in causa predicta partes eedem procedendo predictum Pelkam et Andream nobis in presencia prefati domini Regis et Baronum suorum iudicio presidentibus, ad nostram presenciam accedentes, presente procuratore dicti Domini Episcopi supradicti, Deum et conscienciam habendo pre oculis, recognouerunt publice, prefatas hereditates ad Ecclesiam Cracouiensem pleno Iure pertinere ab antiquo, se nichil Iuris habere penitus in eisdem. Sicque cedentes liti, dictum dominum Episcopum et Ecclesiam suam de Iudicio liberum dimiserunt. Nos autem predictam recognicionem ipsorum, cessionem et dimissionem ratam et gratam habentes, prescriptas hereditates dicto domino Episcopo et sue Ecclesie Cracouiensi christinomine et consilio Baronum domini nostri Regis adiudicamus pleno Iure, per ipsum dominum Episcopum diebus perpetuis libere possidendas; prefatis Nobilibus super ipsis perpetuum silencium inponentes. In cuius rei testimonium Sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum et Actum Cracouie feria quarta sequenti post festum Omnium sanctorum, Anno domini M. CCC. LXI. presentibus hijs Nobilibus dominis: Iohanne palatino Sandomiriensi, Petro Woynicensi, Stanislao Malogostensi, Zawischa Sandecensi, Castellanis, Cristino de *Wysch*, Andrea de *Boczow* heredibus et alijs multis fidedignis.

[1]) Dokumentu oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 133.

[2]) *Uszew*, wieś parafialna w obwodzie bocheńskim, powiecie brzeskim, tudzież *Uszwica*, wieś w tymże obwodzie, powiecie wiśnickim, parafii *Poręba*.

Digitized by Google

[3]) *Zapniów*. Miejscowość ta nie znachodzi się nigdzie w pobliżu przytoczonej w wyroku grupy miejscowości, snać musiała z biegiem czasu zmienić pierwotną swą nazwę.

[4]) [5]) *Żyrków* i *Jaworsko*, wsie w powiecie brzeskim, pierwsza w parafii *Biesiadki*, druga w parafii *Porąbka*.

[6]) *Wola Radostowa* zatraciła swą nazwę. Dziś tej miejscowości w pobliżu wsi wyżej powołanych odszukać nie można.

[7]) *Wola Smilowa* dziś *Doły*, wieś w powiecie brzeskim, parafii *Porąbka*.

[8]) *Poręba*, wieś w powiecie wiśnickim, parafii *Brzesko*.

CCXXV. 1361. die 6. mensis Novembris, *Wieliciae*.

Decretum arbitrale Iaroslai archiepiscopi Gneznensis, controversias quasdam inter Bodzantam episcopum Cracoviensem et Casimirum regem Poloniae de decimis solvendis et observando interdicto ecclesiastico componens [1]).

Nos Iaroslaus diuina prouidencia sancte Gneznensis Ecclesie Archiepiscopus in Cracouiensi dyocesi in Officio visitacioìs cnstituti, Wniuersis adquos presentes peruenerint volumus fore notum, Quod cum inter Serenissimum principem dominum Kazimirum dei gracia Regem Polonie et patronum nostrum ex vna, et dominum Bodzacham fratrem nostrum Karissimum Episcopum Cracouiensem parte exaltera quedam dubitacio super decimis et alijs articulis inferius contentis fuisset hincinde exorta, demum eedem partes volentes ad calculum concordie sine scrupulo consciencie peruenire in nos voluntarie et ex certa scientia non per errorem nec aliquo dolo uel fraude circumuenti super articulis infra positis pro se suisque successoribus omnibus concorditer consencientes compromiserunt, tamquam inarbitrum compromissarium Arbitratorem Laudatorem diffinitorem seu amicabilem compositorem, Dantes et concedentes nobis liberam et omnimodam facultatem, vt possimus deplano et sine strepitu et figura iudicij, super dictis articulis pronunciare, laudare, diffinire, arbitrari et ordinare eciam iuris ordine non seruato qualitercunque et quandocunque, prout nobis melius videbitur expedire. Nos itaque dei nomine invocato, et consilio sapientum communicato nobiscum eciam habita deliberacione suff[icienti pro] bono pacis et vtilitate Ecclesie Cracouiensis ex vigore compromissi predicti Christi nomine inuocato laudamus ordinamus et diffiniendo arbitramus inter dominum Regem et [Episcopum predic]tos videlicet, Quod pro raptu decime predialis alicuius nobilis uel pro causa qualicumque racionabili talis raptor uel malefactor monicione premissa excommunicetur In qua excommunicacione infra sex menses si perstiterit, extunc incole in eadem villa degentes cum teneantur decimare excommunicentur cum raptore decime eiusdem Wbi autem vxor alicuius nobilis viro absente decimam rapuerit, percensuram Ecclesiasticam vsque ad satisfaccionem condignam contra ipsam procedatur. Si vero infra sex menses in eadem excommunicacione perstiterit animo indurato, tunc kmethones in eadem villa, vbi decima sit rapta cum do[mina eadem excommunicentur. Preterea] vbi clericus uel presbiter ordinati esset occisus, wlneratus, captus,

Digitized by Google

uel detentus fuerit, illius loci ecclesia uel ecclesie si sint plures aiure sunt interdicte, et [ideo non debet] in eis diuinum officium celebrari, quousque malefactor domino Episcopo tradatur, qui si deprehendi non poterit, tunc habitatores eiusdem loci prestabunt iuramentum [quod] ma[lefactorem] detinere nequiuerunt nec occasionem affugiendi dederunt, demum ordinarius tollet interdictum a iure statutum, et nichilominus malefactor [sit] proscriptus et per [quemcunque] rapi poterit, domino ordinario impune tradatur et excommunicetur. Item quincunque dominus ville in ipsa villa sua decimam emere voluerit ante festum beati Iacobi [cum] domino decime forisare procuret Alioquin dominus decime libere decimam vendet, impedimento a domino ville cessante, Item vbicunque aratro in ortis aratum [uel ca]mpis fuerit, decima plenarie exsoluatur, exceptis rapis, papauere, caulibus, cepis, aleo et hijs similibus, que in ortis suis quis ligonizando plantat, decima ab eo depredictis nullatenus repetatur, Prodecima vero canapi taliter statuimus, quod quicumque kmetho arat cum integro aratro, quodcumque Boues habuerit siue equos, det quatuor ligaturas canapi parati iuxta consuetudinem terre antiquam, Qui vero cum medio aratro arat, duas ligaturas dare teneatur, Qui autem non arat, adecima canapi debet esse liber et solutus, Item super interdicto seruando taliter decernimus, quod cum ex casu qualicumque euenerit in Ciuitate Cracouiensi interdictum ecclesiasticum teneri et obseruari, Ciuitas Kazimiria iuxta fluuium *Wislam* eidem interdicto non debet subiacere, et econuerso. Statuimus insuper quod vbicumque et ad quemcumque locum excommunicatus aiure uel homine venerit, ecclesiam uel cmyntherium ingressus fuerit, tunc cessetur adiuinis, ipso tamen de ecclesia uel cmyntherio recedente, diuina licite resumantur, Inter cetera decernimus et statuimus expresse, quod interdictum triduanum, quod alias seruabatur per omnes Ecclesias propter aduentum alicuius excommunicati exnunc per quempiam nullatenus teneri debeat nec obseruari, ne pluralitas plebis deuote, propter crimen vnius obstinati salutaribus diuinis officijs et sua orbetur deuocione. Wbi autem sentencia sedis apostolice fuerit cui nos legem dictare non possumus, volumus quod forma mandati in rescripto posita diligenter seruetur et exsequatur, clausula superius de interdicto triduano premissa, non obstante. Incuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus duximus appendendum intestimonium omnium premissorum, Actum et Datum in *Welicźka* octauo Idus Nouembris, Subanno domini Millesimo. CCC. LX. primo. Presentibus honorabilibus viris dominis, Martino Archidiacono. Nicolao Cancellario. Gneznensibus. Sueczslao Officiali Cracouiensi, Sbiluto preposito Plocensi et alijs pluribus fide dignis.

[1]) Przywilej pargaminowy znacznie zetlały, opatrzony był niegdy pieczęcią, po której tylko pasek pargaminowy pozostał. Wyrok powyższy wielokrotnie ogłaszany już był drukiem w zbiorach pomników prawa polskiego, a to w mniej lub więcej poprawnej redakcyi. Odszukawszy oryginał takowego w archiwum kapitulnem, nie wachamy się ogłosić tekstu onegoż ponownie drukiem, aby uchylić stanowczo

Digitized by Google

wszelką wątpliwość co do odmian zachodzących w różnych dotychczasowych przedrukach tegoż wyroku. (Obacz Helcla: Starodawne prawa polskiego pomniki, T. I, str. 412, Bandtkiego: Ius Polonicum, str. 170, Łaski, fol. LIII, Vol. leg. I, 42, Lib. benef. I, str. 298 etc.).

CCXXVI. 1362. die 30. mensis Martii, Avinione.

Bernardi de Bosqueto auditoris causarum palatii apostolici decretum, inter Bodzantam episcopum Cracoviensem et abbatissas nec non conventus monasteriorum ordinis s. Clarae Cracoviensis et Sandecensis de raptu decimarum districtus Antiquae Sandeciae, litem dirimens [1]).

Reuerendo in Christo Patri domino dei gracia . . Archiepiscopo Gneznensi, ac Wratislauiensi et Poznaniensi Episcopis, ac Venerabilibus Viris dominis Plebano Plebanatus in *Bychon* Cracouiensis diocesis, et Nicolao de *Cornik* Canonico Cracouiensi, Necnon vniuersis et singulis Abbatibus, Prioribus, Prepositis, Decanis, Archidiaconis, Cantoribus et Canonicis ecclesiarum Cathedralium et Collegiatarum, ac Rectoribus parrochialium ecclesiarum, et notarijs publicis per Gneznensem, Wratislauiensem et Poznaniensem Ciuitates et dioceses constitutis, ad quos presentes litere peruenerint, Bernardus de Bosqueto legum doctor domini nostri pape Capellanus, et ipsius sacri Palatij Apostolici causarum Auditor Salutem in domino, et presentibus fidem indubiam adhibere, Noueritis quod pridem Sanctissimus in Christo Pater et dominus noster dominus Innocentius diuina prouidencia papa Sextus, quandam supplicationis et commissionis cedulam, nobis per certum Cursorem suum presentari fecit, tenorem qui sequitur continentem. Significat s. v. procurator Reuerendi patris domini Bodzathe Episcopi et Capituli ecclesie Cracouiensis, quod licet etiam de consuetudine a tanto tempore, et per tantum tempus in tota Ciuitate et diocesi Cracouiensi Regni Polonie inconcusse obseruata, cuius inicij seu contrarij memoria hominum non existit ac etiam prescripta legitime decime omnium fructuum prouenientium et excrescentium in toto territorio districtus loci *Sandecz* antique Cracouiensis diocesis pertineant ad Episcopum Cracouiensem pro tempore per dictaque tempora Episcopi Cracouiensis qui fuerit pro tempore, et dictus dominus Bodzatha toto tempore quo fuit Episcopus Cracouiensis perceperint percipere consueuerint, et in possessione percipiendi fuerint et existant dictus dominus Bodzatha decimas supradictas pacifice et quiete exceptis que infra dicuntur, Tamen Religiose domine . . Abbatissa et Conuentus Monasterij sancti Andree ordinis sancte Clare Cracouiensis, necnon . . Abbatissa et Conuentus Monasterij dicti loci de *Sandecz* prefati ordinis sancte Clare Cracouiensis diocesis premissis non ignare asserentes licet falso dictas decimas etiam diuisim racione dictorum Monasteriorum ad se pertinere, domine Elizabeth Regine antiquioris Vngarie Sororis vterine Regis Polonie subfulte potentia, ipsiusque auxilio consensu consilio et fauore prefatum dominum Episcopum Iure percipiendi decimas prefatas ad valorem

Digitized by Google

duorum Milium florenorum auri annis singulis se extendentes, ac possessione sua predicta de facto et absque facto suo preiudicatiuo quocunque etiam diuisim spoliarunt et detinent spoliatum, ipsasque decimas etiam diuisim occuparunt et occupant, ac perceperunt et percipiunt de facto a scultetis et rusticis, ac hominibus infra districtum dicti loci (de) *Sandecz* degentibus, in (graue) dictarum . . Abbatissarum, et Monialium ipsorum Monasteriorum animarum detrimentum, et prefati domini Episcopi Cracouiensis, et ecclesie sue Cracouiensis non modicum preiudicium et grauamen, Verum Pater beatissime cum ijdem Episcopus et Capitulum in Ciuitate Cracouie, ubi Rex Polonie dicte Regine frater promaiori parte tempore moram trahit in Curia Episcopali, nec alibi in partibus si ad partes easdem super premissis rescriptum impetraretur propter potenciam Abbatissarum et Conuentuum predictorum, et dicte Regine Vngarie eisdem notorie in premissis fauentis, ac auxilium consensum consilium et fauorem prestantis, et aliorum suorum complicum ipsis Abbatissis et Couuentibus in hac parte adherentium non possint consequi iusticie complementum Supplicatur e. s. pro parte eorumdem dominorum . . Episcopi et Capituli Cracouiensis, quatenus causam et causas, quam et quas ydem Episcopus et Capitulum mouent seu mouere intendunt, et que vertitur vertuntur verti speratur seu sperantur inter dictos dominos Episcopum et Capitulum super dictis decimis ac iure percipiendi easdem et spoliatione et occupatione, et perceptione predictis, ac ipsarum et predictorum occasione ex parte vna, et dictas Religiosas Abbatissas, et Conuentus coniunctim et diuisim, ac omnes alios et singulos quorum interest, seu qui sua putauerint interesse communiter uel diuisim ex parte altera, alicui de Auditoribus vestri sacri palatij causarum committere dignemini. eciam diuisim audiendam et audiendas et fine debito terminandam et terminandas cum annexis emergentibus dependendis et connexis Et cum potestate citandi extra Romanam Curiam, et in partibus dictas dominas Abbatissas et Conuentus, ac omnes alios et singulos quorum interest, et qui sua putauerint interesse coniunctim uel diuisim totiens quotiens opus erit, ut celerius succurratur indempnitati dicte ecclesie Cracouiensis, Non obstante, quod dicte cause non sint legitime de sui natura uel alias ad eandem Romanam Curiam deuolute, et in ea tractande et finiende, et si placeat committatur Venerabili viro domino Symoni de Sudbira dicti Palatij Auditori, cui nonnullas causas similes super decimis ducatus Oswentimiensis, et earum occasione inter dictos dominos . . Episcopum et Capitulum ex parte vna et Iohannem Ducem dicti Ducatus ex altera vertentes seu verti sperantes nuper s. v. commisit [2]) In fine vero dicte supplicacionis et commissionis cedule scripta erant de alia manu, et litera superiori litere ipsius cedule totaliter dissimili videlicet hec verba, De mandato domini nostri pape Audiat magister Bernardus de Bosqueto, et citet ut petitur, et iusticiam faciat, Cuiusquidem Commissionis vigore, Nos in huiusmodi causa debite procedentes ad magistri Manfredi de ferraria, in Romana Curia, et Reuerendi patris Domini Bodzathe Episcopi et

Digitized by Google

Capituli ecclesie Cracouiensis principalium in suprascripta commissione nominatorum procuratoris, prout de procuratione sua in actis in huiusmodi causa coram nobis habitis plene constat instanciam Religiosas dominas . . Abbatissam et Conuentum Monasterij sancti Andree ordinis sancte Clare Cracouiensis, necnon . . Abbatissam et Conuentum Monasterij loci de *Sandecz* antique prefati ordinis sancte Clare Cracouiensis diocesis principales in suprascripta commissione contentas, ac omnes alios et singulos, quorum interest, et qui sua putauerint interesse comuniter uel diuisim per nostras certi tenoris literas nostro sigillo sigillatas ad partes citari mandauimus, ut certa et peremptoria die competenti Auinioni mane hora causarum in Palatio Apostolico ubi iura redduntur, cum omnibus literis, instrumentis, iuribus et munimentis causam et causas huiusmodi tangentibus per se uel procuratores suos ydoneos comparerent in Iudicio legitime coram nobis uel alio loco nostri in causa et negotio huiusmodi subrogando, prefatis dominis . . Episcopo et Capitulo Cracouiensibus seu eorum procuratori uel procuratoribus, super contentis in dicta commissione de iusticia responsuri, et alias in causa et causis huiusmodi debite processuri ad omnes et singulos actus gradatim et successiue, et facturi, dicturi, audituri, et recepturi quod iustum foret et ordo dictaret racionis. Quaquidem citatione in partibus executa et ad dictam Curiam reportata, ac de ea et eius execucione nobis in die ad hoc assignata legitime facta fide, Nos postmodum ad dicti magistri Manfredi de ferraria procuratoris coram nobis in Iudicio comparentis instanciam, prefatas Abbatissas et Conuentus ac omnes alios et singulos, quorum intererat et qui sua putarent interesse comuniter et diuisim, ad dicendum et opponendum quicquid dicere et oponere vellent contra commissionem prefatam nobis ut premittitur factam, necnon contra quedam executionum dicte citationis instrumenta per Audientiam publicam literarum dicti domini pape citari fecimus ad certum peremptorium terminum competentem, In quo comparente in Iudicio coram nobis magistro Manfredo de ferraria procuratore prefato procuratorio nomine quo supra citatorum predictorum non comparentum contumatiam accusante, ipsosque contumaces per nos reputari petente, Nos ipsos citatos non comparentes debite tamen expectatos reputantes quo ad actus prefatos exigente iusticia contumaces, ipsos postmodum dicto Magistro Manfredo de ferraria procuratore instante, ad dandum et recipiendum libellum seu peticionem sumariam in huiusmodi causa per dictam Audientiam citari fecimus ad peremptoriam diem certam, quam eidem magistro Manfredo procuratori ad eundem actum duximus peremptorie prefigendam. In qua die Comparens in Iudicio coram nobis Magister Manfredus de ferraria procurator prefatus procuratorio nomine quo supra citatorum predictorum non comparentium contumaciam accusauit, ipsosque petijt et per nos obtinuit contumaces reputari, et in eorum contumatiam quemdam pro parte sua libellum seu petitionem summariam exhibuit sub hijs verbis. Coram vobis venerabili viro domino Bernardo de Bosqueto legum doctore domini nostri

Digitized by Google

pape Capellano commensali ipsiusque sacri palatij causarum et cause ac partibus infrascriptis ab eodem Auditore specialiter deputato proponit procurator et procuratorio nomine Reuerendi patris domini Bodzathe Episcopi et Capituli ecclesie Cracouiensis contra et aduersus Religiosas dominas . . Abbatissam et Conuentum Monasterij sancti Andree ordinis sancte Clare Cracouiensis necnon . . Abbatissam et Conuentum Monasterij loci *Sandecz* antique dicti ordinis sancte Clare Cracouiensis diocesis et earum et eorum quamlibet et quemlibet coniunctim et diuisim, et aliam quamlibet personam pro eis uel earum seu eorum altera uel altero in Iudicio legitime interuenientem communiter uel diuisim, necnon contra quoscunque alios quorum interest seu qui sua putauerint interesse coniunctim uel diuisim, et dicit quod licet etiam de consuetudine a tanto tempore, et per tantum tempus in tota Ciuitate et diocesi Cracouiensi Regni Polonie inconcusse obseruata, Cuius initij seu contrarij memoria hominum non existit, et etiam prescripta legitime decime omnium fructuum prouentuum et excrescentium in toto territorio districtus loci *Sandecz* antique ad Episcopos Cracouienses, qui fuerint pro tempore et ad ipsum dominum Bodzatham toto tempore quo fuit Episcopus Cracouiensis ex iure et ratione Episcopatus Cracouiensis, et mense Episcopalis eiusdem pertinuerint, pertinere consueuerint et pertineant solum et insolidum et lus percipiendi et leuandi manipulatim easdem per dictaque tempora, Episcopi Cracouienses qui fuerint pro tempore, et dictus dominus Boczatha toto tempore quo fuit Episcopus Cracouiensis perceperint et leuauerint manipulatim, percipere et leuare manipulatim consueuerint, et in possessione percipiendi et leuandi manipulatim fuerint et sint dictus dominus Boczatha toto tempore quo fuit Episcopus Cracouiensis decimas supradictas pacifice et quiete, saluis que infra dicuntur. Tamen prefate domine . . Abbatissa et Conuentus dicti Monasterij sancti Andree Cracouiensis, necnon . . Abbatissa et Conuentus dicti Monasterij loci *Sandecz* antique Cracouiensis diocesis, et earum et eorum quelibet et quilibet coniunctim et diuisim premissis non ignare nec ignari nec ignara nec ignarus dei timore postposito cupientesque cum aliena iactura ditari, asserentes licet falso dictas decimas etiam diuisim ratione dictorum Monasteriorum ad se pertinere prefatum dominum Episcopum eisdem decimis ac iure percipiendi et leuandi manipulatim easdem decimas, ac possessione predicta de facto et absque facto suo preiudicatiuo quocumque etiam diuisim spoliarunt et detinent spoliatum, uel saltem spoliationem hŭiusmodi earum et eorum et cuiuslibet earum et eorum nominibus factam coniunctim et diuisim ratam et gratam habuerunt et habent, pariter et acceptam, etiam diuisim, ipsasque decimas occuparunt et occupant, ac perceperunt et percipiunt leuarunt et leuant manipulatim et diuisim, et de facto a scultetis et rusticis ac omnibus infra districtum dicti loci *Sandecz* antique, et in ipso districtu et dicto loco *Sandecz* degentibus, ipsarumque decimarum possessio, occupatio, perceptio et leuatio manipulatim ad dictas dominas Abbatissas et Conuentus predictos et earum et eorum quamlibet et quemlibet coniunctim et diuisim per-

Digitized by Google

uenit, et absque de facto dicti domini Bodzathe Episcopi preiudicatiuo quocumque in graue dictarum Abbatissarum et Monialium Monasteriorum predictorum animarum detrimentum, et prefati domini Episcopi Cracouiensis, ac mense Episcopalis eiusdem, et ecclesie sue Cracouiensis maximum preiudicium et intollerabile dampnum, Quare petit per vos dominum Auditorem et vestram diffinitiuam sententiam pronunciari, decerni et declarari dictas decimas et ius percipiendi et leuandi manipulatim easdem et iure et ratione Episcopatus Cracouiensis et mense Episcopalis eiusdem ad eundem dominum Bodzatham Episcopum Cracouiensem et suos predecessores et successores ac Episcopum Cracouiensem pro tempore solum et insolidum perpetuo pertinuisse et pertinere de iure, ac ipsum et predecessores suos fuisse in possessione pacifica ēt quieta percipiendi et leuandi manipulatim dictas decimas nullumque Ius in ipsis seu ad eas ipsis Abbatissis et Conuentibus uel earum seu eorum alteri competijsse nec competere dictasque asserentes spoliationes detentiones occupationes et perceptiones, et earum quamlibet fuisse et esse temerarias illicitas et iniustas temerariam illicitam et iniustam ac ipsum dominum Bodzatham in et ad decimas predictas et Ius percipiendi et leuandi manipulatim easdem ac possesionem suam prefatam restituendam et reintegrandam fore et restitui et reintegrari libere et cum effectu, dictasque dominas Abbatissas et Conuentus predictos, et earum et eorum quamlibet et quemlibet coniunctim et diuisim a spoliationibus detentionibus occupationibus et perceptionibus predictis ammouendas amouendos amouendum et amouendam fore et amoueri libere et cum effectu, eisdemque Abbatissis et Conuentibus et earum et eorum cuilibet coniunctim et diuisim super assertionibus decimis spoliationibus detentionibus occupationibus perceptionibus et leuationibus supradictis ac impedimentis a se prestitis perpetuum silentium imponendum fore et imponi, Et predicta petit coniunctim et diuisim omni Iure forma, via modo et causa quibus melius et efficatius de Iure potest cum decimis et fructibus earum perceptis, et qui percipi poterint, et cum expensis dampnis et interesse litis et extra factis et passis, et protestatur de futuris, et de percipiendis, et alias petit in et super premissis et eorum quodlibet etiam coniunctim et diuisim fieri iusticie complementum, verum etiam super premissis et eorum quolibet coniunctim et diuisim benignum officium humiliter implorando Saluo iure addendi minuendi mutandi corrigendi declarandi, et alium de nouo dandi si sibi videbitur expedire. Quoquidem libello seu petitione summaria oblatis Nos dicto magistro Manfredo procuratore instante prefatas dominas Abbatissas et Conuentus, ac omnes alios et singulos quorum intererat, et qui sua putarent interesse coniunctim et diuisim, ad respondendum dicto libello, et litem contestandum et contestari videndum super eo primo simpliciter, deinde ipsas Abbatissas sub excomunicationis, et Conuentus suspensionis, penis ac postmodum easdem Abbatissas ad dicendum et allegandum causam rationabilem si quam haberent, quare non deberent excommunicari, et Conuentus causam quare non deberent a diuinis suspendi, per dictam Audienciam peremptoriam

Digitized by Google

citari mandauimus ad certos peremptorios terminos competentes cum dierum competentibus interuallis, In quarum citationum ultimo termino Comparens in Iudicio coram nobis magister Manfredus de ferraria procurator prefatus procuratorio nomine quo supra citatorum predictorum non comparentium contumatiam accusauit, ipsosque contumaces reputari, et in eorum contumatiam dictas Abbatissas excommunicari, et Conuentus prefatos a diuinis suspendi in scriptis per nos cum instantia postulauit. Nos igitur Bernardus de Bosqueto auditor prefatus dictos citatos non comparentes debite tamen expectatos reputauimus quo ad acta huiusmodi exigente iusticia contumaces, et in eorum contumatiam dictas Abbatissas et earum quamlibet tenore presentium in scriptis excommunicauimus et excommunicamus, et prefatos Conuentus et quemlibet eorum suspendimus a diuinis. Que omnia et singula vobis omnibus et singulis supradictis intimamus et notificamus, et ad vestram et vestrum cuiuslibet notitiam deducimus per presentes. In quorum omnium testimonium presentes literas seu presens publicum instrumentum scribi et per notarium publicum infrascriptum publicari mandauimus, ac sigilli nostri fecimus appensione muniri. Datum et actum Auinione in Palatio Apostolico ubi iura redduntur nobis ibidem mane hora causarum ad iura reddenda in loco nostro solito pro tribunali sedentibus Sub Anno a Natiuitate domini Millesimo Trecentesimo Sexagesimo secundo Indictione quintadecima Die Mercurij penultima Mensis Martij Pontificatus Sanctissimi patris et domini nostri domini Innocentij diuina prouidentia pape. VI. prefati Anno Decimo, Presentibus discretis viris Magistris Iohanne Schumer et Guillelmo de Rigaldo notarijs publicis et Scribis nostris testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

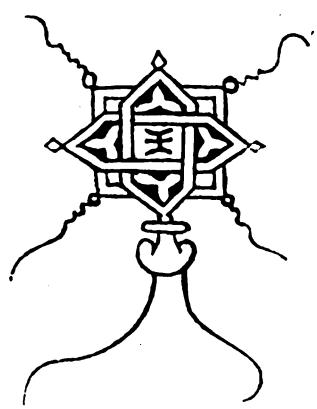

Et ego Iohannes Stephani de Vodio clericus Tulliensis diocesis publicus Apostolica et Imperiali auctoritate notarius prefatique domini Auditoris Scriba premissis omnibus et singulis vna cum prenominatis testibus presens fui eaque per alium scripta de dicti domini Auditoris mandato publicaui et in hanc publicam formam redegi signumque meum vna cum sigillo dicti domini Auditoris apposui consuetum requisitus in testimonium premissorum.

[1]) Przywilej pargaminowy. Na zielonym jedwabnym sznurku wisi pieczęć podługowata w czerwonym wyciśnięta wosku, przedstawiająca pod gotyckiem podniebiem Zwiastowanie NPM. W części dolnej we wnęce mnich klęczący; po bokach tarcze herbowe, w nich krzyż obramowany. W otoku napis: S' BERNARDI D' BOSQUETO SAC PAL: APLICI AUDITOR'.

[2]) Obacz notkę [2]) przy dokumencie N. CCXXII zamieszczoną.

CCXXVII. 1362. die 30. mensis Septembris, Cracoviae.

Decretum Iudicii terrestris Cracoviensis componens controversiam

Digitized by Google

de finibus villarum *Dembno*, *Sufczyn*, *Porąbka* et *Łysa góra*, a Kenna consorte Petri de *Szczekociny* Bodzantae episcopo Cracoviensi motam [1]).

Nos Nicolaus Iudex et Andreas [subiudex generales terre] Cracouiensis Notum facimus quibus expedit [vniuersis Quod cum inter] dominam Kennam contoralem nobilis viri domini [Petri de *Szczeko*]-*czin* actricem ex vna et inter Venerabilem in [Christo patrem et dominum dominum] Bodzatham dei et apostolice sedis gracia Episcopum [Cracouiensem necnon Capitulum] ecclesie sue Cracouiensis Kathedralis reos parte ex altera [pro gadibus seu limitibus] inter *Dambno Suchczino* et inter *Poramba* et *Lyssagora* [2]) here[ditates materia] questionis coram nobis fuisset exorta tandem cum eadem [causa siue] controuersia in multos et varios terminos wolueretur in termino vero per[emptorio in Col]loquio generali vtrique parti per nos posito et assignato tunc cum in Iudicio presidebamus ipse partes in hunc modum concordarunt quod eedem gades sev limites prout sunt invente per ipsum dominum Episcopum cum ipsum Episcopatum acceptauit inviolabiliter perpetuo obseruentur, et si aliqua curuitas siue non rectitudo in eis fuerit inventa extunc denuo debeant limitari. Et nichilominus domina Sochna vxor Nobilis viri domini Andree Castellani Czechouiensis cedens huiusmodi liti, cuius videbatur ipsius cause interesse renunciauit eisdem gadibus dicens ipsam nichil ad easdem penitus pertinere. In quorum euidenciam pleniorem nostra sigilla presentibus duximus appendenda. Actum et datum Cracouie feria sexta proxima post diem beati Michaelis Archangeli Anno domini Millesimo Trecentesimo Sexagesimo Secundo. Presentibus hijs Nobilibus viris dominis Iohanne Cracouiensi, Petro Woyniciensi, Zauissio Sandeciensi, Passcone Beyeciensi Castellanis domino Othone preposito Gneznensi Andrea Subcamerario Cracouiensi et alijs multis personis fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy mocno zetlały, opatrzony niegdy dwoma pieczęciami, po których tylko paski pargaminowe pozostały. Na stronie adresowej napis tąż samą ręką: »limitacio super *lisagora*«, zaś pismem z początku XVI wieku: »limitacio inter *Dembno* et *Zuchczin* ac inter *poramba* et *lissagora* forsan ad *Radlow* pertinentem. 1362«.

[2]) *Dembno*, wieś parafialna w obwodzie bocheńskim, powiecie brzeskim. *Sufczyn*, wieś graniczącą z *Dembnem* od strony południowo-wschodniej. *Porąbka*, wieś parafialna w obwodzie bocheńskim, powiecie brzeskim. *Łysa góra*, wieś w powiecie wojnickim, parafii *Porąbka*.

CCXXVIII. 1362. die 28. mensis Novembris, *Opatoviae*.

Decretum Iudicii terrestris Sandomiriensis inter Tomconem heredem de *Prawęcin* et Bodzantam episcopum Cracoviensem de servitute quadam »*leczeństwo*« dicta, litem dirimens [1]).

Nos Pelka de *Czisżow* Iudex et Wilczko de *Wrocimouicz* Subiudex Sandomirienses, notum facimus, ad quos presentes peruenerint vniuersis, Quod cum coram nobis, inter Thomconem heredem

Digitized by Google

de *Prawanczin*, actorem ex vna, et reuerendum patrem dominum Bodzatham Episcopum Cracouiensem cum suo Capitulo, parte ab altera, pro licencia polonicze dicta *leczenstwo*, petita Iudicio, per ipsum Thomconem in bonis dicti domini . . Episcopi et sue Ecclesie, districtus Cunouiensis [2]) questio litis fuisset exorta, Tandem secunda feria proxima post festum sancte Katherine virginis Anno domini M. CCC. Sexagesimo secundo, in *Oppathow*, in termino peremptorio, ad probandam dictam licenciam, coram nobis assignato, predictus Thomko, deficiens in probacione, subcubuit, et dictam licenciam pro se habendam, probare non potuit, nec ostendit, Vnde nos, iuxta nostri Iudicij debitam exigenciam, prefatum dominum Episcopum, et suam Ecclesiam predictam, ab impeticione Thomconis huiusmodi, absoluentes, prenominatum Thomconem, a memorata licencia dicta *leczenstwo*, abiudicauimus et remouimus, sibi presentibus, perpetuum silencium imponendo. In cuius rei testimonium, nostra Sigilla, huic littere sunt appensa. Actum et datum, Anno, die, et loco, quibus supra, Presentibus, hijs testibus, dominis, Theodrico de *Wiszoka*, Thomislao de *Czeben*, Stogneo de *Synekoz*, Alberto de *Sedlisczan* heredibus, Miroslao Camerario nostro, Postkone Ministeriali nostri Iudicij, et alijs pluribus fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy niegdy dwiema opatrzony pieczęciami, po których tylko paski pargaminowe pozostały. Na grzbiecie napis współczesny: »super quadam questione inter dominum dominum B. Episcopum Cracouiensem et cum suo Capitulo et Thomconem heredem de *Prauancin* super silua ibidem contigua«.

[2]) *Kunów*, wieś parafialna w województwie sandomirskiem, obwodzie i powiecie opatowskim, do której parafii wieś *Prawęcin* należy.

CCXXIX. 1363. die 20. mensis Ianuarii, in opido *Żarnowiec*.

Bodzanta heres de *Chojnica*, auctoritate Casimiri regis Poloniae accedente testatur, se ab Apolonia consorte sua LX marcas grossorum Pragensium titulo dotalicii accepisse, eidemque consorti partem villae *Szreniawa* pignoris loco tradit [1]).

Nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie Notum facimus quibus expedit vniuersis Quod accedens ad nostram Baronumque nostrorum presenciam fidelis noster Bodzatha heres de *Choynicza* terre Polonie Sanus mente et corpore et spotanea voluntate recognouit se recepisse a domina Pollonia Conthorali sua Sexaginta marcas grossorum pragensium numeri Polonicalis XL. VIII. grossos pro qualibet marca computando, racione dotalicij sibi cum effectu assignatas. Idem vero Bodzatha in recompensam eiusdem dotalicij nomine dotis Centum quatuordecim marcas grossorum numeri prefati in parte hereditatis sue quam emit aput Martinum tunc heredem de *Srzenawa* ipsum per modum empcionis legittime contingentem, recipiendas, predicte Conthorali sue cedit, tradidit donauit et coram nobis voluntarie assignauit. Tali condicione mediante, scilicet quod si prefatum Bodzatham non habita prole cum domina predicta, quod absit decedere

Digitized by Google

contingerit ab hac luce, extunc dicta domina Pollonia prefatam partem hereditatis in *Srzenawa* [2]), eciam si ad secunda connubia conuolauerit, pacifice tenebit et possidebit, tamdiu donec sibi per proximiores iamdicti Bodzathe, Centum quatuordecim marce grossorum, more terre consueto, fuerint integraliter persolute. In cuius rei testimonium Sigillum nostrum presentibus est appensum Actum et datum in *Zarnowecz* in die beatorum Sebestiani et fabiani martirum Anno domini M. CCC. LX. tercio presentibus et nobilibus viris Predborio Cuyauiensi Dziuissio Lanciciensi Capitaneis Bodzatha procuratore nostro generali Sbigneo de *Brzese* Petro de *Sczecocyn* et Clemente de *Nassanchow* multis aliisque fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony niegdy jedną pieczęcią, po której tylko sznurek z różowego i szafirowego jedwabiu pozostał.

[2]) *Szreniawa*, wieś parafialna w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie olkuskim.

CCXXX. 1363. die 3. mensis februarii, Cracoviae.

Bodzanta episcopus Cracoviensis Andreae de *Sadki* silvam quandam in districtu Ilzensi ad fluvium *Lubiena* sitam confert, ut agro silvestri extirpato colonos ibi locet iure Teutonico Srodensi gavisuros [1]).

In nomine domini amen. Quoniam ea rite ad memoriam hominum reducuntur, que scriptis autenticis et testimonio fidedignorum roborantur. Proinde nos Bodzatha diuina et apostolice sedis gracia Episcopus Cracouiensis tenore presencium notum facimus vniuersis. Quod cupientes redditus et prouentus ecclesie et mense nostre episcopalis per extirpacionem mericarum quantum in nobis est ampliare mericam nostram in fluuio *lubena* consistentem in districtu *Islzensi.* de qua nobis aut antecessoribus nostris nulla penitus vtilitas hactenus proueniebat Attendentes sollicitudinem fidelis nostri Andree de *Sadky* quam ad reformandam et ad locandam hereditatem dinoscitur habere, eidem Andree in dicta merica nouam uillam quam exnunc *lubena* [2]) wlgariter nunccuparj decreuimus et nominarj extendentem se ad tot mansos quotquod inibi dimensando poterint reperirj iuxta Srodensem menssam iure theutonico Nouifori quod Sroda dicitur damus tradimus et donamus de consensu fratrum nostrorum . . capituli Cracouiensis ad locandum Ipsum Andream Nichilhominus cum suis legittimis successoribus in eadem locacione ville memorate verum et legittimum scoltetum perpetuis temporibus facientes constituentes et ordinantes Ratione cuius locacionis Idem Andreas scoltetus aut eius successor legittimus in villa memorata duos mansos vnum liberum a solucione census alium vero solubilem obtinebit. Nobis autem pro agris nostris ibidem habendis post extirpacionem hereditatis predicte. predictus scoltetus cum suis liberis eciam duos mansos emensurabit iuxta mensuram prenotatam dictus autem scoltetus cum suis posteris vnam thabernam vnum Molendinum libera et vnam

Digitized by Google

piscinam vbicumque infra limites eiusdem ville construere, facere sibi et locare nobis tamen nostrisque successoribus in eadem piscina quantum et quomodo placuerit piscandi facultate reseruata, habebit predictus scoltetus cum suis posteris VIII denarios de censu et tercium de iudicijs duobus tamen pro camera nostra reseruatis. ac eciam bancas panum carnium et sutorum idem scoltetus habebit in villa iamdicta Ceterum eidem scolteto et sue posteritati ex nostra gracia speciali. XXX. arbores abiles ad excauandum preter nostrorum preiudicium mellificum donamus qui inibi fuerint constituti extra limites hereditatis predicte. Vt autem dicta locacio facilius valeat consumarj omnibus et singulis kmethonibus et villanis in eadem villa locatis et locandis a solucione census et decime infra spacium viginti annorum a data presencium continue computandorum damus et concedimus plenam et omnimodam libertatem Quibus annis libertatis elapsis predicti coloni de quolibet manso per fertonem grossorum pragensium monete vsualis semper in festo beati Martini confessoris et decimam campestrem cuiuslibet granj more patrie singulis annis nobis nostrisque successoribus dare et soluere sine aliqua contradiccione tenebuntur. Damus insuper iamdicto scolteto sueque posteritatj dictam scolteciam donandi vendendi et permutandi facultatem voluntate tamen et conssenssu nostris nostrorumque successorum ad hoc prius specialiter requisitis Preterea volumus quod memoratus scoltetus aut ipsius successores ad nostra seruicia prout mandabimus aut nostri successores iuxta facultatem scoltecie predicte prompte seruire sit astrictus. Nuncium autem uel procuratorem nostrum ter in anno quando generalia iudicia fierj consueuerunt idem scoltetus cum incolis ipsius recipient et in expensis decenter procurabunt. volumus eciam. vt duo iugera vnum ad yemem et aliud ad estatem quilibet kmethonum predictorum in predictis nostris mansis in dicta villa nobis emenssuratis arabunt seminabunt metent fideliter et ad horrea nostra conducent cum effectu Alia vero omnia et singula iura predicti scoltetus et kmethones nobis et successoribus nostris facient et adimplebunt efficaciter ad que ipsos ius Srodense sev Nouifori reddit obligatos. In cuius rej testimonium nostrum nostrique capituli predicti sigilla presentibus sunt appensa. Actum et datum Cracouie die IIII mensis februarij Anno domini M. CCC. LXIII. Presentibus honorabilibus viris dominis Ianussio decano floriano preposito. Nicolao custode. Swesslao Wisslicensi. Nicolao Scarbimiriensi prepositis. Mathia cantore Sandomiriensi, Iohanne Archidiacono Sandomiriensi Iohanne Scolastico Lanciciensi Spythcone decano sancti floriani, Iohanne doctore Grothonis. Iohanne (de) *Brest* Iohanne de *Drzerzaszna* Alberto Cristinj. Mathia laurencij ecclesiarum canonicis Cracouiensibus tunc capitulariter congregatis.

[1]) Przywilej pargaminowy. Z dwóch pieczęci pierwotnie na pąsowych jedwabnych sznurkach uwieszonych, pozostała tylko druga kapituły katedralnej krakowskiej z odwrociem, opisana już wyżej przy dokumentach N. XXIX i LXXV. Na grzbiecie dokumentu napis współczesny: »Super villam *lubenam* in districtu Islzensi et situacione eiusdem ville«.

Digitized by Google

[1]) *Lubienie*, wieś w województwie sandomirskiem, obwodzie opatowskim, powiecie soleckim.

CCXXXI. 1363. die 3o. mensis Septembris, Cracoviae.
Decretum Iudicii terrestris Cracoviensis Bodzantae episcopo Cracoviensi villas *Biesiadki* et *Żyrków*, de quibus inter eundem episcopum et Sochnam consortem Andreae castellani Czechoviensis lis agebatur, addicens [1]).

Nos Nicolaus Iudex Andreas subiudex generales terre Cracoviensis Notum fore cupimus quibus expedit vniuersis presentem litteram inspecturis Quod cum inter preclaram dominam Sochnam conthoralem Strenui Militis domini Andree Castellani Czechouiensis actricem ex vna et inter Venerabilem in Christo patrem dominum et dominum Bodzatham diuina et apostolice sedis gracia Episcopum Cracouiensem et Capitulum suum parte ex altera pro hereditatibus *Bessadky* et *Zyrkoua* [2]) prout in suis metis circumferencialiter sunt distincte et limitate et quidquid ad easdem dinoscitur pertinere, materia questionis coram nobis fuisset exorta Tandem cum eadem causa siue controuersia in multos et varios terminos wolueretur in termino vero perhemptorio videlicet incolloquio generali vtrique parti per nos posito et assignato Ipsa domina Sochna per eundem dominum Andream eius maritum suum verum et legittimum proloqutorem in hac causa coram nobis querulose proposuit de domino Episcopo et suo Capitulo pro hereditatibus prenotatis videlicet *Bessadky* et *Zyrkoua* dicendo ad easdem habere ius proximitatis per lineam consanguinitatis Predictus vero dominus Episcopus et suum Capitulum per Strenuum Militem dominum Pelkam Iudicem terre Sandomiriensis tanquam ritum et legittimum eorum procuratorem cui in hac parte in omnem euentum pro predictis hereditatibus *Bessdki* et *Zyrcoua* causam eorum protunc in totum commiserant terminandam sic responderunt allegantes prescripcionem seu diuturnitatem sufficienter ostenderunt et euidenter declarauerunt Ipsas hereditates iure hereditario tenere habere et pacifice possidere abantiquo tempore videlicet a tanto cuius contrarij memoria non existit et prout alias eorum predecessores perpetue pacifice possidebant. Nos vero attendentes huiusmodi prescriptionem seu diuturnitatem diuturnitatis vero ostensionem et declaracionem sepe nominatas hereditates *Bessadky* et *Zyrcoua* sibi domino Episcopo et suo capitulo vel eorum successoribus legittimis adiudicauimus et adiudicamus perpetuis temporibus tenendas habendas possidendas et pro eorum libito voluntatis conuertendas pretacte vero domine Sochne et eius posteritati legittime propremissis hereditatibus amodo perpetuum silentium imponentes. In quorum omnium euidenciam pleniorem nostra sigilla presentibus duximus appendenda. Actum et datum Cracouie in Crastino beati Michaelis archangeli Anno domini M. CCC. LXIII. Presentibus hijs Strenuis Militibus Nobilibus vero Viris Andrea Pallatino Mstugio subCamerario Bodzatha procuratore generali Cracouiensibus, Iohanne Palatino Sandomiriensi Petro Woyni-

Digitized by Google

ciensi Pascone Beyeciensi Castellanis et alijs multis personis fidedignis.

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony niegdy dwiema pieczęciami, po których tylko paski pargaminowe pozostały. Na stronie adresowej współczesny napis: »litera ludicialis super *Bessadky* et cum villis adiacentibus«.

[2]) *Biesiadki*, wieś parafialna w obwodzie bocheńskim, powiecie brzeskim. *Żyrków*, wieś w tejże parafii.

CCXXXII. 1364. die 18. mensis Iunii, Cracoviae.

Casimirus rex Poloniae commutationem quorumdam agrorum in villa *Wawrzeńczyce* cum sorte quadam in villa *Posądza* a Bodzanta episcopo Cracoviensi cum Zaclica herede de *Rudno* factam, ratam esse iubet [1]).

In nomine Domini Amen. Dum omnes comutaciones bonorum nullum per se robur firmitatis valeant obtinere, nisi scripturis autenticis et fidedignorum testium testimonio fuerint perhennate, Igitur Nos Kazimirus deigracia Rex Polonie, necnon Terrarum Cracouie, Sandomirie, Syradie, lancicie, Cuyauie, Pomeranie Russieque dominus et heres, Notum facimus quibus expedit vniuersis, harum literarum (seriem) inspecturis, Quod accedentes ad nostram Baronumque nostrorum presenciam Venerabilis in christo pater dominus Bodzantha diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, per honorabilem virum dominum Spithkonem Decanum sancti floriani et Canonicum suum Cracouiensis Ecclesiarum, et Zaclica heres de *Rudno* quondam filius Iohannis Iudicis Cracouiensis, sani mente simul et corpore existentes, non compulsi, nec coacti, aut per aliquem errorem seducti, sed de bona ipsorum animi voluntate, nostra tamen adhoc speciali voluntate et consensu appositis, inter se commutacionem bonorum suorum hereditariorum fecerunt, que talis dinoscitur esse. Quod venerabilis pater memoratus dominus Bodzantha Episcopus Cracouiensis Nobili Militi domino Zaclicze heredi superius nominato de *Rudno* Agros suos ville sue Episcopalis de *laurenczicz* [2]) magis contiguos ville ipsius Zaclicze dicte *Rudno* [3]) in Terra Cracouiensi sitis, circa sepes ipsius Zaclicze in *Rudno* sibi et sue posteritati dedit, assignauit, et coram nobis perpetuo resignauit, nichil Iuris vel dominij sibi et suis posteris in eisdem agris penitus reseruando. In recompensam dictorum Agrorum idem dominus Zaclica superius nominatus de *Rudno* memorato Venerabili patri domino Episcopo Cracouiensi et suis successoribus vnam sortem cum pratis, quam emit apud Iohannem Nicolai in *Posszandza* [4]), sita in Terra Cracouiensi, similiter contulit et donauit perpetuo, et coram nobis libere resignauit, nichil Iuris vel dominij pro se vel pro suis successoribus penitus reseruando, prout est eadem sors in suis limitibus ab antiquo distincta et limitata, cum omnibus vtilitatibus ad ipsam quomodolibet spectantibus habendam et pro sua suorumque successorum voluntate quomodolibet conuertendam; facientes eandem sortem ab omnibus

Digitized by Google

nostris seruicijs regalibus liberam penitus et exemptam, prout alie ville Episcopales scilicet *laurencẓicẓe* et alie gaudent libertate. Quamquidem commutacionem rite et racionabiliter factam de solita nostre Regie maiestatis benignitate graciose admittentes approbamus, ratificamus et tenore presencium confirmamus. harum quibus Sigillum nostrum testimonio literarum presentibus est appensum. Actum et datum Cracouie feria tercia post festum sancti viti, Anno domini M. CCC. LXIIII. Presentibus testibus: Iohanne Sandomiriensi, Andrea Cracouiensi, Palatinis, Ottone Polonie, floriano lancicie, Cancellarijs, Raphaele Sandomiriensi, Msczugio Cracouiensi, Subcamerarijs, et alijs multis fidedignis.

[1]) Oryginalnego dokumentu archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 68.
[2]) *Wawrzeńczyce*, wieś parafialna w województwie i powiecie krakowskim.
[3]) *Rudno*, wieś w tymże powiecie, parafii *Poborowice*.
[4]) *Posądza*, wieś w tymże powiecie, parafii *Koniusza*.

CCXXXIII. 1364. die 30. mensis Septembris, (Cracoviae).
Bodzanta episcopus Cracoviensis et Petrus vicecustos ecclesiae cathedralis Cracoviensis scultetiam in villa *Krzeszowice* cum decima de villa *Rzeplin* commutant, quam decimam idem vicecustos altari s. Leonardi in praefata ecclesia cathedrali instituto, dono tribuit [1]).

In nomine domini Amen. Cum quilibet Prelatus ecclesiasticarum rerum procurator sit et non dominus, Condicionem sue Ecclesie meliorare potest, deteriorem vero facere non debet. Proinde Nos Bodzantha diuina et apostolice sedis prouidencia Episcopus Cracouiensis, Cupientes Ecclesie nostre Condicionem facere meliorem, alienatas quondam ad mensam nostram Episcopalem reuocando, Notum facimus vniuersis presencium noticiam habituris, Quod licet Scolteti Martinus et Iohannes de *Crzeszouicze* [2]), qui tunc pro tempore fuerint per eorum liberam empcionem et eorundem pacificam possessionem, (eandem scolteciam) Discreto viro domino Petro Vicecustodi Ecclesie nostre Cathedralis necnon Canonico Sancti Egidij pro Octuaginta septem marcis vendiderunt, Et quia idem Petrus volens saluti sue consulere et ad meliorem vtilitatem, in quo est salus nostra, ad honorem dei omnipotentis et sancti leonardi confessoris (convertere), nobis humiliter supplicauit, vt nos aliquam Commutacionem cum eodem Petro pro Scoltecia predicta faceremus; Nos vero deuocionem suam attendentes, ac suis precibus nimium inclinati, volentes summopere ac diligenti animo suam voluntatem adimplere, pro Scoltecia iamdicta prefato Petro Vicecustodi ut premissum est, decimam in *Rzeplyn* [3]) ad mensam nostram Episcopalem hactenus spectantem et pertinentem, titulo permutacionis de consensu fratrum nostrorum Capituli Cracouiensis damus, tradimus, ipsam exnunc a Mensa nostra Episcopali alienantes omnino. Quamquidem decimam ipse Petrus iamdictus Vicecustos Altari sancti Leonardi con-

Digitized by Google

fessoris, quod erat fundatum ibidem in Ecclesia Cathedrali ab antiquo, conuertit pro salute anime sue, donauit, dotauit et assignauit, ac per Rectorem seu Ministrum, qui pro tempore fuerit eiusdem Altaris, perpetuis temporibus tenendam, habendam et possidendam. Quem ipse Episcopus, qui tunc fuerit presens, instituat actu tamen presbitero vicario eiusdem Ecclesie pro libito sue voluntatis et prouidebit. Quiquidem presbiter seu Altarista duas Missas defunctorum debet pro anima nostra eiusdemque Petri dotatoris et alias pro deuocione sua oracionem specialem interponendo celebrare teneatur. In cuius rei testimonium nostrum ac fratrum nostrorum Capituli Ecclesie Cracouiensis presentibus Sigilla sunt appensa. Actum et data Sub Anno domini M. CCC. LXIIII, feria secunda in die sancti Ieronimi confessoris. Presentibus fratribus nostris: domino Iohanne Decano, floriano preposito, Magistro Petro Cantore, Ottone, Iohanne doctore decretorum, Sbiluto doctore decretorum, Nicolao, Zauisse de *Mlinij*, Iohanne de *Brest*, Nicolao de *Curnik* licenciato in Iure Canonico, et alijs fidedignis pluribus Canonicis Cracouiensibus tunc in Capitulo congregatis.

[1]) Aktu oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 374, stronicy odwrotnej.
[2]) *Krzeszowice*, misteczko powiatowe w obwodzie krakowskim.
[3]) *Rzeplin*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie olkuskim, parafii *Minoga*.

CCXXXIV. 1364. die 1. mensis Octobris, Cracoviae.

Bodzanta episcopus Cracoviensis et Iohannes scholasticus Kielcensis proventus quosdam de tabernis Tarczensibus et decimam de granario Kielcensi cum decima villae *Umianowice* commutant [1]).

In nomine domini amen. Plerumque alma mater Ecclesia nonnulla racionabiliter ordinat et consulte, que postmodum suadente cõmuni vtilitate consulcius [et racionabilius] reuocat et inmelius commutat. Expedit enim quod secundum varietatem temporum statuta varientur humana Proinde nos Bodzatha diuina et apostolice sedis [gracia Episcopus] Cracouiensis notum facimus vniuersis presencium noticiam habituris. Quod licet iamdiu bone memorie . . Episcopi Cracouienses nostri predecessores, fundata Ecclesia sancte marie Collegiata [in *Kilcia* [2]) nòstre diocesis] ac nonnullis dignitatibus personatibus Canonicatibus et prebendis inibi constitutis pro Scolastria eiusdem Ecclesie in Tabernis fori Tarsensis ac in decima granarij [nostri in *Kilcia* deputasse red]ditus dinoscantur, sicque obseruatum fuerit tempore retroacto, Quia tamen exinde [nobis et Eccclesie nostre Cracouiensi prospeximus dispendium et difficultatem non modicam exoriri. de fratrum no]strorum Capituli Cracouiensis consilio et assensu, iuxta pronunciacionem et arbitrium honorabilium virorum dominorum floriani prepositi, Arnoldi Scolastici, Petri Cantoris, Ni-

Digitized by Google

colai [prepositi Scarbimiriensis et Nicolai de] *Curnik* licentiati in Iurecanonico, Canonicorum nostrorum Cracouiensium, qui per nos et discretum virum dominum Iohannem Scolasticum Kielciensem, arbitri et arbitratores ac amicabiles compositores in premissis fuerunt deputati, prout im Compromisso et arbitrio super hoc confectis lacius continetur, pro predictis redditibus Tabernarum in *Tarsek* [3]), ac decima nostri granarij in *Kilcia* prefato domino Iohanni Scolastico et sue Scolastrie Kilciensi decimam mense nostre in *Vnanouicze* [4]) perpetuo donamus commutamus assignamus pariter et vnimus, decernentes de voluntate dicti Scolastici Kielcensis Tabernarum redditus in *Tarsek* ac decimam granarij nostri in *Kilcia* pro prefata decima in *Vnanouicze* ad mensam nostram Episcopalem futuris temporibus inperpetuum pertinere. Et ut hec nostra permutacio, ordinacio ac disposicio robur obtineat perpetue firmitatis presentes litteras in nostro Capitulo Cracouiensi primitus expositas et probatas scribi fecimus, nostrique ac nostri Capituli antedicti Sigillorum appensione [muniri.] Actum et Datum Cracouie die sancti Remigij Confessoris, Anno Domini Millesimo Trecentesimo Sexagesimo quarto, Presentibus honorabilibus viris dominis Ianussio decretorum doctore decano [Floriano prepo]sito predicto, Arnoldo Scolastico, Petro Cantore Cracouiensibus antedictis, Sbilutho decretorum doctore Plocensi, Swesslao Wisliciensi, Nicolao predicto Scarbimiriensi, Geraldo ad sanctum Florianum Cracouie [prepositis], Iohanne Archidiacono Sandomiriensi, Spitkone decano ad sanctum florianum predictum, Iohanne Lanciciensi, Zegotha Scarbimiriensi, Scolasticis, Nicolao de *Curnik* antedicto, Iohanne de *Drzerzaszna*, Iohanne de *Br*[*est* Zauissio] Doboslai, Alberto Cristini, et alijs multis Canonicis, tunc ad celebrandum Capitulum congregatis Cracouiensibus, fratribus nostris in Christo dilectis.

[1]) Przywilej pargaminowy mocno zetlały, opatrzony niegdy dwiema pieczęciami na zielonych jedwabnych sznurkach uwieszonemi. Z tych pierwsza podługowata, w czerwonym wosku wytłoczona, przedstawia postać biskupią na tronie siedzącą pod gotyckiem podniebiem, trzymając pastorał w ręce lewej, prawą wzniesioną do błogosławieństwa. U dołu tarcza herbowa wykruszona. W otoku napis: † S' BODZATHE: DEI: GRATIA: EPISCOPI: CRACOVIEN †. Druga pieczęć oderwana.

[2]) *Kielce*, miasto obwodowe województwa krakowskiego.

[3]) *Tarczek*, wieś parafialna w województwie sandomirskiem, obwodzie opoczyńskim, powiecie szydłowieckim.

[4]) *Umianowice*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie stopnickim, powiecie szydłowskim, parafii *Kije*.

CCXXXV. Sine anno, mense Novembri.

Casimirus rex Poloniae advocatum et consules nec non totam communitatem civitatis *Muszyna* certiores facit, se viam mercatoriam ab eadem civitate non aversurum [1]).

Kazimirus dei gracia Rex Polonie, fidelibus nostris Aduocato et Consulibus ac toti communitati Ciuium in Nouaciuitate *Muszina* [2]), graciam suam regio cum fauore. Ex informacione quorundam male-

Digitized by Google

ficorum estis omnes male et sinistre informati, Taliter videlicet, quod nos intenderemus iter seu viam vestram ad alias Ciuitates conuertere. Volumus vos non latere, quod hoc ipsum nunquam cogitauimus. Quare vobis Aduocato et Consulibus ac toti communitati promittimus perpetuis temporibus et spondemus, vestram viam seu iter nequaquam alienare. Ceterum vobis precipimus, vt reparacioni poncium intendatis vestro pro posse. Datum Cracouie tercia feria infra octauas beate Katherine.

[1]) Listu oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy wyjęty jest z zatwierdzenia króla Władysława Jagiełły z r. 1391, które w drugim tomie niniejszej publikacyi zamieścimy. Nie ma ten list podanego roku; powinowactwo wszelako przedmiotu i osób w tym i następnym zaraz liście, tudzież dnie wystawienia obudwu listów, tak bliskie siebie, dozwalają nam przypuścić, iż oba listy w jednym czasie pisane były, to jest z końcem listopada 1364.

[2]) *Muszyna*, miasteczko powiatowe w obwodzie sądeckim położone.

CCXXXVI. 1364. die 29. mensis Novembris, Cracoviae.

Casimirus rex Poloniae Anconem advocatum civitatis *Muszyna* hortatur, studeat, ut eandem civitatem mercatores ex locis extraneis frequentent [1]).

Kazimirus dei gracia Rex Polonie, fideli suo Anconi Aduocato in Nouaciuitate [2]) graciam suam regio cum fauore. ex relatu veridico percepimus domini Petri Capitanei Sandecensis nostri fidelis, Vos velle et posse ex partibus alienis mercatores et alias personas competentes conuocare pro collocacione et reformacione nostre Ciuitatis. Quare volumus vobis iniungentes, Quatenus eosdem homines conuocare studeatis, qualibet dilacione non obstante, nomine nostre maiestatis omnem securitatem eis promittendo a solucione thelonei in Alba Ecclesia nostra Ciuitate, prout alias residentibus in nouaciuitate nostra magnificencia a pretacto theoloneo libertatem promisit, in curriculo vero breui temporis approbataque constancia ipsorum iuxta Baronum nostrorum et vestrum consilium inter metas Regni nostri tam in theoloneo, quam in alijs accidencijs ex fauore [gracie nostre] speciali ipsos supportamus. In cuius rei testimonium presentibus sigillum nostrum est appensum. Datum Cracouie feria sexta in Vigilia beati Andree apostoli gloriosi. Anno domini M. CCC. LX. IIII.

[1]) Oryginalnego listu archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy z zatwierdzenia króla Władysława Jagiełły, z r. 1391. (Obacz notkę [1]) przy poprzednim dokumencie).

[2]) *Muszyna*, miasto powiatowe w obwodzie sądeckim.

CCXXXVII. 1365. die 25. mensis Iunii, *Wisliciae.*

Iudicium terrestre Sandomiriense testatur, Pasconem et fratres eius heredes de *Bogumiłowice*, nec non Wlodconem et Navoium heredes de *Wierzchosławice* partitos esse cum Iachna vidua Czeligonis quondam palatini Sandomiriensis silvam in *Łętowice* ad fluvium *Brzeźnica* sitam [1]).

Digitized by Google

Nos Pelka iudex et Wilczko subiudex Sandomirienses, presentibus declaramus vniuersis, Quod nobiles viri dominus Pascho cum fratribus de *Bogumilowice* [2]), Wlodko cum Nauogio fratres heredes de *Wierzchoslawice* [3]), parte ex vna, veniens ad nostram presenciam cum domina Iachna relicta domini Czeligonis quondam palatini Sandomiriensis, parte ab altera, talem concordiam fecerunt: quod Pascho cum fratribus, Wlodko, Nauogius, meando seu currendo de *Mantouice* [4]) ad fluuium qui dicitur *Brzeznica* in parte dextra totam syluam possidere, et in ipsa sylua agros extirpare, molendina, piscinas in eodem fluuio pariter cum pratis debent facere. Et nichilominus totam syluam prenominatam cum omnibus vtilitatibus, qui possunt esse quousque infra ad decurrentem fluuium prefatum, habebunt perpetue preter tamen boram et mellificia in ipsa borra et ambabus partibus vie cum pretacta domina Iachna prelibati heredes possidebunt; in parte autem sinistra tota sylua spectat ad prefatam dominam Iachnam, et quamdiu sylua stabit in potestate iam dicte domine, tamdiu Pascho et Wlodko Nauogius habent scindendi et secandi et ipsorum cmethones omnimodam facultatem. In cuius rei testimonium presentibus sigilla nostra applicamus. Datum *Wisliciae* in crastino sancti Iohannis Baptiste in colloquio generali, anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo quinto, presentibus his nobilibus: Iohanne palatino Sandomiriensi, Raphaele succamerario Sandomiriensi, Stanislao Malogostensi, Dobeslao Wislicensi, Andrea Zarnouiensi castellanis, Pacoschio *Woiskj*, Iacobo officiali, qui fuisset missus videre post causam.

[1]) Archiwum kapitulne nie posiada oryginalnego tego dokumentu. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Archivi 3, części XII, N. 10.

[2]) *Bogumiłowice,* wieś w obwodzie bocheńskim, powiecie wojnickim, parafii *Wierzchosławice.*

[3]) *Wierzchosławice,* wieś parafialna w tymże obwodzie i powiecie.

[4]) Niewątpliwie *Łętowice,* wieś w powiecie i parafii *Wojnicz,* w sąsiedztwie *Bogumiłowic* położona.

CCXXXVIII. 1365. die 30. mensis Septembris, Cracoviae.
Ioannes et Ofca heredes de *Dziaduszyce* cum capitulo cathedrali Cracoviensi villam *Brzezie* villa *Zacharyaszowa wola* commutant [1]).

Nos Nicolaus Iudex et Andreas Subiudex generales Terre Cracouiensis, Notum facimus quibus expedit vniuersis, presentem literam inspecturis, Quod venientes ad nostram nostrorumque assessorum presenciam, cum tunc pro tribunali sedebamus, videlicet in Colloquio generali Nobilis vir Iohannes filius condam Stephani dicti *Zaplaczek* heredis de *Dzadussicze*, vnacum Offca vxore sua, non compulsi, nec coacti, neque aliquo dolo circumuenti, sed sani mente et corpore et in bona valitudine (s) existentes, ex amicabili Composicione talem commutacionem recognouerunt inter se fecisse et curialiter coram nobis peregisse cum honorabilibus viris Nicolao Custode, Arnoldo Scolastico, Iohanne doctore, Canonicis maioris Ecclesie Cathedralis

Digitized by Google

in Castro Cracouiensi de consensu Venerabilis in christo patris domini Bodzanthe Episcopi Cracouiensis, ac eciam tocius Capituli Ecclesie prenotate. Ita quod idem Iohannes cum Offca coniuge sua totam partem eorum hereditatis in *Brzeze* [2]), quemquam (s) hereditas alias per eundem Iohannem maritum suum sibi pro dotalicio suo fuit assignata, sitam circa fluuium *Rudava*, prout in suis metis circumferencialiter est distincta et limitata, cum omni Iure seu dominio videlicet agris, pratis, pascuis, gagijs, Rubetis, piscinis, ac eciam alijs aquis et quicquid ad eandem dinoscitur pertinere, et prout actenus soli exintegro tenuerunt, nichil penitus pro se reseruantes, eisdem dominis Nicolao, Arnoldo, Iohanni totique Capitulo predictis et eorum successoribus legitimis dederunt, assignauerunt et publice coram nobis perpetuo resignauerunt; quamquidem partem hereditatis liceat eos tenere, habere et perpetuo pacifice possidere. Racione cuius commutacionis predicti domini cum consensu prefati Episcopi, eorum hereditatem que dicitur *Zacharzouavola* [3]) et alio nomine *Gardlicza*, similiter prout soli tenuerunt, cum omni Iure ut predicitur, sub huiusmodi condicione eisdem Iohanni et Offcze vxori sue coram nobis assignauerunt et eciam perpetuo Resignauerunt, et habent Nonaginta sex marcas grossorum Pragensium numeri polonicalis, quamlibet marcam per XL octo grossos computando, causa melioracionis predictis Iohanni et Offcze vxori sue addiderunt et assignauerunt (s). Ceterum quod idem Iohannes cum Offca coniuge sua ab omnibus impedimentis ipsos dominos sub possessione eorum omnium hereditatum, si quoquomodo pro ipsorum debito per Iudeos aut christianos vel pro aliquibus penis per ipsos perpetratis ipsi domini impediti fuerint, ipsos liberare se astrinxerunt. Et preterea cum dominus Rex Cracouiam venerit, tunc coram maiestate ipsius hocidem debent efficere seu confirmare predicti Iohannes et Offca sub possessione predictarum hereditatum et sub vallacionis pena Centum marcarum. Nos vero audita huiusmodi commutacione commutacionisque resignacione, quod si regie maiestati placuerit, ratam, gratam habentes atque firmam, roboramus, ratificamus, Sigillorumque nostrorum appensione presentem literam munientes. Actum et datum Cracouie, in crastino beati Michaelis archangeli, Anno domini M. CCC. LXV. Presentibus hijs dominis: Iohanne Decano, Bodzanta procuratore, Canonico ecclesie Cracouiensis predicte, Andrea Palatino, Derscono dapifero, Cracouiensibus, Clemente Radomiensi, Andrea Zarnouiensi, Castellanis, et alijs pluribus personis fidedignis.

[1]) Oryginalnego aktu archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 298.

[2]) *Brzezie narodowe*, wieś w obwodzie krakowskim, powiecie krzeszowickim, parafii *Bolechowice*, nad rzeką *Rudawą* położona.

[3]) *Wola zacharyaszowa*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie miechowskim, parafii *Korzkiew*, obok wsi *Garlica* położona, na której też gruncie przez sołtysa Zacharyasza w r. 1274 założoną została, (Obacz dokument N. LXXVI).

Digitized by Google

CCXXXIX. 1366. die 11. mensis Ianuarii, Avinione.

Urbanus V. P. M. decano ecclesiae s. Floriani extra muros civitatis Cracoviae, Nicolao de *Kurnik* et Zavissio Ḍobeslai canonicis Cracoviensibus mandat, ut in abbatissas monasteriorum s. Clarae Cracoviensis et Sandecensis sententiam excommunicationis ferant, monasteria vero praefata interdicto ecclesiastico subiciant [1]).

Urbanus episcopus seruus seruorum dei Dilectis filijs . . Decano sancti Floriani extra muros Cracouienses et Nicolao de *Kunnic* [2]), ac Zawisio Dobeslai Canonicis Cracouiensium ecclesiarum Salutem et apostolicam benediccionem. Petitio venerabilis fratris nostri Bodzache Episcopi et dilectorum filiorum Capituli Cracouiensium nobis exhibita continebat, quod licet perceptio omnium decimarum proueniencium exfructibus excrescentibus in toto teretorio (s) et districtu loci *Sandetz* antique Cracouiensis diocesis ad Episcopum Cracouiensem pro tempore existentem et ad mensam suam Episcopalem de antiqua et approbata et hactenus pacifice obseruata consuetudine pertineret, et tam idem Bodzacha Episcopus, quam predecessores sui Episcopi Cracouienses qui fuerunt pro tempore, fuissent in pacifica possessione uel quasi iuris percipiendi huiusmodi decimas a tempore cuius contrarij memoria non existit, tamen Iolenda sancti Andree Cracouiensis, ac Affra *Sandtz* antique Cracouiensis diocesis Monasteriorum Abbatisse et Conuentus ordinis sancte Clare prefatum Episcopum et mensam suam Episcopalem perceptione decimarum huiusmodi et earum possessione uel quasi contra iustitiam communiter spoliarunt, dictasque decimas occuparunt, et detinuerunt prout detinent communiter indebite occupatas, ortaque propter ea inter eosdem Episcopum et Capitulum ex parte una, ac Abbatissas et Conuentus predictos super perceptione decimarum huiusmodi et earum occasione communiter uel diuisim ex altera materia questionis felicis recordationis Innocentius. papa. VI. predecessor noster causam huiusmodi ad instantiam dictorum Episcopi et Capituli venerabili fratri nostro Bernardo Archiepiscopo Neapolitanensi tunc apostolice sedis Capellano et Auditori causarum palatij apostolici audiendam commisit, et fine debito terminandam non obstante, quod causa ipsa de sui natura ad Romanam Curiam deuoluta, et in ea tractanda et finienda non esset, et cum potestate citandi dictas Abbatissas et Conuentus extra Romanam Curiam, et ad partes quotiens opus esset, idemque Bernardus tunc Auditor ad instantiam Magistri Manfredi de feraria procuratoris dictorum Episcopi et Capituli coram eo in iuditio comparentis predictas Abbatissas et Conuentus per suas certi tenoris litteras citari fecit ad partes ut coram eo infra certum terminum tunc expressum cum omnibus actis iuribus et munimentis suis causam huiusmodi contigentibus in palatio apostolico comparerent processure in causa ipsa ad singulos actus necessarios usque ad diffinitiuam sententiam inclusiue prout existeret rationis, in quo quidem termino predictus Manfredus coram prefato Bernardo Auditore in iuditio com-

Digitized by Google

parens, et de citatione huiusmodi eidem Bernardo tunc Auditori fidem fatiens per legitima documenta predictarum Abbatissarum et Conuentuum non comparentium contumatiam accusauit, et idemque Bernardus tunc Auditor ad instantiam dicti Manfredi predictas Abbatissas et Conuentus, ad dandum et recipiendum libellum in huiusmodi causa in audientia publica, ut est moris citari fecit ad certum terminum peremptorium competentem, in quo dictus Manfredus coram eodem Bernardo tunc Auditore in iuditio comparens predictarum Abbatissarum et Conuentuum non comparentium contumatiam accusauit, et in earum contumatiam quendam in huiusmodi causa pro parte sua dedit libellum in dicto termino ad hoc statuto prefatusque Bernardus tunc Auditor ad instatiam dicti Manfredi predictas Abbatissas et Conuentus ad respondendum dicto libello et litem super eo contestandum primo simpliciter et deinde sub pena excommunicationis et suspensionis in eadem Audientia successiue citari fecit, ad certos terminos peremptorios competentes in quibus dictus Manfredus coram eodem Bernardo tunc Auditore in iuditio comparens predictarum Abbatissarum et Conuentuum non comparentium contumatiam accusauit, et in huiusmodi ultimo termino petiit in Abbatissas excommunicationis et Conuentus predictas suspensionis sententias propter huiusmodi contumatiam promulgari, Idemque Bernardus tunc Auditor ad ipsius Manfredi instantiam predictas Abbatissas et Conuentus ad dicendum causam rationabilem si quam haberent, quare sententie huiusmodi in eas promulgari non deberent in prefata audientia citari fecit ad certum terminum peremptorium competentem, in quo prefato Manfredo coram eodem Bernardo tunc Auditore in iuditio comparente, et dictarum Abbatissarum et Conuentuum non comparentium contumaciam accusante ac in Abbatissas excommunicationis et Conuentus predictas suspensionis sententias promulgari petente, memoratus Bernardus tunc Auditor reputans easdem Abbatissas et Conuentus quo ad actum huiusmodi prout erant exigente iustitia contumaces in Abbatissas excommunicationis ac in Conuentus predictas suspensionis sententias propter contumatiam huiusmodi in non comparendo ad respondendum dicto libello et litem super eo contestandam promulgauit prout in instrumento publico inde confecto dicti Bernardi tunc Auditoris sigillo munito dicitur plenius contineri. Nos itaque ipsorum Episcopi et Capituli supplicationibus inclinati, discretioni uestre per apostolica scripta mandamus, quatinus uos uel duo aut unus uestrum per uos uel alium seu alios prefatas Abbatissas excommunicatas et Conuentus suspensas tan diu auctoritate nostra appellatione remota publice nuntietis, et fatiatis ab alijs per omnia loca in quibus expedire uideritis nuntiari et abomnibus artius euitari donec de predicta contumatia satisfecerint competenter et debite absolutionis benefitium, ab huiusmodi excommunicationis et suspensionis sententijs meruerint obtinere. Contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Datum Auinione III Idus Ianuarij Pontificatus nostri Anno Quarto [3]).

Digitized by Google

[1]) Dokument pargaminowy, opatrzony ołowianą bulą papieża Urbana V, zawieszoną na szarym konopnym sznurku. Na zagięciu dolnem współczesny napis: »A. de. Mediolano«, na odwrotnej stronie u góry: »Manfredus de Ferraria«, zaś niżej: »Sentencia excommunicacionis contra Moniales in Sandecz«.

[2]) Winno być *Kurnic.*

[3]) Obacz także dokumenta N. CCXXII i CCXXVI.

CCXL. 1366. die 3. mensis Februarii, Cracoviae.

Decretum Iudicii terrestris Cracoviensis Bodzantae episcopo Cracoviensi partem villae *Sielce*, de qua eidem episcopo Polaninus et Gumbertus heredes de *Kowalów* litem intendebant, addicens [1]).

Nos Nicolaus Iudex et Andreas Subiudex generales terre Cracouiensis Notum facimus quibus expedit vniuersis presentem litteram inspecturis Quod cum inter discretos viros Polaninum et Gumberthum filium eius heredes de *Cowalow* actores ex vna et inter Venerabilem in Christo patrem dominum Bodzatham Episcopum Cracouiensem et suum Capitulum parte ex altera pro parte hereditatis in *Sedlecz* [2]) site circa ciuitatem Scarbimiriensem, ad quam predicti Polanin et Gumbertus asserebant se habere ius proximitatis materia questionis coram nobis fuisset exorta Tandem cum eadem causa siue controuersia in multos et varios terminos volueretur. In termino vero peremptorio videlicet in Colloquio generali vtrisque partibus per nos posito et assignato predicti Polanin et Gumbertus de ipso domino Episcopo et de Capitulo ipsius querulose proposuerunt quod eandem partem hereditatis ibidem in *Sedlecz* quam dicebant ad eos iure hereditario pertinere eandem iniuste et indebite detinerent. Quibus respondentibus per honorabilem virum dominum Spitkonem decanum ecclesie sancti Floriani extra muros Ciuitatis Cracouiensis eorum verum et legittimum prolocutorem cui in hac parte causam sibi intotum commisserant terminandam allegantes prescripcionem sufficienter ostenderunt, quod eandem partem hereditatis ibidem in *Sedlecz* ab antiquo tempore videlicet a tanto cuius contrarij memoria non existit iuste et debite tanquam veri heredes perpetuo pacifice possederunt et tenuerunt. Nos vero visa ipsorum dominorum Episcopi et sui Capituli iusticia euidenti considerantes eciam prescripcionem annorum seu diuturnitatem predictam partem ibidem in *Sedlecz* eis et eorum successoribus legittimis adiudicauimus et adiudicamus tenere habere et perpetuis temporibus pacifice possidere. Polanino vero et Gumbertho prenotatis et eorum posteris legittimis pro premissa parte ibidem in *Sedlecz* amodo perpetuum silencium inponentes In quorum euidenciam pleniorem nostra sigilla presentibus duximus appendenda. Actum et datum Cracouie in crastino purificacionis beate virginis marie. Anno domini M. CCC. LX. sexto Presentibus hijs dominis Iohanne decano et Cancellario Andrea palatino Msczugio Subcamerario Cracouiensibus, Petro Woynicziensi Clemente Radomiriensi (sic) Andrea Zarnouiensi Castellanis et alijs multis personis fidedignis.

Digitized by Google

[1]) Przywilej pargaminowy opatrzony niegdy dwiema pieczęciami, po których tylko paski pargaminowe pozostały.

[2]) *Sielce*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie miechowskim, powiecie i parafii *Szkalmierz*.

CCXLI. 1366. die 23. mensis Februarii, Cracoviae.

Iudicii terrestris Cracoviensis decretum inter Arnoldum scholasticum Cracoviensem et heredes de *Miroszów* de illibera decima dicta »*przyorkowa*« de villa *Miroszów* pendenda, litem dirimens [1]).

Nos Nicolaus Iudex et Andreas Subiudex generales Terre Cracouiensis, Notum fore cupimus quibus expedit vniuersis, presentem literam inspecturis, Quod cum inter honorabilem virum Arnoldum Scolasticum maioris ecclesie Cathedralis in Castro Cracouiensi, Actorem ex vna, et inter omnes et singulos heredes de *Mirosschow*, parte ex altera, pro illibera decima post araturas ipsorum ibidem in *Mirosschow* [2]), que dicitur decima wlgariter *Przyorkowa*, materia questionis coram nobis fuisset exorta, Tandem cum eadem causa siue controuersia in multos (et) varios terminos volueretur, In termino vero peremptorio vtrique parti per nos posito et assignato, predictus dominus Scolasticus per Olthonem heredem de *Brziese*, suum verum et legittimum procuratorem, cui in hac parte suam causam in totum commiserat terminandam, de ipsis heredibus querulose proposuit, quod eandem decimam illibere ut predicitur *przyorkoua* post araturas ipsorum ibidem in *Mirossow* decimare tenerentur. quiquidem heredes existentes coram presencia nostra tunc cum Iudicio presidebamus sunt confessi, quod eandem decimam post araturas ipsorum ibidem sicut est predictum *przyorkoua* eidem domino Scolastico dare se racione decimacionis astrinxerunt. Nos vero huiusmodi confessione audita sepedictam decimam prout est nominata ibidem in *Mirossow* eidem domino Scolastico et suis successoribus, eosdem omnes et singulos heredes ibidem in *Miroschow* et eorum posteros ad decimandam adiudicauimus perpetuo et adiudicamus. In quorum euidenciam nostra Sigilla presentibus duximus appendenda. Actum et datum Cracouie, feria secunda proxima post dominicam Inuocauit, Anno Domini M. CCC. LXVI. Presentibus hijs testibus: de *wisnicze* (s), Spithcone de *Klesszoua*, Bozeyo de *Slupow*, Blasio de *Sueborouicz* heredibus, przedborio, Iacobo, Camerarijs nostris, et alijs multis personis fidedignis.

[1]) Dokumentu oryginalnego archiwum kapitulne nie posiada. Tekst powyższy podajemy wedle kopii zawartej w Liber Antiquus, na karcie 346, stronicy odwrotnej.

[2]) *Miroszów*, wieś w województwie krakowskiem, obwodzie i powiecie miechowskim, parafii *Racławice*.

Digitized by Google

WYKAZY.

I. WYKAZ OSÓB.

A.

Aaron arcybiskup krakowski . . 1
Absalon notarius epis. Cracov. canon. Scarbimir. 1333 . . 198
Adalbertus miles epis. Cracov. 1222 20
Adae patrz Iacobus.
Adam castell. Wislicen. 1252 . 56, 59
—— palat. Sandom. 1253 . . 52
—— castell. Cracov. 1255, 1258, 1262 . . . . 61, 73, 75, 86
—— magister, rector puerorum vicarius Cracov. 1263 . . 90
—— praepos. Cracov. 1307 . . 150
—— canon. Crac. 1322, 1338. 164, 211
—— iudex Cracov. 1314, 1318. 153—154
Affra abbatissa monasterii ord. s. Clarae de Sandecia antiqua 1366 305
Agnes praecentrix mon. Zwierzyniecensis 1263 90
—— heres de Dziaduszyce 1351. 246
Alardus subprior eccl. s. Vincentii Vratislav. 1206 . . . 11
Albereuic, patrz Sulislaus.
Alberius (1224) 22
Albinus tt. s. Crucis in Ierusalem presb. cardinalis 1186 . . 7
Albertus (1224) 23
—— custos eccl. s. Vincentii Vratislav. 1206 11
—— 1206 11
—— filius Stephani de Mstichov. 1224 . . . . . 19, 22
—— frater ord. minorum de domo Zawichostensi 1255. 59, 61
Albertus subagazo Sandomir. 1255. 61
—— archidiaconus (1260) . . . 79
—— vicarius Cracov. 1263 . . 90
—— decanus Cracov. 1284, 1286, 1290 . . 117, 120, 121, 127
—— de Zmigrod palat. Sandom. 1306, 1307 . . . . 149, 151
—— advocatus Cracov. 1306, 1307 . . . . . 146, 151.
—— dictus Nosdrach dapifer Crac. 1314. 152, 172, 220, 221.
—— notarius curiae regalis 1322, 1324 . . . . . 162, 170
—— dictus Poray, comes, dapifer reginalis 1325 173
—— vicarius Cracov. 1325 . . 172
—— Ioannis de Opatowiec, clericus Cracovien. notarius publicus 1332 194
—— de Bechow, thesaurarius regis 1339 215
—— de Turba, canon. Cracov. 1359 . . . . . 272, 273
—— Cristini, canonicus Cracov. 1363, 1364 . . . . 296, 301
—— de Sedlisczan, 1362 . . . 294
Alexander IV pont. max. 1256 63—71
—— Albus de Sandomiria (1260) 79
—— castell. Wislic. 1306, 1307, 149, 150
—— scholast. Wislic. 1333 . . 196
Alexius dapifer Pacoslai 1224 18, 21
Amilius magister, canon. Cracov. 1166 . . . . . 2, 3
—— 1253 46
Anco advocatus de Muszyna 1364 302
Andreas canonicus (1213) . . . 14

*) Lata położone przy imionach w tym wykazie zawartych, oznaczają datę dokumentu, przy którym taż osoba bądź jako bezpośrednio działająca, bądź jako świadek występuje. Jeśli rok ujęty jest w nawias, oznaczać to ma, iż o owej osobie jest w dokumencie tylko wzmianka, częstokroć nawet jako już o dawno zmarłej.

Digitized by Google

Andreas agaso F. epis. Crac. (1222) 20
—— filius Andreae, miles Pacoslai 1222 20
—— filius Sulconis, 1224. . 18, 21
—— scholast. Sandom. 1224 18, 21, 23
—— praepos. s. Floriani 1228 27, 28
—— diaconus eccl. cath. Crac. 1228 29
—— 1253 46
—— scholast. Cracov. (1247) . 37
—— cancell. Poznan. 1290 . . 128
—— cancell. Calissien. 1290. 129, 130
—— de Balicz (Balice) 1306 . 149
—— praepos. Gneznen. canon. Cracov. 1327 184
—— magister, canon. Lancic. 1333 196
—— venator Cracov. 1336 . . 204
—— filius Gardimiri 1339. 214, 215
—— castell. Radomien. 1340. . 217
—— castell. Wislicien. 1342 . . 222
—— succam. Cracov. 1349, 1350, 1352, 1362. 241—243, 249, 293
—— subiudex Cracov. 1350. 242, 243
—— de Rogów, 1356 264
—— Pilgrimi, 1357 266
—— de Waurouicz (Wawrowice) subiudex Cracov. 1358, 1360—1363, 1365, 1366. 269, 270, 272, 274, 277, 284, 293, 297, 303, 307, 380.
—— filius Dersconis castellani Czechoviensis 1361 . . . 284
—— heres de Boczów 1361 . 284
—— castell. Czechovien. (1362, 1363). 293, 297
—— de Sadky 1363 295
—— palat. Cracov. 1363—1366 297, 399, 304, 307
—— castell. Żarnovien. 1365, 1366 . . . . 303, 304, 307
Anna heres de Dziaduszyce 1351 246
Antonius canon. Cracov. 1286 . 210
Apolonia (Pollonia) consors Bodzantae de Choinica 1363 . 294
Ardicio s. Theodori diaconus card. 1186 7
Arnoldus archidiac. Cracov. 1166 2
—— claviger monast. Zwierzyniec. 1263. 90
—— praepositus monast. Zwierzyn. 1279 112
—— de Slesin (1279) 110
—— plebanus de Baldmar 1326 180
—— magister scholarium 1332 194
—— canon. eccl. s. Floriani in suburbio civit. Cracov. 1343 225
—— scholasticus Cracov. 1349, 1351, 1355, 1360, 1364—1366 . . 239, 245, 248, 261, 262, 276, 300, 301, 303, 304, 308.

B.

Balaban, patrz Venceslaus.
Baldwin biskup krakowski . . 1
Baldvinus 1206 11
Baranus filius Putislai 1224. 18, 20, 21
Baran, patrz Sventoslaus.
Barthco de Zaborowie 1345 . . 229
—— civis Cracov. 1360 . . . 277
Bartholomaeus miles 1222 . . 20
—— de Praga magister 1255. 59, 61
—— praepos. monast. de Czarnowąs 1326. . 181, 190, 191
—— abbas mon. Calvi montis ord. s. Benedicti 1344 . . 225
Bartoldus scultetus de Dambroua 1322 161
Bartosco ministerialis iudicii terr. Cracov. 1360 278
Bauor filius Bauorii, miles episc. Cracov. 1222 20
Bec (Bech) capellanus de Pelchisch 1222 20
—— capellanus Pacoslai 1224. 19, 21
Bela rex Hungariae . . 113, 157
Beldo canon. Vratisl. 1357 . . 266
Belecz patrz Bielec.
Benco capellanus 1212 13
—— de Sale 1261 85
Benec iudex 1212 12
—— monetarius 1212 13
—— filius Pauli de Tarsc, miles episc. Cracov. 1222 . . . 20
—— Polaninouic (filius Poloni) 1224 . . . . . 18, 21
Benedictus magister, canon. Cracov. 1206, 1212 . 11, 12, 33
—— vicarius Cracov. 1263 . . 90
—— canon. Gneznen. 1323 . . 168
—— XII pont. max. 1341 217, 218
Benessius de Wartemberc (Wartemberch) 1294, 1303. 133, 145
Benicus decanus Vratisl. 1206 . 10
—— cantor Vratisl. 1206 . . . 11
Beraco rector eccl. paroch. in Chobrzany 1337 205
Bernardus 1206 11
—— de Ruscha capellanus 1222. 20
—— 1228 29
—— dictus Brozek vexillifer (Lancicien). 1335 200

Digitized by Google

Bernardus de Bosqueto auditor causarum palatii apost. 1361 278, 287—289, 292
archiepiscopus Neapolit. 1366 305
Bernartouiz patrz Zulislaus.
Beroldus comes, castell. Calissien. 1290 128
Bertholdus de Rathibor, magister 1325 177
—— magister, archidiac. Lublin. canon. Cracov. 1337 . . 207
—— de Camen canon Crac. 1339, 1347, cantor Wislicien. 1345. 216, 229, 234
Bescoffo officialis iud. terr. Cracov. 1322. 166
Bielec (Belecz), patrz Ioannes.
Blasco, patrz Blasius.
Blaseus, patrz Blasius.
Blasius (Blasco, Blaseus). canon. Crac. 1206, 1212 11, 12
—— alter canon. Crac. 1212. . 12
—— miles Petri Nasi 1224 . 19, 22
—— de Sweborouicze 1354, 1356, 1360, 1366. 255, 264, 278, 308
Blazeus, patrz Blasius.
Bochnerus, patrz Henricus.
Boczata, patrz Bodzanta.
Bodeporius, capellanus curiae epis. Cracov. 1222 20
Bodzacha, patrz Bodzanta.
Bodzanta (Bozata, Bodzacha, Bodzata, Bodzeta, Boczata) comes 1212 12
—— decanus Cracov. 1323—1327, 1335—1339, 1344, 1345. 167, 170, 176, 182, 184, 201, 203, 205, 211, 214, 227, 229, 234.
—— cantor Wislicien. procurator reg. gener. Crac. 1358, 1363, 1365. . . 272, 295, 297, 304
—— scholas. Wislicien. can. Cracov. 1359 273
—— episcopus Cracov. 1348—1366 . . 238, 239, 243—248, 251—254, 260—267, 269—270, 272—307.
—— heres de Chojnica (Choynicza), 1363. 294
Bodzatha, Bodzeta, patrz Bodzanta.
Bogdanec de Siraz (Seraz) miles episc. Cracov. 1224. . 19, 22
Bogdanus, cantor cath. Cracov. 1166 . . . . . 2, 3
Bogdas de Sandomiria 1224. 19, 22
Bogdasius capell. de Pelchisch 1222 20
Bogufalus, patrz Boguphalus.
Bogumil rusticus ascriptitius 1206 10
—— miles 1222 20
Boguphalus, praepos. Cracov. 1206, 1212, 1228 . . . 11, 12, 29
—— dapifer Sandom. 1252, 1254 . . . 54, 56, 59
—— castell. Sandom. 1255 . . 61
—— vicarius Cracov. 1263 . . 90
—— frater de ordine minorum, confessor ducis 1279 . . . 114
—— canon. Cracov. 1351 . . . 245
—— scholas. Vladisl. 1351 . . 247
—— frater monast. Imbramovicen. (1333) 195
Bogscha, patrz Boxa.
Bogusch cantor Lancicien. 1333 . 196
—— archidiac. Unieiovien. 1333 196
Boguslaus (Boguzlau, Boguslav) rusticus ascriptitius 1206 . 10
—— (canon. Cracov). 1212. . . 12
—— de Conusa, miles episc. Cracov. 1222 20
—— de Brezno, miles Pacoslai, 1222 20
—— subpincerna episc. Cracov. 1224. . . . . 19, 22
—— castell. Sandom. 1258. . 73, 75
—— castell. Woinicen. 1259 . . 76
—— vicarius eccl. cathedr. Cracov. 1263 90
—— vicarius eccl. cath. Cracov. 1325 172
Boguslav, Boguzlau, patrz Boguslaus.
Boguslava uxor comitis Mironegi 1288 . . . . . 123, 125
Boguslauic, patrz Vayslaus.
Bogussa vicarius eccl. Vratisl. 1206. 11
—— 1250 38
Bogussius filius Vincentii Manczikal, heres de Kiełczewice, 1325 174
Boguta (1224) 23
—— castell. Wislicen. 1258 . 73, 75
Bolechouic, patrz Laurinec.
Boleslus dictus Crispus, dux Poloniae, 1166 1
—— dictus Pudicus, filius Lesconis Albi, dux Cracoviae et Sandomiriae 1228 etc. 26, 94, 97, 104—106, 113, 151, 154, 157, 202, 217—219.
—— filius ducis Henrici (1250) . 38
—— archiepiscopus Strigonien. 1324, 1325, 1332. 169, 176, 177, 179, 190, 191.

Digitized by Google

Bonifacius canon. Wislic. 1222 . 20
—— VIII pont. max. 1303. 142—144
Borislav Nesmirouic, miles. epis. Cracov. 1222. 20
Borislaus, patrz Borzislaus.
Borzislaus (Borislaus) cantor Vladisl. 1351 247
—— de Stradow, 1356, 1358, 1360. . . 264, 270, 271, 278
Bosco conversus monast. Zwierzyniecen. 1263 90
Bostrzlaus cantor Sandomir. 1228 29
Boxa (Bogscha) comes, palat. Sandomir. 1286 . . . . 119, 123
—— cantor 1224 . . . . . 18, 21
Boz rusticus ascriptitius 1206 . . 10
Bozata, patrz Bodzanta.
Bozeyus comes, filius quondam Nosdrati, dapiferi regis Poloniae 1325 172
—— de Słupów 1366 . . . 308
Bozo praepos. Gneznen. 1228 . 28
Braton rusticus 1222. 20
Broniss, patrz Bronissius.
Bronissius (Broniss) castell. Biecen. 1255 . . . . . 61, 88
—— comes, quondam palat. Cuiaviae 1307 151
Brozek, patrz Bernardus.
Bruz subdapifer episcopi Cracov. 1222, 1224 . . . 19, 20, 22
Budislaus comes, (1224) . . . 22
Budiuog, patrz Budivoy.
Budivoy (Budiuog) tribunus epis. Cracov. 1222. 20
—— de Viazd (Ujazd) miles epis. Cracov. 1224 22
—— camerarius Pacoslai 1224 18, 21

C. K.

Caczka, patrz Piotrko.
Calixtus (Qualis), abbas s. Vincentii Vratisl. 4, 5
Karolus, custos Scepusien. 1326. 181
Katherina celeraria monast. Zwierzyniec. 1263. 90
—— filia Ioannis, heres de Dziaduszyce 1351 246
Casimirus dictus Iustus dux Poloniae, 1166, 1189 . . . 1, 8, 9
—— dux Opoliensis 1215 . 14, 15
—— dux Lanciciae et Cuiaviae 1251 40
—— rex Poloniae 1331—1366. . 198 203, 211, 214—217, 220, 225, 237, 240, 242, 246, 248, 251, 252, 254, 257, 262, 264, 265, 271, 274, 276, 283, 285, 294, 298, 301, 302.
—— dux Tessinensis 1357 . . 266
Kazimirus, patrz Casimirus.
Kelczo scholast. Gneznen. 1357 . 266
Celma, patrz Dirsco.
Kenna consors Petri de Szczekociny 1362. 293
Cenodinus archiepis. Strigonien. (1332). 192
Ceslaus lector monast. Czarnowąsen. 1332. 194
Cesutha Laurincheuic subvenator 1224 . . . . . 18, 21
Cetechouiz, patrz Smil.
Khaer, frater Wenzlai 1212 . . 12
Chalislaus de Słupów (1325) . 176
Char camerar. archiepiscopi Gneznen. 1255 61
Chart, patrz Dobeslaus.
Chebda, quondam castell. Cruszvicen. 1307 151
Chrap (1222) 20
Cristophor miles episcopi Cracov. 1222 20
Kilianus subiudex, 1252, 1254. 54, 56, 59
Kinga, patrz Cunegundis.
Ciołek, patrz Thomas.
Clemens (1224) 23
—— subagaso 1224 . . . . 18, 21
—— palat. Cracov. 1243, 1252. 34 56, 59
—— de Lganów quondam procurator archiepisc. Gneznen. 1250 39
—— de Mirsin 1306 149
—— castell. Sirad. 1307 . . . 150
—— canon. Cracov. 1321 . . . 160
scholast. Gneznen. canon. Cracov. 1322, 1327, 1330, 1333. 162, 164, 184, 190 196, 225.
custos Vratisl. canon. Cracov. 1336, 1338, 1346 . . 203 211, 232.
—— VI. P. M. 1343, 1344, 1348 224, 228, 236
—— frater uterinus Rynerii 1346 231, 232, 255
—— subdapifer Sandom. 1352 . 249, 263
—— gladifer Cracov. 263

Digitized by Google

Clemens de Rawulouicz 1358 . 270
—— ministerialis iud. terr. Crac. 1358 271
—— de Nassanchow 1363 . . 295
—— castell. Radom. 1365, 1366. 304, 307
Cletus episcopus Agrien. 1224. 18, 21
Clich nepos Victoris de Ujezdziec 1358 269
Climecic, patrz Ianec.
Clus, Cluseta, patrz Nicolaus.
Conarski, patrz Seceslaus.
Conradus dux Mazoviae 1215. 14, 15
—— de Chuch 1303. 146
—— filius Witchonis 1306 . . 146
—— camerarius iudicii terr. Crac. 1356 264
Copito, patrz Sventoslaus.
Kotlec, patrz Ian.
Cotlech, patrz Jan Kotlec.
Crayco (1260) 79
Creslaus miles Pacoslai 1222 . 20
—— comes, castell. Czechovien. 1295 137
—— de Szumsko 1349 241
Crim miles (1260) 79
Crisco civis Slavcovien. 1337 . . 207
Cristanus magister, canon. Crac. 1325, 1327 . . 175, 176, 184
Cristini, patrz Albertus.
Cristinus palatinus (1224) . 18, 21
—— filius Potreconis (1260) . . 78
—— (1260) 79
—— comes, de Niedźwiedź (1279) 108
—— comes, filius Laurentii, quondam iudicis Crac. 1325 . . 172
—— de Grabinicz 1356 . . . 264
—— de Wysch heres 1361 . . 284
Crzywosandi, patrz Ioannes.
Crzywosandus, comes (1252) . . 42
—— succam. Cracov. 1336 . . 204
Cunczo, advocatus de Kowale (1337) 208
Cvnegundis (Kungundis, Kinga) ducissa Crac. et Sandom. 1239, 1255, 1279. . . 60, 109 113, 157
Cunko filius Cunczonis, advocati de Kowale 1337 208
Cunradus, patrz Conradus.
Cusina frater Svenszae (1260) . 80
Kylianus capellanus de Dalesevic 1224 . . . . . 19, 22
Czader (Czadro) filius Sventoslai 1306 149
—— frater Marci de Wilkow 1361 283
Czako de Schonberk 1357 . . . 266
Czartco canon. Wislicien. 1322 . 161
Czasław, biskup krakowski . . . 1
Czelegii, patrz Ioannes.
Czelen, patrz Mscigneus.
Czeligo palat. Sandom. (1365) . 303
Czelma, patrz Dirsco.
Czenko de Lipa, summus marsalcus Moraviae 1354. . . . 253

D.

Damian filius Martini de Wilka 1224 . . . . . 19, 22
Daniel (1224) 22
—— rex Russiae 1257 69
Darsco dapifer Crac. 1336 . . . 204
Das procurator de Tarczek (Tarsk), episcopi Crac. 1224 . . . 19
villicus 1224 22
Dasec miles episcopi Crac. 1222 . 20
David filius Gnevconis, miles 1222 20
Demetrius magister 1301 . . . 140
Dersco, Derzco, Derszco, patrz Dirsco.
Dersicraius, patrz Dirsicraius.
Dersislaus, patrz Dirsislaus.
Dethmar, 1222 20
Detrichovic, patrz Dobeslaus.
Dichko de Mochow scabinus Crac. (1325) 176
Dionysius, abbas monast. Szczyrzycen. 1353 250
Dirsco (Dyrsco, Dersco, Derszco, Derzco) Celma (Czelma) subiud. Sandom. 1320, 1325, 1351, 1353. 155, 156, 173, 246, 252.
—— Pacoslai, canon. Crac. 1337 207
—— de Ianowice (Ianouicz) 1356 263, 264.
—— de Wernerivilla 1357 . . 266
—— castell. Czechovien. (1361) 284
—— dapifer Crac. 1365 . . . 304
Dirsicraius (Dirsicray, Dersicraius, Dyrszykragius) frater Ostasii 1224 . . . . . 18, 21
—— comes (1224) 22, 87
—— cantor. Wislicien. 1250. 38, 39
—— (1254) 54
—— (1261) 85
—— comes, heres de Niegowić (Negouecz) 1262 85
—— castell. Polanecen. (1288) 123, 125.
Dirsislava subpriorissa monast. Zwierzyniecen. 1263 . . . 90

Digitized by Google

Dirsislaus (Dersislaus) (1224) . . 22
—— Pacoslai de Stroziscz 1346 231
Dneprovic, patrz Godicus.
—— patrz Ian.
Dobechin, patrz Dobeslaus.
Dobegneus diaconus Crac. 1228 . 29
Dobesius comes (1224) 22
Dobeslaus filius Theodrici v. Detrichovic 1224 . . . 18, 21
—— Chart capellanus curiae epis. Crac. 1253 46
—— Dobechin 1303 145
—— de Końskie (1307) . . . 150
—— comes, castell. Malogosten. 1325 173
—— subdapifer 1349 241
—— succamer. Sandom. 1351 . 246
—— iudex curiae ducis Tessinen. 1357 266
—— castell. Wislicien. 1365 . . 303
Doboslai, patrz Zavissius.
Dobrogost 1212 12
—— comes (1224) 23
Dobroslaus quondam agaso Ivonis episcopi Crac. (1258) . . 72
Domamir rusticus 1222 20
Domanus canon. Crac. 1228 . . 29
Domaratus subiudex (Cracov.) 1252 . . . . . 56, 59
Domaslaus (Domazlaus) filius comitis Bodzantae 1212 . . 12
—— monachus, patruus Barani 1222, 1224. . . . 18, 20, 21
—— capellanus curiae episcopi Crac. 1253 46
—— canon. Crac. 1263 . . . 90
Dominicus magister Tavacrorum regni Hungariae 1301 . . 140
—— capellanus curiae episcopi Crac. 1325. 178
—— clericus cubicularius episc. Crac. canon. Kielcen. 1347 234
—— dictus Gyl (Gil), ministerialis iudicii terr. Crac. 1354 . . 255
Dubek rusticus asscriptitius 1206 10
Dyrszykragius, patrz Dirsicraius.
Dzivissius capitaneus Lancicien. 1363 295

E.

Egidius archidiac. Vratisl. 1206 . 11
—— capellanus de Pelchisch (Pełczyska) 1222 20
—— Prisch 1224 . . . . 18, 21
—— filius Egidii 1224 . . . 18, 21
Elisabeth regina Hungariae 1362 287
Engbertus plebanus s. Mariae Bitomiae 1295 136
—— Henrici canon. Crac. 1324, 1325 . . . . . 169, 176
Engelbertus praepos. Scarbim. canon. Crac. 1306, 1322 . 146 162, 164
—— canon. Crac. 1302, 1327 . 142, 184
Erantoviz, patrz Preclaus.

F.

Fabricius 1253. 46
Fal succamerarius episcopi Crac. 1222 20
—— iudex curiae 1224 . . . 18, 21
Falca heres de Dziaduszyce 1351 246
Falko vicarius Crac. 1263 . . . 90
Falek 1253 46
Faliboc filius Dobroslai 1258 . . 72
Falislaus succam. Sandom. 1252 56, 59
—— pincerna Sandom. 1258 74, 75
—— de Marsouicz (Marszowice) 1324 169
—— filius Petri, heres de Bosutów 1350 . . . . 242, 243
Florianus Saulovich 1222 . . . 20
—— filius Alberti (1224) . . 23
—— (1260) 79
—— pincerna Sandom. 1252. 56, 59
—— abbas monast. Brzesensis 1279 110
—— castell. Lublinen. 1286 . . 123
—— succam. Crac. 1307, 1310 150, 152
—— notarius iudicii Crac. 1324 169
—— episcopus Plocensis 1323, 1325. . . . . 167, 174, 175
—— cancell. Lancicien. 1342, 1348, 1354, 1358, 1360, 1364. . 222, 238, 253, 271, 277, 299.
praepos. Crac. cancell. Lan. 1350. . . . . 242, 243
praepos. et cancell. Lancic. 1355 256
praepos. Lancic. can. Crac. 1355. 261
praepos. Crac. 1360, 1363, 1364. . . . . 276, 296, 300
Franciscus frater de ordine Minorum 1279 114
—— magister, cancell. Crac. 1318,

Digitized by Google

1322 . . 153, 154, 157, 162
praepos. Wislicien. 1320, 1323 . . . . 155, 156, 168
praepos. Wislicien. cancell. et canon. Crac. 1325, 1327 176, 177, 178, 184.
—— custos eccl. s. Michaelis 1325 172
Franco 1206 11
—— braseator, scabinus Crac. (1325) 176
Fredricus, patrz Fridericus.
Friczco (Frixcho) advocatus de Bytom 1286 119
—— de Grimmis 1306 146
Fridericus (Fredricus) canon. Wislicien. 1224. . . . . 19, 21
—— presb. canon. Crac. 1228. . 29
—— capell. eccles. s. Michaelis 1279 112
Frixcho, patrz Friczco.
Frovinus scholast. Scarbim. 1322 161
Fsceklicza, patrz Nicolaus.
Fulco (Phulco) episcopus Crac. 1186, 1189, 1206 . 6, 8, 10 11, 13, 232
—— cantor Gneznen. 1222 . . 20
—— archiep. Gneznen. 1243, 1250, 1252 . . . . . 34, 38, 39, 56, 59, 61.
—— decanus Crac. 1247, 1253, 1255. . . . . 37, 46, 62
—— filius Michaelis 1254 . . . 54
—— cancellarius ducis v. curiae 1254, 1258, 1260 . 54, 73, 80
—— succam. ducis 1258. . . . 73
—— cancell. Siradien. 1297. 138, 139
—— dictus Swenk pincerna Sandom. 1330 189

G.

G. cantor Sandom. 1220 . . . 16
Gamba, patrz Sulislaus.
Gardimirus (1339) 214, 215
Gardzinka, patrz Nicolaus.
Gaulus Zlavnicoviz 1189 . . . 9
Gedco (Gyethko, Gethko) episc. Crac. 1166 . . . . 1—5, 13
—— praepos. Crac. 1189 . . . 8
—— epis. Plocen. 1208 . . . 11
—— castell. Sandecen. 1254 . . 54
Gelito, patrz Petrus.
Geraldus canonicus Crac. 1359 . 273
—— praepositus eccl. s. Floriani in suburbio civit. Crac. 1364 301
Gerardus abbas apud s. Vincentium Vratislaviae 1206 . 6, 10
—— Lambardus capellanus curiae episcopi Crac. 1222 . . . 20
—— Rubinovic miles episcopi Crac. 1222 20
—— praepositus Posnanien. 1224 18, 21
—— prior eccl. s. Trinitatis 1228 29
—— archidiaconus Zawichosten. canonicus Crac. 1253 . . 46
—— magister, canonicus Crac. 1263, 1266 90
—— magister, decanus Cracov. 1272—1274, 1279 . . 94, 96, 103, 104, 108, 109.
Gerassius capellanus curiae epis. Crac. 1333 198
Gervardus 1206 11
Gervasovich, patrz Thomas.
Gerussa filia Stanislavae 1322 . 161
Gethco, patrz Gedco.
Getlep 1250 38
Gisbrachtus capell. curiae episc. Crac. 1222, 1224 . 19, 20, 22
Gnevco (1222) 20
Gnevomirus dapifer Crac. 1258 74, 75
Gocvinus (Gochfinus, Gotuinus, Gozuinus) 1212 13
—— praeceptor domus Miechovien 1250 39
—— magister, filius Zegrami 1253 51
—— custos Crac. 1263 . . . 89
Godfridus canon. Vratisl. 1235 . 32
—— de villa Bocnakaty 1279 . 112
—— filius Arnoldi de Slesin 1279 110—112
Godicus Dneprovic capellanus curiae episcopi Crac. 1222 . 20
Godula, patrz Nicolaus.
Golec rusticus asscriptitius 1206 10
Golub rusticus asscriptitius 1206 10
Goluch filius Sulconis 1224 . 18, 21
—— danny 1279 110
Gompo biskup krakowski . . . 1
Gorlacus de Culpen 1303 . . . 146
Gosco (Gosch) officialis Crac. 1322 166
ministerialis seu officialis regis 1338 212
Goslaus (Goszlaus) canonicus Crac. 1247, 1253, 1263. . 37, 46, 90
Gosschalegius (1228) 29
Goszlaus, patrz Goslaus.
Gotartovic, patrz Petrus.
Gothardus Mironegonis 1322 . . 166
Gothuinus, patrz Gocvinus.
Govorconis, patrz Nicolaus.
Govorec comes, castellanus Rado-

Digitized by Google

mien. frater Ioannis Grotonis episcopi Crac. 1333 . 198, 199, 204.
—— de Iancouicz (Iankowice) 1339 215
—— de Rzandouicz (Rzędowice) 1347 235
Govoricius (Gouorichius) comes, castellanus Crac. 1212 . 12, 13
Gozuinus, patrz Gocvinus.
Gratianus tituli ss. Cosmae et Damiani diaconus cardin. 1186 7
Gregorius 1212. 12
—— decanus eccl. s. Floriani in suburbio civit. Crac. 1222 20, 23
—— abbas de Busk (1224) . . 23
—— IX pont. max. 1227, 1229, 1235 . . . . . 25, 29, 32
—— scholasticus Crac. 1247 . . 37
—— vicarius eccl. cath. Crac. 1263 90
—— comes, heres de Balice, dictus Zegoczic (1286) . . . 118
—— de Szeczechowicz (Sieciechowice) 1325 174
—— scriptor ducis Thessinen. 1332 194
—— subpincerna curiae episcopi Crac. canon. Scarbim. 1339 216
—— canon. Sandomir. plebanus eccl. de Wojnicz 1345, 1346 229, 231, 232.
—— custos Waradien. decretorum doctor 1355 259
—— filius Zaclicae, heres de Poramba 262
—— de Bosutow (1358) . . . 271
—— scriptor curiae regalis 1360 277
Griphina ducissa Cracoviae, Sandom. et Siradiae 1286 122
Grimislava (Grymislava, Grzymislava) ducissa Crac. et Sandom. 1254, 1255, 1258 . 55, 57, 60, 65, 73, 74, 79, 106, 109.
Grot filius Theodorici Mancinae (1260) 79
—— canonicus Crac. 1333 . . 198
—— subpincerna Crac. 1354 . 253
Grotonis, patrz Ioannes.
Grzimislava, patrz Grimislava.
Grzymislava, patrz Grimislava.
Gualis Zdeboriz 1189 9
Guido tituli s. Laurentii in Lucina presb. cardinalis, legatus apostolicus 1267 91
Guillelmus tituli ss. Marcellini et Petri presb. cardinalis 1361 282
—— de Rigaldo clericus Caturcensis dioecesis 1361 . . . 282
Guillelmus Paris clericus Dolensis dioecesis 1361 282
—— de Rigaldo notarius publicus 1362 292
Gumbertus heres de Kowalow 1366 307
Gwys, patrz Petrus.
Gyetko, patrz Gedco.
Gyl, patrz Dominicus.

H.

Hanca consors Gregorii de Bosutów, 1358 271
Hanco Vinrici civis Crac. 1325 . 176
—— plebanus de Luborzyca, thesaurarius episcopi Crac. canonicus Cracov. 1338 . . 211
—— dictus Romanek civis Crac. 1344 . . . . . 225, 226
—— de Brest, patrz Ianco de Brest.
Hannibalus custos cath. Cracov. 1166 . . . . . 2, 3.
Hardemod Wichmul 1303 . . . 146
Helbrandus de Dambno (Dembno) 1322 . . . . . 160, 161
Helca soror uterina Rynerii de Rynerzowice 1354, 1356 . 254 255, 264
Helena ducissa Poloniae 1189 . 8
Henrici, patrz Engbertus.
Henricus dux Poloniae (1166) 1—4
—— episcopus Albanensis 1186 . 7
—— prior eccl. s. Vincentii Vratislaviensis 1206 11
—— frater eiusdem ecclesiae 1206 11
—— cantor cath. Crac. 1206 . 11
—— canon. Crac. 1212 . . . 12
—— archiepiscopus Polonorum 1215 15
—— capellanus curiae episcopi Crac. 1253 46
—— vicarius cath. Crac. 1263 . 90
—— Bochnerus 1279 112
—— advocatus Crac. 1303 . . 146
—— de Keczser consul civit. Crac. 1306 146
—— de Alta domo consul civit. Crac. 1306 146
—— de Magno sale canon. Crac. 1306, 1322, 1327 146, 164, 184
—— de s. Nicolao canon. Crac. 1324, 1327 . . . . 170, 184

Digitized by Google

Henricus dictus Zer scabinus Crac.
—— (1325) 176
—— de Slavcovia (1337, 1346). 107, 232
—— succamerarius Sandomir. 1338, 1342 . . . . . 212, 222
—— subiu dex Sandom. 1339 214, 215
—— castellanus Wislicien. 1349, 1352 . . . . . 241, 249
—— Nicolai de Ruskow, clericus Vratislavien. dioecesis, notarius publicus 1357 . 268, 269
Hensirus miles (1260) 80
Herbertus capellanus 1212 . . 13
—— clericus (1260) 79
Hermannus vicarius cath. Crac. 1212 13
—— de Lucicia capellanus curiae episcopi Crac. 1222 . . . 20
—— presb. canonicus Crac. 1228 29
—— canonicus Crac. 1263, 1271 90, 93
—— vicarius cath. Crac. 1263 . 90
—— abbas Witovien. 1279 . . 112
—— de Muchov consul civit. Crac. 1306 146
—— archidiaconus Lancicien. procurator generalis Crac. et Sandom. 1325, 1342, 1348, 1349 . . 176, 222, 238, 241
—— capellanus curiae episcopi Crac. 1333 198
—— civis Slavcovien. 1337 . . 207
—— plebanus de Crzescheuicz (Krzeszowice) 1337 . . . 207
—— dictus de Brega civis Crac. (1344) 226
—— cancellarius Cuiaviae 1352 249
Herubinus de Wysoka (1260) . . 79
Heynko dictus Wycke scabinus Crac. (1325) 176
Heynman vitreator de Opavia (1325) 247
Heynmanni eiusdem filius, scultetus de Chelm 1343, 1352. 222, 247
Hiic (Hiich) miles 1224 . . 18, 21
Hinco (Hynko) de Duba 1294, burgrabius Pragensis 1303 133, 145
—— civis Slavcovien 1337 . . 207
Hinczca (Hynczka) de Slovikow canon. Wislicien. procurator episcopi Crac. quondam Sandecensis, nunc Slavcovien. 1346 . . . . . 230, 232
Hynczka, patrz Hinczca.
Hynco, patrz Hinco.
Honorius III. pont. max. 1220 . 16
Hotto cantor Sandomir. canonicus Crac. 1330 190
Hugo frater monast. Szczyrzycen. procurator in Abramowicz 1353 250
Humbertus canonicus Sandom. (1260) 79
Hvalisius frater comitis Miroslai (1224) 23
Hvalislaus (1224) 22
Hvalo (1250) 38

I.

Iachna relicta Czeligonis palatini Sandomiriensis 1365 . . . 303
Iacobus filius Ratiborii 1222 . . 20
—— Mzirovic capellanus curiae episcopi Crac. 1222 . . . 20
—— canonicus Crac. 1224 . 19, 21
—— Ratiborovic 1224 . . 19, 22
—— magister, praepositus Wislicien. 1250 39
—— Velletrensis, frater de ord. Minorum 1252 41
—— filius Pacoslai 1254 . . . 54
—— castellanus Woinicensis 1258 73, 75
—— vicarius Cracovien. 1263 . 90
—— capellanus de Bochnia 1278 106, 107
—— archidiaconus Sandomir. 1284 117
—— archiepiscopus Gneznen. 1299 139
—— woysky 1322 165
—— filius Iacobi woysky 1322 . 165
—— comes, filius Laurentii iudicis Crac. heres de Krzczonow 1325 . . . . 170—173, 178
—— Adae canonicus Crac. 1325 176
—— Szirzik canonicus Crac. 1327 184
—— custos Cracov. 1330, 1333, 1335—1339, 1344. . 190, 196, 201, 203, 205, 211, 214, 227
—— prior monast. Czarnowąsensis 1332 194
—— frater Ioannis Grotonis, castellanus Zarnoviensis 1337, 1339, 1342, 1343 . 207, 215, 222, 223, 225
—— Ianczonis civis Slavcovien. 1337 207
—— capellanus curiae episcopi Cracov. 1337 207
—— cancellarius Siradien. 1342 222

Digitized by Google

Iacobus filius Wlostegii de Grębosszow 1343 224
—— scholasticus Crac. 1346, 1347. 232, 234
—— castellanus Sandom. 1351 346
—— custos Gneznen. canonicus Crac. 1351, 1355. 245, 261, 262
—— iudex Sandomir. 1353 . . 252
—— scholasticus Sandomir. 1357 268
—— camerarius iudicii terr. Crac. 1358, 1360, 1366. . 270, 271, 278, 308
—— Wyrziconis de Tarczek 1358 270
—— civis Crac. 1360 277
—— officialis iudicii terr. Sandomir. 1365 303
Iacon frater eccles. s. Trinitatis 1228 29
Iacza, patrz Iaxa.
Ian Dneprovic miles Pacoslai 1222 20
—— Vilantovic miles episcopi Cracov. 1222 20
—— miles episcopi Cracov. 1224 19, 22
—— frater Falonis miles episcopi Crac. 1224 . . . . 19, 22
—— Kotlec (cotlech) 1224 . 19, 22
Ianco de Brest canonicus Crac. 1359 . . . . . 272, 273
Ianec Climecic miles episcopi Crac. 1222 20
Ianic canonicus diac. Crac. 1228 29
—— Barthco 1250 39
Ianica heres de Dziaduszyce 1351 246
Ianislaus archiepiscopus Gneznen. 1323, 1325, 1330 i 1333 167, 174, 189, 195, 225
Ianovic, patrz Negoslav.
Ianus archidiaconus Crac. 1206 . 11
—— 1212 12
Ianussius comes, palatinus Sandomir. 1272, 1278, 1279. 95, 106, 107, 114
—— castellanus Crac. 1284 . . 117
—— pincerna Calissien. 1306 . 149
—— decretorum doctor, praepositus Gneznen. 1352 . . . 249
—— decret. doct. decanus Crac. 1357, 1359, 1363, 1364 . 267, 272, 296, 301
—— cancellarius Crac. 1358 . 272
Iaroslaus de Bogoria canonicus Crac. 1322 162
—— cancellarius et canon. Crac. 1323, 1325 . . 167, 176, 177
—— archidiaconus et canon. Crac. 1326, 1330, 1336—1340 . 181 182, 190, 203—205, 211, 213, 217
—— archiepiscopus Gneznensis 1343, 1352, 1357, 1361. 225, 248, 265, 285
—— plebanus de civitate Kazimiria 1348 238
—— de Mirow 1358 271
Iarossius canonicus Crac. 1322 . 164
Iarostius canonicus Crac. 1263 . 90
—— custos Crac. 1306 . . . 149
—— custos et cancell. Crac. 1310 152
Iasco (Iazco) monetarius 1212 . 13
—— succamerarius Crac. 1338 212
—— dictus Plaza de Rudno 1358, 1360 . . . . . 271, 278
Iawor de Kaczic (Kaczyce) 1339 215
Iaxa (Iacza) cognominatus dux (1252) 42
Iazco, patrz Iasco.
Idik de Seraz Gotartovic miles episcopi Cracov. 1224 . 19, 22
Ieschko filius Vincentii Manczikal, heres de Kiełczewice 1325 174
Iesdco scholasticus Lancicien. 1357 268
Ilicus capellanus curiae episcopi Crac. 1322 161
thesaurarius episcopi Crac. 1325 178
Imbramus, Imgramus, patrz Imramus.
Imramus (Imbramus, Imgramus) comes, avunculus Ivonis episcopi Crac. (1228) 29
—— de Witow tribunus Crac. 1272, (1279) 95, 110
—— comes, de Niedźwiedź, filius quondam comitis Cristini 1279 . . . . . 108, 112
—— de Medlov 1303 . . . 146
—— de Mochidlo 1322 . . . 162
—— de Witow 1322 165
—— palatinus Crac. 1343, 1352, 1361. . . . . 225, 249, 283
Innocentius III. pont. max. 1208, 1215 . . . . . 11, 14
—— IV. pont. max. 1247, 1252, 1253. . . . . 34—37 41, 48, 51
—— VI. pont. max. 1356, 1361, 1362 . . 264, 278, 282, 287
Ioannes (Iohannes) tituli s. Marci presb. cardinalis 1186 . . 7
—— canonicus Crac. 1212 . . 12
—— alter canonicus Crac. 1212 12

Digitized by Google

Ioannes filius Clementis (1224) . 23
—— archidiaconus Sandom. (1224), 1228 . . 23, 27, 28
—— canonicus Sandomir. capellanus curiae ducalis 1250 . 39
—— castellanus Czechovien. 1252 56, 59
—— de Mechov canonicus Crac. 1253 46
—— plebanus de Luborichia (Luborzyca) 1253 46
—— presb. cath. Crac. 1253 . 46
—— subpincerna 1254 56
—— filius Zegrami 1253 . . . 51
—— tituli s. Laurentii in Lucina presb. cardinalis 1253 , 46, 47
—— capellanus curiae episcopi Crac. 1253 46
—— iudex Sandomir. 1258 . 73, 75
—— filius Petri (1260) . . . 80
—— (1260) 80
—— canonicus Crac. 1263 . . 90
—— vicarius Crac. 1263 . . . 90
—— comes, dictus Lycho thesaurarius ducissae 1278 . . 106
—— advocatus Crac. 1279 . . 112
—— castellanus Lublinen. 1284 117
—— prior monast. ord. Praedicatorum Crac. 1286 . . . 118
—— tribunus Crac. 1290 129, 130
—— cancellarius R. Bohemiae 1294 133
—— Muscata magister, archidiaconus Lancicien. 1294 . . 133
—— magister, praepositus Sacensis, prothonotarius Moraviae 1294 134
—— Muscata episcopus Crac. 1295—1320 . . . . . 135, 137—140, 142, 145—147, 150, 151, 153, 155, 156, 164, 165, 191.
—— cancellarius Cuiaviae 1297 138, 139
—— episcopus Pragensis 1303 145
—— de Slankenverde, magister 1303 145
—— de Dalizlavicz 1306 . . 149
—— castellanus Bresensis (1306) 149
—— Wroczimowicz tribunus Sandom. 1322 166
—— praepositus s. Michaelis, cancellarius Lanciciensis 1322, 1323 . . . . . 166, 168
—— archidiaconus Sandomir. can. Crac. 1322, 1327, 1346, 1363, 1364. . . . . 162, 164, 184, 232, 296, 301
Ioannes XXII. pont. max. 1322, 1329 . . . . 164, 168, 186
—— scholasticus Crac. 1323, 1327 167, 184
—— officialis et canon. Gneznen. 1323, 1330 . . . . 168, 190
—— episcopus Poznanien. 1323, 1325 . . . . 167, 174, 175
—— praepositus ecclesiae b. Martini de Cips 1326, 1332 180, 192
—— dictus Belecz (Bielec) miles 1328 185
—— abbas monast. Wąchocensis 1334, 1337 . . . . 199, 210
—— subdapifer Lancicien. 1335 200
—— notarius curiae ducis Lancicien. 1335 200
—— filius Sifridi de Radzouicz 1337 206
—— thesaurarius episcopi Crac. canonicus Crac. 1337, 1346, 1347 . . 205, 231, 234, 235
—— de Cosla (Kożla) canonicus Crac. 1337 207
—— Crzivosandi subpincerna Sandomir. 1339 214
—— Hildebrandt procurator Sandecen. episcopi Crac. 1339, canonicus Wislicien. 1346 . 216, 231
—— succamer. Crac. 1342 . . 222
—— castellanus Radomien. 1343 225
—— de Radomske canon. Wislicien. 1343, 1345, 1346 223, 229, 231
—— de Obichow altarista eccl. cathedr. Crac. 1346 . . . 232
—— magister hospitalis s. Spiritus Crac. 1346 232
—— Grotonis episcopus Crac. 1327—1347 . . . 183—185, 189, 194, 196, 197, 200, 201, 204, 206, 210, 213—220, 222, 225—234, 247.
—— Yarandi canon. Crusvicen. 1347 235
—— Gerlaci canonicus Crac. 1349 239
—— scultetus de Olpiny 1349 . 241
—— alter scultetus de Olpiny 1349 241
—— cancellarius Crac. 1350, decanus et cancellarius Crac.

Digitized by Google

1357, 1360, 1361, 1364—1366 242, 243, 268, 274, 276, 283, 300, 304, 307
Ioannes praepositus Crac. 1351, 1352, 1355 . . 245, 248, 262
—— camerarius iudicii Cracov. 1350, 1360 . . 242, 243, 274
—— castellanus Crac. 1350 . . 242
—— castellanus Crac. 1361 . . 283
—— castellanus Craco. 1362 . 293
—— decanus Vladislavien. 1351 247
—— custos Vladislavien. 1351 247
—— canonicus Vladislavien. 1351 247
—— cantor Vratislavien. canon. Crac. 1351 245
—— subiudex terr. Crac. 1348, 1351, 1354, 1356 . . 245, 254, 255, 262, 264
—— Iura palatinus Sandomirien. 1352—1354 . . 249, 252, 253
—— palatinus Sandomir. 1361, 1363—1365. 284, 297, 299, 303
—— castellanus Woinicen. 1352—1355, 1358, 1360 249, 253, 256, 272, 277
—— claviger monast. Szczyrzycen. 1353 250
—— custos monast. Szczyrzycen. 250
—— Iacobi decret. doctor, canon. Crac. 1353, 1355, 1359, 1364, 1365. 250, 262, 272, 273, 300, 303, 304.
—— dux, nepos Ludovici regis Hungariae 1355 257
—— Oliveri magister dapiferorum reginal. reg. Hungariae 1355 259
—— Alexandri comes Czugradensis 1355 259
—— decanus Gneznen. 1357 . 266
—— iudex Crac. 1358, 1360, (1364) 269, 270, 274, 277, 298
—— praepositus Kielcen. canon. Crac. 1359 272
—— canonicus Kielcensis 1359 272, 273
—— Czelegii canonicus Crac. 1359 273
—— dictus Płaza de Rudno 1358, 1360 . . . . . 171, 278
—— dux Oswiecimensis (1361) 280
—— Canonis de Omulla clericus Metensis dioecesis, notarius publicus 1361 282
—— filius Pacoslai heredis de Negouecz (Niegowić) 1361 284
Ioannes Schumer magister, notarius publicus 1362 292
—— Stephani de Vodio clericus Tulliensis dioecesis, notarius publicus 1362 292
—— Grothonis decretorum doctor, canonicus Crac. 1363 296
—— de Drzerzasna (Dzierążnia) canonicus Crac. 1363, 1364 296, 301
—— (Ianco) de Brest canonicus Crac. 1359, 1363, 1364 . 272 273, 296, 300, 301
—— scholasticus Lancicien. canonicus Crac. 1363, 1364 296, 301
—— scholasticus Kielcensis 1364 301
—— scultetus de Krzeszowice 1364 299
—— Nicolai de Posszandza (Posądza) (1364) 298
—— filius Stephani dicti Zaplaczek, heredis de Dziaduszyce 1365 . . . . . 303, 304
Iocundus capellanus curiae episcopi Crac. 1222 20
Iolenda abbatissa monasterii s. Andreae ord. s. Clarae Crac. 1366 305
Iordanus 1326 181
Iura, patrz Ionnnes.
Iureta miles Pacoslai 1222 . . 20
Iustinus praepositus Wislicien. 1222, 1224 . . 18, 20, 21, 23
Ivan Nasutus miles Pacoslai 1222 20
—— filius Setheslai de Dlubna (1228) 29
Ivanus praepositus Gneznen. 1333 195, 196
Ivo (Iwo) heres de Consca, episcopus Crac. 1222, 1224, 1228, 1229 . 16—18, 20, 22, 24, 27—30
filius comitis Pauli, cancellarius ducis Lestconis (1260) 78
—— decanus Crac. 1263 . . 33, 89
—— cantor Gneznensis, canonicus Crac. 1318, 1321, 1322, 1325 . . . 153, 160, 162, 173
—— praepositus Gneznen. canonicus Crac. 1322, 1336 . . 166, 203

L.

Laborans tituli s. Calixti presb. cardinalis s. Mariaetrans Tiberim 1186 7

Digitized by Google

Ladislaus rex Hungariae 1301 . 140
—— praepositus Chazmensis, comes capellae regis Hungariae 1355 259
Lambardus, patrz Gerardus.
Lambert I biskup krakowski . . 1
—— II (Zula, Zyla, Sula) biskup krakowski 1
—— III biskup krakowski . . 1
Lambertus decanus Crac. 1166 2, 3
—— vicarius eccl. Vratisl. 1206 11
—— filius Petri (1260) . . . 80
—— frater Herubini de Wysoka (1260) 79
—— subcamerarius (?) curiae 1295 137
Lambinus canonicus Crac. 1247, 1253, 1263 . . . 37, 46, 89
Laurentii, patrz Mathias.
Laurentius custos cath. Cracov. 1206 11
—— cantor Crac. 1212 . . . 12
—— succamerarius Crac. 1253 . 52
—— subdapifer Sandomir. 1258, 1259 . . . . . 74—76
—— filius Strzeschconis v. Strzecovicz succamerarius ducis 1261, camerarius ducissae 1278, 1279 85, 106, 110, 114
—— de Bawoł, comes, 1278, (1322) 105, 161
—— iudex Crac. 1288, (1325) . 127, 170, 172, 173, 178
—— heres de Liberthow 1322 161, 162
—— sacerdos 1322 161
—— ministerialis iud. Crac. 1322 162
—— vicecustos eccl. s. Michaelis et tumbarius 1325 . . . 172
—— heres de Goslub 1335 . . 199, 200
—— cantor eccl. s. Floriani 1344 226
Laurincrevic, patrz Ptasek.
—— patrz Cesutha.
Laurinec Bolechovic miles Iacobi Ratiborovic 1224 . . . 19, 22
Lassota cantor Wislicien. 1249 . 38
—— praeposisus Scarbimirien. 1250 38
—— praepositus Sandomir. 1258, 1261 . . . . . 73, 85
—— castellanus Sandecen. 1272 95
—— de Przeswod 1339 . . . 215
—— de Sadip 1349 241
Leonhardus plebanus de Oświęcim 1321 160
Lesco (Lestco, Lezstko, Lezco) dictus Albus dux Poloniae 1212 etc. . 13—22, 24—26, 55, 57, 60, 78, 79, 151
Lesco dictus Niger dux Crac. Sandomir. et Siradiae 1283 etc. 114, 116, 118, 120, 121, 124, 125
Lezco, Lezstko, patrz Lesco.
Litfridus, patrz Lutfridus.
Lodomirus praepositus eccl. b. Thomae Poznaniae 1325 . 180
Ludovicus rex Hungariae 1355 . 256
Ludvicus vicarius eccl. Vratisl. 1206 11
Lupoldus frater, quondam provincialis Poloniae 1306 . . . 146
Lupus canonicus Crac. 1286 . . 120
—— decanus s. Floriani 1295 . 137
Lutco filius Petri sculteti de Biesiadki 1321 159
Lutogneus filius Potrcae (1260) . 79
Lutfridus (Litphridus) abbas Tinecen. 1224, 1228 18, 21, 27, 28
—— abbas de Calvo monte (1224) 23
Lutslavic, patrz Voislav.
Lyassotha, patrz Lassota.

M.

Machna filia Petri, heres de Bosutow 1350 . . . . 242, 243
Maczko camerarius iudicii Crac. 1360 278
Manco monetarius 1212 . . . 13
Manczikal, patrz Vincentius.
Manfredus de Ferraria magister, procurator episcopi et capituli Crac. in curia Romana 1361, 1362, 1366 . . . 280, 288—292, 305
Mantina (1189) 9
Marca magistra, soror mon. Zwierzyniecen. 1263 90
Marcin Pirsconek (Pirscenech) miles episcopi Crac. 1224 19, 22
—— de Lisobarga miles 1224 . 22
—— frater Sbivoyonis miles episcopi Crac. 1224 19
Marcinec de Lantcovic 1224 . 18, 21
Marcus palatinus Crac. 1224, 1228 18, 21, 22, 27, 28
—— comes (1260) 79
—— castellanus Sandom. 1284 . 117
—— procurator episcopi Cracov. 1269 92

Digitized by Google

Marcus monetarius Crac. (1302) . 141
—— filius Marci quondam monetarii Crac. (1302) 141
—— heres de Wilkow 1361 . . 283
Marcussius (Markuss) abbas de Wąchocko (1260) 79
—— de Szanistow, comes (1260) 79
Marec camerarius iudicii terr. Crac. 1354 255
Margaretha relicta Thomae, heredis de Pawłow 1339 . . 115
Maria ducissa Poloniae 1166 . . 1
Martinus Poznanoviz 1189 . . 9
—— canonicus Crac. 1212 . . 12
—— camerarius episcopi Cracov. 1222 20
—— subpincerna episcopi Crac. 1222 20
—— subvenator episcopi Cracov. 1222 20
—— miles Pacoslai 1222 . . . 20
—— succamer. episcopi Cracov. 1224 . . . . . 19, 22
—— de Wilca (1224) . . 19, 22
—— magister, s. Romanae ecclesiae vicecancell. 1229. . . 31
—— comes (1252) 42
—— filius comitis Petri, capellanus curiae episcopi Crac. 1253 46
—— abbas de Wąchocko 1255, (1260) 59, 79, 80
—— canonicus 1263 90
—— IV pont. max. 1283 . . . 114
—— procurator Sandom. episcopi Crac. 1322, canonicus Kielcen. 1333, canon. Cracov. 1347 . . . . 161, 198, 235
—— magister, custos Crac. 1326, 1327 . . . . . 182, 184
—— frater Ioannis Bielec (1328) 185
—— magister, cantor et canon. Crac. 1335—1338 . 200, 201, 203, 205, 211
—— filius Mathiae quondam sculteti de Winiary 1337 . . 206
—— heres de Szreniawa 1360, 1363 . . . . . 274, 294
—— archidiaconus Gneznen. 1361 286
—— scultetus de Krzeszowice 1364 299
Mathias miles Pacoslai 1222 . . 20
—— canonicus 1263 90
—— procurator Crac. et. Sandom. 157
—— iudex curiae episcopi Crac. canonicus Crac. 1320, 1321, 1322. . . 156, 169—162, 164
Mathias filius Petri sculteti de Biesiadki 1321 159
—— episcopus Vladislavien. 1323, 1325, 1333, 1351. 167, 174, 198, 246, 247
—— archidiaconus Zawichosten. canon. Crac. 1325 . . . 176
—— cantor Cipsien. 1326 . . 181
—— magister 1326 181
—— canonicus et officialis Crac. 1327, 1228 . . . . 184, 186
—— quondam scultetus de Winiary (1337) 206
—— camerarius iudicii terr. Crac. 1356, 1358 . . 264, 270, 271
—— Sweskouicze canon. Crac. 1357 268
—— canon. Crac. 1359, 1360. 273, 277
—— custos. Kielcensis, canon. Crac. 1359 . . . . 272, 273
—— Laurentii canon. Crac. 1360, 1363 . . . . . 275, 296
—— cantor Sandom. canonicus Cracov. 1363 296
Matthaeus (Matheus) episcopus Crac. 1166 . . . . . 1—5
—— succamerarius Ostasii 1222 20
—— subcancellarius 1224 . . 18, 21
— abbas Tinecensis 1295 135
Maurus biskup krakowski . . . 1
Maxencius 1253 46
Meczslaus burgrabius Lipowien. episcopi Crac. 1337 . . . 207
Melior tituli Pagmachii presb. cardinalis ss. Iohannis et Pauli 1186 7
Mesico (Mysico) dux Poloniae 1166 1
Michael 1224 . . . . . 18, 21
—— castellanus Crac. 1243, 1250 1252 . . . . 34, 39, 56, 59
—— canonicus Crac. 1247, 1253, 1263 . . . . . 37, 46, 90
—— (1254) 54
—— frater de ordine Minorum 1258 72
—— subdapifer Cracov. 1258, 1259 . . . . . 74—76
—— (1260) 80
—— praepositus Kielcen. 1269 . 92
—— custos Crac. 1284, 1286 . 117, 120, 123
—— cancellarius Siradien. 1288 127
—— cantor Crac. 1295, 1302 136, 142
—— filius Pelcae thesaurarius 1306 149

Digitized by Google

Michael canonicus Cracov. 1321, 1338 . . . . . 160, 212
—— Ursus canon. Crac. 1327 . 184
—— plebanus de Dzierążnia, canonicus Crac. 1338 . . . 211
Micul archidiaconus Crac. 1222, 1224 . . . . . 18, 20, 21
Miculo filius Setheslai 1261 . . 85
Miculausevic, patrz Mstigneus.
Mileg filius Pauli de Tarsc (Tarczek) miles episcopi Crac. 1222 20
Miles, patrz Petrus.
Milo vicarius cath. Crac. 1263 . 90
Milos rusticus 1222 20
Miloslaus (Milozlaus, Miloslav, Miloszlaus) 1212 12
—— capellanus 1212 13
—— Probolovic miles 1222 . . 20
—— canonicus Crac. 1247 . . 37
Milovan rusticus asscriptitius 1206 10
Milvanus abbas de Calvo monte 1189 8
Minhardus plebanus de Villa Durandi 1326 180
Mir de Sudisov miles episcopi Crac. 1222 20
Mirogneus, patrz Mironegus.
Miron frater Pacoslai 1224 . 18, 21
Mironegus (Mirogneus) filius Michaelis (1260) 80
—— comes, filius Dirsicraii 1261, 1286 . . . . .85, 123, 124, 125, 126
Miroslaus comes, (1224) . . . 23
—— Danielis capellanus episcopi Crac. 1224 . . . . 19, 22
—— iudex Crac. 1272, 1274 95, 105
—— dictus Rozen 1306 . . . 146
—— tribunus Lancicien. 1335 . 200
—— camerarius iudicii Sandomir. 1362 294
Mischuy iudex Crac. 1325 . . . 178
Miscignev, Miscigneus, Mistigneus, patrz Mstigneus.
Mislibor dapifer episcopi Cracov. 1222 20
Mistui, patrz Mstiv.
Modlisius conversus monast. Zwierzyniecen. 1263 90
Morochwen magister agasonum reginae Hungariae, comes de Beregh 1355 259
Mozicii, patrz Petrus.
Mroczko de Sandyszow (Sędziszów), 1360 274
Mrokota cancellarius Crac. 1189 8
Mroz (1222) 20
Mscislaus de Grozcow v. Grazcovo miles Iacobi Ratiborovic 1224 19, 22
Mscislava heres de Dziaduszyce 1351 246
Mscignev, Mscycneus, patrz Mstigneus.
Msczugius (Mstugius, Mstungius) heres de Chrzelow iudex Crac. 1322, 1324 . . 161, 165, 169
—— palatinus Sandomir. (1322, 1337) 166, 206
—— venator Crac. 263
—— succamer. Crac. 1361, 1363, 1364, 1366 283, 297, 299, 307
Msczuv, Msczivvo, patrz Mstiv.
Mstigneus (Miscigneu, Mscycneus, Mscignew, Misczigneus, Mstygneus) Mikulausevic v. Nicolausovic 1224 . . . 18, 21
—— succamer. Siradien. 1286 . 123
—— iudex Sandomir. 1318 . . 154
—— castellanus Radomien. 1337, 1338 . . . . . 210, 212
—— palatinus Crac. 1340 . . 217
Mstiv (Mstuy, Mistui, Msczuv, Msczwyo) comes (1224) . 22
—— castellanus Wislicien. 1228 27, 28
—— castellanus Wislicien. 1250 39
—— agaso Siradien. 1286 . . 123
—— iudex Crac. 1325 . . 173, 174
Mstugius, Mstungius, patrz Msczugius.
Mstuy, patrz Mstiv.
Mstygneus, patrz Mstigneus.
Mysico, patrz Mesico.
Mzirouic, patrz Iacobus.

N.

Nancherus, patrz Nankerus.
Nankerus (Nancherus) vicarius ecclesiae Vratislavien. 1206 . . 11
—— cancellarius Siradien. 1318 153
—— episcopus Crac. 1321 etc. 157, 159—169, 174—176, 179, 180, 182, 190, 191, 195
—— episcopus Vratislav. 1333 . 195
Nassan cantor Sandomirien. canonicus Crac. 1327 184
—— Smylonis praepos. Wisliciensis, canon. Crac. 1330, 1335, 1343 . . . 190, 201, 224, 239
Nasus, patrz Petrus.

Digitized by Google

Nasutus, patrz Ivan.
Navogii, patrz Segneus.
Navogius (Nawogius, Nauoyus) de Mazovicia (?) 1307 . . . 151
—— succamerarius Sandomir. 1310 152
—— palatinus Sandomir. 1318 153, 154, 157
—— de Morauicia castellanus Crac. 1320, 1325, 1330, (1343) . 155, 156, 178, 189, 225
—— de Wierzchosławice 1365 303
Nawogius, patrz Navogius.
Nedas rusticus asscriptitius 1206 10
Negoslaus (Negoslav) filius Ioannis, miles episcopi Cracov. 1222, 1224 . . . 19, 20, 22
—— camerarius iud. terr. Crac. 1354 255
Nemersa praepos. Sandomir. 1325 174
Neprebud rusticus 1222 20
Nerad rusticus asscriptitius 1206 . 10
Nesmirovic, patrz Borislav.
Nestoy rusticus 1222 20
Neustamp palatinus Crac. 1274 . 105
Nicholaus, patrz Nicolaus.
Nicolaus (Nicholaus) canonicus Crac. 1206, 1212 . . 11, 12
—— vicarius eccl. cath. Cracov. 1212 13
—— Clus v. Cluseta capellanus curiae episcopi Crac. 1222, 1224 . . . . . 19, 20, 22
—— Repczol cancellarius ducis Crac. 1224, 1228, (1260) 17, 18, 21, 23, 29, 79
—— abbas Sieciechovien 1224 . 18, 21, 23
—— archidiaconus Crac. (1224) . 23
—— Calvus presb. canon. Crac. 1228 29
—— filius archidiaconi 1228 . 29
—— castellanus Biecensis 1243 . 34
—— (de Sancia) scholasticus Crac. 1250, 1253, 1263 . 39, 46, 89
—— Godula comes, iudex Crac. 1250, 1253, 1255, 1258 39, 46, 61, 74, 75
—— capellanus curiae ducalis 1250 39
—— 1253 46
—— canonicus Crac. 1253, 1263 46, 90
—— capellanus curiae episcopi Crac. 1253 46
—— castellanus Lublinen. 1255 61
—— palatinus Crac. 1258, 1259 73, 75, 76, 88
Nicolaus Magnus comes (1260) . 78
—— canonicus Crac. 1263 . . 90
—— vicarius Crac. 1263 . . . 90
—— Lucuthovicz comes, castell. Biecen. 1274, 1278 . 105, 106
—— praepositus monast. Brzesensis 1279 110
—— comes, succamerarius Crac. 1286 119
—— comes, castellanus Sandomir. 1286, 1288 . . . . 119, 127
—— magister, archidiaconus Crac. 1286 . . . . . 120, 123
—— palatinus Crac. 1290, 128—130
—— palatinus Crac. 1306, 1310, 149, 152
—— comes, palatinus Calissien. 1290 . . . . . 128—130
—— dux Opaviae, capitaneus Crac. 1295 136
—— episcopus Boznensis 1301 140
—— filius Warsii canonicus Crac. 1302 142
—— praepositus Wislicien. 1306 149
—— Fsceklicza 1306 149
—— thesaurarius curiae ducalis 1320 155
—— custos Wislicien. canonicus Crac. 1320, 1321, 1325, 1327 156, 160, 176, 177, 184
—— plebanus de Pełczyska (v. Pelticz) 1320, procurator Sandec. episcopi Crac. 1321 155, 156, 160
—— comes, camerarius terr. Crac. 1322 162
—— dictus Pampek de Strzelce 1322 . . . . . 165, 166
—— cameraris subiud. terr. Crac. 1322 166
—— camerarius iud. terr. Crac. 1324 170
—— de Bogoria, succamer. Crac. 1325, 1328 . . . . 178, 186
—— praepositus eccl. b. Martini Posoniae 1325 180
—— archidiaconus de Zelio (1325) 180
—— plebanus de Villa Canis 1326 180
—— Goworconis canonicus Crac. 1327, et Sandomirien. 1354 184, 199
—— rector ecclesiae de Podgrodzie, canon. Crac. 1330 . . 190
—— decanus Gneznen. 1333 . . 196
—— filius Peczoldi ferrifaber 1333 197
—— cancellarius episc. et canonicus Crac. 1333, 1335 195, 201
—— plebanus de Symunia 1337 207

Digitized by Google

Nicolaus capellanus curiae episcopi Crac. 1337 207
—— prior monast. Brzesensis 1337 208
—— cantor Wisliciensis 1339 214, 216
—— advocatus Sandecen. 1339 216
—— de Wyerczycow rector capellae Assumtionis b. Mariae in eccl. cath. Crac. 1340 . . 217
—— dictus Wyerzink dapifer Sandomir. 1342, 1351 . 222, 246
—— canonicus Sandecen. notarius regni Poloniae 1344 . . . 226
—— procurator episcopi Crac. canonicus Crac. 1345 . . . 229
—— Zavissae de Młyny canonicus Wislicien. 1345, 1346, canonicus Crac. 1347 229, 231, 235
—— custos Crac. 1345—1365 . 229, 232, 234, 245, 248, 261, 272, 273, 276, 296, 303, 304
—— praebendarius s. Ioannis Bapt. in eccl. cath. Crac. canonicus Scarbimir. 1347 234
—— dictus Gardzinka 1347 . . 234
—— medicus curiae episcopi Crac. 1347 235
—— archidiaconus Crac. 1347, 1349, 1351, 1359, 1260 234, 239, 245, 273, 276.
—— de Babicz 1348 238
—— subdapifer Crac. 1350, 1352 242, 243, 249
—— de Woyborz notarius curiae regalis 1350 . . . 242, 243
—— praepositus Wislicien. canonicus Crac. 1351, 1355, 1357, 1359 245, 262, 268, 272
—— de Gnoyno canonicus Crac. 1351, 1357 . . . . 245, 268
—— de Racybor frater monast. Szczyrzycen. 1353 . . . 250
—— rector eccl. s. Ioannis in Szczyrzyc 1353 250
—— iudex Cracov. 1354, 1356, 1362, 1363, 1365, 1366 . 254, 262, 264, 293, 297, 303, 307, 308
—— de Lsczyna 1354 255
—— de Ywanowycz (Iwanowice) 1354 255
—— archiepiscopus Strigonien. 1355 259
—— praepositus Scepusien. 1355 259
—— de Thopola 1356 . . . 264
—— Scalka procurator Casimiri regis Poloniae 1357 . . . 268
—— clericus Crac. 1357 . . . 268
—— praepositus Scarbimirien. canon. Crac. 1359, 1360, 1363, 1364 . 273, 278, 296, 300, 301
—— de Kurnik (v. Cornik) licenciatus in iure canonico, iudex curiae episcopi Crac. canonicus Crac. 1359, 1361, 1362, 1364, 1366 273, 278, 287, 300, 301, 305
—— cancell. Gneznen. 1361 . 286
—— heres de Kożuchow, archidiaconus Crac. 1361 . . 283
—— canonicus Crac. 1364 . . 300
Nicolausovic, patrz Mstigneus.
Nosdrach, Nosdrak, Nosdratus, patrz Albertus.
Nossec camerarius 1272 . . . 95
Nossal, patrz Petrus.
Novosodl rusticus asscriptitius 1206 10

O.

Ochco, patrz Pantinus.
Ocresa Voycovic miles Pacoslai 1222 20
Offca uxor Ioannis de Dziaduszyce 1365 . . . . . 303, 304
Ogon, patrz Paulus.
Oliveri, patrz Ioannes.
Olth heres de Brzezie 1366 . . 308
Opiso abbas monast. Mezanien. legatus apostolicus 1247 . 37
Oresek rusticus 1222 20
Ostasius Ostas) comes, castellanus Wislicien. 1222 . . 18, 20, 21
castellanus Crac. 1224 . 19, 22
Ostrobodius de Niegowonice . . 157
Otto camer. epis. Crac. 1224 19, 22
—— comes (1260) 78
—— succamerarius ducis 1262, 1272 . . . . . 86, 95
—— palatinus Sandomir. 1284 117
—— cantor Sandomir. canonicus Crac. 1336 203
—— cancellarius Poloniae 1342, 1343, 1352, 1364 . . 222, 225, 249, 299
—— canonicus Crac. 1349, 1351, 1364 . . . . 239, 246, 300
—— praepositus Scarbimirien. canonicus Crac. 1355 . 261, 262
—— praepositus Gneznen. 1357, 1362 . . . . 266, 268, 293

Digitized by Google

Nasutus, patrz Ivan.
Navogii, patrz Segneus.
Navogius (Nawogius, Nauoyus) de Mazovicia (?) 1307 . . . 151
—— succamerarius Sandomir. 1310 152
—— palatinus Sandomir. 1318 153, 154, 157
—— de Morauicia castellanus Crac. 1320, 1325, 1330, (1343) . 155, 156, 178, 189, 225
—— de Wierzchosławice 1365 303
Nawogius, patrz Navogius.
Nedas rusticus asscriptitius 1206 10
Negoslaus (Negoslav) filius Ioannis, miles episcopi Cracov. 1222, 1224 . . . 19, 20, 22
—— camerarius iud. terr. Crac. 1354 255
Nemersa praepos. Sandomir. 1325 174
Neprebud rusticus 1222 20
Nerad rusticus asscriptitius 1206 . 10
Nesmirovic, patrz Borislav.
Nestoy rusticus 1222 20
Neustamp palatinus Crac. 1274 . 105
Nicholaus, patrz Nicolaus.
Nicolaus (Nicholaus) canonicus Crac. 1206, 1212 . . 11, 12
—— vicarius eccl. cath. Cracov. 1212 13
—— Clus v. Cluseta capellanus curiae episcopi Crac. 1222, 1224 . . . . . 19, 20, 22
—— Repczol cancellarius ducis Crac. 1224, 1228, (1260) 17, 18, 21, 23, 29, 79
—— abbas Sieciechovien 1224 . 18, 21, 23
—— archidiaconus Crac. (1224) . 23
—— Calvus presb. canon. Crac. 1228 29
—— filius archidiaconi 1228 . 29
—— castellanus Biecensis 1243 . 34
—— (de Sancia) scholasticus Crac. 1250, 1253, 1263 . 39, 46, 89
—— Godula comes, iudex Crac. 1250, 1253, 1255, 1258 39, 46, 61, 74, 75
—— capellanus curiae ducalis 1250 39
—— 1253 46
—— canonicus Crac. 1253, 1263 46, 90
—— capellanus curiae episcopi Crac. 1253 46
—— castellanus Lublinen. 1255 61
—— palatinus Crac. 1258, 1259 73, 75, 76, 88
Nicolaus Magnus comes (1260) . 78
—— canonicus Crac. 1263 . . 90
—— vicarius Crac. 1263 . . . 90
—— Lucuthovicz comes, castell. Biecen. 1274, 1278 . 105, 106
—— praepositus monast. Brzesensis 1279 110
—— comes, succamerarius Crac. 1286 119
—— comes, castellanus Sandomir. 1286, 1288 . . . . 119, 127
—— magister, archidiaconus Crac. 1286 . . . . . 120, 123
—— palatinus Crac. 1290, 128—130
—— palatinus Crac. 1306, 1310, 149, 152
—— comes, palatinus Calissien. 1290 . . . . . 128—130
—— dux Opaviae, capitaneus Crac. 1295 136
—— episcopus Boznensis 1301 140
—— filius Warsii canonicus Crac. 1302 142
—— praepositus Wislicien. 1306 149
—— Fsceklicza 1306 149
—— thesaurarius curiae ducalis 1320 155
—— custos Wislicien. canonicus Crac. 1320, 1321, 1325, 1327 156, 160, 176, 177, 184
—— plebanus de Pełczyska (v. Pelticz) 1320, procurator Sandec. episcopi Crac. 1321 155, 156, 160
—— comes, camerarius terr. Crac. 1322 162
—— dictus Pampek de Strzelce 1322 . . . . . 165, 166
—— cameraris subiud. terr. Crac. 1322 166
—— camerarius iud. terr. Crac. 1324 170
—— de Bogoria, succamer. Crac. 1325, 1328 . . . . 178, 186
—— praepositus eccl. b. Martini Posoniae 1325 180
—— archidiaconus de Zelio (1325) 180
—— plebanus de Villa Canis 1326 180
—— Goworconis canonicus Crac. 1327, et Sandomirien. 1354 184, 199
—— rector ecclesiae de Podgrodzie, canon. Crac. 1330 . . 190
—— decanus Gneznen. 1333 . . 196
—— filius Peczoldi ferrifaber 1333 197
—— cancellarius episc. et canonicus Crac. 1333, 1335 195, 201
—— plebanus de Symunia 1337 207

Digitized by Google

Nicolaus capellanus curiae episcopi Crac. 1337 207
—— prior monast. Brzesensis 1337 208
—— cantor Wisliciensis 1339 214, 216
—— advocatus Sandecen. 1339 216
—— de Wyerczycow rector capellae Assumtionis b. Mariae in eccl. cath. Crac. 1340 . . 217
—— dictus Wyerzink dapifer Sandomir. 1342, 1351 . 222, 246
—— canonicus Sandecen. notarius regni Poloniae 1344 . . . 226
—— procurator episcopi Crac. canonicus Crac. 1345 . . . 229
—— Zavissae de Młyny canonicus Wislicien. 1345, 1346, canonicus Crac. 1347 229, 231, 235
—— custos Crac. 1345—1365 . 229, 232, 234, 245, 248, 261, 272, 273, 276, 296, 303, 304
—— praebendarius s. Ioannis Bapt. in eccl. cath. Crac. canonicus Scarbimir. 1347 234
—— dictus Gardzinka 1347 . . 234
—— medicus curiae episcopi Crac. 1347 235
—— archidiaconus Crac. 1347, 1349, 1351, 1359, 1260 234, 239, 245, 273, 276
—— de Babicz 1348 238
—— subdapifer Crac. 1350, 1352 242, 243, 249
—— de Woyborz notarius curiae regalis 1350 . . . 242, 243
—— praepositus Wislicien. canonicus Crac. 1351, 1355, 1357, 1359 245, 262, 268, 272
—— de Gnoyno canonicus Crac. 1351, 1357 . . . . 245, 268
—— de Racybor frater monast. Szczyrzycen. 1353 . . . 250
—— rector eccl. s. Ioannis in Szczyrzyc 1353 250
—— iudex Cracov. 1354, 1356, 1362, 1363, 1365, 1366 . 254, 262, 264, 293, 297, 303, 307, 308
—— de Lsczyna 1354 255
—— de Ywanowycz (Iwanowice) 1354 255
—— archiepiscopus Strigonien. 1355 259
—— praepositus Scepusien. 1355 259
—— de Thopola 1356 . . . 264
—— Scalka procurator Casimiri regis Poloniae 1357 . . . 268
—— clericus Crac. 1357 . . . 268
—— praepositus Scarbimirien. canon. Crac. 1359, 1360, 1363, 1364 . 273, 278, 296, 300, 301
—— de Kurnik (v. Cornik) licenciatus in iure canonico, iudex curiae episcopi Crac. canonicus Crac. 1359, 1361, 1362, 1364, 1366 273, 278, 287, 300, 301, 305
—— cancell. Gneznen. 1361 . 286
—— heres de Kożuchow, archidiaconus Crac. 1361 . . 283
—— canonicus Crac. 1364 . . 300
Nicolausovic, patrz Mstigneus.
Nosdrach, Nosdrak, Nosdratus, patrz Albertus.
Nossec camerarius 1272 . . . 95
Nossal, patrz Petrus.
Novosodl rusticus asscriptitius 1206 10

O.

Ochco, patrz Pantinus.
Ocresa Voycovic miles Pacoslai 1222 20
Offca uxor Ioannis de Dziaduszyce 1365 . . . . . 303, 304
Ogon, patrz Paulus.
Oliveri, patrz Ioannes.
Olth heres de Brzezie 1366 . . 308
Opiso abbas monast. Mezanien. legatus apostolicus 1247 . 37
Oresek rusticus 1222 20
Ostasius Ostas) comes, castellanus Wislicien. 1222 . . 18, 20, 21
castellanus Crac. 1224 . 19, 22
Ostrobodius de Niegowonice . . 157
Otto camer. epis. Crac. 1224 19, 22
—— comes (1260) 78
—— succamerarius ducis 1262, 1272 . . . . . 86, 95
—— palatinus Sandomir. 1284 117
—— cantor Sandomir. canonicus Crac. 1336 203
—— cancellarius Poloniae 1342, 1343, 1352, 1364 . . 222, 225, 249, 299
—— canonicus Crac. 1349, 1351, 1364 . . . . 239, 246, 300
—— praepositus Scarbimirien. canonicus Crac. 1355 . 261, 262
—— praepositus Gneznen. 1357, 1362 . . . . 266, 268, 293

Digitized by Google

P.

Pacoslai, patrz Dirsco.
Pacoslaus (Pancoslaus, Pacozlaus) palatinus Cracovien. 1212 . 13
—— Magnus comes, castellanus Crac. 1222 20
—— palatinus Sandomirien. 1224, 1228 . . . 18, 21, 22, 27, 28
—— filius Alberti (1224) . . 22
—— Senior castellanus Sandomir. 1243 34
—— (1254) 54
—— cancellarius Crac. 1294 . . 134
—— iudex Crac. 1306 149
—— comes, castellanus Crac. 1318 153, 154
—— de Stroziscz (1346) . . . 231
—— heres de Niegowic (1361) 284
Pacossius (Pacoschius) protoconsul Crac. 1360 275
—— tribunus Sandomir. 1365 . 303
Pampek, patrz Nicolaus.
Pancoslaus, patrz Pacoslaus.
Pancratius canonicus Crac. 1212 12
Pandulfus tituli XII Apostolorum presb. cardinalis 1186 . . 7
Panslaus (Panzlaus) canonicus Crac. 1212 12
Pantislaus custos Crac. (1224), 1228 . . . . . 23, 29
Pantinus Ochco 1222 20
Paris, patrz Guillelmus.
Pasco (Passco, Paschko, Pascho) de Primucow (Przemykow) filius Vislai 1303 145
—— frater Nankeri episcopi Crac. iudex Opoliensis 1322 . . 161
—— canonicus Crac. 1333 . . 196
—— de Vlina 1354 255
—— de Bosutow (1358) . . . 271
—— de Zawichost civis Crac. 1360 275
—— castellanus Biecen. 1362, 1363 . . . . . 293, 298
—— de Bogumiłowice 1365 . . 303
Pauel, patrz Paulus.
Paulik de Melcza 1224 . . 18, 21
Paulus (Pauel) canonicus Crac. 1166 . . . . . 2, 3
—— agaso episcopi Crac. 1222 . 20
—— de Tarsc (Tarczek) 1222 . 20
—— capellanus episcopi Crac. 1224 . . . . . 19, 22
—— Gorca pincerna episcopi Crac. 1224 . . . . . 19, 22
Paulus Bluch (1224) 22
—— episcopus Poznanien. 1228 27, 28
—— submagister eccl. cath. Crac. 1253 46
—— comes (1260) 78
—— cantor Crac. 1284 . . . 117
—— episcopus Crac. 1269—1292 92, 93, 95, 98, 99 101, 108, 114, 116, 119—123, 128—132, 135
—— filius Vislai 1295 . . . 135
—— Ogon 1307 150
—— de Sandomiria plebanus 1321 160
—— de Bogoria 1323 . . 166, 167
—— canonicus Crac. 1327 . . 184
—— plebanus Thessinen. 1332 . 194
—— comes castellanus Lancicien. 1335 200
—— iudex Sandomirien. 1339 214, 215
—— heres de Dziaduszyce 1351 246
Peczoldus ferrifaber 1333 . . . 197
Pelca decanus Crac. 33
—— succamerarius Crac. 1258 74, 75
—— castellanus Sandomir. 1279 114
—— filius Vladimiri de Bostow 1339 214
—— subagaso Sandomir. 1354 . 253
—— subagaso Cracov. 1355 . . 256
—— filius Dersconis castellani Czechov. 1361 284
—— marsalcus curiae regalis 1361 283
—— de Cziszow iudex Sandomir. 1362, 1363, 1365 293, 297, 303
Perpelc, patrz Predpelc.
Petrco, Petrec, patrz Potrec.
Petricus capellanus curiae episcopi Crac. 1222 20
Petromila heres de Dziaduszyce 1351 246
Petrus tituli s. Nicolai in carcere Tulliano diaconus cardinalis 1186 8
—— subcancellarius Crac. 1189 8
—— claviger eccl. s. Vincentii Vratisl. 1206 11
—— 1212 12
—— canonicus Crac. 1212 . . 12
—— vicarius cath. Crac. 1212 . 13
—— filius Barani 1222 . . . 20
—— filiolus Sarlaconis, miles 1222 20
—— Roberti capellanus curiae episcopi Crac. 1222 . . . 20
—— Hungarus miles episcopi Crac. 1222 20
—— subagaso episcopi Crac. 1222 20

Digitized by Google

Petrus miles Pacoslai 1222 . . 20
—— Gotartovic miles Pacoslai 1222 20
—— filius Cristini palatini 1224 18, 21
—— capellanus Pacoslai 1224 19, 21
—— canonicus Crac. 1224 . 19, 21
—— Roberti magister, capellanus episcopi Crac. 1224 . . 19, 22
—— Nasus filius Pauli Bluchonis 1224 . . . . . 19, 22
—— frater Slavc. Hungari 1224 19, 22
—— filius Gosschalegii canon. diac. Crac. 1228 29
—— magister, canon. diac. Crac. 1228 29
—— castellanus Woinicien. 1243 34
—— canonicus Crac. 1247 . . 37
—— procurator episcopi Crac. canonicus Crac. 1253 . . . 46
—— thesaurarius episcopi, canonicus Crac. 1253 . . . 46
—— quondam thesaurarius episcopi, canon. Crac. 1253 . 46
—— filius Petrconis (1252) . . 42
—— comes (1253) 46
—— 1253 46
—— castellanus Sandomir. 1253 52
—— filius Dirsicraii camerarius Crac. 1254 . . , . . . 54
—— iudex Sandomir. 1255 . . 61
—— subvenator Sandomir. 1255 61
—— dapifer episcopi Crac. 1255 61
—— comes, vicecamerarius ducissae 1258 73
—— castellanus Lublinen. 1258 73, 75
—— castellanus Czechov. 1258, 1259 73, 75, 76
—— filius sculteti (1260) . . . 80
—— filius Ioannis (1260) . . . 80
—— canonicus Crac. 1263 . . 89
—— Hungarus canon. Crac. 1263 90
—— vicarius cath. Crac. 1263 . 90
—— advocatus de Lapide 1279 112
—— palatinus Crac. 1286, 1288 119, 121, 127
—— magister, protonotarius regni Bohemiae, canon. Pragen. et Wissegraden. 1291, 1303 131, 132, 145
—— custos Crac. 1295, 1302 137, 142
—— episcopus Basilien. (?) 1303 145
—— de Milin 1303 146
—— Mozicii 1306 146
—— castellanus Malogosten. 1306, 1307, 1310 . . 149, 150, 152
—— de Mokrsc, comes 1306 . 149
—— de Szczekocino 1307 . . 150
—— miles filius quondam Salomonis 1318 153
Petrus heres de Dobczyce 1320 155, 156
—— comes, vexillifer Crac. . . 157
—— quondam sculteus de Biesiadki (1321) 159
—— capellanus curiae episcopi Crac. 1322, 1325 . 161, 178
—— dictus Miles canonicus Crac. 1322, 1327, scholasticus Crac. 1338, 1339 162, 164, 184, 210, 214
—— cantor Lancicien. 1323 . . 168
—— de Zgorzicz 1324 . . . 169
—— comes, castellanus Sandomir. 1325 173
—— dictus Nossal (v. Noszal) vexillifer Crac. 1325, castellanus Sandomirien. 1340, 1343 . . . . 174, 217, 225
—— canonicus et subcancell. Crac. 1325 174
—— cancellarius Gneznen. 1325, 1330 . . . . . 174, 190
—— dictus Gwys advocatus Crac. (1325) 176
—— dictus Gelito castellanus Sandomir. 1325, 1328, 1330 178 186, 189
—— cantor eccl. b. Petri Budae, 1325 179
—— praepositus eccl. b. Georgii Posoniae 1325 180
—— magister, decretorum doctor cancellarius Poloniae 1330 189
—— reetor eccl. de Rupella, canon. Crac. 1330 190
—— plebanus eccl. de Gołoczow 1333 195
—— magister, cantor Wislicien. canon. Crac. 1333, 1336, 1337 . 195, 198, 203, 205, 207
—— iudex curiae episcopi Crac. 1333, 1335 . . . . 196, 201
—— praepositus s. Floriani, canon. Crac. 1335, 1336, 1338 . 201, 203, 211, 212
—— scholasticus Crac. 1335—1337 201, 203, 205
—— praepositus Kielcensis 1337 207
—— plebanus Slavcovien. 1337 207
—— plebanus de Giebułtow 1337 207
—— magister, plebanus de Podgrodzie, canon. Crac. 1338, 1339 . . . . . 211, 216
—— canonic. Crac. 1338, 1359 211, 273
—— (Potrassius) officialis iud. Sandom. 1339 215

Digitized by Google

Petrus magister, decretorum doctor (1343) 225
—— scholasticus Wislicien. 1345—1347 . . 229, 232, 234
—— dictus Zaya 1347 233
—— procurator Wislicien. 1347 235
—— magister, cantor Cracov. 1344—1364 . . . 227, 229, 231—234, 238, 239, 245, 248, 254, 255, 261, 262, 264, 267, 272, 276, 300, 301
—— heres de Bosutow 1350 242, 243
—— tribunus Crac. 1350, 1354, 1355, 1360 . . 242, 243, 253, 256, 274
—— dictus Syrzyk episcopus Crac. (1355) 261
—— de Bosco cursor papalis 1361 . . . . . .278, 282
—— castellanus Woinicien. 1361, 1362, 1363, 1366 283, 284, 293, 297, 307
—— de Szczekociny (Sczecocyn) (1362), 1363 . . . 293, 295
—— vicecustos Crac. 1364 . . 299
—— capitaneus Sandecen. 1364 302
Philippus (Filippus) frater eccl. s. Vincentii Vratisl. 1206 . . 11
—— filius comitis Bodzantae . 12
—— canonicus Plocen. 1273 96, 97, 101
—— canonicus Crac. 1279 108, 109
—— capellanus 1357 268
—— abbas monast. Bresensis 1360 277
Phulco, patrz Fulco.
Pilgrimi, patrz Andreas.
Pirsconek, patrz Marcin.
Pitasek, patrz Ptasek.
Plaza, patrz Ioannes de Rudno.
Polaninus heres de Kowalow 1366 307
Polaninovic, patrz Benec.
Policardus subiudex 1224 . 18, 21
Pollonia, patrz Apolonia.
Polonus (1224) 21
Poppo biskup krakowski . . . 1
Postek ministerialis iudicii Sandomir. 1362 294
Potrcovic, patrz Thomas.
Potrec (Petrec, Petrco, Potrco) Vilcoviz 1189 8
—— (1224) 22
—— (1260) 78, 79
—— castellanus Radomien. 1284 117
—— dictus Caczka canon. Wislicien. 1360 275
Povirzon camerarius Ostasii 1222 20
Poznan subdapifer 1224 . . 18, 21
Poznanoviz, patrz Martinus.
Prandota episcopus Crac. 1242—1266 33, 86, 88, 89, 98, 157
—— canonicus Crac. 1263 . . 90
—— filius Varsii quondam castellani Crac. 1295 135
—— castellanus Sandomirien. 1306, 1310 . . . . 149, 152
—— praepositus s. Floriani, canonicus Crac. 1327, 1330 184, 190
—— praepositus Scarbimirien. canon. Crac. 1335—1338, 1346, 1349, 1351 201, 203, 205, 211, 232, 239, 245
Precslava (Przeczslava) heres de Dziaduszyce 1351 246
Precslaus (Predzlaus, Preczslaus) Erantoviz 1189 9
—— thesaurarius Lancicien. 1335 200
—— canonicus Vladislavien. 1351 247
Predbor Mazoviensis (de Mazovia) 1224 . . . . . 19, 21
Predborius (Przedborius) capitaneus Cuiaviae 1363 . . . 295
—— camerarius iudicii terr. Crac. 1366 308
Predpelc Przedpelc, Perpelc) cancellarius ducis 1252, 1253, 1261, 1262 52, 56, 59, 85, 86, 88
Predvoi comes (1224) 22
Premislius heres regni Bohemiae, dux Austriae, marchio Moraviae 1255 . . . . . 61, 62
—— dictus Posthumus dux Poloniae et Crac. 1290 127, 128, 129
Pribco, patrz Pribislaus.
Pribislaus (Przibislaus, Pribco, Pribislav) Prosovic miles episcopi Crac. 1222 . . . 20
—— Rapalovic v. filius Raphaelis 1224 . . . . . 18, 21
—— subagaso episcopi Crac. 1224 . . . . . 19, 22
—— subdapifer 1254 54
—— frater Petri (1260) . . . 80
—— tribunus 1274 105
—— (Pribco) comes, subiudex Crac. 1314, 1322, 1324, 1325, 1338 152, 161, 170, 173, 212
—— scholasticus Lancicien. 1323 168
—— notarius curiae regalis, plebanus Sandecen. 1352, 1354 249, 254

Digitized by Google

Pribislaus iudex Crac. 1348 . . 255
Prisch, patrz Egidius.
Probolovic, patrz Miloslaus.
Prochopius, patrz Procopius.
Procopius (Prochopius) cantor Gneznensis, praepositus Sandom. canonicus Crac. cancell. ducis 1274 105
scholasticus Crac. cancellarius ducis 1279, 1284, 1286, 1288, 1290 . . 108, 112, 114, 117, 119, 121, 123, 127, 128
episcopus Crac. 1294 134, 144
Prohoriusz, biskup krakowski . 1
Prokulf biskup krakowski . . . 1
Prosovic, patrz Pribislaus.
Prothus praepositus monast. Czarnowąsensis 1332 192
Przeclaus, patrz Precslaus.
Przeczslava, patrz Precslava.
Przedborius, patrz Predborius.
Przedpelc, patrz Predpelc.
Przibislaus, patrz Pribislaus.
Ptasek (Pitasek) Laurinchevic v. filius Laurentii 1224 . 19, 22
Putislaus miles episcopi Crac. 1222 20
—— (1224) 18, 20

Q.

Qualis, patrz Calixtus.

R.

R. canonicus Crac. 1220 . . . 16
Rachelin biskup krakowski . . 1
Raclaus (Radzlaus) magister, medicus curiae ducalis, 1279, canonicus Crac. 1302, 1303 114, 141, 142
Radec rusticus 1222 20
Radolfus, patrz Radulfus.
Radoslaus de Radoma miles episcopi Crac. 1224 . . . 19, 22
Radost (Radosta) biskup krakow. 1, 5
—— scultetus de Biesiadki 1269 92
Radulfus (Radolfus) tituli s. Georgii ad Velum aureum diac. cardinalis 1186 8
—— archidiaconus Sandomirien. 1212 12
—— cantor Crac. 1228 . 27—29
Radvanus (Raduan, Radoanus) 1212 12
—— capellanus de Ksenic 1224 19, 22
Radzlaus, patrz Raclaus.
Rapalovic, patrz Pribislaus.
Raphael (1224) 21
—— notarius iud. terr. Sandom. 1339 . . . . . 214, 215
—— castellanus Wislicien. 1354 253
—— succamer. Sandomir. 1360 1364, 1365 . . 277, 299, 303
Ratiborius (Ratibor) (1212) . . 12
—— de Dlubna 1212 12
—— Pinguis miles Pacoslai 1222 20
Ratiborii vidua 1273 97
Ratiborovic, patrz Iacobus.
Raulinus 1206 11
Raynaldus legatus apostolicus . 4
Remboldus, Reymboldus, patrz Rimboldus.
Repczol, patrz Nicolaus.
Ricardus canonicus Crac. 1212 . 12
Rimboldus (Reymboldus, Remboldus) archidiaconus Sandomirien. 1286 120
—— canonicus Crac. 1302 . . 142
—— archidiaconus Crac. 1322 162
Rinerius (Rynerius) filius Rinerii 1346, (1354) . 231, 254, 255
Robert biskup krakowski . . . 1, 5
Bodgerus de Marsouicz (Marszowice) 1324 169
Rollandus tituli s. Mariae in Porticu diaconus cardinalis 1186 7
Romanec, patrz Hanco.
Romulus, patrz Simon.
Rozen, patrz Miroslaus.
Rozwora, patrz Stephanus.
Rubinovic, patrz Gerardus.
Rupracht filius Marci quondam monetarii Crac. (1302) . . 141
Ruskynus plebanus de Willansaak 1326 180
Rynerius, patrz Rinerius.
Rzechna relicta Vladimiri quondam heredis de Bostow 1339 . 214

S.

S. archidiaconus Lancicien. 1220. 16
Sagneus, patrz Segneus.
Salomea soror, quondam regina Galaciae 1255 . . . . 59, 60
Salomon archidiaconus Crac. 1228 29, 33
—— decanus Crac. 33
—— civis Crac. 1261 85

Digitized by Google

Salomon magister, archidiac. Crac. 1263 89
—— (1318) 153
Samianus subpincerna Crac. 1279 110
Samsunovic, patrz Slavomir.
Sandco custos monast. Zwierzyniecen. 1263 90
Sangneus, patrz Segneus.
Sando (Sand) comes (1224) . . 22
—— castellanus Wislicien. 1243 34
—— palatinus Sandomir. 1252 56, 59
—— cantor Crac. 1253 . . . 46
—— castellanus Crac. 1253, 1254 52, 59
—— succamer. Crac. 1254 . . 54
—— dapifer Sandomir. 1320 . . 155
—— castellanus Lublinen. (1325) 176
—— iudex Sandomirien. 1330 . 189
—— miles (1343) 225
Sarlac miles 1222 20
Sasinus (Sasin) succamer. Sandomir. 1253, 1258 . . . 52, 74
—— comes, palatinus Crac. 1279 110, 114
Saulovich, patrz Florianus.
Saulus 1189 9
—— monetarius 1212 13
Sbigneus (Sbisco, Sbyschco) comes, iudex Crac. 1278 . . 106, 107
—— castellanus Siradien. 1297 138, 139
—— palatinus Siradien. 1306 . 149
—— vicecancell. Crac. 1318 153, 154
—— cancellarius Siradien. canon. Crac. 1322 162
—— archidiaconus Zawichosten. canonicus Crac. 1322 . . 164
—— praepositus Cracov. 1323 1325—1327, et cancellarius aulae regalis 1328, 1336—1340, 1342, 1343, 1349, 1252, 1353, 1354 167, 176, 182, 184, 186, 203, 204, 205, 211, 212, 214, 217, 222, 225, 239, 249, 252, 253
—— scholasticus Scarbimirien. canonicus Crac. 1327 . . 184
—— decanus Crac. 1351, 1353, 1355 . 245, 246, 250, 261, 262
—— de Brzese 1363 295
Sbilut praepositus Vladislavien. 1351 247
—— decretorum doctor, praepositus Plocen. canonicus Crac. 1355, 1359, 1361, 1364 . 261, 262, 273, 286, 300, 301
Sbisco, patrz Sbigneus.
Sbislaus subdapifer Sandomir. 1252 56, 59
—— comes, castellanus Cracov. 1295 137
Sbivoy (1224) 19
Scarbimirus Scarbimiric v. filius Scarbimiri 1224 . . . 18, 21
Schumer, patrz Ioannes.
Sdisco (Sdzisco, Zdischo), capellanus curiae episcopi Crac. 1333 198
—— de Midlow 1339 214
Sdislaus (Sdizlaus, Zdislaus) vicarius cathedr. Crac. 1212 . 13
—— miles Pacoslai 1222 . . . 20
—— Vlostovic 1224 . . . 18, 21
Seceslava (Seczeslava) uxor Zegotae de Sieciechowice 1336 . . 204
—— heres de Dziaduszyce 1351 246
Seceslaus (Seczeslaus, Setheslaus) de Dlubna (1228) 29
—— (1261) 85
—— de Miculovicz miles 1328 186
—— dictus Conarski 1336 . . 204
Seczeslava, Seczeslaus, patrz Seceslava, Seceslaus.
Segneus (Sagneus, Sangneus, Sengneus, Signeus) castellanus Lublinen. 1252 . . . 56, 59
—— palatinus Sandomir. 1255, 1258, 1259, 1262 . 61, 73, 75, 76, 86
—— castellanus Cracov. 88
—— filius Navogii, canon. Crac. 1322, 1349, 1359 . . 161, 162, 239, 273
—— vicecancell. curiae regalis 1333 198
—— frater olim Ioannis Grotonis episcopi Crac. (1337) . . 204
—— filius Wlostegii de Gręboszow 1343 224
—— praepositus eccl. s. Michaelis, canonicus Crac. 1353, 1355 251, 262
Segotha, patrz Zegota.
Sengneus, patrz Segneus.
Seiezlaus 1212 12
Setegius (Sethegius) comes (1224) 23
—— de Morsko 1322 165
—— castellanus Rosperien. 1353 252
Seteh filius Sulconis 1224 . . 18, 21
Seteus (Setheus) Magnus comes, fundator claustri Sieciechoviensis (1252) 42
Sethegius, patrz Setegius.

Digitized by Google

Setheslaus, patrz Seceslaus.
Seuno de Glow, comes 1279 . . 112
Sifridus (Zifridus) subcancellarius ducis 1286 119
—— vicarius Thessinen. 1332 . 194
—— de Radzouicz 206
Signeus, patrz Segneus.
Simon capellanus 1212 13
—— filius Vincentii, miles Pacoslai 1222 20
—— Romulus capellanus episcopi Crac. 1224 . . . . . 19, 22
—— canonicus Crac. 33
—— custos Kielcensis, procurator episcopi Crac. 1250 . . . 39
—— de Sudbiria palatii apostolici causarum auditor 1361 280, 288
Siracouich, patrz Woiciech.
Siro comes (1213) 13
Slavec Hungarus 1224 . . . 19, 22
Slavnicoviz (Zlaunicouiz), patrz Gaulus.
Slavomirus (Slauomir) Samsunouic miles episcopi Crac. 1222 . 20
—— miles 1266 90
Smil (Zmil, Smyl) Cetechoviz 1189 9
—— agaso ducis 1250 39
—— pincerna Crac. 1255 . . . 61
—— castellanus de Brzesko 1274 105
—— iudex Sandomirien. 1306 . 149
Smilonis (Smylonis), patrz Nassan.
» Zegota.
Smyl, patrz Smil.
Sobeslaus subcancellarius ducis 1250 . . . . . 39, 88
—— de Wierciszew 1307 . . 150
Sochna uxor Andreae castellani Czechoviensis 1362, 1363 293, 297
Soffredus tituli s. Mariae in Via lata diaconus cardinalis 1186 7
Spicimirus (Spitco, Spiczimirus) castellanus Wislicien . . . 157
—— palatinus Crac. 1325, 1327, 1330 . 176, 178, 183, 189, 225
—— castellanus Crac. 1340, 1343 217, 225
Spitco (Spithco) canonicus Crac. 1351 245
—— heres de Dziaduszyce 1351 . 246
—— archidiaconus Curzelovien. canonicus Grac. 1355, 1357, 1359, 1360 . . 261, 268, 272, 273, 275
—— filius Dirsconis heres de Szreniawa 1360 274
Spitco de Klesszczoua 1366 . . 308
—— decanus eccl. s. Floriani extra muros, canon. Crac. 1363, 1364, 1366 296, 298, 301, 307
Stanimirus capellanus curiae episcopi Crac. 1222 20
Stanislava relicta Virici 1322 . . 160
Stanislaus episcopus Crac. . 1, 41, 48—51
—— palatinus Cuiavien. 1307 . 150
—— heres de Liberthow 1322 161, 162
—— de Chrząstow iudex Crac. 1322 165
—— scriptor 1322 166
—— filius Zavissae de Suchcice 1336 204
—— (Stasco) procurator Slavcovien. episcopi Crac. 1337, 1343 207, 223
—— archidiaconus Vladislavien. 1351 247
—— (Stasco) castellanus Malogosten. 1354, 1360, 1361, 1365 253, 274, 278, 284, 303
Stapota (1224) 23
Stasco (Staschco) notarius terrae scultetus de Opathcovicz (Opatkowice) 1337 210
—— scultetus 1348 237
—— heres de Dziaduszyce 1351 246
—— subpincerna Crac. 1352 . . 249
—— castellanus Zarnovien. 1353 252
—— ministerialis iudicii Cracov. 1358. 270
Stepan Vusik 1224 . . . . 18, 21
—— patrz Stephanus.
Stephanus (Stephan) dapifer 1166 2
—— canonicus Crac. 1206, 1212 11, 12
—— vicarius cath. Crac. 1212 . 13
—— filius Mrozonis 1222 . . . 20
—— miles Pacoslai 1222 . . . 20
—— capellanus Pacoslai 1224 18, 21
—— parrochianus s. Mariae de Cracovia 1224 . . . . 19, 21
—— de Mstichow (1224) . . . 19
—— presb. canonicus Crac. 1228 29
—— castellanus Czechovien. 1243 34
—— capellanus curiae ducalis 1250 39
—— palatinus Crac. 1253 . . . 52
—— filius Petri (1260). . . . 80
—— comes, capitaneus Cuiaviae. 157
—— Rozwora comes, honoratus dignitate pstre sto 1322 . . 162
—— heres de Dziaduszyce 1351 245, 246
—— subvenator Lancicien. 1335 200

Digitized by Google

Stephanus de Placzcouic 1339 . 214
—— dictus Zapleczek de Breze 1358 270
—— dictus Zaplaczek heres de Dziaduszyce (1365) . . . 303
Stogneus de Synekoz 1362 . . 294
Stoysa rusticus 1222 20
Strachota capellanus episcopi Crac. 1224 . . . . . 19, 22
—— magister 1228 29
Stras de Konskie filius Dobeslai 1307 150
Strecco, patrz Stresco.
Stresco (Strecco, Strzeschco) pincerna ducis 1224 . . . 18, 21
—— comes (1224) 22
—— (1261) 85
—— filius palatini 1335 . . . 200
Streszlaus camerarius ducissae 1272 95
Strzeschco, patrz Stresco.
Suensza (1260) 80
Sula, patrz Lambert II.
Sulco (Sulec) subagaso Crac. 1255 61
—— castellanus Wislicien. 1255 61
—— palatinus Crac. 1262 . . . 86
—— comes, pincerna Crac. 1278, 1279 . . . . 107, 108, 110
—— de Niedźwiedź, comes 1279 112
—— castellanus Wislicien. 1284 117
—— comes, castellanus Crac. 1286 119, 121
—— de Bidczin 1339 215
Sulec, petrz Sulco.
Sulenta rusticus 1222 20
Sulislaus (Sulislav, Zulislaus) Bernartoviz 1189 9
—— capellanus curiae episcopi Crac. 1222 20
—— venator Ostasii 1222 . . 20
—— filius Chraponis 1222 . . 20
—— Alberevic v. filius Alberii 1224 . . . . . 19, 22
—— Gamba 1224 . . . . 19, 22
—— (1250) 38
—— castellanus Zawichosten. 1252 . . . . . 56, 59
—— cantor Plocensis 1253 . .. 46
—— Sulislaviz (Zulizlauic) patrz Venceslaus.
Suntoslaus, patrz Sventoslaus.
Swanchna filia Petri heres de Bosutow 1350 . . . 242, 243
Swantco zupparius domini regis 1337 210
Swantopelk comes palatinus Lancicien. 1307 151
Sventoslaus (Swantozlaus, Suntoslaus) filius comitis Bodzantae 1212 12
—— abbas Sieciechovien. 1252 . 42
—— prior monast. Zwierzyniecen. 1263, 1279 . . . . 90, 112
—— woźny 1274 105
—— castellanus Woinicen. 1284 117
—— castellanus Wislicien. 1288 127
—— Copito 1307 150
—— civis Slavcovien. 1337 . . 207
—— abbas monast. de Brzesko 1337 208
—— dictus Baran ministerialis iudicii terr. Crac. 1356 . . 264
—— vicethesaurarius curiae reg. 1358 272
Swenk, patrz Fulco.
Sveslaus (Sweslaus, Sueczslaus) condam Woyslai de Swescouicz clericus Cracoviensis dioecesis, notarius publicus 1333 196
canonicus et officialis Crac. 1355, 1360, 1361 260, 276, 286
—— praepositus Scarbimir. 1357, 1359 . . . . . 268, 272
—— praepositus Wislicien. canonicus Crac. 1359, 1363, 1364 273, 266, 301
Symon, patrz Simon.
Syrzyk, patrz Iacobus.
Szirzik, patrz Iacobus.

T.

Theobaldus episcopus Hostiensis et Vletrensis 1186 . . . 7
Theodinus episcopus Portuensis et s. Rufinae 1186 7
Theodricus (Theodoricus) Mancina (1260) 79
—— advocatus Vladislavien. 1332 194
—— Henrici de Slavcovia clericus Crac. dioec. notarius publicus 1337, 1346 . 207, 232
—— de Wiszoka (Wysoka) 1362 294
Theodorus monetarius 1279 . . 112
—— praepositus monast. Zwierzyniecen. 1263 . . . . 89, 90
Thobias episcopus Pragensis 1294 134
Thomas Gervasovich 1222 . . . 30
—— Potrcovic (v. filius Petrconis) de Vratislavia, sororius Pacoslai 1224 . . . . 19, 22
—— filius Bogutae (1224) . . 23

Digitized by Google

Thomas thesaurarius Crac. 1252 . 43
—— praepositus Crac. 1322 . 162
—— archiepiscopus Strigonien. (1324, 1332) . . . 168, 191
—— dictus Ciolek heres de Bogucice, comes, 1325 . . 170, 172, 173
—— 1326 181
—— heres de Pawlow (1339) . 215
—— Petl (?) magister ianitorum regis Hungariae, castellanus de Chokokow 1355 . . . 259
Thomco canonicus Crac. 1333, 1357 198, 268
—— de Morsko canonicus Crac. 1339 216
—— de Wanczslauicz (Więcławice) 1354 255
—— vicecancell. curiae, canon. Crac. 1355 261
—— de Iacubowicz canon. Crac. 1359 273
—— plebanus de Gemelno 1360 275
—— heres de Prawęcin 1362 . 294
Thomislaus subpincerna Crac. 1307 150
—— palatinus Crac. 1318, 1320, 1325. . . 153—156, 173, 178
—— cantor Gneznen. 1337 . . 210
—— canonicus Kielcen. 1359 . 272
—— de Czeben 1362 294
Thomka rusticus (1260) . . . 80
Transmundus s. Romanae eccl. notarius 1186 8
Troianovic, patrz Troianus.
Troianus (Troian) canonicus Crac. 1212, 1228 . . . . 22, 29
—— Troianovic miles episcopi Crac. 1222 20
—— custos Crac. 1247, 1253 . 33, 37, 46
—— cantor Crac. 1263 . . . 89
Tules 1250 38
Tvardoslaus (Twardoslaus) subcancellarius curiae ducalis 1258, 1260, 1261, 1262, et cantor Sandomiriensis 1272, 1273, 1278, 1279 . 73, 74, 80, 85, 86, 95, 98, 106, 107, 109

U.

Ubislaus de Czudzinouicz canonicus s. Michaelis 1322 et custos Scarbimirien. 1333 166, 195
Ulricus praepositus Wissegraden. 1294 133
—— de Boscovicz capitaneus Crac. et Sandomiriae 1303 . . . 145
Urbanus III. pont. max. 1186 6, 7, 8
—— V. pont. max. 1366 . . . 305
Ursus, patrz Michael.

V. W.

Valentinus frater eccl. s. Vincentii Vratisl. 1206 11
Valerianus vicarius cath. Cracov. 1263 90
Valterus praepositus eccl s. Vincentii Vratisl. 1206 . . . 11
—— presb. canonicus Crac. 1228 29
—— canonicus Crac. 1253, 1269 33, 46, 92
—— civis de Brzesko 1279 . . 112
Warcislaus comes, iudex Crac. 1290 . . . . . 129, 130
Wars (Warssius) filius Mantinae 1189 9
—— gladifer Sandomir. 1252 . 43
—— dapifer Sandomir. 1258 74, 75
—— comes (1260) 80
—— comes, castellanus Cracov. 1272, 1274, 1278, 1279 . 95 105—107, 109, 114, 135
—— castellanus Woinicen. 1343 225
Vayslau, patrz Woislaus.
Velizlaus Ierosolimitanus 1189 . 9
Wenczel, patrz Venceslaus.
Venceslava priorissa monast. Zwierzyniecen. 1263 90
Venceslaus (Wenzlaus, Wenczel, Vencezlaus) Zulizlauiz 1189 9
—— filius Ratiborii 1212 . . 12
—— comes (1224) 22
—— cantor Wislicien. 1253 . . 46
—— 1253 46
—— praepositus Wislicien. 1274 102
—— prior monast. Brzesensis 1279 110
—— quondam abbas Brzesensis 1279 112
—— praepositus Crac. 1284 . . 117
—— rex Bohemiae, dux Crac. et Sandomiriae, marchio Moraviae 1291, 1294, 1295 130, 131, 133, 134, 137, 143, 144, 145
—— plebanus de Opole 1333 . 198
—— dictus Balaban ministerialis curiae regalis 1351 . . . 246

Digitized by Google

Vencslavec (Vetslavec) de Pobrolovic, miles Iacobi Ratiborovic 1224 . . . . . 19, 22
Wernerius civis Crac. 1263 . . 90
Wernussius civis Slavcovien. 1337 207
Vetslavec, patrz Vencslavec.
Wicezlaus, patrz Wislaus.
Wichmul, patrz Hardemod.
Victor vicarius ecclesiae Vratislav. 1206 11
—— alter vicarius eccl. Vratisl. 1206 11
—— de Ujezdziec 1358 . . . 269
Wikerus canon. Crac. 1212 . . 12
Vilantouic, patrz Jan.
Vilcoviz, patrz Potrec.
Wilczco (Wylczko) prawidlnyk 1322 166
—— notarius curiae regalis 1337, 1344 . . . . . 210, 226
—— de Wroczimouicz (Wrocimowice) 1356, 1358, subiudex Sandomir. 1362, 1365 264, 269, 271, 293, 303
— — castellanus Sandomir. 1348, 1352 . . . . . 239, 249
Vincentius magister 1189 . . . 8
—— praepositus Sandomirien. 1208 11
—— episcopus Crac. 1212, 1213 3, 4, 11, 13
—— capellanus curiae episcopi Crac. 1222 20
—— archiepiscopus Gneznen. 1228 27, 28
—— presb. canonicus Crac. 1228 29
—— dictus Manczikal (1325) . 174
—— de Lucicz (Łuczyce) miles (1328) 185
—— cantor Gneznensis 1330 . . 190
Vinrici, patrz Hanco.
Wirbenta (Wirbantha) ccstellanus Crac. 1310 152
—— de Malossow 263
Wirchoslaus (Wirzchoslaus) filius Laurentii, canonicus et officialis Crac. 1322, 1325 . . 162, 164, 178
—— decanus Kielcen. canonicus Crac. 1325 176
—— archidiaconus Radomien. canonicus Crac. 1327 . . . 184
Wiricus filius Stanislavae (1322) 160
Viseta 1189 9
Wislaus (Wyslaus, Wicezlaus) decanus Crac. 1212, 1228 . 12, 23, 29
Wislaus episcopus Crac. . . 32, 33
—— capellanus curiae ducalis 1250 39
—— comes, frater Pauli episcopi Crac. 1269 92
—— de Pelgrzimouicze (Pielgrzymowice) camerarius iud. terr. Crac. 1322 166
Vison (Wisso) heres de Negouecz, canonicus Crac. 1262, scholasticus Crac. (1288) . 85, 87, 88, 123, 125
Witchonis, patrz Conradus.
Witko filius Wlostegii de Gręboszow 1343 224
Vitoslaus 1253 46
Vitus canonicus Crac. 1212 . . 12
—— miles Pacoslai 1222 . . . 20
—— praepositus Crac. 1243, 1247 34, 37
—— carpentarius, magister 1253, 1273 . . . 45, 46, 98— 100
—— heres de Iancouicz 1339 . 214
—— castellanus Polanecen. 1348 238
Vizco 1189 9
Wladimirus heres de Bostow (1339) 214
Vladislaus dux Calissiae 1215 14, 15
—— dictus Laskonogi dux Gneznensis 1228. . . . . 26, 28
—— dictus Locticus dominus regni Poloniae, dux Pomeraniae, Lanciciae, Cuiaviae et Siradiae 1279, dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Cuiaviae et Lanciciae 1306, Pomeraniaeque 1307, heres totius regni Poloniae 1307, 1318, dominus totius regni Poloniae 1320, rex Poloniae etc. 1325, 1328, 1330 . . 138 139, 147, 150, 151, 153—157, 173, 174, 178, 185, 189, 202
—— dux Lancicien. et Dobrinen. 1335 . . . . . 199, 200
Wlodco canonicus Crac. 1359 . 273
—— de Wierzchosławice 1365 303
Wloscibor gener Barani 1224 18, 21
Wlost (1250) 38
Wlostegius de Gręboszow (1343) 224
Vlostovic, patrz Sdislaus.
Woco de Crawary 1305 . . . 145
Woen miles 1273 101
Vogen de Boricoua miles episcopi Crac. 1224 22
Wogtehus, patrz Woiciech.

Digitized by Google

Woiciech (Voycech, Wogtehus, Wojciechus) Siracovich miles 1222 20
—— filius Stapotae (1224) . . 23
—— filius comitis Nicolai Godulae, capellan. episcopi Crac. 1253 46
—— venator Siradien. 1286 . . . 123
—— palatinus Sandomir. 1310 . 152
Voico canonicus Crac. 1212 . . 12
Woislaus (Vayslaus, Woyslaus, Voyslav) comes 1213 . 13, 14
—— Lutslavic miles 1222 . . 20
—— Boguslavic miles Iacobi Ratiborovic 1224 . . . 19, 22
—— castellanus Malogosten. 1258 73, 75
—— comes, succamerar. Cracov. 1278, 1279 . . . . 107, 110
—— de Swescouicz (1333) . . 196
—— procurator episcopi Cracov. canonicus Scarbimirien. 1347 234
Woislava (Voyzlaua) custos monast. Zwierzyniecen. 1263 . 90
Woitco (Voytko, Woythco) advocatus Slavcovien. 1337 . . 207
—— heres de Siedlec 1360 274, 275
Voliss frater Floriani 1260 . . 79
Wolmann viceprocurator Crac. advocatus de Łobzów 1337 . 210
Voycech, Woycech, patrz Woiciech.
Voyteg dapifer 1189 9
Voytko, Woythco, patrz Woitco.
Voyzlaua, patrz Voislava.
Voycouic, patrz Ocresa.
Wroczimowicz, patrz Ioannes.
Wroninus plebanus de Sandomir. 1325 177
—— de Sandecz, canonicus Crac. 1347 235
Wrzga castellanus Sandecen. 1243 34
Wseborius (Wszeborius, Vseborius) 1189 9
—— filius Cristini (1260) . . 79
Vserad rusticus asscriptitius 1206 10
Vusik, patrz Stephan.
Wycke, patrz Heinco.
Wyerzink, patrz Nicolaus.
Wylczco, patrz Wilczco.
Wyrziconis, patrz Iacobus.
Wysezlaus, patrz Wislaus.

Y.

Yaranpi, patrz Ioannes.
Ymram, Ymramus, patrz Imramus.
Yuo, patrz Ivo.

Z.

Zapleczek, Zaplaczek, patrz Stephanus.
Zacharias, scultetus . de Garlica 1274 . . . . . 102, 103
Zaclica heres de Poramba . . . 262
—— heres de Rudno, filius quondam Ioannis iudicis Cracov. 1364 298
Zavissa (Zauischa, Zauissius) comes, palatinus Siradien. 1297 . . . . . 138, 139
—— de Szeczechowicz (Sieciechowice) 1325 174
—— de Suchcice 1336 . . . 203
—— de Młyny (1346) canon. Crac. 1364 . . . . . 231, 300
—— de Cowale 1352 249
—— castellanus Sandecen. 1358, 1361, 1362 . . 272, 284, 293
—— Dobeslai canonicus Cracov. 1364, 1366 . . . . 301, 305
Zauissius, patrz Zavissa.
Zaya, patrz Petrus.
Zcok rusticus asscriptitius 1206 . 10
Zdeboriz, patrz Gualis.
Zdischco, patrz Sdisco.
Zdislaus, patrz Sdislaus.
Zegota (Segota, Zegotha) comes (1224) 23
—— filius Sulconis 1224 . 18, 21
—— comes, castellanus Cracov. 1290 . . . . . 128—130
—— de Sieciechowice 1336 . . 203
—— filius Zaclicae, heres de Poramba 262
—— de Bencouicz (Bieńkowice) 1357 266
—— Smilonis canonicus Cracov. 1360 275
—— scholasticus Scarbimirien. canon. Crac. 1364 301
Zegram (1253) 51
Zer, patrz Henricus.
Zifridus, patrz Sifridus.
Zlaunicouiz, patrz Gaulus.
Zmil, patrz Smil.
Zula, patrz Lambert II.
Zulizlauiz, patrz Venceslaus.
Zulizlaus, patrz Sulislaus.
Zybotho plebanus de Igilnicz 1325 179
Zyla, patrz Lambert II.

Digitized by Google

II. WYKAZ MIEJSCOWOŚCI.

A.

de Abramouicz procurator, patrz fr. Hugo.
de Alta domo, patrz Henricus.
Andreov, patrz Jędrzejów.

B.

de Babicz, patrz Nicolaus.
de Balicz (Balice) *), patrz Andreas,
„ Gregorius,
Bamwol, patrz Bawół.
Bansova, patrz Beszowa.
Banuol, patrz Bawół.
Bartodzieje (Bartodzey), wieś w obw. i powie. radomskim, paraf. Goryń 79, 81
Batowice (Bathouicze), wieś w obw. krakowskim, pow. mogilskim paraf. Raciborowice . . . 227
Bawół (Bamwol, Banuol) niegdy wieś pod Krakowem po prawym brzegu rzeki Wisły położona, dziś na jej gruncie część Kazimierza przedmieścia krakowskiego się wznosi . . . 105, 106, 152, 153, 161, 162
—— (de) patrz Laurentius comes.
de Bechow, patrz Albertus.
Becz, patrz Biecz.
Bedlne, patrz Beldno.
Begecz, patrz Biecz.
Belany, patrz Bielany.
Beldno (Bedlne) góra . . . 86, 87
de Bencouicz, patrz Zegota.
Besanouo, patrz Bieżanów.
Bessadek, Bessadky, patrz Biesiadki.
Beszowa (Bansowa) 61
Bestrzyiowice, patrz Bystrojowice.
Beycz, patrz Biecz.
Biała (Byala), rzeka . . . 233, 234
Bibice, wieś w obwodzie krakowskim, powiecie mogilskim, paraf. Zielonki . . . 53, 54
de Bidczin, patrz Sulco.
Biecz (Becz, Begecz, Beycz) miasto powiatowe w obwodzie jasielskim, niegdy kasztelania 145, 148, 149, 164, 165, 225
—— (de) castellani, patrz Wykaz III.
Bielany (Belany) wieś w obwodzie krakowskim, pow. lisieckim, paraf. Zwierzyniec 53, 55
Biesiadki (Bessadek, Bessadky, Possedk) wieś paraf. w obw. bocheńskim, pow. brzeskim 92, 93, 230, 231, 252, 254, 297, 298
—— (de) patrz Petrus.
„ Mathias.
„ Lutco.
Bieżanów (Besanouo) wieś paraf. i stacya kolei żelaznej w ob-

*) Jeśli nazwa miejscowości ujęta w nawias, drukowana jest głoskami większemi, w takim razie przedstawia ona dzisiejszą nazwę tej miejscowości z zastósowaniem dzisiejszej pisowni; jeśli zaś drukowana jest głoskami mniejszemi, w takim razie jestto nazwa średniowieczna wypisana ortografią dokumentu, a wtedy nazwa przed nawiasem przedstawia nazwę dzisiejszą.

Digitized by Google

wodzie bochęńskim, pow. wielickim 12, 13
Biskupice (Byscupicz), wieś paraf. w obw. bocheńskim, pow. wielickim 163, 164
de Bitom (Bytom) advocatus, patrz Friczco.
Błonie (Blone) pod Sandomirzem 73, 74, 75
de Boczow, patrz Andreas.
Bochnia (Bochna) miasto niegdy obwodowe, dziś powiatowe w Galicyi zachodniej nad rzeką Rabą położone . . 40, 85, 87, 106, 113, 148
de Bocnakaty, patrz Godfridus.
Bodzanczino, patrz Bodzętyn.
Bodzętyn (Bodzanczino) wieś paraf. w woj. sandomirskiem, obw. opoczyńskim, pow. szydłowskim 270, 271
de Bogoria, patrz Iaroslaus.
» Nicolaus.
» Paulus.
Boguchwałowo wieś 42
Bogucice (Bogucicz) wieś paraf. w woj. krakowskiem, obw. i pow. stopnickim . . . 170 172, 173
—— (de), patrz comes Thomas Ciołek.
de Bogumiłowice, patrz Pasco.
Bohemia. Reges:
Premislius 1255 62
Venceslaus 1291, 1294, 1295, 1303 . . . . 130, 131, 133, 134, 137, 145
Bolechowice (Bolechouicze), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. kieleckim, parafii Chęciny 34
Bolesław (Bolezlav) wieś paraf. w woj. krakowskiem, obw. i pow. olkuskim . . 113, 114
de Boricoua, patrz Voien.
de Bosco, patrz Petrus.
Boscow, patrz Bostów.
de Boscovicz, patrz Ulricus.
de Bosqueto, patrz Bernardus.
Bossothow, patrz Bosutów.
Bostów (Boscow) wieś w wojew. sandomirskiem, obw. i pow. opatowskim, par. Swiętomarz, 214, 215
—— (de) patrz Rzechna.
» Pelca.
—— (de) patrz Vladimirus.
Bosutów (Bossothow), wieś w obwodzie krakowskim, pow. mogilskim, par. Raciborowice 242, 243, 271, 272
—— (de) patrz Petrus.
» Falislaus.
» Machna.
» Swanchna.
Branczice, patrz Brończyce.
de Brega, patrz Hermannus.
Bresnicia, patrz Brzeźnica.
Bressco, patrz Brzesko.
de Brest, patrz Ioannes vel Ianco.
de Breze (Brzezie), patrz Stephanus.
Brezno, patrz Brzeźno.
Brończyce (Branczice) wieś w woj. krakowskiem, obw. miechowskim, powie. szkalmirskim, par. Rafałowice . . 251, 252
Brseg, patrz Brzegi.
Bruczowice, patrz Brudzowice.
Brudzowice (Bruczowicze) wieś w woj. krakowskiem, obw. olkuskim, pow. lelowskim, par. Siewierz . . . 266, 267
Brzegi (Brseg) wieś paraf. w woj. krakowskiem, obw. kieleckim, pow. jędrzejowskim . 148, 149
Brzękowice (Brzmcowicze) wieś w woj. krakowskiem, obw. olkuskim, pow. lelowskim, par. Targoszyce . . 266, 267
Brzesczie, patrz Brzeźcie.
Brzese, patrz Brzezie.
Brzesko nowe i stare, wsie w woj. i pow. krakowskim, parafii Brzesko nowe . 110, 111, 112, 113, 208, 210, 277
—— (de) abbates, priores, praepositi, castellani, patrz Wykaz III.
Brzesznycza, patrz Brzeźnica.
Brzeszye, patrz Brzezie narodowe.
Brzeźcie (Brzesczie) wieś w woj. podlaskiem, obw. łukowskim, pow. żelechowskim, paraf. Stężyca 42, 44
de Brzezie (Brzese), patrz Olth,
» Sbigneus.
Brzezie narodowe (Brzeszye) wieś w obw. krakowskim, pow. krzeszowickim, par. Bolechowice . . . 84, 85, 303, 304
Brzeźnica (Brzesznycza, Bresnicia) wieś par. w obw. ra-

Digitized by Google

domskim, pow. kozienickim 44, 45
—— rzeka 302, 303
Brzeźno (Brezno) wieś w obw. kieleckim, pow. jędrzejowskim, par. Brzegi . . 30, 31, 148, 149
—— (de), patrz Boguslaus.
Brzmcowicze, patrz Brzękowice.
Bsecz, łąka 208
Bucoue, patrz Bukowa.
Budno, wieś 112
Bukowa (Bucoue) wieś w obw. jasielskim, pow. i par. Brzostek 252, 254
de Busk abbates, patrz Wykaz III.
Byala, patrz Biała.
Bylowice, patrz Ryłowice.
Byscupicz, patrz Biskupice.
Byssów, patrz Byszów.
Bystrojowice (Bestrzyiowice), wieś w obw. i pow. sandomirskim, par. Chobrzany 204, 205
Byszów (Byssow), wieś w obw. i powiecie sandomirskim, paraf. Chobrzany 205
Bzin (Bzyno), wieś w obw. opatowskim, pow. soleckim, par. Skarzysko kościelne . . 78, 81
Bzyno, patrz Bzin.

C.

Calissia, patrz Kalisz.
Calvus mons, patrz Łysiec.
—— (de) abbates, patrz Wykaz III.
Camen, patrz Kamień.
Camenczicz, patrz Kamieńczyce.
Caminicia, patrz Kamienica.
Camona, patrz Kamionna.
Campino, patrz Kępin.
Canderzinauola, patrz Kędzierzynka.
Carna, patrz Czarna.
Cesemino, patrz Czyżemin.
Cessle, patrz Cieśle.
Cajno, patrz Kaim.
Chancin, Chancyn, patrz Chęciny.
Chćretem, patrz Trzyciąż.
Chebdze, patrz Hebdzie.
Chechły (Chechel) wieś w obw. radomskim, pow. kozienickim, par. Oleksów . . 42, 44
Chęciny (Chancin, Chancyn) miasteczko w woj. krakowskiem, obw. i powiecie kieleckim . 148, 149, 178, 189, 190, 222, 223
—— (de) scultetus, patrz Heinmanni filius.
Chelmecz (Chełmiec) góra . . 170
Cheretem, patrz Trzyciąż.
Chobrzany (Chrobrzany), wieś par. w obw. i pow. sandomirskim 204, 205
Chochcea, patrz Goszcza.
de Chojnica (Choynicza), patrz Bodzanta.
Chorcyn, Chorcin, patrz Korczyn.
Chornow, patrz Chronow.
Choynicza, patrz Chojnica.
Chranstow, patrz Chrząstów.
Chrapy, wieś w woj. mazowieckiem, obw. łęczyckim, pow. zgierskim, par. Poddębice . . 9
Chrastowiczy, patrz Chrząstowice.
Chroberz, wieś. par. w woj. krakowskiem, obw. miechowskim, pow. szkalmirskim . 39, 56, 59
Chrobrzany, patrz Chobrzany.
Chronow (Hronow, Chornow) wieś w obw. i powiecie radomskim, paraf. Mniszek . . . 79, 81
Chropenses, patrz Chropy.
Chropy (Chropi, Chropenses, Groppi) niegdy opole i kasztelania w miejscu gdzie dziś Pabianice w woj. kaliskiem, obw. sieradzkim, pow. szadkowskim 8, 9, 10, 16, 40, 41
de Crząstów (Chranstow), patrz Stanislaus.
Chrząstowice (Chrastowiczy), wieś w obw. i pow. olkuskim, par. Gołaczowy . . . 53, 54
de Chrzelow, patrz Msczugius.
de Chuch (Czudec?), patrz Conradus.
Chussow, patrz Czuszów.
Cianowice (Ciyanouicz), wieś w obwodzie i powiecie olkuskim, paraf. Smardzowice . 163, 164
Cieśle (Cessle) wieś w powiecie kieleckim, par. Małogoszcz 148, 150
Ciricz, patrz Szczyrzyc.
Ciszyca (Cziszycza) wieś niegdy w par. Stężyca położona 42, 44
Ciyanouicz, patrz Cianowice.
Clanczicza, patrz Klęczyca.
Clonow, patrz Klonów.
Cobilany, patrz Kobylany.

Digitized by Google

Cobile, patrz Kobyle.
Consca, patrz Końskie.
Conusa, patrz Koniusza.
Copriunicia, Coprsifnice, Coprzywnica, patrz Koprzywnica.
Corchin, patrz Korczyn.
Cornik, patrz Kurnik.
Cosczeyow, patrz Kościejów.
Cosla, patrz Koźla.
Coslow, patrz Kozłów.
Cowale, patrz Kowale.
Cowalow, patrz Kowalów.
Cozlow, patrz Kozłów.
Cozuchow, patrz Kożuchów.
Cracovia, patrz Kraków.
Crasice, patrz Krasice.
Crathkouicze, patrz Czatkowice.
Crawary, patrz Krawary.
Cressouicy, patrz Skrzyszowice.
Crowodra, patrz Krowodrza.
Crsczonow, patęz Krzczonów.
Crysouiz, patrz Skrzyszowice.
Crzescheuicz, Crzeszouicze, patrz Krzeszowice.
Crzinka, patrz Krzynka.
Cuiavia, patrz Kujawy.
de Culpen, patrz Gorlacus.
Cunow, patrz Kunów.
Curdwanow, patrz Kurdwanów.
Curnik, patrz Kurnik.
Cusziny brzieziny 157
Czaple małe, wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim, par. Czaple wielkie . 243, 244, 245
Czarna (Carna) rzeka . . . 22, 23
de Czarnowans praepositus, patrz Bartholomaeus.
Czatkowice (Crathkouicze) wieś w obw. krakowskim, pow. i par. Krzeszowice . . 53, 55
Czchow: Castellani, patrz w Wykazie III.
de Czeben, patrz Thomislaus.
Czechów (Czehow) wieś w woj. krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim, par. Kije 14
Czelecha rzeka 79
Cziszycza, patrz Ciszyca.
de Cziszow, patrz Pelca.
de Czudzinouicz (Cudzinowice), patrz Ubislaus.
Czuszów (Chussow), wieś w obw. i pow. miechowskim, paraf. Pałecznica 136, 137
Czyrzicz, patrz Szczyrzyc.
Czyżemin (Cesemino), wieś w woj. kaliskiem, obw. i pow. piotrkowskim, par. Tuszyn 9, 40, 41

D.

Dąbie (Dambe, Dubis) przysiołek położony pod Krakowem 53, 54, 146, 147
—— (Krasne Dambie) przysiołek położony w obw. bocheńskim, między Sobotowem a Nieprześnią 86, 87
Dadussicz, patrz Dziaduszyce.
de Daleseuic capellanus, patrz Kylianus.
de Dalizlauicz, patrz Ioannes.
Dambe, patrz Dąbie.
Dambno, patrz Dębno.
—— (de), patrz Helbrandus.
de Dambroua scultetus, patrz Bartoldus.
Damkow, patrz Denków.
Darczyce (Darsicze), wieś w obw. bocheńskim, pow. wielickim, par. Biskupice . . . 145, 146
Darsicze, patrz Darczyce.
Dębno (Dambno), wieś par. w obw. bocheńskim, pow. brzeskim 293
Denków (Damków), wieś parafialna w woj. sandomirskim, obw. i pow. opatowskim 80, 84
Deruzna, patrz Dzierążnia.
Dłubnia (Dlubna) wieś dziś Imbramowicami zwana . . 28—31
—— rzeka 97
—— (de), patrz Ivanus,
» Ratiborius,
» Seteslaus.
Długa łąka (Dluga lanka) wieś 86, 87
Dobczyce (Dobschicz) wieś w obw. tarnowskim, pow. żabieńskim, par. Jurków . 155, 156
—— (de), patrz Petrus.
Dobranowice (Dobronouicze), wieś w woj. i pow. krakowskim, par. Poborowice . 135, 136, 201
Dobschicz, Dobszycz, patrz Dobczyce.
Doły (Smilonis libertas), wieś w pow. brzeskim, par. Porąbka 284, 285
Dołuszyce, wieś w obw. dawnym bocheńskim, pow. wiśnickim, par. Brzezie . . . . 80—84

Digitized by Google

Domaschow, patrz Tomaszów.
Drzerzaszna, patrz Dzierążnia.
Drzewce (dzewcza góra) wieś w obw. lubelskim, pow. kazimirskim, par. Wąwolnica 42, 43
de Duba, patrz Hinco.
Dubis, patrz Dąbie.
Dulonis sors 79
Dunajec (Dunayecz) rzeka 191, 193
Dzadussicze, patrz Dziaduszyce.
Dzerzasna, patrz Dzierążnia.
Dzewcza góra, patrz Drzewce.
Dziaduszyce (Dadussicz, Dzadussicze), wieś w woj. krakowskiem, obw. i powiecie miechowskim, par. Słaboszów 245, 246
—— (de), patrz Stephanus, Stasco, Spitco, Paulus, Katherina, Seceslava, Ianica, Falca, Przeclava, Mscislava, Agnes, Petromila, Anna, Ioannes, Offca.
Dzierążnia (Deruzna, Drzerzaszna) wieś paraf. w woj. krakowskiem, obw. miechowskim, pow. szkalmirskim . . . 117, 121, 122, 123
—— (de), plebanus, patrz Michael.
» patrz Ioannes.

E.

Erze wieś 79

F.

Facimiech (Ffatimech), wieś w obw. wadowickim, pow. skawińskim, par. Krzęcin . . 53, 54
Faliszowice (Paliszowice), wieś w obw. i pow. sandomirskim, par. Chobrzany 205
de Ferraria, patrz Manfredus.
Ffatimech, patrz Facimiech.
de Fwra, patrz Mstigneus.

G.

Gardlic, Gardlicia, patrz Garlica.
Garlica duchowna (Gardlic, Gardlicia, Gardlichia), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim, par. Korzkiew . 89, 90, 102, 103, 304
Garno, wieś w obw. i pow. radomskim, par. Wolanów 42, 44
de Geboltow plebanus, patrz Petrus.
Gedlcza, patrz Ielcza.
de Gemelno (Iemielno) plebanus, patrz Thomco.
Głogoczów (Goloczol), wieś paraf. w obw. wadowickim, pow. myślenickim . . . 222, 223
de Glow, patrz comes Seuno.
Gniazdo (Gnazdo), miasteczko na Spiżu nad Popradem położone 168, 169, 177, 179, 180, 191
Gniezno. Archiepiscopi:
Henricus 1215.
Vincentius 1228.
Fulco 1243, 1250, 1252, 1255
Iacobus 1299.
Ianislaus 1323, 1325, 1330, 1333.
Iaroslaus 1343, 1357, 1361.
Praepositi:
Bozo 1228
Andreas 1327
Ivanus (Ivo) 1333, 1336, 1343
Ianussius decr. doct. 1352
Otto 1357, 1362.
Decani:
Nicolaus 1333.
Ioannes 1357.
Archidiaconus:
Martinus 1362.
Scholastici:
Clemens 1322, 1327, 1330.
Kelczo 1357.
Cantores:
Fulco 1222.
Procopius 1274.
Ivo 1318, 1321, 1325.
Vincentius 1330.
Thomislaus 1337.
Custos:
Iacobus Szyrzyk 1351, 1355.
Cancellarius archiepiscopi:
Petrus 1325, 1330.
Officialis:
Ioannes 1323, 1330.
Canonici:
Ioannes 1323.
Benedictus 1323.
de Gnoino (Gnoyno), patrz Nicolaus.
Goleniowy (Golenni) wieś paraf. w woj. krakowskiem, obw. kieleckim, pow. jędrzejow-

Digitized by Google

skim 150, 151
Golenni, patrz Goleniowy.
Goloczol, patrz Głogoczów.
de Goloczow plebanus, patrz Petrus.
Gołuchów (Golykow) wieś w woj. krakowskiem, obw. stopnickim, powiecie szydłowskim, par. Kije 14
Golykow, patrz Gołuchów.
Gonów, patrz Gunów.
Góra, wieś w woj. krakowskiem, obw. olkuskim, pow. lelowskim, par. Siemonia 266, 267
Gori, patrz Gorsko.
Górka (Gorca) wieś 111
Górsko (Gori) wieś w obw. i pow. kieleckim, par. Chęciny 148, 149
Gorzyczany, wieś w obw. i pow. sandomirskim, par. Chobrzany 204, 205
Gośłub, wieś w woj. mazowieckiem, obw. łęczyckim, powiecie zgierskim, par. Piątek 199, 200
—— (de), patrz Laurentius.
Gostcha, Gostcza, patrz Goszcza.
Goszcza (Gostcha, Gostcza, Chochcea) wieś par. w obw. miechowskim, pow. krakowskim, 93—95, 103—105, 108—110, 169, 170, 185, 186
Gouorsice, wieś 148, 149
Goźlice (Gozlica) wieś par. w obw. i pow. sandomirskim . . 205
de Grabinicz (Grabienice), patrz Cristinus.
Grabschow, patrz Krauszów.
Grambalou, patrz Grębałów.
Gramboschow, patrz Gręboszów.
de Grazcouo (Grozcou), patrz Mscislaus.
Grębałów (Grambalou), wieś w obw. krakowskim, pow. mogilskim, par. Pleszów 33, 37
Gręboszów (Gramboschow), wieś paraf. w obw. tarnowskim, pow. żabińskim 224
—— (de), patrz Wlostegius.
» Segneus,
» Iacobus,
» Witco.
de Grimmis, patrz Friczco.
Grodecsko, patrz Grodzisko.
Grodek, patrz Grojec.
Grodzonowice (Grodzanouicz), wieś w województwie krakowskiem, obw. miechowskim, powiecie szkalmirskim, par. Dzierążnia . . 274, 275
Grodzisko (Grodecsko), wieś w obw. i powiecie olkuskim, paraf. Skała 30, 31
Grodzisko (Grodzyscze), wieś w obw. i pow. wadowickim, paraf. Palczowice 53, 54
Grodzyna, patrz Grudzyny.
Grodzyscze, patrz Grodzisko.
Grojec (Grodek), wieś, par. w obw. wadowickim, pow. oświęcimskim 53, 54
Groppi, patrz Chropy.
de Grozcou, patrz Mscislaus.
Grudzyny (Grodzyna), wieś w woj. krakowskiem, obw. kieleckim, pow. jędrzejowskim, par. Mierzwin . . 261, 262
Gruszów (Grussow, Grusszow), wieś w woj. i pow. krakowskim, par. Brzesko stare . 276, 277, 283
Gunów (Gonow), wieś w obw. miechowskim, pow. i par. Szkalmirz . . 208, 209, 210
Gutanów (Guthanow), wieś nad rzeką Kamionną położona 234, 235

H.

Hebdzie (Chebdze), wieś w obw. kieleckim, pow. jędrzejowskim par. Goleniowy . . 150, 151
Hislza, patrz Iłża.
Hronow, patrz Chronow.

I. J.

Jabłonica (Iablonicza), wieś w obwodzie szydłowieckim, pow. opatowskim, par. Borkowice 79, 81
Jachimowice (Iakimowice), wieś w obw. i pow. sandomirskim, par. Chobrzany 204, 205
de Iacubowicz (Jakubowice), patrz Thomco.
Jakimowice, patrz Jachimowice.
Jaksice (Jakszyczy), wieś w obw. miechowskim, pow. krakowskim, par. Książnice duże 53, 55
Jakszyczy, patrz Jaksice.

Digitized by Google

de Iancouicz (Jankowice), patrz Goworec, Vitus.
Janczinauola, patrz Janczyce.
Janczyce (Ianczinauola), wieś w woj. sandomirskiem, obw. i pow. opatowskim, par. Modliborzyce 246, 247
Janików (Ianicowo), wieś w obw. radomskim, pow. kozienickim, par. Brzeźnica . 42, 44
Janowice (Ianouice, Ianouicz), wieś w obw. i pow. sandomirskim, par. Chobrzany . . 205
—— (de), patrz Dirsco.
Jastków (Iaszthkow), wieś w obw. lubelskim, pow. lubartowskim, par. Garbów 42, 44
Iaszthkow, patrz Jastków.
Iaszthkowa Dambrowa vel Opathky 42, 44
Jawczyce (Iawcycz), wieś w obw. bocheńskim, pow. wielickim, par. Łazany . . . 163, 164
Jaworsko (Iaworzko), wieś w obw. bocheńskim, pow. brzeskim, par. Porąbka . . . 284, 285
Jaworzec (Iaworzecz), wieś niegdy w obw. lubelskim, pow. kazimirskim, par. Włostowice 53, 55
Jędrzejów (Andreov), miasteczko powiatowe w woj. krakowskiem, niegdy siedziba klasztoru Cystersów 37, 103, 104
Abbas:
Ioannes 1274.
Jelcza (Gedlcza), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim, par. Tczyca . . 195
Jeziorko (Iezorko, Ihezorko), wieś w woj. sandomirskiem, obw. i pow. opatowskim, paraf. Dębno 214, 215
Jeziernik góra 86, 87
Jeżów (yezow), miasteczko w woj. mazowieckiem, obw. rawskim 4, 5
de Igilnicz plebanus, patrz Zybotho.
Ihezorko, patrz Jeziorko.
Iłża (Hislza, Yslza, Iszla), miasteczko w woj. sandomirskiem, obw. opatowskim, pow. soleckim . . . 134, 137, 138, 144, 148, 149, 150, 152, 197
Imbramowice (Iramowicz, dawniej Dłubna), wieś par. w woj. krakowskiem, obw. i pow. olkuskim, siedziba zgromadzenia panien Premonstratenek . . 28, 29, 30, 31, 195
Jodłowa (Iodloua), wieś parafialna w obw. jasielskim, pow. brzosteckim 252, 254
Iramowicz, patrz Imbramowice.
Iszla, patrz Iłża.
Jucha rzeka 237
Iwanowice (villa Ivani, Ywanowycz), wieś par. w obw. i pow. miechowskim . . 28, 29
—— (de), patrz Nicolaus.

K

de Kaczic (Kaczyce), patrz Jawor.
Kaim (Chaijno), wieś w obw. bocheńskim, pow. podgórskim, par. Bieżanów . . . 72, 73
Kalina wieś dziś Trojanowicami zwana 93
Kalino lub Kalno, wieś w woj. kaliskiem, obw. i pow. piotrkowskim, par. Rzgów . 9, 10
Kalisz (Callisia)
Dux:
Vladislaus 1215.
Palatinus:
Nicolaus 1290.
Castellanus:
Beroldus 1290.
Pincerna:
Ianussius 1306.
de Kamenech (Kamieniec) praepositus 1227 26
de Kamień (Camen), patrz mgr. Bertoldus.
Kamieńczyce (Camenczicz) wieś w obw. miechowskim, par. Kościelec 208, 210
Kamienica (Kamnicia) wieś w obw. i pow. miechowskim, par. Gołcza 53, 56
Kamienica (Caminicia), niegdy wieś na której gruncie miasto Nowy Sącz założone . . . 145
Kamionna (Camona, Kamena) rzeka 78, 80, 234, 235
Kamnicia, patrz Kamienica.
Kansow, patrz, Kęsów.
Kaszom, wieś 42
Kazimirz (Kazimiria civitas) przedmieście Krakowa 286

Digitized by Google

de Keczser, patrz Henricus.
Kędzierzynka (Canderzinauola), wieś w obw. bocheńskim, pow. dobczyckim, par. Gdów 210, 211
Kelcia, Kelcya, patrz Kielce.
Kelczeuicze, patrz Kiełczewice.
Kępin (Campino), wieś na Szląsku, w okr. rząd. wrocławskim, obw. strzelickim, par. Borów 6, 10, 11,
Kęsów (Kansow) pola położone przy Bodzętynie . . 270, 271
Kielce (Kelcia, Kelcya, Kilcia, Kyelcya) miasto obwodowe w woj. krakowskiem 13, 14, 25, 45, 56, 75, 76, 137, 138, 148, 149, 150, 219, 253, 273, 300, 301.
Decanus:
Wirchoslaus 1325.
Praepositus:
Michael 1269.
Scholasticus:
Ioannes 1364.
Custodes:
Simeon 1250.
Mathias 1359.
Canonici:
Martinus 1333.
Dominicus 1347.
Thomislaus 1359.
Ioannes 1359.
Kiełczewice (Kelczeuicze), wieś par. w obw. i pow. lubelskim 174
—— (de), patrz Bogussius,
» Ieschco.
Kije (Kyge, Kye, Kay), wieś par. w woj. krakowskiem, obw. szydłowskim, powiecie stopnickim 13, 14, 38, 39, 170
Kilcia, patrz Kielce.
Klan wieś 233, 234
Klęczyca (Clanczicza) pola w pobliżu Grodzonowic . 274, 275
de Klessczoua, patrz Spithco.
Klonów (Clonow), wieś w obw. i pow. miechowskim, par. Racławice 53, 54
Kobulcze dział 79
Kobylany (Cobylany), wieś w obw. i powiecie radomskim, par. Skaryszów 42, 44
Kobyle (Cobile), wieś w obw. bocheńskim, pow. i par. Wiśnicz 275, 276
de Końskie (Consca), patrz Ivo,
» Stras,
» Dobeslaus.
de Koniusza (Conusa), patrz Boguslav.
Koprzywnica (Coprsifnice, Coprinicia), miasteczko w obw. sandomirskim, pow. staszowskim . . . 88, 148, 149, 205
Korczyn (Corchin), miasteczko w woj. krakowskiem, obw. i pow. stopnickim . 54, 113, 114, 116, 137
Korecino przysiołek 111
Kościejów (Cosczeyow), wieś w obw. i pow. miechowskim, par. Racławice 53, 54
Kotłów, jezioro 111
de Kowale (Cowale) advocatus, patrz Cunczo.
—— heres, patrz Zavissa.
de Kowalów, patrz Gumbertus.
» Polaninus.
Kozancin, patrz Krzęcin.
de Koźla (Cosla), patrz Ioannes.
Kozłów (Coslow), wieś w obw. tarnowskim, pow. żabieńskim, par. Gręboszów 224
de Kożuchow (Cozuchow), patrz Nicolaus archidiac. Crac.
Kraków (Cracovia), dygnitarzy i urzędników duchownych i świeckich, patrz w Wykazie III.
Krampa, patrz Krępa.
Krasice (Crasice), wieś . . 85, 87
Krasne dambie, patrz Dąbie.
Krauszów (Grabszhow), wieś w obw. sądeckim, pow. nowotarskim, par. Ludzimirz 250, 251
de Krawary (Crawary), patrz Woco.
Krępa (Krampa), wieś niegdy w woj. i obw. lubelskim, pow. i par. Kazimirz 53, 55
Krethchowek, patrz Krzeczówek.
Krowodrza (Crowodra), wieś tuż pod Krakowem na północ położona 118, 119
Kruszwica. Canonicus:
Ioannes Iarandi 1347.
de Krzczonów (Crsczonów), patrz Iacobus.
—— patrz Laurentius.

Digitized by Google

Krzęcin (Kozancin), wieś paraf. w obw. wadowickim . . 53, 54
Krzeczówek (Krethchowek) wieś 52, 53, 54
Krzeszowice (Crzeszouicze, Crzescheuicz), miasteczko powiatowe w obw. krakowskim 299, 300
—— (de) plebanus, patrz Hermannus.
—— (de) sculteti, patrz Ioannes, » Martinus.
Krzynka (Crzinka) . . . 233, 234
de Ksenic capellanus, patrz Radvanus.
Kujawy (Cuiavia, Vladislavia)
Episcopus:
Mathias 1323, 1325, 1333, 1351.
Praepositus:
Sbilut 1351.
Decanus:
Ioannes 1351.
Archidiaconus:
Stanislaus 1351.
Scholasticus:
Boguphalus 1351.
Cantor:
Borzislaus 1351.
Custos:
Ioannes 1351.
Canonici:
Przeclaus 1351.
Ioannes 1351.
Palatinus:
Stanislaus 1307.
Capitaneus:
Predborius 1363.
Cancellarii:
Ioannes 1297,
Hermannus 1352.
Kunów (Cunow), wieś w obw. i pow. nowosądeckim, par. Mystków 216
—— wieś w obw. i pow. jasielskim, par. Sławęcin . 252, 254
—— wieś par. w woj. sandomirskiem, obw. i pow. opatowskim 294
Kurdwanów (Curdwanow), wieś w obw. bocheńskim, pow. podgórskim, par. Wróblowice 141, 142
de Kurnik (Curnik, Cornik), patrz Nicolaus.
Kurzelow. Archidiaconus, patrz Wykaz III.
Kwaczała (Quachala), wieś w obw. krakowskim, powiecie chrzanowskim, par. Babice 262, 263
Kwapinka (Quappinauola) przysiołek do wsi Mierznia należący, w obw. bocheńskim, pow. dobczyckim, par. Raciborowice 210, 211
Kye, patrz Kije.
Kyelcia, patrz Kielce.
Kyge, patrz Kije.

L. Ł.

Laczna, patrz Łęczna.
Łaganów (Iganow), wieś w woj. i pow. krakowskim, paraf. Proszowice 39
Łagów, miasteczko w woj. sandomirskiem, obw. i pow. opatowskim 247
Łąktski potok (Łaketsky potok) rzeczka 86, 87
Lancicia, patrz Łęczyca.
de Lantcouic (Łętkowice), patrz Marcinec.
Lasota, góra pod Krakowem 53, 54
Laurentic, Laurincych, patrz Wawrzeńczyce.
Lechnica (Lethnicz), wieś na Spiżu nad Dunajcem położona, niegdy siedziba klasztoru Kartuzów 193, 194
Łęczna (Laczna) dzisiejsza Starawieś, w woj. lubelskiem, obwodzie krasnostawskim, pow. chełmskim, parafii Łęczna miasto 42, 44
Łęczyca (Lancicia)
Duces:
Casimirus 1251.
Vladislaus 1335.
Archidiaconi:
S. 1220.
Ioannes Muscata 1294.
Hermannus 1342.
Praepositus:
Florianus 1355.
Scholastici:
Pribislaus 1323.
Iesdco 1357.
Ioannes 1363, 1364
Cantor:
Petrus 1323.
Officialis:
Ioannes 1323.
Palatinus:

Digitized by Google

Swantopelk 1307.
Castellanus:
Paulus 1335.
Capitaneus:
Dzivissius 1363.
Cancellarii:
Ioannes 1323.
Florianus 1342, 1348, 1350, 1354, 1355, 1358, 1360, 1364.
Vexillifer:
Bernardus dictus Brozek 1335.
Subdapifer:
Ioannes 1335.
Tribunus:
Miroslaus 1335.
Thesaurarius:
Preclaus 1335.
Subvenator:
Stephanus 1335.
Lenartowice (villa Leonardi) 30, 31
Leonardi villa, patrz Lenartowice.
Lesczna, patrz Leśna.
Lescznicza, patrz Leśnica.
Leśna (Lesczna), wieś w obwodzie opoczyńskim, pow. szydłowieckim, par. Bodzętyn 160, 161
Leśnica (Lescznicza), wieś w obw. i pow. kieleckim, par. Małogoszcz 148, 150
Leszcze, wieś w obw. lubelskim, pow. lubartowskim, paraf. Garbów 42, 44
Leszna, wieś niegdy w woj. podlaskiem, obw. łukowskim, pow. żelechowskim, paraf. Stężyca 42, 43
Leszno, patrz Leszcze.
Lethnicz, patrz Lechnica.
Łętowice (Mantouice), wieś w obwodzie bocheńskim, pow. i par. Wojnicz . . 302, 303
Lganow, patrz Łaganów.
Libertow (Liberthow), wieś w obw. wadowickim, pow. skawińskim, par. Gaj . . . 161, 162
—— (de), patrz Stanislaus, » Laurentius.
Libichowa (Lubichowa) wieś w obw. dawnym bocheńskim, pow. wiśnickim 88
de Lipa, patrz Czenko.
Lipoviensis burgrabius, patrz Meczslaus.
de Lisobarga, patrz Martinus.
Lisów (Lissow), wieś w obw. i pow. sandomirskim, par. Malice 79, 81
Liszki (Lysky), miasto powiatowe w obwodzie krakowskim 53, 54
Liwotow, jezioro 111
de Łobzów (Lobsow) advocatus, patrz Wolmanus.
Loeuici, patrz Łojowice.
Łojowice (Loeuici), wieś w obw. i pow. sandomirskim, par. Obrazów 1, 4
Łomna (Lomna), wieś w obw. bocheńskim, pow. i par. Wiśnicz 260, 261
Łososina (Lossosyna), wieś w obw. i pow. sądeckim, par. Jakubowice 229
Łososkowice (Lossoskouiz), wieś w woj. i pow. krakowskim, par. Bierków 90, 91, 95, 96, 101
Louich, patrz Łowicz.
Łowicz (Louich), miasto w woj. mazowieckiem, obw. i pow. sochaczewskim 15
de Lsczyna, patrz Nicolaus.
Lubeanki, patrz Lubianki.
Lubena rzeka 295
—— wieś, patrz Lubienie.
de Lubens abbas 1227 25
Lubianki (Lubeanki), wieś niegdy w księstwie siewierskiem położona 266, 267
Lubichowa, patrz Libichowa.
Lubienie (Lubena) wieś par. w woj. sandomirskiem, obw. opatowskim, pow. soleckim . 295, 297
Lublow, patrz Lubowla.
de Lublin Archidiaconi, Castellani, patrz w Wykazie III.
Lubna, patrz Dłubnia.
Lubocza (Lubothca), wieś w obw. krakowskim, pow. mogilskim, par. Pleszów 53, 54
Luborica, Luborichia, Luborzicza, patrz Luborzyca.
Luborzyca (Luborica, Luborichia, Luborzicza), wieś paraf. w woj. i pow. krakowskim 231, 233, 254, 255, 264
—— (de) plebanus, patrz Ioannes. » Hanco.
Lubothca, patrz Lubocza.
Lubowla (Lublow), miasteczko na Spiżu nad Popradem położone 168, 169, 177, 179, 180, 191
Luchnia rzeka 78
de Lucicia, patrz Hermannus.

Digitized by Google

Ludymir, patrz Ludzimirz.
Ludzimirz (Ludymir), wieś paraf. w obw. sądeckim, pow. nowotarskim . . , . 250, 251
Łukawa (Lukawa), wieś parafialna w obw. i pow. sandomirskim 79, 81
Łukowa, wieś, par. w woj. krakowskiem, obw. stopnickim, powiecie szydłowskim . . . 273
Lupiglow łąka 185
Lypthowo 42, 44
Łysagóra (Lyssagora), wieś w pow. wojnickim, par. Porąbka . 293
Łysiec (Calvus mons), dziś Łysa góra czyli Święty Krzyż, wieś w woj. sandomirskiem, obw. i pow. opatowskim, par. Słupia nowa . 225, 226
Lysky, patrz Liszki.

M.

de Magno sale (Wieliczka), patrz Henricus.
de Małogoszcz, Castellani, patrz Wykaz III.
de Malossow, patrz Wirbantha.
Mantouice, patrz Łętowice.
Marsouicz, patrz Marszowice.
Marszowice (Marsouicz), wieś w woj. krakowskiem, obwodzie miechowskim, pow. krakowskim, par. Goszcza . . 169, 170, 185, 186
—— (de), patrz Falislaus, » Rodgerus.
Marskenice, patrz Maszkienice.
Maszkienice (Marskenice), wieś w obw. bocheńskim, pow. brzeskim, paraf. Iadowniki podgórne 203, 204
Mazowsze (Mazovia), Dux: Conradus 1215.
de Mazovia, patrz Przedbor.
de Mechov, patrz Ioannes.
de Medlov, patrz Imramus.
Medueg, patrz Niedźwiedź.
de Melcha, patrz Paulik.
Michałówka (Micholou), wieś w obw. i pow. olkuskim, par. Jangrot 30, 31
Micholou, patrz Michałówka.
de Miculouicz (Mikułowice), patrz Mscigneus,
—— patrz Seceslaus.
Midlnik, patrz Mydlniki.
de Midlow, patrz Sdzisco.
Mierzęcice (Mirzanczicze), wieś w woj. krakowskiem, obw. olkuskim, pow. lelowskim, par. Targoszyce . . 266, 267
Mikanowic, patrz Nękanowice.
de Milin, patrz Petrus.
Miroszów (Mirosschov), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim, par. Racławice. 308
de Mirów, patrz Iaroslaus.
de Mirsin, patrz Clemens.
Mirzanczicze, patrz Mierzęcice.
Mislcov, patrz Mystków.
de Młyny (Mliny), patrz Zavissa, » Nicolaus.
Mniszek (Mnyscouauola), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. kieleckim, par. Złotniki 201
Mniszek (Monachia), wieś paraf. w woj. sandomirskiem, obw. i pow. radomskim . . 78, 81
Mnyscouauola, patrz Mniszek.
de Mochidlo (Moczydło), patrz Imramus.
de Mochow, patrz Dichko.
Modari, patrz Niedary.
Modlnica mała (Modlnicia), wieś par. w obwodzie krakowskim, pow. krzeszowickim 53, 54, 89, 90
de Mokrsk, patrz Petrus.
Monachia, patrz Mniszek.
Morsko (Morssco), wieś w woj. i pow. krakowskim, par. Witów 165 166, 203, 204
—— (de), patrz Setegius, » Thomco.
Moscelice (Mosolicze), wieś w obw. radomskim, pow. kozienickim, par. Brzeźnica . . 42, 44
Moscaua (Mozgawa) rzeka . 148, 149
Mosolicze, patrz Moscelice.
de Mstichov (Mstyczów), patrz Stephanus.
—— patrz Albertus.
Mucharz (Muchaar), wieś paraf. w obw. i pow. wadowickim 53, 54
de Muchov, patrz Hermannus.
Mussina, patrz Muszyna.
Muszyna (Mussina, Nouaciuitas), miasteczko powiat. w obw. sądeckim 123 125, 301, 302
Mydlniki (Midlnik), wieś, w pow.

Digitized by Google

Liszki, należąca do par. św. Szczepana w Krakowie 118, 119
Myedzwyedze (Niedźwiedzie) wieś 14
Mystków (Mislcow) wieś par. w obw. i pow. nowosądeckim . . 216

N.

Nadryb, jezioro w paraf. Łęczna woj. lubelskiem . . . 42, 44
Nadzieszów (Nadzesschow), wieś niegdy w księstwie siewierskiem położona . . 266, 267
Nagnojowice (Nagnoyouicze), wieś niegdy w par. Dobczyce położona. 216, 217
Nasiłów (Naszylow), wieś w obw. radomskim, pow. kozienickim, par. Jaroszyn . . 42, 44
de Nassanchow, patrz Clemens.
Naszylow, patrz Nasiłów.
Nauariz, patrz Nawarzyce.
Nawarzyce (Nauariz), wieś paraf. w woj. krakowskiem, obw. kieleckim, pow. jędrzejowskim 33, 37
Negouecz, patrz Niegowić.
Negrbca karczma 53, 54
Nękanowice (Mikanowic), wieś w obw. miechowskim, pow. krakowskim, par. Brzesko stare 111, 113
Nemsyno, patrz Niemszyno.
Nepolomice, patrz Niepołomice.
Nepresna, patrz Nieprześnia.
Newathcza fluvius 153
Nidzica (Nidzicza), rzeka w pobliżu Szkalmirza 220
Niedary (Modari), wieś w obw. i pow. bocheńskim, paraf. Uście solne . . . 276, 277
Niedued, patrz Niedźwiedź.
Niedźwiedź (Medueg, Medzuedze), wieś paraf. w woj. i pow. krakowskim . . . 108, 110
—— (de), patrz Sulco,
» Cristinus,
» Imramus.
de Niegowić (Negouecz), patrz Dirsicraius,
—— patrz Vison,
» Pacoslaus,
» Ioannes.
Niegowonice (Nyegowanicze), wieś par. w obw. olkuskim, pow. pileckim 157
—— (de), patrz Ostrobodius.
Niemszyno (Nemsyno), wieś niegdy w obw. jasielskim, pow. brzosteckim 252, 254
Niepołomice (Nepolomice) miasteczko pow. w obw. bocheńskim 275, 276
Nieprześnia (Nepresna), wieś w obw. bocheńskim, pow. wiśnickim, par. Sobotów 86, 87
Nokow, patrz Roków.
Nouaciuitas, patrz Muszyna.
Nouus mons, patrz Nowagóra.
Nowagóra (Nouus mons), miasteczko w obw. krakowskim, pow. krzeszowickim . 202, 203
Nyegowanicze, patrz Niegowonice.

O.

de Obichow, patrz Ioannes.
Obice (Obydcze), wieś w woj. krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim, par. Lisów 273
Obydcze, patrz Obice.
Oclesna, patrz Okleśna.
Oglandow, patrz Oględówek.
Oględówek (Oglandow), wieś w woj. krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim, par. Kije 38, 39
Ogyerowske pole, wieś 53
Okleśna (Oclesna) rzeka . 262, 263
Okradzionów (Okradzenow), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. olkuskim, par. Sławków 157
Olchena, patrz Olchowa.
Olchowa (Olchena), wieś w obw. bocheńskim, pow. i paraf. Wiśnicz 80, 84, 238, 239, 267, 268
Ołpiny (Olpiny), wieś par. w obw. jasielskim, pow. brzosteckim 241, 242
Olubin, patrz Dłubnia.
Olszanica (Olszenicia), wieś w obw. krakowskim, pow. lisieckim, par. Zwierzyniec . . 53, 54
de Omulla, patrz Ioannes Canonis.
Opaka rzeka 86
Opatkowice (Oppathkowicze, Opathkowycze), wieś w woj. sandomirskiem, obw. radomskim, pow. kozienickim, par. Jaroszyn 42, 44, 45

Digitized by Google

Opatkowice wieś w woj. krakowskiem, obw. kieleckim, pow. jędrzejowskim, par. Mierzwin 261, 262
—— (de) scultetus, patrz Stasco.
de Opole (Opol, Opel) Dux: Casimirus 1215.
—— plebanus, patrz Wenceslaus.
Oran, wieś 80, 84
Orechow, patrz Orzechów stary.
Orzechów stary (Orechow), wieś w woj. podlaskiem, obw. radzyńskim, pow. włodawskim 42, 44
Osiek (Ossech) wieś 107
Ossech, patrz Osiek.
Ossuencin, patrz Oświęcim.
Ostrigonka, wieś 52
Ostrołęka (Ostrolanga), wieś w obw. i pow. sandomirskim, par. Skotniki . 166, 167
Ostrów mniejszy i większy, wsie niegdy do par. Sieciechów należące, dziś nie istnieją 42, 44
—— wieś 79, 84
—— wyspa 170, 172
—— wieś w. woj. krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim, par. Łukowa . . 273
Ostwisz, patrz Uściwierz.
de Oswięcim plebanus, patrz Leonhardus.
Ożarowice (Ozorouicze), wieś w woj. krakowskiem, obw. olkuskim, pow. lelowskim, par. Sączów . . . 266, 267
Ozorouicze, patrz Ożarowice.

P.

Pabianice, patrz Chropy.
Pachmia, rzeka 79
Pałczew wieś w woj. kaliskiem, obw. i pow. piotrkowskim, par. Kurowice 9
Pałecznica (Pelcznicia), wieś par. w woj. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim . . . 206
Paliszowice, patrz Faliszowice.
Pantkouisch, patrz Piątkowisko.
Pasieczna, (Paseczna) wieś 252, 254
Pauliporamba, patrz Poręba.
Paulow, patrz Pawłów.
Pawłów (Paulow), wieś paraf. w woj. sandomirskiem, obw. i pow. opatowskim . 215, 216
—— (de), patrz Thomas,
» Margaretha.
Peczenegi, patrz Pieczonogi.
Pelchisch, patrz Pełczyska.
Pelcziscze, patrz Pełczyska.
Pelcznicia, patrz Pałecznica.
Pełczyska (Pelchisch, Pelcziscz), wieś w woj. krakowskiem, obw. miechowskim, pow. szkalmirskim . 18, 19, 20, 21, 22, 148, 149
—— (de) capellani, patrz Bec, Egidius, Bogdasius.
de Pelgrzimouicze (Pielgrzymowice), patrz Wislaus.
de Peltícz (Pełczyska?) plebanus patrz Nicolaus.
Perscznicza, patrz Pierzchnica.
Piątkowisko (Putcouisce), wieś w woj. kaliskiem, obw. sieradzkim, pow. szadkowskim, par. Pabianice 120, 121, 122, 123, 138, 139
Pieczonogi (Peczenegy), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim, paraf. Wrocimowice . . . 163, 164
Pierzchnica (Perscznicza), wieś paraf. w woj. krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim 272
Piotrowin (Potrawino, Pyotrawin), wieś par. w obw. lubelskim, pow. kazimirskim 42, 43, 151, 152
Piskorów jezioro 111
Pissarzoui lany, grunty . . . 230
de Placzcouic, patrz Stephanus.
Płaszow (Plaszow) wieś w pow. i par. Podgórze . . . 53, 55
Pławiec (Ploche), miasteczko na Spiżu 140, 141
Ploche, patrz Pławiec.
Płock. Episcopus:
Florianus 1323, 1325.
Praepositus:
Sbilut decr. doct. 1359, 1361, 1364.
Cantor:
Sulislaus 1253.
Canonicus:
Philippus 1273.
Płoszowice (Plosszowicze), wieś niegdy w obw. łukowskim, pow. żelechowskim, par. Wargocin 42, 44
Pobiednik mały (Pobyednyk), wieś par. w woj. i pow. krakowskim 53, 45
de Pobrolouic, patrz Vencslauec.

Digitized by Google

Pobyednik, patrz Pobiednik mały.
de Podgrodze plebanus, patrz mgr. Petrus,
—— patrz Nicolaus.
Podłęże (Podluze), wieś w woj. krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim, par. Pińczów 14
Podluze, patrz Podłęże.
Podoliniec (Podolyn) miasteczko na Spiżu nad Popradempołożone . . . 168, 169, 177, 179, 180, 191
Podolszany (Podolzane), dziś Wola Sieciechowska, wieś w par. Sieciechów 42, 44
Podolyn, patrz Podoliniec.
Podolzane, patrz Podolszany.
Pogwizdów (Pogwyzdow), wieś paraf. w obw. bocheńskim, pow. wiśnickim 238, 239, 267, 268
Polane, patrz Polany.
Połaniec: Castellani, patrz Wykaz III.
Polany (Polany), wieś w woj. sandomirskiem, obw. i pow. radomskim, par. Wierzbica 199
Polistras, wieś 53, 54
Połom wielki (Polom), wieś w obw. bocheńskim, pow. i paraf. Wiśnicz 260, 261
Polonia. Duces:
Boleslaus dictus Crispus 1166.
Mesico 1166.
Casimirus dictus Iustus 1166, 1189.
Vladislaus dictus Laskonogi 1228.
Premislius dictus Posthumus 1290.
Cancellarii:
Petrus decr. doct. 1330.
Otto 1342, 1343, 1364.
Popowice (Popouicz), wieś w woj. krakowskiem, obw. kieleckim, pow. jędrzejowskim, par. Oksza 181, 182
Popouicz, patrz Popowice.
Poprad (Poprod) rzeka . . 191, 193
Poramba, patrz Poręba lub Porąbka.
Porąbka (Poramba), wieś paraf. w obw. bocheńskim, pow. brzeskim 293
Poręba Martini (Poramba) wieś 222, 223.
Poręba Radostonis czyli Poręba dólna, wieś w obw. bocheńskim, pow. brzeskim . 230, 231
Poręba (Pauli poramba), wieś w obw. bocheńskim, pow. wiśnickim, par. Brzesko . 254, 284, 285
Poręba (Poramba Zaclicze), wieś par. w obw. krakowskim, pow. krzeszowickim . 262, 263
—— (de), patrz Zaclica.
» Zegota,
» Gregorius.
Posądza (Posszandza), wieś w woj. i pow. krakowskim, paraf. Koniusza 298, 299
—— (de), patrz Ioannes Nicolai.
Posnania, patrz Poznań.
Possedk, patrz Biesiadki.
Posszandza, patrz Posądza.
Postradome 88
Potrawino, patrz Piotrowin.
Poznań (Posnania).
Episcopi:
Paulus 1224.
Ioannes 1323, 1325.
Decanus:
mgr. Petrus decr. doct. 1330.
Praepositus:
Gerardus 1224.
Cancellarius:
Andreas 1290.
Prądnik (Prandnyk) rzeka . 277, 278
de Praga, patrz Bartholomaeus.
Prandnyk, patrz Prądnik.
de Prawęcin (Prawanczin) patrz Thomco.
Pregina, patrz Przeginia.
Pregoral, patrz Przegorzały.
Premucow, patrz Przemyków.
de Primucow, patrz Pasco.
Procopii libertas, wieś . . 233, 234
Prsemczicze, patrz Przeczyce.
Prusinowice (Prusinowicz), wieś w obw. i powiecie opatowskim, par. Waśniów . . . 81
Przeczyca (Przedsiczcza), wieś par. w obw. jasielskim, pow. brzosteckim 252, 254
Przeczyce (Prsemczicze), wieś w woj. krakowskiem, obw. olkuskim, pow. lelowskim, par. Targoszyce 266, 267
Przedsczicza, patrz Przeczyca.
Przeginia (Pregina), wieś paraf. w obw. i pow. olkuskim. . 28, 29, 30, 31
Przegorzały (Pregoral), wieś w obw. krakow. par. Zwierzyniec 53, 55

Digitized by Google

Przemsza biała (Przeweczwe) rzeka 157
Przemyków (Premucow), wieś par. w obw. miechowskim, pow. szkalmirskim . . . 135. 136
de Przeswod, patrz Lassota.
Przeweczwe, patrz Przemsza.
Psary (Pszary), wieś w obw. radomskim, pow. kozienickim, par. Brzeźnica . . . 42, 44
Pszary, patrz Psary.
Putcouiscе, patrz Piątkowisko.
Pyotrawin, patrz Piotrowin.

Q.

Quachala, patrz Kwaczała.
Quappinauola, patrz Kwapinka.

R.

Rachcouici, patrz Radkowice.
Raciborowice (Racziborouicz), wieś paraf. w obw. krakowskim, pow. mogilskim . . . 97, 98
de Raciborz (Racybor, Rathibor), patrz Nicolaus.
» Bertholdus.
Racybor, patrz Raciborz.
Racziborouicz, patrz Raciborowice.
Radkowice (Rachcouici), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. kieleckim, par. Chęciny 148, 149
Radłów, miasto powiatowe obw. bocheńskiego 155, 156, 252, 254
Radłowski bór 155
Radoband, patrz Radowąż.
Radom. Archidiaconi, Castellani, patrz w Wykazie III.
de Radoma, patrz Radoslaus.
Radomice (Radomici), wieś w obw. stopnickim, pow. szydłowskim, par. Lisów . . 80, 84
Radomirza (Radomira) rzeka 79, 81
de Radomske, patrz Ioannes.
Radostowa wola (Radostonis libertas) wieś niegdy w obw. bocheńskim . . . 284, 285
Radowąż (Radoband), wieś w pow. sandomirskim 2
de Radzouicz, patrz Ioannes,
» Sifridus.
Ragecz, patrz Rajec.
Rajec duchowny (Ragecz), wieś w obw. pow. i par. Radom 42, 44
Rakoiedskie dziedzictwo . . . 86
Rataje (Rathaie) wieś . . . 30, 31
Rathibor, patrz Raciborz.
Rauschenbach (Rusinbach, Drużbaki) wieś na Spiżu niedaleko Podolińca położona . 191, 193, 194
de Rawulouicz, patrz Clemens.
Rdzawa (Rdzawe), wieś w obw. bocheńskim, pow. dobczyckim, par. Trzciana . 86, 87
Rechyza, patrz Rzeczyca.
Recziczea, patrz Rzeczyca.
Rembów (Rubowyczy), wieś w woj. krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim, par. Kije 14
Replin, patrz Rzeplin.
Richosin, patrz Rygoszyn
de Rigaldo, patrz Guillelmus.
Rogoszyce (Rogoszicze) wieś, 275, 276
de Rogow, patrz Andreas.
Rogoźnik (Rogosznik), wieś niegdy w powiecie krzeszowickim, par. Modlnica wielka . 53, 54
Roków (Nokow), wieś w obw. pow. i par. Wadowice . . 53, 54
Rosumberk, patrz Rozembark.
Rozdziele dólne i górne, wsie w obw. bocheńskim, pow. wiśnickim, par. Sobotów 86, 87
Rozegroh, wieś 17, 18, 19
Rozembark (Rosumberk), wieś par. w obw. jasielskim, pow. brzosteckim. . . . 252, 254
Rozprza. Castellanus: Sethegius 1353.
Rubowyczy, patrz Rembów.
Rudawa rzeka 53, 54, 84, 118, 304
Rudno, wieś w woj. i pow. krakowskim, par. Poborowice 298, 299
—— (de), patrz Ioannes dictus Plaza.
de Rupella rector ecclesiae, patrz mgr. Petrus.
de Ruscha (Ruszcza) capellanus, patrz Bernardus.
Rusinbach, patrz Rauschenbach.
de Rusków, patrz Henricus Nicolai.
Rygoszyn (Richosin) wieś w woj. sandomirskiem, obw. opoczyńskim, pow. szydłowieckim, par. Piękoszów 178, 189
Ryłowice (Bylowice), wieś w obw. i pow. sandomirskim, par. Chobrzany 204, 205

Digitized by Google

Rynerzowice (Rynerzowycz), wieś niegdy w woj. i pow. krakowskim, par. Luborzyca położona . . . 254, 255, 264
de Rzandouicz (Rzędowice), patrz Goworek.
Rzeczyca (Recziczea), wieś w obw. lubelskim, pow. i par. Kazimirz 53, 55
—— (Rechyza) strumyk . 108, 110
Rzemiędzice (Rzemendzicze) wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim, paraf. Słaboszów 245, 246
Rzepiennik biskupi (Rzepennyk), wieś paraf. w obw. jasielskim, pow. brzosteckim 252, 254
Rzeplin (Replin) wieś w obwodzie i pow. olkuskim, par. Minoga 93, 94, 299, 300
Rzgów, miasteczko w woj. kaliskiem, obw. i pow. piotrkowskim 9

S.

Sącz (Sandecia), patrz dostojników duchownych i świeckich w Wykazie III.
Sącz stary (Sandecz antiqua, Sandech), miasto pow. w obw. sądeckim, siedziba klasztoru klarysek . . . 123, 125, 279, 280, 287, 289—292
de Sadip, patrz Lassota.
Sadków (Sadlow), wieś w obw. i pow. radomskim . . 42, 45
de Sadky, patrz Andreas.
Sadlow, patrz Sadków.
Sadłowice (Zawlouicze), wieś w obw. radomskim, pow. kozienickim, par. Jaroszyn . . 42, 44
de Sale, patrz Benco.
Salessice, patrz Soleszyce.
Samborzec, wieś par. w obw. i pow. sandomirskim . . 205
Samostrzałów, wieś w woj. krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim, par. Kije 14, 38, 39
Sancia, patrz Szaniec.
Sandech, patrz Sącz.
Sandecz antiqua, patrz Sącz stary.
—— (de) plebanus, patrz Wroninus.
Sandomirz (Sandomiria), patrz dostojników duchownych i świeckich w Wykazie III.
Sandomirz, miasto wojewódzkie 1, 80
—— (de), patrz Aleksander Albus,
» Bogdas,
» Paulus.
de Sandyszow, patrz Mroczko.
Sapnew, patrz Zapniow.
Sasczitouo, patrz Zastów.
Scarbimiria, patrz Szkalmierz.
Scarzysko, patrz Skarzysko kościelne.
Scaua, patrz Skawa.
Schecocino, patrz Szczekociny.
de Schonberk, patrz Czako.
Schyedlczie, patrz Sielce.
Scotnici, Scotniki, patrz Skotniki.
Szczecocyn, Szczekoczin, Szczekociny, patrz Szczekociny.
Szczepanowin, patrz Szczepanowice.
Szczythnyki, patrz Szczytniki.
Sdimiri sors 84
Sdychonis sors 79
Sedlecz, patrz Sielce.
de Sedlecz (Siedlec), patrz Woitco.
de Sedlisczan, pktrz Albertus.
Senlod, wieś 42, 44
Sepla, rzeka 79, 81
de Seraz, patrz Idik Gotartovic.
Setehou, patrz Siecicchów.
Setheslai villa, patrz Sieciechowice.
Sicina, patrz Sidzina.
Sidzina (Sicina), wieś w obw. wadowickim, pow. i par. Skawina , ... 53, 55
de Sieciechów (Setehou) Abbates: patrz Wykaz III.
Sieciechowice (Szczechouicz, villa Setheslai), wieś par. w woj. krakowskiem, obw. i pow. olkuskim 30, 31
—— (de), patrz Zegota.
Sielce (Schyedlczie), wieś w obw. lubelskim, pow. kazimirskim, par. Końsko wola . . 42, 44
—— (Sedlecz), wieś w woj. krakowskiem, obw. miechowskim, pow. i par. Szkalmierz 307, 308
Sieradz (Siradia), miasto niegdy wojewódzkie, dziś obwodowe w woj. kaliskiem 114, 116
Palatini:
Zavissius 1297,
Sbigneus 1306.
Castellani:
Sbigneus 1297,
Clemens 1307.
Cancellarii:

Digitized by Google

Michael 1288,
Fulco 1297,
Nankerus 1318,
Sbisco 1322,
Iacobus 1342.
Succamerarius:
Mscignev 1286.
Venator:
Woiciech 1286.
Agaso:
Msczuv 1286.
Sieradzka (Siradzka, Siradzka lanka) wieś w obw. bocheńskim, pow. wiśnickim, par. Sobotów. . . . 86, 87, 260, 261
Sieradzki potok 86
Siradzka lanka, patrz Sieradzka.
de Siraz, patrz Bogdanec.
Sirchin wieś 78, 81
Skała (Scala), miasteczko w woj. krakowskiem, obw. i pow. olkuskim 102, 103
Skarzysko kościelne (Scarzysko), wieś par. w obw. opatowskim, pow. soleckim . . . 78, 81
Skawa (Scaua) rzeka w obw. wadowickim . . . . . , 53, 54
Skotniki (Skothniky) wieś paraf. powiatu sandomirskiego . 1, 4, 166, 167
—— wieś niegdy w woj. krakowskiem w pobliżu Chęcin położona 148, 150
Skouiszin, patrz Skowięszyn.
Skowięszyn (Skouiszin), wieś niegdy paraf. w woj. i obw. lubelskim, pow. kazimirskim, par. Włostowice . . 53, 55
Skrzyszowice (Crysouiz), wieś w woj. i pow. krakowskim, paraf. Bierków 95, 96
de Slankenuerde, patrz Ioannes.
Slaucow, patrz Sławków.
Sławków (Slaucov, Slavcovia) miasteczko w woj. krakowskiem, obw. i pow. olkuskim 113, 114, 121, 137, 147, 149
—— (de), patrz Theodricus,
» Henricus,
de Slesin, patrz Godfridus,
» Arnoldus.
Slemrzin most 79, 81
Slomniki (Slumnyky), wieś paraf. w obw. i pow. miechowskim 216, 217
de Slouikow, parz Hinczka.
Slumnyky, patrz Słomniki.
de Slupow, patrz Bozeyus,
» Chalislaus.
Słyszyn (Sliszin), wieś niegdy w par. Sieciechów . . 42, 44
Smardzowice (Smarsouicze), wieś par. w woj. krakowskiem, obw. i pow. olkuskim . . 163, 164, 252, 254
Smarsouicze, patrz Smardzowice.
Smigrod, patrz Zmigród.
Smilonis libertas, patrz Doły.
Sobków, (Soblou), wieś par. w woj. krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim 22, 23
Soblou, patrz Sobków.
Sobolow, patrz Sobotów.
Sobotów (Sobolow), wieś paraf. w obw. bocheńskim, pow. wiśnickim 86, 87
Sobubowo wieś 79
Sochaczow miasto 167
Sokolniki (Sokolnyki), wieś w woj. krakowskiem, obw. miechowskim, pow. i par. Szkalmirz 220, 222
Sokołów niegdy miasto w woj. krakowskiem, obw. miechowskim, pow. szkalmirskim 220, 222
Soleszyce (Salessice), wieś w obw. stopnickim, pow. szydłowskim. 148, 150
Spicza (Stipicza), wieś w woj. lubelskim, obw. krasnostawskim, pow. chełmskim, par. Łęczna 42, 44
Spithahar, patrz Szpitary.
Srenaua, Srzenawa, patrz Szreniawa.
Staniątki (Sthanyathky), przysiołek w obw. bocheńskim, pow. niepołomickim, par. Brzezie 80, 84, 227
Sthanyathky, patrz Staniątki.
Stauan, patrz Stawiany.
Stawiany (Stauan), wieś w obw. stopnickim pow. szydłowskim, par. Kije 38, 39
Stipicza, patrz Spicza.
Strączków (Strancow), wieś w obw. i pow. sandomirskim, paraf. Chobrzany 205
Stradomka (Stramica) rzeka . 86, 87
de Stradow, patrz Borzislaus.
Stramica, patrz Stradomka.
Strancow, patrz Strączkow.
Strelecz, patrz Strzelce.

Digitized by Google

Stroyssowa, patrz Stryszowa.
de Stroziscz, patrz Dersislaus,
» Pacoslaus.
Strozy, wieś 79
Stryszowa (Stroyssowa), wieś w obw. bocheńskim, pow. dobczyckim, par. Gdów . . 210, 211
Strzelce wielkie (Strelecz), wieś par. w obw. bocheńskim, pow. radłowskim . . 165, 166
—— (de), patrz Nicolaus.
de Suchcice (Suchczicz), patrz Zavissa,
—— patrz Stanislaus.
Suchczicz, patrz Suchcice.
Suchczin, patrz Sufczyn.
Suchedniów (Sychodnas) wieś w woj. sandomirskiem, obw. opoczyńskim, pow. szydłowieckim, par. Cmińsko . 22, 23
de Sudbiria, patrz Simon.
de Sudisov, patrz Mir.
Sudomir, patrz Sandomirz.
Sueborouicz, patrz Swieborowice.
Sufczyn (Suchczin), wieś w obw. bocheńskim, pow. brzeskim 293
Sugosth, patrz Zagość.
Sulcouicz (Sułkowice), przysiołek 80
Sulejów (Zuleyow, Sulio), miasteczko w woj. kaliskiem, obw. i pow. piotrkowskim . 32, 153
Swaczicza, patrz Swięcica.
Sweborouicze, patrz Swieborowice.
Swepietnica, rzeczka 240
de Swieskowice (Sveskouicze),
patrz Mathias,
» Sveslaus,
» Woislaus.
de Swieborowice (Sueborouicz, Sweborouicze),
patrz Blasius.
Swięcica (Swaczicza), dziś Wola sieciechowska . . . 42, 44
Swiężyca (Zvinsici), wieś w woj. i pow. sandomirskim, par. Koprzywnica 1, 4
Swiniarsko (Świniarsco), wieś w obw. i par. Nowy Sącz . . . 123, 125, 135, 136
Sychodnas, patrz Suchedniow.
de Symuna plebanus, patrz Nicolaus.
de Synekoz, patrz Stogneus.
Syrac, patrz Sieradz.
Syrad fluvius 88
Szaniec (Sancia), wieś par. w obw. stopnickim, pow. szydłowskim 39
de Szanistow, patrz Marcussius.
Szarbia (Szarbe), wieś w woj. krakowskiem, obw. miechowskim, pow. i par. Szkalmirz 53, 54
de Szczekociny (Sczecocyn, Szczekoczino), patrz Petrus,
» Kenna.
Szczepanowice (Szczepanouicze, Sczepanowin), wieś w woj. i pow. krakowskiem, par. Niedźwiedź 216 217, 227, 228
Szczyrzyc (Ciricz, Cyrzicz) wieś par. w obw. sądeckim, pow. tymbarskim . . 85, 87, 250
—— (de) abbates, patrz w Wykazie III.
Szczytniki (Szczythnykj) wieś w obw. bocheńskim, pow. niepołomickim, par. Brzezie . . 84, 85
de Szczechowicz (Sieciechowice), patrz Gregorius,
« Zavissa.
Szgliszin, patrz Zgliszyn.
Szkalmierz (Scarbimiria), miasto powiatowe woj. krakowskiego 45, 56, 186, 220, 221, 222
—— (de) praepositi, scholastici, custodes, canonici, patrz Wykaz III.
Szpitary (Spithahar), wieś w obw. miechowskim, pow. krakowskim, par. Brzesko nowe 53, 54
Szreniawa (Srzenaua) wieś par. w woj. krakowskiem, obw. i pow. olkuskim . . 274, 295
—— (de), patrz Martinus,
» Spitco.
de Szumsko, patrz Creslaus.

T.

Tarczek (Tarsc, Tarsch, Tarschc, Tarsek, Tharsk, Tharzk, Tharszek) wieś paraf. w woj. sandomirskiem, obw. opoczyńskim, pow. szydłowieckim 25, 75, 76, 77, 79, 81, 134, 137, 138, 144, 148, 149, 150, 160, 219 253, 273, 301
—— (de) procurator, patrz Das.

Digitized by Google

de Tarczek, patrz Paulus,
» Mileg, Benec.
» Iacobus Wyrziconis.
Targoszyce (Thargoschicze), wieś paraf. w woj. krakowskiem, obw. olkuskim, pow. lelowskim 266, 267
Tarnów miasto obw. Galicyi zachodniej 183, 184
Tarsc, Tarsch, Tarschc, Tarsek patrz Tarczek.
Tczyca (Thisicie), wieś paraf. w woj. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim . 30, 31
Thargoschicze, patrz Targoszyce.
Tharsk, Tharszek, Tharzk, patrz Tarczek.
Thisicie, patrz Tczyca.
de Thopola, patrz Nicolaus.
Thoporouicze, patrz Toporowice.
Tincia, patrz Tyniec.
Tomaszow (Domaschow), wieś w woj. i powiecie krakowskim, par. Wawrzeńczyce 53, 54
Toporowice (Thoporouicze), wieś w woj. krakowskiem, obw. olkuskim, pow. lelowskim, par. Targoszyce . . 266, 267
Toporzec (Toporzecz), wieś koło Podolińca na Spiżu 191, 193, 194
Trąbki (Trampki), wieś w obw. bocheńskim, pow. wielickim, par. Biskupice . . . 145, 146
Trampki, patrz Trąbki.
Trątnowice (Tratnouit, Tratnouiz), wieś w woj. i pow. krakowskim, par. Niedźwiedź 108, 109
Tratnouit, Tratnouiz, patrz Trątnowice.
Trojanowice (Troianouich), wieś w obw. krakowskim, pow. mogilskim, par. Giebułtow. 93, 94
Tropiszów (Troposseu), wieś w woj. i pow. krakowskim, paraf. Igołomia 33, 37
Troposseu, patrz Tropiszow.
Trzyciąż (Trzeczіesch, Cheretem), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. olkuskim, par. Iangrot . . . 28, 29, 30, 31
de Turba, patrz Albertus.
Tympnicz góra 191, 193
de Tyniec (Tincia) abbates, patrz Wykaz III.

U.

Ujazd (Vyasd) wieś 162
—— (de), patrz Budivoy.
Ujezdziec (Uyezdzecz) zapewne dzisiejszy Ujazd w obw. krakowskim, pow. krzeszowickim, par. Bolechowice. 269, 270
—— (de), patrz Victor.
Ujście solne (Vscze), miasteczko w obw. i pow. bocheńskim 276, 277
Umianowice (Vnanouicze), wieś w woj. krakowskiem, obw. stopnickim, pow. szydłowskim, par. Kije 301
Uniejów (Vnieyow), wieś par. w woj. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim 139
Uoznici, patrz Woźniki.
Uściwierz (Ostwisz), jezioro w woj. lubelskiem, obw. krasnostawskim, pow. chełmskim 42, 44
Uszew (Vsswa, Vschwa, Wschwa), rzeka w obw. bocheńskim 86, 87, 92, 93, 165, 216, 253
—— wieś par. w obw. bocheńskim, pow. brzeskim . . 159, 160, 230, 231, 252, 254, 284
Uszwica, wieś w obw. bocheńskim, pow. wiśnickim, par. Poręba 284

V.

Viazd, patrz Ujazd.
Verusina, patrz Wieruszyce.
Vetrnagora, patrz Wietrznagóra.
Victorouicze, patrz Wiktorowice.
Vilccouicz, patrz Wilczkowice.
de Vilka, patrz Damian.
Vilczice, patrz Wilczyce.
Visla, patrz Wisła.
Vinarj, patrz Winiary.
Vladislavia, patrz Kujawy.
de Vlina, patrz Pasco.
Vnanouicze, patrz Umianowice.
Vnieyow, patrz Uniejów.
de Vodio, patrz Ioannes Stephani.
Vratislavia, patrz Wrocław.
Vschwa, Vsswa, Vswa, Vsura, patrz Uszew.

Digitized by Google

Vscze, patrz Ujście solne.
Vyazd, patrz Ujazd.
Vyezdzecz, patrz Ujezdziec.

W.

Wąchock (Wanchoczsco, Wanchocko), miasteczko powiatowe w woj. sandomirskiem, obw. opatowskim, pow. soleckim, siedziba klasztoru Cystersów . . . 78, 80, 199
—— (de) abbates, patrz Wykaz III.
Wadów, wieś w obw. krakowskim, pow. mogilskim, par. Ruszcza 203, 204
Wanchocko, Wanchoczsco, patrz Wąchock.
dę Wanczslauicz (Więcławice), patrz Thomco.
Wardzyń, wieś 9
de Wartemberc, patrz Benessius.
Waryszow, patrz Wawrzyszew.
de Waurouicz (Wawrowice), patrz Andreas.
Wawrzeńczyce (Laurentic, Wawrzinczicz), wieś par. w woj. i pow. krakowskim 4, 5, 6, 10, 11, 98, 99, 119, 120, 234, 298, 299
Wawrzyszew (Waryszow), wieś w obw. i pow. radomskim, par. Mniszek 79, 81
Welizka, patrz Wieliczka.
Welmoza, patrz Wielmoża.
de Wernerivilla, patrz Dirsco.
Wieliczka (Welizka, Magnus sal), miasto powiatowe obw. bocheńskiego . . 106, 107, 163
Wielmoża (Welmoza), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. olkuskim, par. Zadroże 267, 268
Wieniec (Wincze), przysiołek Podgrodzia w obw. bocheńskim, pow. niepołomickim, paraf. Niegowić 88
Wiercica (Wirciza), wieś w woj. kaliskiem, obw. wieluńskim, pow. częstochowskim, paraf. Przyrów 108, 110
de Wierciszew (Wirchichew), patrz Sobeslaus.
Wierzbica (Wirzbicza), miasteczko w woj. sandomirskiem, obw. i pow. radomskim . . 78, 81
Wierzbie (Wirbicza), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim, par. Tczyca 195
de Wierzchosławice, patrz Wlodco, » Navogius.
Wierzchowicze, wieś 86
Wieruszyce (Verusina), wieś w obw. bocheńskim, pow. dobczyckim, par. Łapanów 86, 87, 88
Wietrzna góra (Vetrnagora), wieś niegdy w woj. i obw. lubelskim, pow. kazimirskim, par. Skowięszyn . . . 53, 55
Wiktorowice, wieś w obw. miechowskim, pow. krakowskim, par. Czulice . . 51, 52, 153
de Wilca, patrz Martinus, » Damianus.
Wilczanze, patrz Wyciąże.
Wilczyce (Vilczice), wieś 148, 149
Wilczkowice (Vilczcouicz, Wilskouich, Wilczcouicz), wieś w wojewódz. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim, par. Więcławice . 79, 81, 139
de Wilkow (Wylkow), patrz Marcus, » Czader.
Wilskouiche, patrz Wilczkowice.
Winari, patrz Winiary.
Wincze, patrz Wieniec.
Winiary (Vinarj, Winari), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim, par. Pałecznica 206
—— wieś w obw. bocheńskim, pow. wielickim, par. Dziekanowice 216, 217
—— (de) scultetus, patrz Mathias.
Wirbicza, patrz Wierzbie,
—— » Wierzbica.
Wirchichew, patrz Wierciszew.
Wiskitno, wieś 9
Wislica (Vislicia), miasteczko w woj. krakowskiem, obw. i pow. stopnickim 38, 39, 45, 56
—— dostojników duchownych i świeckich patrz w Wykazie III.
Wisła (Visla, Wizla) rzeka . 45, 53, 98, 111, 112, 142, 152, 286
Wiszoka, patrz Wysoka.
Witów (Witowa), wieś paraf. w woj. i pow. krakowskim 111, 113, 165, 166
—— (de) abbates, patrz Wykaz III.
» patrz Imramus.

Digitized by Google

Wizla, patrz Wisła.
de Woinicz rector ecclesiae, patrz Gregorius.
—— castellani, patrz Wykaz III.
Wojszyn (Woyszin), wieś w woj. sandomirskiem, pow. kozienickim, niegdy w par. Ianowiec 53. 55
Wola, wieś 233
Wola Zacharyaszowa (Zacharzouavola), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. miechowskim, par. Korzkiew 103, 303, 304
Wosniki, patrz Woźniki.
de Woyborz, patrz Nicolaus.
Woyszin, patrz Wojszyn.
Woźniki (Uoznici, Wosniki), miasteczko na Szląsku, w okr. rząd. opolskim, obw. lublinieckim 6, 10, 11
—— wieś w woj. kaliskiem, obw. sieradzkim, pow. szadkowskim, par. Męka . . 203, 204
de Wrocimowice (Wroczimouicz), patrz Wilczco.
Wrocław (Vratislavia).
Episcopus:
Nankerus 1333.
Decanus:
Benicus 1206.
Archidiaconus:
Egidius 1206.
Cantores:
Benicus 1206,
Ioannes 1351.
Custos:
Clemens 1336, 1338, 1346.
Canonici:
Baldvinus 1206,
Gervardus 1206,
Bernardus 1206,
Raulinus 1206,
Albertus 1206,
Franco 1206,
Godfridus 1235,
Beldo 1357.
Abbates s. Vincenti:
Calixtus (Qualis),
Gerardus 1206.
Prior s. Wincentii:
Henricus 1206.
—— (de), patrz Thomas Potrcovic.
Wschwa, patrz Uszew.
Wsecropi, wieś 148, 150
Wsua, patrz Uszew.
Wyciąże (Wilczanze), wieś w obw. krakowskim, pow. mogilskim, par. Ruszcza . . . 211, 212
de Wyerczycow, patrz Nicolaus.
Wylkow, patrz Wilków.
Wyrbno, wieś 109
de Wysch, patrz Cristinus.
de Wysoka (Wiszoka), patrz Herubinus,
—— patrz Lambertus,
—— patrz Theodricus.

Y.

Yaworzec, patrz Iaworzec.
Yezov, patrz Ieżów.
Yslza, patrz Iłża.
Ywanowycz, patrz Iwanowice.

X.

de Xenic, patrz Radvanus.

Z.

Zaborowie (Zaborowe), wieś par. w obw. bocheńskim, pow. radłowskim 165, 166
—— (de), patrz Barthco.
Zacharzouavola, patrz Wola Zacharyaszowska.
Zadroże, wieś par. w woj. krakowskiem, obw. i pow. olkuskim 267, 268
Zagorzyce (Zagorzicz), wieś w woj. krakowskiem, obw. miechowskim, par. Więcławice 169, 170
—— (de), patrz Petrus.
Zagość (Sugosth), wieś par. w woj. i pow. stopnickim . . . 39
Zajączków (Zayeczcow), wieś w woj. krakowskiem, obw. i pow. kieleckim, par. Małagoszcz 148, 149
Zakrzów, wieś, w obw. bocheńskim, pow. niepołomickim, par. Bodzanów 227
Zakrzowice, wieś w obw. bocheńskim, pow. niepołomickim, par. Bodzanów 227
Zapniów (Zapnow, Sapnew), wieś niegdy w obw. bocheńskim, pow. brzeskim koło Uszwi położona . . 230, 231, 284, 285
de Zarnow, Castellani: patrz

Digitized by Google

Wykaz III.
Zastów (Sasczitouo), wieś w obw. krakowskim, pow. mogilskim, par. Raciborowice . 265, 266
Zauichost, patrz Zawichost.
Zawada wielka, wieś w obw. bocheńskim, pow. brzeskim, par. Uszew 230, 231, 252, 254
de Zawichost archidiaconi, castellani patrz Wykaz III.
» Pasco.
Zawlouicze, patrz Sadłowice.
Zayeczcow, patrz Zajączków.
Zegartowice (Zygarthowycze), wieś w woj. krakowskiem, obw. kieleckim, pow. jędrzejowskim, par. Mierzwin 261, 262
Zelenino, patrz Zielonki.
de Zelio archidiaconus, patrz Nicolaus.
Zielonki (Zelenino), wieś paraf. w obw. krakowskim, pow. mogilskim 93, 94
Zircowa, patrz Żyrków.
Zgliszyn (Szgliszin), wieś niegdy w par. Sieciechów . . 42, 44
Złota (Zlota) wieś w woj. i pow. sandomirskim, par. Samborzec 1, 4
Złotniki (Zlothnyky), wieś w woj. i pow. krakowskim, par. Wawrzeńczyce 42, 44
—— wieś par. w woj. krakowskiem, obw. i pow. kieleckim 148, 150
de Zmigrod, patrz Albertus.
Zoraua, patrz Żuraw.
Zudomir, patrz Sandomirz.
Zuleyow, patrz Sulejów.
Żuraw (Zoraua), wieś par. w obw. wieluńskim, pow. częstochowskim 108, 110
Zygarthowycze, patrz Zegartowice.
Żyrków (Zircowa, Zyrkoua), wieś w obw. bocheńskim, pow. brzeskim, par. Biesiadki . 284, 285, 297, 298
Zwierzyniec (Zverincia, Zwerincia) wieś pod Krakowem po stronie zachodniej położona, siedziba klasztoru panien Premonstratenek . 52, 54, 88, 89
—— (de) abbates, praepositi, priores, patrz Wykaz III.
Zvinsici, patrz Swiężyca.

Digitized by Google

III. WYKAZ KSIĄŻĄT I KRÓLÓW POLSKICH

tudzież dostojników duchownych i świeckich dawnych księstw krakowskiego i sandomirskiego.

DUCES NEC NON REGES POLONIAE:

Boleslaus dictus Crispus dux Poloniae 1166.
Mesico dux Poloniae 1166.
Casimirus dictus Justus dux Poloniae 1166, 1189.
Lesco dictus Albus dux Cracoviae 1215, 1224, 1227.
Conradus dux Mazoviae 1215.
Vladislaus dux Calissiae 1215.
Casimirus dux Opoliensis 1215.
Vladislaus dictus Laskonogi dux Poloniae 1228.
Boleslaus dictus Pudicus dux Cracoviae et Sandomiriae 1243—1279.
Casimirus dux Lanciciae et Cuiaviae 1251.
Lesco dictus Niger dux Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae 1283, 1284, 1286, 1288.
Premislius dictus Posthumus dux Poloniae et Cracoviae 1290.
Venceslaus rex Boemiae, dux Cracoviae et Sandomiriae, marchio Moraviae 1291, 1294, 1295, 1303.
Vladislaus dictus Locticus dominus regni Poloniae, dux Pomoraniae, Lanciciae, Cuiaviae, Siradiae 1297, dux Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Cuiaviae et Lanciciae 1306, nec non Pomeraniae 1307, et heres tocius regni Poloniae 1307, 1318, 1320, rex Poloniae 1325, 1328, 1330.
Casimirus rex Poloniae 1333—1366.
Vladislaus dux Lanciciae et Dobrinensis 1335.

DUCISSAE:

Maria coniunx secunda ducis Boleslai Crispi 1166.
Helena coniunx ducis Casimiri Justi 1189.
Grimislava ducissa Cracoviae et Sandomiriae, mater Boleslai Pudici 1250, 1254, 1255, 1258.
Kunegundis ducissa Cracoviae et Sandomiriae 1279.
Griphina ducissa Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae 1286.

PALATINI:

Cracovienses:

Pacoslaus 1212.
Marcus 1224, 1228.
Clemens 1243, 1252.
Stephanus 1253.
Nicolaus 1258, 1259.
Sulco 1262.

Digitized by Google

Neustamp 1274.
Sasinus 1279.
Petrus 1286, 1288.
Nicolaus 1290.
Nicolaus 1306, 1310.
Thomislaus 1318.
Spicimirus 1325, 1327, 1330.
Imbramus 1343, 1352, 1361.
Andreas 1363—1366.

Sandomirienses:

Pacoslaus magnus 1224, 1228.
Sando 1252.
Adam 1253.
Segneus 1255, 1258, 1259, 1262.
Janussius 1272, 1278, 1279.
Otto 1284.
Boxa 1286.
Albertus de *Zmigród* 1306, 1307, 1310.
Navogius 1318.
Thomislaus 1320, 1325.
Msczugius 1337.
Joannes Jura 1352, 1353, 1354, 1361, 1363—1365.

CASTELLANI:

Cracovienses:

Govoricius 1212.
Ostas 1224.
Michael 1243, 1250, 1252.
Sando 1253, 1254.
Adam 1255, 1258, 1262.
Warsius 1272, 1274, 1278, 1279.
Janussius 1284.
Sulco 1286.
Zegota 1290.
Sbislaus 1295.
Wirbenta 1310.
Pacoslaus 1318.
Navogius 1320, 1325, 1330.
Spicimirus 1340, 1343.
Joannes 1350.
Joannes 1361.
Joannes 1362.

Wislicenses:

Ostas 1222.
Mstiv 1228.
Sando 1243.
Mstiv 1250.
Adam 1252.
Sulco 1255.
Boguta 1258.
Sulco 1284.
Suntoslaus 1288.
Alexander 1306, 1307.
Andreas 1342.
Henricus 1349, 1352.
Raphael 1354.
Dobeslaus 1365.

Sandomirienses:

Pacoslaus senior 1243.
Petrus 1253.
Boguphalus 1255, 1258.
Pelca 1279.
Marcus 1284.
Nicolaus 1286, 1288.
Prandota 1306, 1310.
Petrus dictus Jelito 1325, 1328, 1330.
Petrus Nossal 1340, 1343.
Wilczco 1348.
Jacobus 1351.
Wilczco 1352.

Biecenses:

Nicolaus 1243.
Bronisius 1255.
Nicolaus Lucutovic 1274, 1278.
Pasco 1362, 1363.

Zawichostensis:

Sulislaus 1252.

Zarnovienses:

Jacobus 1337, 1339, 1342, 1343.
Stasco 1353.
Andreas 1365, 1366.

Czchovienses:

Stephanus 1243.

Digitized by Google

Joannes 1252.
Petrus 1258, 1259.
Creslaus 1295.
Andreas 1362, 1363.

Woinicenses:

Petrus 1243.
Jacobus 1258.
Boguslaus 1259.
Suntoslaus 1284.
Warsius 1343.
Joannes 1352, 1354, 1355, 1358, 1360.
Petrus 1361—1363, 1366.

Lublinenses:

Signeus 1252.
Nicolaus 1255.
Petrus 1258.
Joannes 1284.
Florianus 1286.

Sandecenses:

Wrzga 1243.
Getco 1254.
Lassota 1272.
Zawisza 1358, 1361, 1362.

Radomienses:

Petrco 1284.
Goworec 1333.
Mscigneus 1337, 1338.
Andreas 1340.
Joannes 1343.
Clemens 1365, 1366.

Malogostenses:

Woislaus 1258.
Petrus 1306, 1307, 1310.
Dobeslaus 1325.
Stanislaus 1354, 1360, 1361, 1365.

Bresenses:

Smil 1274.
Joannes 1306.

Polanecensis:

Vitus 1348.

CAPITANEI:

Cracovienses et Sandomirienses:

Nicolaus dux Opaviae 1295.
Ulricus de Boscovicz 1303.

Sandecensis:

Petrus 1364.

CANCELLARII:

Mrokota 1189.
Nicolaus Repczol 1224, 1228.
Predpelk 1252, 1253.
Fulco 1254, 1258, 1260.
Predpelk 1261, 1262.
Procopius 1274, 1278, 1279, 1286, 1288, 1290.
Pacoslaus 1294.
Jarostius 1310.
mgr. Franciscus 1318, 1322, 1325.
Sbisco (Sbigneus) 1328, 1338, 1340, 1342, 1343.
Joannes 1350.
Sbigneus 1352, 1353, 1354.
Joannes decan. Cracovien. 1357, 1358, 1360, 1361, 1366.

SUBCANCELLARII:

Petrus 1189.
Sobeslaus 1250.
Twardoslaus 1258, 1260, 1261, 1262, 1272, 1273, 1278, 1279.

Digitized by Google

Zifridus 1286.
Sbigneus 1318.
Petrus 1325.
Thomco 1355.

SUBCAMERARII:

Cracovienses:

Laurentius 1253.
Sando 1254.
Phulco 1258.
Laurentius filius Strzessconis 1261.
Otto 1262, 1272.
Woislaus 1278, 1279.
Nicolaus 1286.
Florianus 1307, 1310.
Nicolaus 1325, 1328.
Crivosand 1336.
Jasco (Joannes) 1338, 1342.
Andreas 1349, 1350, 1352.
Msczugius 1361.
Andreas 1362.
Msczugius 1363, 1364, 1366.

Sandomirienses:

Falislaus 1252.
Sasin 1253, 1258.
Navogius 1310.
Henricus 1338, 1342.
Dobeslaus 1351.
Raphael 1360, 1364, 1365.

CAMERARII:

Cracovienses:

Petrus filius Dirsicraii 1254.
Laurentius Strezcovic 1278.
Joannes 1350, 1360.

VEXILLIFER:

Cracoviensis:

Petrus Nosal 1325.

IUDICES:

Cracovienses:

Benec 1212.
Fal 1224.
Nicolaus 1250, 1255, 1258.
Miroslaus 1272, 1274.
Sbigneus 1278.
Laurentius 1288.
Warcislaus 1290.
Pacoslaus 1306.
Adam 1314, 1318.
Msczugius de Chrzelów 1322, 1324, 1325.
Stanislaus de Chrząstów 1332.
Pribco 1348.
Nicolàus 1354, 1356.
Joannes 1358, 1360.
Nicolaus 1362, 1363, 1365, 1366.

Sandomirienses:

Petrus 1255.
Joannes 1318.
Sando 1330.
Paulus 1339.
Jacobus 1358.
Pelca de Cziszow 1362, 1363, 1364.

DAPIFERI:

Cracovienses:

Stephanus 1166.
Voiteg 1189.
Gnevomirus 1258.
Dirsco 1336, 1365.

Digitized by Google

Sandomirienses:

Boguphalus 1252, 1254.

Wars 1258.
Sando 1320.
Nicolaus Wyerzink 1342, 1351.

SUBPINCERNAE:

Cracovienses:

Joannes 1254.
Samianus 1279.
Thomislaus 1307.

Stasco 1352.
Groth 1354.

Sandomiriensis:

Joannes Crziwosandi 1339.

SUBIUDICES:

Cracovienses:

Policardus 1224.
Domaratus 1252.
Pribislaus 1322, 1324, 1325, 1338.
Andreas 1350.
Joannes 1348, 1351, 1354, 1356.
Andreas de Wawrowice 1358, 1360—1363, 1365, 1366.

Sandomirienses:

Kilianus 1252, 1254.
Dirsco Celma 1320, 1325.
Henricus 1339.
Dirsco 1351, 1353.
Wilczco de Wrocimowice 1362, 1364.

SUBDAPIFERI:

Cracovienses:

Poznan 1224.
Pribislaus 1254.
Michael 1258, 1259.
Dobeslaus 1349.
Nicolaus 1350, 1352.

Sandomirienses:

Sbislaus 1252.
Laurentius 1258, 1259.
Clemens 1352.

PINCERNAE:

Cracovienses:

Strezco 1224.
Smil 1255.
Sulco 1278, 1279.

Sandomirienses:

Florianrs 1252.
Falislaus 1258.
Fulco dictus Swenk 1330.

TRIBUNI:

Cracovienses:

Imramus de Vitow 1272.
Pribislaus 1274.
Joannes 1290.

Petrus 1350, 1354, 1355, 1360.

Sandomirienses:

Pacossius 1365.

Digitized by Google

GLADIFER

Sandomiriensis: Wars 1252.

VENATOR

Cracoviensis: Andreas 1336.

THESAURARII:

Thomas 1252.
Michael filius Pelcae 1306.
Nicolaus 1320.
Albertus de Bechow 1339.

VICETHESAURARIUS:

Svantoslaus 1358.

AGAZO:

Smil 1250.

SUBVENATORES:

Cracoviensis:

Cesuta Laurinchevic 1224.

Sandomiriensis:

Petrus 1255.

SUBAGAZONES:

Cracovienses:

Clemens 1224.
Sulco 1255.
Pelca 1355.

Sandomirienses:

Albertus 1255.
Pelca 1354.

EPISCOPI CRACOVIENSES:

Gedco 1166.
Phulco 1186, 1189, 1206.
Vincentius 1208, 1212, 1213.
Ivo 1224, 1228.
Prandota 1243, 1247, 1250, 1251, 1253, 1255, 1258, 1259, 1262, 1263.
Paulus 1269, 1271, 1273, 1283, 1284, 1286, 1288, 1290, 1291, 1292.
Procopius 1294.
Joannes Muscata 1295, 1297, 1299, 1301, 1303, 1306, 1307, 1318, 1320.
Nankerus 1321, 1322, 1323, 1325, 1326.
Joannes Grotonis 1327—1330, 1332, 1333, 1335—1339, 1342—1347.
Bodzanta 1349, 1351—1366.

Digitized by Google

DECANI:

Cracovienses:

Lambertus 1166.
Wislaus 1212, 1224, 1228.
Fulco 1247, 1253.
Ivo 1263.
mgr. Gerardus 1272, 1273, 1274, 1279.
Albertus 1284, 1286, 1290.
Bodzanta 1323 — 1327, 1335 — 1339, 1344, 1345, 1347.
Sbigneus 1351, 1355.
Janussius (Joannes) decr. doct. 1357, 1359, 1360, 1363, 1364, 1365, 1366,

eccl. s. Floriani:

Gregorius 1222, 1224.
Lupus 1295.
Spithco 1363, 1364, 1366.

Kielcensis:

Wirchoslaus 1325.

ARCHIDIACONI:

Cracovienses:

Arnoldus 1166.
Janus 1206.
Micul (Nicolaus) 1222, 1224.
Salomon 1228.
mgr. Salomon 1263.
mgr. Nicolaus 1286.
Rimboldus 1322.
Jaroslaus 1326, 1330, 1336, 1337—1340.
Nicolaus 1347, 1349, 1351, 1359—1361.

Sandomirienses:

Radulfus 1212.
Joannes 1224, 1228.
Jacobus 1284.
Remboldus 1286.
Joannes 1322, 1327, 1346, 1363, 1364.

Zawichostenses:

Gerardus 1253.
Sbisco 1322.
Mathias 1325.

Radomiensis:

Wirchoslaus 1327.

Lublinensis:

mgr. Bertoldus 1337.

Kurzeloviensis:

Spithco 1355, 1356—1360.

PRAEPOSITI:

Cracovienses:

Gedco 1189.
Boguphalus 1206, 1212, 1228.
Vitus 1243, 1247.
Venceslaus 1284.
Adam 1307.
Thomas 1322.
Sbigneus 1323, 1325—1327, 1336—1340, 1342, 1343, 1349.
Florianus 1350.
Joannes 1351, 1352, 1355.
Florianus 1360, 1363, 1364.

eccl. s. Floriani.

Andreas 1228.
Prandota 1327, 1330.
Petrus 1335, 1336, 1338.
Geraldus 1364.

eccl. s. Michaelis:

Sengneus 1353, 1355.

Digitized by Google

Kielcenses:

Petrus 1337.
Joannes 1359.

Wislicienses:

Justinus 1222, 1224.
mgr. Jacobus 1250.
Venceslaus 1274.
Nicolaus 1306.
mgr. Franciscus 1320, 1323, 1325, 1327.
Nassan Smilonis 1330, 1335, 1336, 1343.
Nicolaus 1351, 1355, 1357, 1359.
Swesslaus 1359, 1364.

Sandomirienses:

Lassota 1250, 1261.
Procopius 1274.
Nemerza 1325.

Scarbimirienses:

Engilbertus 1306, 1322.
Prandota 1335—1338, 1346, 1351.
Otto 1355.
Sweslaus 1357, 1359.
Nicolaus 1359, 1360, 1363, 1364.

SCHOLASTICI:

Cracovienses:

Amilius 1166.
Vincentius 1189.
Benedictus 1206, 1212.
Gregorius 1247.
Nicolaus 1253, 1263.
Procopius 1279, 1284.
Joannes 1323, 1327.
Petrus dictus Miles 1335—1339.
Jacobus 1346, 1347.
Arnoldus 1349, 1351, 1352, 1355, 1360, 1364, 1365, 1366.

Kielcensis:

Joannes 1364.

Sandomirienses:

Andreas 1224.
Jacobus 1357.

Scarbimirienses:

Frovińus 1322.
Sbigneus 1327.
Żegota 1364.

Wislicienses:

Petrus 1345, 1346, 1347.
Bodzanta 1359.

CANTORES:

Cracovienses:

Bogdanus 1166.
Henricus 1206.
Laurentius 1212.
Radulfus 1224, 1228.
Sando 1253.
Troianus 1263.
Paulus 1284.
Michael 1295, 1303.
mgr. Martinus 1335—1338.
mgr. Petrus 1344, 1347, 1349, 1351, 1352, 1354—1357, 1359, 1360, 1364.

eccl. s. Floriani:

Laurentius 1344.

Sandomirienses:

G. 1220.
Borzislaus 1228.
Tvardoslaus 1272, 1273, 1278.
Nassan 1327.
Otto 1330, 1336.
Mathias 1363.

Wislicienses:

Lassota 1249.
Dirsicraius 1250.
Venceslaus 1253.
mgr. Petrus 1333, 1336, 1337.
Nicolaus 1339.
mgr. Bertoldus de Kamień 1345.
Bodzanta 1358.

Digitized by Google

CUSTODES:

Cracovienses:

Hannibalus 1166.
Laurentius 1206.
Pantislaus 1224, 1228.
Troianus 1247, 1253.
Gocvinus 1263.
Michael 1284, 1286.
Petrus 1295, 1303.
Jarostius 1306, 1310.
mgr. Martinus 1326, 1327.
Jacobus 1330, 1335—1339, 1344.
Nicolaus 1345—1347, 1351, 1352, 1355, 1359, 1360, 1365.

Kielcenses:

Simeon 1250.
Mathias 1359.

eccl. s. Michaelis:

Franciscus 1325.
Laurentius vicecustos et tumbarius 1325.

Scarbimirienses:

Ubislaus 1333.
Gregorius 1339.

Wisliciensis:

Nicolaus 1320, 1321, 1325, 1327.

CANCELLARII EPISCOPI CRACOVIENSIS:

Jaroslaus 1323, 1325.
Nicolaus 1333, 1335, 1361.

OFFICIALES CRACOVIENSES:

Wirchoslaus 1322.
Mathias 1327, 1328.
Sweslaus de Sweskowicze 1355, 1360, 1361.

NOTARII PUBLICI:

Albertus Joannis de Opatowiec, clericus Cracoviensis dioecesis 1322.
Sweslaus Woislai de Swescowicz, clericus Cracoviensis dioecesis 1333.
Theodoricus Henrici de Slavcovia, clericus Cracoviensis dioecesis 1337, 1346.
Henricus Nicolai de Ruskow, clericus Vratislaviensis dioecesis 1357.

CANONICI*).

Cracovienses eccl. cathed:

Paulus 1166.
Stephanus 1206, 1212, 1228.
Nicolaus 1206.
Blasius 1206, 1212.
Panslaus 1212.
Voico 1212.
Ricardus 1212.
Ioannes 1212.

*) Ułożenie dokładnego wykazu kanoników krakowskich trafia na nieprzełamane trudności z powodu, iż częstokroć niepodobnem jest wykazać, czy toż samo nazwisko w różnych przytaczane latach do jednej i tej samej, czy też do dwóch lub trzech odnosi się osób. Tak n. p. w roku 1253 widzimy trzech Piotrów równocześnie kanonikami krakowskimi, mianowicie Piotr procurator, Piotr thesaurarius i Piotr quondam thesaurarius episcopi Cracovien., a w r. 1247 widzimy również Piotra kanonikiem krakowskim. Pytanie więc, czy ten Piotr jest czwartym tego imienia kanonikiem kra-

Digitized by Google

Pancratius 1212.
Henricus 1212.
Troianus 1212, 1228.
Wikerus 1212.
Petrus 1212, 1224.
Blaseus 1212.
Ioannes 1212.
Martinus 1212.
Nicolaus 1212.
Vitus 1212.
Boguslaus 1212.
Gocvinus 1212, 1253.
Iacobus 1224.
Domanus 1228.
Hermannus 1228, 1263.
Valterus 1228, 1253, 1269.
Nicolaus Calvus 1228.
Vincentius 1228.
Fredricus 1228.
Ianicus 1228.
Petrus Goschalegii 1228.
Dobegneus 1228.
mgr. Petrus 1228.
Andreas 1228.
Lambinus 1247, 1253, 1263.
Petrus 1247.
Michael 1247, 1253, 1263.
Goslaus 1247, 1253, 1263.
Miloslaus 1247.
Sulislaus cantor Plocen. 1253.
Petrus procurator epi. Crac. 1253.
Petrus thesaurar. epi. Crac. 1253.
Petrus quondam thesaurarius epi. Crac. 1253.
Gerardus archid. Zawichosten. 1253.
Nicolaus 1253, 1263.
Ioannes de Miechów 1253.
Vison 1262.
Petrus Hungarus 1263.
mgr. Gerardus 1263, 1266.
Nicolaus 1263.
Domaslaus 1263.
Iarostius 1263.
Prandota 1263.
Procopius cancellarius ducis 1274.
Philippus 1279.
Antonius 1286.
Lupus 1286.
Rimboldus archid. Sandom. 1286.
mgr. Raclaus medicus 1302.
Rimboldus 1302.
Engelbertus 1302, 1327.
Nicolaus Warsii 1302.
Henricus de Magno Sale 1306, 1322, 1327.
Ivo cantor Gneznen. 1318, 1321, 1322, 1325.
Nicolaus custos Wislicien. 1320, 1321, 1325, 1327.
Mathias iudex epi. Crac. 1320, 1321, 1322.
Michael 1321, 1338.
Clemens 1321.
Eengelbertus praepos. Scarbim. 1306, 1322.
Segneus Navogii 1322, 1349, 1359.
Wirchoslaus officialis Crac. 1322, 1325.
Clemens scholast. Gneznen. 1322, 1327, 1330, 1333.
mgr. Franciscus cancell. Crac. 1318, 1322.
Sbisco cancell. Siradien. 1322.
Sbisco archidiac. Zawichosten. 1322.
Ionnes archidiac. Sandomir. 1322, 1327, 1346, 1363, 1364.
Petrus dictus Miles 1322, 1327.
Iaroslaus de Bogoria 1322.
Adam 1322, 1338.
Iaroslaus de Bogoria cancell. 1323, 1325.
Engbertus Henrici 1324, 1325.
Henricus de s. Nicolao 1324, 1327.
Mathias archidiac. Zawichosten. 1325.
Franciscus praepos. Wislicien. 1325, 1327.
Petrus subcancell. Crac. 1325.
mgr. Cristanus 1325, 1327.
Iacobus Adae 1325.
Wirchoslaus decanus Kielcen. 1325.
Mathias officialis Crac. 1327, 1328.
Andreas praepos. Gneznensis 1327.
Prandota praepos. apud. s. Florianum 1327, 1330.
Wirchoslaus archidiac. Radomien. 1327.
Nassan cantor Sandomir. 1327.
Paulus 1327.
Iacobus Szirzik 1327.
Sbigneus scholast. Scarbimir. 1327.
Michael Ursus 1327.
Nicolaus Goworconis 1327, 1334.

---

kowskim, czy też jest identyczną osobą z jednym z owych trzech Piotrów, i z którym? Taż sama trudność zachodzi, jeśli z dwóch tegoż imienia kanoników jeden piastuje jeszcze inną obok tego godność. Aby więc nie kumulować przypadkiem różnych osób toż samo imię noszących w jednę, powtarzamy w spisie niniejszym każdą osobę tylekroć, ilekroć z nową jaką godnością powołana przychodzi, lub ilekroć znaczny przedział lat wzbudza wątpliwość w identyczność osoby.

Digitized by Google

Nassan Smylonis praepos. Wislicien. 1330, 1335, 1343.
Otto cantor Sandomir. 1330, 1336.
Nicolaus rector eccl. in Podgrodzie 1330.
Petrus rector eccl. de Rupella 1330.
mgr. Petrus cantor Wislicien. 1333, 1336, 1337.
Nicolaus cancell. epi. Cracov. 1333, 1335.
Thomco 1333, 1357.
Grotii 1333.
Petrus praepos. apud. s. Florianum 1335, 1336, 1338.
Prandota praepos. Scarbimirien. 1335—1338, 1346, 1349, 1351.
Ioannes thesaur. epi. Crac. 1337, 1346, 1347.
Ioannes de Kożla 1337.
Dirsco Pacoslai 1337.
mgr. Bertholdus archidiac. Lublinen. 1337.
Clemens custos Vratislavien. 1336, 1338, 1346.
mgr. Petrus plebanus de Podgrodzie 1338, 1339.
Hanco plebanus de Luborzyca, thesaurar. epi. Crac. 1338.
Michael plebanus de Dzierążnia 1338.
Petrus 1338, 1359.
Thomco de Morsko 1339.
Nicolaus cantor Wislicien. 1339.
mgr. Bertholdus de Kamień 1339, 1347 cantor Wislicien. 1345.
Nicolaus procurator epi. Crac. 1345.
Martinus procurator Sandom. epi. Crac. 1347.
Wroninus de Sandecz 1347.
Nicolaus Zavissae de Młyny 1347, 1364.
Ioannes Gerlaci 1349.
Otto 1349, 1351, 1364.
Iacobus custos Gneznen. 1351, 1355.
Nicolaus praepos. Wislicien. 1351, 1355, 1357, 1359.
Ioannes cantor Vratislavien. 1351.
Nicolaus de Gnoino 1351, 1357.
Spitco 1351.
Boguphalus 1351.
Thomco vicecancell. curiae reg. 1355.
Otto praepos. Sbarbimir. 1355.
Spitco archidiac. Curzelovien. 1355, 1357, 1359, 1360.
Sveslaus de Sweskowicze offic. Crac. 1355, 1360, 1361.
Florianus praepos. Lancic. 1355.
Sbilut decr. doct. praepos. Plocen. 1355, 1356, 1361, 1364.
Ioannes Iacobi decr. doct. 1355, 1359.
Mathias de Sveskovicze 1357.
Sveslaus de Sveskovicze praepos. Scarbim. 1357, 1359.
Albertus de Turba 1359.
Ioannes (Ianco) de Brest 1359, 1363, 1364.
Mathias custos Kielcensis 1359.
Ioannes praepos. Kielcen. 1359.
Sveslaus de Sweskowicze praepos. Wislicien. 1359, 1363, 1364.
Nicolaus de Kurnik, licenciatus in iure canonico, iudex curiae epi. Cracov. 1359, 1361, 1362, 1364, 1366.
Nicolaus praepos. Scarbim. 1359, 1360, 1363, 1364.
Bodzanta scholas. Wislicien. 1359.
Wlodco 1359.
Geraldus 1359.
Ioannes Czelegii 1359.
Mathias de Iacubowicz 1359.
Thomco de Iacubowicz 1359.
Zegota Smilonis 1360.
Mathias Laurentii 1360, 1363.
Albertus Cristini 1363, 1364.
Ioannes Grothonis decr. doct. 1363.
Idannes de Dzierążnia 1363, 1364.
Spitco decanus eccl. s. Floriani 1363, 1364, 1366.
Ioannes scholast. Lancicien. 1363, 1364.
Mathias cantor Sandom. 1363.
Zavissius Dobeslai 1364, 1366.
Zegota scholast. Scarbim. 1364.
Geraldus praepos. apud. s. Florianum 1364.
Bodzanta procur. gener. 1364.

Ecclesiae s. Michaelis:

Ubislaus de Czudzinouicz 1322, custos Scarbimir. 1333.

Ecclesiae s. Floriani:

Arnoldus 1343.

Wslicienses:

Bonifacius 1222.
Fredricus 1224.
Czartco 1322.
Ioannes de Radomske 1343, 1345, 1346.
Nicolaus Zavissae de Mlyny 1345, 1346.

Digitized by Google

Hincza de Slowikow 1346.
Ioannes 1346.
Piotrco dictus Caczka 1360.

Kielcenses:

Martinus 1333.
Dominicus 1347.
Thomislaus 1359.
Ioannes 1359.

Sandomirienses:

Ioannes 1250.

Nicolaus Govorconis 1334.
Gregorius 1345, 1446.

Scarbimirienses:

Absalon notarius epi. Crac. 1333.
Woislaus procurator epi. Crac. 1347.
Nicolaus praebend. apud. s. Ioh. Bap. 1347.

Sandecensis:

Nicolaus notarius curiae reg. 1344.

ABBATES.

Andreoviensis:

Ioannes 1274.

Buscensis:

Gregorius (1224).

Bresenses:

Florianus 1279.
Sventoslaus 1337.
Philippus 1360.

de Calvo monte:

Milvanus 1189.
Lutfridus? (1224).
Bartholomaeus 1344.

Sieciechovienses:

Nicolaus 1224.
Sventoslaus 1252.

Szczyrzycensis:

Dionysius 1353.

Tinecenses:

Litfridus 1224, 1228.
Matthaeus 1295.

Wąchoccenses:

Martinus 1255.
Petrus 1318.
Ioannes 1334, 1337.

Vitoviensis:

Hermannus 1279.

Zwierzyniecensis:

Preiectus (1224).

ABBATISSAE.

mon. s. Andreae Cracovien.

Iolenda 1366.

mon. Sandecensis:

Affra 1366.

Digitized by Google

PRAEPOSITI MONASTERIORUM

Zwierzyniecensis:	Bresensis:
Theodorus 1263. Arnoldus 1279.	Nicolaus 1279.

PRIORES.

Bresenses:	Zwierzyniecensis:
Venceslaus 1279. Nicolaus 1337.	Svantoslaus 1263, 1279.

monast. s. Trinitatis Cracoviensis:

Gerardus 1228.	Ioannes 1286.

Digitized by Google

IV WYKAZ PRZEDMIOTÓW,

które w poprzednich trzech wykazach miejsca nie znalazły, tudzież słownik wyrażeń polskich i prawnych.

A.

Adoptatio, 26.
Agri ad duos boves, 101. ad unum plugonem 84. agrorum triplex divisio 170.
Altaria in eccl. cath. Cracoviensi: s. Adalberti mart. 93. s. Leonardi conf. 93, 299, b. Margarethae 93. b. Mariae virg. 141, 142. b. Katherinae virg. 176. s. Vincentii levitae 210. s. Ioannis evang. 226, 227. s. Marthae hosp. 226, 227. s. Dorotheae virg. 260. b. Matthaei apost. et evang. 261. b. Petri et Pauli apost. 267. s. Martini conf. 267. s. Iacobi in eccl. in *Kije* 14.
Annus gratiae 132.
Aratrorum ferramenta 197.
Argentum, patrz Moneta.

B.

Balawęża, ubi horti episcopales sunt locati 176.
Barcz i. e. mellifluum 155, 156.
Benedictini (coenob. Sieciechoviense) 42.
(coenob. in *Łysiec*) 225.
Berna exactio 147.
Bobri (castores) 136.
Braceatorum potus receptio 95.
Bracei triticei decem urnae, solutio 40.

C.

Camerarius *vosnej* 95.
Camerarii, homines ducales deputati officiis castellani et castri Cracovien. 109.
Canonisatio s. Stanislai 41, 47, 48.
Canonis solutio 96, 103.
Capellae in eccl. cath. Cracov.: b. Margarethae virg. 163. ss. Cosmae et Damiani 201. b. Laurentii 213. Assumptionis b. Mariae 217. ss. Petri et Pauli apost. 238. Conceptionis b. Mariae virg. 244. s. Benedicti in *Dłubnia* 29, 30.
Capitis solutio 43, 53, 55.
Cartusienses (coenob. in *Lechnica*) 193.
Castellaniae: Chropensis 16.
Kielcensis 25, 75, 76, 148, 150.
Tarczensis 25, 75, 76, 148, 150.
Sieciechoviensis 43.
Piątkowiscensis 121, 122.
Sławkoviensis 121, 122.
Iłżensis 148, 150.
Biecensis 148.
Leloviensis 150.
Łagoviensis 247.
Castores (*bobry*) 22, 24, 30, 43, 53, 78, 79, 80, 86, 136.
Castra:
Pełczyska 148.
Chęciny 148.
Sieradz 112.
Castrorum aedificatio et reparatio 95,

Digitized by Google

79. castrorum Cracoviensis et Sandomiriensis aedificatio et reparatio 58, 59, 73. castri Siradiensis reparatio 122.
Census arearum 112.
Cesle, videlicet Pecheneri 84.
Chonary, patrz *Conari*.
Cistercienses (coenob. in *Iędrzejów*) 37, 103.
(coenob. in *Wąchock*) 78, 154.
(coenob. in *Szczyrzyc*) 250.
Citationes 43, 53, 55, 57, 58, 79, 80. coram castro et castellano 88. annulo coram duce vel palatino eius 88, 95. ad tribunal regis per camerarium cum littera sigillo principis sigillata 137. ad praesentiam regis 136, 138, 178 ect.
s. Clarae ordinis sorores
(coenob. s. Andreae Cracovien.) 278, 287, 305.
(coenob. in Sandecia Antiqua) 278, 287, 304.
Clausurae ad piscandum 53.
Cmethones 43 ect.
Coenobia Benedictinorum: in *Siechów* 42, in *Lysiec* (Calvus mons) 225.
Cartusiensium: in *Lechnica* 193.
Cisterciensium: in *Iędrzejów* 37, 103. in *Wąchock* 78, 154, 199. in *Szczyrzyc* 250.
s. Clarae: apud s. Andream Cracoviae 278, 287, 305, in Sandecia Antiqua 278, 287, 305.
Cruciferorum in Cracovia 118.
Fratrum Minorum in *Lubichowa* 88.
Fratrum Praedicatorum Cracoviae 118.
Praemonstratensium: in *Zwierzyniec* 52, 88. in *Brzesko* 110, 208, 277. in *Imbramowice* (*Dłubnia*) 28, 29, 30, 195.
Colloquia:
1222. super *Szreniavam* ad lapideum pontem, 20.
1224. d. 12 et 13 m. Iunii in *Rozegroch*, 18, 20.
(1224) in *Suchedniow*, 23.
1228. d. 23. Martii, 27, 28.
1249. medio quadragesimae in Sandomiria, 38.
1250. d. 21—23 m. Iunii inter *Chroberz* et *Zagość*, 39, 40.
1252. d. 27. m. Augusti in *Oględów*, 45, 55.
1253. Cracoviae 52.
1254. d. 30 m. Maii in *Korczyn* 54.
— — d. 18 m. Iunii in *Chroberz* 55.
1255. d. 17 m. Aprilis in *Zawichost* 57.
1255. d. 18 m. Maii in *Beszowa* 61.
1258. d. 11—13 m. Iunii in *Błonie* iusta Sandomiriam 73, 74.
1279. die 21 m. Iulii, inter *Wiercica* et *Żorawa* 108.
Colloquia generalia 293, 297, 303, 307.
Coloni, patrz rustici.
Compromissum 135.
Conari (*conare*, *chonary*) homines illius conditionis, quae vulgariter dicitur *conare*, homines ducis castro Cracoviae pertinentes, incolae ad ducatum pertinentes 94, 104, 109, 117.
Constitutiones synodales 205.
Consuetudo terrae 122, 136, 157, 162, 182, 295. consuetudo regni approbata 214, 215.
Contributio XX marcarum de civitatibus *Iłża* et *Tarczek* 134, 144.
Contumacia 278.
Corito i. e. alveum 106.
Crowa (vacca) solutio 53, 136.
Cruciferi (coenob. Cracoviense) 118.
Cunarum XX marcarum solutio 76.
Custodes villarum 56, 58.
Czeran i. e. sartago pro coquendo sale in *Sidzina* 53.

D.

Dambrowa (*dembroua*) i. e. quercetum 94, 108, 167.
Dannj 110.
Decima novalium 189, 225. campestris 296. salis 148. de media parte proventuum zuppae Cracoviensis 128, 129. integra de zuppa Cracoviensi 133. illibera vulgariter dicta *przyorkowa* 308.
Decimarum solutio iure militari 101, 162, more polonico 102. manipulatim 182, 223. more patriae 230, 233. ferto pro decima 183, 237, 241, decimarum vectura 248, 249, raptus 285.
Decimi rustici 79.
Defensio terrae 122, 148, 253.
Dimidius scotus de iuramento 92.
Donatio personalis 221.

E.

Ecclesiae: b. Petri Sandomiriae 1. s.

Digitized by Google

Vincentii Vratislaviae 10. s. Mariae Cracoviae 21. s. Trinitatis Visliciae 38. s. Benedicti in monte *Lassota* prope Cracoviam 53. b. Margarethae virg. in *Lubichowa* 88. s. Adalberti in *Kamienica* (nunc Sandecia nova) 145. s. Laurentii in *Bawół* 162. s. Michaelis in arce Cracoviensi 176, 198. b. Ioannis evang. et s. Marthae hospitae in *Chobrzany* 204. s. Nicolai in *Mystków* 216. s. Ioannis Scarbimiriae 221. s. Floriani extra muros civit. Cracoviae 225. s. Nicolai Cracoviae 226. s. Crucis Cracoviae 226. s. Mariae Magdalenae Cracoviae 239. s. Georgii in arce Cracoviensi 247. s. Mariae in *Kielce* 273.

Exactiones iuris ducalis 88.

Expeditio cursoria sive repentina 171.

Expeditiones bellicae 26, 75, 79, 95, 122, 147, 171, 238.

Executor causae 214, 215.

F.

Falcatio 79.

Fideiussores 117.

Forum liberum 42, 53 etc.

Fratres Minores (coenob. in *Lubichowa*) 88.

Fratres Praedicatores (coenobium Cracovien.) 118.

G.

Glovne poena 200.

Grobla i. e. obstaculum 171.

H.

Hereditaria quaestio 55, 57, 65, 66, 68.

Herpicarius 96.

Homicidia 43, 53, 55, 79 etc.

Hospitale s. Spiritus Cracoviense 232.

Hospites 56, 58.

I.

Impigneratio 128, 129, 130.

InducIae 39.

Indulgentiae eccl. s. Venceslai 35, 63, 67, 91, 236.

Interdictum ecclesiasticum 285.

Iudex provincialis 197.

Iudicium regale 284.

Iugera 159, 209, 223, 229.

Iura: metallicorum 17. ecclesiae Cracoviensis 6, 9, 17, 25—28, 35, 40, 45, 52, 55, 57, 60, 61, 68, 70, 73—75, 84, 95, 97, 104, 107, 109, 113, 121, 122, 131, 137, 138, 139, 143—145, 147, 148, 151, 218, 219, 253, 266 ect. ecclesiae Polonicae 15. baronum, nobilium et regnicolarum 26, 131, 257. monasterii Siecechoviensis 42. monasterii Zwierzyniecensis 52. ecclesiae Visliciensis 56. ecclesiae Kielcensis 56. ecclesiae Scarbimiriensis 56. episcopi Cracoviensis canonicia 6, 34, 69, 167, 174. monasterii Wąchoccensis 78. advocatorum 110, 111, 119, 120, 221. scultetorum 92, 102, 159, 170, 206, 208, 222, 229, 230, 233, 234, 237, 241, 295. molendinatorum 98, 99, 100. ducalia 127. consuetudinaria 148, asscriptitia 148. asscripta 148. polonica 174, 178, 189, 238, 241.

Iuramentum testium 39, corporale 148. sollemne tactis sacrosanctis 270. de iuramento scotus dimidius 92.

Iurisdictio. Exemptio a iurisdictione palatinorum, castellanorum, iudicum ect. 42, 53, 56, 60, 61, 75, 79, 86, 95, 122, 136, 148, 174, 178, 221. a iurisdictione capitulorum, decanorum, praepositorum etc. 185.

Ius Teutonicum 25, 79, 102, 138, 140. Magdeburgense 237, 240, 241. Novi fori seu Szredense 92, 110, 159, 170, 174, 178, 206, 208, 221, 222, 229, 230, 233, 234, 295. Cracoviense 119. civitatis *Skała* 102. civitatis *Iłża* 152, 197. Gallicum. 140.

Ius ducale et militare episcopi Cracoviensis in castris 56, 58, 75. ius militare 101, 200. patronatus 145, 162, 198. successionis 124, 126, 271, 274. proximitatis 297, 307. ducendi aquam 118. piscationis retibus et sagenis 111.

L.

Leczeństwo servitus 294.

Liber cronicorum 42. annalium 42.

Litis contestatio 21, 38.

Digitized by Google

M.

Malderata 112.
Mansi parvi 159, 230. magni 230. franconici 119, 120, magni franconici 159. mensurae Szredensis 206, 295.
Manumissio 109.
Marca, patrz moneta.
Mediatores et ordinatores causarum vel negotiorum 18, 21, 22, 59, 108, 121, 124.
Melis tres urnae magne, solutio 40.
Membrorum mutilatio 92.
Ministeriales ducis 97.
Moneta. Marcae argenti puri 10, 79, 80, 141, 148, 150. argenti examinati 89. boni argenti 90. boni fusi argenti 128. argenti currentis 96, 108. argenti communis 96, 102. argenti usualis 105. ferto usualis monetae 86, 92. marcae grossorum 148. grossorum usualis monetae 173, 209. grossorum Pragensium 150, 169, 170, 206, 208. grossorum Pragensium polonici numeri seu pagamenti 275, 283, 294, 304. grossorum currentium 254. grossorum denariorum 176. cunarum 76. Moneta publica 102.
Muniendi facultas civitates *Sławków, Iłża, Tarczek* et *Kielce* 137.

N.

Naraz, narzaz exactio 15, 28, 40, 56, 58, 147, 178.
Nastawa exactio 9, 15.

O.

Obnoxii homines 94.
Opole (sint etiam praeter *opolie* et extra ipsius solutiones) 43, 178.
Opla (*opole?*) 110.
Osada 20.
Ovis exactio 53, 86, 88, 178, 136.
Owcha (ovis) 136.

P.

Pan stroże i. e. dominus *stroże* 136.
Pecheneri videlicet *Cesle* 84.
Panczнadzesscze, patrz poena.
Pesi slad servitium 28.
Pernarum sex solutio, quae *naraz* dicitur 40.
Pistorum receptio 95.
Plug (aratrum) 84.
Poduode angaria 26.
Poduoroua vacca solutio 95.
Poena: capitis solutio 43, 53, 55, 58. trium marcarum argenti pro capite occisi 55, 58. unius marcae pro verberato 55, 58. sanguinis 79. XXX solidorum 207. *penczнadzesscze* 249. vallationis 304. poenarum perceptio 56, 59, 79 etc.
Pogon servitus 235.
Pontis reparatio 112, 122, 302.
Poradlne exactio 28, 43, 147.
Porci XIV, exactio 40.
Possessio corporalis 135, 141, 148, 167.
Pouoloue exactio 26, 28, 53, 147, 178.
Pouoż, powosz, servitium 15, 28, 53, 56, 58, 61, 80, 122, 136, 218.
Praemonstratenses (coenob. in *Zwierzyniec*) 52, 88
(coenob. in *Brzesko*) 110, 208, 277.
(coenob. in *Imbramowice* s. *Dłubnia*) 28, 29, 30, 195.
Praescriptio, diuturnitas seu antiquitas 245, 251, 297, 397, unius anni et sex septimanarum 255.
Prawidlnyk causae (ordinator) 166.
Preuod (servitium) 15, 28, 53. militare 56, 58, 61, 88, 95, 122, 147, 218.
Preuori servitium 9, 15.
Privilegiorum exhibitio 43, 71, 86.
Probatio per privilegium 157, per iuramentum 155, per recursum ad conscientiam 152, 162. probationis negligentia 214, 215.
Provincia Chropensium 8.
Przewod servitium domini ducis terrae 111.
Przyorkowa, patrz decima.
Pstresto dignitas 162.
Publicatio in foro 95.

R.

Redemtio hereditatis 105, 255, 275, 295.
Remotio rusticorum 84, 109.
Rustici: asscriptitii 10, 53, 55, 58, 60, 79, 80, 122. liberi 56, 58, 60, 61, 79, 80. advenae 79. decimi 79. heredes 79, 80. pecheneri v. *cesle* 84.

Digitized by Google

conari 94, 103, 104, 109. camerarii 109. sanctuarii 84.

S.

Sachta i. e. puteum 106, 107.
Salisfodinae Bochnenses 40, 106, 113, 148.
Sanctvarii 84.
Sartago, quae *czeran* vulgariter dicitur pro coquendo sale 53, sive patella 106.
Sep, exactio 178.
Skotnica, scothniczа pro pellendo grege 237, 241.
Slednicj (canes) 56, 58.
Sortes decimorum 79. rusticorum 84, 79.
Sorzalach sive liquidum sal 106.
Stationes nocturnae et diurnae, servitium 147.
Stan, exactio 9, 52, 53, 61, 86, 88, 95, 122, 136, 147, 178, 218.
Statutum generale 255.
Strozа, angaria 26, 28, 52, 53, 56, 61, 80, 86, 95, 122, 136, 147, 178, 218.
Swepoto 165.
Synodus in *Iezów* 4.

T.

Tabulae terminorum iudicialium 166.
Targoue exactio 136.
Testamentum 113, 124, 126, 135.
Testium probatio 39, 57.
Territorium b. Venceslai 25.
Theloneum in *Piotrawin* 42. ad pontem 79. in Alba ecclesia 302.
Tluz (decem modios de *Tluz*, quos pro canibus tenebantur exhibere) 40.
Traditionis bonorum signum: traditio pallii 146. traditio pilei 150. exhibitio capucii 206. depositio capucii 231.
Tumba b. Stanislai 202.

V. W.

Vacca, exactio 43, 86, 88, 171, 178. *poduoroua* 95.
Valua Slavcoviensis Cracoviae 176.
Venationes 9, 43, 53, 56, 58, 78, 80, 92, 122, 147, 151, 165. venatores principis 56, 58.
Vesnej, patrz *Wozny*.
Vicinia 22, 24, 79, 95, 212.
Vicy sive ferale 171.
Wozny, *Vosnej*, *Vesnej*, *Vosni* 105. s. camerarius 95. s. ministerialis 162. s. officialis 166.
Wyeza (domus pro coquendo sale) 106.

Z.

Zuppae Cracovienses 128, 129, 131, 133, 143.
Zuppae salis, plumbi etc. 147.

Digitized by Google

Digitized by Google

DODATKI I SPROSTOWANIA.

Do Nr. I. Przytaczając w notce [2]) do dokumentu z r. 1166 powody, dla których autentyczność onegoż w wątpliwość puścić nam wypadło, odłożyliśmy dalsze uwagi paleograficzne na koniec niniejszego dzieła. Pragnęliśmy bowiem podczas druku zgromadzić znaczniejszy zapas wzorów pisma z czasu mniemanego wystawienia owego dokumentu, to jest z pierwszych kilkunastu lat drugiej połowy XII wieku, i porównaniem charakteru pisma wykazać, iż ów dokument do późniejszego odnieść należy czasu. Głównie zaś pragnęliśmy do porównania użyć przywileju fundacyjnego klasztoru Cystersów w Leknie, zdziałanego przez Zbyluta w r. 1153, który datą do naszego dokumentu Nr. I bardzo zbliżony, znajdować się miał za świadectwem Rzyszczewskiego i Muczkowskiego w bibliotece Raczyńskich w Poznaniu. (Rzyszcz. Muczk. I, str. 4). Lecz kiedy za tą błędną idąc skazówką daremne czyniliśmy w Poznaniu poszukiwania za tym oryginałem, udało nam się podczas dłuższego pobytu w Warszawie napotkać w bibliotece ordynackiej Krasińskich inny dokument, datą wprawdzie o kilkadziesiąt lat późniejszy, lecz za to przypadający właśnie na ten czas, na który w przybliżeniu naznaczyliśmy spisanie dokumentu Nr. I, to jest na początek XIII wieku. Co zaś najważniejsza, iż ten świeżo znaleziony przywilej przez tęż samą wydany jest osobę, której autorstwo dokumentu Nr. I przypisywaliśmy, to jest przez Wincentego Kadłubka, naówczas już biskupa krakowskiego. Ieśli przeto w obudwu tych dokumentach znajdziemy podobieństwo już nie tylko charakteru pisma odnośnie do czasu, w którym obadwa spisane zostały, ale wprost niemal identyczność ręki pisarza, to spostrzeżenie takie obok innych skazówek w notce [2]) już przytoczonych, tem silniej poprze domysł nasz co do wspólnego obudwu tym aktom autorstwa. Iestto przywilej wydany na wiecu w Mikolinie (Mecholin), w dniu 24 maja r. 1212, o którym już Długosz w katalogu biskupów krakowskich mówiąc o pochodzeniu i rodzinie Wincentego Kadłubka wspomina, a wślad którego tenże Kadłubek nadanie klasztorowi Cystersów w Sulejowie dóbr Czernichów i Gojczew ponownie zatwierdza. (Porównaj także dokument zamieszczony przez Helcla w rozprawie o klasztorze jędrzejowskim, na str. 152). Dołączamy tutaj podobiznę jednej części tego przwileju, która porównana z dokumentem Nr. I, takie podobieństwo charakteru pisma obu tych aktów wykazuje, iż je jednemu i temuż samemu pisarzowi przyznać należy. Dają się wprawdzie dostrzegać w przywileju mikolińskim pewne drobne różnice pisma, jak n. p. wygięte *d*, ogonki u szczytu liter *f*, tudzież *s* (długiego), wreszcie ozdobniejsze nieco kształty liter większych, i w ogóle bardziej wyrobiony charakter pisma, lecz różnice te nie zacierają ogólnej cechy charakteryzującej pisarza, i zdają się tylko wskazywać, że między oboma dokumentami zachodzi mały przedział czasu, może lat kilku lub kilkunastu, i że dokument Nr. I jako mniej wprawną ręką pisany, uważać należy za dawniejszy od przywileju mikolińskiego, wykazującego już więcej wprawiony charakter, lecz że go w każdym razie położyć należy dopiero na początek XIII wieku.

Digitized by Google

Szczupłe są zresztą bardzo zabytki nasze paleograficzne z tych właśnie czasów, a i te w przeważnej części prawie niedostępne. Dla tego nie możemy dostarczyć czytelnikom naszym znaczniejszej ilości wzorów pisma do porównania. Z aktu tylko patryarchy jerozolimskiego, wydanego dla klasztoru miechowskiego w r. 1198 dołączamy jeszcze wzór jeden, który o kilka a względnie kilkanaście lat wyprzedzając daty dwóch porównanych przez nas dokumentów, charakterem pisma bardzo się do nich zbliża. Zresztą z XII wieku jeden tylko do porównania pisma przedstawić możemy dokument, to jest przywilej Kazimirza Sprawiedliwego wydany w Opatowie r. 1189, którego podobiznę pod Nr. IV dołączamy. Zbyluta bowiem ów fundacyjny dokument z r. 1153, którego następnie aż trzy oryginalne egzemplarze się znalazły, nie jest jak powzięliśmy wiadomość, pisany charakterem używanym przy dokumentach, to jest drobniejszym, lecz charakterem większym, używanym w manuskryptach, którego wzór z r. 1164 podaje Mabillon w dziele: »De re diplomatica. Luteciae Parisiorum. MDCLXXXI, na str. 371 ex Floro Corb. Nr. 488 & 489, a do którego także innny przywilej Kazimirza Sprawiedliwego, tu pod N. V przez nas dołączony, zaliczyć należy. Za to charakter pisma w przywileju opatowskim Nr. IV nosi na sobie wszelkie cechy znamionujące wiek XII. Owo wydłużanie liter *r*, *i* a nawet *s* (krótkiego) przez dodawanie im u spodu ogonków, zakończanie liter *f*, tudzież *s* (długiego) u góry ósemką pojedynczą, podwójną a nawet potrójną, wyciąganie w literze *a* głównej kreski w długą szyjkę, wreszcie owo charakterystyczne wypisanie »Datum in Opatów etc.« literami zwiększonemi z przymięszaniem majuskułów, przypomina nam bardzo przywilej Ludwika VII z r. 1167 zamieszczony w Mobillonie na str. 429, a nawet przywilej Ludwika VI z r. 1113 (str. 427). Wprawdzie w przywileju opatowskim dostrzegać się daje dążność pisarza, aby literom nawet krótkim nadać kształt liter łamanych, lecz mimoto ogólny pozór liter sprawia jeszcze wrażenie liter więcej okrągłych, jakie cechują wiek XII i poprzednie. Nie dziwi nas to jednak, bo przywilej opatowski pisany już na schyłku XII wieku. Mimoto przecież wykazuje on dawniejszy charakter, niż dokument Nr. I, który nosząc datę o lat 23 wcześniejszą, niż przywilej opatowski, bardziej jeszcze zbliżać się był winien do charakteru owych Ludwika VI i VII przywilejów; tymczasem przeciwnie, odpowiada on dopiero dokumentom z pierwszych lat XIII wieku.

Do Nr. III. str. 7 wiersz 36 z góry, zamiast »eardinalis« czytaj »cardinalis.«

Do Nr. VIII. str. 13 wiersz 10, zamiast »tenenente«, ma być »tenente.«

Do Nr. XXX. str. 39, zamiast »obw. szydłowski, pow. stopnicki» winno być »obw. stopnicki, pow. szydłowski.«

Do Nr. LXXXII. str. 111 wiersz 29, zamiast »calapiorum (s),« czytaj »calcipariorum«.

Do Nr. LXXXIV. str. 114, wiersz 14, zamiast »Romae« czytaj »apud Urbem veterem«.

Do Nr. LXXXVIII. str. 120, wiersz 43, zamiast »lliata«, winno być »illata«.

Do Nr. CXXIX. str. 165, wiersz 27. Data tego dokumentu rok 1322 jest oczywiście mylną. Mszczug bowiem z *Chrzelowa*, po którym Stanisław z *Chrząstowa* na sęstwo krakowskie nastąpił, nieprzerwanie od roku mniej więcej 1322 po rok 1330 urząd sądziego ziemskiego krakowskiego sprawuje (Obacz dokument z tegoż roku w Bibliotece Jagiellońskiej krakowskiej) i dopiero w r. 1331 dnia 25 czerwca, po raz pierwszy go wojewodą sandomirskim spotykamy (Miechovia str. 157 i kopiarz Jędrzejowski). Dopiero więc po roku 1330 mógł być wybrany Stanisław z Chrząstowa sędzią krakowskim, któryto urząd niedługo sprawował, bo już w r. 1336 Jana sędzią krakowskim czytamy (Przywileje miasta Krakowa). Datę więc roku 1322 w dokumencie mylnie podaną, sprostować należy na rok 1332, w którym też roku Stanisława z Chrząstowa w innym dokumencie spotykamy (Miechovia 257). Wskutek tego sprostować także należy notkę [4]), w której powiedzieliśmy, iż mowa w owym dokumencie jest o biskupie Janie Muskacie, za którego snać czasów spór się wszczął. Prawdopodobniej bowiem będzie to wspomniany biskup Jan Grot, który wstąpiwszy pod koniec roku 1326 na katedrę biskupią krakowską, jeszcze Mszczuga z Chrzelowa na sęstwie krakowskiem zastał.

Digitized by Google

Wreszcie i daty świadków w tym dokumencie powołanych, w wykazie I odpowodnio sprostować należy.

Do Nr. CXXXIII. str. 169, wiersz 32, zamiast »qnod«, ma być »quod«.

Do Nr. CLXXXII. str. 233, wiersz 10, zamiast »1337«, czytaj »1347«.

Do Nr. CXCVIII. str. 252, wiersz 24, zamiast »Marszowice«, czytaj »Smardzowice«; zaś str. 254, wiersz 16, zamiast »w tymże obwodzie«, czytaj »w obw. bocheńskim«.

Do Nr. CCX. str. 267, wiersz 36, zamiast »Cspituli« czytaj »Capituli«.

Do Nr. CCXXXIII. str. 300, wiersz 15, zamiast »Nicolao, Zauisse«, czytaj »Nicolao Zauisse«.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Wzór pisma dokumentu wydanego przez Wincentego Kadłubka na wiecu w Miłolinie roku 1218.

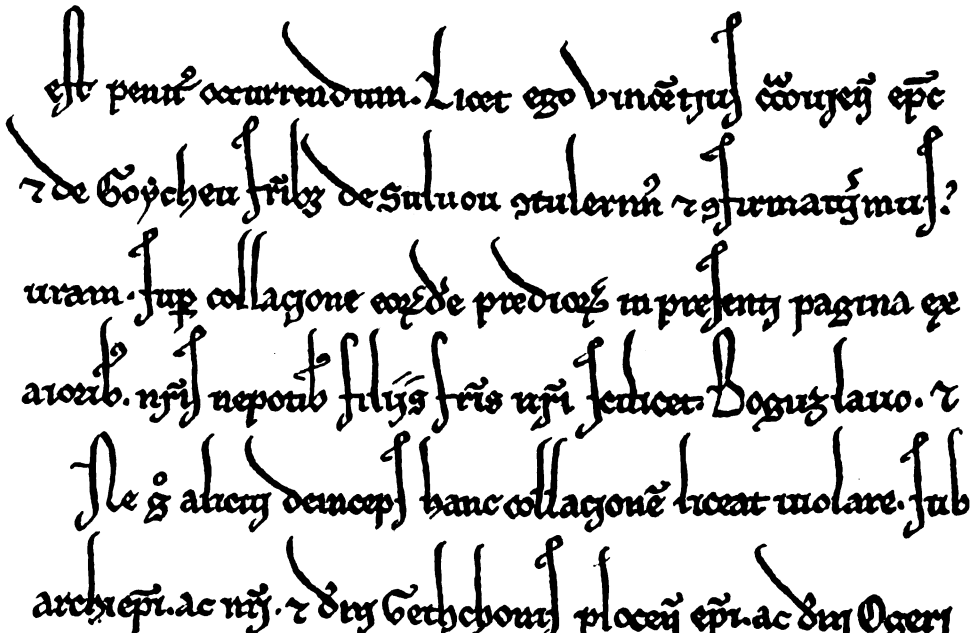

Digitized by Google

Wzór pisma z aktu Patryarchy Jerozolimskiego, wydanego dla klasztoru Miechowskiego w r: 1198:

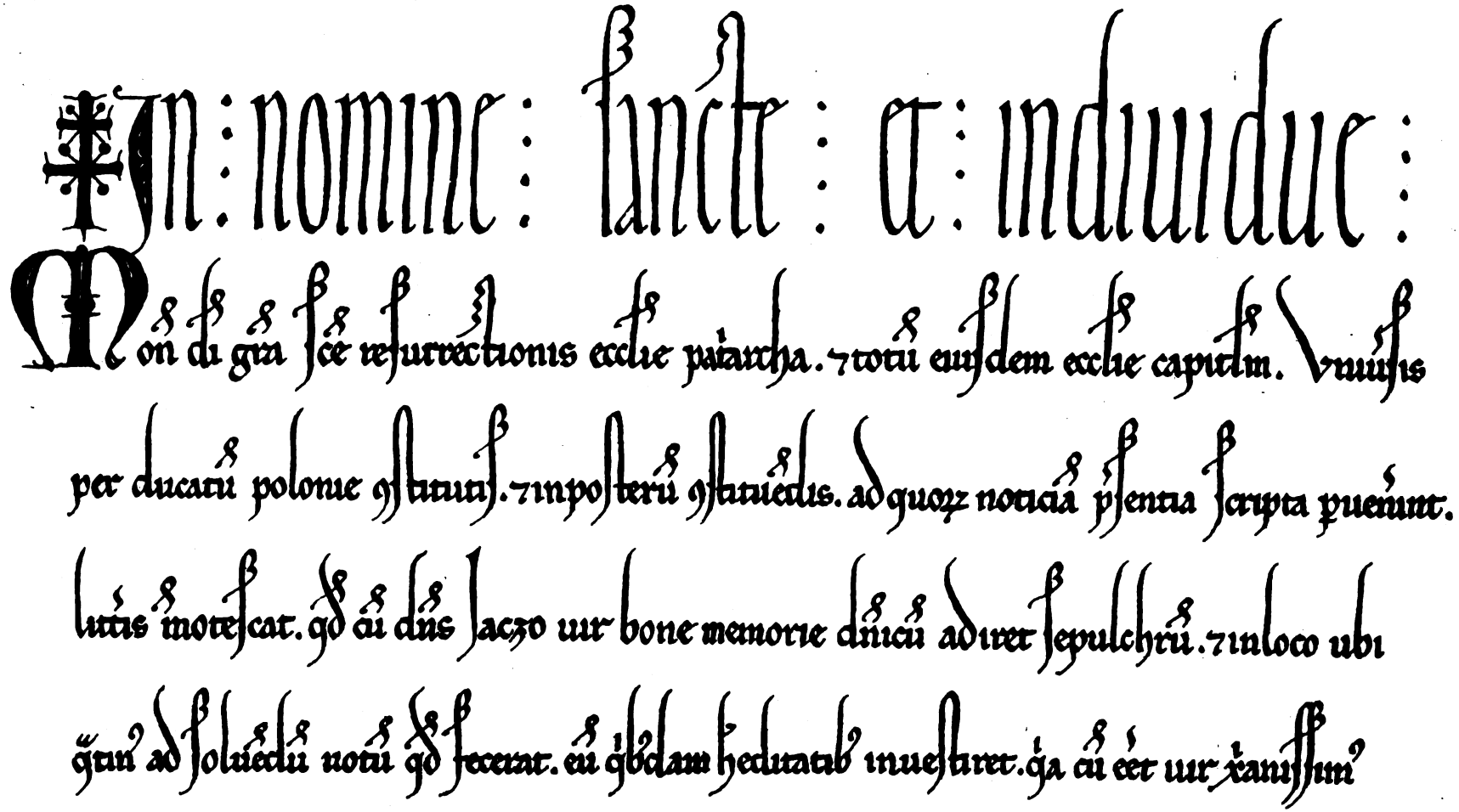
In nomine sancte et individue
Mon di gra sce resurrectionis ecclie patriarcha. totiq eiusdem ecclie capitlm. Vniuis
per ducatu polonie ostitutis. tinposteru ostitutis. adquoz noticia psentia scripta pueniut.
utis motescat. qd cu dns Jaczo uir bone memorie dnicu adiret sepulchru. tinloco ubi
gra ad soluendu notu qd fecerat. eu gbdam hedutatis inuestiret. qa cu eet uir xanissim

Digitized by Google

Przywilej N: 2: str: 4:

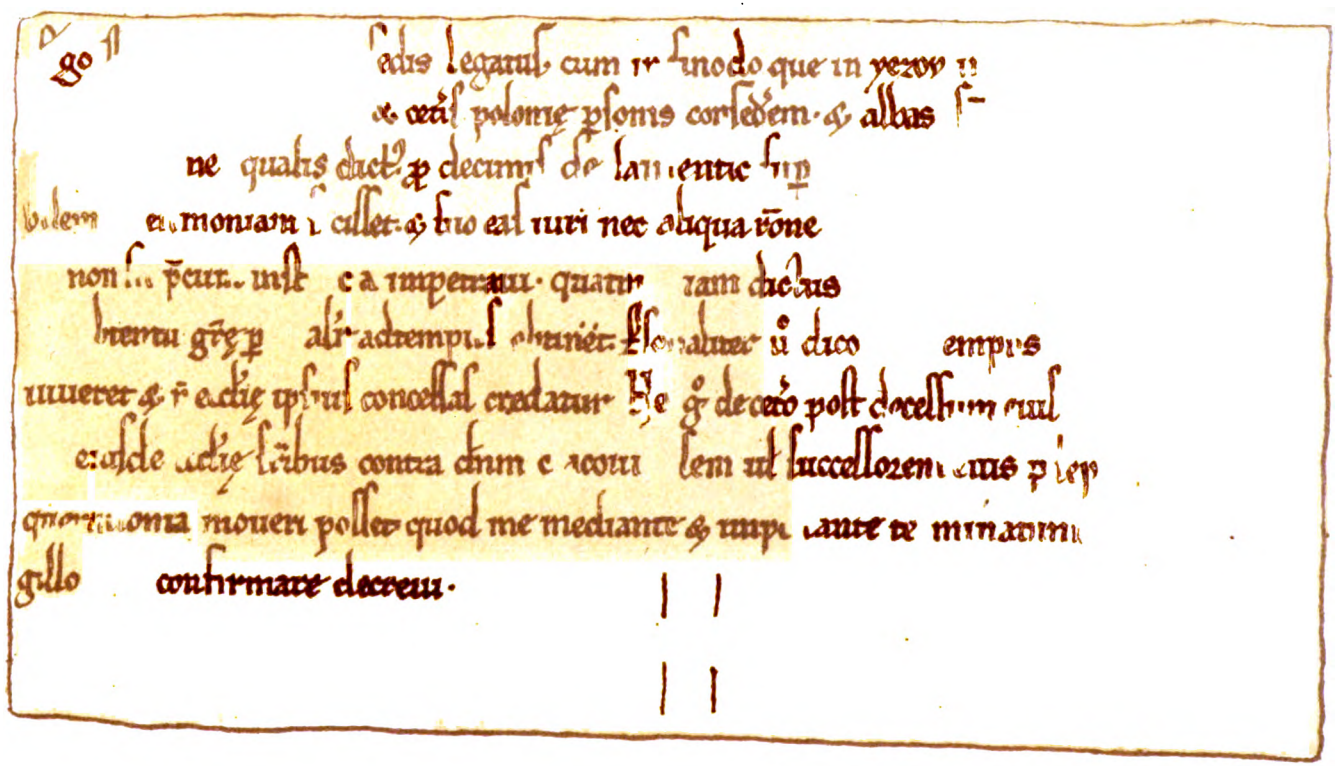

Digitized by Google

Digitized by Google

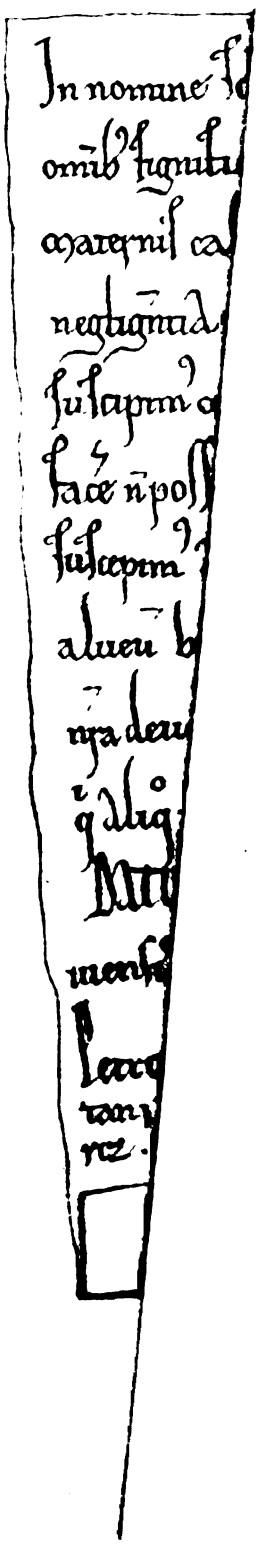

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Notum sit omnibus tam presentis temporis quam futuri qd ego radoanus cum pamelao cōuentus ecclie canonico. et ci sorore ratiboris senioris frīs mei quondam uxore. & hereditatib⁹ quas ei matre⁹ suus pre dictus ratibor⁹ frat meus. et uuens contulerat et decendens. quam collationem in iudicium fram esse considerans uolus reuocare. unde controuersia inte nos orta fuerat. in hunc modum compositus. qd pro bono pacis. z ne pia donatō frīs mei tam sepi⁹ supradicti petri⁹ fraustrar etur. uxori ipi⁹ pre ea uoluntate ppetuo possideat uxor fideicommissario ullam in posterum. nec in ea posteritate mee hoc liceat ulteri⁹ reuocare. Testes huius rei sunt comes Gouuicus castellan⁹ cōuie. Comes bozata cum tribus filiis suis. Stanislao filio Dobrogore. et mediator fuit compositionis huius. Miloslaus. Ratibor⁹ de dlubna. Wenzla⁹ filius ratiborii. frat ei⁹ Khaer. Iudex benec. Segezla⁹ petr⁹. Jan⁹. Nicolaus. Gregori⁹. Item de ecclia scī Wenzlay Decan⁹ Wicezla⁹. Cantor Laurentius. Hipolit⁹ Boguphal⁹. Magister benedict⁹. Radulf⁹ Sudomiriensis archidia con⁹. Blasius. Vouco. Ricard⁹. Johes. Pancratius. henric⁹. Troian⁹. Wiker⁹. Petr⁹. Blasius. Stephan⁹. Johes. Martin⁹ Nicola⁹. uit⁹. Boguzla⁹. Gocuin. Zoyagilt pueror. frē uicar⁹ Stephan⁹. Nicola⁹. Petr⁹. hermann⁹. Sdzla⁹. frē capellani nobilium. Miloslaus. Herbert⁹. Benco. Simon⁹. frē monetarius. Saulus. benec. Jazdo. Manco. z alii quamplures. Ne igitur inconcussam hec nra compositio habeat uppetuum firmitatem sigillor⁹ principis et epi ecclie et baronum. dignum duxi robore communiri. acta est in Cōuia. Anno ab incarnatione dni millesimo. cc. xu. v. Idus maii. dominante cōuie principe illustrissimo Lescone. presidente ecclie dño epo Vincentio. Palatino existente comite Jacozlao. et tenente cōuiam comite Gouuichio.

Digitized by Google

Digitized by Google

Przywilej Nr XII. str: 16.

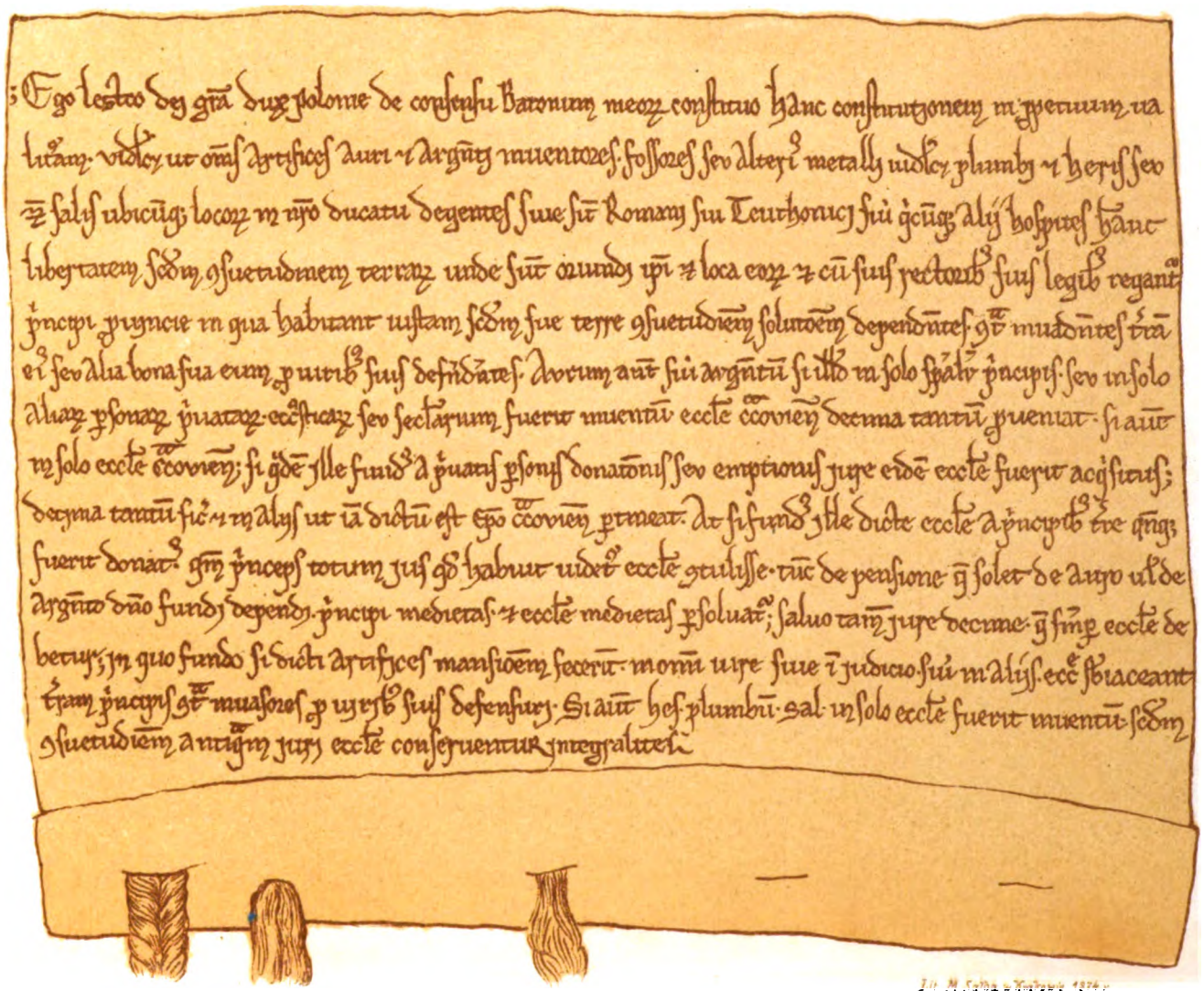

; Ego Lestco dei gra dux polonie de consensu baronum meorum constituo hanc constitucionem in perpetuum valitura. videlicet ut omnes artifices auri et argenti inuentores. fossores seu alteri metalli uidelicet plumbi et ferri seu salis ubicunque locorum in toto ducatu degentes siue sint romani siue teutonici siue gentis alterius hospites hanc libertatem sedem et consuetudinem teneant unde sunt oriundi ipsi et loca eorum et cum suis rectoribus suis legibus regant principi et iuncte in qua habitant iustam sedem siue terre consuetudinem solucionem dependentes et mutantes tam ei seu alia bona sua eorum et uiris suis defendantes. Aurum autem siue argentum si illud in solo alterius principis seu in solo alterius persone inuenerint ecclesiarum seu sectarum fuerit inuentum ecclesie communem decimam tantum eueniat. si autem in solo ecclesie communem; si quidem ille fundus a quarta persone donacionis seu empcionis iure eidem ecclesie fuerit acquisitus; decima tantum sic et in alijs ut iam dictum est ego communem teneat. At si fundus ille dicte ecclesie a principibus terre quibuscunque fuerit donatus. cum princeps totum ius quod habuit uidelicet ecclesie contulisse. tunc de pensione quod solet de auro uel de argento dicto fundo dependi. principi medietas. et ecclesie medietas persoluatur; saluo tamen iure decime. quod semper ecclesie debetur; in quo fundo si dicti artifices mansionem fecerint. nomen iuris siue in iudicio sui in alijs. ecclesie placeant tam principis quam municiones per uiros suos defensuri. Si autem hec plumbum. sal. in solo ecclesie fuerint inuenti. sedem consuetudinem antiquum iuris ecclesie conseruentur integraliter.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

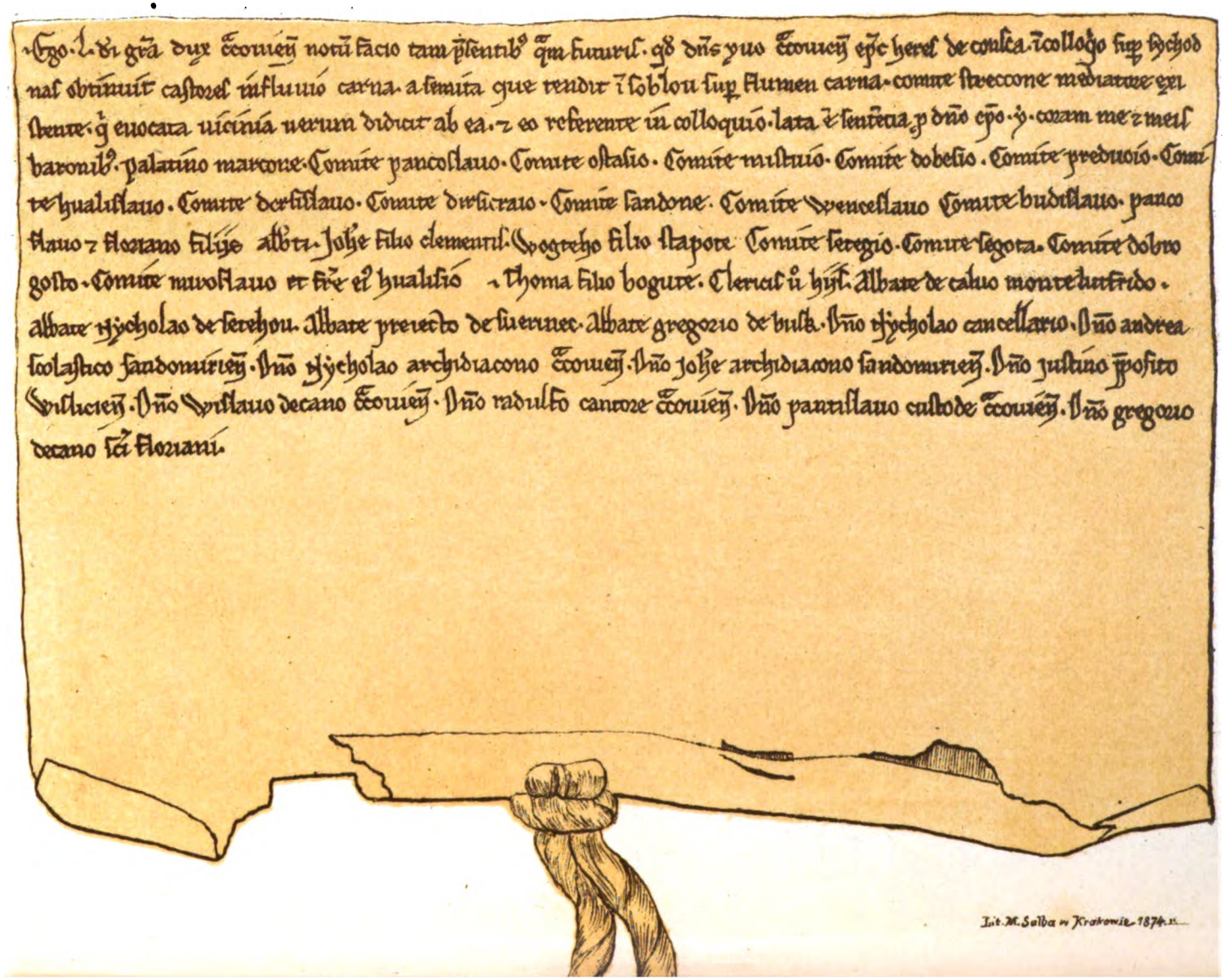

Ego. L. di grā dux Cracouiē notū facio tam p̄sentib⁹ q̄m futuris. q̄d dñs meus Cracouiē epc̄s here de consca. cū colloq̄o sup hychod nal obtinuit castrel rūfluuio carna. a semita que rendit i sob lou sup flumen carna. comite stzeccone mediante ex. strenue. q̄ euocata uicinia uerum didicit ab ea. z eo referente in colloquio. lata ē sentēcia p dño epō. ȳ. coram me z meis baronib⁹. palatino marcone. Comite pancslauo. Comite ostasio. Comite mistuio. Comite dobelio. Comite predusio. Comite hualislauo. Comite derslauo. Comite dirsicraio. Comite sandone. Comite Wencellauo Comite budislauo. panco slauo z slozaio filiis albti. Johe filio clementis. Wogtecho filio stapore Comite seregio. Comite segora. Comite dobro gosto. Comite muoslauo et fr̄e eī hualislo. Thoma filio bogure. Clericis d̄ hyst. Albare de calio monte durfrido. albare hycholao de serehou. Albare preuecto de suerinec. Albare gregorio de bulk. Dño hyecholao cancellario. Dño andrea scolastico sandomirien. Dño hyecholao archidiacono Cracouien. Dño Johe archidiacono sandomirien. Dño justino p̄posito Wislicien. Dño Wislauo decano Cracouien. Dño radulfo cantore Cracouien. Dño pauislauo custode Cracouien. Dño gregorio decano sc̄i floriani.

Digitized by Google

Digitized by Google

Przywiley N: XX: str:

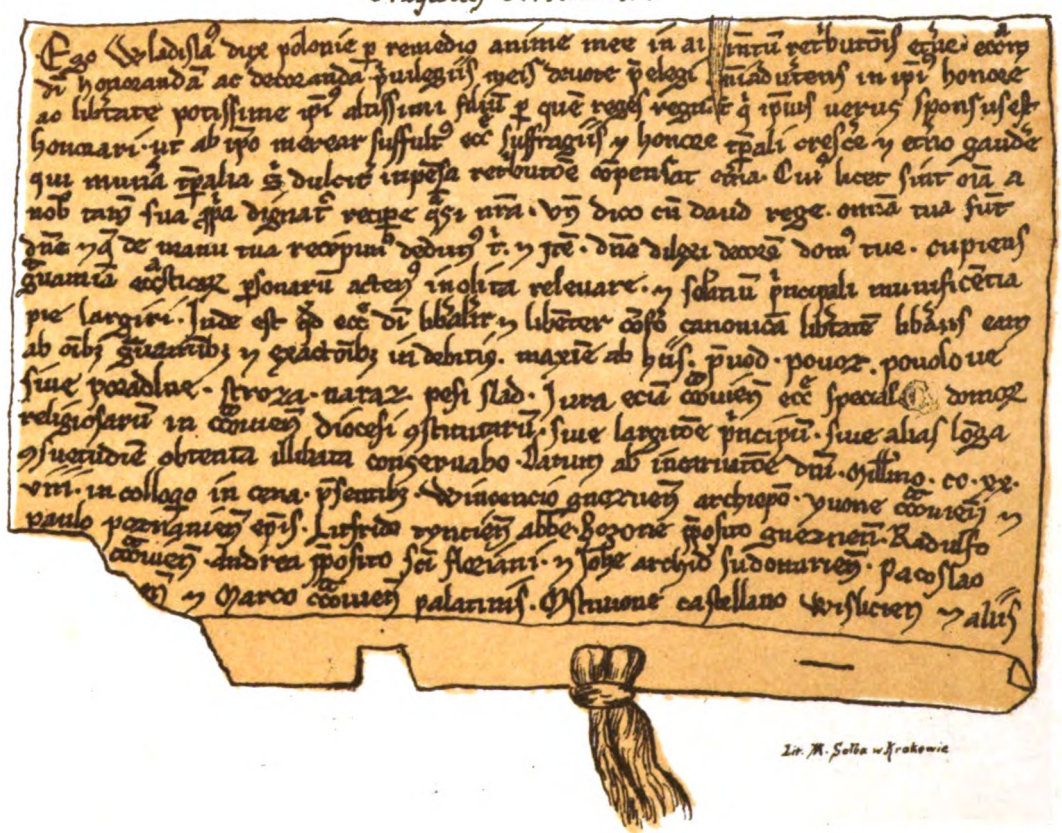

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

W KRAKOWIE
W DRUKARNI LEONA PASZKOWSKIEGO
pod zarządem Józefa Łakocińskiego.
1874.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google